

Cao Xueqin

KIZIL OĐANIN RÜYASI

III. Cilt

Tercüme: Serpil Demirci

ELİPS

Cao Xuequin tarafından 18. yüzyılın ortalarında yazılan *Kızıl Odanın Rüyası*, Çin'in dört büyük klasik eserinden biri olarak kabul ediliyor.

İlk kez 1792'de yayımlanan ve yarı otobiyografik nitelikler de taşıyan romanın, Çing (Mançu) Hanedanlığı'na tekabül eden dönemi anlattığı kabul ediliyor.

Yan yana konaklarda yaşayan Jia sülalesinin iki kolunun günlük yaşamlarının ayrıntılarıyla anlatıldığı, yüzlerce karakterin yer aldığı sayfalar, âdeta büyülü bir masal tadı bırakıyor okuyucuda.

Çin feodal toplumunu çok iyi analiz etmiş olan Cao Xuequin, üst ve alt sınıftan karakterler aracılığıyla feodalizmin açmazlarını, zalimliğini, ikiyüzlülüğünü ve ahlaki durumlarını da cesaretle gözler önüne seriyor. Bunu da zaafları, acziyeti ve yüceliği ile insan doğasını muazzam yansıtarak ve hayaller, rüyalar, şiirler, şarkılar eşliğinde yaptığı için hem kadim Çin medeniyeti ve sanatıyla yakından tanışıyoruz hem de düzen eleştirisi havada ve gerçeklikten kopuk kalmıyor.

"Gerçek, kurgudan daha tuhaftır." der Mark Twain. Kim bilir, *Kızıl Odanın Rüyası*'nın yüzlerce yıldır ayakta kalmasının bir sebebi de budur...

Bir gün ölümsüz Taocu Saygıdeğer Hükümsüz, tekrar Mavi Bayır Zirvesi'nden geçerken, gökyüzünün tamirinde kullanılmayan taşı gördü; önceki gibi üzerindeki yazılarla orada hareketsiz duruyordu. Bir kere daha dikkatle okuyunca, şiire yeni bir bölüm eklenerek tamamlandığını fark etti. Bu yeni ifadeler birkaç akıbeti ortaya koyuyor ve olaylarda eksik kalan parçaları birleştirip, orijinal hikâyenin altında yatan kader örgüsünü tamamlıyordu.

T GRUP

ELİPS KİTAP

ISBN 978-605-121-791-8

9 786051 217918

www.elipskitap.com.tr

ELiPS
kitap

Elips Kitap / 793

Kitabın Adı / Kızıl Odanın Rüyası
III. Cilt
Kitabın Orijinal Adı / Hung Lou Meng,
The Dream of the Red Chamber
Yazar / Cao Xueqin
Editör / Yasin Topaloğlu
Tercüme / Serpil Demirci
Baskı / Altan Özyurt Matbaası

1. Baskı Aralık 2022
ISBN / 978-605-121-791-8
Yayıncı Sertifika No / 43337

© Bu kitabın tercüme hakları Elips Kitap'a aittir.

İnternetten satış

KÜLTÜRTV.COM.TR

ELİPS KİTAP TİCARET AŞ
Akpınar Mahallesi 826. Sokak
No: 30 / 13 Dikmen - Çankaya / ANKARA
Tel: +90(312) 475 40 33
www.elipskitap.com.tr / e-posta: elipskitap@elipskitap.com.tr
http://twitter.com/ElipsKitap
www.facebook.com/elipskitap
www.instagram.com/elipskitap
elipskitap.tumblr.com

Genel Dağıtım

POINT

Point Kitap Dağıtım Ticaret AŞ
www.pointdagitim.com

KIZIL ODANIN RÜYASI

III. CİLT

CAO XUEQIN

Tercüme
Serpil Demirci

Aralık 2022

Cao Xueqin (Ts'ao Hsueh-Ch'in), Çing Hanedanlığı döneminde, çeşitli kaynaklara göre 1715, 1724-1763 ya da 1764 yıllarında yaşayan Çinli yazardır. Çin edebiyatının dört büyük klasik romanından biri olarak kabul edilen *Kızıl Odanın Rüyası* ile tanınır.

1610'ların sonlarında, Mançu Hükümdarlığı'nın özel hizmetindeki bir Han sülalesinde doğmuştur. Ataları, Sekiz Sancak'ın Beyaz Sancak birliklerindeki askerî hizmetleriyle kendilerini göstermişler; ardından saygınlık ve zenginlik kazandıkları resmî görevlere gelmişlerdir.

İmparator Kangxi döneminde sülalenin prestiji ve gücü zirveye ulaşmıştır. Cao Xueqin'in büyükbabası Cao Yin, Kangxi'nin çocukluk arkadaşı annesi Sun Hanım, Kangxi'nin sütannesidir. Kangxi, hükümdarlığının ikinci yılında, Cao Xueqin'in büyük büyükbabası Cao Xi'yi Nanking'de İmparatorluk Tekstil Müdürü olarak atamıştır. Cao Xi 1684 yılında ölünce, Cao Yin görevi devralmıştır. Cao Yin dönemin en önde gelen ediplerinden biri ve meraklı bir kitap koleksiyoncusudur.

1712 yılında Cao Yin ölünce, Kangxi görevi Cao Yin'in tek oğlu Cao Yong'a vermiş; o da 1715 yılında ölünce, Kangxi ailenin baba tarafından yeğeni Cao Fu'yu evlat edinmelerine izin vermiş ve bu görevi o sürdürmüştür. Böylece sülale üç kuşak boyunca İmparatorluk Tekstil Müdürlüğü'nü üstlenmiştir.

Ailenin talihi, Kangxi'nin ölümünden sonra İmparator Yongzheng'ın tahta geçişine kadar devam etmiştir. Yongzheng aileye karşı ciddi şekilde saldırıya geçmiş, mülküne el koymuş, Cao Fu hapse atılmıştır. Bir yıl sonra Cao serbest bırakılınca, iyiden iyiye fakirleşen aile Pekin'e taşınmak zorunda kalmıştır. Cao Xueqin, küçük bir çocukken yoksulluk içinde yaşamıştır.

Cao Xueqin'in çocukluğuna ve yetişkinliğine dair hemen he-

men hiç kayıt yoktur. Redoloji âlimleri Cao'nun doğum tarihini hâlâ tartışmakta, öldüğünde kırklı yaşlarında olduğunu düşünmektedirler. Cao'nun, Cao Fu'nun mu, yoksa Cao, Yong'un mu oğlu olduğu bilinmemekle beraber, Cao Yong'un tek oğlunun 1715 yılında doğduğu kesin olarak bilinmektedir; bazı redoloji âlimleri bu çocuğun Cao Xueqin olduğuna inanırlar. Aile kayıtlarında Cao Yong'un tek oğlu Cao Tianyou olarak geçer. Kayıtlarda ne Cao Zhan ne de Cao Xueqin'in izine rastlanır.

Cao Xueqin hakkında tüm bilinenler, çağdaşları ve arkadaşlarından edinilen bilgilerdir. Cao, Pekin'in batı kırsalında, resimlerini satarak, yoksulluk içinde yaşamıştır. Alkoliktir; arkadaş ve tanıdıkları zeki ve yetenekli biri olduğunu; on yıl, bir kitap -muhtemelen *Kızıl Odanın Rüyası*- üzerinde sebatla çalıştığını söylerler. Özellikle tepe ve kayalık resimleri ve şiir konusundaki yaratıcılığı övgü almıştır. Cao, romanını tamamlanmaya yakın bir noktadayken 1763 ya da 1764 yılında ölmüştür. Romanının, en azından taslağı tamamlanmış el yazmalarının bazı sayfaları dost ve akrabaları arasında dolaşırken kaybolmuştur. Cao sağken bir oğlunu kaybetmiş, karısı kendisinden sonra ölmüştür.

Çocukluğundaki lüks yaşam, onu soylu ailelerin ve yönetici sınıfın yaşam tarzlarıyla tanıştırmış; ileri yaşındaki yoksulluk, hayatı daha açık ve etkili bir şekilde gözlemlemesini sağlamıştır. Kendi hayat anlayışı, yenilikçi fikirleri, ciddi tutumu ve büyük ustalığıyla birleşince, Çin klasik romanının zirvesi olarak kabul edilen *Kızıl Odanın Rüyası* ortaya çıkmıştır.

Hayatının eseri, ölümünden sonra ün kazanır. Bir yorumcunun dediği gibi, "kan ve gözyaşı" içinde yazılan bu eser, şöhretli bir ailenin zirveye çıktıktan sonra düşüşünü bütün canlılığıyla ortaya koyar. Cao'nun, muhtemelen oğlunu kaybetmenin acısına dayanamayarak aniden öldüğü dönemde, ailesi ve arkadaşları el yazmalarını temize çekiyorlardı. 80 bölümlük bu çalışma, Cao'nun ölümünden sonra Pekin'de elden ele dolaşmaya başlamış ve kısa sürede koleksiyoncuların gözdesi olmuştur. 1791 yılında Cao'nun çalışmalarına ulaştıklarını iddia eden Cheng Weiyuan ve Gao E. 120 bölümlük "tamamlanmış" versiyonunu düzenleyip basarlar. Pek çok modern âlim, son 40 bölümün Cao Xueqin tarafından tamamlanıp tamamlanmadığını sorgulamaktadır.

Serpil Demirci, Ankara'da doğdu. Hacettepe Üniversitesinde İngiliz Dil Bilimi okudu. Reklam sektöründe çalıştı. Edebiyat ve edebiyat dışı çevirileri var.

Çevirilerinden Bazıları: *Kızıl Şefin Fidyesi* (O'Henry), *Başaran Akıl* (J. Brown), *Bütün Pazarlamacılar Yalancıdır* (S. Godin), *Gece Dönencesi* (M. Gruber), *Lanetli Kadın* (D. Lindsay). *Ben-Hur: Bir İsa Hikâyesi* (L. Wallace).

GİRİŞ

Kızıl Odanın Rüyası (*Hóng Lóu Mèng*) ya da *Taşın Hikâyesi* olarak adlandırılan ve Çin'in dört büyük klasik romanından biri olarak kabul edilen, bir şaheser niteliğindeki bu kitap, Cao Xueqin tarafından 18. yüzyılın ortalarında yazılmış, ilk kez 1792 yılında yayımlanmıştır.

Dört yüzü aşkın karakterin yer aldığı roman, yan yana konaklarda yaşayan iki koluyla Jia sülalesinin altın çağını, günlük ilişkilerini, hayal kırıklıklarını, ümitlerini, ümitsizliklerini ve çöküşünü anlatır.

İlk bakışta sayısız karakter ve olayın esrarengiz bir karmaşası izlenimi veren roman, muhteşem bir psikolojik derinlik, felsefi yaklaşım ve çok katmanlı yapısıyla, zengin bir aile destanını, trajik bir aşk üçgenini, aşamalı bir uyanışı ve arınmayı, gayet yalın bir şekilde ortaya koyar.

Dil açısından, her biri bir mesaj iletmek üzere incelikle seçilmiş, iki, hatta üç anlam taşıyan eş sesli kelimelerle dolu olan ve yazarın, yer yer kader ve reenkarnasyon göndermelerine yer verdiği eserde, 120 bölüm boyunca, hayal ile gerçeğin iç içe geçtiği, kesintisiz bir diyalog sürüp gider.

Roman bir taraftan, maddi dünyanın (kızıl toz) hayalî ve geçici doğası üzerine Budist bir yaklaşım; diğer taraftan, soylu ve büyük bir ailenin zenginlik, şan şeref ve kendi kendisini yok ediş hikâyesidir.

Roman, yazarı Cao Xueqin'in kendi ailesi ve buna bağlı olarak Çing (Mançu) Hanedanlığı'nın yükselişi ve çöküşünü yansıtan, yarı otobiyografik bir eserdir. Yazar, birinci bölümde ifade ettiği gibi, "Bu hareketli ve tozlu dünyada, hiçbir şey başaramamış biri olarak, birden geçmişte tanıdığı bütün genç kızları hatırlamış... Ve onların unutulup gitmelerine izin vermek istememiş." Bunu yaparken de zamanın Çin kültürünü, şiirler, bilmeceler, hayaller, rüyalar ve masallar eşliğinde muhteşem bir şekilde gözler önüne sermiştir. Esaslı bir aile destanını, pek çok hayatın birbirine geçmiş dokusuyla örerken, 18. yüzyıl Çin toplumuna ilişkin protokol, toplumsal yapı, aile yapısı, eğitim, yeme içme şekli, çay kültürü, festivaller, atasözleri, tiyatro, müzik, mimari, cenaze âdetleri, gelenekler, batıl inançlar gibi unsurları ayrıntısıyla sunmuştur.

Romanda, idealist ile gelenekselin, aşk ile kaderde yazılı evliliğin, Konfüçyüsçü bir baba ile asi oğlunun, fâni ile ruhani dünyanın, gerçek ile hayalin çatışması da sergilenir.

Yazar, kitabın tam da kalbinde yer alan trajik aşk hikâyesini yüzeysel olarak anlatmak yerine, karakterlerin zihinlerinin ve aralarındaki girift ilişkilerin derinliklerine inerek, feodalizmin ikiyüzlülüğünü ve zalimliğini, üst sınıfın gerileyişini ortaya sererek, trajedinin sosyal kökenine dokunur. Roman, feodalizmi, onun kokuşmuş siyasetini, evlilik sistemini, ahlaki ilişkileri eleştirir; acımasızlığını ve insaniyetsizliğini kınar. Bu yönüyle Çin'deki feodal toplumun bir analizi olarak ansiklopedi niteliğinde görülmektedir.

Kızıl Odanın Rüyası, âdeta bir karakter deryasıdır. Romanın başkahramanı Baoyu, soylu, feodal sınıfa başkaldıran, aristokrat yaşam tarzını reddeden, erkekleri hor görüp, feodal sistem tarafından baskılanan ve ezilen kadınlara ilgi gösteren bir asidir. Kadın kahramanı Daiyu de isyankâr bir karakterdir, feodal toplumdaki kadınların kötü kaderini ve baskılarına direnci temsil eder ama soylu kızlara özgü olduğu üzere, onun da zayıflığı sakin ve aşırı kırılgan yapısıdır. İkisinin tersine, diğer bir kahraman olan Baochai, feodal toplumun geleneksel bir kadını olarak resmedilir. Ayrıca söz konusu ailenin alt basamadığında, türlü türlü iyi, saf ve cesur hizmetçi kızlar vardır. Roman, özellikle insan karakterini irdeleyişi, fiziki görünüşlerini, duygu ve düşüncelerini ortaya koyuşu ve karakterleriyle mükemmel bir uyum içindeki günlük yaşantılarını ayrıntısıyla gözler önüne serişi açısından büyük bir sanatsal başarıdır.

Romana adını veren "Kızıl Oda"nın, Çin'in varlıklı ailelerinin kızlarının yaşadıkları, iç içe bölümlerden geçilerek ulaşılan, korunaklı özel odalarını ya da kitabın beşinci bölümünde, roman kahramanı Baoyu'nün rüyasında gittiği kırmızı odayı ifade ettiği düşünülmektedir.

Aynı zamanda, "Kızıl" kelimesiyle, Budist düşüncede, dünyevi ihtişam, lüks, zenginlik ve şeref gibi kavramları içeren, her şeyin bir illüzyondan ibaret olduğu maddi dünya için kullanılan "Kızıl Toz" ifadesine atıfta bulunduğu da söylenebilir.

Romanda belli bir zamandan söz edilmez ama Çing (Mançu) Hanedanlığı (1644-1912) döneminde geçtiğine dair bazı üstü kapalı göstergeler bulunmaktadır.

İlk kez 1792 yılında yayımlanan eserin ilk 80 bölümü Cao Xueqin tarafından yazılmış; Cao'nun el yazmalarına ulaştıklarını iddia eden Cheng Weiyuan ve Gao E bunları düzenlemiş ve 120 bölüm hâlinde basmıştır. Pek çok modern âlim, son 40 bölümün Cao Xueqin tarafından tamamlanıp tamamlandığını sorgulamaktadır. Cao Xueqin hayattayken, ilk 80 bölümün el yazmaları arkadaşları arasında dolaşmış ve büyük bir ilgi görmüştür.

60 yılı aşkın bir zamandır, bazı Çinli âlimler tarafından bu esere ilişkin modern eleştirel çalışmalar yürütülmektedir. Bütün bu akademik çalışmalar, Redoloji olarak adlandırılan özel bir alanın oluşmasını sağlamıştır. Redoloji'deki çalışmalar genellikle dört grupta toplanmaktadır. Birincisi, Zhou Chun, Chen Yupi, Xu Fengyi gibi âlimlerin yer aldığı, eleştirel düşünce grubu yorumcular; ikincisi Wang Mengruan ve Cai Yuanpei'nin yer aldığı alegorik düşünce grubu endeksçiler; üçüncüsü Hu Shi, Yu Pingbo ve Zhou Ruchang'ın yer aldığı araştırmacı düşünce grubu metin eleştirmenleri ve dördüncüsü de Zhou Ruchang ve Li Xifan gibi âlimlerin yer aldığı edebî düşünce grubu edebiyat eleştirmenleridir.

ÇEVİRİDE KULLANILAN KAYNAKLAR

-*The Story of the Stone, or The Dream of the Red Chamber*, David Hawkes, John Minford

-*A Dream of Red Mansion, Glayds Yang*

https://dream-of-the-red-chamber.fandom.com/wiki/Dream_of_the_Red_Chamber_Wiki

AÇIKLAMALAR

5. Bölüm'de, Baoyu'nün gördüğü kayıtlardaki resimler ve dizeler, ilk üç kayıttaki otuz altı kızın her birini bekleyen kadere dair üstü örtülü işaretler ortaya koyar.

Baktığı ilk şey, üçüncü kaydın ilk sayfasıdır. Karanlık bir gökyüzü resmi ve *Bulutsuz bir gökyüzünde / Berrak aya nadiren rastlanır,* dizeleri Baoyu'nün hizmetçisi Qingwen'in (rengârenk berrak bulutlar) hüzünlü kaderine bir göndermedir. Adının anlamı üzerine küçük bir oyun yapılmıştır.

Sonra üçüncü gruptaki ikinci kızın kaydı gelir: Xiren. Resimdeki çiçek demeti, çiçek anlamındaki soyadı Hua'yı temsil eder. Benzer şekilde minder de isminin Çince anlamı Xiren'e gönderme yapar. Arkasından gelen *talihten iltimaslı aktör,* onun sonunda evlendiği Jiang Yuhan'dır.

Baoyu, daha sonra İkinci Kayıt dolabına gider, bunlar ikinci gruptaki kızlarla ilgilidir. Bu sefer, Xiangling'i anlatan ilk resme bakar. Resim Xiangling'i değil de küçük bir kızken, kaçırılmadan önceki adı Yinglian'i (lotus) ifade eder. Xiangling hayatı boyunca çok zulüm görmüş; Xue Pan'in, adı osmantus anlamına gelen, korkunç karısı Xia Jingui'den de çok çekmiştir. Keşişin söylediği sözlerdeki gizemli "eriyen kar" ifadesi, soyadı Çincede kar ile eş sesli olan Xue Pan'i belirtir.

Baoyu, Birinci Kayıt dolabına döner. Burası birinci gruptaki on

iki kızın kaderiyle ilgilidir. Sıralaması, kendisi için söylenen *Altın Günlerin Rüyası* şarkılarınınkiyle aynıdır:

Bir ve İki: Lin Daiyu ve Xue Baochai

Resim basit bir işareti ortaya koyar. İki ağaç Lin'in (ağaç, orman) Çince karşılığını, "yeşimden kemer" ise Daiyu'yü ifade eder. Daiyu'nün ismindeki dai "kemer" kelimesiyle eş seslidir; yu da "yeşim taşı" demektir. Kar yığını, Baochai'in soyadını, yani Çince kar kelimesiyle eş sesli olan Xue'yi; altın toka da "değerli saç tokası" anlamındaki ismi Baochai'i ifade eder.

Birinci şarkıda, *Varsın yakıştırsın onlar birbirlerine / Altın ile yeşim taşını* dizeleri Baochai (altın) ile Baoyu'nün (yeşim taşı) evliliğini ifade eder. Malum taş ve çiçek Baoyu ile Daiyu'nün sembolleridir. "Kristal kar" Baochai'in soyadı Xue'yi, "ormandaki yapayalnız peri" Daiyu'nün soyadı Lin'i anlatır.

İkinci şarkı zaten kendi kendisini açıklar.

Üç: Yuanchun

Yuan anlamındaki "ağaç kavunu" Yuanchun'e gönderme yapar. "Üç bahar" Yingchun, Tanchun ve Xichun'dür. "Tavşan" ile "kaplan" Çin yıllarına isim veren astrolojik işaretlerdir. Yuanchun, tavşan yılından hemen önceki kaplan yılında ölür.

Dört: Tanchun

Roman boyunca Tanchun uçurtmayla ilişkilendirilir. Bu onun ana motifidir. Bu nedenle 22. Bölüm'de Büyükanne Jia'nın partisinde, Tanchun'ün sorduğu bilmecenin cevabı uçurtmadır.

Tanchun üç baharın içindeki en yetenekli ve en zeki olanıdır. Kaderinde uzak bir vilayette görev yapan genç bir delikanlıyla evlenip gitmek vardır ve ailesini belki de bir daha hiç göremeyecektir. Dördüncü Şarkı, gözyaşları içindeki gelini evlilik sürgününe götüren tekneye gönderme yapar.

Beş: Shi Xiangyun

Xiang, Hunan vilayetinde kuzeye doğru, Dongting Gölü'ne akan nehirdir. Yun "bulut" demektir. Shi Xiangyun, Büyükanne Jia'nın ağabeyinin torunudur. Çocukluğunda öksüz kalıp, sevgi-

siz ve sert bir amca ve yenge tarafından büyütülmüştür. Onun kaderinde de mutlu bir evlilik yapmak ama kısa bir süre sonra kocasını kaybetmek vardır.

Beşinci şarkıdaki *Gaotang üzerindeki bulutlar* ve *Xiang Nehri'nin suları,* bir kere daha Xiangyun'ü ima eder.

Altı: Miaoyu

Miaoyu'nün Çincedeki anlamı yeşimdir. Bu nedenle resimde yeşim taşı vardır. On iki kız arasında Jia ailesiyle akrabalığı olmayan tek kişi o olsa da birkaç yıl Baoyu ve diğerleriyle Manzara Bahçesi'nde yaşamıştır. Temizliğe hastalıklı bir düşkünlüğü ve saflığa takıntısı vardır ama sonu kaçırılmak ve tecavüze uğramak olur.

Yedi: Yingchun

Yingchun üç baharın en büyüğüdür; diğer herkesin karşı çıkmasına rağmen duygusuz ailesi tarafından kendisine çok kötü davranan, sarhoş, kumarbaz, ahlaksız ve korkunç Sun Shaozu ile evlendirilir. Çin'deki çok eski bir fablda, Dongguo Bey ve kurt Zhongshan arasında geçen bir olay anlatılır. Çok okuyan, âlim Dongguo Bey, kurdu avcılardan kurtarır ama avcılar gittikten sonra çok aç olan kurt onu yemeye niyetlenir. Bu nedenle Kurt Zhongshan yalnızca gaddarlığın değil, aynı zamanda nankörlüğün de sembolü olmuştur. Sun ve ailesinin bir şekilde Jialara borçlu oldukları ima edilir.

Sekiz: Xichun

Üç baharın en gencidir. Tıpkı kuzeni Baoyu gibi sonunda dünyadan elini eteğini çekip, kendisini dine adar.

Dokuz: Wang Xifeng

Xifeng'ın adı Zümrüdüanka anlamına gelir. Buz dağı belki de ailenin çöküşünden sonra Xifeng'ın yaşadıklarına gönderme olabilir.

Dokuzuncu şarkı daha açık ve anlaşılırdır.

On: Qiaojie

Xifeng'ın kızıdır. Bu isim Xifeng'ın ricası üzerine Liu nine tarafından verilmiştir ve Çin mitolojisine göre Dokumacı Kız'la ilişkilendirilen bir festivalle aynı adı taşır. Odalık olarak satılmaya kalkışılınca Liu nine tarafından köye götürülerek kurtarılır.

On Bir: Li Wan

Li soyadı erik demektir. Li Wan, Baoyu'nün küçük yeğeni Jia Lan'ın annesidir; onun adı orkide anlamındadır. Jia Lan, ailenin talihinin enkazından yüksek bir memur olmak üzere çıkar ve törenlerde annesine saray kıyafetleri giymeye hak kazandırır.

On İki: Qin Keqing

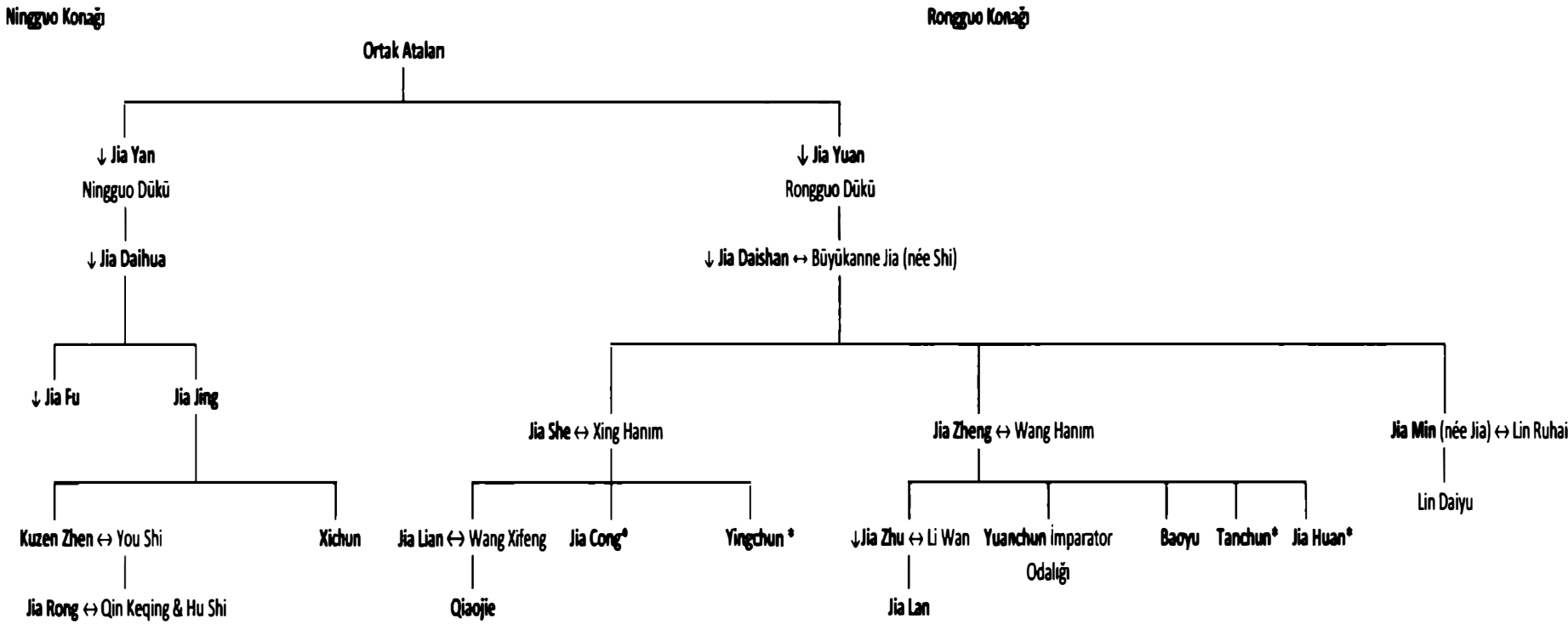
Görünüşe göre, çok güzel ve cilveli bir kadındır ve 7. Bölüm'de Jiao Da'nın iddia ettiği gibi kayınpederi ile ilişkisi vardır.

Yatak odası, şehvet düşkünü bir kadına yakışır paha biçilmez eserlerle doludur. Baoyu, onun yatağında uyurken rüyasında Büyük Boşluk Hayalî Diyarı'na gider ve hem Xue Baochai hem de Lin Daiyu'yü temsil eden, Keqing ile beraber olur.

Ölüm nedeni belirgin bir şekilde ifade edilemese de intihar ettiği ima edilir.

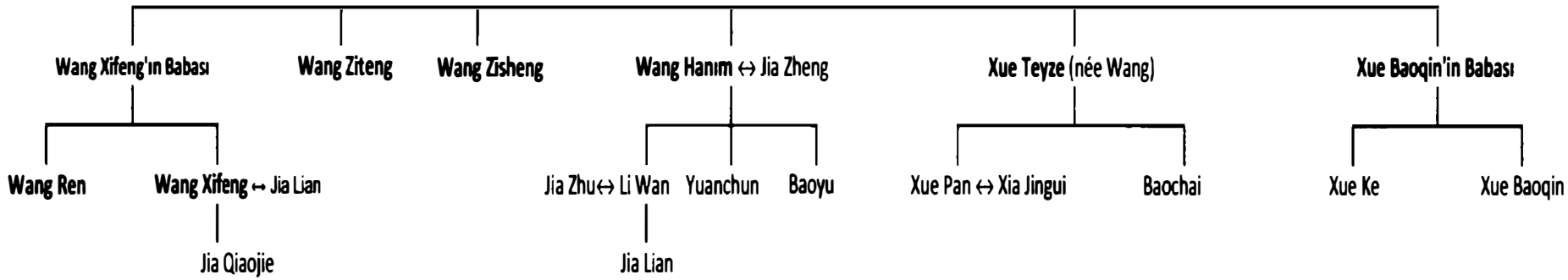
Öte yandan, Ningguo Konağı'ndaki şaşkınlık doğuran olayların asıl suçlusu, ailenin reisi olarak sorumluluk üstlenmeyi reddeden Jia Jing'dir.

Jia Ailesi Soyağacı

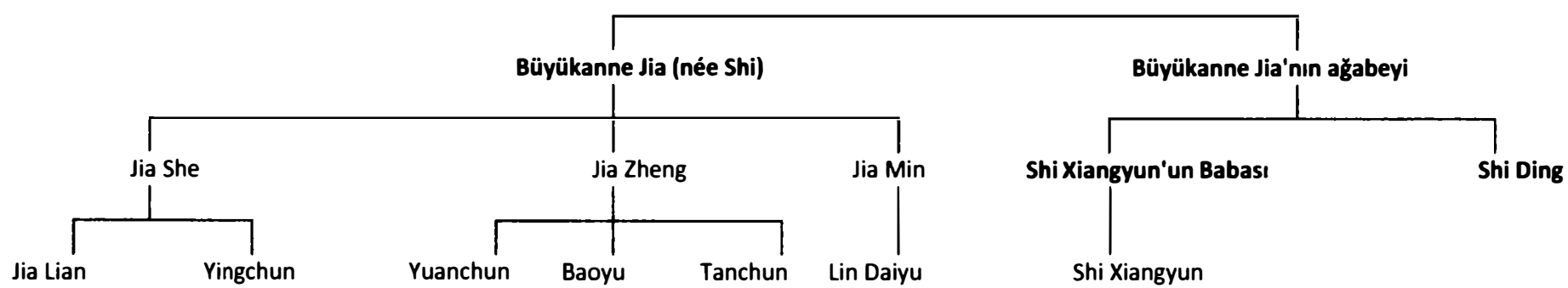

↓ Ölmüş
↔ ile evli
* Odalık çocuğu

Wang Ailesi Soyağacı

Shi Ailesi Soyağacı

Dadı Li	Baoyu'nün sütannesi; Qiaojie'nin dadısı.
Feng Ziying	Jiaların aile dostu.
He ana	Chunyan'ın annesi, Fangguan'ın analığı
Huang hala	Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir aile üyesi olan Jia Huang'ın karısı, Jin Rong'un halası.
Jia Bin	Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir aile üyesi.
Jia Cong	Jia She'nın odalıklarından birinin oğlu.
Jia Dairu	Jia aile okulunun müdürü olan yaşlı âlim.
Jia Jun	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Jia Lan	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Jiang Yuhan	Genç aktör; sonrasında aktörlerin idarecisi; Xiren'in kocası.
Jia Qiang	Ninggou Konağı Jialarının uzak bir akrabası; Jia Rong'un çok yakın arkadaşı.
Jia Qin	Rongguo Konağı Jialarının şehir dışındaki tapınağın rahibelerine göz kulak olması için işe aldıkları, sülalenin genç bir üyesi.
Jia Qiong	Jia ailesinin, Kuzen Zhen ve Jia Lian ile aynı kuşaktan bir üyesi.
Jia Rui	Okul Müdürü Jia Dairu'nun torunu.
Jia Sijie	Jia Qiong'un kız kardeşi.
Jia Xiluan	Jia Bin'in kız kardeşi.
Jia Yun	Rongguo Konağı Jialarının fakir bir akrabası; Wang Xifeng tarafından işe alınır.
Jin Rong	Jia aile okuluna giden bir öğrenci.
Lai Da	Rongguo Konağı'nın başuşağı.
Lai Shangrong	Lai Da'nın oğlu; Jia ailesinin himayesi altında büyük bir ilerleme kaydeder.
Li Gui	Dadı Li'nin oğlu; Baoyu'nun süt kardeşi.
Li Qi	Li Wan'in kuzeni; Li Wen'in kız kardeşi.
Li Wen	Li Wan'in kuzeni; Li Qi'nin ablası.

Liu Xianglian	İyi bir ailenin oğlu olan amatör bir oyuncu; Lai Shangrong'un ve genç Jiaların yakın arkadaşı; You Sanjie'nin nişanlısı.
Maioyu	Jialar tarafından Manzara Bahçesi'deki manastırda kalmaya ikna edilen, asil, gururlu ve soğuk Budist rahibe.
Peifeng	Kuzen Zhen'in odalığı.
Qin Zhong	Baoyu'nün en iyi arkadaşı; Jia Rong'un ilk karısı Qin Keqing'in erkek kardeşi.
Sun Shaozu	Jia Yingchun'ün zalim kocası.
Wang Ren	Wang Xifeng'ın ağabeyi.
Xia ana	Manzara Bahçesi'nde çalışan yaşlı kadın; Chunyan'in teyzesi, Chanjie'nin anneannesi.
Xia San	Xia Jingui'nin üvey ağabeyi.
Xieuyan	Kuzen Zhen'in odalığı.
Xing Dequan	Xing Hanım'ın işe yaramaz kardeşi; Xing Xiuyan'in babası.
Xing Xiuyan	Xing Hanım'ın yeğeni; müsrif ve asalak bir ailenin kızı; Xue Ke'nın nişanlısı.
You Erjie	You Shi'nin iki üvey kardeşinden küçük olanı.
You Sanjie	You Shi'nin iki üvey kardeşinden büyük olanı; Jia Lian'in metresi.
Zhang Hua	Genç ve çapkın kumarbaz; bebekliğinden itibaren You Erjie'nin nişanlısı.
Zhao, Odalık	Jia Zheng'ın odalığı; Tanchun ve Jia Huan'ın annesi.
Zhen Shiyin	Bir zamanlar Suzhou'da yaşayan, sonra Tacou bir keşiş olan yaşlı beyefendi; Yinglian'in babası.
Zhou Qiong	Haimen Kıyı Bölgesi Kumandanı; Tanchun'ün kayınpederi.

58. BÖLÜM

Kayısı ağacının gölgesinde bir aktris sahne aşkı için yas tutar.

Kızıl Neşe Avlusu'nun efendisi bir kızın sevgisine anlayış gösterir.

Önceki bölüm, Tanchun ve Xichun'ün Bambu Evi'ne gelişi üzerine, Xiuyan ve diğer üçünün konuşma konularını değiştirmesiyle bitmişti. Yeni gelenler Daiyu'nün sağlığını sorunca, sohbet genel ve önemsiz konulara döndü, kısa bir süre sonra da dört misafir izin isteyip kendi yollarına gitti.

***

Önceki bölümde sabık imparatorun dul eşinin öldüğünden ve bütün soylu kadınların ve başkentte oturan resmî görevlilerin eşlerinin mevkilerine uygun matem kıyafetleri giyerek Saray'a gitmek zorunda kaldıklarını söylemiştik. Özel bir ferman yayınlanarak bir yıl boyunca mevki sahibi insanların müzikli ya da oyunlu eğlenceler düzenlemeleri, üç ay boyunca da halkın evlilik kutlamaları yapmaları yasaklandı. Büyükanne Jia, Xing Hanım, Wang Hanım, You Shi ve Jia Rong'un karısı Hu Shi ile beraber matem törenlerine katılmak üzere her gün Saray'a gitmek zorunda kaldılar ve çok nadiren saat iki olmadan geri dönebildiler.

Saray'ın yan binasındaki salonlardan birinde yapılan bu törenler yirmi bir gün sürecekti; bu sürenin sonunda tabut, baş-

kentten on gün sürecek bir uzaklıktaki Xiaoci vilayetinde, sabık imparatorun Anıt Mezar'ına götürülecekti. Oraya vardığında, birkaç gün daha katafalkta bekletilecek ve gömülmeden önce yine törenler yapılacaktı. Başından sonuna kadar bütün bu merasim bir ay sürecekti. Kuzen Zhen ve You Shi'nin cenaze törenine katılmaları gerektiğinden, bu süre boyunca Ning ve Rong konakları sahipsiz kalacak demek oluyordu. Bir aile meclisi toplandı ve her iki konaktan sorumlu olacak en azından bir kişinin kalmasına karar verildi ve hamile olduğu gerekçesiyle You Shi için Saray'dan izin istendi.

Aynı zamanda Xue teyze de gençlere göz kulak olmak üzere görevlendirildi. Tabii bunun için Bahçe'ye taşınması gerekince hangi dairede kalacağı problem oldu. Baochai'in yanında Xiangyun ile Xiangling kalıyordu; Li Wan, Büyükanne Jia'nın geçici olarak sorumluluğuna verdiği Baoqin'i misafir ediyordu; Bayan Li ve kızları hâlâ şehirdeki erkek kardeşinin evinde kalsalar da sık sık uğrayıp üç dört geceyi orada geçiriyorlardı; Yingchun dairesini Xiuyan ile paylaşıyor; Tanchun de bütün zamanını evin idaresiyle geçiriyordu. Sürekli uğrayıp onu bunaltan Odalık Zhao ve Jia Huan'ın gürültülü çekişmeleri dairesini Xue teyzenin yaşaması için hiç de uygun olmayan bir hâle getiriyordu. Xichun'ün evi çok küçüktü. Geriye sadece Bambu Evi kalıyordu. Bu şartlar altında hâliyle Bambu Evi'ne taşındı ve bunu memnuniyetle yaptı çünkü bu düzenlemeleri konuşurlarken Büyükanne Jia, Daiyu'nün onun ilgisine ihtiyaç duyan genç bir kız olduğunu vurgulamıştı. Zaten Xue teyze Daiyu'yü çok seviyordu. Şimdi onunla aynı daireyi paylaşınca, sağlığına çok daha fazla ilgi gösterebiliyor, yeterli şekilde ve iyi beslenmesini, ilaçlarını zamanında almasını sağlıyordu. Daiyu daha önce hiç böyle iyi bakılmamıştı. Sık sık dile getirdiği kelimelerle bile yeterince ifade edemediği bir minnet duyuyordu. Xue teyzeyi annesiymiş gibi görüyor; Baochai ve Baoqin geldiği zamanlar onlara da sanki kardeşleriymiş gibi davranıyordu. Bir aylığına da olsa öksüz torunundan ayrı kalacağı için endişelenen Büyükanne Jia bu durum karşısında hem rahatladı hem de mutlu oldu.

Artık Bahçe'de yaşamaya başlayan Xue teyze kendisini kuzenlerin rahatlığına ve hizmetçilerin disiplinine adadı. Ne kadar

önemli olursa olsun, evin diğer işlerine karışmak istemiyordu. You Shi de her gün Rong Konağı'na gelmesine rağmen yoklama almaktan daha fazlasını yapmıyor, yetki kullanmaya pek yanaşmıyordu. Orada kalan tek sorumlu kişi olarak diğer konağın meseleleriyle işi başından aşkındı; bir de Büyükanne Jia ve diğer hanımların tören aralarında Saray yakınlarında geçici olarak dinlenmeye çekildikleri yerin erzaklarını ve yatak takımlarını temin ediyordu.

Ning ve Rong konaklarının kıdemli üyeleri bu işlerle meşgulken, hizmetçi ve uşaklar da boş durmuyorlar; bazıları her gün Saray'a gidip gelen hanımlarına eşlik ediyorlar; bazıları geçici olarak kalınan yerlerin tedarik ve bakım işleriyle ilgileniyorlar, bazıları da öncü grup olarak hanımları gelmeden önce odaları hazır hâlde tutuyorlardı. Normalde uygulanan disiplinin eksilmesi üzerine, iki konağın geride kalan hizmetkârları görevlerini savsaklıyor ya da geçici başkâhyaların öncülüğünde birleşip yetkilerini kötüye kullanmak üzere bu istisnai şartlardan yararlanıyorlardı. Rong Konağı'nda erkek personel olarak sadece Lai Da ve diğer bir iki kişi kalmıştı. Lai Da'nın neredeyse güvendiği bütün yardımcıları gitmişlerdi. Onların yerine getirdiği insanları tecrübesizlikleri nedeniyle işe yaramaz ve aptal buluyordu. Hırsızlıkları gayet aşikâr, raporları güvenilmez, tavsiyeleri taraflıydı. Kusurlarının ya da neden oldukları sıkıntıların haddi hesabı yoktu.

Böyle bir zamanda, aktör ya da aktris toplulukları olan bütün büyük aileler bu insanlara yol vermişlerdi. Bunu duyan You Shi, konuyu ailenin diğer üyeleriyle de müzakere ettikten sonra, Wang Hanım'a daha tasarruflu bir uygulamayla aynı şeyi yapmayı teklif etti.

"Bu aktris kızları satın aldık tabii." dedi. "Müzik yapamadıklarına göre, onları da hizmetçi olarak kullanmamak için hiçbir neden yok. Sadece eğiticilerini gönderebiliriz."

"Olmaz." dedi Wang Hanım. "Onlara hizmetçi muamelesi yapamayız. Hepsi özgür ve saygıdeğer ailelerin kızları, sadece bakamadıkları için oyuncu olarak satıyorlar. Bizi eğlendirmek için bir iki yıllığına verildiler. Şimdi onları serbest bırakma fırsatı doğduğuna göre, birkaç tael verip gönderebiliriz. Atalarımız da böyle

yapardı; bunu yapamayacak kadar soysuz ve pinti olduğumuzu sanmıyorum, bari bu konuda atalarımızı örnek alalım. Tabii eski oyuncu topluluğundan birkaç kişi hâlâ bizimle birlikte yaşıyor ama onların burada olmalarının özel nedenleri var. Kendileri gitmek istemediler, biz de yaşları geldiğinde çalışanlar arasından eş bulup evlendirdik."

"Peki o zaman, kendilerine soralım." dedi You Shi. "Eğer gitmek isterlerse, ailelerini çağırtıp, para verir, göndeririz. Böylesi daha iyi olur. Aksi takdirde, güvenilmez insanlar gelip onları alır ve dışarı çıkar çıkmaz başkalarına satarlar; bizim yaptığımız iyilik de boşa gider. Gitmek istemeyen burada kalır."

Wang Hanım bu teklifi kabul edince, You Shi bu kararı Xifeng'a bildirmesi için birisini gönderdi. O da muhasebe memurlarına, eğitmenlerin her birine sekiz tael ödeyip istedikleri yere gitmekte özgür olduklarını iletmelerini söyledi. Armut Ağacı Avlusu'ndaki kostümler, tiyatro malzemeleri ve diğer taşınabilir eşyalar envanterlerle karşılaştırıldı, depoya kaldırıldı ve başlarına bir bekçi kondu.

Küçük aktrislere gelince, You Shi hepsiyle tek tek görüştükten sonra, çoğunun gitmek istemediğini anladı. Bazıları ailelerinin yaşadığını ama kendilerine hiç aldırmadığını, geri gidecek olurlarsa yine satılacaklarını söylediler; bazılarının anne babası yoktu, amcaları ya da ağabeyleri satmıştı onları; bazılarının gidecek kimseleri yoktu; bazıları da Jia ailesine o kadar bağlanmışlardı ki ayrılmak istemiyorlardı. Neticede üçü hariç hepsi kaldı. Wang Hanım dediklerinden sonra artık onları gönderemedi ve kalmalarına izin verdi. Gidecek olan üçünü, öz anne babaları gelene kadar kendileriyle kalmaları için sütanneleri aldı. Konakta kalacak olanlar da çoğunlukla Bahçe'de olmak üzere, farklı dairelere hizmetçi olarak yerleştirildiler. Grubun lideri Wenguan Büyükanne Jia'ya verildi. Başrol oyuncusu Fangguan, Baoyu'ye, hizmetçi kızı oynayan Ruiguan, Baochai'e; erkek rolünü oynayan Ouguan, Daiyu'ye; baş savaşçıyı oynayan Kuiguan, Xiangyun'e; ikinci savaşçıyı oynayan Douguan, Baoqin'e; yaşlı erkeği oynayan Aiguan, Tanchun'e gitti. You Shi de yaşlı kadın rollerini oynayan Jiaguan'ı aldı.

Bu şekilde görevlendirilen küçük aktrisler, tıpkı özgürlüklerine kavuşturulan kafes kuşları gibi, bütün gün Bahçe'de neşeyle dolaşmaktan başka bir şey yapmıyorlardı. Başka insanların hizmetinde çalışmaya alışkın olmadıkları ve nakış işlemeyi bile bilmedikleri gayet açık olduğundan kimse onlara müdahale etmedi. İçlerinden bir ikisi bir becerileri olmadığı sürece geleceğin kendileri için pek parlak olmayacağını anlayacak kadar sağduyuluydu ve artık tiyatro eğitimleri devam etmeyeceği için dikiş ya da ip eğirme gibi ev içi becerileri öğrenmeye kendilerini adadılar. Ama onlar istisnaydı.

Sonra sabık imparatorun eşi için büyük adak günü geldi ve Büyükanne Jia ile diğer hanımefendiler, sabahın dördünde Saray yakınlarındaki geçici konaklama yerlerine doğru yola çıktılar. Biraz bir şeyler atıştırdıktan sonra Saray'da ölünün ardından verilen kahvaltıya katıldılar. Kahvaltının ardından da biraz dinlenmek üzere evlerine döndüler. Öğle yemeği yediler. Kısa bir dinlenmeden sonra öğle ve akşam adakları için Saray'a geri gittiler. Tekrar geçici evlerine dönüp akşam yemeği yedikten sonra konağa geri geldiler. Geçici olarak kaldıkları yer, yüksek mevkideki bir ailenin, Budist rahibelerin sürekli olarak ibadet ettikleri bir tapınağındaydı. Rahibeler ibadet salonunun doğu ve batısındaki avlularda kalıyorlardı ama bu avlularda çok fazla boş oda vardı. Rong hanımları doğu avlusundaki odaları kiraladılar, Pekin Prensi'nin hanımları da batı avlusundakileri. Saray'a gitmek üzere aynı saatte çıkıp, aynı saatte döndükleri için iki tarafın hanımları birbirleriyle karşılaşma ve nezaket sohbeti etme fırsatı buluyorlardı. Ama bu haricî meseleler bizi ilgilendiren şeyler değil.

Şimdi Bahçe'ye dönelim. Büyükanne Jia ve Wang Hanım cenaze töreni için bir ay gibi uzun bir süre evde olmayınca, onca genç hizmetçilerin ve kadınların etrafta dolanıp keyif çatmaktan başka yapacakları fazla bir şey yoktu. Bahçe'deki farklı dairelere yerleştirilen Armut Ağacı Avlusu'ndakiler de eklenince sayıları iyice artmıştı. Böylelikle birdenbire daha öncekinden çok daha fazla insan Bahçe'ye doluşmuş oldu.

Genç aktrisler kibirli yaratıklardı; hizmetkârlara karşı çok buyurucu ve acımasızdılar. Yiyecekleri ve giyecekleri konusunda çok talepkâr ve titiz oldukları gibi, sivri dilli ve kavgacıydılar da;

dolayısıyla geçinmesi çok zor insanlardı. Armut Ağacı Avlusu kadınları onlardan nefret ediyorlardı ama şimdiye kadar açıkça tartışmaktan kaçınmışlardı. Bu kadınlar için tiyatro okulunun kapanması büyük bir ferahlama oldu. Bazıları kurtulmalarının verdiği sevinçle geçmiş geçmişte kaldı diye düşündüler. O kadar da yüce gönüllü olmayan diğerleri hâlâ hırs besliyorlardı ama bu dağıtım onları önceki görevlerinden azat ettiği için onlara karşı olan savaşlarını başka topraklara taşımadılar.

Bahar Temizliği Festivali gelmişti. Jia Lian her zamanki adakları hazırlatarak Jia Huan, Jia Cong ve Jia Lan'la beraber şehrin dışındaki Demir Eşik Tapınağı'na, aile mezarlarını temizlemeye ve ölüler için adak sunmaya gitti. Jia Rong da Ning Konağı'nın erkekleriyle aynı şey için yola çıktı. Ailenin gençlerinin içinde sadece Baoyu, henüz tam olarak iyileşmediği için gidemedi. Öğlen yemeğinden sonra Xiren onun uykusunun geldiğini fark etti.

"Ne güzel bir gün!" dedi. "Neden biraz Bahçe'de dolaşmıyorsun? Yemek yer yemez uzanırsan hazımsızlık yapar."

Baoyu isteksiz bir şekilde terliklerini giydi, eline bir baston alıp avludan geçerek Bahçe'de dolaşmaya başladı.

Bahçe'nin bakımı ve ürünleri son zamanlarda bir grup uzman kadının ellerine bırakılmıştı; yılın bu dönemi bahçıvanlar için çok yoğun geçtiğinden, dört bir yanda bambuları keserek düzelttikleri, ağaçları ve çalılıkları budadıkları, bitkileri topladıkları, çiçek soğanlarını diktikleri, tohumları ektikleri görülüyordu. Diğer kadınlar gölün üzerinde ellerinde direklerle tekneleri idare ediyorlar, dipteki çamuru tarayıp lotus kökü dikiyorlardı. Göle nazır minyatür bir kaya dağının üzerinde Xiangyun, Xiangling, Baoqin ve birkaç genç hizmetçiden oluşan bir seyirci grubu manzaranın tadını çıkarıyordu. Baoyu yavaş yavaş yanlarına doğru gelirken, Xiangyun numaradan korkmuş gibi yaparak bağırdı.

"Çabuk, tekneleri gönderin hemen! Kuzen Lin'i almaya gelmişler!"

Herkes gülünce Baoyu kıpkırmızı kesildi.

"İnsanlar hastayken ne yaptıklarını bilmezler. Dalga geçmeniz hiç hoş değil!" dedi sert bir şekilde.

"Bu kadar komik olmasaydın sen de!" dedi Xiangyun. "Her zaman böyle farklı olmak zorunda mısın? Senin hastalığın bile herkesinkinden başka."

Baoyu bir süre onlarla oturdu ve çalışan kadınları seyretti.

"Burası biraz rüzgârlı." dedi Xiangyun. "Kayalar da soğuk. İçeri girsen iyi olmaz mı?"

Baoyu de zaten öyle yapmayı düşünüyordu, Daiyu'yü görmeye gidecekti. Bastonuna dayanıp kalktı, kızlarla vedalaşarak, İçe İşleyen Koku Köprüsü'nden geçip karşı kıyıdan yürümeye başladı. Salkım söğütlerden yeni sürgünler altın ipler gibi sarkıyor; şeftali ağaçlarının çiçek tomurcukları kızıl bir sis oluşturuyordu. Suni kaya dağının arkasındaki büyük kayısı ağacı çiçeklerini çoktan dökmüş, yeşil yapraklar ve bezelye büyüklüğünde kayısılarla dolmuştu.

"Ne fena!" diye düşündü. "Birkaç gün hasta yatınca kayısı çiçeklerini kaçırdım.

Şimdi yeşil yaprakların gölgesinde,

Dallar kayısıyla dolmuş.

Ağaca bakarak duruyordu. Bunlar Du Mu'nun, Huzhou'ya son ziyaretinde, on iki yıl önce tanıştığı güzeller güzeli, genç dansçı kızın artık çoluk çocuklu bir kadın olduğunu gördüğü zaman yazdığı dizelerdi. Nasıl devam ediyordu?

Esmeden önce hırsız rüzgâr,

Beyaz kırmızıdır baharda çiçekler;

Şimdi her dalda yeşil yapraklar,

Aralarından minik meyveler sarkar.

Xing Xiuyan'in nişanını düşündü. Evlenmesine bir iki yıl vardı. O da tıpkı Du Mu'nun sözünü ettiği kız gibi çoluk çocuk sahibi bir anne olacaktı. Elbette insanların evlenmeleri gerekiyordu; türlerini devam ettirmek zorundaydılar. Ama güzel bir kız için bu nasıl bir sondu!

Beyaz kırmızıdır baharda çiçekler...

Çok geçmeden kömür karası bukleleri gümüş rengine dönecek, gül yanakları kırışıp solacaktı. Bunu düşünmek onu çok üzdü ve elinde olmadan içini çekti. Ağaca bakmaya devam ederken, küçük bir kuş havalanıp dallardan birine kondu, var gücüyle şakımaya başladı. Baoyu'nün gündüz rüyası başka bir şekle büründü.

"Bu kuş ağaçlar çiçek açtığında da buraya gelmiş olmalı." diye düşündü. "Şimdi söylediği şarkı da dökülüp giden çiçekler için bir ağıt. Sesinden anlaşılıyor. Ne yazık, kuşların dilinden anlayan Gongye Chang[1] buralarda değil! Ne diyor diye sorardım ona. Kayısı ağaçları seneye yine çiçek açtığında buraya tekrar gelir mi acaba?"

Hülyaları kayalığın arkasında birden parlayıveren bir alevle bölündü. Kuş korkup uçuverdi. Baoyu de neredeyse kuş kadar ürkmüştü. Ateşin kısacık çatırtısından sonra öfkeli bir bağırtı geldi.

"Eceline mi susadın, Ouguan? Bu paraları ne cüretle Bahçe'de yakıyorsun! Seni hanımefendilere söyleyeceğim. Temiz bir dayak yiyeceksin!"

Baoyu neler olduğunu görmek için kayalığın diğer tarafına koştu. Yüzünde gözyaşı lekeleri olan Ouguan yere çömelmiş, elinde ateşle, için için yanan altın rengi ruh parasının kalıntılarına üzgün üzgün bakıyordu.

"Kim için bu?" diye sordu Baoyu. "Biliyorsun burada yakmaman lazımdı! Herhâlde ailenden birileri içindi? Bana adlarını söyle, bir kâğıda yazayım, çocukları gönderip bu işi doğru dürüst hallettireyim."

Gelenin Baoyu olduğunu gören Ouguan dudaklarını sımsıkı kapadı ve hiçbir soru ona ağzını açtıramadı. Tam o sırada ona bağıran kadın, yüzünde sinsi bir zafer ifadesiyle hızla gelip kızı kolundan tuttu.

"Seni küçük hanımlara şikâyet ettim." dedi kadın. "Çok çok sinirlendiler."

---

1) Konfüçyüs'ün öğrencisi ve damadıydı; Çin efsanelerine göre kuşları anlama yeteneği vardı. (ç.n.)

Ouguan daha bir çocuktu. Küçük düşürüleceğinden çok korktu, çocukça direnmeye kalkıştı.

"Haddini aştığını söyledim." dedi kadın. "Burada, dışarıda davrandığın gibi her istediğin şeyi yapamazsın. Burası farklı. Biz kural ve düzen isteriz." Sonra Baoyu'yü işaret etti. "Efendi Bao bile kurallara uymak zorunda. Buraya gelip kuralları bozmaya kalkışabileceğini mi sanıyorsun? Olmaz! Artık korkmak için geç kaldın. Gel benimle, çık karşılarına!"

"Bu ruh parası değil." dedi Baoyu aceleyle. "Bayan Lin için boş kâğıtları yakmış. Şikâyet etmeden önce dikkatli bakman gerekirdi!"

Çaresizliğinin arasında bir de Baoyu'nün gelişiyle Ouguan'ın dehşeti daha da artmıştı. Baoyu kendisini koruyunca kulaklarına inanamadı. Korkusu sürpriz bir memnuniyete dönüştü ve kendisini savunmak için cesaretini topladı.

"Evet, ruh parası olduğunu nereden çıkardın? Bayan Lin'in yazı kâğıdıydı."

Ama kadın hiç umursamadı. Eğilip küllerin içindeki yanmamış parçalardan bir iki tane aldı.

"Benimle tartışmaya kalkma! İşte kanıtlar burada! Benimle görüşme odasına gelip kendin açıklayacaksın."

Ouguan'ı kolundan tutup çekiştirdi ama Baoyu de öteki kolundan tutup, bastonuyla kadının eline vurdu.

"İstiyorsan kâğıtları onlara götür." dedi. "Ben sana doğrusunu söyleyeyim. Dün gece rüyamda Kayısı Ağacı Ruhu bana geldi ve bir an önce iyileşmek istiyorsam ona ruh parası adamam gerektiğini söyledi. Benim evimden birinin değil de bir yabancının yapması gerekiyormuş. Kimsenin de haberi olmaması lazımmış. O kadar uğraşıp bu kızı bulduktan sonra sen görünce her şey boşa gitti. Hastalandığımdan beri ilk kez ayağa kalkmıştım. Şimdi tekrar hastalanırsam, bu senin kabahatin. Hâlâ onu götürmek istiyor musun? Git de gör onları, Ouguan. Şimdi söylediklerimi anlat onlara. Büyükannem geri dönünce ona olanları anlatacağım. Bu kadının bile bile sana engel olduğunu söyleyeceğim."

Ouguan çok sevindi. Şimdi kendisi kadını çekiştirmeye başladı. Kadın elindeki kâğıt parçalarını yere attı ve yüzünde hastalıklı bir gülümsemeyle Baoyu'ye yalvardı.

"Bilmiyordum, gerçekten bilmiyordum. Eğer büyük hanımefendiye söylerseniz, benim için her şey biter."

"Bu konuda konuşmazsan ona söylemem." diye söz verdi Baoyu.

"Ama şimdi onlara anlattığım için Ouguan'ı getirmemi istediler." dedi kadın. "En iyisi Bay Lin'in çağırdığını söyleyeyim."

Baoyu biraz düşündü ve başını sallayarak onayladı. Kadın dediğini yapmaya gitti. O gittikten sonra Baoyu sorularına devam etti.

"Kimin içindi? Ailenden biri için olmadığından eminim. Gizli mi?"

Ouguan kendisini koruduğu için Baoyu'ye minnet duyuyordu. Onun anlayışlı biri olduğunu anlayarak daha fazla geri çevirmedi. Gözünde yaşlarla cevap verdi.

"Benim haricimde sadece iki kişi bunu biliyor. Sizin dairenizdeki Fangguan ve Bayan Bao'nın dairesindeki Ruiguan. Bugün olanlardan sonra sanırım siz üçüncü olacaksınız. Ama hiç kimseye söylemeyeceğinize söz verin." Sonra ağlamaya başladı. "Ama yüzünüze karşı söyleyemem. Eve döndüğünüzde yanınızda kimse yokken, Fangguan'a sorun size anlatsın."

Sonra Baoyu'yü merak içinde bırakarak kaçıp gitti. Bambu Evi'ne doğru yoluna devam eden delikanlı Daiyu'yü öncekinden daha zayıf buldu ama kız birkaç gün öncesinden çok daha iyi hissettiğini söyledi. O da Baoyu'nün zayıfladığını fark etti ve sebebini düşününce gözyaşı dökmeye başladı. Daha birkaç dakika konuşmuşlardı ki henüz nekahet döneminde olduğunu hatırlayarak evine dönüp dinlenmesi için ısrar etti; Baoyu de onu dinlemek zorunda kaldı.

Evine dönünce, Fangguan'a Ouguan'ın sırrını sormak için sabırsızlandı ama Xiangyun ve Xiangling uğrayıp yan odada Fangguan ve Xiren'le hararetli bir sohbete girişti. Eğer yanına çağırırsa ötekilerin sorgulamaya başlayacaklarından korkup sabırlı olmaya karar verdi.

Kısa bir süre sonra Fangguan saçını yıkatmak için analığının yanına gitti ama kadının o suyla öz kızının saçını yıkamasına izin verdiğini öğrenince itiraz etti.

"Ne! Kızının yıkandığı suyu mu bana veriyorsun? Bütün aylığımı aldığın düşünülürse artıklardan daha fazlasını hak ediyorum herhâlde!"

Kabahatli olduğunu bilen kadın sinirle bağırdı.

"Seni nankör sefil! Oyuncuların geçimsiz olduklarını söylemelerine hiç şaşmamak lazım. Başlangıçta ne kadar iyi olurlarsa olsunlar, bu mesleğe başlayınca bozuluyorlar. Böyle çelimsiz bir yaratığın bu kadar cakalı olacağı insanın aklına bile gelmez. En iyisini istiyor hanımefendi! Ya hep ya hiç! İstediğini elde edemeyince de hemen sivri dilli oluyor! Eşini ısıran katır gibi!"

Sonra ikisi kapışmaya başladı. Xiren onları sakinleştirmek için birisini gönderdi.

"Kesin gürültüyü! Büyük hanımefendi evde yok diye kimse sesinin son perdesinden bağırmadan konuşamıyor mu?"

"Fangguan çok yaygaracı." dedi Qingwen. "Neden bu kadar mükemmel olduğunu sanıyor, bilmem. Birkaç oyun biliyor diye, sanırsınız savaş kazanmış!"

"Kavga iki kişi arasında olur." dedi Xiren. "Büyük olanın bu kadar adaletsiz, küçük olanın da bu kadar huysuz olmaması lazım."

"Fangguan'ın suçu değil." dedi Baoyu. "Doğruluktan ve dürüstlükten ayrılmak sesin yükselmesine neden olur. Büyük bir filozof böyle demiş. Burada kimi kimsesi yok. Bu kadın parasını alıyor ve ona kötü davranıyor. Bu, doğruluktan ayrılmak değil de nedir? Sesini yükseltti diye ona kızamazsınız! Zaten ayda kaç para alıyor ki?" Bu soruyu Xiren'e sormuştu. "Parayı sen alıp ona baksan daha iyi olmaz mı? Sorun da ortadan kalkar!"

"Bakmak sorun değil de eğer bunu yapacaksam para için yapmam. O zaman dedikodudan geçilmez." dedi Xiren.

Bunu söylerken ayağa kalkıp öteki odaya geçti; bir şişe çiçek yağı, birkaç yumurta, sabun ve saç kurdelesi getirdi. Kadınlardan birinden bunları Fangguan'a götürmesini istedi.

"Söyle ona kavgayı bıraksın. Biraz su getirtip saçını yıkayabilir."

Ne yazık ki analığı herkesin içinde rezil edildiğini düşünerek daha da öfkelendi.

"Nankör şey!" dedi Fangguan'a. "Güya paranı alıyormuşum!" dedi ve kıza tokat attı. Fangguan ağlamaya başladı. Baoyu hemen dışarı fırlayacaktı ki Xiren ona engel oldu.

"Ne yapıyorsun? Ben konuşurum onunla."

Qingwen kadını yatıştırmak için dışarı çıkmıştı bile.

"Yaşın gereği böyle şeyleri bilmen gerekir! Saçını yıkasın diye senin vermediğin şeyleri ona biz veriyorsak utanç duyman lazım! Sen kalkmış vuruyorsun bir de! Ne yüzle! Hâlâ eğitimine devam ettiğine göre böyle bir şey yapmaya nasıl cüret edersin?" diye çıkıştı kadına.

"Herkesin içinde beni rezil etmeye kalkıştığı için vurdum." dedi kadın. "Ben onun analığıyım, buna hakkım var."

"Sheyue, ben insanlarla tartışma konusunda pek başarılı değilim, Qingwen de çok fevri. Bu işle sen ilgilen." dedi Xiren.

Sheyue hemen dışarı çıktı.

"Tamam, tamam. Bağırmaya gerek yok. Sana bir şey soracağım. Sen bu Bahçe'de hiç kimsenin efendisinin dairesinde çocuğunu cezalandırdığını gördün mü? Sadece burada değil, bütün Bahçe'de? Bırak evlatlığı, öz kızın olsa bile, bir kere evden ayrılıp başka birisinin hizmetine girdiği andan itibaren, onu cezalandırmak onlara ya da kıdemli hizmetkârlara düşer. Ailelerin sürekli işimize karışmalarını istemeyiz. Aksi takdirde bir kızı nasıl eğitebiliriz? Bilmiyorum! Siz yaşlandıkça daha beter oluyorsunuz! Daha kısa bir süre önce Zhuier'ın annesi burada olay çıkardı. Herhâlde o da senin gibi. Ama merak etme. Son günlerde şu hasta, bu hasta, büyük hanımefendi başka işlerle meşgul diye olanları bildirme fırsatı bulamadık. Birkaç gün daha geçsin, o zaman her şeyi anlatacağız. Sonra belki siz zorbalar ağızlarınızın payını alacaksınız. Bir şey daha var. Baoyu daha yeni iyileşmeye başladı, sesimizin fısıltıdan fazla çıkmaması gerekiyordu ama sen onun odasının önünde kızına vuruyor, hüngür hüngür ağla-

tıyorsun. Efendiler bir iki gün gitmeyegörsün, hemen kuralların üstündeymişsiniz gibi davranmaya başlıyorsunuz. Elinizden kimse kurtulmaz. Birkaç gün sonra bize de vurmaya başlarsanız hiç şaşırmam! Bana sorarsan senin gibi analık olmasa da olur. Eğer senin elinde bir çiçeğin açacağını sanıyorsan çok yanılıyorsun!"

Baoyu de o kadar sinirlendi ki bastonuyla eşiğe vurdu.

"Bu yaşlıların kalpleri taştan! Sorumlulukları altındaki kızlara bakacaklarına eziyet ediyorlar. Böyle devam ederse ne yapacağız?"

"Ne mi yapacağız?" dedi Qingwen. "Bu sevimsizleri defedin gitsin! İşe yaramazlara ihtiyacımız yok."

Sheyue'nin nutkuyla utancından sessizliğe gömülen kadın cevap veremedi. Sheyue, Fangguan'a baktı. Kızın üzerinde kiraz kırmızısı, kapitone bir ceket, desenli yeşil ipekten bol bir pantolon vardı; parlak siyah saçları omuzlarına dökülüyordu. Acı acı ağlamaya başlamıştı. Sahnedeki daha bilindik hâlinden çok farklı bir görüntüsü vardı ki Sheyue bu tersliğe gülmeden duramadı.

"Şu anda Cui Yingying'e hiç benzemediğini söylemeliyim. Dayaktan sonra Reddie'ye benzedin. Artık makyaj yapmaya gerek kalmadan bu rolü oynayabilirsin! Haydi, gidip kendine çekidüzen ver."

"Yo, gayet güzel." diye itiraz etti Baoyu. "Gayet doğal bir hâli var. Neden çekidüzen versin ki?"

Qingwen, Fangguan'ı saçını yıkamaya götürdü. Havluyla kuruladıktan sonra gevşek bir şekilde bağladı ve giyinip Baoyu'nün odasına gitmesini söyledi.

Kısa bir süre sonra mutfaktan bir kadın gelip yemeğin hazır olduğunu bildirdi ve "Gönderelim mi?" diye sordu. Genç bir hizmetçi de Xiren'e danışmaya gitti.

"Saat kaçı vurdu? Dışarıda bu kadar patırtı olunca duyamadım." dedi Xiren.

"Vurmadı." dedi Qingwen. "Neden bilmem ama aptal şeyin yine tamire ihtiyacı var." Sonra bir saat bulup getirdi. "Yarım fincan çaylık zaman var." dedi. "Hemen hazır olacağımızı söyle."

Kız mesajı iletmek için hemen dışarı çıktı.

"Düşündüm de Fangguan bu kadar yaramazlıkla tokadı hak etti aslında. Dün sarkacıyla oynayıp saati bozan oydu." dedi Sheyue.

Konuşurken bir yandan da masayı hazırlıyordu. Genç hizmetçiler yemek kutularıyla içeri girdiler; Sheyue ve Qingwen kapaklarını açıp içine baktılar. Bir kâse çorba ve bildik pirinç lapasıyla yanında dört çeşit turşu vardı.

"Baoyu artık iyileşti." dedi Qingwen. "Daha ne kadar lapa ve salamura sebze yemeye devam edecek? Neden doğru dürüst bir yemek göndermiyorlar?"

Sheyue masayı hazırlamıştı. Yemek kutusundan büyük çorba (et ve bambu filizinden yapılmıştı) kâsesini çıkarıp Baoyu denesin diye masaya koydu.

Eğilip höpürtüyle bir yudum alan Baoyu, "Ay, çok sıcak!" dedi.

Xiren güldü.

"Kutsal Buda! Birkaç gün et yemeyince çok mu özledin? Bu kadar açgözlülükle saldırırsan yanarsın tabii!"

Kâseyi aldı, nazikçe üfledi; sonra yanlarında duran Fangguan'a verdi.

"Al, sen yap. Bütün gün boş boş etrafta gezeceğine bir işe yara. Ama yavaş üfle, içine tükürme sakın!" dedi.

Fangguan dediği gibi yaptı. Oldukça iyi beceriyordu ama kapının önünde, illa içeri girip yardım etmek için ısrar ederek bekleyen ve Bahçe'nin adabını hiç bilmeyen analığı, bunu fırsat bilip işgüzarca içeri daldı ve kâseyi elinden almaya çalıştı.

Fangguan ve diğerleri konağa ilk geldiklerinde, dışarıda birer analıkları vardı, sonra bu kadınlar Armut Ağacı Avlusu'nda onlara eşlik ettiler. Bu kadın Rong Konağı'nda üçüncü sınıf bir hizmetçiydi, sadece çamaşır yıkıyor ve asla iç dairelere giremiyordu. Bu yüzden de evin kurallarından haberi yoktu. Aktrisler Bahçe'ye alınınca, analıkları da onlarla beraber farklı dairelere gönderildiler. Sheyue kendisini azarlayınca, bir daha Fangguan'ın sorumluluğunu alamayacağından korkmuştu çünkü bu hiç işine gelmezdi. O nedenle onlara yaranmak istemiş, Fangguan'ın kâseyi eline aldığını görünce içeri dalıvermişti.

"Onun hiç tecrübesi yok. Şimdi kâseyi düşürüverir. Ben yapayım." dedi.

Qingwen öfkeyle bağırdı ona.

"Hemen çık buradan! Düşürüp düşürmemesi bizim sorunumuz. Senin yapmana ihtiyacımız yok. Kapıdan içeri adım atabileceğini kim söyledi?"

Sonra öfkesini genç hizmetçilere yöneltti.

"Küçük aptallar! O adabı bilmiyor olabilir. Sizin söylemeniz gerekirdi."

"Biz engel olmaya çalıştık." diye itiraz etti kızlar. "Söyledik ama inanmadı. Şimdi gördün mü?" dediler kadına dönüp. "Sen bizim girebileceğimiz yerlerin ancak yarısına girebilirsin. Bizim alınmadığımız yerlere bile dalıp gireceğini sanıyorsun. Seni durdurmaya kalkınca da el kol sallayıp bağırıyorsun!"

İtiş kakış odadan verandaya çıkardılar kadını. Aşağıdaki avluda yemek kutularını ve boş kâseleri geri almak için bekleyen yaşlı kadınlar onun çıktığını görünce kahkahalarla güldüler.

"Böyle içeri dalmadan önce aynada kendine bir baksaydın, kardeş!" dedi içlerinden biri.

Öfke ve utanç duyan kadın sessizce alaylarına katlanmak zorunda kaldı.

Fangguan hâlâ çorbayı üflemeye devam ediyordu. Baoyu güldü.

"Üfleyeceğim diye ciğerlerini yorma! Sen de bir tat, bakalım nasıl olmuş?" dedi.

Fangguan onun şaka yaptığını düşünerek Xiren'e ve ötekilere bakıp ürkekçe gülümsedi.

"Haydi, tatsana!" dedi Xiren. "Neden olmasın?"

"Dur, ben sana göstereyim." dedi Sheyue ve bir yudum aldı.

Ondan cesaret alan Fangguan da bir yudum aldı.

"Tamam." diyerek kâseyi Baoyu'ye verdi.

Baoyu yarısını içtikten sonra birkaç parça bambu filizi yedi, pi-

rinç lapasının da yarısını bitirdi, doyduğunu söyledi. Hizmetçiler masayı topladılar. Küçük bir kız su kâsesiyle geldi. Baoyu ellerini yıkayıp ağzını çalkaladıktan sonra sıra Xiren ve diğer kıdemli hizmetçilerin yemeklerine geldi.

Baoyu, Fangguan'a göz işareti yaptı. Cin gibi olan, üstelik de genç ömrünün birkaç yılını tiyatro okulunda geçiren kız, midesi ağrıyormuş da iştahı kesilmiş numarasıyla yemek yemeyeceğini söyledi.

"İyi o zaman, madem yemiyorsun, burada kalıp Baoyu'ye eşlik edebilirsin. Pirinç lapasını burada bırakıyoruz. Acıkırsan biraz yersin." dedi Xiren.

Diğerleriyle beraber çıkıp gitti.

O zaman Baoyu, Ouguan'la karşılaşmasını, onu korumak için nasıl yalan söylediğini ve sorularına cevap verecek durumda olmadığından, açıklama yapması için kendisine başvurmasını söylediğini anlattı.

"Kimin için adak sunuyordu?" diye sordu.

Fangguan'ın gözleri hafif kızardı ve içini çekti.

"Ah, Ouguan çılgının biri!" dedi.

"Neden?" dedi Baoyu. "O ne demek?"

"O adak ölen Diguan için. Bizim ekiptendi."

"Bunda çılgınca bir şey yok ki." dedi Baoyu. "Arkadaştılar demek."

"Arkadaş mı!" dedi Fangguan. "Arkadaştan çok daha ötesiydi! Ouguan'ın tuhaf düşünceleri yüzünden başladı her şey. Biliyorsunuz, Ouguan başroldeki erkeği oynuyor, Diguan da başroldeki kızı. Sahnede âşıkları oynamaya o kadar alıştılar ki giderek ciddiye almaya başladılar ve Ouguan gerçekten sevgililermiş gibi davranıyordu. Diguan ölünce, Ouguan hüngür hüngür ağladı ve onu hâlâ unutamadı. Bu yüzden festivallerde onun için adaklar sunuyor. Daha sonra Ruiguan, Diguan'ın rolünü alınca, yine aynı şey oldu. Biz, 'Ne oldu? Eski aşkını unuttun mu yoksa? Şimdi yenisini buldun!' diye ona takılıyorduk. 'Yok, unutmadım. Tıpkı

bir erkeğin karısı ölünce tekrar evlenmesi gibi. Anısını yaşattığı sürece ilk karısına hâlâ sadık demektir.' diyordu. Siz hayatınızda bu kadar tuhaf bir şey duydunuz mu?"

"Tuhaf" ya da her neyse, Baoyu'nün kendi mizacında buna güçlü bir duygu karmaşasıyla cevap veren bir taraf vardı: Zevk, hüzün ve küçük aktris için sınırsız bir hayranlık. Fangguan'ın ellerini tutup Ouguan'a ne söyleyeceğini büyük bir hevesle anlattı.

"Ona bir daha asla o kâğıtları kullanmamasını söyle. Ruh parası modern çağın batıl bir icadı. Konfüçyüs'ün öğretilerinde böyle bir şey bulamazsın. Tek yapması gereken, festivallerde bir buhurdanda tütsü yakmak. Eğer saygıyla yaparsa, ölüye duygularını iletmek için tek gereken şey bu. Önemli olan adağın kendisi değil, adak sunarkenki samimiyetimizdir. Yürekten verildiği sürece temiz olmayan yiyecekler bile kullanabilirsin. Aptal insanlar bunu anlamazlar ve tanrılara, Buda'ya ve ölülere çeşit çeşit şeyler sunarlar. Aslında önemli olan samimiyettir. Çok acelen varsa ya da evden uzaktaysan ve tütsü bulamıyorsan, bir parça toprak ya da çimen de sunabilirsin. Sadece ölünün ruhu değil, tanrılar da böyle bir adağı kabul ederler. Şuradaki masada duran buhurdanı görüyor musun? Ne zaman sevdiğim birini hatırlamak istesem, festival ya da başka bir bayram günü olması gerekmez, içinde tütsü yakarım, dışarıya bir fincan taze çay ya da su, bazen de varsa biraz çiçek ya da meyve, bazen de et ya da sebze koyarım. Yüreğin temiz olduğu sürece Buda bile adak sunmaya gelir. Şimdi gidip ona söyle."

Fangguan söyleyeceğine söz verdi ve lapasını yedi. Sonra birisi gelip Büyükanne Jia'nın geri döndüğünü haber verdi.

Devamı gelecek bölümde.

59. BÖLÜM

Söğütlü Yol'da, arazinin koruyucuları Yinger ve Chunyan'e karşı şiddet ve hakarete başvururlar.

Kızıl Neşe Avlusu'nda yasa ve düzen savunucuları daha yetkili birisine danışırlar.

Büyükannesinin ve diğer hanımların geri döndüklerini duyan Baoyu, üzerine kalın bir şey daha giyip, elinde bastonuyla onları görmeye gitti. Geçen günlerin yorucu rutini nedeniyle çok yorgunlardı ve bir an önce dinlenmek istiyorlardı. O gece olaysız geçti. Hanımlar ertesi sabah dörtte kalkıp bir kere daha Saray'a gittiler.

Cenazenin İmparatorluk Anıt Mezarı'na götürülme günü yaklaşıyordu. Yuanyang, Hupo, Yingwu ve Zhenzhu, Büyükanne Jia'nın seyahat sırasında ihtiyaç duyacağı şeyleri hazırlamakla meşgullerdi. Yuchuan, Caiyun ve Caixia da aynı şeyi Wang Hanım için yaptılar. Tüm hazırlıklar bitince, hanımlarına eşlik edecek olan en kıdemli hizmetkârlarla beraber her şeyi tek tek gözden geçirdiler. Toplam altı hizmetçi ve on uşak karısı hanımlarıyla birlikte gidecekti. Bu arada sayıya dâhil olmayan erkek hizmetkârlar, hanımları için, öküzlerin çekeceği tahtırevanları hazırladılar. Gidecek on altı kişinin içinde Yuanyang ve Yuchuan yoktu. Hanımlarının yokluğunda daireleriyle ilgilenmek üzere evde kalıyorlardı.

Cenaze kortejinin yola çıkacağı günden birkaç gün önce, hiz-

metçiler hanımlarının seyahat yatakları için perdeleri ve takımları paketlemişlerdi. Bunlar toparlanıp, birkaç erkek hizmetkârın da yardımıyla dört beş kişilik bir hizmetçi grubu tarafından bir arabayla arka sokaklardan, konaklamanın yapılacağı yere götürüldü ve kullanılmaya hazır hâle getirildi.

Jia hanımları ve maiyetleri, cenazenin yola çıkmasından bir gün önce konaktan ayrıldılar. Büyükanne Jia ve Jia Rong'un karısı birinci tahtırevana bindiler; Wang Hanım ikincisiyle onları takip etti; Kuzen Zhen bir grup erkek hizmetkâra liderlik ederek atla geliyordu. Hizmetçileri ve kadın hizmetkârları taşıyan birkaç tane büyük ve üstü kapalı at arabası onları izliyordu. Bu arabalarda aynı zamanda hanımların kıyafetlerinin bulunduğu büyük bohçalar da vardı. Ailenin diğer üyeleri, Xue teyze ve You Shi öncülüğünde bu küçük kafileyi ana kapının eşiğine kadar yolcu ettiler. Sonra Jia Lian küçük bir grupla at sırtında geldi. Ailesinin tahtırevanlarını Büyükanne Jia'nınki ile Wang Hanım'ınkinin arasına yerleştirdikten sonra, kadınlar eşliğinde taşınan eşyaları korumasız bırakmanın muhtemel sonuçlarını düşününce, arabaların arkasına doğru atını sürüp, en geriden takip etmeye başladı.

Rong Konağı'ndaysa Lai Da nöbetçi sayısını artırdı ve iki ana avlunun girişlerinin sürekli kapalı tutulmasını söyledi. Konağa girip çıkmak isteyenler batı köşesindeki küçük, yan kapıyı kullanmak zorundaydılar. Konağın iç kısmını dışından ayıran merasim kapısı gün batımında kapanıyordu. Wang Hanım'ın evinin arka tarafına giriş ve çıkışlar için normalde kuzenlerin kullandıkları kapı ile Xue teyzenin avlusuna açılan, doğu tarafındaki kapı açık kalıyordu. Bunlar, konağın zaten kilitli olan iç kısımlarının birbirine geçişini sağladıklarından, kapatmak gerekmiyordu. Yuanyang ve Yuchuan, hanımlarının oturma odalarını kapatıp, diğer hizmetçilerle birlikte arkadaki müştemilata uyumaya gittiler. Her akşam gün batımında Lin Zhixiao'nın karısı on kadar kıdemli hizmetçiyi alıp gece boyu güvenliği sağlamak için Bahçe'ye giderdi. Dışarıda salon girişlerindeki nöbetçiler artırıldı. Kısacası, konağın güvenliğini sağlamak için gereken her şey yapıldı.

***

Güzel bir ilkbahar sabahı uykudan uyanan Baochai yatağının

perdesini kaldırıp çıktı. Hafif bir serinlik hissetti ve oda kapısını açıp dışarı bakınca bunun nedenini anladı. Şafaktan önceki son saatte yağan sağanak toprağı tazelemiş, her yerdeki yosunları parlak bir yeşile bürümüştü. Tekrar içeri girdi, diğerlerini uyandırdı. Yıkanıp giyinirlerken Xiangyun yanaklarının kaşındığından şikâyet etti ve zaman zaman patlak veren egzamanın habercisi olduğundan korkarak Baochai'den yüzüne sürmek için altın kök tozu istedi.

"Son kalanı geçen gün Qin'e verdim." dedi Baochai. "Çatık Kaş'ta çok var. Ondan biraz isteyecektim ama bu yıl yanaklarımda bir sorun olmayınca unuttum."

Yinger'a gidip biraz istemesini söyledi. Kız tam çıkmak üzereyken, Ruiguan da Fangguan'ı görmek için onunla birlikte gitmek istedi. İki kız gülüp konuşarak Alpinia Park'tan çıktı.

Söğütlü Yol'da ilerlerken salkım söğütlerin altın ipliklerinin yeşile döndüğünü gördüler.

"Bu sepetçi söğüdünden bir şeyler örmeyi biliyor musun?" diye sordu Yinger, gülerek.

"Nasıl şeyler?" diye sordu Ruiguan.

"Küçük oyuncaklar ya da her türlü işe yarar şeyler. Bekle sen, birkaç dal koparıp küçük bir sepet yapayım. Yapraklarını da üstüne bırakayım ki içine rengârenk çiçekler koyduğumuzda güzel görünsün."

O anda altın kök tozunu unuttu ve uzanıp yumuşak söğüt dallarından kopardı. Tutması için Ruiguan'a verdi, sonra tekrar yollarına devam ederlerken, bu dallardan küçük bir sepet örüyordu. Ara sıra durup yol kenarında büyüyen çiçeklerden bir iki tane koparıyordu. Sonunda kafes işi örülmüş, her yerinden dikkatle koruduğu yeşillikler fışkıran, saplı bir sepet çıktı ortaya. İçine çiçekler de doldurulunca çok güzel oldu. Ruiguan hayran kaldı.

"Ah Yinger, benim olsun mu?" dedi.

"Bunu Bayan Lin'e verelim." dedi Yinger. "Geri dönerken biraz daha dal koparırız, hepinize aynısından yaparım."

O arada iki kız Bambu Evi'ne gelmişti bile. Daiyu henüz sabah tuvaletini bitirmemişti. Sepeti görünce çok beğendi.

"Canlı bir sepet! Kim yaptı bunu?" diye bağırdı.

"Ben." dedi Yinger. "Sizin için, küçük hanım."

"Çok güzel bir şey bu!" dedi Daiyu eline alırken. "Demek herkes ellerinin ne kadar becerikli olduğunu boşuna söylemiyormuş."

Biraz daha inceledikten sonra Zijuan'e, görebileceği bir yere asmasını söyledi.

Yinger önce nazikçe Xue teyzeyi sorup sonra altın kök tozu rica etti. Daiyu, Zijuan'den biraz paketleyip vermesini istedi.

"Bugün daha iyiyim." dedi Daiyu paketi verirken. "Biraz yürüyüşe çıkmak istiyorum. Dönünce Baochai'e söyle, anneme saygılarını sunmak ve beni görmek için zahmet edip gelmesine gerek yok. Saçımı yapar yapmaz, annemle beraber ona uğrayacağız. Kahvaltımızı orada yapacağız. Küçük bir aile toplantısı olur!"

Yinger söyleyeceğine söz verip Ruiguan'ı almak için Zijuan'in odasına gitti ama Ruiguan, Ouguan ile hararetli bir sohbetin ortasında olduklarından gitmek istemedi. Yinger, Zijuan'e bir teklifte bulundu.

"Hanımın bizim eve gelecekmiş. Ouguan da bizimle gelip hanımını orada beklesin." dedi.

"Çok iyi fikir!" dedi Zijuan. "Burada öyle çok yaramazlık yapıyor ki biraz uzaklaşmasına memnun oluruz!"

Sonra Daiyu'nün kaşığını ve yemek çubuklarını keten bir peçeteye sarıp Ouguan'a verdi.

"Al bunları da götür. Bari bir işe yara." dedi.

Ouguan neşe içinde ikisiyle beraber yola koyuldu. Yine Söğütlü Yol'dan geçerlerken, Yinger söğüt dallarından kopardı, yakınlardaki bir kayanın üzerine oturup bir sepet daha örmeye başladı. Sonra Ruiguan'a altın kök tozunu götürüp geri gelmesini söyledi ama iki kız da Yinger'ın yaptığı işten öylesine büyülendi ki bir türlü oradan ayrılamadı. Yinger onları tehdit etti.

"Gitmezseniz yapmıyorum."

"Haydi ama." dedi Ouguan. "Ben de seninle geliyorum. Hemen gidip geliriz."

Onlar fırlayıp gidince, Yinger örgüsüne devam etti. O sırada He ananın kızı Chunyan geldi, Yinger'ın ne yaptığını sordu. Onlar konuşurlarken kızlar geri döndüler.

"Geçen gün Xia teyzem seni yakaladığında ne kâğıdı yakıyordun?" diye sordu Chunyan, Ouguan'a. "Seni rapor edecekti ama Baoyu ona hata yaptığını söyleyince o da sesini çıkaramamış. Çok öfkeliydi. Gelip her şeyi anneme anlattı. Bunca zaman dışarıda tiyatro ekibiyle yaşarken onu kendine düşman edecek ne yaptın ki?"

"Hiçbir şey yapmadım." diyerek burun kıvırdı Ouguan. "Çok açgözlü olduğu için bütün bunlar. Eskiden olduğu gibi benden para sızdıramıyor da ondan. Her şey bir yana, son iki yıldır dışarıda bizimle çalışırlarken onun ve diğerlerinin bizden alıp evlerine götürdükleri o yiyecekleri bir düşün! Bir iş verecek olsak kıyameti koparıyorlar. Biliyorsun sen de!"

Chunyan güldü.

"O benim teyzem. Başkalarının yanında onu eleştiremem. Ama bir zamanlar Baoyu'nün dediği gibi, 'Bir kız evlenmeden önce paha biçilmez bir inci gibidir ama bir kere evlendi mi inci ışıltısını kaybeder ve kusurla dolar; yaşlı bir kadın olunca da artık incilik hâli kalmaz, haşlanmış balık gözüne döner. Nasıl oluyor da aynı kişi hayatının farklı dönemlerinde bambaşka üç kişi olabiliyor?' O zaman yine her zamanki gibi saçmaladığını düşünmüştüm ama söylediklerinde haklılık payı varmış. Diğer aileleri bilmem ama annem ve teyzem için doğru bu. Yaşlandıkça, paradan başka bir şey düşünemez oldular. Aynı evde beraber yaşarken, para getireceğimiz bir işimizin olmadığından şikâyet edip dururlardı. Sonra bu Bahçe yapıldı, ben de burada çalışmak için seçilen şanslılardan biri oldum, hem de Kızıl Neşe Avlusu çifte şans oldu. Artık beni doyurmak zorunda kalmamalarının dışında, her ay maaşımdan artırdığım dört beş yüz sikkeyi de alıyorlardı. Bununla yetindiklerini sanıyorsan, yanılıyorsun! Sonra kendileri de iş buldular; Armut Ağacı Avlusu'ndaki oyuncu kızlara bakmaya başladılar. Xia teyzem Ouguan'a analık oldu, annem de Fangguan'a. Böylece iki yıldır durumları iyiydi. Ama şimdi siz Bahçe'ye taşınınca, onların ellerinden kurtuldunuz; yine de vaz-

geçmediler. Çok komik! Önce teyzem Ouguan'la kavga etti; sonra da annem saç yıkama yüzünden Fangguan'la. Fangguan kim bilir kaç kere saçını yıkamak istemişti. Sonra Fangguan'ın maaşı ödenince, annem daha fazla erteleyemedi ve ihtiyaç duyduğu şeyleri satın almak zorunda kaldı ama önce benim saçımı yıkamamı söyledi. Ben yapmak istemedim. Yani benim kendi param var, olmasa bile her zaman Xiren, Qingwen ya da Sheyue'den istediğim şeyi hiç sıkıntı çekmeden alabiliyorum. Bu yüzden de olmaz dedim. O zaman kardeşimi yakalayıp saçını yıkadı. Tabii ardından Fangguan'ı çağırınca kavga çıktı. Sonra da gidip Baoyu'nün çorbasını üflemek istedi. Ah, neredeyse ölecektim! İçeri girdiğini görünce ona kuralları söyledim ama bana inanmadı. Annem en iyisini bilir tabii! Hâliyle kendisini aptal durumuna düşürdü. Neyse ki Bahçe'de bir sürü insan çalışıyor da kimin kiminle ilgili olduğunu kimse hatırlayamaz. Aksi takdirde ailemdeki herkesin kavga etmekten başka bir şey yapmadığı izlenimi edinirlerdi, kendimi kötü hissederdim."

"Şimdi senin sepet ördüğün bu yer benim halama ait. Buranın sorumluluğunu aldığından beri, kendi malıymış gibi davranıyor. Sabahtan akşama kadar köle gibi çalışıyor. Dahası, benim de gelip göz kulak olmamı istiyor. Bir şeyler bozulacak diye ödü kopuyor. Neredeyse kendi işimi doğru dürüst yapamayacağım. Şimdi annem de Bahçe'ye taşındı, ikisi şahin gibi gözcülük yapıyorlar. Hiç kimsenin bir ota bile dokunmasına izin yok. Sizi uyarıyorum, eğer buraya gelip de çiçekleri topladığını, körpe söğüt dallarını kopardığını görürlerse bundan hiç hoşlanmazlar!"

"Belki başkaları koparamaz ama benim durumum farklı." dedi Yinger. "Bahçe bölündüğünde, her dairenin günlük olarak ürünlerden pay alması kararlaştırıldı. Yiyecek şeylerin yanı sıra saça takılacak ya da vazolara konulacak çiçekler de buna dâhil. Benim hanımım bunların her gün gönderilmesini istemeyen tek kişiydi. İhtiyacı olduğunda haber vereceğini söyledi ama henüz hiç istemedi. Yani şimdi benim bunları topladığımı görseler bile itiraz edemezler."

Bu sözler ağzından henüz çıkmıştı ki Chunyan'in sözünü ettiği halası bastonuna dayanarak çıkageldi. Yinger ve Chunyan onu buyur ettiler. Yaşlı kadın, Ouguan ve Fangguan'ın elindeki kırık

söğüt dallarını ve yeni toplanmış çiçekleri görünce çok sinirlendi ama bu işin sorumlusunun Yinger olduğunu anlayınca, şikâyet etmekten vazgeçip, yeğenine homurdanacak başka bir şey buldu.

"Ben sana buraya gelip her şeye göz kulak olmanı söylediğim zaman, evde kalıp oyun oynamayı tercih ediyorsun. Başkaları senden bir şey yapmanı istediğinde, benim için çalıştığını söylüyorsun. Beni sihirli değneğinmişim gibi kullanıyorsun; ne zaman bir iş yapılması gerekse ortadan kayboluyorsun!"

"Önce buraya gelmemi söylüyorsun, sonra başkaları beni çağırır diye korkuyor, burada görünce azarlıyorsun!" diye karşı çıktı Chunyan. "Aynı anda iki yerde birden olamam, hala!"

"Ona inanma, hala!" diye takıldı Yinger. "Bütün bu dalları o koparıp kendisine sepet yapmam için ısrar etti. Ondan kurtulmaya çalıştım ama rahat vermedi."

"Saçmalama!" diye bağırdı Chunyan. "Şakanı ciddiye alacak sonra."

Ne yazık ki öyle oldu! Chunyan'in halası o kadar aptal bir ihtiyardı, paraya olan sevdası öyle büyüktü ki gözü kimseyi görmezdi. Yinger'ın sözleri üzerine, kendi sahasında yapılan bu korkunç talana karşı bastırdığı kederi çıkış yolu buldu. Bastonunu kaldırdı, yaşının verdiği cüretkâr gaddarlıkla Chunyan'in sırtına birkaç kere vurdu.

"Küçük kaltak!" diye küfretti. "Bana cevap mı veriyorsun? Annen bile senden öyle nefret ediyor ki parçalamamak için zor tutuyor kendisini. Sakın bana sesini yükseltmeye kalkma!"

"Yinger şaka yapıyor." dedi Chunyan. Sadece yediği dayaktan değil, herkesin önünde rezil olduğundan ağlamaya başladı. "Annem niye benden nefret etsin? Suyunu mu kaynattım, tavasını mı yaktım? Ne yaptım ki?"

Sözlerinin böyle bir sonuç doğurduğuna çok üzülen Yinger, hemen ikisinin arasında girdi ve halanın havaya kalkan elini tuttu.

"Şaka yaptım." dedi yatıştırıcı bir sesle. "Onu döverek beni çok üzdün."

"Bizim işlerimize karışmayın rica ederim!" diye tersledi kadın onu. "Siz buradasınız diye kendi yeğenimi terbiye etmem yasak mı?"

Bu ahmakça cevap karşısında Yinger öfkeden kıpkırmızı kesildi.

"Onu istediğin zaman terbiye edebilirsin ama neden ben şaka yaptığımda buna kalkışıyorsun?" dedi küçümseyerek. "Tamam, terbiye vermeye devam et o zaman."

Kadının kolunu bırakıp tekrar kayanın üzerine oturdu, sepeti eline aldı.

Derken kızını arayan Chunyan'in annesi de sahnede belirdi.

"Sen ne arıyorsun burada?" diye sordu, kızını görünce. "Sana gidip su getirmeni söylemiştim."

"Gel de ne yaptığını gör!" diye bağırdı yaşlı kadın. "Artık benim de üzerinde senden fazla bir hükmüm yok! Çok terbiyesizlik yapıyor!"

"Bu sefer ne yaptı?" dedi kadın, yanlarına gelerek. "Artık annesine hiçbir faydası olmadığını biliyordum da sana karşı biraz saygısı kalmıştır belki diye düşünüyordum."

Yinger yeni gelenin Chunyan'in annesi olduğunu anlayınca açıklama yapmak istedi ama hala ona fırsat bırakmadı.

"Şuna bak!" dedi kayanın üzerindeki söğüt dallarını göstererek. "Kocaman kız oldu, akıllandı sanıyorsun ama yok! Bir de beni mahvetsinler diye başkalarını da getirmiş!"

Fangguan ile başarısız dalaşmasından dolayı hâlâ öfkeli olan He ana, kendisine destek olmadığı için kızına da kızgındı.

"Küçük sürtük!" diye bağırdı, üstüne doğru gelip, başına vurarak. "Bu genç kadınlarla çalışmaya başlayalı ne kadar oldu ki hemen onlar gibi havalara girdin! Ama elimden kurtulabileceğini sanma sakın! Evlatlık başka bir şey, sen benim kanımdan, canımdansın. İstediğim zaman bakımını üstlenebilirim. Boyalı, küçük kaltaklar senin girebildiğin yerlere benim giremeyeceğimi söylediler! Sen de gir içeri; belki bir müşteri bulacak kadar uzun süre kalırsın!" Sonra henüz tamamlanmamış olan bir sepeti alıp Chunyan'in yüzüne doğru salladı. "Bu rezil şey de ne böyle? Ne demek oluyor?"

"Ben yaptım." dedi Yinger. "Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla! Asıl kızdığın kişi benim, neden doğrudan öyle söyleyip kızı rahat bırakmıyorsun?"

He ana; Yinger, Xiren ve Qingwen gibi kıdemli hizmetçileri fena hâlde kıskanıyordu çünkü onların statülerinin ve yetkilerinin kendisininkinden çok daha üstün olduğunu biliyordu. Onlardan korkuyor ve saygı gösteriyordu ama bunu yapmaktan büyük bir öfke duyduğundan acısını genç hizmetçilerden çıkarıyordu. Şimdi de kız kardeşinin düşmanı Ouguan orada olduğu için öfkesi daha da şiddetlendi. Chunyan ağlayarak Kızıl Neşe Avlusu'na doğru gidiyordu. Annesi, orada neden ağladığını sorduklarında anlatırsa, Qingwen'in aşağılamalarına maruz kalmaktan korktu. Bu yüzden arkasından koşup durdurmaya çalıştı

"Geri dön!" diye bağırdı. "Ancak ben söyleyince gidebilirsin."

Ama Chunyan durmadı, çok sinirlenen annesi ileri atılıp onu yakalamak istedi. Chunyan dönüp, peşinden geldiğini görünce daha hızlı koşmaya başladı. Onu takip eden annesi yosunlara basıp düştü. Bu manzara Yinger ve diğer ikisini çok memnun etti.

Yinger olup bitenden o kadar tiksinmişti ki her şeyi -sepeti, dalları, çiçekleri- suya fırlatıp, sinir içinde Buda'yı yardımına çağıran yaşlı halayı ardında bırakarak eve gitti.

"Aşağılık yaratık!" diye bağırdı kadın arkasından. "Bütün çiçekleri ziyan ettiğin için üzerine yıldırım düşsün!"

Sonra dairelere dağıtmak için çiçek toplamaya başladı.

Chunyan'e gelince, Kızıl Neşe Avlusu'na kadar koştu. Orada, avlunun tam ortasında, o sırada Daiyu'yü görmeye giden Xiren'e bütün hızıyla çarptı; sonra kolundan tutup yalvarmaya başladı.

"Kurtarın beni, bayan! Annem yine dövecek!"

He ananın sinir içinde geldiğini gören Xiren kendisine daha fazla hâkim olamadı.

"Üç gün içinde ikinci kez oluyor bu. Önce evlatlığına, şimdi de öz kızına. Kaç tane kızın olduğunu mu göstermeye çalışıyorsun, yoksa buranın kurallarını gerçekten bilmiyor musun?"

Bahçe'ye daha yeni gelmiş olan He ana, Xiren hakkında, az konuşması ve muhtemelen zararsız bir insan olması haricinde belirgin bir izlenim edinmemişti.

"Sizin yerinizde olsam kendi işime bakardım, bayan." dedi kabalıkla. "Bu meselelerden anlamazsınız. Zaten siz çok yumuşak davrandığınız için böyle yoldan çıktı."

Elini vurmak üzere kaldırıp tekrar Chunyan'in peşine düştü. Xiren o kadar sinirlendi ki eve geri döndü. Yolda yaban elması ağacının altında kuruması için mendilleri asan Sheyue'yi gördü. Kız omuzunun üzerinden bütün o bağrışmaların ne olduğuna bakıyordu.

"Senin yerinde olsam hiç aldırmazdım, kardeşim." dedi Xiren'e. "Bırak ne hâlleri varsa görsünler."

Bu arada Chunyan'e göz işareti yaptı. Chunyan hemen anladı ve Baoyu'ye sığınmak için içeri girdi. Öteki hizmetçiler keyifli bir beklentiyle birbirlerine güldüler.

"Şimdi sıkıntı çıkacak." dediler. "Bakalım neler olacak?"

"Neden biraz sakin olmuyorsun?" dedi Sheyue kadına. "İçerideki herkese kafa tutacak değilsin ya?"

Kadın kızının içeriye, Baoyu'nün yanına gittiğini ve küçük beyin onun elinden tuttuğunu gördü.

"Merak etme!" dedi Baoyu kıza. "Ben seni korurum."

Chunyan ağlayarak Yinger ve söğüt dallarıyla ilgili tüm hikâyeyi anlattı. Baoyu çok şaşırdı ama olanlar için numaradan kızı suçladı.

"Burada kavga edilmesi olacak şey değil; halanı neden üzüyorsun?"

"Bu kadıncağızın az önce söyledikleri doğru." dedi Sheyue öteki hizmetçilere. "Biraz dikkatsizlik yapmış olabiliriz. Olup biteni bilmeden karışmaya hakkımız yok. Lafını dinleyeceği, neyin ne olduğunu bilen biri lazım bize."

Hemen orada duran genç bir hizmetçiyi gördü.

"Gidip Pinger'yı çağır. O gelemiyorsa Bayan Lin'i getir." dedi.

Küçük kız dediğini yapmaya giderken, yaşlı hizmetkârlar He ananın etrafını sardılar.

"Kızı geri çağırmalarını söyle, kardeşim!" dediler. "Eğer Bayan Pinger gelirse, başın derde girer."

"Kim gelirse gelsin, ben haklıyım." dedi kadın. "Kızını terbiye etmeye çalışan bir anneye karışmaya hiç kimsenin hakkı yok."

Ötekiler onun cehaletine güldüler.

"Bayan Pinger'yı hiç tanımıyorsun. O Bayan Lian'in bir numarasıdır. Eğer keyfi yerindeyse, azarlanarak kurtulursun ama değilse başın belada demektir!"

O sırada küçük hizmetçi bir mesajla geri geldi.

"Bayan Pinger meşguldü ama bana neden geldiğimi sordu, ben anlatınca, 'Kapı dışarı atın onu. Yan kapıdaki Bayan Lin'e söyleyin sopayla kırk kere vursun.' dedi."

Şimdi ağlayıp yalvarma sırası anneye gelmişti.

"Bu işi çok zor buldum." dedi kadın. "Bir daha böylesini bulamam. Üstelik dulum. Evde kimsem yok. Sizin gözünüzle bakıldığında bu bir avantaj olabilir çünkü bütün ilgimi size yönlendirebilirim. Ama benim için tek geçim kaynağı bu. Eğer beni kovarsanız, nasıl hayatta kalırım bilmiyorum."

Xiren ona acıdı.

"Eğer burada kalmak istiyorsan, rahat durup sana söyleneni yapmak zorundasın. Sürekli insanlara vurarak etrafta dolaşamazsın. Senin gibi biriyle ne yapacağız biz? Her gün bağırış çağırış buranın adını lekeliyor."

"Aldırmayın ona." dedi Qingwen. "Defedin onu. Kimin durup onun gibi biriyle tartışmaya zamanı var?"

Chunyan'in annesi diğer hizmetçilere yalvardı.

"Hatamı kabul ediyorum ama bana ne yapacağımı söylerseniz öğrenmeye hazırım. Bir şans daha verin, hanımlar, pişman olmazsınız. Başka birisinin tavırlarını düzeltmeye yardım etmek er-

demli bir iştir, unutmayın." Sonra da Chunyan'e seslendi. "Seni dövdüğüm için başım derde girdi. Hâlbuki pek dayak bile sayılmazdı. Destek ol bana, çocuğum."

Baoyu de kadına acıdı ve kalabileceğini söyledi.

"Ama artık sorun istemiyorum! Sakın bir dert çıkarma, yoksa derhâl kapı dışarı edilip sopa yersin!" dedi.

Kadın Baoyu'ye, sonra sırayla herkese teşekkür etti. Pinger neler olduğunu görmek için geldiğinde He Ana gitmişti bile.

"Boş ver!" dedi Xiren. "Bitti."

"Ne derler bilirsin, 'Merhamet göstermek mümkünse gösterilmelidir.' " dedi Pinger. "Eğer çareyi onu bağışlamakta bulduysan bu bizi dertten kurtarır. Ama hiç anlamıyorum. Hanımefendiler gideli daha birkaç gün olmasına rağmen her yerde kıyametler koptu. Bir yerdeki sorunu halletmeye kalmadan başka bir yerde bir diğeri patlak veriyor. Hangi tarafa döneceğimi şaşırdım."

"Sadece bizde olduğunu sanıyordum." dedi Xiren. "Başkaları da olduğunu fark etmemişim."

"Ah, bu da bir şey mi!" dedi Pinger. "Son üç dört gündür yedi sekiz tane sorun patlak verdi. Diğerleriyle kıyaslandığında bu hafif kalır. Bundan çok daha vahim ve saçma sapan bir derdimiz var."

Xiren ne olduğunu merak etti. Ama Pinger ona anlattı mı, anlatmadı mı, cevabı gelecek bölümde.

60. BÖLÜM

Jia Huan'a gül kökü yerine yasemin tozu verilir.

Aşçı Liu'ya da gül özüne karşılık kurt mantarı tozu hediye edilir.

Hatırlarsınız, Xiren canını bu kadar sıkan şeyin ne olduğunu sormuştu Pinger'ya.

"Kimsenin aklına bile gelmeyecek bir şey." dedi Pinger, gizemli bir şekilde gülerek. "Anlatınca çok güleceksin. Ama birkaç gün sonra söyleyeceğim çünkü henüz derinlemesine inceleyecek zamanım olmadı."

Sahiden de öyle olduğunu kanıtlarmış gibi, o anda Li Wan'in hizmetçilerinden biri geldi.

"Bayan Pinger? Ah, demek buradasınız! Bayan Zhu sizi bekliyor. Neden gelmiyorsunuz?"

"Geliyorum, geliyorum." dedi Pinger, ötekilerin yanından ayrılıp gülerek uzaklaşırken.

Xiren ve diğerleri de güldüler.

"Hanımı hastalanalı beri çok popüler oldu. Herkes acil onu istiyor!" dediler.

Pinger'nın Li Wan ile işleri bizi ilgilendirmiyor. Biz Kızıl Neşe Avlusu'nda Baoyu ve diğerleriyle kalıyoruz.

"Chunyan!" dedi Baoyu. "Neden anneni de alıp Bayan Bao'nın evine gitmiyorsun? Yinger'ın gönlünü alın da kırılmasın."

"Tamam." dedi Chunyan ve annesini bulmaya gitti. Sonra ikisi avludan geçerlerken Baoyu pencereden onlara seslendi.

"Sakın Bayan Bao'nın yanında bir şey söylemeyin! Yoksa Yinger azar işitebilir."

Anne kız onaylayıp, aralarında konuşarak yollarına devam ettiler. Sesleri duyulmayacak kadar uzaklaştıklarında Chunyan annesine çıkıştı.

"Sana defalarca söyledim, anne ama bana inanmadın. Başını gereksiz yere derde soktun."

"Haydi oradan, sürtük!" dedi annesi, gülerek. "Atasözü ne diyor: 'Sıkıntı çekmeden öğrenilmez!' Ben dersimi aldım. Sen de üstüme varma!"

"Keşke yerini bilip kendi işine baksaydın, anne!" dedi Chunyan nazikçe. "Uzun vadede burada çalışmanın bir sürü faydası var. Sadece bir tanesini söyleyeyim. Baoyu, zamanı geldiğinde, büyük hanımefendiden hizmetçilere -sadece kendi dairesindekilere değil, hepimize- özgürlüklerinin verilmesini isteyecekmiş. O zaman bizi kiminle istersen evlendirebilirsin. Nasıl, güzel değil mi?"

"Sahi mi?" Annesinin sevinci şüpheyle karıştı.

"Neden yalan söylesin?"

Bu haberin yol açtığı dinî nidalar, neredeyse Alpinia Parkı'na varana kadar devam etti. Orada Baochai, Daiyu, Xue teyze ve diğerleri yemek yiyorlardı. Chunyan ve annesi, Yinger çay yapmaya gidene kadar beklediler. O çıkınca Chunyan'in annesi de peşinden gidip özür diledi.

"Biraz fevri davrandım, bayan. Hiç söylememem gereken şeyler çıktı ağzımdan. Lütfen bunu bana karşı kullanmayın, bayan. Sizden özür dilemeye geldim."

Yinger gülerek onları buyur edip çay verecekti ama anne kız yapılacak işleri olduğunu söyleyip izin istediler. Kızıl Neşe Avlusu'na dönerlerken, Ruiguan arkalarından koştu.

"Bir dakika durun!"

Elinde, Fangguan'a vermelerini istediği küçük bir paket vardı. Yüzü için gül kökü tozu olduğunu söyledi.

"Ne kadar dar kafalısın, gerçekten!" diyerek kıkırdadı Chunyan. "Herhâlde ihtiyacı olduğunda seve seve verecekleri kadar çok vardır onlarda. Sen niye zahmete girdin?"

"Onların ne yapacakları beni ilgilendirmez." dedi Ruiguan. "Bu benim ve ona hediye etmek istiyorum. Lütfen götürün."

Chunyan almak zorunda kaldı. Kızıl Neşe Avlusu'na döndüklerinde, Jia Huan ve Jia Cong, Baoyu'yü görmeye gelmişlerdi.

"Anne, şimdi ben içeri yalnız gireceğim. Senin gelmene gerek yok." dedi Chunyan.

Annesi hiç söylenmeden kabul etti. Daha önce olanlar tamamen unutulmuştu ve kadın, kızı içeri girince sakin bir şekilde dışarıda bekledi.

Baoyu Chunyan'i görünce görevin başarıyla tamamlandığını bildireceğini tahmin ederek başını sallayıp anladığını gösterdi. Bunun üzerine artık Chunyan'in bir şey demesine gerek kalmadı ve eşikte bir süre sessizce durduktan sonra, Fangguan'a gözüyle gelmesini işaret ederek dışarı çıktı. Fangguan peşinden gelince ona paketi verip, Ruiguan'ın söylediklerini aktardı.

Misafirlerine söyleyecek bir şeyi olmayan Baoyu, olanları yan gözle takip ediyordu. Fangguan içeri girince, elindekinin ne olduğunu sordu. Kız paketi ona verirken, bahar döküntüsü için gül kökü tozu olduğunu anlattı. Baoyu bakmak için paketi açarken Ruiguan'ın çok ince düşünceli olduğunu söyledi.

Bunu duyan Jia Huan bakmak için boynunu uzattı ve tozun ferah ve tatlı kokusunu alınca, çizmesinden küçük bir kâğıt parçası çıkardı.

"Bize de biraz versene, ağabey!" dedi, kâğıdı uzatarak.

Baoyu verecekti ama Fangguan, Ruiguan'ın hediyesini paylaşmak istemedi.

"Yok, onu almayın." dedi. "Ben size başka bir yerden bulurum."

Baoyu kızın gönülsüzlüğünün nedenini tahmin ederek paketi kapattı.

"Al bunu. Hemen gidip getir o zaman." dedi.

Fangguan paketi alıp, eşyalarını koyduğu emin bir yere kaldırdı. Kendi toz kutusunu almak için makyaj malzemeleri çekmecesini açtı. Ama kutu boştu. Nedenine bir türlü akıl erdiremedi çünkü daha o sabah kutuda biraz toz olduğundan çok emindi. Diğerlerine sorduğunda tabii ki kimse bir şey bilmiyordu.

"Şimdi bunu düşünmenin sırası değil." dedi Sheyue. "Belli ki kendi tozu biten biri buraya girip almış. Ona başka bir şey ver. Ne olursa olsun, nasılsa farkı anlamaz. Başımızdan savalım da yemeğimizi yiyelim."

Ona uyan Fangguan bir parça yasemin tozunu kâğıda sarıp Jia Huan'a götürdü. Çocuk ağzı kulaklarında, paketi almak için elini uzatınca, kız onu kibirli bir şekilde sedire fırlattı. Jia Huan eğilip almak zorunda kaldı, ceketinin göğüs kısmına yerleştirdikten sonra Jia Cong ile beraber izin isteyip kalktı.

Jia Zheng geçici bir süre uzaktaydı; Wang Hanım ve diğerleri de evde olmadıklarından, Jia Huan hasta olduğu bahanesiyle birkaç gündür okula gitmiyor; gündüzleri annesinin avlusunda dolaşmaktan hiç çekinmiyordu. Şimdi de keyifli bir şekilde Caixia'yı aramaya gitti. Kız o sırada Odalık Zhao ile sohbet ediyordu.

"Bak, sana güzel bir şey getirdim." dedi, yanına gidip. Yüzünde gülücüklerle paketi uzattı. "Yüzüne sürmen için. Gül kökü tozunun cilt problemlerine, dışarıdan aldığın gümüş tozundan daha iyi geldiğini söyleyip duruyordun. Şuna bir bak bakalım!"

Caixia paketi açtı, içine bir bakıp kahkahayı patlattı.

"Sana bunu kim verdi?" diye sordu.

Jia Huan nasıl aldığını anlattı.

"Budalanın teki olduğun için seni kandırmışlar!" dedi kız gülerek. "Bu gül kökü değil, yasemin tozu."

Jia Huan tozu inceledi, gördüğünden daha pembe olduğunu

fark etti; çok tatlı bir kokusu vardı ama gül kökünün taze ve temiz kokusundan farklıydı.

"Neyse canım, bu da güzel!" dedi. "Gül kökü ya da yasemin tozu, ne fark eder? Sende kalsın, yüzüne sürersin. Nasıl olsa dışarıdan alacağın şeylerden daha iyidir."

Caixia uysalca kabul etti. Odalık Zhao oğluna öfkeyle baktı.

"Hiç düşündün mü, gerçekten iyi bir şeyleri olsa sana verirler miydi? Seninle dalga geçmesine değil de senin ondan bir şey istemene şaşırdım! Hemen geri götürüp suratına at. Yapman gereken şey bu! Hazır herkes ya cenazenin peşinden gitmiş ya da hasta yatıyorken, kavga çıkarıp huzur bozmanın tam sırası! Geçmişte bize yaptıklarını ödet onlara! İki ay sonra herkes geri döndüğünde kimse bu meseleyi tekrar açmaz! Açsalar bile iyi bir bahanen var. Baoyu senin ağabeyin, onu kıracak hiçbir şeye cüret edemezsin, kabul ediyorum. Ama bu, onun küçük kedi köpeklerinin sana yaptıklarına katlanacaksın anlamına gelmiyor."

Jia Huan başını önüne eğdi.

"Kavga çıkarmaya değmez." dedi Caixia. "Ne olursa olsun, gülüp geçmek çok daha iyi."

"Sen bu işe karışma!" dedi Odalık Zhao. "Seni ilgilendirmez. Haklı olduğunu biliyor. Bu küçük sürtüklere ne düşündüğünü söylemesinin tam sırası." Sonra küçümseyerek Jia Huan'ı işaret etti. "Hıh! Seni omurgasız yaratık! Ben yersiz bir şey söylesem ya da yanlışlıkla bir kusur işlesem, hemen gözlerin yuvalarından çıkar, ters ters bakarsın! Kendi annene karşı acımasız olabiliyorsun! Ama küçücük bir kız seni aptal yerine koyduğunda, alttan alıyorsun. Hep böyle yaparsan, büyüdüğünde hizmetkârların sana saygı duymasını nasıl beklersin? Beni hasta ediyorsun, seni işe yaramaz yaratık!"

Annesinin sözlerine içerleyip sinirlenen Jia Huan yine de dediklerini yapmaya korktu ve hiç aldırmadı.

"Konuşması kolay ama sen de bunları yapmaya cesaret edemezsin! Gidip onlarla kavga etmemi istiyorsun, değil mi? Peki, diyelim ki yaptım, ya beni okula şikâyet ederlerse? Dayak yediğimde acısını ben çekerim, sen değil. Hep beni kışkırtıyorsun;

dayak ve küfür yediğim zaman da hiç sesini çıkarmıyorsun. Şimdi de bu kızlarla kavga etmemi istiyorsun. Eğer Tanchun'den korkmuyorsan, neden kendin yapmıyorsun? O zaman belki bundan sonra dediklerini daha çok dinlerim."

Bu sözler, Odalık Zhao'yu canevinden vurdu.

"Ne?" diye bağırdı. "Kendi canımdan, kanımdan, bir zamanlar içimde taşıdığım kızımdan mı korkacağım! Ben olsaydım ne büyük kavgalar olurdu!"

Caixia'nın kaldırdığı yerden toz paketini aldığı gibi Bahçe'ye doğru fırlayıp gitti. Caixia onu engellemeye çalışmanın boşuna olacağını bildiğinden, fırtınadan korunmak için ortadan kayboldu. Jia Huan da kendi kendine oyalanmak için merasim kapısından dışarı kaçtı.

Patlamaya hazır hâldeki Odalık Zhao, Bahçe'ye dalınca kimi görse beğenirsiniz? Chunyan'in teyzesi, aynı zamanda Ouguan'ın analığı ve can düşmanı olan Xia ana! Odalık Zhao'nun mosmor suratı ve kan çanağı gözlerinden çok öfkeli olduğunu anladı. Kibarca nereye gittiğini sordu.

"Şu evin hâline bak!" diye püskürdü odalık. "Ancak birkaç gündür burada olan boyalı, küçük aktrisler bile bize ayrımcılık yapıyorlar! Başka biri olsa neyse de bu yaratıkların sana haddini bildirmeye kalkmasına can dayanmaz!"

Anladığı kadarıyla bu sözler, Xia ananın kendi hislerine tercüman oluyordu. Onu bu kadar sinirlendirecek ne olduğunu sordu ilgiyle. Odalık Zhao, Jia Huan'ın gül kökü tozu isteyişini ve sıradan bir yüz pudrasıyla nasıl kandırıldığını anlattı.

"Ah, Bayan Zhao!" dedi Xia ana. "Şimdi mi anladın? Bu ne ki! Geçen gün, orada ruh parası yakıyorlardı, Baoyu de onların tarafını tuttu. Eğer başka birisi Bahçe'ye bir şey sokmaya kalksa, 'Pis! Pis!' diyerek izin vermezler. Peki, yanan ruh parasından daha pis bir şey var mı? Bu evde hanımefendiden sonra, senden daha büyük kimse yok. Bir kere olsun ayak diremen gerekir bence. Eğer bunu yaparsan, herkes sana saygı duyar. Bana sorarsan, bu oyuncular süprüntüden başka bir şey değiller. Onları üzmekten bir şey çıkmaz. Bu toz ve ruh kâğıdı meselesini kendini sa-

vunmak için örnek olarak kullan. Ben de sana şahitlik ederim. Onlara kendi otoriteni gösterirsen ileride başa çıkmak çok daha kolay olur. Küçük hanımların hoşuna gitmese de sana karşı bu ayaktakımının tarafını tutmazlar."

Odalık Zhao'nun kararlılığı bu yüreklendirmeyle daha da güçlendi.

"Ruh parasından haberim yoktu." dedi. "Anlatsana."

Xia ana olanları ayrıntısıyla anlattı ve sözlerini kışkırtmayla bitirdi.

"Git, onların hakkından gel, Bayan Zhao! Bir problem çıkarsa biz arkandayız."

Bu sözler Odalık Zhao'nun kulağına müzik gibi geldi. Cesaretlenip hiç gecikmeden Kızıl Neşe Avlusu'na doğru yola koyuldu. Oraya vardığında Baoyu evde değildi. (Daiyu'nün Alpinia Parkı'na gittiğini duyup yanına gitmişti.) Fangguan Xiren ve diğerleriyle yemek yiyordu. Odalık Zhao gelince kızlar ayağa kalkıp kibarca onu yemeğe buyur ettiler.

"Yemek yemez misiniz, Bayan Zhao? Ne bu telaş?"

Daveti duymazdan gelen kadın, elindeki tozu Fangguan'ın suratına fırlattı, işaret parmağını sallayarak, bas bas bağırmaya başladı.

"Seni küçük kaltak! Satın alınmış bir malsın sen! Bizi eğlendirmen için parasını verip aldık seni. Senin ait olduğun sınıf oyunculuk ve fahişelik sınıfı; bu evdeki en düşük seviyedeki hizmetçi bile senden birkaç basamak yukarıda. O zaman insanlar arasında ayrımcılık yapma hakkını nereden buluyorsun? Baoyu bir şeyi birisine vermeyi uygun görüyorsa bu seni hiç ilgilendirmez. Onu engellemek sana mı kalmış? Tozu Huan'a yamamaya çalıştığında anlamayacağını sandın herhâlde! Bak ne diyeceğim? Efendi Huan Baoyu'nün kardeşi, onun hakkında ne düşünürsen düşün, bu evin efendilerinden biri, onu küçümsemeye hiç hakkın yok!"

Fangguan bu tür şeyleri sükûnetle karşılayacak biri değildi; gözyaşları içinde yaygarayı kopardı.

"Bende gül kökü olmadığı için ona o tozu verdim; yok dersem

bana inanmayacağını düşündüm. Aktris olarak eğitilmiş olsam da dışarıda asla para için oynamadım. Ben küçük bir kızım, senin dediğin gibi kaltak falan değilim! Satın alınmış mal meselesine gelince, beni alan sen değilsin. Şu konuşana bir bakın! Buradaki herkesin satın alındığını sanıyordum. Hepimiz aynı kuşun tüyüyüz ve burada köleyiz. Neden bu konuyu kurcaladığını hiç anlamıyorum."

"Kes şunu!" dedi Xiren, şaşkın bir hâlde ve Fangguan'ı çekip uzaklaştırmaya çalıştı.

Ama öfkeden konuşamayan Odalık Zhao Fangguan'ın üzerine yürüyüp kafasına birkaç kere vuracak zamanı buldu. Xiren karşı çıktı.

"O daha bir çocuk, Bayan Zhao, onunla aynı seviyeye mi inmek istiyorsunuz? Bu işi bize bırakın."

Fangguan buna dayanamadı. Saldırıya bir oyunculuk gösterisiyle karşılık verip, ağlayarak, bağırarak kendisini oradan oraya attı.

"Sen bana nasıl vurursun, iğrenç ihtiyar! Önce aynada kendine bir bak! Haydi, vur bir daha, vursana! Senin gibi bir cadıdan dayak yiyeceğime ölürüm daha iyi!"

Başını Odalık Zhao'nun karnına vurup tekrar kendisini dövmesi için tahrik etti. Birkaç hizmetçi ona bağırarak çekiştirdiler. Xiren de aynı şeyi yapacaktı ama Qingwen onu kolundan tutup engelledi.

"Kendi hâllerine bırak." diye fısıldadı. "Seninle ben bu tür şeylere karışmayalım. Orman kanunu bu, sen bana vur, ben de sana! Herkes üstünlük sağlamaya çalışıyor. Bakalım ne olacak."

Odalık Zhao'nun peşinden gelen hizmetçiler içerideki kavgayı duyup, sonunda adalet yerini bulacağı için Buda'ya şükrettiler. Aralarında küçük aktrislere kin besleyen yaşlı kadınlar da vardı, onlar Fangguan'ın dayak yediğine özellikle çok memnun oldular.

Haberler hızla yayıldı. Baş başa kalmak için Alpinia Parkı'nda kendilerine sakin bir köşe bulan Ouguan ve Ruiguan, Xiangyun'ün Kuiguan'ı ve Baoqin'in Douguan'ından kavgayı duyunca hemen kalktılar.

"İkiniz de gelin! Eğer Fangguan'ı sindirmelerine izin verirsek, hepimiz sıkıntı çekeriz. Ayağa kalkıp direnmenin zamanı geldi. Gidip öcümüzü alalım!" dediler.

Onlar, arkadaşları için haklı bir öfkeyle dolan dört çocuktu. Sonuçlarını bir an bile düşünmeden hep beraber fırlayıp Kızıl Neşe Avlusu'na gittiler. İlk darbeyi Douguan vurdu; Odalık Zhao neredeyse yere kapaklanıyordu; diğer üçü aynı anda etrafını sarıp yumruk atarak, kafa vurarak ve hep bir ağızdan bağırarak her taraftan ablukaya aldılar. Qingwen ve diğer kıdemli hizmetçiler güya endişeleniyor gibi yaparak numaradan araya girmeye çalışıyorlar, bir yandan da gülmeden edemiyorlardı. Ama Xiren gerçekten telaşlandı ve bir onu, bir bunu çekiştirerek Odalık Zhao'dan uzaklaştırmaya çalıştı. Başarılı olamadı. Birisini çekse, diğeri onun yerini alıveriyordu.

"Aklınızı mı kaçırdınız siz!" diye bağırdı. "Eğer bir derdiniz varsa, neden aklı başında insanlar gibi oturup tartışmıyorsunuz? Kuralları böyle kendi elinize alamazsınız! Hayatımda duymadığım bir şey bu!"

Odalık Zhao çaresizdi. Tek yapabildiği ağız dolusu küfretmekti. Ruiguan ve Ouguan kollarından sıkı sıkı tutuyor, Kuiguan ve Douguan da önden ve arkadan yumrukluyorlardı.

"Dördümüzü de öldürün!" diye bağırıyorlardı.

Bu arada Fangguan ceset gibi yere uzanmış, sanki can çekişiyormuş gibi bağırıyordu.

Küçük aktrisler Odalık Zhao'yu sonsuza kadar aynı şekilde tutmaya devam edebilirlerdi ama Qingwen olanları anlatmak için Chunyan'i Tanchun'e gönderdi. You Shi, Li Wan ve Tanchun, Pinger ve diğer birkaç kadınla birlikte geldiler; derhâl kadını bırakmalarını söylediler. Odalık Zhao'nun öfkeden gözleri yuvalarından çıkmış, alnındaki damarlar şişmişti. Nasıl böyle bir hâle geldiğini sordular ona ama uzun uzadıya verdiği cevabı öfkesi nedeniyle anlamak mümkün değildi. You Shi ve Li Wan hiçbir şey anlamayınca, aktrislere bağırmakla yetindiler. Tanchun sadece içini çekti.

"Bu pek de ciddi bir şey değil. Çok çabuk sinirleniyorsun. As-

lında ben de sana bir şey danışmak istiyordum ama hizmetçiler nerede olduğunu bilmediklerini söyleyince çok şaşırdım. Demek burada öfkelenmekle meşgulmüşsün. Haydi, bizimle gel." dedi.

You Shi ve Li Wan de bu daveti onayladılar.

"Evet, Bayan Zhao. Bizimle görüşme odasına gel. Orada konuşalım."

Kendisine danışılmasına itiraz edemeyeceğinden, onlarla gitmek zorunda kaldı ama yolda bile kendi kendine öfkeyle söylenmeye devam etti.

"Bu kızlar bizi eğlendirmek için buradalar." diye araya girdi Tanchun. "Evcil hayvanlar gibi, istersen onlarla konuşup oyun oynayabilirsin; istemiyorsan görmezden gelirsin. Yaramazlık yaptıklarında da öyle. Yavru köpeğin seni ısırdığında ya da yavru kedin tırmaladığında ya görmezden gelirsin ya da cezalandırırsın. Bu kızlar da aynen öyledir. Seni kızdıracak bir şey yaparlarsa, ya üzerinde durmazsın ya da bunu yapamıyorsan hizmetkârlardan birini çağırıp cezalandırılmalarını istersin. Üstlerine yürüyüp bağırmanın hiç gereği yok. Bu çok onursuz bir şey. Ayrıca kötü örnek olur. Odalık Zhou'ya bir bak. Senin şikâyet ettiğin saygısızlıkların hiçbiriyle karşılaşmıyor ve kimsenin üzerine yürümüyor. Ben senin yerinde olsam, odama gider, biraz sakinleşmeye çalışırdım. Bu kötü niyetli fitnecilere hiç kulak asma. Başkalarının pis işlerine karışarak kendini komik duruma düşürüyorsun. Bunun için teşekkür alacağını sanma, sana ancak gülerler. Ne kadar sinirlenirsen sinirlen, birkaç gün sabırlı ol. Wang Hanım döndüğünde, bu sıkıntıları çözmek için neler yapabileceğimize bakarız."

Bu çıkışma etkili oldu ve Odalık Zhao'ya söyleyecek bir şey kalmadı. Sesini çıkarmadan odasına döndü. O gider gitmez, Tanchun öfkeyle ötekilere bağırdı.

"Yaşından dolayı bazı şeyleri bileceğini sanıyordum. Neden insanların kendisine saygı duyacakları şeyler yapmıyor? Bu ne saçma bir kavga konusu! Bu nasıl bir davranış şekli! Hiç kimsenin dediklerini dinlemiyor! Kendisine ait bir muhakemesi de yok. O lanet kadınlar da bundan yararlanıp onu maşa olarak kullanıyorlar."

Tanchun düşündükçe daha da sinirleniyordu. Kadın hizmetçilere, Odalık Zhao'nun kimin kışkırtmasıyla harekete geçtiğini bulmalarını söyledi. Kadınlar hemen araştırmaya gittiler ama binadan çıkar çıkmaz birbirlerine gülerek omuz silktiler.

"Samanlıkta iğne aramak gibi!"

Odalık Zhao'nunkilerle beraber Bahçe'deki diğer bütün kadınları sorgulamak üzere önlerine getirseler de hiçbiri bu konuda bir şey bildiğini kabul etmedi. Onlar da Tanchun'e bulamadıklarını söylediler.

"Ama araştırmaya devam edeceğiz, hanımım. Eğer şüpheli bir durum olursa, hemen size haber veririz."

Bu süre içinde Tanchun'ün öfkesi yatışmıştı, meseleyi kapatırdı belki ama kendi dairesine verilen küçük aktris Aiguan yanına gelip, gizlice suçluyu bildiğini söyledi.

"Xia ana." dedi. "O bizden nefret ediyor, sürekli başımızı derde sokmak istiyor. Geçen gün Ouguan'ı ruh parası yakmakla suçladı ama Baoyu bunu kendisinin istediğini söyleyince Xia ananın tutunacak dalı kalmadı. Bugün, ben mendilleri dağıtırken, Odalık Zhao ile ikisini uzun uzun konuşurlarken gördüm. Benim yaklaştığımı fark edince, uzaklaştılar."

Bu işi yapanın büyük ihtimalle Xia ana olduğu anlaşılmıştı ama bu küçük aktrisler birbirleriyle birlik oluyorlardı. Hepsi de çok sinsiydi; içlerinden birinin söylediklerine göre harekete geçmek çok riskli olurdu. Tanchun, Aiguan'a teşekkür etti ve hiçbir şey yapmamaya karar verdi.

Tesadüfe bakın ki Xia ananın torunu Tanchun'ün dairesinde çalışıyor, hizmetçi kızlar için getir götür işleri yapıyordu; hepsi de onu çok severdi. Adı Chanjie'ydi ama hizmetçiler onu Chan diye çağırıyorlardı. O gün Tanchun yemekten sonra görüşme odasına geri döndü ve Cuimo'yu eve göz kulak olsun diye bıraktı. Cuimo, Chan'a Bahçe kapısına gidip, çocuklardan birine kendisi için kek almasını söylemesini istedi.

"Şimdi avluyu süpürdüm, sırtım ve bacaklarım ağrıyor." diye karşı çıktı Chan. "Başka birisini göndersen olmaz mı?"

"Göndereceğim başka kimse yok." dedi Cuimo. "Sana bir şey diyeyim mi? Hâlâ vakit varken gitsen iyi olur. Sana bir tavsiyede bulunayım, yolda büyükannene de uğrar, söylersin."

Aiguan'ın ihbarını ona anlattı.

"Söyle ona tetikte olsun."

"Küçük hayvan!" dedi Chan, kek parasını alırken. "Demek başını derde sokmak istiyor, hı? Bekle sen, büyükanneme söyleyeyim de gör!"

Böyle söyleyip Bahçe'nin arka kapısına gitti. Mutfakta mola zamanıydı; aralarında Xia ananın da olduğu kadınlar getir götür işlerini bitirmişler; dışarıdaki merdivenlerde oturmuş dedikodu yapıyorlardı. Chan onlardan birine dışarı gidip kendisi için sıcak kek almasını söyledi; sonra büyükannesine, arasına küfür de katarak, duyduklarını anlattı.

Xia ana hem öfkelendi hem de korkuya kapıldı; hemen küçük aktrisle hesaplaşmak ve onu Tanchun'e şikâyet etmek için gitmeye kalktı ama Chan engel oldu.

"Gitme, nine! Gidip ne diyeceksin onlara? Nereden öğrendiğini nasıl açıklayacaksın? Sorular sormaya başladıklarında yine başın derde girecek. Ben sana gardını al diye söyledim. Başka bir şey yapmana gerek yok."

O sırada Fangguan mutfak avlusunun kapısında belirdi ve mutfakta gürültüyle çalışan aşçı Bayan Liu'ya seslendi.

"Bayan Liu, Efendi Bao, akşam yemeğinde yine soğuk ve sirkeli bir sebze istiyor ama geçen seferki gibi yağlı olmamasını söyledi."

"Tamam." dedi Aşçı Liu, kapıdan neşeyle. "Neden böyle önemli bir mesele için seni gönderdiler? Eğer içerisini fazla pis bulmazsan gel de sohbet edelim."

Fangguan adımını avluya henüz atmıştı ki Chan'ın kek almaya gönderdiği kadın bir tabaktaki sıcak kekle geldi.

"A ne güzel kek! Ver de biraz tadalım." dedi Fangguan şakayla.

"Bunu başka biri parasını verip sipariş etti." dedi Chan ciddi bir şekilde, tabağı kadından alırken. "Senin için değil!"

"Böyle şeyleri seviyorsanız, içeride kızım için yeni aldığım kek var, yiyebilirsiniz. Daha elini bile sürmedi, tertemiz duruyor." dedi Aşçı Liu.

Bir tabakta keki getirip Fangguan'a verdi.

"Buyurun. Biraz beklerseniz yanına bir de çay getireyim. İyi gider."

Tekrar içeri girip ateşi karıştırdı ve küçük bir tencerede çayı ısıttı. Ama Fangguan onu beklemeyip tabaktaki keki aldı ve Chan'ın yanına gitti. İncelesin diye burnunun ucuna kadar kaldırdı.

"Bak bakalım, neymiş! Sıcak kek. Senin küflü kekini isteyen kim? Şaka yapmıştım. Diz çöküp yalvarsan senin kekini yemem!" dedi.

Keki parmaklarının arasında ufalayıp kuşlara attı.

"Merak etmeyin, Bayan Liu!" diye bağırdı mutfağa doğru. "Size bir kilo kek alacağım."

Chan ona ters ters baktı.

"Şimşek Tanrısı seni çarpmadığına göre kör galiba!" dedi sert bir şekilde. "Ya kör ya da bana kızgın. Ben seninle boy ölçüşemem! Benim etrafımda koşturup bana bir şeyler hediye edecek, bir kavga olduğunda beni savunacak kimsem yok."

"Tamam, küçük hanımlar, yeter!" diye araya girdi merdivenlerde oturan kadınlar. "Bir araya geldiğinizde atışmadan duramıyor musunuz?"

İçlerinde daha akıllı olanlar, fırtına kopacağını anlayıp, karışmak istemediklerinden sessizce başka bir yere kaçtılar. Ama kavga edecek cesareti olmayan Chan, daha fazla uzatmadan, kendi kendine söylenerek uzaklaştı.

Kadınların hepsi gidince, Aşçı Liu mutfaktan fırlayıp Fangguan'ın yanına geldi.

"Geçen gün konuştuğumuz şeyden kimseye bahsettin mi?" diye sordu.

"Evet." dedi Fangguan. "Bugün ona hatırlatacaktım ama o

yaşlı cadı Zhao geldi, kavga edip her şeyi mahvetti. Kızın Fivey nasıl? Geçen gün getirdiğim gül özünden içti mi?"

"Hepsini içti." dedi Aşçı Liu. "Çok sevdi. Aslında biraz daha isteyecekti ama yapamadı."

"Tamam." dedi Fangguan. "Biraz daha getiririm."

Fangguan'ın hatırını sorduğu kız, yaşlı Liu'nun beşinci torunu olduğundan bu isim verilen ve bir aşçının kızı olmasına rağmen hem görünüş hem de zekâ bakımından Pinger, Xiren, Yuanyang ya da Zijuan'den hiç de aşağı olmayan Fivey'ydi; zayıf bünyesi yüzünden on altı yaşında olduğu hâlde çalışamıyordu. Baoyu'nün dairesinde, işleri hiç de ağır olmayan sayısız hizmetçi olduğunu fark eden ve hizmetleri bittiğinde özgürlüklerine kavuşacaklarını duyan annesi Aşçı Liu, onu da Kızıl Neşe Avlusu'na sokma arzusuna kapıldı. Ama içeride hiçbir bağlantısı olmadığından başta bu arzusu imkânsız görünüyordu. Kendisi daha önce Armut Ağacı Avlusu'nda çalışmış, neşeli ve hevesli hizmetiyle kızların saygısını kazanmıştı. Onu kendi analıklarından bile daha çok seviyorlardı. Bunun üzerine Fangguan Kızıl Neşe Avlusu'na taşınınca, bu konuyu Baoyu'ye açması için onu ikna etmişti. Baoyu memnuniyetle kabul etmişti ama Xifeng'ın hastalığı ve son zamanlarda meydana gelen diğer olaylar, bu meseleyi onaya sunmasına engel olmuştu. Neyse konuyu dağıtmayalım.

Baoyu, Alpinia Parkı'na kızları ziyarete gittiğinde, Odalık Zhao'nun kendi dairesinde çıkardığı arbedeyi öğrendi. Fangguan için çok üzülse de kısa bir tereddütten sonra, duruma müdahale etmesi olayları daha da berbat hâle getireceğinden hiçbir şey yapmamaya karar verdi. Sonra Tanchun'ün Odalık Zhao'yu ortadan çekilmeye ikna ettiği haberi gelince, Kızıl Neşe Avlusu'na geri döndüğünde, kavgacılığı yüzünden Fangguan'a çıkıştı ve bir şey alması için mutfağa gönderdi.

Kız Kızıl Neşe Avlusu'na geri gelince, eğer varsa Fivey'nin biraz daha gül özü istediğini söyledi.

"Evet, bayağı var galiba." dedi Baoyu. "Zaten ben pek içmiyorum, hepsini verebilirsin."

Xiren'i getirsin diye gönderdi. İçinde çok az gül özü olan şişe-

yi olduğu gibi Fivey'ye vermesini söyledi. Fangguan şişeyi Aşçı Liu'ya vermek için mutfağa döndü.

Oraya gittiğinde Fivey'yi gayet iyi buldu. Aşçı Liu, eve kapanan, hasta kızını biraz rahatlatmak için işe gelirken onu da yanına almıştı. Kız annesinin mutfağının etrafında biraz gezindikten sonra mutfakta ayaklarını dinlendirerek çay içiyordu. Anne-kız, Fangguan'ın elindeki yarısına kadar gül özüyle dolu on, on iki santimlik kristal şişeyi görünce bunun Baoyu'nün içtiği batı şarabı olduğunu sandılar.

"Buyur otur." dedi Aşçı Liu. "Şarap tenceresini getireyim de su kaynatıp ısıtalım onu."

Fangguan güldü.

"Bu kadar varmış." dedi. "Şişe sizde kalabilirmiş."

Fivey kırmızı sıvının üzüm şarabı değil de gül özü olduğunu anlayınca defalarca teşekkür etti. Fangguan nasıl olduğunu sordu.

"Bugün kendimi biraz daha canlı hissediyorum." dedi Fivey. "Onun için annemle beraber geldim. Etrafta biraz dolaştım ama kayalıklardan ve binaların arkalarından başka görülecek bir şey yokmuş. Buna manzara denmez."

"Neden ön tarafa geçmiyorsun?" diye sordu Fangguan.

"Ben izin vermedim." diye araya girdi annesi. "Küçük hanımların ondan haberi yok. Eğer meraklı insanlar yolunu kesip soru yağmuruna tutarlarsa, ne yaptığını açıklamakta zorlanır. Söz verdiğin gibi, ona içeride bir yer bulursan, sıkılana kadar gezinecek çok fırsatı olur."

"Merak etme." dedi Fangguan. "Ben ona bakarım."

"Bakacağından eminim." dedi Aşçı Liu. "Ama bizim gibi insanlar çok dikkatli olmak zorunda."

Sonra Fangguan'a bir fincan çay doldurdu. Fangguan onun bu misafirperverliğini çayın yarısıyla ağzını çalkalayacak kadar ileri götürdü.

"Benim ellerim dolu. Fivey seni geçirsin." dedi Aşçı Liu.

İki kız beraber yürüdüler. Fivey etrafta kimsenin olmadığını görünce Fangguan'ın elini tuttu.

"Gerçekten benden söz ettin mi?" diye sordu.

"Tabii ki ettim!" dedi Fangguan. "Seni kandıracak değilim ya? Henüz doldurulmayan iki boş yer varmış. Birisi Bayan Lian'in alıp götürdüğü Hongyu'nün yeri. Henüz başka kimseyi göndermemiş. Diğeri de Zhuier'den boşalan yer. Baoyu bu iki yerden biri için senden söz edecek; bu onun yetkisi dâhilinde. Henüz gündeme getirmemesinin sebebi, Pinger'nın Xiren'e, eğer insanlar ya da maaşlar konusunda bir talebimiz varsa, bunu sonraya bırakmamızı sürekli hatırlatıp durması. Bayan Tanchun ibret olsun diye cezalandıracak birilerini arayıp duruyormuş. Hatta Bayan Lian'in iki üç talebini geri çevirmiş; şimdi gözünü bize dikmiş ama henüz bir bahane bulamadığından aramaya devam ediyormuş. Bu yüzden şimdi ondan böyle bir şey istersek, hayır diyeceği aşikâr. Bir kere reddetti mi bir daha kabul ettirmek imkânsız. Ortalık sakinleşene kadar beklemek en iyisi. Hanımefendiler dönüp de herkesin keyfi yerine gelene kadar duralım. O zaman konuyu açarsa, istediği her şeye onay verecektir."

"Biliyorum." dedi Fivey. "Ama o kadar uzun süre bekleyecek sabrım yok. O işi şimdi istiyorum. Öncelikle bu annemi çok sevindirecek. Beni büyütürken çektiklerinin boşa gitmediğini hissedecek. İkincisi, alacağım maaş evi biraz daha rahatlatacak. Üçüncüsü, işe alındığım zaman biraz keyfim yerine geleceğinden sağlığımın da biraz düzeleceğine inanıyorum. Tabii bu da ailemi doktor ve ilaç masraflarından kurtaracak."

"Anlıyorum." dedi Fangguan. "Merak etme sen."

Sonra ayrıldılar, Fangguan eve doğru yürüdü, Fivey de mutfağa döndü. Annesiyle, Fangguan'ın ne kadar iyi kalpli olduğundan söz ettiler.

"Böyle bir şeye sahip olacağımız hiç aklıma gelmezdi." dedi Aşçı Liu. "Ama çok fazla içersen kanın aşırı ısınır; her ne kadar pahalı bir şey olsa da birazını başka birisine vermek iyi olur."

"Kime mesela?" diye sordu Fivey.

"Dayının oğluna yarım fincan vermeyi düşündüm." dedi Aşçı Liu. "Bir iki gündür ateş içinde yatıyor. Tam seveceği bir şey bu."

Fivey cevap vermedi; annesinin bir çay fincanına kırmızı sıvıyı döküşünü seyretti. Sonra kadın şişenin mantarını kapatıp mutfak dolabının rafına koydu.

"Yerinde olsam ona vermezdim." dedi Fivey. Yüzünde alaycı bir gülümseme vardı. "Eğer birisi nereden bulduğunu soracak olursa, başımız derde girer."

"Saçmalık!" dedi annesi. "O kadar korkmamıza gerek yok. Sen de bütün yıl boyunca benim kadar çok çalışsan birkaç hediyeyi hak ederdin. Çaldığımızı söyleyecek değiller ya!"

Kızının tavsiyesine kulak asmadan, onu mutfakta yalnız bırakarak fincanı alıp ağabeyinin evine gitti. Yeğeni yatıyordu. Evdekiler kadının ne getirdiğini öğrenince çok sevindiler. Kuyudan yeni çekilen bir fincan soğuk suya gül özünden biraz katıp hasta çocuğa verdiler. Çocuk bir dikişte içti ve hemen kendisini iyi hissettiğini, sanki zihninin açıldığını söyledi. Kalan gül özünün olduğu fincana kare bir kâğıt örtülüp yatağın başucuna kondu.

Aşçı Liu hâlâ oradayken, hasta çocuğun konaktan iş arkadaşları ziyaretine geldiler. Aralarında Odalık Zhao'nun yeğeni Qian Huai de vardı. Babası muhasebe dairesinde çalışıyordu. Qian Huai'nin işi de Jia Huan'ı okula götürüp getirmekti. Para kazanan bir bekâr olarak uzun zamandır Fivey'ye hayranlık duyuyordu ve geçmişte aracılar vasıtasıyla birkaç kere kızı istetmişti. Fivey'nin ailesi bu işe karşı değildi ama Fivey doğrudan bir şey demese de davranışlarıyla bu fikrin kendisi için hiç de uygun olmadığını belli edince, onaylamaya kalkışmadılar. Son günlerde Fivey'nin Bahçe'de işe başlayacağı lafları edilince, Qian Huai'yi müstakbel damatları olarak görmeyi iyice bıraktılar çünkü dört beş yıllık hizmetten sonra Fivey dışarıdan kendi seçtiği biriyle evlenme özgürlüğüne sahip olacak gibi görünüyordu. Durumu gören Qian Huai'nin ailesi de bu konuyu kapatmayı uygun buldu. Ama Qian Huai için öyle değildi. Fivey reddedince onuru kırılan delikanlı inatla kız karısı olana kadar peşini bırakmayacağına yeminler etmişti. Şimdi arkadaşlarıyla hasta ziyaretine geldiğinde Fivey'nin annesini de orada bulunca hâliyle çok şaşırdı. Aşçı Liu da misafirlerin içinde Qian Huai'yi görünce aynı şekilde afallayıp, çok işi olduğu bahanesiyle gitmek üzere kalktı.

"Bir fincan çay içseydin." dedi ağabeyi ve yengesi. "Yeğenini düşünüp gelmen büyük incelik!"

"Bahçe'de yemek beklerler." dedi Aşçı Liu. "İşim olmadığında yine gelirim."

Yengesi bir çekmeceden küçük bir paket çıkardı. Dış kapının köşesinde paketi gülerek Aşçı Liu'nun eline sıkıştırdı.

"Dün ağabeyin kapıdan dönerken getirdi. Beş gündür orada görevliydi, onca zaman hiç bahşiş verilmemiş. Sonra dün birdenbire Guangdong'dan yüksek mevkiden biri gelmiş, üç sepet bu beyaz şeyden getirmiş. Kurt mantarı diyorlar. İki sepet efendiler, bir sepet de kapıdakiler için. Bu ağabeyinin payı. Dün gece açıp baktım. Çok güzel bir şey, bembeyaz. Her sabah anne sütüyle bunun bir parçası karıştırılıp yenirse vücudu güçlendirirmiş. Anne sütü bulamazsan inek sütü, hatta su bile olur. Tabii hemen aklımıza Fivey geldi. Tam ona yarar bir şey. Bu sabah bir hizmetçiyle size gönderdim ama kapınız kilitliymiş. Fivey'yi de yanında götürmüş olabileceğini söyledi. Gelip kendim getirmeyi düşündüm ama hanımefendiler evde olmayınca giriş çıkışlar konusunda katı olacakları aklıma geldi, içeride ne işim olduğunu soracaklardı. Zaten bir iki gündür içeride dolaşan çirkin dedikoduları duydum. Beni de bir şeylere bulaştırırlar diye korktum. İyi ki sen geldin, kendin götürürsün."

Aşçı Liu teşekkür edip gitti. Bahçe'nin köşedeki kapısında sırıtan bir görevli yolunu kesti.

"Neredeydin, teyzeciğim? İçeriden iki üç kere seni sordular. Her yerde seni aradık. Nereden geliyorsun? Sizin ev bu tarafta değil. Şüpheli bir durum var ortada." dedi.

"Seni küstah maymun!" diyerek güldü kadın.

Konuşmalarının devamı sonraki bölümde.

61. BÖLÜM

Baoyu kız kardeşini korumak için bir hırsızlığı üstlenir.

Pinger bir yanlışlığı düzeltmek için yetkisini kullanır.

Aşçı Liu Bahçe'ye geri dönerken görevli bir delikanlı yolunu kesmişti.

"Sizin ev bu tarafta değil. Şüpheli bir durum var ortada."

"Seni küstah maymun!" diyerek güldü kadın. " 'Teyzeciğim' öyle mi? Teyzen kendisine bir sevgili bulursa, bir enişten daha olur, ne diye endişeleniyorsun! Hemen kapıyı aç da beni içeri al, delikanlı, yoksa o pis saçından tuttuğum gibi koparırım! Haydi, çabuk ol!"

Genç serseri dediğini yapacağına ona takılmaya devam etti.

"Seni içeri alırsam, benim için birkaç tane kayısı aşıracağına söz ver. Uzun zamandır burada seni bekliyorum. Sakın unutma, yoksa bir dahaki sefere gece yarısı bir şişe şarap ya da biraz yağ için dışarı çıktığında kapıyı açmam. Orada bağırıp durursun, cevap bile vermem."

"Deli misin nesin sen!" dedi aşçı. "Artık öyle şeyler yapamıyoruz. Bugünlerde Bahçe kadınlar arasında paylaştırıldı. Hepsi gözünü oymaya hazır hâlde bekliyor. Meyve ağaçlarından birinin altında yürümeyegör, şahin gibi gözlüyorlar seni. Bir meyve koparmanın hiç imkânı yok. Daha dün erik ağacının önünden geçiyordum, yüzümde vızlayan bir arıyı kovalamak için elimi

kaldırdım, yaşlı teyzelerinden biri beni gördü. Ne yaptığımı fark edemeyecek kadar uzaktaydı. Erik topluyorum sanmış. Ah, nasıl bağırdığını duyman lazımdı! 'Sakın alma onları! Daha ilk meyveleri dağıtmadık. Hanımefendiler geri dönene kadar hiç kimse o eriklere elini bile süremez. Zamanı geldiğinde payını alırsın!' dedi. Herhâlde eriğe hasret kaldığımı sandı. Ben de pek nazik olamadım, ağzının payını verdim. Meyve istiyorsan öteki teyzelerine sor, oğlum, benden fayda yok. Benden meyve istemek, ambar faresinin kargadan darı istemesine benzer. Uçan kuşun var da ambardaki farenin yokmuş gibi."

"Vay vay!" dedi delikanlı alaycılıkla. "Veremiyorsan veremiyorsun; lafı bu kadar uzatmaya gerek yok! Herhâlde bana hiç ihtiyacın olmayacağını sanıyorsun ama olacak. Senin Fivey içeride işe girince, her zamankinden daha çok bana ihtiyacın olacak."

"Bakalım daha neler çıkaracak!" dedi aşçı. "Sen ne işinden bahsediyorsun?"

"Numara yapmana gerek yok." dedi delikanlı. "Biliyorum ben. İçeride bağlantıları olan tek kişi sen değilsin. Benim de var. Sürekli dışarıda çalışıyor olabilirim ama içeride bana haberleri taşıyan iki kuzenim var. Benim bilmediğim pek fazla bir şey yok."

O anda yaşlı bir kadının sesi araya girdi.

"Haydi, küçük maymun, Bayan Liu'yu hemen içeri al! Şimdi gelmezse yemekler zamanında hazır olmayacak."

"Merak etme, geliyorum!"

Aşçı Liu delikanlıyı itip geçti, kapıyı kendisi açtı ve koşarak mutfağa gitti. Yardımcılarından birkaçı orada bekliyordu. O olmadan inisiyatif kullanamadıklarından hiçbir şey yapmadan, boş boş duruyorlardı.

"Fivey nerede?" diye sordu kadın.

"Çay odasındaki kuzenlerini görmeye gitti az önce." dediler.

Aşçı Liu daha sonra kızına vermek için kurt mantarı paketini bir yere kaldırdı ve farklı daireler için yemek kutularını hazırlamaya girişti. O bu işle uğraşırken Yingchun'ün küçük hizmetçisi Lianhua geldi.

"Siqi bir kâse hafif pişirilmiş yumurta kreması istiyor." dedi.

"Biraz zor o iş!" dedi Aşçı Liu. "Neden bilmem ama bu yıl tavuk yumurtaları çok nadir bulunuyor. Şu sıralar tanesine on sikke istiyorlar, o zaman bile bulursan şanslısın. Geçen gün hanımefendinin yeni doğum yapan akrabalarından birine hediye göndermek istediklerinde, dört beş satın almacı çarşının altını üstüne getirdi. Ancak iki bin tane bulmayı başardılar. Ben nereden bulayım? Söyle ona başka zaman istesin."

"Geçen gün de soya peyniri istediğinde küflü olanından vermiştin." dedi Lianhua. "O yüzden azar işittim. Şimdi yumurta istiyor, yok diyorsun. Burayı arasam bulacağımdan eminim."

Erzak dolabına doğru gidip kapağını açtı. Diğer şeylerin arasına saklanmış on on iki tane yumurta ortaya çıktı.

"İşte! Bunlar ne peki?" dedi. "Korkunç birisin! Yediğimiz her şeyin parası ödeniyor, neden böyle cimrilik ettiğini hiç anlamıyorum. Sanki yumurtaları kendin yumurtlamışsın gibi! İnsanlar yese ne olur?"

"Ben sana yumurtlamayı gösteririm! Buralarda yumurtlayan biri varsa, o da annendir! Bunlar elimde kalanlar, diğer yemekleri süslemek için saklıyorum. O zaman bile küçük hanımlar özellikle isterlerse kullanıyorum. Acil durumlarda elimde birkaç yumurta bulunması lazım. Siz hepsini yediğinizde küçük hanımlardan biri yumurta isterse ne yapacağım ben? 'Ne? Yumurta yok mu? Bir tane bile mi?' derler. Siz yumuşacık, korunaklı bir hayat sürüyorsunuz. Tek yaptığınız yıkamak için elinizi uzatmak, yemek için ağzınızı açmak. Yumurta kolayca bulunuyor sanıyorsunuz, dünyada yokluk diye bir şey olduğunun farkında bile değilsiniz. Yumurtayı boş ver, bir gün gelecek mısır sapı bile olmayacak. Benim sizlere tavsiyem, elinizdekilerle yetinmeyi bilin. Ne de olsa her gün en kaliteli beyaz pirinci, tavuğu ve ördeği yiyorsunuz. Zengin yiyeceklerle o kadar fazla şımartılıyorsunuz ki sürekli farklı şeyler istiyorsunuz. Bir gün yumurta, ertesi gün soya peyniri, glüten hamurunda kızartılmış salamura turp... Farklı bir şeyler istemek kolay ama bir işe yaramaz! Herkes başka bir şey istese, on çeşit şey hazırlamam gerekir. O zaman küçük hanımlar için yemek pişirme işini bırakıp size hizmet edeyim bari!"

"Her gün farklı bir şey isteyen mi var?" diye bağırdı Lianhua, kıpkırmızı bir suratla. "Bu saçma sapan konuşmalara hiç gerek yok! Neyse, istediğimizi vermek senin görevin. Eğer bu değilse, nedir acaba? Geçen gün Chunyan, Qingwen'in pelin otu filizi istediğini söylediğinde, 'Kızarmış domuzla mı, yoksa tavukla mı ister?' diye sormuşsun. Chunyan, Qingwen'in et yemediğini, az yağda, buğday glüteniyle yemek istediğini söyleyince, 'Tüh ya! Ne kadar da aptalım! Vejetaryen olduğunu unutmuşum.' demişsin. Sonra da hemen ellerini yıkayıp pişirmeye koyulmuşsun; efendisine kuyruğunu sallayan köpek gibi kendin servis yapmışsın. Şimdi bunca insanın içinde ibret olsun diye beni tersliyorsun, anlamıyorum!"

"Buda aşkına!" diye bağırdı Liu. "Buradaki insanlar şahidimdir. Şimdi değil, bu mutfak açıldığından beri ne zaman diğer dairelerden biri, ister efendi, ister hizmetçi olsun, gelip bana özel bir sipariş verse, ekstra masraflar için para da teklif ediyor. Ekstra bir şey almam gerekse de gerekmese de çok nazik bir davranış bu, çok takdir ediyorum. Sadece küçük hanımlar için yemek pişirmek çok rahat ve kazançlı bir iş gibi görünebilir. Ama insan bir oturup düşünse, hayretler içinde kalır. Hanımlar ve hizmetçiler, hep beraber kırk elli kişi ediyor. Günlük erzakımın ne olduğunu biliyor musun? İki tavuk, iki ördek, beş kilo domuz eti, bir dizi sikkelik sebze. Bunlarla idare etmeye çalış bakalım! Ne kadar idare eder, kendin hesapla. İki öğüne bile yetmezken, biri bir şey, diğeri başka bir şey istediğinde, bu ekstra siparişleri nasıl karşılayayım? Eğer istediğiniz buysa, hanımefendiden daha fazla maaş talep edin; o zaman biz de ana mutfakta büyük hanımefendi için yapılan şeyi uygularız: Bir kara tahtaya tebeşirle yeryüzündeki bütün yemekleri yazar, her gün için farklı bir menü belirleriz. Her ayın sonunda hesaplaşırız. Bir iki hafta önce Bayan Tan ve Bayan Bao'nın canı birden tuzlu fasulye filizi istedi. Bayan Tan kızlardan birine beş yüz sikke verip bana gönderdi, pişirebilir miyim diye sordu. Çok güldüm. 'Gülen Buda kadar büyük mideleri yoksa, beş yüz sikkelik fasulye filizini yemelerine imkân yok.' dedim. Yirmi otuz sikke yeter de artardı bile. Parayı geri gönderdim ama kabul etmedi; kendime içki almak için saklamamı söyledi. 'Artık Bahçe'de mutfak olduğu için herkes gelip kendi sevdiği şeyleri talep ediyordur. Reddetmenin kolay bir şey olmadığını biliyorum

ama tuz ve soya sosunun bile bir bedeli olduğundan, cebinden harcamanı istemeyiz. Bu para senden istedikleri ekstraların karşılığı olsun.' dedi. İşte bu kadar anlayışlı ve düşünceli bir hanımefendi! Böyle bir hanımı kutsaması için Buda'ya dua etmemiz lazım! Ama Odalık Zhao bunu duyunca çok fazla kazandığımı sanıp öfkelenmiş. On gün bile geçmeden bir hizmetçisini gönderip bir sürü şey istedi. Gülmeden edemedim. Hepiniz aynısınız. Herhâlde hepiniz onun kitabından bir yaprak koparmışsınız. Ama faydası yok. Bana verilen erzak buna yetmez!"

O sırada Siqi, Lianhua'yı merak edip birisini gönderdi. "Sorun ne? Kök mü saldın? Neden dönmüyorsun?" diye sordu.

Lianhua habercinin arkasından öfkeyle fırladı. Geri döndüğünde, olanları öyle allayıp pullayarak anlattı ki Siqi parlayıverdi. O an için yapabileceği bir şey yoktu çünkü tam Yingchun'ün yemeğini servis ediyordu ama yemek biter bitmez, yanına genç hizmetçileri de alıp hızla mutfağa koştu. Oraya vardığında mutfak personeli yemek yiyordu. Bir şeyler olacağını anlayan kadınlar yüzlerinde gergin bir gülümsemeyle ayağa kalktılar ve onları buyur ettiler. Davete aldırmayan Siqi emrindekilere sert talimatlar yağdırdı.

"Haydi! Kutular, sandıklar, dolaplar, yiyeceklerin saklandığı her şeyi açıp içindekileri çıkarın! Bu dolandırıcılar yiyeceğine köpekler yesin!"

Genç hizmetçiler, ikinci bir emre gerek bırakmadan büyük bir zevkle işe koyulup mutfağı yağmalamaya başladılar. Kadınlar onları engelleyip ve durdursun diye Siqi'ye yalvarmak için boşuna çabaladılar.

"O çocukların her söylediğine inanmayın siz! Bayan Liu asla sizi kırmaz, işini iyi bilir. Son zamanlarda yumurta bulmanın çok zor olduğunu söyledi, bu doğru ama ona aptallık ettiğini, kendisinden ne isteniyorsa elindekilerle idare edip yapmasını söyledik. Aynen öyle dedik. O da hatasını kabul etti ve siz gelmeden, yumurtaları ateşe koydu. İnanmıyorsanız ocağa bakın."

Bu tatlı sözler karşısında Siqi'nin öfkesi biraz yatıştı ve genç hizmetçiler istemeden de olsa talanlarını kestiler. Siqi biraz daha

söylendi, aşçıya sayıp döktü ama sonunda geri dönmeye ikna edildi. Aşçı Liu da tabak çanağı gürültüyle birbirine vurarak kendi kendine söylenip yumurtayı pişirmeye başladı. Pişen yumurta Siqi'ye gönderildiğinde, kız tabağı ters çevirip içindekileri yere döktü ama bunu sağduyuyla karşılayan kadın, geri döndüğünde, daha fazla tatsızlık çıkmaması için aşçıya hiç sözünü etmedi.

Fivey mutfağa geri gelince, annesi ona biraz çorba ve yarım kâse pirinç lapası verdi; kurt mantarı tozundan söz etti. Fivey bunu arkadaşı, hayırsever Fangguan ile paylaşmaya karar verdi. Yarısını bir kâğıda sarıp havanın kararmasını bekledi. Etrafta pek birileri yokken, kimseye görünmemek için mümkün olduğunca ağaçların dibinden Kızıl Neşe Avlusu'na gitti. Herhangi birine rastlamadan avlu kapısına kadar ulaştı ama içeri girmeye cesaret edemeyip, gül çalılıklarının arasına gizlendi ve birisi gelene kadar pusuda bekledi. Neyse ki bir fincan çay içimi kadar kısa bir süre sonra Chunyan kapıdan çıkınca, Fivey hemen öne atılıp onu durdurdu. Chunyan önce kim olduğunu anlamadı ve yaklaşıp dikkatle baktıktan sonra ne istediğini sordu.

"Fangguan'a biraz dışarı gelmesini söyler misin, lütfen? Ona bir şey söyleyeceğim."

Chunyan güldü.

"Çok sabırsızsın. Senin işin on gün içinde halledilecek. Sorup durmanın bir faydası yok. Zaten Fangguan ön tarafa gitti, biraz beklemen lazım. İstersen mesajını bana söyle, gelince ileteyim. O dönene kadar beklersen, kapıyı kapattıklarında içeride kilitli kalabilirsin."

Fivey paketi ona verdi.

"Bunda kurt mantarı tozu var." dedi ve nasıl alınacağını, ne işe yaradığını anlattı. "Bana verdiklerini onunla paylaştım. Rica etsem ona verir misin?"

Paketi Chunyan'in eline tutuşturup geri döndü. Madımak Kıyısı'na vardığında, Lin Zhixiao'nın karısının karşı taraftan bir grup hizmetçiyle beraber geldiğini gördü. Saklanabilmesi imkânsızdı; yanlarına gidip selam vermekten başka yapılacak bir şey yoktu.

"Burada ne arıyorsun?" diye sordu Lin Zhixiao'nın karısı. "Hasta olduğunu duymuştum."

Fivey zoraki gülümsedi.

"Son birkaç gündür biraz daha iyiyim, hava alayım diye annem beni Bahçe'ye getirdi. Kızıl Neşe Avlusu'na bir şey götürmemi istedi." dedi.

"Bu doğru olamaz." dedi kadın. "Anneni şimdi Bahçe'den çıkarken gördüm. O yüzden kapıyı kapattım. Eğer gerçekten seni Kızıl Neşe'ye göndermiş olsaydı, bana hâlâ içeride olduğunu söylerdi. Neden kapıyı kilitlediğimi gördüğü hâlde hiçbir şey söylemedi? Yalan söylüyorsun."

Fivey bir an için ne diyeceğini bilemedi.

"Aslında bu sabah söylemişti ama unutmuşum." diye kekeledi. "Şimdi aklıma geldi. Herhâlde benim çoktan eve gittiğimi düşündüğünden bir şey söylemedi."

Onun tereddüdünü ve duraklayarak konuştuğunu fark eden kadın, Yuchuan'in geçenlerde Wang Hanım'ın odasında bir şeylerin kaybolduğunu, genç hizmetçilerin de bu konuda hiçbir şey bilmediklerini söylediğini hatırlayıp, Fivey'nin hırsız olabileceğini düşündü. Tam o sırada Chanjie ve Lianhua birkaç hizmetçi kadınla beraber çıkagelip kadının şüphelerini doğruladılar.

"Onu iyice sorguya çekin, Bayan Lin!" dedi yeni gelenlerden biri. "Son günlerde etrafta gizlice dolaşıp duruyor. Neyin peşinde olduğunu bilmiyorum ama bir şeyler olduğu kesin."

"Evet ya." dedi Chan. "Dün Yuchuan de hanımefendinin dolabının açıldığını ve içinde bir sürü şeyin eksik olduğunu söyledi. Bayan Lian, Yuchuan'den biraz gül özü alması için Pinger'yı gönderince bir şişenin eksik olduğu ortaya çıkmış. Yoksa kontrol etmek hiç akıllarına gelmezmiş."

"Ya?" dedi Lianhua, memnun bir şekilde gülümseyerek. "Hiç duymadım. Aslına bakarsanız, bugün bir yerlerde bir şişe gül özü gördüm."

"Nerede?" diye sordu Lin Zhixiao'nın karısı hevesle. Wang Hanım'ın dolabında bir şişenin eksik olduğu anlaşılınca, Xifeng

her gün Pinger'yı gönderip Bayan Lin'e araştırmaların ne durumda olduğunu sorduruyor; hırsızı bulması için baskı yapıyordu.

"Annesinin mutfağında." dedi Lianhua.

Hemen fenerler yakıldı ve küçük grup araştırma yapmak üzere yola koyuldu. Fivey yol boyunca itiraz etti.

"Ama o şişe Efendi Bao'nın dairesinden geldi. Fangguan verdi bana."

"Fangguan'mış!" dedi Lin Zhixiao'nın karısı, küçümseyerek. "Ben anlamam! Eğer mutfakta kanıtları bulursak, rapor ederim, o kadar! Hanımlara açıklamasını kendin yaparsın."

O esnada mutfağa gelmişlerdi. Birkaçı Lianhua'nın yönlendirmesiyle içeri girdi. Ellerinde şişeyle çıktılar. Lin Zhixiao'nın karısı mutfakta başka çalıntı eşyalar da olabileceğini düşünerek iyice araştırma yapılmasını söyledi; o zaman kurt mantarı paketi de bulundu. Onu ve gül özü şişesini kanıt olarak kabul edip, Fivey'yi Li Wan ve Tanchun'e hesap vermeye götürdüler.

Ama Li Wan'in oğlu Jia Lan hasta olduğundan, ev işleriyle ilgilenmeyi bırakıp oğluna bakmaya gitmişti. Bayan Tan'e gitmelerini söyledi onlara.

Tanchun de görüşme odasında değildi; kendi dairesine dönmüştü. Hep beraber onun evine gittiler. İçlerinden biri olanları anlatmak için içeri girdi. Hizmetçilerin hepsi avluda serin havanın keyfini çıkarıyorlardı. Tanchun'ün içeride saçını yıkadığını söylediler. Daishu haber vermeye gitti. Çok uzun bir süre sonra dışarı çıktı.

"Bayan Tan'e anlattım. En iyisi Pinger'yı bulup konuyu Bayan Lian'e iletmesini söylemenizi istedi."

Bu sefer de hep beraber Wang Xifeng'ın dairesine gittiler ve konuyu Pinger'ya anlattılar. Pinger haber vermek için içeri girince hanımının yattığını gördü. Xifeng onu dinledikten sonra konuyu hükme bağladı.

"Anneye kırk sopa vurulsun, Bahçe'den kovulsun ve bir daha içeride iş verilmesin. Fivey'ye de kırk sopa vurulsun ve çiftliğe gönderilsin. Orada ya satarlar ya da evlendirirler."

Pinger, dışarıda bekleyen Lin Zhixiao'nın karısı ve diğer kadınlara bu kararı harfi harfine iletti. Dehşete kapılan Fivey ağlamaya başlayarak Pinger'nın ayaklarına kapandı; Fangguan'ın nasıl kendisine gül özü hediye ettiğini anlattı.

"Bunu kontrol etmesi kolay." dedi Pinger. "Tek yapmamız gereken şey, yarın Fangguan'a sormak. Bakalım o mu vermiş! Peki, ya kurt mantarı tozu? Bunu hanımefendiye hediye olarak getirdiler. Daha kendisi görmeden hiç kimse elini bile süremez."

Fivey tozun Wang Hanım'ın değil, kapıdaki çalışanlara bahşiş olarak verilen paketten dayısının payı olduğunu söyledi.

"O zaman sen temize çıktın." dedi Pinger. "Anlaşılan günah keçisi olarak kullanmışlar seni." Sonra Lin Zhixiao'nın karısına döndü. "Artık bu konuda bir şey yapmak için geç oldu. Bayan Lian ilacını alıp yattı. Gecenin bu saatinde onu böyle önemsiz bir mesele için rahatsız edemem. En iyisi onu nöbetçilere teslim edin, sabaha kadar göz kulak olsunlar. Yarın Bayan Lian'e durumu anlatırım, ne yapacağımıza bakarız."

Hanımının emrini yerine getirmeyen Pinger'ya itiraz etmeyi göze alamayan kadın Fivey'yi götürüp nöbetçilere teslim etti, sonra da kendi işine gitti.

Gözetim altında olan Fivey, kıpırdamaya bile çekiniyordu; oturtulduğu yerde kalıp, yaşlı kadınların hastalıklı yorumlarını dinlemek zorunda kaldı. Bazıları suçlu olduğunu düşünüyor ve kabahati yüzünden onu azarlıyorlar; bazıları da başlarına dert açtığı için söyleniyorlardı.

"Sanki yeterince işimiz yokmuş gibi, bir de bu hırsızı verdiler." diye homurdandılar. "Ya bizim bakmadığımız bir anda kendisine zarar verse ya da kaçsa, başımız belaya girer."

Geçmişte annesiyle anlaşmazlık yaşayanlar da kızının bozguna uğratılmasından keyif aldılar ve başına kakıp hakaret etme fırsatını kaçırmadılar. Zavallı Fivey! Gördüğü haksız muamele karşısında içini dökeceği kimsesi yoktu. O geceki olumsuz şartlar, onunki gibi zayıf ve hastalıklı bünyesi olan birisi için iki kat daha zordu. Ne susasa bir fincan çay ya da bir bardak su vereni vardı ne de uyumak istese yatacağı bir yatak. Zavallı kızcağız bütün gece boyunca sürekli ağlayıp durdu.

Fivey ve annesinin düşmanları, verilen cezanın hemen uygulanmamasına çok bozuldular ve ertesi gün bağışlanmalarından korktular. Sabah şafak sökerken kalkıp, rüşvet ya da yaltaklanmayla satın alabileceklerini düşünerek gizlice Pinger'ya gittiler. Kararlılığına övgüler yağdırdılar, aleyhindeki kanıtları güçlendirmek için Aşçı Liu'nun geçmişteki kabahatlerine dikkatini çektiler. Pinger hediyelerini kabul etti, tavsiyelerini kibarca dinledi ve onlar gider gitmez, gizlice Kızıl Neşe Avlusu'na uğrayıp, Xiren'e gerçekten de Fangguan'ın Fivey'ye gül özü verip vermediğini sordu.

"Ben Fangguan'a vermiştim." dedi Xiren. "Ama o başkasına verdi mi, vermedi mi haberim yok."

Sonra Fangguan çağrıldı. Sorgudan dehşete kapılan kız hemen şişeyi Fivey'ye verdiğini doğruladı ve olanları Baoyu'ye anlatmaya gitti. Baoyu de onun kadar şaşırdı.

"Gül özü hiç sorun değil de kurt mantarı tozu ne olacak?" dedi Baoyu. "Fivey'nin doğruyu söylediğinden eminim ama dayısının görev başındayken aldığı duyulursa, onu suçlu bulurlar. İyi niyeti başına dert açar."

Baoyu, Pinger'yla bizzat konuşup bu durumu anlatmasının daha iyi olacağını düşündü.

"Bak." dedi. "Gül özü meselesi halledildi ama mantar tozu işi biraz şüpheli görünüyor. Neden sen iyi kalpli bir kız olarak bir güzellik yapıp, mantar tozunu da Fangguan'ın verdiğini söylemiyorsun? Böylece mesele kapanır."

"Tamam ama dün herkese dayısının verdiğini söylemiş. Şimdi nasıl sizden aldığını söyleyecek? Ayrıca hanımefendinin dolabındaki gül özü şişesinin hâlâ bulunmadığını unutuyorsunuz. Eğer bu şişe o değilse, onu nereden bulacaklar? Birisinin çıkıp da şişeyi aldığını kabul etmesi pek mümkün değil."

O sırada Qingwen araya girdi.

"Wang Hanım'ın dolabındaki gül özü şişesini Caixia küçük Huan'a vermek için çalmıştır. Gün gibi ortada. Neden böyle saçma sapan tahminlerde bulunduğunuzu hiç anlamıyorum."

"Bunu ben de çok iyi biliyorum." dedi Pinger. "Ama mesele o

kadar basit değil. Yuchuan şişenin yerinde olmadığını görünce o kadar endişelendi ki gözyaşları içinde Caixia'ya gidip o mu aldı diye sordu. Caixia yüreklice 'Evet' deseydi, Yuchuan'in diyecek bir şeyi kalmaz, eminim başka hiç kimse bunu mesele etmezdi. Kim böyle önemsiz bir şey için sorun çıkarır ki? Ama ne yazık ki Caixia aldığını kabul etmediği gibi, Yuchuan'i hırsızlıkla suçladı. İkisi arasında öyle bir arbede yaşandı ki evdeki herkes duydu. O aşamadan sonra istesem de meseleyi görmezden gelemedim. Araştırmak zorunda kaldım. Öğrendiğim ilk şey, suçlamayı yapanın hırsızlığı yaptığıydı. Ama hiç kanıtım olmadığından yapabileceğim bir şey yoktu."

"Boş ver." dedi Baoyu. "Onu da ben üstlenirim. Kızları korkutmak için annemin dolabından gizlice aldığımı söylerim. Böylece her iki mesele de halledilmiş olur."

"Başka birisinin şerefini temizlemenin erdemli bir davranış olduğuna hiç şüphe yok." dedi Xiren. "Ama hanımefendi bunu duyunca hiç memnun olmayacak. Yine eski çocuksu davranışlarına geri döndüğünü söyleyecek."

"Bu önemli bir şey değil." dedi Pinger. "Aslında ben Odalık Zhao'nun dairesinde çalıntı şişeyi kolayca bulurum. Tereddüt etmemin sebebi, bunu yaparsam duygularına çok önem verdiğim başka birisinin gururu kırılır. Çok üzülür. 'Fareye vurmak için yeşim vazoyu kırmak' istemem." Bunları söylerken parmaklarıyla üç işareti yaptı, yani Tanchun'ü kastediyordu. Xiren ve diğerleri başlarını sallayarak onayladılar.

"Doğru. Baoyu'nün suçu üstlenmesi daha iyi olabilir."

"Evet." dedi Pinger. "Aynı zamanda Caixia ve Yuchuan'i de buraya çağırıp bu kararımızı söyleyelim. Kimse bu işten sıyrıldığını sanmasın. Hiçbir şey yapmazsak, bir sebebi olduğunu değil de gerçekleri görecek kadar akıllı olmadığımızı düşünür ve yüzsüzce çalmaya devam eder."

Böyle karar verildikten sonra Pinger birini gönderip onları çağırttı.

"İkinizin artık bu konuda endişelenmesine gerek kalmadı." dedi geldiklerinde. "Hırsızı bulduklarını düşünüyorlar."

"Nerede?" diye sordu Yuchuan.

"Şu anda Bayan Lian'in odasında sorguya çekiliyor. Hepsini kendisinin aldığını kabul etti ama ben onun çalmadığını ve korkudan öyle söylediğini biliyorum. Efendi Bao masum insanların suçlanmasına dayanamadığı için suçu üstüne almak istiyor. Aslında ben gerçek hırsızın adını verebilirdim ama bazı sıkıntılar var. Bir tanesi, asıl hırsız benim çok yakın bir arkadaşım. İkincisi, çalıntı malların verildiği kişi hiç umurumda olmasa da her şey açığa çıkarsa çok üzülecek, iyi yürekli birisinin yakını. Hepimizin bu sıkıntıdan kurtulması için Efendi Bao'nın suçu üstlenmesini istemek zorundayım. Ama bunu yapmadan önce bir meseleyi açıklığa kavuşturmak istiyorum. Bize bir iyilik yapmasını rica ettiğimde, bundan sonra herkesin biraz daha dikkatli olacağından emin olabilir miyim? Çünkü eğer olmazsanız, masum bir insanın cezalandırıldığını seyretmektense Bayan Lian'e bildiklerimi anlatırım."

Pinger konuşurken Caixia'nın yüzüne kırmızılık yayıldı. Üstünlük sağlama konusundaki doğal eğilimi birden onu konuşmaya zorladı.

"Merak etme, Pinger. Masum birisinin cezalandırılmasına da sözünü ettiğin diğer kişinin üzülmesine de hiç gerek yok. Onları ben çaldım. Bayan Zhao bana baskı yapıp duruyordu. Huan'a vermek için çaldım. Hanımefendi burada olduğu zaman da sürekli Huan için çalardım, o da arkadaşlarına veriyordu. Bir şeylerin ortadan kaybolduğunu anladıkları zaman çıkacak velvelenin bir iki gün içinde yatışacağını sanmıştım. Masum birisinin cezalandırılmasına dayanamam. Bayan Lian'e beni götür, her şeyi itiraf edeyim."

Onun bu cesareti herkesi şaşırttı.

"Sen iyi birisi, Caixia; her zaman öyle olduğunu biliyordum." dedi Baoyu hayranlıkla. "Ama gerçekten ona bunu söylemene gerek yok. Benim tek yapacağım şey, onları sizi korkutarak eğlenmek için çaldığımı ve velvele kopunca da itiraf etmek zorunda kaldığımı söylemek. Sadece bir şey var. Hepimizin iyiliği için bundan sonra herhangi bir sorun çıkarmamanızı istiyorum."

"Ben yaptım, bedelini ödemek bana düşer." dedi Caixia.

Pinger ve Xiren itiraz ettiler.

"Olaya böyle bakamayız. Eğer itiraf edersen, Odalık Zhao'dan da söz etmen gerekir, o zaman yine Bayan Tan duyarsa çok üzülür. Sorumluluğu Efendi Bao'nın alması daha iyi olur, böylece herkes temize çıkar. Bizden başka hiç kimse gerçeği bilmediğinden bunu yapması çok kolay. Ama Efendi Bao bundan sonra çok dikkatli olmanızı istiyor. Eğer herhangi bir şey almanız gerekirse, hanımefendi gelene kadar bekleyin. O döndüğünde isterseniz bütün odayı verin, o zaman biz işin içine karışmamış oluruz."

Caixia başını önüne eğip biraz düşündü, sonunda kabul etti. Her şey olması gerektiği gibi ayarlanınca, Pinger Fangguan'ı ve Wang Hanım'ın dairesinin iki hizmetçisini alıp nöbetçi odasına gitti; Fivey'yi de oraya çağırtıp, kurt mantarı tozunu ve gül özünü kendisine Fangguan'ın verdiğini söylemesini tembihledi. Fivey çok memnun oldu. Sonra Pinger, Fivey'yi Wang Xifeng'ın dairesine götürdü. Lin Zhixiao'nın karısı ve yardımcıları bir süredir Fivey'nin annesini gözetimleri altında tutarak orada bekliyorlardı.

"İlk iş onu buraya getirdim." dedi Lin Zhixiao'nın karısı, esirini kastederek. "Yemek hazırlayacak kimse kalmayınca, onun yerine geçici olarak Qin Xian'ın karısını getirdim; böylece küçük hanımların yemeği zamanında hazır olacak."

"Qin Xian'ın karısı kim?" diye sordu Pinger. "Onu tanımıyorum galiba."

"Bahçe'nin güney tarafında gece nöbeti tutuyor. Gündüzleri bir şey yapmıyor. Muhtemelen bu yüzden tanımıyorsun. Elmacık kemikleri çıkık, kocaman gözleri var. Temiz, hareketli bir kadın."

"Tabii ki tanıyorsun, Pinger." dedi Yuchuan. "Nasıl unutursun? Bayan Ying'in hizmetçisi Siqi'nin yengesi. Siqi'nin babası Büyük Beyefendi She için çalışıyor ama amcası ve yengesi bizim bu taraftalar."

Pinger hatırlayıp güldü.

"Ah, demek onu seçtin? Bana öyle deseydin kim olduğunu

hemen anlardım." Sonra yine güldü. "Çok aceleci davranmışsın. Şimdi her şey halledildi. Sular çekildi, kayalar göründü. Artık gerçek hırsızı, Wang Hanım'ın dolabından malzemeleri çalanın kim olduğunu biliyoruz. Baoyu'ymüş. Birkaç gün önce Wang Hanım'ın dairesine gitmiş; Yuchuan ve Caixia'dan bir şeyler istemiş. Aptal kızlar onu kandırmak için hanımefendi evde yokken hiçbir şey veremeyeceklerini söylemişler. O da kızlar yokken gizlice içeri girip istediklerini almış. Bu ikisi malzemelerin eksildiğini görünce korkmuşlar. Baoyu başka birisinin hırsızlıkla suçlandığını duyunca bana her şeyi anlattı. Hatta göstermek için getirdi. Aynen kızların kaybolduğunu söyledikleri şeylerdi. Kurt mantarı tozunu dışarıdan almış. Sadece Bahçe'dekilere değil, herkese dağıtmış. Dadılardan bazıları dışarıdaki akrabalarına vermek için ondan biraz istemişler ve hediye olarak diğerlerine vermişler. Xiren kendisininkinin birazını Fangguan'a vermiş; yani elden ele dolaşmış. Onun için herkeste var. Görüşme odasına Wang Hanım için bırakılan iki sepete dokunulmamış. Üzerlerindeki mühür olduğu gibi duruyor. Bu durumda ceza verilmesi için hiçbir neden yok. Biraz daha burada beklerseniz, Bayan Lian'e her şeyi anlatacağım ve ne diyecek göreceğiz."

Sonra Pinger yatak odasına girdi ve az önce söylediklerini harfiyen Xifeng'a tekrarladı.

"Hepsi iyi de hepimiz Baoyu'yü çok iyi tanıyoruz, herkesin kabahatini örtbas eder." dedi Xifeng. "Birisi bir şanssızlık hikâyesiyle ona gitmeyegörsün -hele araya bir de yalakalık karıştırırsa- her şeyi yapmaya hazırdır. Şimdi ona inanırsak, ileride daha ciddi meseleler çıktığında nasıl baş ederiz? Bence bu konunun daha dikkatle incelenmesi gerekiyor. Wang Hanım'ın dairesindeki kızların hepsini toplayalım. İşkence edelim demiyorum ama güneşin altında kırık porselen parçaları üzerine diz çöktürüp aç ve susuz bırakalım. Bir günde itiraf etmezlerse, sonraki günlerde de devam ederiz. Demirden bile olsalar önünde sonunda pes ederler.

"Liu'nun karısına gelince, ne derler bilirsin. Eğer bir yumurtanın etrafında sinekler toplanmışsa, yumurta çatlak demektir. Şimdi bir şey çalmamış olabilir ama bunca insan ondan şikâyet ettiğine göre pek de hırlı biri değil. Onu sopayla cezalandırmasak

da kovmalıyız. İmparator'un mahkemesinde bile insanlar 'yardım ve yataklık suçu'ndan ceza alıyorlar. Şüphe üzerine onu kovarsak sesini çıkaramaz."

"Evet ama neden uğraşalım ki?" dedi Pinger. " 'Merhamet göstermek mümkünse gösterilmelidir.' derler. Bir kere olsun merhametli olduğunu göstermek için bundan daha iyi fırsat olur mu? Bu insanlar yüzünden başına açtığın dertleri düşünsene, senin ev halkından bile değiller. Sen Xing Hanım'ın evine aitsin. Günün sonunda nereye varacaksın? Bir sürü pişmanlık duyacak, pis ve kinci insanları da kendine düşman edeceksin. Senin gibi narin bünyeye sahip olan birisi düşmanları kaldıramaz. Yıllar sonra hamile kaldın, oğlan doğuracakken, altı yedi ay karnında taşıyıp kaybettin. Bu tür şeylere çok üzüldüğün için bunun başına gelmeyeceğini nereden biliyoruz? Bence hemen bazı şeyleri boş vermeye başlamalısın. Biraz daha sık göz yum. 'Göz görmeyince gönül katlanır!' "

Pinger'nın bu küçük vaazı Xifeng'ı neşelendirdi.

"Pekâlâ." dedi gülerek. "Ne istersen onu yap. Hazır kendimi biraz daha iyi hissediyorken, sinirlerimi bozmayayım."

"İşte şimdi mantıklı konuştun." dedi Pinger sevinçle. Yatak odasından çıkıp, bu meseleyi planladığı şekilde halletmeye gitti.

Ama devamı gelecek bölümde.

62. BÖLÜM

Çakırkeyif Xiangyun şakayık yapraklarından yastığında uyur.

Aptal Xiangling narçiçeği eteğini çıkarır.

Bildiğimiz gibi, dışarı çıkan Pinger, Lin Zhixiao'nın karısına, "Büyük skandalları hafifletmek, küçükleri de sıfırlamak gerçekten güçlü ailelerin bir göstergesidir." dedi. "Böyle önemsiz bir mesele için velvele koparmak büyük bir saçmalık olurdu. İkisini de mutfağa geri götürebilirsin. Anne işine devam edecek. Qin Xian'ın karısı nereden geldiyse oraya dönsün. Bir daha bu konudan hiç söz edilmeyecek. Bahçe'nin günlük denetiminde bir gevşeme olmasın. Bu çok önemli!"

Dönüp giderken Aşçı Liu ve kızı hemen atılıp önünde secde ettiler. Sonra Lin Zhixiao'nın karısı onları Bahçe'ye doğru yönelti; ardından Li Wan ve Tanchun'e verilen kararı anlattı. İkisi de meselenin daha büyümeden halledildiğine memnun oldu.

Siqi ve grubunun kazandığı zafer öylece boş çıkmış oldu. Siqi'nin yengesinin uzun ve sabırlı planlamasının sonucu olarak mutfağa getirip yerleştirdiği Qin Xian'ın karısı da yeni pozisyonda kısacık bir mutluluk yaşadı. Büyük bir telaş içinde başlattığı mutfağın kap kacak ve depo denetimi sonucunda, çeşitli eksikler olduğunu belirledi ya da öyle olduğunu iddia etti. En kaliteli pirincin yüz yirmi kilosunun eksik olduğunu söyledi; genel amaçla kullanılan sıradan pirincin bir aylık stoğu şimdiden kullanılmıştı; kömürün miktarı da olması gerektiği kadar değildi. Bunlarla uğ-

raşırken, bir yandan da tesadüfe bakın ki içinde bir küfe kömür ve bir araba dolusu kaliteli pirincin de olduğu çeşitli "hediyeler"i Lin Zhixiao'ya göndermek üzere gizlice hazırlıyordu. Muhasebe Dairesi'ndeki memurlar için de hediyeler vardı. Ayrıca birkaç çeşit yemek hazırlayıp yeni çalışma arkadaşlarını davet etti.

"Bu işi aldığıma göre, işleri idare edebilmek için tamamen sizin desteğinize güveniyorum." dedi onlara. "En ufak bir şey gözümden kaçarsa, bana yardımcı olmanızı bekliyorum."

Bu uğraşların tam orta yerinde yeni emirler geldi.

"Öğle yemeği servisi yapılır yapılmaz, buradan gidiyorsun. Liu temize çıktı. Onu görevine geri getirdiler."

Bu haberle yıldırım çarpmışa dönen ve yıkılan zavallı kadın hemen eşyalarını toplamaya başladı ve derhâl mutfaktan ayrıldı. Şimdi boşu boşuna dağıttığı anlaşılan hediyelerini de kendi cebinden ödemek zorunda kaldı, karşılamak için bazı şeylerini satması gerekti. Afallayan Siqi bile bütün öfkesine rağmen hiçbir şey yapamadı.

Yuchuan'in kayıp malzemeler için yaygara kopardığı andan itibaren, birçoğunu Caixia'nın çalıp gizlice kendisine verdiği Odalık Zhao yakalanma korkusu yaşamıştı. Her gün soruşturmanın nasıl ilerlediği konusunda el altından araştırma yapıyor, ecel terleri döküyordu. Caixia birden gelip, suçu Baoyu'nün üstlendiğini ve artık korkulacak bir şey kalmadığını söylediğinde, hâliyle rahat bir nefes almıştı. Ama Jia Huan için durum farklıydı. O hemen şüpheye kapıldı ve Caixia'nın ne uğraşlarla getirdiği malzemeleri çıkarıp suratına fırlattı.

"Seni ikiyüzlü yaratık!" diye bağırdı. "Bu süprüntülerini istemiyorum! Baoyu ile aran iyi olmasa, senin suçunu üstlenmezdi. Eğer bunları almayı aklına koyduysan, hiç kimseye bahsetmemen gerekirdi. Madem ona söyledin, hiçbirini istemiyorum. Bana ihanetini hatırlatıyorlar."

Caixia en büyük yeminleri ederek kendisine sadık olduğunu, Baoyu'yle dostluğunun olmadığını söyleyip gözyaşı döktü ama Jia Huan ona inanmamakta kararlıydı.

"Eğer geçmişte arkadaş olmasaydık, Xifeng yengeye malze-

meleri senin çalıp bana getirdiğini ama benim kabul etmediğimi söylerdim. Şimdi bunu düşün de bu işten sıyrıldığın için şükret!"

Bunları söyledikten sonra hışımla odadan çıktı. Çok öfkelenen annesi arkasından bağırdı.

"Seni nankör serseri! Ne demek istiyorsun?"

Caixia yüreği parçalanırcasına ağlıyordu.

"Zavallı çocuk!" dedi Odalık Zhao, onu yatıştırmaya çalışarak. "O senin değerini takdir edemiyor ama ben ne kadar sadık olduğunu biliyorum. Şimdi bunları bir yere kaldırayım, bir iki gün içinde aklı başına gelir, daha mantıklı düşünmeye başlar."

Tam öteberiyi kaldırırken Caixia ona engel oldu; öfkeyle hepsini bir bohçaya doldurup, kimseye görünmeden Bahçe'ye giderek göle boşalttı. Bazıları doğrudan dibe çöktü, bazıları da suyun yüzeyinde kaldı. Yatmaya gittiğinde hâlâ çok sinirliydi, bütün gece yorganın altında ağladı.

***

Yine Baoyu'nün yaş günü geldi ve Baoqin'in de aynı gün doğduğu ortaya çıktı. Wang Hanım konakta olmadığından, önceki yıllarda olduğu kadar hareketli bir kutlama olmadı. Âdet olduğu üzere Taocu Başrahip Zhang dört hediyesiyle beraber, önceki yıl taktığını değiştirsin diye, üzerinde adının yazılı olduğu yeni bir nazarlık gönderdi. Çeşitli manastır ve tapınaklardaki keşişler ve rahibeler, adak olarak sunulacak yiyeceklerle birlikte, din insanlarının bu gibi durumlarda vermeyi âdet edindikleri Uzun Ömür simgeleri, adak kâğıtları, Baoyu'nün kendi yıldızının adının yazıldığı tılsımlar ve o yılın yıldızının adının yazıldığı, her yıl yenilenen madalyonlar ve Baoyu'yü yıl boyunca koruması için tılsımlar getirdiler. Ailenin himayesindeki, kadın erkek kör hikâyeciler tebrik için geldiler.

Delikanlının dayısı Wang Ziteng her zamanki gibi kıyafet takımları, iki çift ayakkabı, çoraplarla beraber şeftali şeklinde yüz tane yaş günü keki, Saray'da kullanılan ve "sırma" denilen erişteden yüz torba gönderdi. Xue teyzeden de dayısıyla aynı hediyeler geldi ama miktarları gerektiği şekilde azaltılmıştı. Ailenin büyükleri tarafından gönderilen diğer hediyeler de You Shi'den bir

çift ayakkabı ile çorap, Xifeng'dan üzerinde minik bir altın Uzun Ömür simgesi olan, yoğun işlemeli bir kese ve İran işi bir kap vardı. Önceki yıllarda olduğu gibi, çeşitli tapınakların keşişlerine Baoyu adına sadaka dağıtıldı.

Tabii Baoqin için de hediyeler geldi ama onları burada saymak zahmetli olur. Kızlar da Baoyu'ye resmî olmayan ve değerinden ziyade günün önemini vurgulamak için seçilen hediyeler gönderdiler: Birinden bir yelpaze, başka birinden bir kaligrafi örneği, bir resim ya da şiir.

Yaş günü sabahı Baoyu şafakta kalktı, tuvaletini tamamladıktan sonra resmî kıyafetini giydi ve konağın ön avlusuna çıktı. Li Gui ve diğer üç uşağı, yere göğe adak sunmak için hazırladıkları bir buhurdan, mumlar ve yiyeceklerle bir masanın başında onu bekliyorlardı. Baoyu birkaç tütsü çubuğunu yaktı; yerlere kadar eğildi, çayla libasyon yaptı ve adak parası yaktı. Sonra Ninggou Konağı'na gidip önce tapınaktaki, ardından salondaki atalarının önünde secde ederek saygılarını sundu. Bu iş bitince dışarıya, terasa çıktı, dizüstü doğrulup kenetlediği ellerini kaldırarak orada olmayan sevdikleri Büyükanne Jia, Jia Zheng ve Wang Hanım'a da saygılarını sundu. You Shi'ye de uğrayıp önünde eğildikten sonra bir süre oturup sohbet etti, ardından Rong Konağı'na döndü. Orada da önce Xue teyzeyi ziyarete gitti ve kadının hararetli itirazlarına rağmen önünde secde etti. Sonra kendisinden biraz büyük olan ama secde etmesine gerek olmayan Xue Ke'ya uğradı, tabii bu sefer secdeyi önleme çabaları başarılı oldu. Onunla da biraz sohbet edip Bahçe'ye döndü. Qingwen ve Sheyue kendisini bekliyorlardı. İki küçük hizmetçi de diz çökmek için kırmızı bir halıyla onlara eşlik ediyordu. Dördüyle beraber, Li Wan'den başlayarak Bahçe'deki büyüklerini ziyarete gitti. Sonra iç kapıdan dış avluya çıkıp Dadı Li ile diğer eski dadıları Zhao, Zhang ve Wang'a uğradı, hepsiyle biraz sohbet etti. Geri dönerken, Bahçe kapısındaki görevliler önünde secde etmek istediler ama izin vermedi. Tekrar odasına geldiğinde, Xiren ve diğer hizmetçiler onu tebrik ettiler ama diz çökmeye yeltenmediler. Wang Hanım, ömürlerinin kısalmasından korkarak, hizmetçilerin ailenin genç üyelerinin önünde secde etmelerini yasaklamıştı.

Kısa bir süre sonra Jia Huan ve Jia Lan geldiler. Xiren onların

da diz çökmelerine engel oldu ve buyur etti. Onlar gider gitmez, Baoyu çok yürümekten yorulduğunu söyleyip yatağa uzandı. Ama çok uzun sürmedi. Henüz yarım fincan çay bile içemeden, dışarıdan konuşup gülüşme sesleri geldi; sekiz dokuz kadar hizmetçi gülerek odaya daldı: Cuimo, Xiaoluo, Cuilu, Ruhua ve Xing Xiuyan'in hizmetçisi Zhuaner, Xifeng'ın küçük kızı Qiaojie'yi kucağına alan dadı ve Wang Hanım'ın dairesinden iki hizmetçi Cailuan ve Xiuluan. Hepsinin kırmızı bir halı taşıdıklarını fark etti.

"Kapınız size mutlu yıllar dilemeye gelen insanlarla doldu! Hani bizim yaş günü eriştelerimiz?" dediler.

Hizmetçiler henüz içeri girmişlerdi ki Tanchun, Xiangyun, Baoqin, Xiuyan ve Xichun geldiler. Baoyu hemen onları karşılamaya gitti.

"Gelmeniz ne büyük incelik!" dedi, içeri alırken, sonra da Xiren'e çay ikram edilmesini söyledi. Misafirleri sonunda oturmaları için ikna edilene kadar büyük bir uğraş verildi. Xiren bir tepside çay getirdi ama daha bir yudum bile içilmeden, çok şık kıyafetleri içinde Pinger geldi. Baoyu yine kalkıp onu karşıladı.

"Feng'a uğradığımda, geldiğimi haber veren kişi beni göremeyeceğini söyledi; o zaman ben de seni görmek istedim. Neden beni kabul etmediniz?" diye sordu.

"İlk çağırdığında gelemedim çünkü Feng'ın saçını tarıyordum." dedi Pinger. "Onun yerine benim karşılamam için ikinci kez çağırdığında da gelemezdim çünkü bu bana karşı büyük bir lütuf olurdu. Asıl benim senin önünde secde etmem gerekir, zaten bunun için geldim."

"Asıl benim için büyük bir onur!" dedi Baoyu, gülerek.

Xiren, Baoyu otursun diye bir sandalye getirdi. Pinger onun önünde reverans yaptı. Ayağa kalkan Baoyu eğilerek karşılık verdi. Pinger diz çöktü; Baoyu de aynı şeyi yaparak karşılık verdi. Xiren Pinger'yı ayağa kaldırdı, kız o arada tekrar Baoyu'ye reverans yaptı, Baoyu bir kez daha eğildi.

"Bir daha eğil." dedi Xiren gülerek Baoyu'yü dürterken.

"Neden?" dedi Baoyu. "Bitirdik bile."

"Pinger senin yaş gününü kutladı ama bugün onun da yaş günü, sen de onu kutlamalısın."

Baoyu yine memnuniyetle eğildi.

"Demek senin de yaş günün, Pinger?" diye sordu.

Pinger onun eğilmesine reveransla karşılık verdi. Xiangyun Baoqin'in bir elinden tuttu, Xiuyan de diğerinden.

"Bu durumda dördünüz bütün gün boyunca birbirinize eğilip duracaksınız demektir!"

"Ah tabii ya!" dedi Tanchun. "Bugün Kuzen Xing'in de yaş günü. Neredeyse unutuyordum."

Hizmetçilerden birine döndü.

"Gidip Bayan Lian'e haber ver. Bayan Qin için gönderdiği hediyelerin aynısından Bayan Ying'in dairesine de göndermesini söyle."

Hizmetçi emrini yerine getirmek için fırlayıp gitti. Artık bugün yaş günü olduğu herkese ilan edilince Xiuyan de tıpkı Baoyu gibi daireleri dolaşıp herkese secde etmek zorunda kaldı.

"Ne ilginç tesadüf!" dedi Tanchun. "Her ay birkaç yaş günü olması beklenir ama bizim gibi çok fazla kişinin yaşadığı evlerde iki üç kişi aynı gün doğmuş olabiliyor. Bu ailede yeni yılın ilk günü bile Yuanchun'ün yaş gününü kutladık. Her konuda olduğu gibi bunda da ilk sırayı aldı. Sanırım onu böyle şanslı yapan şey de bu. Büyük büyükbabamızın yaş günü de yeni yılın ilk günüydü. Birinci ayın on beşi Xing yengenin ve Kuzen Baochai'in yaş günü; üçüncü ayın biri annemin, dokuzu Kuzen Lian'in. İkinci ayda doğan kimse yok."

"Var." dedi Xiren. "Bayan Lin on ikisinde doğmuş. Ama aynı soyadını taşıyan kimse yok tabii."

"Hafızam ne kadar da kötü!" dedi Tanchun.

"Hiç de değil." dedi Baoyu. Sonra gülerek Xiren'i işaret etti. "Kendi yaş günü de olduğu için unutmuyor."

"Ah, sen de mi aynı tarihte doğdun? O gün gelip önümde sec-

de ettiğini hiç hatırlamıyorum." diye ona takıldı Tanchun. "Pinger, senin yaş gününün bugün olduğunu da ilk kez duyuyorum."

"Biz kimiz ki sizi yaş günlerimizle meşgul edeceğiz?" dedi Pinger. "Secdeler ve hediyeler bizim gibiler için değil ki herkese ilan edelim! Ortalığı velveleye vermeyi gerektirmeyen, sıradan bir gün. Eğer Xiren açığa vurmasaydı, hiçbirinizin haberi olmayacaktı. Şimdi artık öğrendiğinize göre, odanıza döndüğünüzde memnuniyetle gelip önünüzde secde ederim."

"Zahmete girmene hiç gerek yok." dedi Tanchun. "Ama bir kere olsun senin yaş gününü kutlamayı çok isterim. Yapmazsak hiç içime sinmez."

Baoyu, Xiangyun ve diğerleri bunu onayladılar. Tanchun Xifeng'a bir hizmetçi gönderip, bugün Pinger'yı göndermeyeceklerini, hep beraber yaş gününü kutlayacaklarını bildirdi.

Neşeyle giden hizmetçi kız Xifeng'ın cevabını getirdi.

"Bayan Lian onu onurlandırdığınız için çok teşekkür ediyor. Ona ne ikram edeceğinizi bilmiyor ama biraz da kendisine gönderirseniz, onu rahat bırakacağına söz veriyor."

Bu mesajı duyunca herkes bir kahkaha kopardı.

"Aslında bugün yemeklerimiz dışarıdaki büyük mutfaktan gönderiliyor, yani Bahçe'deki mutfakta bir şey yapılmadı." dedi Tanchun. "Aramızda para toplayıp Aşçı Liu'ya özel bir parti için burada yiyecek hazırlatabiliriz."

Herkes bu fikri memnuniyetle onaylayınca, Tanchun hemen Li Wan, Baochai ve Daiyu'ye birisini gönderip aldıkları kararı bildirdi ve onları da davet etti. Aşçı Liu'ya da haber gönderip, Bahçe mutfağında iki masalık ziyafet hazırlamasını söyledi. Bu talebe çok şaşıran Aşçı Liu, bu özel günde her şeyin dışarıdaki büyük mutfakta hazırlandığını belirtti.

"Evet." dedi Tanchun. "Ama bu bizim içindi. Bugün Pinger'nın da yaş günü ve para toplayıp ona özel bir parti vermek istiyoruz. Bu yüzden bize güzel bir şeyler yap. Sonra faturasını bana gönderirsin, parasını öderim."

"Bayan Pinger'nın yaş günü bugün mü?" dedi Aşçı Liu. "Hiç

haberim yoktu!" Hemen ileri atılıp önünde secde etti. Pinger şaşkın bir hâlde eğilip kadını yerden kaldırdı.

Aşçı hazırlık yapmak için mutfağa koştu. Tanchun, Baoyu'yü görüşme odasına gelip kendileriyle beraber erişte yemeye davet etti. Önce Li Wan ve Baochai'in gelmelerini bekleyip, Xue teyze ve Daiyu de aralarına katılırlar mı diye sorması için birisini gönderdi. Havalar ısındığından, sağlığı biraz daha düzelen Daiyu daveti kabul etti. Parti elbiseleri içindeki o kadar insanla dolan görüşme odası, alışılmadık şekilde hoş ve eğlenceli bir görüntüye büründü. Ama Xue Ke o anda Baoyu için resmî bir hediye -bir mendil, bir yelpaze, tütsü çubukları ve bir boy ipek kumaş- gönderince, delikanlı kızların yanından ayrılıp, Xue Ke'yla erişte yemeye gitti.

Xue ve Jia ailelerinde aynı gün yaş günleri olduğundan, her birinin diğerini yaş günü şarabıyla ağırlaması bekleniyordu. Dolayısıyla o gün öğleye doğru, Baochai Baoqin'i ağabeyine saygılarını sunmak ve Baoyu'yle şarap içerlerken onlara eşlik etmesi için götürdü. Aşırı resmiyete tahammülü olmayan Baochai, Xue Ke'ya kadeh kaldırdıktan sonra, "Şarabımızı öteki eve göndermene gerek yok." dedi. "En azından bu yıl bu boş formaliteleri bir tarafa bırakabiliriz. Dükkânımızda çalışanları davet edip beraber içersiniz. Kuzen Bao ile benim şimdi Bahçe'ye dönmemiz gerekiyor. Sizi böyle bıraktığımız için bizi bağışlayın ama orada insanlar bizi bekliyorlar."

"O zaman sizi tutmayayım." dedi Xue Ke, kibarca. "Aslına bakarsanız, dükkândakiler de siz gidince buraya daha rahat gelirler."

Baoyu de Xue Ke'dan kendi adına af dileyip kızlarla beraber Bahçe'ye döndü. Köşe kapısından içeri girdiklerinde, Baochai kadınlara kapıyı arkalarından kilitleyip anahtarı kendisine vermelerini söyledi.

"Bu kapıyı kilitlemeye ne gerek var ki?" diye sordu Baoyu. "Zaten çok az kişi bu girişi kullanıyor; şimdi teyzem ve siz ikiniz de Bahçe'de yaşadığınıza göre, evden bir şey almaya gitmeniz gerektiği her seferinde tekrar tekrar kilitleyip açmak sıkıntı olur."

"İnsan her zaman o kadar dikkatli olamayabiliyor." dedi Baochai. "Son günlerde yaşadığınız olaylara bir baksana. Ama bizimkilerden hiç kimse zan altında kalmadı. Ben bunu kapının sürekli olarak kilitli tutulmasına yoruyorum. Açık bırakılmış olsaydı, yolu kısaltmak için bizimle beraber başkaları da kullanmak isterdi; kimlerin geçmesine izin verilip kimlere izin verilmeyeceğini belirlemek çok kırıcı olurdu. Bu yüzden sürekli olarak kilitli tutup herkesin kullanmasını engellemek daha iyi olur; annem ve benim için biraz sıkıntı olsa da en azından bir sorun yaşandığında bizden hiç kimse zan altında kalmaz."

"Demek kayıp malzeme meselesini sen de duydun?" diye sordu Baoyu.

"Yani gül özü ve kurt mantarını diyorsun?" dedi Baochai. "Seninkiler işin içine karışmasaydı haberim bile olmazdı. Hayır, bundan daha ciddi bir şeyden söz ediyorum, hepimizin iyiliği için, asla ortaya çıkmamasını umduğum bir şeyden. Eğer duyulursa, bir sürü insan zan altında kalır. Bunu sana söylüyorum çünkü senin ev idaresiyle bir ilgin yok. Geçen gün Pinger'ya da söyledim. O çok akıllı bir kız ve hanımı dışarı çıkmadığından bilmesi gerektiğini düşündüm. Dediğim gibi, umarım duyulmaz ama eğer patlak verecek olursa, Pinger önceden uyarılmış olacak ve haksız yere suçlanmaya karşı gardını alabilecek. Sen de dediklerimi dinle ve dikkatli ol. Ama benden duyduklarını kimseye söyleme."

Böyle konuşa konuşa İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne geldiler. Köprünün tam ortasında on kadar kız -Xiren, Xiangling, Daishu, Qingwen, Sheyue, Fangguan, Ouguan, Ruiguan ve tanıyamadıkları bir iki kız daha- parmaklıklara abanmış sudaki balıklara bakıyordu. Baoyu ve iki kuzeni onlara yaklaşırlarken, koro hâlinde bağırdılar.

"Şakayık Bahçesi'nde parti hazır. Hemen koşup yerlerinizi alın."

Hizmetçi kızları da yanlarına alan kuzenler suyun kenarından Şakayık Bahçesi'ne doğru ilerlediler. Bahçenin tam ortasında büyük ve açık bir çardak vardı, orada masalar kurulmuştu. You Shi bile davet edilmiş, gelip oturmuş onları bekliyordu. Aslında Pinger hariç herkes gelmişti.

Pinger üzerine parti için daha uygun bir şeyler giyme niyetiyle Xifeng'ın dairesine uğramıştı ama oraya vardığı anda Lin ve Lai evlerinden hediyeler yağmaya başladı. Bunları getirenler, her seviyeden hane personelinin hediyelerini ve tebriklerini gönderdiği ve ikili üçlü gruplar hâlinde gelen bir ulak akınının başı çekenleriydi. Pinger onları karşılıyor, hediye getirenleri ödüllendiriyor, bizzat kutlamaya gelenlere teşekkür ediyor, Xifeng'a hediyeleri göstermek için bir içeri, bir dışarı girip çıkıyordu. Bunlardan sadece birkaçını kendisine ayırdı; diğerlerini ya geri çevirdi ya da başkasına verdi. Ziyaretçiler kesildiğinde de bu sefer Xifeng'a yemek servisi yapması ve bitirmesini beklemesi gerekti. Ancak ondan sonra üzerini değiştirip Bahçe'ye dönebildi.

Onu aramak için gönderilen bir grup hizmetçi Bahçe'ye girerken görüp hemen çardağa getirdiler. Gördüğü manzara çok göz alıcıydı. Belki masalar şık, sandalye minderleri lotus desenli değildi ama sofrayı çekici ve iştah açıcı yapmak için hiçbir şey eksik bırakılmamıştı. Dostça bir gülümsemeyle karşılandı Pinger.

"İşte herkes burada!"

Onu ve diğer üçünü -Baoyu, Baoqin ve Xiuyan- başköşeye oturtmak istediler ama Xue teyze orada olduğundan dördü de kabul etmedi.

"Benim gibi bir ihtiyar siz gençlerin arasına pek yakışmıyor." dedi Xue teyze. "Kalırsam huzursuz olacağım. İzin verirseniz, gidip görüşme odasında biraz uzanmak istiyorum. Hiçbir şey yiyesim yok, zaten içki düşkünü de değilim. Ben burada olmazsam misafirlerinizle daha iyi ilgilenebilirsiniz."

You Shi ve diğerleri kalması için ısrar ettiler. Sadece Baochai kabul etti.

"Annemin gitmesi bizim için daha iyi mi olur, yoksa olmaz mı bilmem ama eminim gidip uzansa, kendisini burada olduğundan daha iyi hisseder. Sevdiği bir şey varsa, oraya göndeririz, rahat rahat yer. Hem zaten şu anda orada kimse yok. Annem giderse her şeye göz kulak olur." dedi.

"Peki o hâlde, gitmesine izin verebiliriz." dedi Tanchun gülerek. " 'En büyük saygı itaattir.' derler."

O da diğerleriyle birlikte görüşme odasına kadar Xue teyzeye eşlik etti; küçük hizmetçilere yastıkları hazırlattı.

"Şimdi burada kalıp, hiçbir bahane uydurmadan Bayan Xue'nin bacaklarına masaj yapar, istediği zaman çayını getirirseniz, eminim ki bizim yemesi için göndereceğimiz lezzetli şeylerden size de verecektir. Bu yüzden sakın ortadan kaybolmayın." dedi kızlara, Xue teyze rahatça yerleşince.

Kızlar dediğini yapacaklarına söz verdiler.

Geri döndüklerinde, Tanchun Baoqin ile Xiuyan'i birinci masanın başköşesine oturttu. Pinger yüzü batıya, Baoyu de doğuya dönük olarak onların sağında ve solunda yerlerini aldılar. Tanchun Yuanyang'ı yanına alıp masanın alçak tarafında oturdu. Batı duvarına paralel olan masanın iki uzun kenarında yaş sırasına göre Baochai, Daiyu, Xiangyun, Yingchun ve Xichun; iki kısa kenarında da Yuchuan ve Xiangling oturdular. You Shi ile Li Wan, doğu duvarına paralel olan masanın uzun kenarına, Xiren ile Caixia da kısa kenarlarına yerleştiler. Dördüncü masada diğer hizmetçiler Zijuan, Yinger, Qingwen, Xiaoluo ve Siqi oturuyordu.

Hepsi yerlerine yerleşince, Tanchun tekrar ayağa kalktı, dört yaş günü sahibinin şerefine kadeh kaldırmak istedi ama yaş günü sahibi dörtlü, ev sahiplerinden birinin bunu yapmasına izin verirlerse, ardından diğerlerinin de geleceğini fark ederek karşı çıktılar.

"Eğer bunu başlatırsan, akşama kadar yerimize oturamayız." dedi Baoqin.

Anlayış gösteren Tanchun tekrar oturdu. Onların peşine takılan kör hikâyeciler bir yaş günü şarkısı için enstrümanlarını akort ettiler. Bu sefer hepsi birden itiraz etti.

"Biz bu eski âdetlerden hiç hoşlanmıyoruz. Neden görüşme odasına gidip Bayan Xue'yi eğlendirmiyorsunuz?"

Onlar giderlerken, masadaki yiyeceklerden bir tabak hazırlayıp, kör hikâyecilere eşlik edecek kızlarla Xue teyzeye gönderdiler.

"Burada oturup sakin sakin sohbet etmek hiç eğlenceli değil." dedi Baoyu, hikâyeciler gidince. "İçki içme oyunu oynayalım."

Çeşitli öneriler yapıldı ama hiçbiri herkesin birden onayını alamadı.

"Bakın ne diyeceğim." dedi Daiyu. "Neden değişik oyunların adlarını kâğıtlara yazıp kura çekmiyoruz?"

"İyi fikir!" dedi diğerleri. Mürekkep taşı, yazı fırçası ve kâğıt getirtildi.

Şiir yazmasının yanı sıra, son zamanlarda kaligrafi de öğrenmeye başlayan Xiangling için yeni becerisini deneme fırsatı dayanılmaz olduğundan, hemen fırlayıp yazma işini üstlenmek istedi. Biraz düşündükten sonra grubun bulmayı başardığı on küsur oyun adını Tanchun teker teker söyleyerek Xiangling'e yazdırdı. Kâğıt parçaları ikiye katlanıp bir kavanoza kondu. Tanchun Pinger'dan bir tane çekmesini istedi. Bir çift yemek çubuğuyla iyice karıştırdıktan sonra bir kâğıt çekti kız. Tanchun açıp okudu.

"Örtülü bilmece."

"Örtülü bilmece mi?" dedi Baochai, gülerek. "Bütün oyunların büyükbabasıdır o! Eski zamanlarda oynarlarmış. Tabii tam olarak nasıl oynadıklarını bilmiyoruz, bizim modern gizleme oyunumuz daha sonra bulunan bir şey ama yine de çok zor. Eminim buradakilerin yarısı nasıl oynandığını bilmiyordur. En iyisi onu bırakıp herkesin anlayacağı bir tanesini seçelim."

"Çektik bir kere, artık vazgeçemeyiz." dedi Tanchun. "Bir tane daha çekelim, herkesin seveceği bir oyun çıkarsa, isteyenler onu, geri kalanı da örtülü bilmeceyi oynar."

Bu sefer Xiren çekti kurayı. Kâğıtta yazan isim 'parmak tahmini'ydi. Xiangyun sevinçle onayladı.

"Güzel, basit bir oyundur, benim için uygun! Sizin eski 'örtülü bilmece'niz benlik değil! Düşüncesi bile başımı ağrıtıyor. Ben parmak tahmini oynayacağım." dedi.

"Daha oynamaya başlamadan grup içinde anarşi yaratmak değil mi bu?" dedi Tanchun. "Kuzen Baochai, ceza olarak bir kadeh şarap ver ona."

Baochai hemen koca bir kadeh şarabı zorla Xiangyun'ün boğazından aşağıya gönderdi.

"Şimdi!" dedi Tanchun, kendisi de bir yudum içtikten sonra. "Size kuralları sıralamama gerek yok. Ne söylüyorsam onu yapın. Bir zar ve fincan getirteceğiz, Kuzen Qin'den başlayarak herkes sırayla zar atacak. Aynı sayıyı atan iki kişi 'örtülü bilmece' için eşleşecek."

Baoqin üç attı. Yukarı masadakiler farklı sayılar attılar. İkinci masadan Xiangling de üç attı.

"Oda içindeki eşyalarla yetinsek iyi olur, ne dersiniz?" dedi Baoqin. "Aksi hâlde ihtimaller çok fazlalaşır."

"Kesinlikle!" dedi Tanchun. "Üç tahminden sonra doğru cevabı bulamayan ceza olarak bir kadeh şarap içecek. Sen başla."

"Bostan."

Bu oyunu bilmeyen Xiangling, odada "bostan" kelimesini çağrıştıracak hiçbir şey bulamadı ama Xiangyun ipucu verildiği andan itibaren gözlerini etrafta dolaştırmaya başladı ve birden kapıda asılı olan yazı levhasını gördü:

ŞAKAYIK BAHÇESİ

Hemen Baoqin'in, on üçüncü *Seçmeler* kitabından bir alıntıyı düşündüğünü anladı. Orada Konfüçyüs, bahçıvanlık öğrenmek isteyen birisine, bostanı olan yaşlı bir adama gidip ondan bilgi almasını söylüyordu. Xiangling cevabı tahmin edemeyince, diğerleri onu hızlandırmak için davula vurmaya başladılar. Wang Wei'nin şiirlerinden birindeki "Bazen yeşillik bahçeme çekilirim" dizesinin bu soruya çok uyduğunu düşünen Xiangyun, eğilip Xiangling'i dürterek 'yeşillik' demesini fısıldadı. Ama Daiyu onu fark etti ve hemen ötekilere söyledi.

"Ona ceza verin! Cevabı söyledi." dedi.

Xiangyun bir kadeh şarap daha içmek zorunda kaldı. Ama o kadar kızdı ki yemek çubuğuyla Daiyu'nün parmaklarına vurdu. Xiangling de ceza olarak bir kadeh şarap içti.

Sonraki çift, Tanchun ve onunla aynı sayıyı atan Baochai'di. Tanchun'ün ipucu "erkek"ti.

"Bunun kapsamı biraz geniş değil mi?" dedi Baochai.

"Pekâlâ." dedi Tanchun. "Başka bir ipucu vereyim. Bu, kapsamı biraz daraltır."

Bu sefer "oyuk" kelimesini verdi. Baochai bir süre düşündü. Masada bir yığın tavuk eti vardı. Tanchun Wang Wei'nin, *Kırmızı ibikli horoz şafağı haber veriyor* dizesini ve Luo Yin'in *Alaca karanlıkta hâlâ kitabımı okuyorum*, dizesine işaret ediyor olmalıydı. Kendisi de Şiir Klasiği'ndeki altmış üçüncü şiire dayanarak "oyuk" kelimesiyle cevap verdi.

"Horoz oyuğuna tünüyor."

İki kız birbirlerine güldüler ve başarılarını kutlamak için şaraplarını yudumladılar.

Bu arada Xiangyun sabredemedi, Baoyu ile parmak tahmin etme oynamaya başladı. İkisi avaz avaz bağırıyordu. Odanın öteki ucunda You Shi ve Yuanyang masada birbirlerine dönük oturmuş, aynı oyunu oynuyorlar, bir "yedi", bir "sekiz" diye sesleniyorlardı. Pinger ile Xiren de yandaki masada bir başka ikili oluşturmuş, gürültüye katkıda bulunuyorlardı. Onların curcunasına beş oyuncunun her hareketiyle bilezik şangırtısı ekleniyordu. Kısa süre sonra Xiangyun Baoyu'yü, Xiren de Pinger'yı yendi. Kaybedenlerin birer kadeh şarap içmesine, içmeden önce ve içtikten sonra bir şey yapmalarına karar verildi.

"İçmeden önce edebiyattan ve şiirden bilinen birer alıntı yapman, bir domino üçlüsü, bir şarkı adı ve takvimden bir gün tahmini söylemen lazım. Beşi bir araya gelince anlamlı bir cümle oluşturacak. İçtikten sonra da bu masada gördüğün, birden fazla anlamı olan bir yiyeceğin adını söyleyeceksin." dedi Xiangyun Baoyu'ye.

Herkes kahkahalarla güldü.

"Böyle bir saçmalığı ondan başkası düşünemezdi." dediler. "Ama çok ilginç olabilir."

Baoyu'ye başlaması için baskı yaptılar.

"İnsaf edin!" dedi Baoyu. "Bu kadar çok şey yapacaksam düşünmek için zamana ihtiyacım olacak."

"Şarap iç." dedi Daiyu. "Geri kalanını ben hallederim."

Baoyu sözünü dinleyip şarabını içti ve ona kulak verdi.

"Bir. *Akşam bulutları sudaki ürkek yeşilbaş ördekle yarışıyor.*" dedi Daiyu. "İki. *Yaban ördeği, rüzgârlı gökyüzünde ağıt yakarak uçuyor.* Üç. *Kanadı kırık bir yaban ördeği* olmalı. Dört. *O kadar hüzünlü bir ses ki yürek parçalayıcı.* Beş. *Yaban ördeğinin çığlığı uzaktan bile duyuluyor.*"

Hep beraber gülerek, "Gerçekten çok anlamlı!" dediler.

Daiyu içki sonrası cezasını yerine getirmek için masadan bir fındık aldı.

Fındıkların komşunun çamaşır taşıyla hiçbir ilgisi yok,

Peki, neden on bin kişi vuruyor gibi kumaş sesi gelir tok.

Diğer iki mağlup Yuanyang ve Xiren'e daha hafif ceza verildi: Her biri yaş günleri üzerine yazılmış, bilinen bir atasözü söyleyecekti. Tasarruf etmek adına onların cevapları hikâyemizden çıkarılmıştır.

Sonraki çiftler belirlenirken kısa bir tereddüt yaşandı. Sonra Xiangyun'ün Baoqin'le parmak tahmini; Xiuyan ile aynı sayıyı atan Li Wan'in de örtülü bilmece oynamalarına karar verildi. Li Wan başlayacaktı.

"Su kabağı." dedi Li Wan.

"Yeşil." diye cevap verdi Xiuyan.

Belli ki "yeşil" cevabı doğruydu, Li Wan kabul etti ve iki genç hanım şaraplarından birer yudum içtiler. Bu arada Xiangyun parmak tahmini oyununda Baoqin'e yenildi ve ne ceza vereceğini sordu.

"Lai Junchen, Zhou Xing'in kendi tasarladığı kazanı gösterip ne dedi biliyorsun." dedi Baoqin. " 'Sizi kazana davet ediyorum!'[1] Galiba benim de sana aynı şeyi söylemem lazım. Neden Baoyu için belirlediğin cezanın aynısını sen de yapmıyorsun?"

---

1) Tang Hanedanlığı döneminde hüküm süren İmparatoriçe Wu Zetian, kendisine isyan edenleri bastırmak için acımasız yöntemlerle insanları katleden bazı görevlileri çalıştırır. Bunların arasında Zhou Xing ve Lai Junchen adlı iki kişi de vardır. Bir gün imparatoriçe Zhou Xing'in de isyancılara katılacağından şüphelenince, soruşturmak için Lai Junchen'i görevlendirir. Lai Junchen bu işi çözmek için Zhou Xing'i yemeğe davet eder ve ölümü bile göze alan insanlara suçlarını itiraf ettirme yöntemi konusunda fikrini sorar. Zhou Xing de büyükçe bir kazan bulup, etrafında odun yakarak ısıtmasını, sonra da suçluyu kazana davet etmesini önerir. Bunun üzerine aynı şeyi hazırlatan Lai Junchen de Zhou Xing'i kazana davet edince Zhou Xing suçunu itiraf eder. (ç.n.)

Xiangyun hariç hepsi bu tarihi kinayenin çok yerinde olduğunu söyledi. Xiangyun hiç gecikmeden karşılık verdi.

"Bir. *Hızla dönüp duran girdap.* İki. *Nehrin dalgaları göğe doğru kabarır.* Üç. *Yalnız tekneyi demir zincirle bağlamalı.* Dört. *Çünkü nehirde fırtına* var. Beş. *Yolculuk için kötü bir gün olacak.*"

Herkes kahkahalarla güldü.

"Çok komik!" dediler. "Böyle bir ceza vermesine şaşmamak lazım. Kendisi de şakasıyla dâhil olmak için yaptı demek! Haydi o zaman, ikinci kısmını da söyle!"

Xiangyun yemek çubuklarıyla önündeki tabaktan bir ördek başı aldı, odanın öbür ucundaki dördüncü masada oturan hizmetçilere doğru kaldırdı.

Bu küçük ördek şu küçük ördeklerle kıyaslanamaz;

Bu kel kafalı ama onların saçları var.

Buna daha da çok güldüler ama hizmetçiler alınmış gibi yaptılar; Qingwen ve Xiaoluo masasına gelip itiraz ettiler.

"Bayan Xiangyun'ün şakası güzel de bizi karıştırmamalıydı. Ceza olarak bir içki daha içirin ona! Bize saçımıza sürmemiz için bir şişe de yağ versin."

"Eminim memnuniyetle verirdi." dedi Daiyu. "Ama saç yağı dağıtmaya kalkarsa kendisini hırsızlık suçundan hesap verirken buluverir."

İki kişi hariç kimse bu sözlere dikkat etmedi. Ama Baoyu kendisinin sözde gül özü hırsızlığını ima ettiğini anlayıp, hiçbir şey söylemeden başını önüne eğdi. Asıl hırsız Caixia da utançtan kıpkırmızı kesildi. Baochai, Daiyu'ye ters ters baktı, aslında Baoyu'ye takılmaktan başka bir niyeti olmayan Daiyu, Caixia'nın bunu hırsız olduğunun kötü bir şekilde hatırlatılması olarak algılayabileceğini biraz geç fark etti. Hemen sahte bir coşkuyla bütün ilgiyi parmak tahmini oyununa çevirdi.

Zar atılması sonucunda belirlenen çift Baochai ile Baoyu'ydü. Baochai "değerli" kelimesini ipucu olarak verdi. Baoyu bir süre

düşündükten sonra bunun kendi ismine bir ima olduğunu anladı: Değerli Yeşim Taşı. Hiç şüphesiz kızın aklında, kendisinin boynundan hiç çıkarmadığı yeşim taşı vardı ve ipucu olarak adını kullanmıştı. O da aynı şekilde cevap verdi.

"Benimle dalga geçtiğinin farkındayım, kuzen." dedi. "Cevabı biliyorum. Ben de sana aynı şeyi yaparsam sakın gücenme. Senin adın da 'Değerli Saç Tokası' demek olduğuna göre, 'saç tokası' kelimesini ödünç alıp cevap veriyorum: 'Yeşim Saç Tokası.' Bir Tang şairi der ki: *Mum yanıp bitti, yeşim saç tokası kırıldı.* Cevap 'yeşim' değil mi?"

"İtiraz ediyorum." dedi Xiangyun. " 'Değerli Yeşim Taşı' bir yerden alıntı değil ki! Bu oyunda sadece alıntılar kullanılabilir. İkinize de ceza vermemiz lazım."

" 'Değerli Yeşim Taşı'nın klasik bir kaynağı var." dedi Xiangling.

"Hiç de değil." dedi Xiangyun. "Kapılara asılan yeni yıl kutlama dizelerinde kullanılabilir ama herhangi bir edebî kayıtta buna rastlayamazsın."

"Daha geçen gün Cen Shen'in bir şiirinde 'değerli yeşim taşı'na rastladım." dedi Xiangling ısrarla. "O taraflarda çok fazla değerli yeşim taşı bulunuyor. Hatırlamadığına çok şaşırdım. Daha sonra, Li Shangyin'in bir şiirinde 'değerli saç tokası'na da rastladım: *Değerli saç tokası tozlanıyor*, diyordu. Tang Hanedanlığı'nın şiirlerinde ikisinin de adının geçmesine çok şaşırmıştım."

"İşte bu seni susturur!" dedi diğerleri Xiangyun'e gülerek. "Şimdi içkiyi sen içeceksin."

Tartışmanın bir yararı yoktu. Xiangyun bir kadeh şarabı içmek zorunda kaldı. Sonra herkes örtülü bilmece için eşleşti. Büyükanne Jia ile Wang Hanım olmadığından, kızlar diledikleri gibi gürültü yapmakta özgürdüler. Dalgalanan rengârenk kumaşlar, şangırdayan bilezikler, şıkırdayan küpeler ve sarkan saç süsleri çığlık çığlığa ilan edilen sayılara karışıyordu. Böyle bir curcuna içinde hiçbir şeyin farkına varmak mümkün değildi. Oynamaktan yorulup, dinlenmek için dağılırlarken, Xiangyun'ün yanlarında olmadığını fark ettiler. Önce hava almak için dışarı çıktığını, he-

men döneceğini düşünerek beklediler. Bir süre geçtikten sonra geri gelmeyince aramak için hizmetçileri gönderdiler. Bir sonuç çıkmadı. Xiangyun hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu.

O sırada Lin Zhixiao'nın karısı, emrindeki birkaç yaşlı kadınla birlikte geldi. Aslında belki küçük hanımlar bir şey isterler diye gelmişti ama aynı zamanda, genç ve havai olan hizmetçi kızların Wang Hanım'ın yokluğundan istifade kontrolden çıkıp fazla içeceklerinden ve şamata yapacaklarından korkmuştu. Tanchun bunun farkındaydı ve kendisine de söyledi.

"Sen bize pek güvenmiyorsun, değil mi Bayan Lin? Seni temin ederim çok fazla içmedik. Sadece şarabı bahane edip biraz eğleniyorduk. Merak edilecek bir şey yok." dedi.

Li Wan ve You Shi de onu ikna etmeye çalıştılar.

"Gidip dinlenin siz. Çok içmelerine izin vermeyeceğiz, söz!"

Kadınlar güldüler.

"Biliyorum." dedi Lin Zhixiao'nın karısı. "Büyük hanımefendi içmelerini söylediğinde bile çok içmiyorlar. Wang Hanım olmayınca zaten o kadar içmezler. Onun için gelmedim. Belki bana ihtiyacınız olabilir diye düşündüm. Artık günler uzadı, akşam yemeğine daha çok var; bu kadar eğlendikten sonra bir şeyler yemek isteyebilirsiniz. Normalde öğün aralarında bir şey atıştırmadığınızı biliyorum ama içki içtiğiniz için midenize yiyecek bir şeyler gönderin ki zarar vermesin."

"Haklısın." dedi Tanchun. "Aslında siz geldiğinizde biz de bir şeyler atıştırmayı düşünüyorduk."

Kadın arkasındaki hizmetçilere dönüp mutfaktan yiyecek hafif bir şeyler getirmelerini söyledi. Dört bir yandan cevap verdiler ve birkaçı dediğini yapmaya gitti.

Tanchun kadınlara nazikçe güldü.

"Lütfen gidip dinlenin. Bayan Xue'nin yanına da gidebilirsiniz, içmeniz için şarap gönderdik oraya." dedi.

Kadınlar kibarca reddedip biraz daha sohbet ettikten sonra gittiler. Pinger ellerini yanaklarına koyup güldü.

"Yüzüm çok sıcak, herhâlde kızarmıştır. Keşke beni böyle görmeselerdi. Artık içmeyi bıraksak iyi olur. Bir daha gelmelerine neden olursak çok ayıp olacak."

"Saçmalama!" dedi Tanchun. "Çok fazla içmediğimiz sürece bir sorun yok."

O konuşurken genç bir hizmetçi gülerek içeri girdi.

"Gelin de bir bakın!" diye bağırdı. "Bayan Yun sarhoş oldu herhâlde, hava almaya çıkmış. Kayalıkların arkasındaki taşların üzerinde uyuyakalmış."

"Sessiz olalım da uyanmasın." dediler diğerleri, gülerek ve kızın ardından onu görmeye gittiler.

Xiangyun'ü hizmetçi kızın dediği yerde, kayalıkların arkasındaki kuytulukta, taş bankın üzerinde buldular; dünyadan habersiz uyuyordu. Üzeri tepeden tırnağa, kenarda büyüyen şakayıkların kırmızı yapraklarıyla doluydu. Elinden yere düşen yelpazesi de yaprakla kaplanmıştı. Beyaz, ipek bir mendilin içine sardığı şakayık yapraklarından kendisine yastık yapmıştı. Bu yapraklı yığının etrafında bir arı ve kelebek sürüsü uçuşuyordu. Kuzenler bu manzarayı hem komik hem de dokunaklı buldular. Hemen onu kaldırıp oturttular. Ama Xiangyun uykusunda hâlâ içki içme oyunu oynuyordu; gözleri sımsıkı kapalı bir şekilde dizeler okuyordu.

"Bir. *Su tatlı, şarap soğuk.* İki. *Amber rengi sıvıyı yeşimden kadehime doldurun.* Üç. *Ay erik dallarının üzerine yükselene kadar içmeye devam edelim.* Dört. *O zaman yuvarlanarak eve gideriz. Bir arkadaşla buluşmak için uygun bir zaman* olur."

Gülerek dürttüler onu.

"Uyan! Uyan! Gelip bir şeyler ye. Islak taşta yatarsan hasta olursun."

Xiangyun uyanıp gözlerini üzerine eğilen kuzenlerin yüzlerinde dolaştırdı. Sonra kendisine ve yattığı yere baktı. Gürültüden kaçıp, biraz dinlenmek için serin ve sessiz bir yere geldiğini hatırladı. Belli ki aldığı cezalar yüzünden içmek zorunda kaldığı şarap onu etkilemiş ve sızmasına neden olmuştu. Böyle kötü bir hâlde görüldüğü için utanarak ayağa kalkmaya çabaladı ve diğerlerinin

eşliğinde Şakayık Bahçesi'ne geri döndü. Orada ağzını çalkaladı ve iki fincan demli çay içti. Tanchun sarhoşları ayıltmak için kullanılan bir parça "sarhoş taşı" getirmelerini istedi. O taşı emip, birkaç yudum da sıcak, ekşi çorbadan içince tekrar kendine geldi.

Bu arada masaya çeşit çeşit yiyecekler kondu, aynı zamanda Xifeng'a da gönderildi, o da aynı şekilde karşılık verdi. Baoyu ve kızlar bir şeyler atıştırdıktan sonra küçük gruplara ayrıldılar, kâh ayakta kâh oturarak oyalandılar. Bazıları da dışarı çıkıp şakayıkların keyfini çıkardı ya da gölün kıyısındaki parmaklıklara dayanıp suda yüzen balıkları seyrettiler. Tanchun ile Baoqin içeride go oynuyorlar; Baochai ile Xiangyun onları seyrediyorlardı. Daiyu ile Baoyu dışarı çıkıp kendilerini çiçekli bir kameriyede buldular, orada durup hararetli bir sohbete daldılar. Herkes böyle bir şeylerle meşgulken, Lin Zhixiao'nın karısı ve grubu yine geldiler. Bu sefer yanlarında gözü yaşlı, kederli bir kadın vardı. Çardağın merdivenlerine geldiklerinde kadın daha fazla ilerlemeden, oracıkta dizlerinin üzerine çöküp başını yere vurmaya başladı. O sırada Tanchun, go tahtasına dikkatle bakarken, bir sonraki hamlesini düşünerek bir eliyle de kutudaki taşları yokluyordu. Taşlarından birisi tehdit altındaydı; nasıl kolayca iki göz alacağını görebiliyordu ama ne kadar uğraşırsa uğraşsın, planladığı ilerlemeyi bozmayacak bir yol bulamıyordu. Ancak birkaç dakika sonra kafasını kaldırıp bakabildi ve çay istemek için dönünce, epeydir yanında dikilen Lin Zhixiao'nın karısını gördü ve neden geldiğini sordu. Lin Zhixiao'nın karısı diz çöken kadını işaret etti.

"Bu, Bayan Xichun'ün hizmetçisi Caiping'in annesi. Bahçe'de çalışıyor. Ağzı çok bozuk. Az önce onu duydum ve ne dediğini sordum; bana söylediği şeyleri size tekrarlayıp kulaklarınızı kirletemem. Kovulması lazım bence."

"Neden Bayan Zhu'yla konuşmadın?" diye sordu Tanchun.

"Konuştum, hanımım. Görüşme odasına Bayan Xue'nin yanına giderken yolda gördüm. Size anlatmam gerektiğini söyledi."

"Neden Bayan Lian'e gitmiyorsun?"

"Buna gerek yok." dedi Pinger. "Ben geri döndüğümde anlatırım ona."

Tanchun başını salladı.

"Pekâlâ, şimdi kovun o zaman. Wang Hanım gelince ona anlatır, son kararı vermesini isteriz."

Tekrar oyununa döndü. Lin Zhixiao'nın karısı ve grubu, suçluyu da alıp gittiler. Baoyu ile Daiyu ne konuşulduğunu duyamayacak kadar uzakta olsalar da çiçekli kameriyede neler olduğunu gördüler.

"Ablan ne kadar da objektif biri." dedi Daiyu. "Her şeyin idaresi ona verildiği hâlde, yetkilerini bir adım bile aşmıyor. Onun pozisyonundaki çoğu kişi çoktan ağırlığını kullanırdı."

"Ah, sen yokken neler oldu bilmiyorsun." dedi Baoyu. "Sen hasta yatarken, bir sürü şey yaptı. Örneğin, Bahçe'yi bölümlere ayırdı ve her bölümü birisinin denetimine verdi. Bugünlerde izin almadan tek bir çiçek bile koparamazsın. Başkalarına örnek olsun diye, çoğunlukla benim ve Feng'ın istediğimiz şeylerde kısıntı yaptı. Tan'in ev ekonomisi konusunda çok kuvvetli görüşleri var. Sadece objektif değil, çok da işini bilen biri o!"

"Bunu duyduğuma çok memnun oldum." dedi Daiyu. "Biz çok müsrif olmuştuk. Ev idaresi benim işim olmasa da sırf meraktan bazen hesap yapıyordum ve harcamalarımızın gelirimizi aştığını gördüm. Eğer tasarruf yapmadan bu şekilde devam edersek, bir gün gelecek hiçbir şeyimiz kalmayacak."

"Öyle bile olsa, seninle benim bir eksiğimiz olacağını sanmıyorum." dedi Baoyu gülerek.

Daiyu sabırsızca dönüp çardağa doğru yürümeye başladı; Baochai'in yanına gidiyordu. Baoyu de arkasından gidecekti ama o anda Xiren, iki kişilik, küçük bir çay tepsisinde iki fincan yeni demlenmiş çay getirdi.

"Nereye gitti?" diye sordu. "İkiniz onca zamandır hiçbir şey içmeden burada duruyorsunuz diye size getirmiştim ama o gitmiş bile."

"Şurada." dedi Baoyu, fincanlardan birini alarak. "İçeri götürüp verebilirsin."

Xiren öyle yaptı ama Daiyu'nün yanına gidene kadar kız Baochai'yle konuşmaya başlamıştı.

"Buyurun." dedi Xiren. "Bir tane daha getirene kadar hanginiz daha çok susadıysa bunu o alsın."

"Ben susamadım." dedi Baochai. "Sadece ağzımı çalkalayacak kadar istiyorum."

Fincanı dudaklarına götürdü, bir yudum alıp Daiyu'ye verdi.

"Sana başka bir fincan getireyim." dedi Xiren.

"Ah, beni bilirsin." dedi Daiyu, gülerek. "Hasta olduğum için çok fazla çay içemiyorum. Yarım fincan bana yeter. Çok teşekkür ederim. Çok naziksin."

Çayı bir dikişte bitirip fincanı tepsiye koydu. Xiren de Baoyu'nün fincanını almaya gitti.

"Fangguan nerede?" diye sordu Baoyu, Xiren yanına gelince. "Uzun zamandır onu görmüyorum."

Xiren etrafına bakındı.

"Az önce buradaydı. Birileriyle çiçek eşleştirme oynuyordu. Şimdi ortadan kaybolmuş."

Baoyu onu aramak için hızla odasına döndü. Kızı yüzü duvara dönük bir şekilde uyurken buldu.

"Kalk haydi, uyuma!" dedi Baoyu. "Biraz dışarıda oyalanalım. Biraz sonra yemek yiyeceğiz. İştahın kaçmasın."

"Niye uyumayayım?" dedi Fangguan. "Başka yapacak bir işim yok ki. Hepiniz beni yalnız bırakıp içki içmeye gidince canım sıkıldı."

Baoyu güldü.

"Biz de akşam burada kendi partimizi yaparız." dedi Baoyu, kızı çekip kaldırarak. "Xiren'den senin de yemekte bizimle oturmana izin vermesini isterim, olur mu?"

"Yalnız benim oturmam değil. Ouguan ve Ruiguan da gelmezse zevki olmaz. Hem zaten ben erişte sevmem. Onun için öğlen doğru dürüst bir şey yiyemedim. Şimdi o kadar acıktım ki burada yiyeyim diye Liu'dan bir tas çorba ve biraz pilav istedim. Akşam başka bir şey istemem. Sadece bir şeyler içebilirim ama

içmemi istiyorsanız, dilediğim kadar içmeme izin vermeniz ve bu konuda diğerlerinin sorun çıkarmalarına engel olmanız lazım. Eskiden evdeyken bir oturuşta bir, bir buçuk litre pirinç şarabı içerdim ama tiyatroya başlayınca, sesimi bozar diye içmeme izin vermediler. Son bir iki yıldır kokusunu bile duymadım. Bu akşam bu işin bitişini kutlamak istiyorum."

"Tamam." dedi Baoyu.

O sırada Aşçı Liu'nun gönderdiği bir kadın Fangguan'ın siparişinin olduğu yemek kutusunu getirdi. İçinde karides topları olan bir kâse tavuk çorbası, bir kâse şarapta pişmiş ördek eti, bir tabak kırmızı, tuzlanmış kaz eti dilimleri, bir tabak çam fıstığı doldurulmuş, dört çeşit peynir, büyük bir kâse dumanı tüten, lezzetli, kokulu, yeşil pirinç vardı. Chunyan hepsini Fangguan'ın önündeki masaya yerleştirdi, gidip onun için bir kaşık, yemek çubukları ve birkaç tane kâse getirdi. Bir tanesine kokulu pirinçten koydu.

"Of!" dedi Fangguan. "Bu kadar yağlı, korkunç bir şeyi nasıl yiyeyim ben?"

Pilavının üzerine bir kaşık çorba koydu, çubuklarıyla kaz eti dilimlerinden alıp onu da üstüne koydu. Diğerlerine hiç dokunmadı. Baoyu geri çevrilen yiyecekleri kokladı. Genellikle kendisinin yediği şeylerden çok daha lezzetliydi kokuları. Çam fıstıklı peynir parçalarından bir tane aldı ve Chunyan'e bir kâse pilav koyup üzerine biraz çorba dökmesini söyledi. Peynir, pilav ve çorba karışımı çok lezizdi. Fangguan'la Baoyu'nün yemekleri bitince, Chunyan kalanları mutfağa geri gönderiyordu ama Baoyu kendisinin yemesini söyledi.

"Yetmezse biraz daha göndermelerini isteyelim." dedi.

"Yo yo, bunlar çok bile." dedi Chunyan. "Zaten Sheyue bana partiden biraz kek ve diğer yiyeceklerden getirmişti. Şimdi bunları yersem, bana yeter."

Orada masanın yanında dikilip yemeğini yedi. Kısa süre içinde iki peynir parçası hariç her şey bitmişti.

"Bunları annem için ayırıyorum." dedi. "Ah, eğer bu akşam içecekseniz bana da bir yudum verin."

"Demek sen de içkiyi seviyorsun?" dedi Baoyu. "İyi! Bu akşam tam bir kutlama olacak. Xiren ve Qingwen de çok severler ama pek içmezler çünkü uygun bulmuyorlar. Bu akşam, benim yaş günüm herkes için bahane olacak! Bu arada, uzun zamandır sana sormak istediğim bir şey var ama unutuyorum. Bundan sonra Fangguan'a çok iyi bakmalısın. Ona göz kulak ol ve yanlış bir şey yaparsa uyar. Mümkün olsa bunu Xiren yapardı ama onun çok işi var."

"Biliyorum." dedi Chunyan. "Merak etmeyin, ben ona bakarım. Peki, Fivey meselesini ne yapacaksınız?"

"Bayan Liu'ya söyle, Fivey kesinlikle burada çalışacak. Ben diğerleriyle konuştuktan sonra istediği zaman gelebilir."

"İşte bu çok güzel!" dedi, konuşmaları duyan Fangguan.

Sonra Chunyan iki küçük hizmetçiyi içeri çağırdı; Baoyu'nün ellerini yıkamasına yardım etmelerini ve çay vermelerini istedi. Kendisi de masayı toplayıp kirlileri dışarıdaki kadınlara verdi. Ellerini yıkadıktan sonra güzel haberi vermek için Aşçı Liu'ya gitti. Ama bu kısım bizim hikâyemizi hiç ilgilendirmiyor.

Baoyu hazır olur olmaz, Şakayık Bahçesi'ne, ötekilerin yanına gitmek üzere çıktı. Fangguan da bir elinde ipek mendil, diğerinde yelpazeyle ona eşlik ediyordu. Avlunun kapısından çıktıklarında, Baoyu, Xiren ile Qingwen'in el ele kendisine doğru geldiklerini gördü.

"Ne yapıyorsunuz?" diye sordu.

"Sana geliyorduk. Sofra hazır; herkes yemeğe başlamak için seni bekliyor." dediler.

Baoyu yeni yediğini söyledi. Xiren güldü.

"Kedi gibisin. Kokladığın her şey hoşuna gidiyor. Başkalarının yemekleri daha güzel geliyor sana. Neyse yine de gelip eşlik et onlara."

Qingwen parmağıyla Fangguan'ın alnını dürttü.

"Seni yamyam! Ne zaman sıvışıp da yemek yedin? Siz ikiniz bunu nasıl organize ettiniz? Neden bize haber vermediniz?"

"Yok canım!" dedi Xiren. "Organize etmedi tabii ki. Hepsinin aynı anda orada olmaları tamamen tesadüf!"

"Peki o zaman." dedi Qingwen. "Demek Baoyu'nün artık bize ihtiyacı yok. Hepimiz gidip onun bakım işini Fangguan'a bırakabiliriz."

"Bize ihtiyacı olmayabilir." dedi Xiren kıkırdayarak. "Ama sensiz yapamayacağı kesin."

"Tam tersi!" dedi Qingwen. "Ben olmasam da olur. Tembel, beceriksiz, huysuz, işe yaramazın biriyim ben."

"Sen olmazsan, tavus kuşu pelerininde bir delik daha açıldığında kim tamir edecek?" dedi Xiren muzipçe. "Tabii, geçmişte ne zaman senden bir şey yapmanı istesem, her türlü bahaneyi duyardım. Dikiş konusunda hiç iyi değildin! Hatta iğne tutmasını bile bilmiyordun! Hâlbuki yardımını istediğim şeyler benim eşyalarım değil, Baoyu'nündü. Ama yo, elini bile sürmezdin. Birkaç gün evde yoktum, neredeyse yarı ölü vaziyette bütün gece dikiş dikmişsin! Bunun açıklamasını çok merak ediyorum doğrusu! Haydi, cevabını duymak istiyorum."

Ama Qingwen gülüp geçti.

Böyle konuşa konuşa Şakayık Bahçesi'ndeki çardağa geldiler. Xue teyze de yemek için gelmişti, o başköşede olmak üzere kıdem sırasına göre yerlerine oturdular. Baoyu biraz pilavın üzerine çay döküp onlara eşlik etti. Yemekleri bittikten sonra çay içerek oyun oynamaya devam ettiler.

Bu arada, dışarıda Xiaoluo, Xiangling, Fangguan, Ruiguan, Ouguan ve Douguan Bahçe'ye dağılıp çiçek toplamışlar, şimdi kucaklarında çiçeklerle, yüksek çalılıkların çevrelediği yarım daire şeklindeki çimenlikte oturmuş çiçek eşleştirme oynuyorlardı.

"Bende Guanyin söğüdü var." dedi biri.

"Bende Lohan çamı var." dedi bir başkası.

"Bende bey bambusu var."

"Bende hanım otu."

"Bende yeşil yıldız çiçeği."

"Bende kırmızı ay sarmaşığı."

"Bende *Şakayık Köşkü*'nden[1] şakayık var."

"Bende *Lavtanın Hikâyesi*'nden[2] yenidünya çiçeği var."

"Bende 'kız ve erkek kardeşler' var." dedi Douguan.

"Bende 'kocalar ve karılar' orkidesi var." dedi Xiangling.

"Hiç öyle bir çiçek duymadım." dedi Douguan.

"Evet, var." dedi Xiangling. "Başlıca iki tür orkide var. Her bir sapta tek çiçek olan ilkbahar orkidesi ve birkaç çiçek olan yaz orkidesi. Yaz orkidesinin birden fazla türü var. Bir tanesi senin dediğin, bir sapta üst üste çiçeklerin olduğu 'kız ve erkek kardeşler' orkidesi; diğeri de sapın tepesinde yan yana olan 'kocalar ve karılar' orkidesi."

Douguan ayağa kalktı. Botanikle ilgili tartışmalarla başa çıkamayınca dalga geçmeye başladı.

"Herhâlde bir sapta biri büyük, biri küçük iki çiçek varsa 'baba-oğul' orkidesi; sırt sırta veren iki çiçek varsa 'düşman' orkidesi oluyor! Kocan bir yıldır uzakta olduğundan orkidede bile onu görüyorsun. Utanmalısın!"

Yüzü kızaran Xiangling güldü.

"Seni korkunç yaratık! Ne saçmalıyorsun?" dedi ve Douguan'ın dudaklarını çimdiklemek için yerinden fırladı ama Douguan ondan önce davranıp üzerine atıldı; arkaya doğru itip yere devirdi. Aynı zamanda etrafına bakıp öteki kızları da yardımına çağırdı.

"Ruiguan, Ouguan! Gelip ağzını çimdikleyin şunun!"

Xiangling kurtulmak için debelendi, ikisi yerde yuvarlanmaya başladılar. Ötekiler ellerini çırparak gülüyorlardı.

"Dikkat! Su birikintisi var!" diye bağırdılar. "Yepyeni eteği kirlenirse yazık olur!"

---

1) Ming Hanedanlığı'ndaki en büyük oyun yazarlardan biri olan Tang Xianzu'nun şaheser niteliğindeki opera eseridir. (ç.n.)

2) Yuan Hanedanlığı'nın son dönemlerinde, oyun yazarı Gao Ming tarafından yazılan bir oyundur. Ming Hanedanlığı dönemindeki en sevilen oyunudur ve ilk Ming İmparatoru Zhu Yuanzhang'ın en gözde operası olduğu için Ming tiyatrosuna örnek teşkil etmiştir. (ç.n.)

Douguan etrafına bakınca, içinde yağmur suyunun biriktiği çukura doğru yuvarlandıklarını ve Xiangling'in eteğinin yarısının çamurlandığını gördü. Korkuya kapılarak Xiangling'i bıraktı, ayağa fırlayıp kaçtı. Diğerleri bunu şaka olarak değerlendirip gülmeye başladılar ama Douguan kaçınca, Xiangling'in öfkesinin kendilerine yöneleceğini düşünerek kaçıştılar. Xiangling ayağa kalkıp eteğini inceledi. Sırılsıklam olmuştu, her yerinden kirli ve pis kokan sular damlıyordu. Baoyu geldiğinde hâlâ acı acı feryat ediyordu. Baoyu kızların çiçek eşleştirme oynadıklarını görmüş, kendisi de çiçek toplamaya gitmiş, şimdi dönüyordu. Diğer kızların hepsinin gittiğini, Xiangling'in yalnız başına durup kara kara düşündüğünü görünce oyuna ne olduğunu sordu.

"Bende 'kocalar ve karılar' orkidesi vardı ama diğerleri bu çiçeği hiç duymadıkları için uydurduğumu söylediler; kavga çıktı, yepyeni eteğimi kirlettiler." dedi Xiangling.

Baoyu çok memnun görünüyordu.

"Ben senin 'kocalar ve karılar' orkidenle eşleşirim." dedi elindeki demetin içinden mor bir çiçek çıkararak. "Bak, bende 'kafa kafaya' çiçeği var." Sonra Xiangling'in orkidesini alıp kendi mor çiçeğinin yanına koydu.

"Şimdi 'kafa kafaya' ya da 'kocalar ve karılar'ı bir tarafa bırakalım, şu eteğime bir bakın!" dedi Xiangling.

Baoyu eğilip inceledi.

"Ay! Nasıl becerdin bunu? Narçiçeği kırmızısı ipek değil mi? Çok kötü leke yapar bu kumaş. Çok yazık olmuş!"

"Bayan Baoqin Nanking'den gelirken getirmişti." dedi Xiangling. "Baochai ile ben birer tane etek dikmiştik. İlk defa giymiştim."

Baoyu ayağını yere vurup içini çekti.

"Xueler her gün böyle yüz tane eteği atacak durumdalar." dedi. "Ama asıl mesele bu değil. Öncelikle, bu kumaşı Baoqin verdiyse, senin eteğinin Baochai'inkinden önce eskimesi çok kötü olmuş. İkincisi, Xue teyze dırdırcı bir kadındır. Kaç kere senin müsrif ve kötü bir idareci olduğundan, bir şeye sahip çıkmayı bilmediğinden şikâyet ettiğini duydum. Şimdi senin kabahatin olmasa da bunu görünce bir sürü laf işiteceksin."

Xiangling de aynen Baoyu'nün söylediklerini düşünüyordu; olan bitene rağmen yine de memnundu.

"Biliyorum. Buna benzer bir eteğim daha olsa, hemen değiştirirdim, o zaman anlamazdı. Birkaç tane yeni eteğim var ama hepsi çok farklı." dedi.

"Kıpırdayıp durma!" dedi Baoyu. "İç çamaşırın ve ayakkabıların da çamur olacak. Bir fikrim var. Geçen ay Xiren kendine buna çok benzeyen bir etek dikti ama bir süre daha giyemeyecek çünkü hâlâ annesi için yas tutuyor. Birisini gönderip isteyelim, onu giy."

Xiangling minnetle gülümsedi ama başını salladı.

"Olmaz, giyemem. Herkes öğrenirse bu hiç hoşlarına gitmez."

"Umurlarında bile olmaz." dedi Baoyu. "Matemi bittiğinde karşılığında ne istediğini sorarsın, sen de ona verirsin. Haydi, böyle mahcup durmak sana hiç yakışmıyor. Kimseyi kandırmıyorsun ki. Ayrıca sır olarak saklamaya gerek yok, Baochai'e anlatırsın. Sadece Xue teyze duymasın yeter. Onu kızdırmak istemeyiz."

Xiangling bir süre düşündü. Baoyu'nün söyledikleri gayet mantıklıydı. Gülerek onayladı.

"Madem o kadar ince düşündünüz, peki o zaman." dedi. "Ben burada bekliyorum. Ama yalvarırım eteği kendisi getirsin."

Baoyu kabul etmesine memnun olup, başı önünde, Xiangling'i düşünerek hemen Xiren'i bulmaya gitti.

"Yazık! Onun gibi güzel bir kızın kimsesi yok; çocukken kaçırılıp Pan gibi bir zalime satılmış! Gerçek adını bile hatırlamıyor."

Ama onun hakkındaki tüm düşünceleri böyle hüzünlü değildi.

"Onun için bu iyiliği yapabilmek ne güzel bir sürpriz! Geçen gün Pinger için yaptıklarım da umulmadık bir şeydi. Ama bu, hiç mi hiç beklenmezdi!"

Bu düşüncelere dalmış bir şekilde odasına döndü. Xiren'in yanına gidip elinden tuttu ve neden geldiğini anlattı.

Xiangling'i herkes çok severdi. Onda herkesi etkileyen hoş bir taraf vardı. Xiren de aynı duyguları besliyordu ve her zaman ona

karşı cömert olmuştu. Baoyu olan biteni anlatınca, kıyafet sandığını açtı, kırmızı eteğini çıkarıp dikkatle katladı ve hemen götürmek için Baoyu'nün ardından dışarı fırladı. Baoyu'nün bıraktığı yerde sabırla beklerken buldular onu. Xiren numaradan payladı onu.

"Çok yaramaz olduğunu hep söylerim, Xiangling! Her zaman bir sorun çıkarırsın!"

Xiangling kıpkırmızı kesildi.

"Ah, teşekkür ederim, kardeşim. O korkunç yaratıklarla oynuyordum. Bu kadar kötü olabileceklerini hiç düşünmemiştim."

Xiren'in getirdiği eteği aldı. Baoyu'nün dediği gibi, kendisininkine çok benziyordu. Delikanlıya arkasını dönüp başka tarafa bakmasını söyledi. Ellerini eteğinin içine sokup bağcıklarını açtı. Dikkatle çıkarıp diğerini giydi.

"Kirli olanı bana ver." dedi Xiren. "Biraz temizledikten sonra sana geri gönderirim. Elinde görürlerse soru yağmuruna tutarlar."

"Doğru, sen al." dedi Xiangling. "Ama sevgili Xiren, seninkini aldığıma göre bunu geri istemiyorum. Genç hizmetçilerden birine ver. Hangisine olursa, sen bilirsin."

"Çok bonkörsün." dedi Xiren.

Xiangling iki kere resmî bir şekilde eğilip teşekkür etti. Xiren kirli etekle gitti.

Xiangling etrafına bakınca, Baoyu'yü hâlâ ileride arkası dönük olarak yere çömelmiş buldu; bir sopayla yeri kazmış, kendi mor çiçeğiyle Xiangling'in orkidesini gömüyordu. Önce dökülen çiçek yapraklarını çukurun dibine yaymış, üstüne çiçekleri koyup tekrar yapraklarla örttükten sonra toprakla doldurmuştu.

Xiangling gülerek kolunu çekiştirdi.

"Ne yapıyorsunuz böyle? İnsanlar tuhaf şeyler yaptığınızı söyleyip duruyorlardı, neyi kastettiklerini şimdi anladım. Şu ellerinize bir bakın! Çamur içinde! Hemen gidip yıkasanız iyi olacak!"

Baoyu ayağa kalkıp ellerini yıkamaya gitti, Xiangling de ters yöne doğru yürüdü. Daha birkaç adım atmışlardı ki Xiangling dönüp Baoyu'ye seslendi. Baoyu söyleyeceği bir şey var diye ellerini havada tutarak kıza döndü.

"Ne oldu?"

Ama Xiangling hiçbir şey demeden, orada durmuş gülümsüyordu. Sonra küçük hizmetçisi Zhener geldi.

"Bayan Baoqin seni çağırıyor." dedi.

O zaman Xiangling Baoyu'ye, "Etek meselesinden kuzeniniz Pan'e söz etmeyeceksiniz, değil mi?" dedi ve arkasını dönüp yoluna devam etti.

"Ne?" diye bağırdı Baoyu, arkasından. "Kafamı bir kaplanın ağzına soksam daha iyi. Deli miyim ben?"

Dönüp ellerini yıkamak için Kızıl Neşe Avlusu'na doğru gitti.

Sonra olanlar gelecek bölümde.

63. BÖLÜM

Kızlar gece Baoyu'nün yaş gününü kutlar.

Jia Jing bir iksir yüzünden ölür ve You Shi tek başına cenaze merasimi düzenler.

Baoyu Kızıl Neşe Avlusu'na dönünce ilk iş ellerini yıkadı. Bir yandan da Xiren'le o akşam yapmayı planladıkları partiyi konuşuyorlardı.

"Herkesin eğlenmesini istiyorum." dedi Baoyu. "Bir kere olsun resmiyeti bırakıp keyfinize bakın. Ne yiyeceğimize karar verelim ki hazırlayacak zamanları olsun."

"Sen orasını merak etme." dedi Xiren, gülerek. "Parayı toplayıp Aşçı Liu'ya verdim bile. Qingwen, Sheyue, Qiuwen ve ben yarımşar tael gümüş verdik, iki tael etti. Fangguan, Bihen, Chunyan ve Sier'dan aldıklarım da üç tael, altı gram gümüş ediyor. Burada olmayanlardan almadım. Bu parayla Aşçı Liu bize kırk çeşit yiyecek hazırlayacak. Pinger'yla da içki konusunu konuştum, dokuz litre Shaoxing şarabı getirecek. Akşam için bir yere sakladık. Sekiz kişinin sana yaş günü hediyesi olacak bu parti."

"Gençler bu parayı nasıl verebildiler?" dedi Baoyu, hem memnun hem de endişeli bir şekilde. "Keşke onlardan hiç almasaydın."

"Peki, ya biz?" dedi Qingwen. "Biz de zengin değiliz. Sizin için bir şey yapmak istediler. En iyisi nereden geldiğini hiç düşünmeden memnuniyetle kabul edin. Çalmış olsalar size ne?"

"Haklısın." dedi Baoyu gülerek.

"Seni azarlamadığı bir gün geçse rahat edemiyorsun!" dedi Xiren, gülerek.

"Xiren insanları birbirine düşürmekte çok ustalaştı." dedi Qingwen. "Kimden öğrendi acaba?"

Diğerleri buna gülerlerken Baoyu avlu kapısını kapatmalarını söyledi.

"Sana boşuna işgüzar demiyorlar." dedi Xiren. "Eğer kapıyı şimdi kapatırsak, şüphe çekeriz. Biraz daha beklemek en iyisi."

Baoyu başını salladı.

"Şimdi biraz dışarı çıkmam lazım. Döndüğümde suyu hazırlamış ol, Sier. Chunyan sen benimle gel." dedi.

Dışarı çıktıklarında etrafta kimsenin olmadığından emin olunca, Aşçı Liu'nun Fivey için ne dediğini sordu.

"Bayan Liu çok sevindi." dedi Chunyan. "Ama geçen akşam gördüğü kötü muamele ve yaşadığı endişeden dolayı Fivey'nin hastalığının depreştiğini söyledi. Bu yüzden şimdi bizimle çalışmaya başlaması imkânsızmış. İyileşene kadar beklemek gerekiyormuş."

Bunu duyan Baoyu'nün iç çekmesine bakılırsa çok üzüldüğü belliydi.

"Xiren'in olanlardan haberi var mı?" diye sordu.

"Ben söylemedim." dedi Chunyan. "Fangguan söylemiş olabilir."

"Ben de anlatmadım. Konuşsam iyi olacak."

Ellerini yıkama bahanesiyle tekrar içeri girdi. Işıkları yakma zamanı gelmişti. Bir grup kadının avlu kapısından girdiğini duydular. Kızıl Neşe Avlusu sakinleri pencerenin önüne doluşup dışarı baktılar. Lin Zhixiao'nın karısı bir grup hizmetçiyle beraber geliyordu. Kocaman bir fener taşıyan bir kadın onlara öncülük ediyordu.

"Nöbetçileri kontrole geliyorlar." dedi Chunyan. "Onlar dışarı çıktıktan sonra kapıyı kapatabiliriz."

Kızıl Neşe Avlusu'nun nöbetçi kadınları denetlenmek üzere avluda toplandılar.

"Evet, kumar oynamak ve içki içmek yok!" dedi Lin Zhixiao'nın karısı, hepsinin orada olduğundan emin olunca. "Gün doğana kadar yatıp uyumak da yok, gözüm üzerinizde!"

"Aptal mıyız biz?" dedi kadınlar, gülerek. "Nasıl cüret ederiz buna?"

"Efendi Bao yattı mı?" diye sordu Lin Zhixiao'nın karısı.

Kadınlar bilmediklerini söylediler. Xiren Baoyu'yü dürttü, o da terlikleriyle kapıya çıkıp kadınlara sevecen bir şekilde gülümsedi.

"Henüz yatmadım. Gelin içeri, oturun." dedi, sonra Xiren'e döndü. "Bayan Lin'e çay ikram et."

Lin Zhixiao'nın karısı ikiletmedi.

"Demek yatmadınız?" dedi hızla odaya girerken. "Artık günler uzadığına göre, erkenden yatın ki sabah erken kalkın. Geç yatarsanız, sabah kalkamazsınız; insanlar sizinle dalga geçer. Eğitimli, iyi terbiye almış genç bir beyefendiye yakıştıramazlar. Cahil ve eğitimsiz bir işçi yapar bunu!"

Kıyaslaması hoşuna gitmiş olmalı ki dediklerinden memnun bir şekilde güldü.

"Haklısın, Bayan Lin. Aslında çoğu akşam erkenden yatıyorum. Genelde sen dolaşmaya çıktığında hiç haberim olmuyor çünkü yatmış oluyorum. Bu akşam o kadar çok erişte yedim ki o yüzden erken yatmadım. Hazımsızlık çekerim diye korktum."

Bunun üzerine Lin Zhixiao'nın karısı Xiren'e döndü.

"Ona biraz Puer çayı demle de içsin." dedi.

Xiren ve Qingwen beraber cevap verdiler.

"Wutong çayı yaptık, iki fincan içti. Hâlâ taze duruyor. İçer misin?"

Lin Zhixiao'nın karısı, Qingwen'in doldurduğu fincanı almak için ayağa kalktı.

"Efendi Bao'nın sizi isimlerinizle çağırdığını duydum. Bu uy-

gun bir şey değil. Burada çalışıyor olabilirsiniz ama hâlâ hanımefendinin kızlarısınız, unutmayın. Arada bir kazayla ağzından kaçırsa önemli değil de alışkanlık hâline getirirse, öteki genç beyler de onu taklit ederler; insanlar bu ailede gençlerin büyüklere hiç saygısı kalmamış diye gülerler."

"Çok haklısın." dedi Baoyu. "Aslına bakarsan çok nadiren, kazayla oluyor."

Xiren ve Qingwen de hemen doğruladılar.

"Evet ya, Bayan Lin. Alışkanlık hâline getirdiğini söylemek haksızlık olur. Normalde çok saygılıdır. Evde şakalaşırken bir ya da iki kere olmuştur, herkesin içindeyken değil."

Lin Zhixiao'nın karısı gülümsedi.

"İyi o zaman. Eğitimli bir beyefendinin saygılı olması gerekir. Sen başkalarına ne kadar saygı gösterirsen, onlar da sana o kadar saygı gösterirler. Sadece üç dört kuşaktır bu aileye hizmet eden yaşlı insanları değil, hanımefendiden buraya gelen herkesi kastediyorum. Eğer insanların seni eğitimli ve iyi yetiştirilmiş bir beyefendi olarak görmesini istiyorsan, hanımefendinin kedisine ve köpeğine bile saygı göstermek gerekir." Sonra çayını bitirdi. "Evet, iyi geceler küçük bey. Artık gitmem lazım." dedi.

"Biraz daha kalmaz mısın?" dedi Baoyu.

Ama Lin Zhixiao'nın karısı kalkmıştı bile. Maiyetindekileri arkasına alıp başka bir daireyi denetlemeye gitti. Qingwen, o gider gitmez kapıyı kilitledi. İçeri girdiğinde gülüyordu.

"Yaşlı kadın çok içmiş herhâlde, bize nutuk çekti." dedi.

"Haklıydı." dedi Sheyue. "Doğru yoldan şaşmamamız için arada bir birisinin bize hatırlatması lazım."

Bunu söylerken bir yandan da masayı hazırlamaya başlamıştı ama Xiren onu durdurdu.

"Büyük masada oturmamıza gerek yok. Sedirin üzerine armut odunundan, yuvarlak masayı koyabiliriz. Orada daha rahat ederiz."

Diğer hizmetçiler yuvarlak masayı sedirin üzerine koyarlarken,

Sheyue ve Sier Aşçı Liu'nun kendileri için hazırladığı yemekleri almaya gittiler. En büyük tepsilere koydukları hâlde hepsini getirmek için dört beş tur yaptılar. Bu arada yaşlı dadılar verandada, mangalın önünde çömelip şarabı ısıttılar.

"Çok sıcak oldu." dedi Baoyu hizmetçi kızlara. "Üstümüzdekileri çıkaralım."

"Siz isterseniz çıkarabilirsiniz." dediler kızlar. "Biz başlamadan önce sağlığınıza kadeh kaldırmak istiyoruz, biraz daha resmî dursak iyi olur."

"Eğer böyle saçmalıklara kalkışırsanız sabaha kadar başlayamayız!" dedi Baoyu. "Bu tür şeylerden hiç hoşlanmadığımı biliyorsunuz. Dışarıda parti verdiğimiz zaman katlanmak zorunda kalıyorum ama kendi odamda aynı şeyi yapınca sanki beni bile bile kızdırmaya çalışıyormuşsunuz gibi hissediyorum."

"Tamam, tamam!" dediler. "Nasıl isterseniz!"

Böylece sedirdeki yerlerini almadan önce saçlarındaki süsleri çıkarıp rahat ettiler. Üstlerinde sadece tunikleri ve pantolonları vardı; süssüz saçları ya gevşek şekilde bağlanmış ya da kıvrım kıvrım serbest bırakılmıştı. Baoyu de koyu kırmızı pamuklu kumaştan bir tunik, bilek kısmı bol, siyah yeşil desenli ipek bir pantolon giymiş, beline de bir kuşak bağlamıştı. Kızlar onu sedire rahat bir şekilde kurulup oturmuş olarak buldular. Arkasına dayanmış, bir dirseğini taze gül ve şakayık yapraklarıyla doldurulmuş, turkuaz bir yastığa dayamıştı. Fangguan'la parmak tahmini oyunu oynuyor, kız avaz avaz bağırıyordu. Fangguan turkuaz, koyu mor ve kırmızı baklava desenli, kısa ve üstüne tam oturan bir tunik, çiçek desenli, açık kırmızı, aynen Baoyu'nünki gibi bilek kısmı bol bir pantolon giymiş, beline de söğüt yeşili bir kuşak bağlamıştı. Minik minik örülen saçları kaz yumurtası kadar kalın tek bir örgü hâlinde ensesinde toplanmıştı. Sağ kulağında ancak bir pirinç tanesi kadar yeşim küpesi vardı; sol kulağından Japon eriği büyüklüğünde, yakut ve altın rengi bir küpe sarkıyordu. Yüzü hiç bu kadar ay ışığı gibi beyaz, gözleri de ışıl ışıl olmamıştı.

"Şuna bir bakın!" dediler hizmetçiler hayranlıkla. "İkisi sanki ikiz gibiler."

"Durun biraz." dedi Xiren, kadehlere şarap doldururken. "Sonra oynarsınız. Sağlığına kadeh kaldırmamızı istemesen de bari bizim elimizden içme lütfunda bulun."

Sonra elindeki kadehi Baoyu'nün dudaklarına götürdü, delikanlı bir yudum içti. Bunun üzerine öteki kızlar da aynı şeyi yaptılar, hepsinden birer yudum aldı. Bu küçük tören bitince, masanın etrafında toplandılar. Sedirin kenarına yakın yerde Chunyan ve Sier için yer kalmayınca, iki tane, keçe kaplı tabure getirip yere koydular. Hepsi çay tabağı boyutlarındaki Ding işi beyaz porselenden kırk tabakta, pirinç şarabıyla tüketilmeye uygun, akla gelebilecek her türden tatlı, lezzetli, taze, kurutulmuş, salamura, tuzlanmış, tütsülenmiş, fırınlanmış, kızartılmış ya da sotelenmiş yiyecekler vardı.

"Haydi, içki içme oyunu oynayalım." dedi Baoyu.

"Evet ama bu sefer güzel ve sakin bir oyun olsun." dedi Xiren. "Çok fazla bağırış, çağırış olmasın, herkes bizi duyar. Âlim olmadığımıza göre çok edebî de olmasın. Unutmayalım, bazılarımız okuma yazma bile bilmiyor."

"Zarları çıkarıp 'Kırmızıyı Kapmaca' oynayalım o zaman." dedi Sheyue.

"Yok, o çok sıkıcı. 'Çiçek seçmece' oynayalım." dedi Baoyu.

"Evet ya, haydi!" dedi Qingwen. "Yıllardır bunu oynamak istiyordum."

"Çok iyi bir oyun." dedi Xiren. "Ama eğlenceli olması için çok kişinin oynaması gerekir."

"Benim bir fikrim var." dedi Chunyan. "Sessizce gidip Bayan Bao, Bayan Yun ve Bayan Lin'i çağıralım, bize katılsınlar. Saat ona kadar burada kalmalarının bir zararı olmaz."

"Ama kapı kapı dolaştığımızı düşünsene." dedi Xiren. "Bir nöbetçiyle karşılaşırız, soru sormaya başlarlar."

"Korkma." dedi Baoyu. "Ablam içkiyi çok sever. O da gelirse, bizi görseler bile bir şey diyemezler. Ya Bayan Qin?"

"Yo, Bayan Qin olmaz." dedi kızlar. "O Bayan Zhu'nun odasında kalıyor, dışarı çıkarmaya çalışırsak belayı davet ederiz."

"Boş verin, bir şey olmaz." dedi Baoyu. "Haber verin siz."

Bu emri bekleyen Chunyan ve Sier hemen yanlarına birkaç küçük hizmetçiyi de alıp, nöbetçi kadınlara kapıyı açtırdılar; biri Baochai, diğeri Daiyu'ye doğru gitti. Daha kıdemli olan Xiren, Sheyue ve Qingwen, özellikle Daiyu ve Baochai'i ikna etme konusunda küçük kızların başarılı olamayacaklarını düşünerek kendileri gidip ağırlıklarını koymaya karar verdiler. İki kadının fenerlerle kendilerine eşlik etmesini isteyerek iki küçük hanımı getirmeye gittiler. Aynen düşündükleri gibi, Baochai çok geç olduğunu, Daiyu de canının istemediğini söylemişti. Xiren ile Qingwen, genç hizmetçilerin ev sahibi olduklarını ve katılarak onları onurlandırmalarını öne sürünce, fikir değiştirip gelmeye razı oldular. Chunyan ve Sier, Tanchun konusunda çok zorluk çekmediler. Davetten memnuniyet duyan Tanchun, Li Wan'in de çağrılmasını, sonradan bir parti olduğunu ama kendisinin davet edilmediğini öğrenirse mahcup olacaklarını söyledi. Li Wan ve Baoqin'i gelmeye ikna etmek için Chunyan'le beraber kendi hizmetçisi Cuimo'yu da gönderdi.

Yeni misafirler birer birer gelmeye başladılar. Adı geçenlere ilaveten Xiangling de geldi. Xiren "hayır" cevabını kabul etmeyip onu elinden tuttuğu gibi getirmişti. Onca insanı oturtabilmek için Xiren ve diğer kızlar sedirin üzerine bir masa daha koyup, yere sandalyeleri dizdiler. Baoyu ve diğer misafirler sedirin üzerinde yerlerini alırlarken; yedi hizmetçi ve Fangguan ev sahibi olarak yere dizilen sandalyelerde oturdular, her biri masalardan birine uzanabiliyordu.

"Kuzen Lin oraya, paravanın yanına otursun." dedi Baoyu, misafirler hâlâ sedire yerleşmeye çalışırlarken. "Orada üşümez."

Daiyu için yastıklardan bir yer hazırlattı ve kız masadan epey uzak olsa da rahat bir şekilde arkasına yaslanıp oturdu. Oradan karşısındaki Baochai, Li Wan ve Tanchun'e takıldı.

"Hizmetkârların geceleri içki içip kumar oynamalarına söylenip duruyordunuz ama şimdi biz de aynı şeyi yapıyoruz. Bir daha bunun için onlara kızacak yüzünüz olacak mı?"

"Önemli değil." dedi Li Wan, gülerek. "Biz bunu sadece yaş günleri ya da bayramlarda yapıyoruz, her gece değil ki!"

O sırada Qingwen bambudan silindir bir kutuda, bir dizi, fildişi kart getirdi. Her birinin üzerinde farklı bir çiçek resmi vardı. Kutuyu iyice salladıktan sonra masalardan birinin ortasına koydu. Sonra dört zar alıp kutuya attı, kutuyu sallayıp kapağı açtı. Zarların üst yüzlerindeki noktaların toplamı beş ediyordu. Kendisinden başlayıp saat yönünde ileri doğru gidince beşinci kişi Baochai'di.

"Önce ben çekiyorum demek." dedi Baochai. "Bakalım ne gelecek."

Silindir kutuyu tekrar sallayıp içinden bir kart aldı. Diğerleri uzanıp baktılar. Şakayık resminin altında kocaman kırmızı harflerle "Bahçenin Kraliçesi" yazıyordu. Hemen onun altında da daha küçük siyah harflerle, Tang şairi Luo Yin'in bir dizesi vardı.

Kalpsiz olsa da cazibesi var.

Kâğıdın arka tarafında bu kartı çeken kişi ve diğerleri için talimatlar yazılıydı.

"Herkes senin şerefine bir kadeh içki içecek. Sen diğer bütün çiçeklerden daha üstün olduğundan, herkesin seni eğlendirmek için bir şiir okumasını, bir fıkra anlatmasını ya da bir şarkı söylemesini isteyebilirsin."

Diğerleri buna çok güldüler.

"Şakayık sana çok uyuyor. Ne çok seçenek var!"

Herkes bir kadeh şarap içtikten sonra Baochai de biraz içti ve Fangguan'ın kendisi için bir şarkı söylemesini istedi.

"O zaman herkes kadehindekini bitirsin." dedi Fangguan.

Hepsi dediğini yapınca, *Yaş Günü Görkemle Kutlanıyor* şarkısını söylemeye başladı.

"Dur, dur!" diye itiraz ettiler diğerleri. "Gecenin bu saatinde yaş günü şarkısı istemiyoruz. Güzel bir şey söyle."

Fangguan bu sefer bütün performansını sergileyerek *Çiçeklerin Tadını Çıkarma Mevsimi*'ni söylemeye başladı.

Anka tüyünden minik yeşil süpürgemle,

Cennetin kapısında duruyorum;

Dökülmüş çiçekler her yere,

Yavaş yavaş süpürüyorum.

Ah birden coşuyor rüzgâr,

Bulutların altında dönüyor tozlar,

Döne döne havalanıyorlar.

Cenneti süpürmek sanki,

Sıradan bir dünyevi iş gibi...

Bu arada Baoyu aynı kartı eline almış, ön yüzünde yazan satırı kendi kendisine "Kalpsiz olsa da cazibesi var." diye mırıldanıyor; Fangguan şarkısını söylerken, düşünceli bir şekilde gözlerini dikip ona bakıyordu. Xiangyun sabırsızca kartı elinden çekip aldı ve Baochai'e geri verdi. Baochai zarları attı. On altı. Bu sefer sayarak masada bir tur döndü ve yanındaki Tanchun'de durdu.

"Acaba ne çıkacak." dedi Tanchun. Ve uzanıp bir kart çekti. Karta bakınca kızarıp, utangaç bir gülümsemeyle masaya fırlattı.

"Bu oyunu oynamamalıydık!" dedi. "Erkeklerin dışarıda oynayabilecekleri bir oyun bu. Bir sürü uygunsuz şeyle dolu."

Herkes çok şaşırdı; sonunda Xiren kartı alıp herkesin göreceği şekilde uzattı. Resimde bir dal badem çiçeği vardı, başlığında da kırmızı harflerle "Cennetin Peri Çiçeği" altında da Gao Chan'den bir dize yazıyordu.

Kayısı ağaçları güneşin kırmızı çiçekli zeminini oluşturuyor.

Sonra da Tanchun'ü utandıran cümle geliyordu.

"Tebrikler! Soylu biriyle evleneceksin. Orada bulunanlar sana bir kadeh şarap ikram etsin, kendi şerefine iç."

Herkes bu sözlere kahkahalarla güldü.

"Neye bozuldun sen? Biz kızların gülmesi için içlerinde böyle birkaç cümlenin olduğu doğru tabii ama hiçbir zararı yok ki! Bu kehanetin nesi kötü? Ailede zaten bir kraliyet odalığı var, neden bir tane daha olmasın? Tebrikler!"

Evliliğin şerefine kadehlerini kaldırdılar. Tanchun içmeyi reddetti ama Xiangyun, Xiangling ve Li Wan onu tutup zorla içirdiler. Yine de bu oyunu bırakıp başka bir şey oynamaları konusunda ısrar etti. Xiangyun onun elini tuttu, zar kutusunu parmaklarının arasına sıkıştırdı ve zar atmaya zorladı. On dokuz. Bu seferki rakam oradakilerin sayısından fazlaydı, ikinci tur dönünce Li Wan'e sıra geldi. Li Wan silindir kutuyu sallayıp bir kart çekti. Çıkan şeyi görünce güldü.

"Çok iyi! Hepiniz şuna bakın! Çok güzel bir şey!"

Kışın açan bir erik çiçeği gördüler, başlığında "Kar Güzeli" altında da Wang Qi'nin bir dizesi yazıyordu.

Kulübenin çitlerinde görülmeden çiçek açmaktan memnun.

Kartın arkasındaki talimat da şöyleydi: "Bir kadeh şarap iç. Senden sonraki oyuncu zarı atsın."

"Çok güzel, değil mi?" dedi Li Wan. "Ben arkama yaslanıp şarabımı içerken siz zar atacaksınız."

Kadehindekini bitirip zarları Daiyu'ye verdi. On sekiz çıkınca sıra Xiangyun'e geldi.

"Ha, ha!" dedi Xiangyun, kollarını sıvayarak. Elini uzatıp bir kart çekti. Ötekiler ne çektiğine baktılar. Yaban elması resminin altında "Tatlı Sarhoş Rüyası" yazıyordu ve Su Dongpo'dan bir alıntı vardı.

Gecenin geç saatlerinde çiçek uykuya dalar.

" 'Gecenin geç saatlerinde' yerine 'taştan bank üzerinde' olmalıydı." diye dalga geçti Daiyu.

Herkes o gün Xiangyun'ün sarhoş olup taş üzerinde yatışını hatırlayarak güldü ama Xiangyun hiç üstüne alınmadan gülümseyerek Baoyu'nün rafındaki oyuncak tekneyi gösterdi.

"Saçmalamayı bırak da şu tekneye binip eve git, olur mu?" dedi.

Kahkahalar arasında talimata baktılar.

"Sen tatlı bir sarhoş rüyasına daldığın için, artık içemezsin. İki yanında oturan oyuncular birer kadeh içsinler."

"Buda aşkına! Ne kadar da düşünceli bir kart!" dedi Xiangyun ellerini çırparak.

İki yanında Daiyu ile Baoyu olduğundan ötekiler onların kadehlerini doldurdular. Baoyu yarısını içip kadehini Fangguan'a verdi; o da bir dikişte hepsini bitirdi. Daiyu birisiyle konuşuyormuş gibi yaparak kadehindekini tükürük hokkasına boşalttı. Xiangyun zarları aldı. Bu sefer toplam dokuz ediyordu, sıra Sheyue'deydi. Çektiği kartta gül resmi, altında "Yaz Güzeli" yazısı vardı. Dize ise Wang Qi'ye aitti.

Gül açtığında ilkbahar çiçekleri solar.

Gelelim talimatlara:

"Oradaki herkes ilkbaharın gidişi anısına üçer kadeh içecek."

"Ne diyor?" diye sordu Sheyue.

Baoyu kaşlarını çatıp kartı sakladı.

"Hepimiz bir şeyler içeceğiz." dedi.

Üçer kadeh içmek yerine üçer yudum içtiler. Sheyue'nin attığı zarlar on dokuz ediyordu, sıra Xiangling'deydi. Çektiği karttaki resimde bir sap üzerinde iki tane mor çiçek ve "çift güzellik iyi talihi müjdeliyor" başlığı vardı; Zhu Shuzhen'in dizesi de *Tek bir sapta çifte çiçek açıyor,* diyordu. Talimat şöyleydi: 'Bu çiçek sana şans getiriyor. Tebrikler! Oradakiler sana üç kadeh şarap ikram etsinler; kendileri de senin sağlığına birer kadeh içsinler.'

Xiangling altı attı. Daiyu kart çekecekti.

"Başka güzel bir şey kaldı mı acaba?" diye düşündü Daiyu, kart kutusuna uzanırken. "Kaldıysa umarım ben çekerim."

Çektiği karta baktı. Amber çiçeğiydi. Başlık "Sonbahar Matemcisi", Ouyang Xiu'nun dizesi, *Doğu rüzgârının değil senin suçun* ve talimat da "Sen bir kadeh şarap iç, Şakayık da seninle içsin" diyordu.

Diğerleri güldüler.

"Ne güzel, değil mi? Tam ona uygun bir çiçek!"

Daiyu de memnun görünüyordu. Baochai ile birer kadeh içer-

lerken, zarları attı. Yirmi. Yani Xiren kart çekecekti. Üzerindeki çiçek bir dal şeftali çiçeğiydi, başlıkta "Balıkçının Kayıp Cenneti" yazıyordu. Xie Fangde'nın dizesi *Şeftali kırmızı çiçek açınca bir ilkbahar daha gelir*; talimat ise "Badem ve yaşıtın olan, seninle aynı gün doğmuş, aynı soyadını taşıyan birileri birer kadeh içsinler." diyordu.

"Çok ilginç!" dediler diğerleri, gülerek ve hemen kimin bu kategoriye girdiğini hesaplamaya başladılar. Xiangling, Qingwen ve Baochai'in Xiren'le aynı yaşta olduğu, Daiyu'nün de onunla aynı gün doğduğu ortaya çıktı ama aynı soyadına sahip kimse yoktu. Sonra Fangguan kendi soyadının tıpkı Xiren gibi "Hua" olduğunu ve bir kadeh içmeye hak kazandığını iddia etti.

Diğerleri kadehlerini doldururlarken, Daiyu muzipçe Tanchun'e baktı.

"Hem badem hem de kraliyet evliliği yapacak biri olarak sen başla." dedi.

"Saçmalama!" diye çıkıştı Tanchun. Sonra Li Wan'e dönüp, "Bana bir iyilik yapıp şuna bir tane patlatır mısın?" dedi.

"Ah bu çok zor görünüyor!" dedi Li Wan. "Hem soylu bir kocayla evlenemiyor hem de ona vurmamı istiyorsun, öyle mi? Yapamam!"

Herkes buna güldü. Xiren zarları atarken dış kapıdan birisinin seslendiğini duydular. Yaşlı kadınlardan biri kim diye bakmaya gitti, geri gelince Xue teyzenin dairesinden birilerinin Daiyu'yü almaya geldiklerini söyledi.

"Saat kaç?" diye sordular yaşlı kadına.

"İkinci saati çoktan geçti." dedi kadın. "Bir süre önce on biri vurdu."

Baoyu o kadar geç olduğuna inanamayıp saatini istedi. Bakınca gerçekten de on biri yirmi beş geçtiğini gördü. Daiyu gitmek üzere kalktı.

"Zaten daha fazla kalamam." dedi. "Dönünce ilaç içmem lazım."

"Belki de artık dağılsak iyi olur." dediler diğerleri de.

Xiren ve Baoyu onları vazgeçirmeye çalıştılar ama Li Wan ve Tanchun kararlıydı.

"Çok geç oldu. Bir gün için yeterince kuralı ihlal ettik zaten."

"Pekâlâ." dedi Xiren. "Son bir kadeh daha içelim o zaman. Sonra gidersiniz."

Qingwen küçük hizmetçilerden birinin yardımıyla kadehleri doldurmaya başladı. Ötekiler içkilerini içtikten sonra fenerlerin yakılmasını söylediler. Her şey hazır olunca Xiren ve diğer hizmetçiler, İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne kadar onları geçirdiler. Sonra kapıları kilitleyip bir süre daha oyun oynadılar. Xiren büyükçe kadehlere şarap doldurdu, kocaman bir tabağa yiyeceklerden seçip koydu, bu akşam görev başında olan yaşlı kadınlara ikram etti.

O saate kadar artık herkes hafif sarhoş olmaya başlamıştı. Sonra parmak tahmini oyunu oynayıp şarkı söylediler. Saat ikiye doğru, genç hizmetçilerin gizlice verdikleri şarapları da içen yaşlı kadınlar, dokuz litrelik şarap kaynağının dibini buldular. Hiç şarap kalmadığını duyan genç hizmetçiler ortalığı temizleyip, bulaşıkları yıkayarak yatmaya hazırlandılar.

Çok içmekten yanakları kızaran, gözleri tuhaf bir şekilde parlayan Fangguan hareket edemeyecek hâldeydi. Xiren'in omuzuna dayanıp kulağına bir şeyler fısıldamaya başladı.

"Ah, Xiren! Kalbim hızla çarpıyor!"

Xiren güldü.

"O kadar içmemeliydin!" dedi.

Chunyan ve Sier uzun zaman önce pes edip sedirde uyuyakalmışlardı. Qingwen boşuna uyandırmaya çalışıyordu onları. Baoyu onu durdurdu.

"Rahat bırak. Bir kere hepimiz burada uyusak bir şey olmaz!"

Kendisi de onları örnek alıp, başını çiçek yaprağı doldurulmuş, ipek yastığa koydu, yan dönerek anında uykuya daldı.

Xiren, Fangguan'ın çok sarhoş olduğunu anladı. En ufak bir hareketin onu hasta etmesinden korkup, çok yavaşça yerinden kaldırarak sedirin üzerine, Baoyu'nün yanına yatırdı. Kendisi de karşısındaki kanepeye uzandı. Üzerlerine büyük bir kayıtsızlık çöktü ve sabaha kadar mışıl mışıl uyudular.

Xiren gözlerini açtığında hava aydınlanmıştı.

"Ah, çok geç olmuş!" dedi.

Kafasını kaldırıp karşısındaki sedire baktı. Fangguan, başı sedirin yüksek kenarına dayalı şekilde uyuyordu hâlâ. Xiren hemen kalkıp onu uyandırmaya gitti. Sesine uyanan Baoyu doğrulup neşeyle etrafına bakındı.

"Geç olmuş!" dedi ve Fangguan'ı dürttü.

Uyanan Fangguan da yarı uykulu bir hâlde oturdu.

"Kendinden utanmalısın!" dedi Xiren, gülerek. "Nerede uyuduğuna bir bak! Uyuyacağın yeri seçemeyecek kadar sarhoştun herhâlde."

Fangguan etrafına bakındı ve geceyi Baoyu'nün yanında geçirdiğini anladı. Mahcup bir gülümsemeyle hemen sedirden kalktı.

"Hiçbir şey hatırlamıyorum! Nasıl olur?" dedi.

"Ben de öyle." dedi Baoyu, gülerek. "Bilseydim yüzüne mürekkep sürerdim!"

Hizmetçiler sabah hazırlıkları için leğenleri ve diğer şeyleri getirdiler.

"Dün geceki parti için hepinize çok teşekkür ederim." dedi Baoyu. "Bu akşam bir parti daha vereceğiz, bu sefer siz benim misafirim olacaksınız."

"Yo!" dedi Xiren. "Tekrar mı? Eğer bu akşam da curcuna yaparsak insanlar söylenmeye başlarlar."

"Olsun." dedi Baoyu. "Sadece iki kere. Dün gece dokuz litre şarabı bitirdiğimize göre gayet iyi içicileriz! Her şey güzelleşmeye başlamıştı, bir baktık şarap bitmiş."

"Zaten güzel olan da o tarafı!" dedi Xiren. "Eğlence doruktayken partiye son vermek, herkes tükenene kadar devam etmekten çok daha iyidir. Dün gece herkes formundaydı. Yanlış hatırlamıyorsam Qingwen çekingenliğini bırakıp şarkı bile söyledi."

"Unuttun mu yoksa, sevgili kardeşim?" dedi Sier. "Sen de söyledin. Hatta hepimiz söyledik."

Bütün hizmetçiler bunu hatırlayıp kontrol edilemez bir şekilde kıkır kıkır gülmeye başladılar; kızaran yüzlerini elleriyle kapattılar. Onlar böyle gülerken Pinger geldi. Önceki gün partiye katılan herkesi bu sefer kendisi davet etmeye gelmişti.

"Hiçbir bahane kabul etmiyorum!" dedi. "Hepinizin gelmesini bekliyorum."

Onu buyur ettiler ve hemen birisi çay getirdi.

"Dün gece burada olmaması çok kötü!" dedi Qingwen.

Pinger hemen kulak kabarttı.

"Neden? Dün gece ne oldu ki?" dedi.

"Sana söylemeli miyiz bilemiyorum." dedi Xiren. "Ama şu kadarını söyleyeyim, çok güzel zaman geçirdik. Büyük hanımefendinin eğlenceleri bile onun yanında hafif kalır. Dokuz litre şarabı bitirdik. Öyle çok içmişiz ki çekingenliğimizi unutup saat ikiye kadar şarkılar söyledik. Sonra üzerimizdeki kıyafetlerimizle olduğumuz yerde uyumuşuz."

"Aman ne güzel!" dedi Pinger, sahte bir öfkeyle. "Gelip benden şarap istediniz ama beni partiye davet etmediniz, şimdi utanmadan çok eğlendiğinizi söylüyorsunuz. Gerçekten çok sinirlendim."

"Bu akşam da o bir parti veriyor." dedi Qingwen. "Kesinlikle seni davet edecektir. Biraz bekle, çağırmaya gelir."

"O mu? Kimmiş o?" diye sordu Pinger.

Qingwen ona vuracakmış gibi yapıp, gülerek, "Bu keskin kulaklar ne işe yarıyor?" dedi.

"Burada durup sizinle gevezelik edecek zamanım yok benim!"

dedi Pinger. "Bir sürü işim var. Her şey hazır olunca birisini gönderip sizi çağırırım. Hepiniz gelin, yoksa ordumu gönderip zorla getirtirim!"

Baoyu ve hizmetçiler kalması için ısrar ettiler ama o yola koyulmuştu bile.

Baoyu yarım kalan sabah tuvaletini tamamladı ve çayını içmeye başladı. İlk yudumunu alırken, mürekkep taşının altındaki kâğıt parçasına gözü takıldı.

"Benim mürekkep taşımı kâğıt ağırlığı olarak kullanmanız hiç hoş bir şey değil." dedi.

Xiren ve Qingwen hemen savunmaya geçtiler.

"Ah canım! Bu sefer ne yaptık acaba?"

Baoyu söz konusu kâğıdı işaret etti.

"Şu kâğıda baksanıza. Herhâlde birisi el işi kalıbını kaldırmayı unutmuş."

Qingwen mürekkep taşını kaldırıp kâğıdı aldı. Nakış kalıbı değil, yazıydı. Kâğıdı Baoyu'ye verdi. Pembe, desenli bir mektup kâğıdıydı. Ortasında alt alta şöyle yazıyordu:

"Yaş gününüzü saygıyla kutluyorum, Eşiğin Ötesindeki Kişi, Miaoyu."

"Bu notu kim getirdi?" diye sordu Baoyu, heyecanla ayağa fırlayarak.

Baoyu'nün durumunu gören Xiren ve Qingwen, notun çok önemli birisinden geldiğini düşünerek soruşturmaya başladılar.

"Dün bu kartı kim kabul etti?" diye sordular bir ağızdan.

"Ben." diyerek içeri daldı Sier. "Miaoyu'den geldi. Kendisi getirmedi, yaşlı kadınlarla gönderdi. Burada bir yere koymuştum. Size söyleyecektim ama dün gece o kadar içince unutmuşum."

"Bu kadar büyütünce biz de önemli birisinden geldiğini sandık." dediler bunu duyan kızlar. "Bunda abartacak ne var?"

Ama belli ki Baoyu hiç de öyle düşünmüyordu.

"Bana bir parça kâğıt getirin." dedi ve aynı heyecanla mürekkep öğütmeye başladı. İşini bitirir bitirmez, yazı için hazır bekleyen bir fırçayla temiz bir kâğıdın başına oturdu ama nasıl başlayacağını bilemedi. "Eşiğin Ötesindeki Kişi" için en uygun ifade neydi? Uzun bir süre düşündü ama hiçbir ilham gelmedi.

"Baochai'e sormanın bir faydası yok." diye düşündü. "Miaoyu'yü eleştirip, ne kadar 'hayalperest' olduğundan başka bir şey söylemez. En iyisi Daiyu'ye sorayım."

Miaoyu'nün notunu tuniğinin koluna yerleştirip Bambu Evi'ne doğru yola çıktı. İçe İşleyen Koku Köprüsü'ne geldiğinde, kararlı adımlarla telaş içinde karşıdan gelen Xing Xiuyan'i gördü.

"Nereye gidiyorsun?" diye sordu kıza.

"Miaoyu ile konuşmaya."

Baoyu çok şaşırdı.

"Miaoyu çok soğuk ve sıra dışı biri. Herkesi küçümsüyor, geçinebileceği çok az kişi var. Seni sevdiğine göre, bizim gibi kaba saba değilsin demektir." dedi.

"Beni sevip sevmediğini bilmiyorum." dedi Xiuyan. "Ama onunla on yıl komşuyduk. Sarmal Tütsü Tapınağı'nda rahibelik öğrencisiyken, oradan yalnızca bir duvarla ayrılan bir odada yaşıyorduk. Ailem bir ev sahibi olamayacak kadar fakirdi, on yıl tapınağın kiralık odasında kaldık. Yapacak bir işim olmadığında, rahibelerin avlusuna girer Miaoyu ile zaman geçirirdim. Bana okuma yazmayı o öğretti. Aslında, bildiğim her şeyi ona borçluyum. Yani o benim sadece kötü gün dostum değil, aynı zamanda öğretmenim. Ailem sizin cömertliğinize sığınmak için buraya geldiğinde, Miaoyu'nün de kendisine burada bir yuva bulduğunu öğrendik. Belli ki burasının, tuhaflıklarının hoş görüleceği ve ona eziyet etme gücü olanların tacizlerinden korunabileceği bir yer olduğunu düşünmüş. Sanki kaderlerimiz birbirine bağlanmış gibiydi. Onu görmeye gittiğimde benimle olan arkadaşlığının hiç değişmediğini anlayınca çok sevindim. Hatta bana karşı öncekinden çok daha iyi."

Xiuyan'in ailesinden bu kadar rahat ayrılabilmesinin nedeni bir anda ortaya çıkmış oldu.

"Anlıyorum!" dedi Baoyu. "Yaptığın ya da söylediğin her şeyde görülen ruhani havayı nereden aldığın anlaşılıyor. Ben de Miaoyu ile ilgili bir mesele yüzünden dışarı çıkmıştım. Yazdığı bir şey beni şaşırttı; birisine danışmaya giderken seninle karşılaştım. Ne büyük tesadüf! Sen benim soracağım kişiden çok daha faydalı olabilirsin!"

Kolundaki kâğıt parçasını çıkarıp Xiuyan'e gösterdi. Yazıyı okuyan kız güldü.

"Hiç değişmedi. Hâlâ aynı akıl almaz, tuhaf Miaoyu! Ondan başka kim tebrik kartlarında böyle bir imza kullanabilir? Rahip desen değil, hizmetçi desen değil! Bu ne biçim bir adap?"

"Hiç de değil." dedi Baoyu gülerek. "Miaoyu bütün adapların çok üzerinde. O bizim sıradan dünyamızın geleneklerine hiç aldırmıyor. Bana bu şekilde yazması, akıllı olduğumu düşündüğünü gösteriyor. Ne yazık ki ben nasıl cevap vermem gerektiğini bilemedim. Kuzen Lin'e danışmaya gidiyordum. Neyse ki sana rastladım."

Bunun üzerine Xiuyan, Baoyu'yü bir süre tepeden tırnağa süzdü. Sonunda bir kahkaha kopardı.

" 'Birisini ismen tanımak, yüz yüze görmeye benzemez.' derler." dedi. "Ne demek istediklerini şimdi anladım. Sana bunu göndermesine hiç şaşmadım; geçen yıl erik çiçeklerini vermesine de! Sana özel bir ilgi gösterdiğine göre ben de açıklamak zorundayım. Miaoyu hep, Han, Jin, Kuzey ve Güney, Tang ve Song hanedanlıklarının bütün şairleri tarafından yazılan şiirlerin içinde en iyisinin Fan Chengda'nın 'Mezarlıkta Yürüyüş' şiiri olduğunu söyler.

'Bin yıl yıkılmaz bir demir eşiğin ardında saklansan da,

Sonun bir yığın topraktır.'

"İşte bu yüzden kendisi için 'Eşiğin Ötesindeki Kişi' ifadesini kullanmış. En sevdiği şair Zhuang Zi'dir. Onun için *Yabancı... Dünyanın ötesinde dolaşıyor*, dizesinden yola çıkarak bazen kendisine 'Yabancı' der. Onu memnun etmenin yolu, kendini bu kötü dünyanın kapanına kısılıp kalmış biri olarak nitelerken, ona yukarılarda bir yerlerde özgürce dolaşan biri olarak hitap etmek.

Eğer sana yazdığı notta kendisine 'Yabancı' deseydi, sen de cevaben kendin için 'dünyalı' yazabilirdin. Ama o kendisine 'Eşiğin Ötesindeki Kişi' dediğine göre, sen de kendine 'Eşiğin Arkasındaki Kişi' diyerek, Fan Chengda'dan söz ettiğini anladığını gösterebilirsin."

Kutsal metinler bize Buda gerçeğinin "baştan aşağı dökülen yağ gibi" ortaya çıktığını söyler. Baoyu de Xiuyan'i dinlerken aynı şeyi hissetti. Bir anda her şeyi anlayıp bir kahkaha attı.

"Anlıyorum! Demek bu yüzden aile tapınağımızın adı 'Demir Eşik Tapınağı.' Çok teşekkür ederim. Şimdi gidip cevabımı yazabilirim."

Xiuyan, Yeşil Kafes Manastırı'na doğru yoluna devam ederken, Baoyu de notunu yazmak için odasına döndü.

"İçten ve mütevazı teşekkürlerimle, Eşiğin Arkasındaki Kişi, Baoyu."

Notu manastıra kendisi götürüp, ikili kapının ortasındaki aralığa sıkıştırdı. Kızıl Neşe Avlusu'na döndüğünde, Fangguan sabah tuvaletini tamamlamıştı. Eski, gösterişli, kadınsı saç şekline geri dönmüş, balıkçıl tüyü saç süsleriyle tuvaletini tamamlamıştı ama Baoyu onu sürekli olarak erkek gibi görmeyi tercih ettiğini söyledi. Perçemini ve yan buklelerini tamamen kesip, kalan kısa saçlarını alnından itibaren tıraş ederek, sadece tepesindeki uzun saçın kalması için ısrar etti.

"Kışın giymen için kulaklarında kapakları olan, büyük bir kürk şapka bulalım sana." dedi. "Ayaklarına da kocaman kaplan çizmeler ya da bol paçalı pantolonunun altına beyaz çoraplarla kalın tabanlı, içi keçe kaplı ayakkabılar. Adını da değiştirmemiz lazım. Fangguan erkek için uygun değil. Bal Çocuk diyelim mi? Kısaca Bal deriz."

Fangguan çok sevindi.

"Artık dışarıya giderken beni de götürebilirsiniz." dedi. "Eğer birisi soracak olursa, tıpkı Mingyan gibi uşaklarınızdan biri olduğumu söylersiniz."

Baoyu bu fikri gülerek karşıladı ama biraz tereddütlü görünüyordu.

"Ama insanlar kim olduğunu anlarlar." dedi.

"Hayal gücünüz ne kadar da zayıf!" dedi Fangguan. "Yabancı olduğumu söylersiniz. Ailenizde yabancı uşaklar da var.[1] Hem bana örgü saç çok yakışıyormuş; herkes öyle söylüyor. Ne dersiniz? Çok iyi bir fikir değil mi?"

Baoyu çok beğendi.

"Harika!" dedi. "Bazı resmî görevlilerin, savaşta esir aldıkları Tatarlar ya da Tibetliler gibi yabancıları uşak olarak çalıştırdıklarını sık sık görüyorum. Atları gayet iyi idare ettikleri ve soğukta beklemekten rahatsız olmadıkları için seyis olarak çalıştırıyorlar. O zaman biz de sana yabancı bir isim verebiliriz. Yelü Hunni'ye ne dersin? Yelü eski bir Hitay[2] soyadı; Hunni de Xiongnuların[3] kendilerine verdikleri isim.

"Şimdi doğrudan bilge kral Shun'in soyundan gelen bir İmparator'un yönetimi altında, erdem, insanlık ve ana baba saygısının aşikâr olduğu bir dönemde ve güneşle ay olduğu sürece

---

1) Jia ailesinin Ning ve Rong kolları, ailenin önceki üyelerinin çeşitli askeri harekâtlarda aldıkları ve daha sonra Majesteleri tarafından kendilerine köle olarak bahşedilen birkaç yabancı esir çalıştırıyordu. Başka bir işe yaramadıkları için uşak olarak işe alınmışlardı. Fangguan'ı erkeğe çevirmek bu evde yeni bir şey değildi. Erkeksi Shi Xiangyun uzun zamandır askeri üniforma giyme sevdası taşıyor ve sık sık süvari kemeri taktığı ve dar kollu atlı kıyafeti giydiği görülüyordu. Baoyu Fangguan'ı erkek kılığına soktuğunda, o da aynı şeyi kendi Kuiguan'ına yapıp, onu uşak kılığına soktu. Savaşçı rollerini oynayan Kuiguan zaten alnının üzerindeki ve kulaklarının arkasındaki saçlarını tıraş ediyor; hareketlerinde ve tavırlarında erkeksi bir havaya bürünüyordu. Dolayısıyla ondaki değişim çok büyük bir fark yaratmadı. Ortaya çıkan sonucu çok beğenen Li Wan ve Tanchun de Baoqin'in Douguan'ını uşak gibi giydirmeye karar verdiler. Saçları iki tarafında boynuz gibi toplandı. Pantolon, kısa bir ceket ve ayaklarına da kırmızı ayakkabılar giyince, makyajı hariç tıpkı oyundaki âlimin uşağı Lute'a benzedi. Xiangyun, Kuiguan'ın adını Daying olarak değiştirdi; soyadı Wei olduğundan artık onu Wei Daying olarak çağıracaklardı; Xiangyun, "Sadece gerçek bir kahraman kendi rengini korur" dizesini hatırlamıştı. Erkek gibi görünmek için ruja ve pudraya gerek var mıydı? Douguan, eski aktrislerin içindeki en genç, en hareketli ve en yaramaz olanıydı ve Bahçe sakinlerinin çoğu zaten uzun zamandır onu Adou ya da Kızarmış Bezelye gibi farklı farklı isimlerle çağırıyorlardı. Kız uşak kılığına sokulduktan sonra Baoqin, Lute adının çok aşikâr olduğunu ve Douguan adını çok sevdiğini söyleyerek bir kısmını koruyup yeni uşağına Doutong ismini verdi. (y.n.)

2) Çin'in kuzeyinde Mançurya'dan Orta Asya'ya kadar olan bölgede yaşamış Moğol kökenli bir kavimdir. (ç.n.)

3) Hiungnu ya da Hunlar MÖ 3. yüzyılın sonlarından itibaren Çin'in Kuzey sınırlarını tehdit eden ve 500 sene Orta Asya'da egemenlik kurmuş olan, kırsal, göçebe kabileler topluluğudur. (ç.n.)

devam edecek bir hanedanlıkta yaşadığımız için ne kadar şanslıyız. Bu yüzden, geçmiş hanedanlıklarda problem çıkaran azılı barbarlar, şimdi silahlara başvurmamıza gerek kalmadan ellerini kavuşturup, başlarını eğerek bize itaat ediyorlar; uzak kabileler de bizim idaremize boyun eğiyorlar. Egemenliğimizin şerefine onlarla dalga geçebiliriz."

"Eğer böyle düşünüyorsanız, gidip okçuluk ve binicilik dersi alıp diğer savaş sanatlarını öğrenin; sonra da sınıra gidip asileri ele geçirirsiniz! Bizi kullanmak yerine sadakatinizi böyle göstermeniz daha iyi olmaz mı? Devletin başarılarını ve erdemini övme bahanesiyle kendinizi eğlendirmek için konuşup duruyorsunuz."

"İşte anlamadığın şey de bu!" dedi Baoyu gülerek. "Dört deniz bizim egemenliğimize boyun eğdi ve her yerde huzur hüküm sürüyor; gelecek yıllarda da silahlara ihtiyaç olmayacak. Huzurun meyvesini yemeyi hak etmek için eğlenirken bile Saray'a övgüler yağdırmalıyız."

Fangguan kabul etti ve ikisi de uygun bulduğu için Baoyu artık ona Yelü Fangguan Hunni diye hitap etmeye başladı.

O gün yemekten sonra Pinger, Şakayık Bahçesi'ndeki çardak çok sıcak olacağından, partinin Karaağaç Gölgesi Salonu'nda hazırlandığını bildirdi. You Shi, Ning Konağı'ndan kocası Kuzen Zhen'in iki genç odalığı Peifeng ve Xieyuan'i de alıp erkenden geldi. İkisi de çok genç ve çekici kadınlardı; bu konağa pek sık gelme şansları olmuyordu. Bugün enerjik Bahçe sakinlerinden Xiangling, Xiangyun, Fangguan ve Ruiguan ile ilk kez karşılaşınca, "Tencere yuvarlanmış, kapağını bulmuş" deyişinin doğruluğunu kanıtlarcasına, kendilerini rahat hissederek, yeni buldukları arkadaşlarıyla hararetli bir sohbete daldılar ve Bahçe'yi keşfe çıktılar. You Shi de kendi hizmetçileriyle baş başa kalakaldı.

Hanımlar Kızıl Neşe Avlusu'nu dolaşırlarken, Xiangling, Peifeng ve Xieyuan, Baoyu'nün Fangguan'a Yelü Hunni diye seslenmesine çok güldüler. Fangguan bu acayip ismi nereden aldığını onlara anlatınca, onlar da aynı ismi kullanmaya başladılar ama ağızları yabancı kelimelere alışmadığından isim kısa sürede Yellow Honey şekline dönüştü; hatta hemen sonra o da Yellow Belly hâlini aldı. Hizmetçiler onun böyle çağrıldığını duyunca, kahka-

halarla güldüler. Baoyu onların eğlenmesinin Fangguan'ı inciteceğinden korkarak başka bir isim önerdi.

"Batı'da, Fransa'da çok değerli altın yıldızlı camlar olduğunu duydum; kendi dillerinde *venturina* diyorlarmış. Sen de o kadar parlak ve ışıl ışıl birisin ki Venturina adı sana çok yakışır." dedi.

Fangguan bunu çok sevdi. Ama yine olmadı, diğerleri bu ismi de çok zor buldular ve Çinceye çevirip Boli dediler. Bu konuda bu kadar yeter.

Karaağaç Gölgesi Salonu'nda parti başlamıştı. Bir kere daha şarap sınırsız bir eğlence için bahane olarak kabul edildi. Kör hikâyecilerin kendileri için davul çalmaları istendi ve Pinger bir dal şakayık koparıp "dal iletme" oynamaya başladı. Yaklaşık yirmi kişi kadardılar. Bu dal elden ele geçecek ve davul sustuğunda kimin elindeyse, o kişi şarap içmek zorunda kalacaktı. Eğlence doruk noktasındayken, iki kadının Nanking'deki Zhen ailesinden hediyeler getirdiği bildirildi. Tanchun, Li Wan ve You Shi onları karşılamak için görüşme odasına gittiler. Partideki diğerleri bir molaya karar verdiler ve isteyenler dışarı çıktı. Peifeng ve Xieyuan sırayla salıncağa bindiler.

"İkiniz birden binin, ben sizi sallarım." dedi Baoyu.

"Yo, olmaz!" dedi Peifeng korkuyla. "Senin nasıl salladığını biliyorum, Yellow Belly yapsın."

"Lütfen." dedi Baoyu. "Ona öyle deme! Herkes aynı şeyi yapar, onunla dalga geçerler."

Xieyuan salıncakta kıkır kıkır gülüyordu.

"Susun ikiniz de! Eğer böyle güldürürseniz doğru dürüst sallayamam. Düşersen yumurta gibi parçalanırsın!" dedi Fangguan.

Peifeng onun peşinden koştu; neşeyle boğuşmaya başladılar. Tam o sırada Doğu Konağı'ndan biri deli gibi koşarak geldi.

"Yaşlı beyefendi vefat etti!" diye duyurdu.

"Vefat mı?" Buna kimse inanamadı. "Ama hasta değildi ki? Nasıl böyle aniden öldü?"

"Bütün ömrünü ölümsüzlüğü arayarak geçirdi, her gün ik-

sir içiyordu." dedi hizmetçilerden biri. "Belki amacına ulaştı ve ölümsüz oldu."

You Shi haberi üzüntüyle karşıladı. Yapılacak çok iş vardı ama Kuzen Zhen, Jia Rong ve Jia Lian evde olmadıklarından, yardım için güvenilecek hiçbir erkek yoktu. Tabii ilk iş olarak saçındaki tüm süsleri çıkardı. Sonra Gizemli Gerçek Manastırı'na bir uşak gönderip kocası gelip sorgulayana kadar Taocu rahiplerin kilit altına alınmalarını söyledi. Kendisi de arabasına binip, Başkâhya Lai Sheng'ın karısı ve diğer birkaç kıdemli hizmetçiyle beraber bütün hızıyla şehir dışındaki Gizemli Gerçek Manastırı'na gitti. Bu arada diğer hizmetkârlar da öteki aile üyelerine gönderilip manastıra gitmeleri istendi.

Gerektiği şekilde doktorlar da geldiler. Hasta zaten öldüğü için bildik teşhis yöntemleriyle yapılacak fazla bir şey kalmamıştı ama yıllardır tuhaf bazı Taocu nefes alma alıştırmaları, yoga, Büyükayı'nın Yedi Yıldızı'na ibadet yaparak, bazı geceler nöbet tutarak, cıvalı iksirler içerek ve ölümsüzlüğe ulaşmak için kendisini yıpratarak bünyesini zayıflattığını ve ölümünü hızlandırdığını biliyorlardı. Moraran yüzünü, çatlayan, pörsüyen dudaklarını görüp, demir gibi sertleşen karnına dokununca ortaklaşa fikirlerini oluşturmakta hiç zorlanmadılar ve sözcüleri, bekleyen kadınlara sonucu bildirdi: Taocu araştırmalarının uygulanması sırasında bazı zehirli metaller almasının ardından ödem ve yıpranma sonucu ölmüştü.

"Zehirli bir şey değildi." dediler Taocu rahipler, panik içinde. "Gizli bir formülü olan güvenilir, yeni bir iksirdi ama doğru şartlarda alınması gerekiyordu. Belli bir güce erişmeden böyle şeyleri kullanmaması konusunda onu uyardık, henüz buna hazır olmadığını söyledik ama bize inanmadı. Dün gece kalkıp kendi başına meditasyon yaparken aldı herhâlde, yanında ona engel olacak kimse yoktu. Hiç şüphesiz ibadeti sayesinde ölümsüzlüğe erişti. Çürük et kıyafetini atıp hüzün denizini ardında bıraktığı için sevinmemiz gerekir."

Ama You Shi'nin tartışmaya girmeye hiç niyeti yoktu. Geri döndüğünde onlarla kendisi ilgilensin diye Jia Zhen gelene kadar içeri hapsedilmelerini emretti. Babasının ölümü konusunda onu haberdar etmek için derhâl atlılar gönderildi.

You Shi, ölünün katafalkta bekletilmesi için manastırın çok küçük olduğunu gördü; öte yandan alıp şehre geri de götüremezdi. Kefene sardırıp, tahtırevanla Demir Eşik Tapınağı'na taşıttı. Kuzen Zhen'in en erken iki hafta sonra dönebileceğini hesap edince, yılın en sıcak döneminde bozulmanın çok hızlı olacağını düşündü ve kendi inisiyatifini kullanarak bir yıldız falcısına başvurmaya ve tabuta konması için uygun olan en erken tarihi belirlemeye karar verdi. Tabut yıllar önce satın alınıp Demir Eşik Tapınağı'nda hazır bekletiliyordu. Resmî matem süreci ve ona eşlik edecek törenler üç gün sonra başlatılmak üzere planlandı. Taocu ve Budist rahipler için sahne kuruldu ama ayinler Jia Zhen geri dönene kadar ertelendi.

You Shi ve ilgili personel şehir dışındaki işlerle meşgul olurlarken, her iki konakta da gelen misafirlerle ilgilenecek yetkili kimse kalmamıştı. Rong Konağı'nda Xifeng hâlâ hasta olduğundan insan içine çıkmıyordu; Li Wan tüm zamanını gençlere göz kulak olarak geçiriyordu; Baoyu de bu tür işlerde pek becerikli değildi. Dolayısıyla geçmişte aile için ufak tefek işler yapmış olan bazı genç, ikinci derece akrabaların çağrılması gerekti. Jia Bin, Jia Guang, Jia Heng, Jia Chang, Jia Ying ve Jia Ling farklı görevleri üstlendiler. Ning Konağı tarafındaysa evin iç idaresi bile problemdi. You Hanım'ın eve geri dönmesi mümkün değildi; bu yüzden her şeye göz kulak olması için üvey annesi yaşlı Bayan You'yu çağırmak zorunda kaldı. Yaşlı Bayan You'nun önceki evliliğinden, iki bekâr genç kızı olduğundan en mantıklı çözüm onları da beraberinde getirip, Ning Konağı'na geçici olarak yerleşmekti.

Şimdi başka bir yere geçiyoruz. Kuzen Zhen babasının ölüm haberini alır almaz izin istemek için Tören Bakanlığı'na acil başvuruda bulundu. Dilekçesinde Jia Rong'un da adını yazdı; ne de olsa bir komisyona başkanlık ediyordu. Tören Bakanlığı memurları, Majestelerinin sabık imparatora bağlılığını ve sabık imparatorun gözde odalığının cenaze töreninde tam destek verme kararlılığını bildiklerinden, izin konusunda kendi inisiyatiflerini kullanmayı göze alamayıp, konuyu bir bildiriyle İmparator'a ilettiler. İmparator, o kendine özgü yüce iyilikseverliği ve merhametiyle, kendi kaybını da düşünüp, üstelik ataları kraliyete önemli ve üstün hizmetler veren birisinin kaybına karşı büyük bir anlayış

gösterdi. Bildiriyi okuduğu anda ilk tepkisi Jia Jing'in resmî mevkisinin detaylarını sormak oldu. Tören Bakanlığı şöyle bir rapor verdi:

Jia Jing: İmparatorluk İmtihanı'nı yüksek dereceyle kazandı. Hâlâ hayattayken atalarından gelen resmî unvanı ve maaşı oğlu Jia Zhen'e devredildi. Yaşı ve hastalıkları nedeniyle, son yıllarını Gizemli Gerçek Manastırı'nda inzivaya çekilerek geçirdi ve orada öldü. Oğlu Jia Zhen ve torunu Jia Rong, sabık majestelerinin cenaze töreninde anıt mezarda yerlerini almışlardı. Şimdi de kendi cenaze törenlerine katılmak için izin istiyorlar.

Bu raporu okuyan Majesteleri memnuniyetle şu bildiriyi gönderdi:

Jia Jing, yaşadığı sürece devlete çok önemli bir hizmette bulunmamış olsa da büyükbabası Ningguo Dükü'nün kraliyete olan sadık hizmetleri dikkate alındığında, ölümünden sonra Beşinci Derece memuriyetin onur ve haklarını taşıyan bir unvan atanması yapılması; oğlu ile torununa cenazesini Alt Kuzey Kapısı'ndan geçirerek başkente sokma yetkisinin verilmesi, kendi evinde bütün geleneksel ayin ve törenlerin yapılması ve gömülmek üzere kayıtlı olduğu ata topraklarına götürülmesi uygun görülmüştür. Ayrıca İmparatorluk Şölen Dairesi'nin, adı geçen şahsın cenaze masraflarını karşılamak için oğluna ve torununa Birinci Derece cenaze adakları ödemesi yapması; prens ve düklerden başlamak üzere Saray'daki herkesin taziyeye gitmelerine karar verilmiştir.

Bildiri yayımlanır yayımlanmaz, sadece Jia ailesinin üyeleri minnetlerini ifade etmekle kalmadılar; aynı zamanda Saray'ın bütün yüksek rütbeli memurları İmparator'un cömertliğinin bu sıra dışı örneğine övgüler yağdırdılar. Kuzen Zhen ve Jia Rong, gidecekleri yere varana kadar at sırtında gece gündüz seyahat etmek üzere yola çıktılar. Yaklaşık olarak yolun yarısına geldiklerinde, süratle kendilerine doğru gelen bir grup atlıyla karşılaştılar. Jia Bin ve Jia Guang, Jia ailesinin bir kısım çalışanıyla beraber geliyordu. Kuzen Zhen'i tanıyınca hemen atlarından indiler, dizlerini ve ellerini yere koyarak Mançu selamı verdiler.

"Siz neden geldiniz?" diye sordu Kuzen Zhen.

"Bayan Zhen, siz ve Rong oradan ayrılınca büyük hanımefendiye eşlik edecek kimse kalmayacağından endişelendi." dedi Jia Bin. "Bu yüzden sizin yerinizi almamız için bizi gönderdi."

Kuzen Zhen karısının düşünceli davranışını memnuniyetle karşıladı.

"Evde işler ne durumda?" diye sordu. "Nasıl idare ediyorsunuz?"

Jia Bin, You Shi'nin Taocu rahipleri hapsettiğini, Jia Jing'in cesedini aile tapınağına nasıl taşıttığını, yokluğunda evle ilgilenecek birileri olsun diye üvey annesini ve iki kızını geçici olarak Ning Konağı'na nasıl getirttiğini anlattı. Diğerleriyle beraber atından inen Jia Rong annesinin üvey kardeşlerinden söz edildiğini duyunca gülümsedi. Kuzen Zhen başını salladı, birkaç kere bu düzenlemelerin çok mantıklı olduğunu söyledi ve dizginleri çekip tekrar yola koyuldu. Kuzen Zhen ve Jia Rong, hiçbir konaklama yerine uğramayıp, sadece hanlarda at değiştirecek kadar kalarak gece gündüz yollarına devam ettiler. Gece vakti başkentin yakınlarına vardılar ancak saat iki civarında Demir Eşik Tapınağı'na ulaştılar. Nöbetçiler, onları karşılasınlar diye uyuyanları uyandırdılar. Kuzen Zhen ve Jia Rong atlarından inip yüksek sesle feryat etmeye başladılar. Tapınağın dış kapısından katafalk odasına kadar ağıt yakarak, dizlerinin üzerinde süründüler. Tabutun ayakucunda kafalarını defalarca yere vurdular ve gün ağarana kadar ağladılar. Sabah sesleri kısılmıştı.

O ana kadar görüşme fırsatı bulamadıkları You Shi ve diğerleri onları selamlamak için geldikleri zaman kısa bir ara verdikten sonra, kendir bezinden matem kıyafetlerini giydiler ve tekrar tabutun ayakucuna gittiler.

Halledilmesi gereken çok fazla iş olduğundan, Kuzen Zhen için, görgü kuralları gereği yaslı bir oğuldan beklendiği şekilde, hiçbir şeye aldırmadan matemini gerçekleştirmesi imkânsızdı. Örneğin, Lütufkâr Buyruk'un konakta katafalk kurulmasına, adak sunumlarının ve taziyelerin orada kabul edilmesine izin verdiğini dost ve akrabalara bildirmesi gerekiyordu. Jia Rong, tabutun karşılanması için gereken bütün hazırlıkları yapmak üzere eve gönderildi. Bu görevi memnuniyetle karşıladı. Hemen atına

binip şehre doğru ilerledi. Eve varır varmaz, uşaklara Ning Konağı'ndaki kabul salonunda bulunan masa, sandalye gibi eşyaları kaldırmalarını, tabutun konması için beyaz matem perdeleri ve paravanlarla bir mabet hazırlamalarını emretti. Ayrıca dışarıda cenaze bandosu için bir tente ve daha sonra üzerine matem ifadeleri yazılacak bir kemer kurmalarını da söyledi. Bütün bu işlerin kontrol altına alındığından emin olunca, büyükannesini ve genç teyzelerini selamlamak üzere içeri girdi.

Saygıdeğer Bayan You (You Shi'nin ölen babası Bay You altıncı derece memurdu) uykuya çok düşkün olan yaşlı bir kadındı. Jia Rong içeri girdiğinde sedire uzanmış şekerleme yapıyordu. Hizmetçilerinin arasında oturmuş nakış işleyen kızları onu karşıladılar.

"Gelmenize çok sevindim, teyze." dedi Jia Rong, büyük olanı selamlayarak. (Adı Erjie'ydi.) "Babam sizi çok özlemişti."

Erjie kızardı.

"Şu serseriye bir bakın hele!" dedi. "Terbiyeli ol! Sen de arada bir azar işitmeden rahat edemeyen insanlardan birisin herhâlde. Güya iyi yetiştirilmiş, eğitimli bir beyefendisin ama bir işçi kadar bile terbiyeli değilsin!"

Hemen yakınında duran ütüyü eline alıp Rong'un kafasına atacakmış gibi yaptı. Jia Rong dehşet içinde eğilip başını kollarıyla kapattı. Kızın çok yakınında durduğundan, gülerek göğsüne kapanıp merhamet diledi. Bunun üzerine küçük teyze Sanjie gelip tırnaklarını delikanlının dudaklarına geçirdi.

"Gelince ablamıza söyleyeceğim seni." dedi.

Jia Rong sedirde ikisinin arasında diz çöküp söylememeleri için yalvardı, iki kardeş kahkahalarla güldüler. Delikanlı onların kakule yediklerini görünce biraz almak için atıldı. Bunun üzerine Erjie ağzında çiğnediği kakuleyi suratına tükürdü. Hiç istifini bozmayan Jia Rong diliyle uzanabildiği parçaları ağzına alıp kemirmeye başladı. Bu, hizmetçilerin bile katlanabilecekleri bir şey değildi.

"Şuna bakın! Hâlâ matemdesin, üstelik büyükannen burnunun dibinde yatıyor!" dediler. "Çok genç olsalar da onlar senin

teyzelerin. Annene hiç mi saygın yok, ailesine böyle davranıyorsun? Beyefendi geldiğinde ona anlatalım, bakalım ne yapacak?"

Jia Rong teyzelerini bırakıp hizmetçilerin yanına gitti, içlerinden ikisini kollarıyla sararak öpmeye başladı.

"Çok haklısınız sevgililerim!" diye bağırdı. "Artık onlara hiç bulaşmayacağım."

Hizmetçiler onu nefretle ittiler.

"Domuz! Bir karın ve kendi hizmetçilerin var! Neden bize musallat oluyorsun? Bilenler bunun şaka olduğunu anlarlar ama ya bilmeyenler? Bu tür şeyleri koşa koşa gidip öteki konakta anlatmaya bayılan, bir sürü kötü niyetli, dedikoducu var. Sen daha ne olduğunu bile anlamadan etrafta korkunç hikâyeler dolaşmaya başlar."

"Onların çalışanları bizimkilerden ayrı." dedi Jia Rong. "Burada ne yaptığımızla niye uğraşsınlar? Hem zaten kendi skandalları onlara yeter! Her ailenin geçmişinde birkaç skandalı vardır. Han ve Tang hanedanlıklarının hükümdarları hakkında anlatılan hikâyelere baksanıza! 'İğrenç Tang, Pis Kokulu Han' demiyorlar mıydı? İmparator aileleri bile böyleyse, bizimkilerin farklı olmasını bekleyemezsiniz. Yandaki konağa gelince: Büyük Amca She ne kadar sert biri olsa da Lian amca genç odalığıyla neler yapıyor; Feng yenge çetin ceviz olduğu hâlde, Rui amca ona bulaşmayı düşünebildi. Orada neler döndüğünü bilmediğimi mi sanıyorsunuz?"

Konuyu belli bir yere getirmeye çalışıyormuş gibi görünen Jia Rong, hiç şüphesiz Rongların ahlaksızlığı konusunda başka örnekler de verecekti ama o anda yaşlı kadın birden uyanınca konuyu derhâl değiştirmesi gerekti. Hemen fırlayıp diz çöktü ve merakla kadının hatırını sordu.

"Sorunlarımızla ilgilenmeniz ne büyük incelik, büyükanne." dedi. "Er teyze ve San teyze de bizim hatırımıza bu kadar zahmete katlanıyorlar. Babamla ben size nasıl teşekkür edeceğimizi bilmiyoruz. Bu işler bittikten sonra hepimiz size gelip şükranlarımızı sunacağız."

"Pek de tatlı dilli!" dedi yaşlı kadın, başını memnuniyetle salla-

yarak. "Akrabalarımız için ne yapsak az! Baban nasıl? Haberi ne zaman aldı? Ne zaman döndünüz?"

"Daha yeni geldik." dedi Jia Rong. "Babam hemen sizi görmem için beni gönderdi. Her şey bitene kadar sizi burada kalmaya ikna etmemi istedi."

Bunu söylerken teyzelerine göz kırptı. Erjie gülmemek için kendisini güç tutarak güya öfkeden dişlerini gıcırdatır gibi yaptı.

"Seni dilbaz maymun!" dedi. "Bizi babana annelik edelim diye mi burada tutuyorsunuz?"

"Endişelenmeyin!" dedi Jia Rong, yaşlı kadına bakarak. "Babam her zaman sizin iyiliğinizi düşünüyor. Yıllardır teyzelerim için mevki sahibi, zengin ve yakışıklı gençler arıyor. Son seyahati sırasında biriyle karşılaştı bile."

O şaka yapıyordu ama yaşlı kadın onu ciddiye alıp bu müstakbel damadın adını sordu. Erjie gülerek nakışını bir kenara koyup Jia Rong'a vurmaya gitti.

"Sen onun dediklerine bakma, anne! Berbat bir yalancının teki!"

Hizmetçiler bile öfkeyle karşı çıktılar.

"Göklerdeki Efendi seni duyduysa, yıldırımlara dikkat etsen iyi olur!" dedi bir tanesi. O sırada bir uşak içeri girdi.

"Bize söylediğiniz bütün işleri bitirdik, Efendi Rong. Şimdi gidip beyefendiye her şeyin hazır olduğunu söyleyebilirsiniz."

Bunun üzerine Jia Rong yüzünde gülücüklerle fırlayıp çıktı. Ama daha sonra olanlar gelecek bölümde.

64. BÖLÜM

İffetli bir kız hüzünlü bir inzivada beş güzel kadın için şiir yazar.

Şehvet düşkünü bir hovarda dokuz dragon kolyesini düşürür.

Jia Rong her şeyin hazır olduğunu öğrenince, tapınağa gidip babasına haber verdi. Şehre gidecek tören alayı için bütün hazırlıklar başlatıldı. Taşıyıcılar ayarlandı, nişanlar, cenaze bayrakları ve diğer tüm kişisel eşyalar geceden hazırlandı; dost ve akrabalara haberciler gönderilip tören alayının dördüncü gün, sabah saat beşte yola çıkacağı bildirildi.

Tabii ki tören alayının göz kamaştırıcı bir ihtişamda olduğunu ve çok fazla misafirin katıldığını söylemeye gerek yok. Demir Eşik Tapınağı'ndan Ning Konağı'na kadar olan yol boyunca iki tarafa dizilen binlerce izleyiciden çeşit çeşit tepkiler geliyordu. Bazıları gördüklerinden keyif alıyor, bazıları bu manzarayı yaratan zenginliğe hayranlık, bazıları da kıskançlık duyuyordu. Suratlarını ekşiten birkaç Konfüçyüsçü âlim burun kıvırıp, bu kadar müsrifliğin kedere hiç uygun olmadığını mırıldanıyorlardı. Tören alayı güzergâh boyunca geçerken her yerden fısıltılar yükseliyordu.

Saat üç civarında konağa vardılar. Tabut ana salondaki mabedine yerleştirildi; adak sunumları yapıldı; matem tutuldu. Ondan sonra dost ve akrabalar yavaş yavaş dağılmaya başladılar. Sadece misafirlerin ağırlanmasında yardımı dokunacak aile üyeleri

kaldılar. Kalanlar arasında Jia soyadını taşımayan tek kişi Xing Hanım'ın erkek kardeşi Xing Dequan'di.

Etrafta ziyaretçiler olduğu sürece gelenekler gereği, Kuzen Zhen ve Jia Rong'un tabutun yanında kederli bir şekilde durmaları, kutsal metinlerin yas tutan oğuldan emrettiği şeyleri yerine getirmeleri gerekiyordu ama son misafirleri gider gitmez ok gibi fırlayıp içerideki genç hanımların arasına katıldılar.

Bu süreç boyunca Baoyu'nün de matem kıyafeti giyip, her gün Ning Konağı'na tabutun yanına gitmesi bekleniyordu. Xifeng her gün gidecek durumda değildi ama sutra okumaları olduğu günlerde ve misafirlerin sayısı fazlayken ayaklarını sürüye sürüye gidiyor, You Shi'ye yardım ediyordu.

Bir sabah ilk adak sunumunun ardından Kuzen Zhen ve Jia Rong, kısa geceler ve uzun, yorucu günler boyunca tabutun yanında uyuklayarak yatarlarken, Baoyu misafir olmadığına göre eve dönüp Daiyu'yü görebileceğini düşündü. Yolda Kızıl Neşe Avlusu'na uğrayınca her yeri sessiz ve ıssız buldu. Etrafını çevreleyen koridorun serinliğinde birkaç yaşlı kadın ve küçük hizmetçi kâh oturuyor kâh uzanıyordu. Onları rahatsız etmek istemedi ve kendi başına eve girecekti ama tam girişe yaklaşırken, Sier onu gördü ve kapı perdesini kaldırmak için ayağa kalktı. Daha bunu yapmaya fırsat bulamadan, Fangguan koşarak dışarı çıkınca az kalsın Baoyu ile çarpışacaktı. Tam zamanında toparlandı.

"Burada ne yapıyorsunuz?" diye sordu, yüzünde memnun bir şaşkınlık ifadesiyle. "Qingwen beni yakalamasın sakın! Beni dövmeye çalışıyor."

İçeriden ufak tefek bazı eşyaların yere atıldığı duyuluyordu ve çok kısa bir süre sonra Qingwen kapıdan çıktı.

"Neredesin, küçük sürtük!" diye küfretti. "Kaybettiysen dayağı yiyeceksin. Baoyu'ye sığınmaya çalışmanın faydası yok. Çünkü bugün o burada değil."

Baoyu gülerek yolunu kesti.

"O daha çok küçük. Ne yaptı da seni kızdırdı bilmem ama benim hatınm için affedebilir misin?"

Baoyu'nün o anda birdenbire ortaya çıkışı o kadar beklenmedik bir şeydi ki Qingwen bunu komik buldu.

"Fangguan küçük bir cadı olabilir! Büyünün birisini bu kadar çabuk getirebileceğini hiç düşünmemiştim. Neyse, önemli değil!" dedi, şaşkınlığını üstünden atarak. "Büyü olsa da olmasa da onu yakalayacağım!"

Baoyu'nün tuttuğu kolunu çekerek kurtarıp Fangguan'ın peşinden gitti ama Fangguan Baoyu'nün arkasına saklanıp, ona sıkı sıkı yapıştı.

Baoyu bir eliyle Qingwen'i, bir eliyle Fangguan'ı tutup onları içeriye soktu. Batı duvarındaki sedirin üzerinde Sheyue, Qiuwen, Bihen ve Chunyán oturmuş beş taş oyunu oynuyorlardı. Kazananlar kavun çekirdeği, kaybedenler tokat alıyordu. Fangguan oyunda kaybetmiş ve tokattan kaçmaya çalışıyordu. Baoyu'nün dışarıdan duyduğu ses, Fangguan'ı kovalamaya giden Qingwen'in kucağından düşen taşların sesiydi. Baoyu manzaraya bir göz attı.

"Ben yokken burada sakin sakin oturacağınızı sanmıştım." dedi. "Artık günler uzadığı için yemekten hemen sonra yatıp hastalanacağınızdan korkuyordum. Kendinizi oyalayacak bir şeyler bulduğunuza memnun oldum." Sonra birden orada olmadığını görünce "Xiren nerede?" diye sordu.

"Ah Xiren mi?" dedi Qingwen. "Kendisini dine verdi. Yan odada Bodhidharma gibi yüzünü duvara dönmüş, yalnız başına oturuyor. Onu rahatsız etmeyi göze alamadığım için ne yaptığı konusunda hiçbir fikrim yok. Her ne yapıyorsa, hiçbir şey söylemiyor. İçeri girip kendiniz baksanız daha iyi olur. Belki de aydınlanma yaşamıştır!"

Baoyu güldü ve içerdeki odaya gitti. Xiren'i pencerenin yanındaki kanepede oturmuş, gri ipekten bir kordona düğüm atarken buldu. Kendisi içeri girince ayağa kalktı.

"O rezil Qingwen benim hakkımda ne yalanlar atıyor?" dedi Xiren. "Bu ağı bitirmek için buraya geldim. Ötekilerle oturup aylaklık edecek zamanım yoktu; o yüzden odamda yalnız başıma meditasyon yapmak istediğimi söyledim. Bodhidharma! O kızın dudaklarını kopartacağım!"

Baoyu gülerek yanına oturup ağı örüşünü izledi.

"Artık günler çok uzadı, biraz mola vermen lazım. Madem diğerleriyle oyun oynamak istemiyorsun, o zaman benimle Kuzen Lin'i görmeye gel. Örgü yapmak için hava fazla sıcak değil mi?"

"Hâlâ Bayan Rong'un cenazesine gittiğin zaman senin için yaptığımız yelpaze kılıfını kullandığını fark ettim. Yılda bir iki kere kullandığın için yenisini yapmaya gerek görmemiştim ama şimdi öteki konakta yazlık matem kıyafetlerini giydiğin için sana yeni bir kılıf yapmanın zamanı geldi. Şu kordonu bitirir bitirmez, eskisini çıkarıp bunu takabilirsin. Böyle şeyleri pek önemsemediğini biliyorum ama büyük hanımefendi döndüğünde hâlâ eskisini kullandığını görürse, seni ihmal ettiğim için bana kızar. Ne kullandığını bile fark etmeyecek kadar tembel olduğumu söyler."

Baoyu güldü.

"Bunu düşünmen ne kadar hoş! Ama kendini çok zorlama. Sıcak çarpsın istemezsin herhâlde."

O anda Fangguan, elinde Baoyu için yeni demlenip soğuk suda soğutulmuş bir fincan çayla geldi. Narin bir çocuk olduğundan, ona yazın bile buzlu çay verilmezdi. Çayını soğutmak için, demliği kuyudan yeni çekilmiş bir leğen suyun içine koyuyorlardı. Demliğin içindeki çay, buz gibi olmadan, içilebilir bir serinliğe ulaşana kadar su değiştiriliyordu. Fangguan fincanı dudaklarına dayayınca, çayın yarısını içti, sonra başını geri çekti.

"Çıkarken Mingyan'e, Kuzen Zhen'in evinde önemli bir şey olursa hemen bana haber vermesini söyledim. Bunun dışında oraya geri dönmeyeceğim." dedi.

Gitmek üzere ayağa kalktı. Evden çıkarken Bihen ve diğerlerine seslenerek, "Beni arayan olursa Bayan Lin'in yanında olacağım." dedi.

Bambu Evi'ne doğru giderken, tam İçe İşleyen Koku Köprüsü'nde Xueyan'in, arkasında su kestanesi, kavun ve lotus kökü taşıyan iki yaşlı kadınla beraber yaklaştığını gördü.

"Bunlar kimin için?" diye sordu Baoyu. "Sizin hanımınız böyle şeyler yemiyor diye biliyorum. Bayan Zhu ya da başka bir misafir mi bekliyor yoksa?"

"Size söylerim ama sakın hanımım bilmesin." dedi Xueyan.

Baoyu başıyla onayladı.

"Siz önden gidip bunları Zijuan'e götürebilirsiniz." dedi Xueyan iki kadına. "Eğer neden benim gelmediğimi sorarsa, bir işim olduğunu, hemen geleceğimi söyleyin."

İki kadın bir şeyler söyleyip yollarına devam ettiler. Xueyan onlar gözden kaybolana kadar bekledi.

"Hanımım bir iki gündür kendisini daha iyi hissediyor. Ama Bayan Tan bugün yemekten sonra uğrayıp beraber Bayan Lin'i ziyarete gitmek istediğinde gidemedi. Başka bir şey düşünüyor gibiydi, biraz ağladı. Sonra yazı fırçasını alıp bir sürü şey yazdı, galiba şiirdi. Meyve getirmemi istedi. Ben bu işle ilgilenirken, Zijuan'e içerideki küçük masayı temizleyip dışarı çıkarmasını, üstüne buhurdan koymasını söyledi. Geri geldiğimde meyveleri ne yapmamızı istediğini söyleyecekmiş. Eğer birilerini ağırlamayı düşünüyorsa, buhurdanı ne için istediğini bilmiyorum çünkü tütsülerden hiç hoşlanmaz. Etrafında taze çiçekler, meyveler ve su kabakları olmasını seviyor ama tütsüleri istemiyor, kokusunun kıyafetlerine sinmesinden nefret ediyor. Hem zaten tütsü istese bütün zamanını geçirdiği iç odada yaktırırdı. Tabii yaşlı kadınlar dış odayı kötü kokuttular da o kokudan kurtulmak istiyorsa bilmem. İçeri girip kendiniz öğrenin."

O konuşurken Baoyu farkında olmadan başını önüne eğmişti.

"Xueyan'in dediklerine bakılırsa, bunun başka bir nedeni olmalı." diye düşündü. "Kızlardan birisini misafir edecek olsa, eşyaları dışarıya çıkarttırmazdı. Belki bugün Lin halanın ölüm yıldönümüdür. Ama yo, olamaz! Öyle olduğunda büyükannem adak sunumu yapar, bu işi yaptı zaten. Belki de yedinci ay kavunlar ve diğer meyvelerin mevsimi olduğundan ve her aile mezarlarında sonbahar adakları sundukları için, Daiyu de kendi dairesinde aynı şeyi yapmak istemiştir. Belki de *Orta Yol Doktrini*'ni[1] okumuştur: 'Yılın her mevsiminde, zamana uygun meyveleri adak

1) Konfüçyüsçülük doktrini ve Konfüçyüsçülük öğretisine ilişkin *Dört Kitap*'tan biridir ve Konfüçyüs'ün erkek torunu olan Tzu-szu'ya ait olduğu söylenir. Gök ve insan ilişkileri, ahlaki erdemler, doğa ve kader, iki şeyin ortası ve uyum gibi konuları ele almaktadır. (ç.n.)

olarak sun.' Bu olabilir. Eğer şimdi tam da kederli olduğunda içeri girersem, konuşarak kafasını dağıtırım ve sadece hüznünü içine atmasına neden olurum. Öte yandan eğer onu görmeden gidersem, yanında onu engelleyecek kimse olmayınca daha da fazla hüzünlenecek. Her ikisi de onun için kötü. En iyisi önce gidip Kuzen Feng'ı göreyim, biraz onunla oturayım, sonra dönerken Daiyu'ye uğrayayım. Hâlâ üzgünse onu yatıştırmanın bir yolunu bulurum. Böylelikle hüznünün kontrolden çıkmasını önleyebilirim; aynı zamanda bunu dile getirme fırsatını da bulur, böylece sağlıksız bir şekilde içine atma tehlikesi ortadan kalkar."

Bu karara varınca, Xueyan'i Bambu Evi'ne yalnız gönderdi, kendisi de Bahçe'den çıkıp Xifeng'a gitti. Oraya vardığında, ev meseleleri konusunda rapor veren yaşlı kadınlar da gidiyorlardı. Xifeng kapıya dayanmış Pinger'yla konuşuyordu. Baoyu'nün geldiğini görünce gülümsedi.

"Demek döndün? Ben de Lin Zhixiao'nın karısına öteki konağa birisini göndermesini, uşaklarına eğer bir işin yoksa biraz dinlenmek için kaçıp buraya gelmeni iletmesini söylüyordum. Bu sıcakta onca insan oralarda dolaşırken ter kokularından bunalırsın diye korktum. Ama dönmüşsün zaten, endişelenmeme gerek kalmadı."

"Nazik düşüncen için teşekkür ederim." dedi Baoyu. "Orada yapacağım bir iş olmayınca buraya gelmeye karar verdim; ayrıca birkaç gündür yoksun, iyi olup olmadığını görmek istedim. Nasılsın?"

"Hâlâ aynı." dedi Xifeng. "Bir gün iyi, bir gün kötü. Şimdi büyükannen ve annen burada olmayınca yaşlı kadınlar kontrolden çıkıyorlar, her gün şu ya da bu nedenle kavga gürültü oluyor. Hatta kumar ve hırsızlıklarla bile karşılaştık. Tabii ablan çok yardımcı oluyor ama o genç ve bekâr bir kız; ona söylenemeyecek şeyler var. Bu gibi durumlarda yataktan kalkıp kendim halletmek zorunda kalıyorum. Güzelce dinlenemedim. Bu şartlar altında daha iyi olmam beklenemez. Tek dileğim daha kötü olmamak."

"Biliyorum. Ama kendine dikkat etmen lazım." dedi Baoyu. "Çok fazla endişelenmemeye çalış."

Bahçe'ye geri dönmeden önce biraz daha sohbet ettiler. Bambu Evi'ne geldiğinde, avlu kapısından girince tütsü dumanını gördü. Libasyon sıvısının döküldüğü taşların üzeri ıslaktı. Zijuan hizmetçilere masayı içeri taşıtıyor, eşyaları yerine koyduruyordu. Küçük ayinin (eğer öyle olduysa tabii) bittiği sonucuna varıp içeri girdi. Daiyu, yüzü duvara dönük şekilde yatıyordu. Çok bitkin ve hasta görünüyordu. Zijuan'in Baoyu'nün geldiğini duyurması üzerine zorla doğruldu, gülümseyerek yanına oturmasını söyledi.

"Son günlerde nasılsın, kuzen?" diye sordu Baoyu. "Öncekinden daha sakin görünüyorsun ama sanki bir şeye üzülmüş gibisin."

"Sana öyle gelmiş." dedi Daiyu. "Çok iyiyim."

"Buna inanmamı bekleme." dedi Baoyu. "Yüzünde hâlâ gözyaşı izi var. Bazı şeyleri biraz daha hafife alman lazım. Bu kadar hasta olan birisinin sürekli kederlenmesi iyi bir şey değil. Eğer sağlığın bozulursa, o zaman ben..."

Söylenmemesi gereken bir şeyi söylemek üzere olduğunu fark edince kelimeler boğazına yapıştı. Baoyu ve Daiyu beraber büyümüş olduklarından aralarında mükemmel bir anlayış olsa da ve bu dünyada birbirlerinin yanında yaşayıp, ölmekten daha çok istedikleri hiçbir şey olmasa da bunu hiçbir zaman kelimelere dökmemişlerdi. Üstelik Daiyu o kadar hassastı ki Baoyu'nün dikkatsiz konuşma tarzı onu incitiyor, hatta ağlatıyordu. Bugün buraya gelme amacı onu yatıştırmak olduğu hâlde, az kalsın yine onu kıracak bir şey söyleyecekti! Devam etmemesi gerektiğini fark edince paniğe kapıldı. Onu sinirlendirmekten korktu; bir yandan da yardımcı olmaya çalışıyordu. Bunu düşündükçe paniği çaresiz bir hüzne yol açtı ve ağlamaya başladı.

Daiyu onun, kendisini her zaman kızdıran bazı abartılı şeyler söylemek üzere olduğunu anlayınca, gerçekten öfkelenmeye başlamıştı ama içten içe mücadele ettiğini, sonra da ağladığını görünce kızmak bir yana duygulandı. Kendisi de gözyaşı dökmeye meyilli biri olduğundan sessizce oturup ağlamaya başladı. O anda elinde çayla içeri giren Zijuan kavga ettiklerini sandı.

"Bayan Lin tam da düzelmek üzereyken, neden gelip onu üzüyorsunuz?" diye sordu sert bir şekilde.

Baoyu gülerek gözlerini sildi.

"Öyle bir şey yapmadım." dedi.

Mahcubiyetini örtmek için yerinden kalkıp odada dolaşmaya başladı. O sıra Daiyu'nün mürekkep taşının altına sıkıştırılmış bir kâğıt parçası gördü. Uzanıp onu alma isteği karşı konulamazdı. Daiyu kalkıp elinden alana kadar hemen ceketinin göğüs kısmına soktu.

"Okumama izin ver, Dai!" dedi.

"Buraya ne için gelirsen gel, her seferinde etrafı karıştırıyorsun!" dedi Daiyu.

O sırada Baochai içeri girdi.

"Neyi okumak istiyorsun, kuzen?" diye sordu Baoyu'ye.

Baoyu kâğıt parçasında ne yazdığını bilmiyordu, okumasını Daiyu'nün nasıl karşılayacağından emin olmadığından, onu kıracağı korkusuyla Baochai'in sorusuna cevap vermekte tereddüt etti. Sesini çıkarmadan gülümsedi sadece. Bu arada gözünü Daiyu'den ayırmıyordu. Daiyu, Baochai'e gülümseyerek oturmasını söyledi.

"Geçmişteki bazı ünlü kadınların hayatlarını okuyordum." dedi. "Hepsi de ya güzellikleri ya da zekâlarıyla tarihte yerlerini almışlar. Bazılarında etkileyici, cesaret verici ve hayranlık uyandıran, bazılarında da trajik ve içler acısı şeyler buldum. Bugün yemekten sonra yapılacak daha iyi bir şey olmayınca, aralarından bir seçim yapıp, bu duyguların ifade edildiği şiirler yazmaya karar verdim. Sonra Tanchun geldi, beraber Kuzen Feng'a gitmemizi istedi ama pek hâlim yoktu. Planladığım şiirlerin sadece beşini yazdıktan sonra devam edemeyecek kadar yoruldum ve Efendi Bao'nın gelip bulacağını hiç düşünmeden masanın üzerinde bıraktım. Kopyasını çıkarıp herkese göstereceğinden korkmasam, görmesine aldırmazdım."

"Ben ne zaman böyle bir şey yaptım?" diye sordu Baoyu, öfkeyle. "Yelpazenin üzerindeki beyaz begonya şiirini kastediyorsan, uygun olduğumda okumak istediğim zaman elimin altında olsun diye oraya yazdım onları. Kadınların odalarında yazılan şiirlerin kolay kolay dışarıya çıkarılmayacağının farkındayım. Sen bana söylediğinden beri yelpazeyi Bahçe'nin dışına çıkarmadım."

"Kuzen Lin endişelenmekte haklı." dedi Baochai. "O şiirler o yelpazede yazılı olduğuna göre, bir gün unutup dışarıdaki odana götürme ihtimalin her zaman var. Enişte min edebiyatçı arkadaşları görseler, kesinlikle kimin yazdığını sorarlar. Bunun sonucunda herkes görürse bizim için hiç de hoş bir şey olmaz. 'Ahmak kadın erdemli kadındır.' der eski bir atasözü. Bir kızın ilk arzusu erdemli olmaktır, ikincisi de çalışkan olmak. İsterse biraz eğlence olsun diye şiir yazabilir ama bu onun yapmadan duramayacağı bir şey. İyi aile kızlarının ihtiyaç duyacakları son şey edebî şöhrettir." O anda duraklayıp Daiyu'ye gülümsedi. "Benim görmeme izin vermekte bir sakınca yok tabii ki. Önemli olan Kuzen Bao'nın kopyalayıp götürmemesi."

"Dediklerine bakılacak olursa, senin görmene izin vermek konusunda da pek emin değilim." dedi Daiyu soğuk bir şekilde. Sonra Baoyu'yü işaret etti. "Neyse, zaten aldı bile."

Baoyu onun ses tonundan okuyabileceği kanısına vardı. Ceketinin içinden çıkarıp Baochai'in yanına sokuldu; beraber okuyabileceklerdi.

Xi Shi

Şehirleri yıkan güzel köpük gibi yok olup gitti.

Yabancı bir sarayda, özledin mi eski evini?

Seni taklit eden çirkin komşuna gülme,

Saçları ak, çamaşır yıkıyor derede.

Yu Ji[1]

Kalbi kırık kargalar gece soğukta ötüyor.

Sessiz bir hüzünle yenik kralını süzüyor.

Ötekiler beklesin asılmak için celladı,

Tatmak en iyisi karanlık çadırda kendi kılıcını.

---

1) Qin Hanedanlığı'nın çöküşü sırasında seçkin generallerden biri olan Xiang Yu'nün eşidir. Gaixia Savaşı sırasında Xiang Yu pusuya düşürülünce, askerlik hayatında ilk yenilgisini aldığını hissederek perişan olur ve sevgili odalığı Yu Ji'ye şarkı söyler. Yu Ji onun önünde dans ettikten sonra, 'Madem sevgilim yenildi, ben neden yaşayayım?' diyerek Xiang Yu'nün kılıcıyla intihar eder. (ç.n.)

Wang Zhaojun

Işıl ışıl parlayan bir güzellik Han Sarayı'ndan sürülüyor,
Güzel kızlar hep aynı kötü kaderi paylaşıyor.
Güzellerine pek aldırmayan bir imparator,
Neden kararı bir ressama bırakıyor?

Yeşil İnci[1]

Zengin Shi Chong'a göre çakıl da bir, inci de,
Caziben onun için çok mu önemli sence?
İyi talih onun belirlenen kaderi,
Beraber ölseler de mezarda yalnız bedeni.

Kırmızı Toz Bezi[2]

Mağrur konuşması, üstün havası, başını eğişi,
Zeki güzele belli eder gerçek değerini;
Büyük Yang Su artık sanki canlı bir cenaze,
Nasıl tutar böyle cesur ve kuvvetli bir kızı elinde?

---

1) Batı Jin Hanedanlığı zamanında zengin bir adam olan Shi Chong'un gözde odalığıdır. Aslında flüt çalan, şarkı söyleyen, dans eden bir oyuncu olan Yeşil İnci, cazibesiyle Shi Chong'un kalbini kazanır. Shi Chong parasını ödeyerek onu satın alır; Jingu'da büyük bir villa yaptırıp Yeşil İnci'yle, orada şarkılar söyleyip dans ederek yaşamlarını sürdürürler. Güçlü Zhao Kralı, Yeşil İnci'yi duyup kendisi için ister. Adamı Sun Xiu'yu Yeşil İnci'yi alması için Jingu'ya gönderir. Shi Chong gözdesini vermeyip Sun Xiu'yu villadan attırır. Çok öfkelenen adam krala olayları abartarak anlatır. Kral Shi Chong'u yakalatmak için adamlarını villaya gönderir. Shi Chong kızın elini tutup, onun için suçlu duruma düştüğünü ama hiç pişman olmadığını söyler. Kız da ömrünü ona adadığını söyleyerek kendisini villadan aşağıya atar. Kralın adamları Shi Chong'un kellesini kesip villasını yerle bir ederler. (ç.n.)

2) Asıl adı Zhang Chuchen'dir ama Hongfu adıyla tanınır. Çocukluğundan beri yanında büyüdüğü ve daha sonra Sui Hanedanlığı'nın ilk saray mensubu olan General Yang Su'nun hizmetçisi olur. General koltuğunda oturup misafirlerini ağırlarken, elinde kırmızı bir toz beziyle arkasında durduğu için bu adı almıştır. Bir gün yetenekli ve tutkulu bir genç olan Li Jing şöhret ve parlak bir gelecek arayışıyla başkente gelir. Doğrudan imparatorun karşısına çıkamayacağı için Yang Su ile görüşür ve danışman olarak yanında kalmaya başlar. Hongfu onu görüp beğenir ve gece odasına gider, eşi olmak istediğini söyler. Gece beraber kaçarlar. Daha sonra yaşanan olayların ardından Li Jing, Weiguo Dükü; Hongfu da hanımefendi unvanını alır. (ç.n.)

Şiirleri okuyan Baoyu yüksek sesle övgüler yağdırdı ve beş tane olduğuna göre hepsine birden *Beş Güzele Övgü* adını vermesini önerdi. Daiyu'nün onayını beklemeden yazı fırçasını eline alıp, kâğıdın sol tarafına, şiirlerin bitimine bu adı yazdı.

"Bir şiir için hangi konu seçilirse seçilsin, önemli olan şey orijinal fikirlerin dile getirilmesidir." dedi Baochai. "Eğer birisi sadece ilk şairlerin ayak izlerini takip ediyorsa, dilin ne kadar güzel olduğu hiç fark etmez, orijinal olmaması iyi bir şiir olmasını engeller. Pek çok şair Wang Zhaojun üzerine şiir yazmış ama en iyileri her zaman bu konuya yeni bir yön kazandırmış, birisi onun acı kaderini vurgularken, bir başkası ressam Ma Yanshou'nun kötülüğüne, bir diğeri bu ressama seçkin devlet adamlarının ya da askerlerin değil de saray kadınlarının portrelerini yaptıran Han İmparatoru'nun uçarılığına değinmiş. Wang Anshi de yepyeni bir değişim yapmış:

Bir güzelin nefes kesici zarafetini hangi fırça yakalayabilirdi?

Güzelim yüzü bozan ressam ölümü hak etmedi.

Bir imparator yanındakileri bile kontrol edemedi

Uzaktaki barbarlara nasıl hükmedebilirdi?" demiş Ouyang Xiu.

"Kuzen Lin de bu iki şair gibi, bu güzelleri yepyeni ve ilginç bir yaklaşımla ele alarak bir orijinallik yaratmış."

Daha da devam edecekti ama bir uşak gelip Jia Lian'in geri döndüğünü haber verdi. Kapıdan bir süre önce Ning Konağı'na gittiğini bildirmişlerdi; her an Rong Konağı'na geçebilirdi. Baoyu hemen kalktı, hızla konağın ön tarafına gidip iç kapıda kuzeninin gelmesini bekledi. Çok uzun süre beklemesi gerekmedi. Jia Lian birkaç dakika sonra atından inip kapıya doğru yürüdü. Baoyu onu karşılamak için yanına doğru gitti, dizini ve elini yere koyup selamladı, nezaket gereği önce Jia Lian'in yanından geldiği büyükannesine ve annesine, sonra da kendisine sağlık diledi. Kuzenler el ele beraber içeri girdiler. Li Wan, Xifeng, Baochai, Daiyu, Yingchun, Tanchun ve Xichun de salonda Jia Lian'i bek-

liyorlardı. Her biri teker teker onu selamladıktan sonra Jia Lian onlara haberleri verdi.

"Büyükanne yarın erkenden burada olacak. Seyahati gayet iyi geçiyor. Bugün her şeyin yolunda olduğundan emin olmak için beni önden gönderdi. Şehir dışında onu karşılamak için yarın sabah dörtte tekrar yola çıkıyorum."

Seyahat hakkında ona birkaç soru sordular ama onca yol katettikten sonra ne kadar yorgun olabileceğini bildiklerinden, odasına gidip dinlensin diye oradan ayrıldılar. Günün geri kalanı sakin geçti.

Büyükanne Jia ve Wang Hanım ertesi gün yemek saatinde eve vardılar. İlk selamlaşmalardan sonra yaşlı hanımefendi bir süre oturdu; Wang Hanım ve diğerlerini yanına alıp Ning Konağı'na gitmeden önce çay içti. Oraya gittiklerinde büyük bir feryat koptu. Jia She ve Jia Lian yaşlı kadını eve bıraktıktan sonra hemen bu tarafa gelmişlerdi. Şimdi büyükanne ve beraberindekiler tabutun olduğu odaya girince ikisi, ağlayan bir grup akrabayla birlikte, onları karşılamak için fırladılar ve yaşlı kadına iki tarafından destek olup tabutun başına getirdiler. Kuzen Zhen ve Jia Rong tabutun ayakucunda diz çöküp, başlarını yaşlı kadının eteğine koyarak ağladılar. Yaşlı insanlar için sahte bir keder bile yeterince üzücüdür. Büyükanne Jia da bir elini Kuzen Zhen, diğerini Jia Rong'un başına koyup acı acı gözyaşı döktü. Jia She ve Jia Lian onu yatıştırmak için ellerinden geleni yaptılar. Sonunda üzüntüsü biraz hafifleyince, tabut paravanlarının sağına, You Shi ve gelininin bekledikleri yere doğru ilerledi. Yine sarılmalar ve ağlamalar oldu. Sonra oradaki herkes teker teker Büyükanne Jia'yı selamlamaya geldi. Kuzen Zhen, yorucu yolculuğundan sonra doğru dürüst dinlenemeyen yaşlı kadının, bu hüzünlü ortamda biraz daha kalırsa kötü olacağından korkarak gitmesi için baskı yaptı. Sonunda ikna etti ve Büyükanne Jia kendi dairesine döndü; gerçekten de konforsuz bir yolculuğun ardından yaşanan matem sıkıntısı, kadının yaşlı bedeni üzerinde ters bir etki yarattı. Akşam çökünce hastalanma belirtileri göstermeye başladı. Başında bir ağırlık, göğsünde daralma, burun tıkanması ve ses kısıklığı meydana geldi. Hemen doktor çağrıldı. O akşamın yarısı ve ertesi günün tamamı muayene, ilaç yazma, ilaç hazırlama ve

uygulama ile geçti. Neyse ki hastalık vücuduna iyice yerleşmemişti ve tedaviye hemen cevap verdi. Gece ikinci saat civarında hafif bir terleme oldu, ardından nabzı ve ateşi normale döndü. Herkes rahat bir nefes aldı; yine de temkinli davranıp bir gün daha ilaca devam ettiler.

Birkaç gün sonra Jia Jing'in cenaze töreni yapıldı; bu sefer sadece tabut yeniden aile tapınağına götürülecekti. Büyükanne Jia hâlâ törene katılacak kadar iyileşmemişti; Baoyu onunla ilgilenmek için evde kaldı; Xifeng da henüz yeterince sağlığına kavuşmamıştı. Onlar dışında Rong Konağı'nın bütün sakinleri, Jia She, Jia Lian, Xing Hanım ve Wang Hanım evlerindeki erkek kadın bütün çalışanlarla beraber, Demir Eşik Tapınağı'na kadar Ning Konağı'ndaki kuzenlerine eşlik ettiler. O akşam eve geri döndüler ama Kuzen Zhen, You Shi ve Jia Rong âdet olduğu üzere yüz gün boyunca orada kalmaya devam ettiler; bu sürenin sonunda Jia Jing, Nanking'deki ebedî istirahatgâhına götürülecekti. Bu dönemde yaşlı Bayan You ve iki kızı eve göz kulak olmak için Ning Konağı'nda kaldılar. Jia Lian geçmişte You Shi'nin üvey kızları hakkında çok şey duymuş ama ne yazık ki tanışma şansını bulamamıştı. İşte şimdi Jia Jing'in tabutunun şehre götürülmesi esnasında bu fırsat ortaya çıkmıştı. Bu süre içinde gayet iyi tanışmışlardı. Onun için tanışma (Jia Lian'in nasıl biri olduğu malumken) ilk şehvet kıpırtılarının başlaması demekti. Kuzen Zhen ve Jia Rong'un kız kardeşlerle zaman zaman ne kadar yakın olduğu konusundaki çirkin dedikodulardan cesaret alarak, her fırsatını bulduğunda, onlarla flört etmeye ya da göz süzmeye çalışıyordu. Bütün bu girişimleri kayıtsızlıkla karşılayan Sanjie'de pek başarılı olamadı ama kız kardeşinden daha umut vadeden bir karşılık aldı. Ne yazık ki onca göz üzerlerindeyken, başarısını devam ettiremedi; bunun da ötesinde Kuzen Zhen'in kıskanmasından çekindi. Ama Erjie ile arasında sessiz bir anlaşma olduğu söylenebilirdi; şimdilik bundan fazlası yoktu.

Cenazeden sonra her şey değişti. Ning Konağı'nın asıl binasında yaşlı Bayan You, iki kızı, birkaç hizmetçisi ve kaba işleri yapmaları için çalıştırılan yaşlı kadınlardan başka pek kimse kalmadı. Bütün özel hizmetçiler, oda hizmetçileri ve odalıklar efendileri ve hanımlarıyla beraber tapınakta kalıyorlardı. Evli kadın

hizmetçilere gelince, onların tek yaptıkları gece nöbet tutmak, gündüz de kapılara göz kulak olmaktı. Onlar da dışarıdaki kendi müştemilatlarında durduklarından, görevleri olmadığı sürece eve girmeleri için bir sebepleri yoktu. Dolayısıyla Jia Lian'in harekete geçmesi için mükemmel bir zamandı. Güya Kuzen Zhen'e tapınakta eşlik etme bahanesiyle akşamları kendi evinden çıkıyor, yine Kuzen Zhen adına ev işleriyle ilgilenme gerekçesiyle günde birkaç kez Ning Konağı'na gidip geliyordu. Böylece Erjie ile flört etmek için fırsat yaratıyordu.

Bir gün Ning Konağı'ndan genç uşak Yu Lu rapor vermek için Kuzen Zhen'i görmeye geldi.

"Bu törenin toplam maliyeti, cenaze mefruşatı ve tutulan elemanlar da dâhil bin yüz on tael ediyor. Bunun beş yüz taeli ödendi, altı yüz on taeli ödenmeyi bekliyor. Dün alacaklılar gelip paralarının ne zaman ödeneceğini sordular. Ben de ne yapacağımı size sormak istedim."

"Neden doğruca Muhasebe Dairesi'ne gidip para almadın?" dedi Kuzen Zhen. "Buraya gelip beni bu işlerle uğraştırmanı hiç anlamıyorum."

"Muhasebe Dairesi'ne gittim, efendim." dedi Yu Lu. "Ama Sör Jing öldüğünden beri o kadar çok ödeme yapmışlar ki yüz gün hizmetlerinin ödemelerini ve sizin tapınakta kalma masraflarınızı ancak karşılayacak kadar para kalmış. Başka bir iş için ayrılan paraya dokunmadan bu ödemeleri yapmalarına imkân yokmuş. Bu yüzden size geldim. Acaba kişisel hesabınızdan ödememi mi istersiniz, yoksa parayı aktarabileceğiniz başka bir hesap var mı diye sormak istedim. Eğer ne yapmamı istediğinizi söylerseniz hemen gidip yaparım."

Kuzen Zhen güldü.

"Kişisel hesaplarımızda kullanmadığımız paralar olduğu günler çoktan geçti. Nereden alınabiliyorsa oradan almak zorundasın." dedi.

Bu sefer gülme sırası Yu Lu'ya gelmişti.

"Eğer söz konusu ödeme yüz ya da iki yüz tael olsaydı, bunun üstesinden gelirdim, efendim ama kısa süre içinde beş ya da altı yüz taeli nereden bulayım?"

Kuzen Zhen biraz düşündükten sonra Jia Rong'a döndü.

"Annene git, Nanking'deki Zhenlerin cenaze töreninden sonra bize gönderdikleri beş yüz taeli iste. Onu henüz Muhasebe Dairesi'ne teslim etmemiştik. Bir araştırsın bakalım bu meblağı toplayabilecek mi." dedi.

Jia Rong hemen gitti. Kısa bir süre sonra annesinin cevabını getirdi.

"Annem beş yüz taelin iki yüzünün çoktan harcandığını söyledi. Paranın kalanını da Büyükanne You'ya göndermiş."

"Bu durumda Yu Lu'yla beraber konağa gidip ondan iste. Hem evde her şey yolunda mı diye bakmış olursun. Tabii teyzelerine de selamlarımı söyle. Yu Lu, sen de geri kalanını borç alarak tamamlarsın."

Jia Rong ve Yu Lu emrini yerine getireceklerini söyleyip giderlerken Jia Lian içeri girdi. Yu Lu onun yanına gidip selam verdi.

"Ne oldu?" diye sordu Jia Lian.

Kuzen Zhen neden Yu Lu'nun geldiğini ona anlatmaya başladı. Jia Lian onu dinlerken, bunun Ning Konağı'na gidip Erjie'yi görmek için iyi bir fırsat olduğunu düşündü.

"Bu kadar küçük bir miktar para için şartlarınızı zorlamaya gerek yok ki." dedi. "Geçen gün hiç beklenmedik bir yerden para geldi, henüz dokunmadım. Sizin üç yüz taele ek olarak onu vereyim, borç alma sıkıntısından kurtarayım."

"Harika olur!" dedi Kuzen Zhen. "O zaman Jia Rong üç yüz taeli almak için gidince ona yetki verirsen, o parayı da alır."

"Önce benim gitmem lazım." dedi Jia Lian hemen. "Günlerdir evde değildim. Gidip Büyükanne Jia'ya, Wang Hanım ve bizimkilere saygılarımı sunmam iyi olur. Size de uğrarım, hizmetkârlar ne yapıyorlar diye bakarım. Böylece kayınvalidene de saygılarımı sunmuş olurum."

"Seni bir kere daha zahmete sokacağız." dedi Kuzen Zhen gülerek. "Bundan pek emin değilim."

"O da ne demek?" dedi Jia Lian. "Kuzenler arasında bunun lafı mı olur?"

"O zaman sen de amcanla git." dedi Kuzen Zhen, Jia Rong'a. "Büyük hanımefendi, diğer hanımlar ve Sör She'ya saygılarını sun, annenle benim selamlarımızı da ilet. Büyük hanımefendinin nasıl olduğunu ve hâlâ ilaçlarını alıp almadığını sormayı unutma!"

Jia Rong bu emirlerin her birine "Tamam, efendim!" dedikten sonra Lian amcasının peşinden dışarı çıktı. İkisi atlarına binip birkaç delikanlı ve Yu Lu eşliğinde şehre doğru yola çıktılar. Jia Lian sürekli olarak aklında Erjie, yeğeniyle onun hakkında sohbet ederken yolculuğun nasıl geçtiğini hiç anlamadı. Güzelliğine ve nezaketine övgüler yağdırıyordu. Ne kadar mükemmel bir duruşu, yumuşak ve hoş bir konuşma tarzı olduğunu söyledi. Her şeyiyle insanda hayranlık ve saygı uyandırdığını belirterek bitirdi.

"Herkes Feng yengeni öve öve bitiremiyor ama onun tırnağı bile olamaz." dedi.

Jia Rong bu konuşmanın nereye varacağını çok iyi biliyordu.

"Eğer o kadar beğendiysen, çöpçatanın ben olayım, ikinci eşin olması için uğraşayım." dedi.

"Şaka mı yapıyorsun?" dedi Jia Lian. "Yoksa ciddi misin?"

"Hem de gayet ciddiyim."

Jia Lian güldü.

"Çok şahane bir teklif bu! Tek problem, Feng yengen bunu kaldıramaz. Ayrıca büyükannen de buna yanaşmaz. Er teyzenin zaten nişanlı olduğunu bir yerlerden duymuştum."

"Bunların hiçbiri sorun değil." dedi Jia Rong. "Er ve San teyzelerin soyadları aynı olsa da Büyükbaba You'nun öz kızları değiller. Bayan You büyükbabamla ikinci evliliğini yaparken önceki evliliğinden olan iki kızını da yanında getirmiş. Bayan You daha ikinci kızına hamileyken, ilk kocası, İmparatorluk Çiftliği'ndeki idarecilerden biri olan Zhang adındaki bir arkadaşıyla anlaşma yapmış; o sıralar onun da karısı hamileymiş. Eğer çocukları bir kız, bir oğlan olursa, birbirleriyle nişanlamaya karar vermişler. Böylece Er teyze doğar doğmaz Zhangların oğluyla nişanlanmış. Daha sonra Zhanglar bir davada bütün paralarını kaybetmişler; Bayan You'nun kocası ölmüş, o da büyükbabamla evlenmiş. On

on beş yıldır onlardan hiç haber almamış. Bu nişan hakkında sürekli şikâyet ediyor ve iptal etmek istediğini söylüyor. Babam da Er teyze için başka bir koca bulmak istiyor. Doğru kişiyi bulmayı bekliyor, ondan sonra Zhangları arayıp para gönderecek ve nişandan vazgeçmeleri için ikna edecek. Zhanglar çok fakir olduklarından, bunu reddetmeleri çok zormuş. Zaten bizim nasıl insanlar olduğumuzu gördükleri zaman itiraz etmeye kalkışamazlar. Babam ve büyükbabam, Er teyzenin ikinci eş olmasını istemeseler de sana itiraz etmeyeceklerinden eminim. Benim gördüğüm en büyük zorluk Feng yenge."

Jia Lian, Jia Rong'un söylediklerinden o kadar mest oldu ki son sözlerini duyup duymadığı bile şüpheliydi. Suratında ahmak bir sırıtmayla bir süre sessizce at sürdü. Bu arada Jia Rong da düşünüyordu.

"Sana bir şey diyeyim mi amca?" dedi sonra. "Eğer cesaretin varsa, bunu kolayca yapmanın bir yolu bulunur. Sadece biraz para harcaman gerekir."

"Orasını boş ver sen!" dedi Jia Lian hevesle. "Eğer bir planın varsa, bana söyle."

"Konağa vardığımızda kimseye bundan söz etme." dedi Jia Rong. "Babama açıklamama fırsat ver, o büyükbabamı ikna eder. Her şey ayarlanınca, bizim konağın arkasındaki sokaklardan birinde küçük bir ev al, dayayıp döşe, bir iki evli çift tut. Ondan sonra tek yapacağın gününe karar vermek. Kimsenin haberi olmadan Er teyzeyle evlenirsin. Tabii hizmetkârların hiçbir şey söylememeleri için baskı yaparsın. Onlar konuşmadıkları sürece, iç dairelerden dışarı çıkmayan Feng yengenin duymasına imkân yok. Bir iki yıl bu şekilde yaşadıktan sonra sırrın açığa çıksa bile fırtınayı kolayca atlatırsın. Sadece babandan gelecek patlamaya göğüs germek zorunda kalırsın; o zaman da bunu ailen için yaptığını, Feng yengenin oğul doğuramadığını söylersin. Feng yengeye gelince, pilavın çoktan piştiğini ve artık dönüş olmadığını görünce katlanmak zorunda kalır. Tatlı dille büyük hanımefendiyi araya girmeye ikna edersen mesele kolayca hallolur."

"Arzu, bilgeyi bile aptala çevirir." diye bir atasözü vardır. Jia Lian, Erjie'ye duyduğu arzuyla o kadar mest olmuştu ki Jia

Rong'un aptalca planı bile ona makul gelmişti. Matemde olduğu ve babası bu kadar sert, evdeki karısı bu kadar kıskançken, dışarıda böyle gizli bir odalığa sahip olmasının hiç de doğru bir şey olmadığı gerçekleri normalde onu durdurması gerekirken hepsini bir kenara itti. Jia Rong'un bu tavsiyesinin karşılıksız olmadığını bile düşünemedi. Jia Rong'un da Erjie için bazı planları vardı ama babasıyla aynı evde oldukları sürece bunu gerçekleştirmesi imkânsızdı. Eğer Jia Lian, Erjie ile evlenirse, o zaman kız dışarıda oturacak; Jia Lian olmadığı zamanlar kızla eğlenmek için sınırsız fırsatı olacaktı. Bunlardan haberi olmayan Jia Lian, Jia Rong'a çok teşekkür ederek onu ödüllendireceğine söz verdi.

"Eğer gerçekten bu işi yaparsan, sana iki nefis kız alıp hediye edeceğim."

O arada Ning Konağı'na gelmişlerdi.

"Sen içeri girip büyükannemden Yu Lu'ya vereceğin parayı iste, amca. Ben de öteki konağa gidip büyük hanımefendiye saygılarımı sunayım."

Jia Lian gülümseyerek onayladı.

"Onu gördüğünde benim de seninle geldiğimi söyleme." dedi.

"Tamam." dedi Jia Rong. Sonra amcasının kulağına eğildi. "Eğer Er teyzemi görürsen, sakın sabırsızlığa kapılma! Bir skandal, daha sonra yapacaklarımızı zorlaştırır."

"Saçmalama!" dedi Jia Lian gülerek. "Haydi, işine git sen! Ben burada bekliyorum."

Jia Rong, Rong Konağı'na giderken, Jia Lian Ning Konağı'nın kapısından girdi. Geçici olarak orada görevlendirilen adamlar içeride onu karşılamak için bekliyorlar, diğer uşaklar da arkalarında dizilmişlerdi. Jia Lian salona doğru giderken etrafında toplandılar. Genç adam formalite icabı onlara birkaç soru sorduktan sonra gönderdi hepsini ve içeriye girdi.

Hem kuzen hem de yakın arkadaş olarak Kuzen Zhen ile Jia Lian birbirlerinden hiçbir şey saklamazlar, birbirlerinin dairelerine teklifsizce girip çıkarlardı. Jia Lian, Kuzen Zhen'in dairesindeki ana salona girerken yaşlı kadınlar kapının perdesini kaldırıp geldiğini haber vermeden onu içeri aldılar.

İçeri girince etrafına bakınan Jia Lian, Erjie ile iki genç hizmetçinin, odanın güney tarafındaki sedirde oturup nakış işlediklerini gördü. Annesi ve kız kardeşi yoktu. Kızın yanına gidip selamladı. Gülümseyerek buyur edilince, sedirin doğu tarafına oturup sırtını kafes işi paravana dayadı. Erjie'nin de şeref misafirlerine ait yerde oturmasını söyledi ısrarla. Hâl hatır sorgulanmasının ardından, Jia Lian kıza annesiyle Sanjie'nin nerede olduklarını sordu.

"Bir şeye bakmak için arka tarafa gittiler." dedi Erjie. "Şimdi gelirler."

Hizmetçiler de ikisini yalnız bırakıp çay getirmek için dışarı çıktılar. Jia Lian, Erjie'ye anlamlı anlamlı baktı ama kız sadece gülümsedi ve çekingen bir şekilde gözlerini kaçırarak fark etmemiş gibi yaptı. O anda Jia Lian fiziksel bir teşebbüsün çok erken olacağına karar verdi. Kız orada otururken bir yandan da ucunda işlemeli, minik bir kesenin takılı olduğu ipek bir mendille oynuyordu. Jia Lian ortama hâkim olan mahcup sessizliği bozmak için bir şey arıyormuş gibi belini yokladı.

"Ah, betel cevizlerimi unutmuşum! Eğer sende varsa bana biraz verir misin?" dedi.

"Var." dedi Erjie. "Ama başkalarına vermek için değil."

Jia Lian, sanki elindeki mendili alacakmış gibi gülerek kıza doğru bir hamle yaptı. Erjie birisinin ansızın içeri girip onları uygunsuz bir mücadele içinde bulacağından korkarak mendili ona doğru attı. Jia Lian havada yakaladı ve kesenin içindekileri avucuna boşalttı; yarısı yenmiş bir cevizi alıp ağzına attı, çiğnemeye başladı, gerisini tekrar keseye koydu. Mendili kıza geri vermek üzereyken, iki hizmetçi çayla içeri girdi. Jia Lian çayını alıp yudumladı. Hizmetçiler görmeden, kuşağından, birbirinin içine girmiş dokuz minik dragon şeklindeki kolye ucunu çıkardı, mendilin ucuna bağlayıp kıza attı. Ama Erjie farkında değilmiş gibi yaptı. Uçlarına iki şeyin bağlı olduğu mendil sedirin üzerinde, hemen yanına düştü ama o çayını yudumlamaya devam etti. Tam o sırada kapı perdesinde bir hışırtı oldu ve yaşlı Bayan You ile Sanjie, iki hizmetçiyle birlikte odaya girdiler. Jia Lian kıza gözüyle mendili almasını işaret etti ama Erjie hiç aldırmadı. Kızın ne yapmaya çalıştığını anlamayan Jia Lian panik hâlinde ayağa fırlayıp Sanjie

ile annesini selamlamaya gitti. Hâl hatır sorulmasının ardından arkasını dönüp bakınca, Erjie'nin yüzünde aynı anlaşılmaz gülümsemeyle, aynı yerde durduğunu gördü ama mendil ortadan kaybolmuştu. Genç adam rahat bir nefes aldı.

Hepsi yerlerine oturup biraz hoşbeş ettikten sonra Jia Lian ne için geldiğini hatırladı.

"Kuzen Zhen'in karısı önceki gün size biraz gümüş para göndermiş. Bugün bir ödeme yapmaları gerekiyormuş; Kuzen Zhen hem o parayı sizden almam hem de evde her şey yolunda mı diye bakmam için beni gönderdi." dedi.

Yaşlı Bayan You, Erjie'ye sandığın anahtarını alıp parayı getirmesini söyledi.

"Bu görev bana size saygılarımı sunma ve genç hanımları tekrar görme fırsatı verdiği için çok memnun oldum, hanımefendi." dedi Jia Lian, Erjie gittikten sonra. "Çok harika göründüğünüzü söylemeliyim. Ama genç hanımlar, yabancı bir eve gelmenin rahatsızlıklarına katlanmak zorunda kaldıkları için çok üzgünüm."

"Yakın akrabalar arasında bunun lafı bile olmaz!" dedi Bayan You gülerek. "Çok naziksiniz, Bay Lian. Nerede kaldığımızın bir önemi yok, bütün yataklar aynı. Doğrusunu isterseniz, Bay You göçüp gittikten sonra bizim için her şey çok zorlaştı. Kızımın kocası bize yardım eli uzatmasaydı, nasıl idare ederdik bilmiyorum. Böyle sıkıntılı bir zamanda onun evine göz kulak olmak, onun yaptıklarının yanında önemsiz kalır. Asla rahatsızlık olarak değerlendirilemez."

Erjie parayla geri gelip annesine, annesi de Jia Lian'e verdi; Jia Lian hizmetçilerden birine dışarıdan yaşlı kadınlardan birini çağırmasını söyledi. Kadın gelince parayı ona verip Yu Lu'ya götürmesini ve ön tarafta kendisini beklemesini söylemesini istedi.

Yaşlı kadın parayı alıp giderken avludan Jia Rong'un sesi duyuldu, birkaç dakika sonra da içeri girdi. Büyükannesini ve iki teyzesini selamladıktan sonra gülerek Jia Lian'e döndü.

"Beyefendi She seni soruyor, amca. Senden kendisi için bir şey yapmanı isteyecekmiş. Tapınaktan birini gönderip seni aldıracaktı ama ben zaten şehre gelmek üzere olduğunu söyledim. Yolda seni görürsem çabuk olmanı söylememi istedi."

Jia Lian hemen gitmek üzere kalktı ama Jia Rong'un Bayan You'ya söylediği bir şey yüzünden durakladı.

"Büyükanne, biliyorsun geçen gün sana babamın Er teyze için bir koca bulduğunu anlatmıştım. Görünüşü ve yapısı tıpkı Lian amcaya benziyor. Bu seni memnun eder mi?"

Bunu söylerken parmağıyla Jia Lian'i gösterip bir yandan da Erjie'ye burun bükerken, sorunun annesinden çok Erjie'ye sorulduğu belli oluyordu. Erjie utanıp cevap veremedi. Ama kardeşi araya girdi.

"Seni küçük canavar!" diye bağırdı Sanjie, yarı öfke, yarı şakayla. "O pis çeneni kapat, yoksa ben gelip kapatırım!"

Jia Rong gülerek odadan çıktı; Jia Lian de yaşlı kadın ve kızlarıyla vedalaşıp gülerek arkasından gitti. Hizmetkârları kumar oynamamaları, içki içmemeleri ve benzer konularda uyardıktan sonra, Jia Rong'u bir kenara çekip hemen tapınağa dönmesi ve konuyu babasına açması için ısrar etti. Ardından Yu Lu'yla birlikte öteki konağa gidip ödemeler için ihtiyaç duyulan parayı verdi. Onu yolladıktan sonra kendisini çağıran babasına ve saygılarını sunmak için büyük hanımefendiye uğradı. Ama bu detaylar bizi ilgilendirmiyor.

Şimdi Ning Konağı'na dönelim. Jia Rong, Jia Lian ile Yu Lu'yu gönderdikten sonra yapacağı başka bir şey olmayınca, tekrar tapınağa dönmeden önce teyzeleriyle şakalaşmak için içeri girdi. Tapınağa geri gittiğinde akşam olmuştu, hemen babasına rapor verdi.

"Yu Lu parayı aldı. Büyük hanımefendi tamamen iyileşmiş. Artık ilaç almıyormuş."

Sonra Jia Lian ile ilgili konuyu açma fırsatını buldu; şehre gelirlerken onun Erjie'yi ikinci eşi olarak almak istediğini söylediğini, kendisinin de ayrı bir ev açmasını ve bu evliliği Xifeng'dan saklamasını teklif ettiğini anlattı.

"İkinci eş almasının tek nedeni bir erkek çocuk istemesi; özellikle Erjie teyzeyi tercih etmesinin sebebi de dışarıdan tanımadığı birini almaktansa bu işi aile içinde bildik biriyle halletmek istemesi. Sana konuyu açmam için çok ısrar etti." dedi.

Tabii bu planın asıl sahibinin kendisi olduğunu dile getirmedi.

Kuzen Zhen bir süre düşündükten sonra memnun görünüyordu.

"Aslında hiç fena bir fikir değil. Acaba Er teyzen de ister mi? En iyisi yarın gidip büyükannenle bir konuş. Kızına bu konuyu açmasını söyle, bakalım kabul edecek mi. Eğer ederse hemen bir ayarlama yaparız." dedi.

Kuzen Zhen, nasıl davranması gerektiği konusunda Jia Rong'a birçok tavsiyede bulunduktan sonra You Shi'ye planı anlatmak için içeri gitti. You Shi bunun hiç uygun olmadığı konusunda ısrar ederek kocasını vazgeçirmeye çalıştı ama Kuzen Zhen kararını vermişti. Sonunda, her zaman kocasına boyun eğdiği, Erjie üvey kardeşi olduğu, dolayısıyla ona karşı pek bir sorumluluk hissetmediği gerekçeleriyle erkekleri bildikleri gibi yapmaları için rahat bırakıp bu işten elini eteğini çekti.

Jia Rong ertesi sabah ilk iş olarak, şehre dönüp yaşlı You Hanım'la aynen babasının dediği gibi konuştu. Kendisinden de bir şeyler ekledi. Jia Lian'in ne kadar mükemmel biri olduğunu; hasta olan karısı Xifeng'ın iyileşmesinin beklenmediğini; Jia Lian'in dışarıda bir ev alıp Erjie'yi geçici olarak oraya yerleştirmeyi, bir iki yıl içinde karısı ölünce onu konağa getirip birinci eşi yapmayı planladığını söyledi. Kuzen Zhen'in nişan için vereceği hediyelerden ve Jia Lian'in geline vermeyi düşündüğü düğün armağanlarını, ayrıca yaşlılığında kendisine bakmaya hazır olduğunu, zamanı gelince Sanjie için de bir koca bulacağını anlatarak sözlerine devam etti. Göklerden üzerine çiçekler yağdırılan Liang Hanedanlığı vaizi bile daha etkili konuşamazdı. Çizdiği bu ışıltılı tablo karşısında yaşlı Bayan You doğal olarak rıza gösterdi, üstelik geçimini dayandırdığı Kuzen Zhen bu evliliği karşılayacağından, çeyiz hazırlamak zorunda da kalmayacaktı. Jia Lian öyle zarif bir beyefendiydi ki Zhangların oğlundan katbekat üstündü. Hemen Erjie'yle konuşmaya gitti.

You Erjie çok işveli bir genç kızdı. Geçmişte ablasının kocası Jia Zhen ile bir macera yaşamıştı ve Zhang Hua ile nişanlı oluşu daha iyi bir evlilik yapmasını engellediği ve kendisini fakirliğe mahkûm ettiği için hep hayıflanmıştı. Madem Jia Lian onu sev-

miş, enişteşi de bu evliliği onaylamıştı, o zaman karşı çıkmasını gerektirecek ne vardı ki? Başını sallayarak onayladı, annesi hemen bunu Jia Rong'a bildirdi, zamanı gelince Kuzen Zhen de haberdar edildi.

Ertesi gün Kuzen Zhen, yaşlı Bayan You'nun kabul ettiğini bizzat kendisinden duysun diye Jia Lian'i tapınağa davet etti. Genç adam bu işin sıkıntı çıkmadan halledildiğine çok memnun oldu ve hemen neler yapılması gerektiği hakkında konuşmaya başladı. Uşakların civarda uygun bir ev bakmaları, gelinin çeyizinin hazırlanması ve gelin odasının döşenmesi için planlamalar yapıldı. Birkaç gün içinde hepsi halledildi. İki Dük Caddesi'nin yaklaşık bir kilometre kuzeyindeki Küçük Çiçek Sokağı'nda yirmi odalı bir ev alındı; baştan aşağıya döşendi; iki hizmetçi tutulup eve yerleştirildi. Jia Lian başlangıçta yaşlı hizmetkârlar konusunda ne yapacağını bilemedi. Kendi evindekileri gönderse hemen anlaşılırdı; öte yandan dışarıdan satın alınan evli bir çift tamamen yabancı olacağından, sadakatlerinden emin olması ve güvenmesi imkânsızdı. Sonra birden, Xifeng'ın bir kıskançlık nöbeti sırasında saldırması üzerine kendisini asan talihsiz kadının kocası Bao Er geldi aklına. O dönemde adama biraz para vermiş ve yeni bir eş bulacağını vadetmişti. Sonunda onun için bulduğu eş, içki içe içe ölen sarhoş aşçı Düşkün Duo'nun dul karısıydı. Bao Er, Bayan Duo'nun cazibesi konusunda zaten tecrübeli olduğundan, bunun iyi bir pazarlık olduğunun farkındaydı. Bayan Duo da parasıyla (Jia Lian'in ödediği) özgürlüğünü sağlayabilecek bir adamla evleneceğine çok memnun olmuştu. Bu çift Jia Lian'e sadakatleri ve Xifeng'a olan nefretleri bakımından, yeni ev için çok iyi bir seçenek teşkil ediyordu; büyük bir memnuniyetle eve yerleştiler ve yeni satın alınan diğer iki hizmetçiyle birlikte Erjie'nin emrine amade beklediler.

Geriye halledilmesi gereken Zhang Hua meselesi kalmıştı. Zhang Hua'nın büyükbabası imparatorluk çiftliklerinden birinde idarecilik pozisyonunda çalışmış; yaşlı adam ölünce bu göreve oğlu getirilmişti. İşte o dönemde çok iyi arkadaşı olan Bayan You'nun ilk kocasıyla çocuklarının bu nişan anlaşmasını yapmışlardı. Kısa bir süre sonra bir davada varını yoğunu kaybetmiş ve aile öyle korkunç bir sıkıntıya düşmüştü ki yiyecek yemek,

giyecek kıyafet bile bulamaz hâle gelmişlerdi. Dolayısıyla oğullarını evlendirmeleri söz konusu dahi değildi. Sonra Erjie'nin annesi yeniden evlenmiş, on dört yıldan uzun bir süre ortalarda görünmemişlerdi. Sonuçta izleri sürüldü ve Zhang Hua'nın babası Ning Konağı'na çağrıldı, Erjie'yi nişandan azlettiğine dair bir sözleşme imzalatıldı. Aslında imzalamak istememişti ama Kuzen Zhen'in zengin ve otoriter havasından öyle korktu ki itiraz edemedi. İmzalamasının hemen ardından yaşlı Bayan You ona yirmi tael ödedi, mesele kapandı.

Artık her şey yolundaydı. Şimdi Jia Lian'in günü belirlemesine sıra gelmişti. Takvime başvuruldu ve sonraki ayın üçü en hayırlı gün olarak tespit edildi. O gün Erjie yeni evine gelin olarak getirilecekti.

Ama bunun için sonraki bölümü bekleyeceksin.

Adam bir akraba kızına şehvet duyduğu için,

Karı koca ayrı düşerler.

65. BÖLÜM

Kılıbık bir hovarda gizlice bir odalık alır.

Sanjie'nin gelecekteki evliliği merak konusu olur.

Ayın ikisine kadar Jia Lian, Kuzen Zhen ve Jia Rong arasında mutabık kalınan bütün düzenlemeler tamamlandı; Bayan You ile Sanjie yeni eve taşındılar. Bayan You kısa bir incelemeden sonra, Jia Rong'un yarattığı beklentileri aynen karşılamasa da evi beğendi; en azından şahane bir şekilde döşenmişti ve yaşlı Bayan You ile Sanjie taşınmaktan çok memnundular. Bao Er ve karısı ellerinden geleni yapıyorlar; yaşlı Bayan You ile konuşurlarken "Evet, hanımım", "Hayır, hanımım"; Sanjie ile konuşurlarken de "Bayan You" ya da "Küçük Hanım" diyorlardı. Sanjie'ye hayatında ilk kez böyle hitap ediliyordu. Aynı gecenin son saatinde, günün ağarmasına bir iki saat kala, Erjie gelin süslerini takmadan sade bir tahtırevanla yeni evine getirildi. Tören için tütsü ve kâğıt adaklar, düğün yemeği ve yatak o gelmeden çok önce hazırlanmıştı. Jia Lian de kısa bir süre sonra küçük bir tahtırevanla geldi. Gelinle damat Cennet ve Yeryüzü'ne eğilerek selam verdikten sonra adak kâğıtları yakıldı; yaşlı Bayan You iyice örtülmüş olan kızını gerdek odasına götürdü; yepyeni ve pahalı görünümlü kıyafet ve mücevherlerin yarattığı büyük değişimden çok memnun kaldı.

O gece Erjie ve Jia Lian o odada birbirlerine sevgilerini sundular. Jia Lian'in Erjie'yi tanıdıkça sevgisinin daha da arttığını;

duygularını ifade eden davranışlar yapma arzusunun çok güçlü bir hâl aldığını söylemek yeterli olur. Sanki Erjie onun tek eşiymiş ve Xifeng hiç yokmuş gibi davranmaktan başka düşüncesi yoktu. Bao Er ve karısının kıza Bayan Lian olarak hitap etmelerini emretti, kendisi de onlarla konuşurken Erjie'den aynı şekilde söz ediyordu. Zaman zaman mecbur kalıp Xifeng'ın yanına döndüğünde, Ning Konağı'nda işleri olduğunu söylüyordu. Kocasının Kuzen Zhen'le ne kadar iyi anlaştığını ve onun kocasına sık sık danıştığını bilen Xifeng hiçbir şeyden şüphelenmedi. Çok sayıda olmalarına rağmen Rong Konağı çalışanlarının çok azı Jia Lian'in ne yaptığıyla ilgileniyordu; bu konuda meraklı olup neyin peşinde olduğunu öğrenmeye zaman bulanlar da sırrını ele vermenin belli belirsiz avantajları üzerine kumar oynamaktansa, ona yaltaklanarak sevgisini kazanmanın derdindeydiler. Her şey gayet güzel yürüyor gibi görünüyordu ve Jia Lian bunun olmasını sağlayan Kuzen Zhen'e büyük bir minnet duyuyordu.

Jia Lian, bu küçük evin günlük masraflarını karşılamak için ayda on beş tael harcıyordu. Gelemediği günlerde, Bayan You ve iki kızı hep beraber sofraya oturuyorlar; evde olduğu günlerdeyse, Erjie'yle ikisi baş başa, Bayan You ile Sanjie de kendi odalarında yemek yiyorlardı. Masraflar için Erjie'ye verdiği paranın dışında, kendi özel birikimlerini de saklaması için kıza getiriyordu. Çok özel yatak odası detaylarına kadar Xifeng'la ilgili her şeyi Erjie'ye anlatıyor ve Xifeng ölür ölmez, konağa taşınacağına ve karısı olarak orada yaşayacağına söz veriyordu. Erjie'nin bundan hoşlanmadığı söylenemezdi. Bu küçük ev, bir düzine kadar sakiniyle gayet iyi idare ediliyordu.

***

İki ay çabucak geçip gitti. Bir akşam, Kuzen Zhen, Demir Eşik Tapınağı'ndaki bir günlük ayinden dönerken, You kardeşleri uzun zamandır görmediğini hatırladı ve onları ziyaret etmeye karar verdi. Önce eve birisini gönderip Jia Lian'in orada olup olmadığını sordurdu. Evde olmadığını öğrenince çok memnun oldu ve adamlarının çoğunu Ning Konağı'na gönderip, sadece çok güvendiği ikisini yanına aldı. Adamlar iki yanında atının dizginlerini tutarak yürüyorlardı. Oraya vardıklarında ışıkların yakılma zamanı gelmişti ama avlu kapısı hâlâ açıktı. O kadar sessiz

ve temkinli geldiler ki kimseye görünmeden içeri girmeyi başardılar. İki uşak atı ahıra bağladı ve uşakların müştemilatına gidip talimat bekledi; Kuzen Zhen de salona girdi. Sanjie ve annesi oturuyorlardı. Lamba henüz yakılmıştı. Karşılıklı selamlaşmalarının ardından Erjie de gelip onu dostça karşıladı. Çay ikram edildi. Kuzen Zhen çayından bir yudum alırken fincanının üzerinden ona gülümsedi.

"Sence ben iyi bir çöpçatan mıyım? Seçtiğim koca iyi değilse daha iyisini bulabilirim! Ablan yakında seni görmeye gelecek, bir de hediye getirecek." dedi.

Erjie yemek ve şarap getirilmesini, avlu kapısının da kilitlenmesini emretmişti. Misafirleri ailenin üyesi olduğu için, her zamanki kısıtlamaların gevşetilmesi uygun bulunmuştu. O arada Bao Er elinde bir şeylerle içeri girdi ve Kuzen Zhen'e saygılarını sundu.

"Sen iyi bir adamsın, Bao." dedi Kuzen Zhen, candan bir şekilde. "Eminim Bay Lian seni bu yüzden seçti. Gelecekte çok daha önemli işlerin olacağına hiç şüphe yok. Bu yüzden sakın dışarıda içip de başını belaya sokma, olur mu? Eğer dediklerimi yaparsan, söz veriyorum karşılığını alacaksın. Bir şeye ihtiyacın olduğunda bana haber ver. Bay Lian'in işi gücü çok. Bu evde her türlü insan var, bir şey eksik olursa bana bildir. Biliyorsun Jia Lian'le ben sadece kuzen değil, çok iyi dostuz."

"Evet, efendim. Sizi memnun etmek için elimden geleni yaparım." dedi Bao Er. "Yapmazsam kafamı uçurursunuz, biliyorum."

Kuzen Zhen gülerek başını salladı.

"İyi. Biliyorsan sorun yok." dedi.

Bir süre dördü oturup içtiler ama Erjie, Kuzen Zhen'in aile oturmasına gelmediğini anladı ve kısa bir süre sonra annesini alıp götürmek için bir bahane buldu. Dışarıya çıkması gerektiğini ama yalnız başına gitmeye korktuğunu söyledi. Yaşlı You Hanım ile Erjie odadan çıkınca, Kuzen Zhen Sanjie'nin yanına sokuldu. Davranışları o kadar samimi bir hâl aldı ki yanlarındaki iki hizmetçi utanıp mutfağa kaçtı. Onları yalnız bırakırlarsa, Kuzen Zhen ile Sanjie'nin diledikleri gibi rahat hareket edeceklerini düşünmüşlerdi.

Bu süre boyunca Kuzen Zhen'in iki uşağı mutfakta Bao Er ile içiyor, karısı arkası dönük olarak ocak başında duruyordu. İki hizmetçi içeri dalıp uşaklarla şakalaşarak şarap isteyince, Bao Er pek memnun olmadı.

"Burada ne işiniz var sizin?" dedi. "Salonda olmanız gerekmiyor muydu? Ya bir şey isteseler, söyleyecek kimseyi bulamayınca sorun olur."

Karısı ocaktan öfkeyle döndü.

"Seni yaşlı aptal! Sen kendi şarabına baksana! Zıbarıp horlaya horlaya uyusan da hepimiz rahat etsek! Orada hizmet bekleyip beklemediklerinden sana ne? Ben bu işler için buradayım. Nasıl olsa yağmur yağsa sana değmez. Neden endişeleniyorsun?"

Bao Er, Jia Lian'le olan iyi ilişkisini karısına borçlu olduğunun farkındaydı. Son günlerde parasını alıp şarabını içmekten başka pek bir şey yaptığı yoktu ama Erjie, karısının hizmetinden o kadar memnundu ki Jia Lian onun kusurlarını bildiği hâlde, karısının hatırına bunları yüzüne vurmuyordu. Bao Er bunu bildiğinden karısına karşı çok itaatkârdı. Bu yüzden de kendisiyle bu şekilde konuştuğu zaman sessizce birkaç kadeh daha içer, sonra yatmaya giderdi. Karısı da uşaklarla ve hizmetçi kızlarla bir şeyler içip mümkün olduğunca sevimli görünmeye çalışıyordu; böylelikle uşaklar Kuzen Zhen'e kendisi hakkında iyi şeyler söyleyeceklerdi. Ama mutfaktaki bu küçük parti tam canlanmaya başlamıştı ki birden kapıya vuruldu. Bao Er'ın karısı gidip kapıyı açınca Jia Lian'in atından indiğini gördü. Genç adam her şeyin yolunda olup olmadığını sorunca, kadın kulağına Kuzen Zhen'in geldiğini ve şu anda batı avlusundaki misafir odasında olduğunu söyledi. Jia Lian doğru kendi odasına gidince, Erjie ile annesini orada otururlarken buldu. Onun geldiğini gören iki kadın çok şaşırdı ama Jia Lian anlamamazlıktan geldi.

"Bize şarap getir." dedi Jia Lian, Bao Er'ın karısına. "Bir iki kadeh içip yatayım. Bu akşam çok yorgunum."

Erjie hemen gülümseyerek öne atılıp ceketini aldı, ona çay getirdi, gününün nasıl geçtiğini sordu; kısacası bütün kadınca ilgisini yağdırıp onu mest etti. Sonra Bao Er'ın karısı şarap getirdi.

Yaşlı Bayan You içmek istemediğini söyleyip yatmaya gitti. İkisi oturup içmeye başladılar. Genç hizmetçilerden biri mutfaktan gelip hizmet etmeye hazır bekledi.

Bu arada Jia Lian'in yanında buraya getirdiği tek güvenilir uşağı olan Longer, efendisinin atını ahıra götürdü. Orada başka bir at daha olduğunu görüp incelemeye başladı ve Bao Er'ın karısının fısıltıyla Kuzen Zhen'in oralarda bir yerde olduğunu söylemesinden bir anlam çıkarmaya çalıştı. Gerçekten de atı bağladıktan sonra mutfağa gidince, Kuzen Zhen'in iki uşağı Xier ile Shouer'ı orada oturup içerken buldu. Onlar da Longer'ı görünce iki efendinin de burada olduğunu anladılar ama hiçbiri karşısındakinin anladığı şeyi kabul etmeye yanaşmadı.

"Biz efendimize yetişemedik." dediler Xier ve Shouer. "Hava artık çok karardığı için geceyi burada geçirmeye geldik."

"Burada kalabileceğiniz çok oda var." dedi Longer, sırıtarak. "Evinizdeymişsiniz gibi rahat olun. Ben de hanımefendiye aylığını vermeye gelmiştim. Artık geldiğime göre, ben de geceyi burada geçirebilirim."

"O zaman gelip bir şeyler iç." dedi Xier. "Biz çok içtik."

Longer tam oturup kendisine bir kadeh doldurduğunda, daha içmeye fırsat bile bulamadan, ahırdan kişneme ve tepinme sesleri geldi. Shouer ile hemen gidip atlara bağırdılar. Aynı yemliği paylaşan iki at birbirlerine öfkelenip tepişiyorlardı. Epeyce bağırıp çağırdıktan sonra iki genç atları yatıştırmayı başardı ve onları ayrı yerlere bağladı.

Onlar bu işle uğraşırlarken Xier birkaç kadeh daha içmişti; mutfağa döndüklerinde sarhoş olmuştu bile. Bao Er'ın karısı oradan ayrılmak için fırsat kolluyor gibiydi.

"Evet, beyler." dedi onlar içeri girerken. "Siz burada kalın, ben gidiyorum. Bir demlik çay yaptım; doldurup için. Ben yatıyorum."

Gençler gitmesini istemediler; bir sürü kucaklaşma, sarılma ve müstehcen şakalaşma sonucunda kadın onlardan kurtulup dışarı çıkmayı başardı. Arkasından kapıyı kapattı. Longer ve Shouer içeriden kilitleyip yatmaya hazırlandılar. Dönüp sedire baktıklarında Xier'in çoktan orta yerde uzanıp uykuya daldığını gördüler.

"Haydi, dostum, kalk da doğru düzgün yat!" dediler onu dürterek. "Bu kadar bencil olma! Biz nerede yatacağız?"

"Koca bir kıça ne dersiniz?" diye mırıldandı Xier, ayılarak. "Herkese yer var."

Onun çok sarhoş olduğunu anlayıp lambayı üflediler, mümkün olduğunca iki yanındaki boşluklara yerleşmeye çalıştılar.

Ahırdaki hareketlilik Erjie'yi meraklandırmıştı ama sohbeti kesintisiz sürdürerek Jia Lian'in dikkatini o taraftan uzaklaştırdı. Hatta o kadar başarılı oldu ki Jia Lian birkaç kadeh daha içtikten sonra şehvete kapılıp hizmetçiye kullanılmış tabak çanağı kaldırmasını söyledi; kapıyı kilitlemeyi teklif edip soyunmaya başladı. Erjie her zaman çok güzeldi ama üzerinde sadece kırmızı bir elbiseyle, yüzü arzuyla ışıldarken, kara bulutlara benzeyen saçlarını savurunca, gündüzleri pek rastlanmayan başka bir güzellik ortaya çıkmıştı. Jia Lian zevk dolu bir kahkahayla ona sarıldı.

"Herkes şirret karımın ne kadar mükemmel olduğunu söyleyip durur ama bu gece senin tırnağın bile olamaz." dedi.

"Güzel olabilirim ama namım kötü." dedi Erjie. "O zaman güzel olmanın bir anlamı yok."

"Neden öyle diyorsun?" dedi Jia Lian. "Hiç anlamıyorum."

"Hepiniz bana aptal muamelesi yapıyorsunuz." dedi Erjie, gözyaşlarıyla. "Hiçbir şeyden haberim yok sanıyorsunuz. Hayır! Daha iki aydır evli olmamıza rağmen..."

"Hiç de aptal olmadığını biliyorum." dedi Jia Lian.

"Bu kadar kısa süredir beraber olmamıza rağmen tamamen ve sonsuza kadar senin olduğumu hissediyorum; hem bu dünyada hem de gelecekte. Sen benim kocam olduğun için sana hep saygı duyacak, asla ve asla kandırmayacağım. Benim geleceğim güvende. Peki, ya kardeşim? Her şeyin bu şekilde devam etmesine izin veremeyiz. Onun için kalıcı bir çözüm bulmamız gerekiyor."

Jia Lian rahatlatıcı bir şekilde güldü.

"Hiç merak etme. Ben kıskanç bir adam değilim. Geçmişini biliyorum, bu benim için hiç önemli değil. Endişelenmene gerek yok. Şimdi evli olduğumuz için Kuzen Zhen'in buraya gelmesinden rahatsız olduğunun farkındayım ama Kuzen Zhen ile kardeşin için resmî bir beraberlik çözüm olur; ondan sonra yasakları unutur, dörtlü bir ekip oluruz. Ne dersin?"

Erjie gözlerini sildi.

"Çok nazik bir teklif ama diğer ikisinin bu fikri nasıl bulacağını hiç bilmiyorum. Birincisi, kardeşim çok tuhaf bir kızdır. İkincisi kuzenin meselenin açığa çıkmasını ister mi bilmiyorum."

"Göreceksin, çok güzel olacak!" dedi Jia Lian. "Hemen gidip onunla açık açık konuşayım. Şimdiden daha mükemmel bir zaman yoktur."

İçkili olmanın da verdiği cesaretle evin batı tarafındaki avluya doğru hızla gitti. Salonun penceresinden ışık geliyordu. Kapıyı itip içeri girdi.

"İşte buradasın kuzen!" dedi gülerek. "Sana saygılarımı sunmaya geldim."

Utançtan konuşamayan Kuzen Zhen ayağa fırlayıp onu bir koltuğa yöneltti.

"Ne oldu?" diye sordu Jia Lian, utandığını fark edince. "Onca zaman dostluğumuzdan ve benim için yaptıklarından sonra, milyon parçaya bölünsem sana olan minnetimi gösteremem. Benden rahatsız olacak hâlin yok ya? Sevgili kuzenim, bundan sonra aynen geçmişte olduğumuz gibi devam etmeni istiyorum. Aksi hâlde bir vârisim olması fikrinden vazgeçip bir daha buraya ayak basmam!"

O anda diz çökmeye yeltendi ama utançtan deliye dönen Kuzen Zhen hemen uzanıp ona engel oldu.

"Tamam, Lian." dedi. "Tamam. Nasıl dersen öyle olsun, kuzen. Sana bırakıyorum."

"Haydi o zaman, biraz daha şarap alalım!" dedi Jia Lian hizmetçi kıza. "Sevgili kuzenimle içeceğim." Sonra sırıtarak Sanjie'ye döndü. "Neden kuzenimle bir kadehi paylaşmıyorsu-

nuz? Sen ve Zhen beraber bir kadeh için, ben de sizin gelecekteki mutluluğunuza içeyim. Zhen ve Sanjie'ye!"

Jia Zhen güldü.

"Sen nasıl bir adamsın! Şu kadehi bitireyim." dedi ve kafasına dikti.

Sanjie sedirin üstünde ayağa fırlayıp küçümseyen bakışlarını yüzüne dikerek parmağıyla Jia Lian'i gösterdi.

"Tatlı dilinle beni kandırmaya çalışma! İkiniz içmek istiyorsanız, için. Ama beni karıştırmayın. Gölge oyunu oynatanlar perdeyi yırtmamaya dikkat ederler. Şu ana kadar sizin evde işlerin nasıl yürüdüğünü görmediğimizi sanacak kadar aptal olamazsın. Sen ve kuzenin pis birkaç tael harcayarak ablamla beni fahişeniz olarak satın alabileceğinizi düşündüyseniz, çok yanıldınız. Karını ve ondan ne kadar korktuğunu çok iyi biliyorum. Onun için ablamla evlenince, tıpkı bir gonk yürüten ama çalmaya cesaret edemeyen biri gibi onu buraya sakladığının farkındayım. Bu Xifeng Hanım'la tanışmak ve nasıl biri olduğunu görmek istiyorum. Bakalım kaç kolu, kaç kafası varmış! Eğer tatmin edici bir anlaşmaya varabilirsek, ne âlâ. Ama en küçük bir güçlük çıkarsa, onu karşıma alıp tek başıma mücadele etmeye hazırım. Ama bunu yapmadan önce, ikinizin de ciğerlerini sökmezsem benim adım Sanjie değil! İçki içmek mi istemiştiniz? Tamam, ben de içiyorum!"

Şarap demliğini alıp bir kadeh şarap doldurdu; sonra yarısını içip kolunu Jia Lian'in boynuna doladı, kadehi dudaklarına bastırdı.

"Kuzeninle içmiştim zaten." dedi. "Şimdi sevgiliymiş gibi yapalım."

Jia Lian bu hücum karşısında o kadar şaşırdı ki derhâl ayıldı. O akşam daha önce yaşananlardan sonra böyle rahatsız edici bir hırçınlığı hiç beklemeyen Kuzen Zhen afallayıp kalakaldı. Övünüp durdukları bütün tecrübelerine rağmen iki kuzen, bekâr bir genç kız tarafından dili tutulmuş bir çaresizliğe uğratılmışlardı. Ama Sanjie henüz bitirmemişti.

"Neden ablamı da çağırmıyorsunuz?" diye sordu. "Eğer eğ-

leneceksek, hep beraber eğlenelim. 'Neşe aile içinde yaşanır.' derler. Burada yabancı kimse yok. Hepimiz bir aileyiz. Herkes katılabilir!"

Kuzen Zhen oradan kaçmanın fırsatını kolluyor ama Sanjie buna imkân vermiyordu. Onun böyle yapabileceği aklının ucundan bile geçmemişti; geldiğine bin pişman oldu ama Jia Lian'i kırmadan öylece çıkıp gidemezdi.

Sanjie hiçbir şeyi umursamadan saçındaki süsleri ve dış giysilerini çıkardı. Konuşurken arada bir yaptığı hareketler zaten düğmeleri ilikli olmayan kırmızı elbisesinin açılarak yeşil göğüs kuşağının ve altındaki kar beyazı teninin ortaya çıkmasına neden oluyordu. Yeşil pantolonunun altından görünen kırmızı ayakkabılarını kâh birbirine vuruyor kâh hanımefendilere yakışır bir edayla yan yana getiriyordu. Küpeleri salıncak gibi bir ileri bir geri sallanıyordu. Siyah, yay gibi kaşları ve kırmızı dudakları lambanın ışığında daha yumuşak ve parlak görünüyor; içtiği şarap her zaman kıvılcımlar saçan, canlı gözlerine dayanılmaz bir çekicilik katıyordu. İki erkek hem büyülenmiş hem de gerilemişti. Sanjie'nin görünüşü ve tavırları şehvet düşkünlerinin arzu edeceği türdendi ama ayartıcı olamayacak kadar arsız olan sözleri ve aşikâr tahriki onları sindiriyordu.

Zavallı ikili, bedensel tatminden daha başka bir şeye ihtiyaç duydukları bir duruma düşmüşlerdi. Yiğitlikleriyle övünen erkeklerden beklenebilecek o keskin hazırcevaplıktan eser olmadığı gibi, kendi aralarında bile tek kelime edemiyor, Sanjie'nin ağzından büyüleyici sözler hiç zorlanmadan akıp dururken orada öylece oturuyorlardı. Bazen de kız onlara küfür ya da hakaret ediyor, korkunç şeyler söylüyordu. Sanki roller tersine çevrilmişti, Sanjie erkek, diğer ikisi parayla tutulmuş, aptalca sırıtıp duran, zavallı oyuncaklardı. Artık şaraba doyup, onlarla yeterince oynadıktan sonra aşağılayıcı bir şekilde kovup arkalarından kapıyı kilitledi ve yattı.

O günden sonra, ne zaman uşaklardan birisi onun canını sıkan en ufak bir şey yapsa, Kuzen Zhen, Jia Lian ve Jia Rong'a küfürler yağdırmaya başlıyor, üçünün de dolandırıcı, düzenbaz ve zalim olduklarını, dul bir kadınla iki yetim kızını kandırdıklarını

söylüyordu. O ziyaretten sonra evine dönen Kuzen Zhen bir daha kendisini göstermeye yeltenemedi. Bazen Sanjie keyifli olduğunda, birisini gönderip onu çağırtırdı; o zaman hâlâ onu kazanma umuduyla memnuniyetle gider ama rahat durmaya ve her şeyi kızın arzusuna bırakmaya dikkat ederdi.

Sanjie çok tuhaf bir genç kadındı. Doğal güzelliğini, çarpıcı bir şekilde giyinerek ve her türlü baştan çıkarıcı tavırlar sergileyerek artırmaktan vahşi bir zevk duyardı. Bunun sonucunda, onunla karşılaşan her erkek, sadece Jia Lian ve Kuzen Zhen gibi çabuk etkilenenler değil, daha sert olanlar bile ona vurulurlardı. Hepsi, onun yanında birkaç dakika kaldıktan sonra, pervasız, dobra ve neredeyse arsız tarzıyla ateşlerinin söndürüldüğünü ve yakınlaşma çabalarının püskürtüldüğünü hissediyorlardı. Annesi ve ablası, kuzenlere karşı ukala tavırlarını eleştirdikleri zaman Erjie'nin aptal olduğunu söylüyordu.

"Neden o iki serserinin, onlar gibilerin bir milyonuna bedel bizim gibi kızları mahvetmelerine ve cezasız kurtulmalarına izin verelim?" diyordu. "Ben izin vermezsem yapamazlar. Ayrıca Lian'in karısı çok tehlikeli bir kadın. Sizin evlendiğinizden haberi olmadığı için şimdilik bir sıkıntımız yok ama bugün yarın öğrenir, o zaman hiçbir şey yapmadan sakin sakin oturmaz. Çok korkunç bir kavga çıkacağı kesin, bakalım hangimiz sağ çıkacağız. Şimdi onlara pislik gibi davranarak biraz eğlenmekte bir sakınca yok. Eğer bu işin sonunda adımız kötüye çıkacaksa, bari hâlâ şansımız varken onlardan alabileceklerimizi alalım!"

Annesi ve ablası onunla tartışmanın bir faydası olmadığını anlayıp kendi hâline bıraktılar.

Sanjie kararını uygulamaya soktu. Özel yiyecekler, kıyafetler ve mücevherler konusundaki talepleri her geçen gün daha ölçüsüz ve kaprisli bir hâl alıyordu. Gümüş bir hediye alsa altınını istiyordu. Üzerinde inciler olan bir şey alsa, değerli taşları olan başka bir şey daha talep ediyordu. Kaz yese, ördek yemeyi planlıyordu. Ağzına layık olmayan bir şey hazırlayan aşçının vay hâline! Tabakları, masayı, her şeyi fırlatıp atıyordu. Yeni dikilen bir elbiseyi beğenmezse, malzemesi ne kadar pahalı olursa olsun, eline bir makas alıp her darbede lanet yağdırarak kesip kurdeleye çe-

viriyordu. Daha önce Erjie ile ihtimalleri tüketen ve bıkan Kuzen Zhen memnuniyetle onu Jia Lian'e bırakmış, tüm ilgisini kardeşine yöneltmiş; umduğu gibi müşfik bir hanımefendi olmadığı anlaşılan Sanjie ona daha pahalıya mal olmuştu, üstelik bir karşılık alma umudu da yoktu.

Son günlerde Jia Lian buraya gelince, bütün gününü Erjie ile geçiriyor, odasından çıkmaya yeltenmiyordu. Sanjie yüzünden kendisini içine soktuğu bu durumdan pişmanlık duymaya başlamıştı. Öte yandan Erjie çok sevecen ve ona çok düşkündü; kızı çok anlayışlı buluyordu. Yumuşaklığı, bir karar almadan önce kendisiyle tartışmakta ısrar ettiği kadınsı itaatkârlığıyla Xifeng'dan on kat daha iyiydi. Görünüm, ses tonu ve tavır bakımından en az beş kat daha üstündü.

Doğru, düşmüş bir kadındı; ne kadar pişmanlık duyarsa duysun, geçirdiği değişim ve mükemmellik erdemini geri getirmemişti. Ama bunları kendisi söylüyordu. Jia Lian hiçbir şekilde kabul etmiyordu.

"Herkes hata yapar." diyordu. "Kabahatini bilip bir daha yapmadığın sürece bir önemi yok."

Onun geçmişteki iffetsizliklerinden bahsetmeyi reddediyor; şimdiki iyiliği ona yetiyordu. Bütün şüphelerini unutup her zamankinden daha tutkuyla bağlanmıştı ona. Tek yürek, tek zihin hâlindeydiler. Beraber yaşayıp, beraber öleceklerine yeminler ediyordu. Xifeng ve Pinger düşüncelerinden tamamen çıkmışlardı.

Aynı yastık ve yorganı paylaştıkları her seferinde Erjie, Jia Lian'den kardeşi için bir şey yapmasını istiyordu.

"Neden Zhen'le konuşup, kardeşimi evlendirmek için ikinizin de tanıdığı birini bulmuyorsunuz?" dedi son seferinde. "Sonsuza kadar burada, bu şekilde kalmaya devam edemez. Önünde sonunda bir sorun çıkacak."

"Geçen gün Zhen'le bunu konuştum." dedi Jia Lian. "Ama onu kendisi için düşünmekten vazgeçmiyor. 'O bizim gibi adamlar için çok sıcak bir et. Gül çok güzel bir çiçektir ama dikenleri batabilir. Böyle bir kızla başa çıkamazsın. En iyisi onun için bir

koca bulup peşini bırak.' dedim. Ama 'Evet' de demedi, 'Hayır' da. Bir şeyler mırıldandı, kem küm etti, konuyu kapattı. Başka ne yapabilirim?"

"Merak etme." dedi Erjie. "Yarın Sanjie'ye konuyu açacağız. Onu nişanlanma konusunda ikna edebilirsek, Kuzen Zhen'le bunu konuşmak ona kalır. Kendisi için hiç umut olmadığına onu inandırabilirse, o zaman koca bulmak için bir şeyler yapmak zorunda kalır."

Ertesi gün Erjie bütün sabah boyunca dördü için küçük bir parti hazırlığıyla uğraştı ve Jia Lian hep yaptığı gibi gitmek yerine özellikle evde kaldı. Öğlene doğru Erjie kardeşini çağırdı; kız gelince, onu annesinin yanına, şeref konuğu yerine oturttu. Sanjie bu toplantının konusunu gayet iyi biliyordu. Şarap şişesi üçüncü kez dolandığında, ablasına fırsat bırakmadan gözyaşları içinde konuşmaya başladı.

"Bugün bana ders vermek için buraya çağırdığından eminim, abla ama ben aptal değilim ve çocuk gibi azarlanmayı hiç istemiyorum. Geçmişte olanları hepimiz biliyoruz, şimdi tekrarlamaya gerek yok. Sen buraya rahat rahat yerleştiğine ve annemin de geleceği garanti altına alındığına göre, şimdi benden nasıl kurtulacağınızı düşünmeye sıra geldi. Bu evlilik meselesi çocuk oyuncağı değil. Bir kızın öldüğü güne kadar bütün hayatına karar veriliyor. Geçmişte, çok kırılgan olduğumuz için ve erkeklerin ne tür planlar yapabildiklerini hiç bilmediğimizden, onları uzak tutmak amacıyla bilerek utanılacak şeyler yaptım. Şimdi her şeyi geride bırakmak, iyi ve itaatkâr bir eş olmak istiyorum. Ama bir şartım var: Evleneceğim adam tanıdığım ve sevdiğim biri olmalı. Eğer seçimi size bırakırsam, zengin, mevki sahibi ve yakışıklı birisini bulmak için elinizden geleni yapacağınızdan eminim. Ama kalbimi veremeyeceğim biri olursa, hayatım tamamen ziyan olur."

Jia Lian rahatlatıcı bir şekilde güldü.

"Orası kolay. Seçimi tamamen sana bırakıyoruz. Sadece adını söyle, bütün çeyizin bizden. Annenin de endişeleneceği hiçbir şey yok." dedi.

"Adını söylememe gerek yok." dedi Sanjie. "Erjie kim olduğunu biliyor."

"Kimmiş?" dedi Jia Lian, Erjie'ye dönerek ama Erjie bir an kardeşinin aklında kim olduğunu düşünemedi.

Ötekiler merak içinde beklerlerken Jia Lian kendinden emin bir şekilde ellerini çırptı.

"Ben kim olduğunu biliyorum! Çok iyi bir seçim!" dedi.

"Kim?" dedi Erjie.

"Onun için daha uygun kimse olamaz. Kesinlikle Baoyu'dür."

Erjie ve Bayan You haklı olduğunu düşünüyorlardı ama Sanjie öfkeyle karşı çıktı.

"Üç değil de on kardeş olsak, hepimizin bir Jia'yla evlenmesi gerektiğini düşünüyorsun herhâlde. Dünyada sizin ailedekilerden başka erkekler de var, biliyorsun." dedi.

Üçü de şaşırıp kaldılar. Eğer aklındaki Baoyu değilse kimdi?

"Sadece burnunuzun dibindekilere bakmayı bırakın!" dedi Sanjie. "Beş yıl öncesine git, abla."

Tam o anda Jia Lian'in en güvenilir uşaklarından biri ve sırdaşı Xinger geldi.

"Sör She sizi soruyor, efendim." dedi. "Wang Beyefendi'ye gittiğinizi söyledim ve hemen buraya geldim."

"Dün evden beni sordular mı?" dedi Jia Lian; pek önemsemiş gibi görünmüyordu.

"Hanımefendiye, Zhen Bey'le yüz gün organizasyonu yapmak için aile tapınağına gittiğinizi ve geri döneceğinizi sanmadığımı söyledim."

Jia Lian atını çıkarmalarını istedi ve Xinger'ı hanımlara yardımcı olması için bırakıp Longer'la beraber hemen yola koyuldu. Erjie, Xinger'ı sedirin ucuna oturtup hemen yanına iki tabak yiyecek ve büyük bir kadeh şarap koydurttu, Jia ailesi hakkında sorguya çekti. Xifeng kaç yaşındaydı? Hangi bakımdan öyle korkunçtu? Büyükanne Jia kaç yaşındaydı? Konakta kaç kız vardı? Vs. vs. Xinger bir yandan şarabını yudumlayıp gülerek, yaşlı kadın ve iki kızına Rong Konağı'nı ve sakinlerini detaylı bir şekilde anlattı.

"Ben iç kapıdaki görevlilerden biriyim." dedi. "Dört kişilik iki gruptan birindeyim. Vardiyalı olarak çalışıyoruz. Bir grup çıkarken diğer grup nöbeti alıyor. Sekiz kişiden bir kısmı benim gibi beyefendinin sırdaşı, bazıları da hanımefendinin. Biz beyefendinin sırdaşı olanlar hanımefendinin adamlarını kızdıracak tek kelime bile etmeyiz ama onlar sürekli bizi kışkırtmaya çalışırlar. Hanımımızı mı soruyorsunuz? Zalim bir kalbi ve sivri bir dili var, bu onu özetliyor. Efendimiz aptal biri değil ama onunla başa çıkamıyor. Bir de onun için çalışan Bayan Pinger var. Çok iyi biri. Hanımımızla arası çok iyi olsa da ondan habersiz bize iyilik yapar. Birimizin başı derde girse, hanımımız bir ton tuğla gibi üzerimize çöker ama Pinger'nın desteğini alabilirsek her şeyin yoluna gireceğini biliriz. Herkes hanımımızdan nefret ediyor; büyük hanımefendi ve Wang Hanım hariç. Diğerleri korktukları için onu seviyormuş gibi yapıyorlar. Hiç rakibi olmadığından hanımefendileri memnun etmeye çok dikkat ediyor, dolayısıyla her dediği yapılıyor, kimse onu durdurmaya cüret edemiyor. Çok da tutumludur. Şimdiye kadar dağ gibi para biriktirmiştir herhâlde. Bu yüzden hanımefendiler onun çok iyi bir idareci olduğunu söylerler. O övgüler alırken bizim neler çektiğimizi kimse bilmez. Ne zaman iyi bir şey olsa, herkesten önce ilk onun haberi olur ve bunun faydasını görür. Ama bir şeyler kötü gittiğinde ya da kendisi bir hata yaptığında, hemen bir kenara çekilir, suçu başkasına atar. Kendisi işin içinden sıyrıldığında, yangına körükle gidip başkalarını yakar. Kayınvalidesi bile ona katlanamıyor. 'Kendi yuvasını ihmal edip herkesinkine burnunu sokan karatavuk' diyor ona. Kendi işine bakması gerekirken evin işlerine karışmasına hiç gerek olmadığını söylüyor. Büyük hanımefendi olmasa, onu çoktan ait olduğu yere geri gönderirmiş."

Erjie güldü.

"Onun arkasından böyle şeyler söylüyorsan kim bilir benim arkamdan neler söylersin. Benim için söylenecek daha çok şey var." dedi.

Xinger diz çöküp itiraz etti.

"Eğer sizin hakkınızda en ufak bir şey söylediysem, üzerime yıldırım düşsün, hanımefendi! Beyefendi önce sizinle evlenseydi,

bu hepimiz için büyük bir lütuf olurdu. Bu kadar dayak yemez, küfür işitmez, etrafta korkuyla titreyerek dolaşmazdık. Aramızda her gün, her yerde sizi öve öve bitiremeyen, ne kadar nazik ve düşünceli bir hanım olduğunuzu söylemeyen tek bir kişi yok. Efendiden burada kalıp size hizmet etmemize izin vermesini isteyeceğiz."

"Kalk ayağa, kalk!" dedi Erjie, gülerek. "Korkmana gerek yok, şaka yaptım! Neden buraya gelmek istediğinizi bilmiyorum. Ben gidip hanımınızla görüşmeyi düşünüyorum."

Xinger korkuyla ellerini salladı.

"Sakın bunu yapmayın, hanımefendi! Yaşadığınız sürece onu hiç görmeseniz daha iyi edersiniz. Onun 'dili yumuşak, kalbi katı'dır, yüzünüze gülerken arkanızdan bıçaklar, size çok sıcak davranırken ayağınıza çelme takar. Böyledir o! Eminim genç Bayan You bile onunla başa çıkamazken sizin gibi nazik bir hanımefendi dengi olamaz."

Erjie güldü.

"Ona kibar davranırsam neden bana kötülük yapsın ki?" dedi.

"Bakın, hanımefendi." dedi Xinger. "İçkili olduğum için böyle konuşmuyorum. Sizin daha güzel olduğunuzu ve herkesin sizi sevdiğini görünce rahat bırakmaz. Kıskanç insanlara 'sirke şişesi' dendiğini bilirsiniz. Sadece sirke dolu şişe değil, fıçıdır o! Efendimiz kızlardan birine göz koyarsa, zavallı kızı dayaktan haşlanmış koyun başına çevirme fırsatını kollar. Güya Bayan Pinger efendimizin odalığı ama yılda bir kere bile onunla uyumasına izin verdiğinden şüpheliyim. O zaman da o kadar çok konuşur ki Pinger'yı ağlatır. 'Bunu ben istemedim, sen beni mecbur ettin. İstemediğimi söylediğimde, kötü ve itaatsiz olduğumu söyledin ama şimdi benimle uğraşıp duruyorsun!' der Pinger ona. Sonra da Pinger'nın gönlünü alıp affetmesi için yalvarır."

"Olmaz öyle şey!" dedi Erjie. "Dediğin kadar zalim olsa, bir odalıktan nasıl o kadar korkabilir?"

"Pinger'nın kendi açısından haklı tarafları var." dedi Xinger. " 'Herkes sağduyuya kulak vermek zorundadır.' derler. Pinger çocukluğundan beri hanımefendiyle beraber. Hanımefendi ev-

lendiğinde dört hizmetçisini yanında getirdi ama sadece Pinger kaldı. Diğerleri ya öldü ya da evlendi. Hanımefendi hem herkese ne kadar erdemli bir eş olduğunu göstermek hem de kocasını kendisine bağlamak için Pinger'yı kocasının odalığı yaptı. Başka bir sebep daha var. Bizim ailede, küçük beyler ergenlik yaşına geldiklerinde, evlenmeden önce onlara bakmaları için iki hizmetçi tahsis edilir. Beyefendinin de iki hizmetçisi vardı ama hanımefendi gelince bir yıla kalmadan onlarda kusur bulup gönderdi. Kimse sesini çıkarmasa da bunun iyi bir şey olmadığını biliyordu; bu yüzden Pinger'yı odalık olması için zorladı. Pinger çok iyi biri olduğundan, karı kocanın arasını bozacağına hanımına sadık kaldı. Bu yüzden onunla arasını daima iyi tutuyor."

"Demek öyle!" dedi Erjie. "Ama konakta genç bir dul ve bir sürü küçük hanım olduğunu duydum. Eğer hanımınız söylediğin kadar şirretse, onlar nasıl katlanıyorlar?"

Xinger ellerini kavuşturup güldü.

"Bilmiyorsunuz!" dedi. "Genç dul dediğiniz Bayan Zhu bir azize gibidir; hizmetkârlar ona 'Guanyin Bodhisattva' derler. Aile kuralı olarak dul kadınlar ev işlerine karışmazlar. Sakin ve erdemli bir şekilde yaşamaları beklenir. Konakta o kadar çok küçük hanım olunca, hepsi onun sorumluluğuna verildi; tek işi onlara yazmayı, nakış işlemeyi ve ahlak kurallarını öğretmek. Bayan Lian hasta olunca biraz ev idaresine de karıştı ama çok fazla değil. Sakin ve hanımefendice kuralların uygulanmasına dikkat ediyor; öteki gibi ağırlığını koymaya ya da ne kadar akıllı olduğunu göstermeye kalkışmıyor.

"Genç hanımların içinde en büyük olanı bu kadar sevildiğine göre çok iyi olmalı. İkincisi, yani efendimizin kardeşine "Bayan Saf" diyoruz; eline iğne batırsanız 'ah' bile demez. Üçüncüsü, yani Efendi Bao'nın kardeşine ise 'Gül' adını verdik."

"Neden peki?" diye sordular You kardeşler hep bir ağızdan.

"Hem tatlı hem de güzel, herkes onu çok sever ama bir dikeni var." dedi Xinger. "En acınası tarafı hanımefendinin öz kızı olmayışı. Karga yuvasında büyüyen bir Zümrüdüanka gibi. Dördüncü genç hanım Zhen Bey'in kardeşi ama büyük hanımefendi daha

bebekken, diğerleriyle beraber büyüsün diye onu bizim konağa getirmiş. Şimdi kocaman bir kız oldu ama hâlâ etrafında ne olup bittiğiyle hiç ilgilenmez. Dört genç hanımın yanı sıra belki de hiç duymadığınız iki küçük hanım var. İkisi de çok güzel. Birisi Zheng Bey'in kız kardeşinin kızı. Adı Lin Daiyu. Çok güzel ve bilgili olmasına rağmen çok zayıf ve hastalıklı. Böyle sıcak havalarda bile kalın kıyafetler giyiyor, rüzgâr esse uçacak hâlde. Biz saygısızlar ona 'Hasta Güzel' adını taktık. Diğeri de hanımefendinin kız kardeşinin kızı. Adı Xue Baochai. O kadar beyaz bir teni var ki kardan yapıldığını sanırsınız."

" 'Bayan Tahta' ve 'Bayan Kar'." dedi Erjie gülerek.

"Onları kapıdan çıkarken, arabaya binerken ya da avluda görsek nefes bile almaya cüret edemeyiz."

"Tabii." dedi Erjie. "Sizinki gibi büyük ailelerin sert kuralları vardır. Senin gibi genç delikanlıların avlulara girmelerine izin verilse bile, genç hanımlar etraftayken mesafenizi korumanız bekleniyordur."

"Hayır, hayır!" dedi Xinger, elini sallayarak. "Görgü kurallarından söz ediyorsanız, elbette ayakaltında durmamamız lazım. Ama nefes alamayışımızın sebebi o değil. Sert bir şekilde nefes alırsak Bayan Lin'in uçup gideceğinden, Xue Hanım'ın da eriyeceğinden korkarız."

Üç hanım, Bao Er'ın karısı ve iki hizmetçi bir kahkaha kopardılar.

Peki ama Sanjie kiminle evlenmek istiyordu?

Eğer öğrenmek istiyorsan, bunun cevabı gelecek bölümde.

66. BÖLÜM

Aşkı reddedilen bir kız canına kıyar.

Katı yürekli bir genç dünya işlerinden elini eteğini çeker.

Geçen bölüm, Xinger'ın kadın dinleyicileri güldürmesiyle sona ermişti. Bao Er'ın karısı ona şakadan bir tokat attı.

"Söylediklerinde doğruluk payı var tabii ama söyleyiş şeklin anlamlı bir şeyi bile saçmalığa çeviriyor." dedi. "Sanki beyefendinin değil de Baoyu'nün uşaklarından birisin."

Erjie bir şey sormak üzereyken Sanjie önce davrandı.

"Peki, ya Baoyu? Okula gitmek dışında ne yapıyor?"

Xinger güldü.

"Sormayın, hanımefendi! Anlatsam yarısına bile inanmazsınız. Öncelikle, artık koca bir delikanlı olmasına rağmen doğru dürüst bir terbiye almadı. Büyük büyükbabasının zamanından beri, beyefendi de dâhil ailedeki herkes, hayatının on yılını aile okulunda geçirdi ama Baoyu hariç. O okumayı hiç sevmiyor; büyük hanımefendinin gözdesi olduğu için durum bu. Sör Zheng bir şeyler yapmaya çalıştıkça, büyük hanımefendi ona engel olurdu. Şimdilerde bütün zamanını etrafta aylaklık ederek geçiriyor. Söylediklerinin yarısını anlamaz, yaptıklarına bir anlam veremezsiniz. Parlak görünüşüne bakıp akıllı olduğunu sanırsınız ama sersemin tekidir. Bir toplulukta kendisi adına söyleyecek hiçbir şeyi olmadığından budala olduğunu anlarsınız. Ama şunu da belir-

teyim, doğru dürüst okula gitmese de okuma yazma bilir. En iyi olduğu tek konu bu. Ders çalışmaz, askerî sanatlarla ilgilenmez, insanlarla bir arada olmaktan hoşlanmaz. Bütün zamanını hizmetçi kızlarla geçirir. Çok yumuşaktır. Ne zaman bizi görse, keyfi yerindeyse, onun dengiymişiz gibi bizimle eğlenir. Diğer zamanlarda o bizi görmemezlikten gelir, biz de ona aldırmayız. O geldiğinde oturuyorsak ya da uzanıyorsak, ayağa kalkmayız. Onu dikkate bile almayız. O da buna aldırmaz. Kimse ondan çekinmez. Yakınlarda bir yerlerde olsa bile istediğimiz gibi davranabiliriz. Bize engel olmaz."

"Uysal biri için böyle konuşuyorsun ama sert birisi olursa şikâyet ediyorsun." dedi Sanjie. "Sizinle uğraşmanın ne kadar zor olduğu belli oluyor!"

"Baoyu üzerimizde iyi bir izlenim bırakmıştı." dedi Erjie. "Aslında içinin boş olmasına çok şaşırdım!

"Bu adamın söylediği saçmalıklara bakma sen, abla!" dedi Sanjie sabırsızlıkla. "Biz Baoyu'yü birkaç kere gördük. Yemesi içmesi, konuşması, davranışları ve görüntüsü kız gibi olabilir; bunun nedeni bütün zamanını erkeklerin olmadığı iç odalarda geçirmesi. Ama ona sersem denebileceğini hiç düşünmüyorum. Matemde olduğumuz o günü hatırlıyor musun? Rahiplerin tabutun etrafında toplanışını seyrediyorduk, tam önümüzde dikilmişti. Herkes ne kadar terbiyesiz ve düşüncesiz olduğunu söylemişti ama sonra yavaşça yanımıza gelip, 'Umarım böyle önünüzde durmakla kabalık ettiğimi düşünmemişsinizdir. Bazı rahiplerin biraz pis olduğunu fark ettim, kokularından rahatsız olacağınızı düşündüm.' demişti. Hemen sonrasında çay içerken, sen de biraz istemiştin; o zaman yaşlı kadınlardan biri onun fincanını alıp sana çay doldurmaya kalkınca, 'Ben onu kirlettim, çay koymadan önce yıka!' demişti. Bu iki olaya dayanarak, kızlara karşı ne kadar nazik olduğunu, kendisini kabul ettirmeyi bildiğini tarafsızca söyleyebiliriz. Bu, yabancılara doğru gelmediği için onu anlayamıyorlar."

"Söylediklerine bakılırsa, ikiniz çok iyi anlaşırsınız." dedi Erjie. "Seni onunla nişanlayalım bence. Neden olmasın?"

Sanjie, Xinger yanlarında olduğu için bir cevap vermedi; başını eğip dişleriyle kavun çekirdeği kırmaya başladı.

"İyi bir çift olurlardı." dedi Xinger. "Hem bakış açısı hem de karakter bakımından. Tek sorun, o zaten seçimini yaptı. Henüz resmî olarak duyurulmasa da Bayan Lin ile evleneceği kesin gibi bir şey. Daha nişanlanmamış olmalarının sebebi Bayan Lin'in sürekli hasta olması, üstelik daha çok gençler ama iki üç yıl sonra büyük hanımefendi emir verir vermez nişanlanırlar."

Longer, Jia Lian'den bir mesaj getirdiğinde hâlâ bu konuyu konuşuyorlardı.

"Büyük beyefendi, beyimizi çok önemli ve gizli bir iş için Pinganzhou'ya gönderiyor. On beş, on altın gün uzakta olacak. Bu akşam gelemiyor ama Bayan You, sizin ve hanımefendinin o meseleyi halletmenizi, yarın geldiğinde son kararı vereceğini söyledi."

Bu mesajı ilettikten sonra Xinger'ı da alıp geri döndü. Erjie kapıyı arkalarından kapattırdı ve erkenden içeri çekildi. Gecenin büyük bir kısmını kardeşini sorgulayarak geçirdi.

Jia Lian ertesi gün ancak öğleden sonra gelebildi. Erjie aslında gelmesine hiç gerek olmadığını söyledi.

"Yapacağın çok önemli bir işin varsa, buraya gelmek için telaşa girmeseydin. Benim yüzümden geç kalmanı hiç istemem." dedi.

"Çok önemli bir şey değil." dedi Jia Lian. "Uzakta halledilmesi gereken bir iş sadece. Gelecek ayın başında yola çıkacağım, on beş gün içinde dönerim."

"Gidince sadece işine konsantre ol." dedi Erjie. "Burası için hiç endişelenme. Biz gayet güzel idare ederiz. Sanjie bir gecede fikrini değiştirecek bir kız değil; kocasını seçmiş. Onun seçimini kabul etmek zorundasın."

"Peki." dedi Jia Lian. "Kimmiş?"

"Şimdi burada değil, ne zaman geleceğini kimse bilmiyor." diyerek güldü Erjie. "Çok akıllıca bir seçim yapmış. Ne kadar sürerse sürsün onu bekleyeceğini söylüyor, on yıl bile olsa. Şayet ölürse ya da herhangi bir nedenle gelemezse, saçlarını kestirip rahibe olacakmış. Başka birisiyle evlenmektense hayatının geri kalanını ibadet ve oruçla geçirmek daha iyiymiş."

"Haydi ama!" dedi Jia Lian. "Onun üzerinde bu kadar güçlü bir etki bırakan bu adam kim?"

"Uzun hikâye." dedi Erjie. "Beş yıl önce annem, büyükannemizin yaş günü için bizi eski evine götürdü. Aile amatör bir tiyatro topluluğunu davet etmişti; hepsi de iyi aile çocukları gençlerdi. Genç kahramanı oynayan aktör Liu Xianglian diye biriydi. Kardeşimin evlenmek istediği tek erkek o. Geçen yıl başını belaya sokmuş ve saklanması gerekmişti. Bu işten kurtulup kurtulmadığını bilmiyoruz."

"Demek oymuş!" dedi Jia Lian. "Bu kadar kararlı olmasına şaşmamak lazım. Evet, gerçekten çok akıllıca bir seçim. Ama muhtemelen onun hakkında bilmediğiniz bir şey var. Genç Liu çok yakışıklı bir adam ama çok mesafeli. Çok az gerçek dostu var. Muhtemelen en iyi anlaştığı kişi Baoyu. Geçen yıl o budala Xue Pan'i dövdükten sonra bir yerlere gitti; sanırım bizimle karşılaşmamak için. O zamandan beri onu hiç görmedim. Birileri geri döndüğünü duymuş ama sadece söylenti olabilir. Baoyu'nün uşaklarından birine sorup öğrenirim. Öyle avaredir ki belki de dönmesi yıllar sürer. Evlenmeyi bu kadar geciktirmesi kardeşin için çok büyük kayıp."

"Sanjie bir şey yapacağını söylüyorsa yapar." dedi Erjie. "Onu kendi hâline bırakmak zorundayız."

O sırada Sanjie geldi; belli ki konuşmalarını dinliyordu ve içeri girmek için o anı seçmişti.

"İçin rahat olsun, enişte. Ben bir şey deyip başka bir şeyi kasteden insanlardan değilim. Ne dediysem o. Eğer Liu ortaya çıkarsa, onunla evlenirim. O gelene kadar tüm zamanımı dua ederek, oruç tutarak ve annemle ilgilenerek geçireceğim. Artık annem olmadığında hâlâ dönmemişse, manastıra çekileceğim."

Saçından yeşim bir saç iğnesi çıkarıp ikiye böldü.

"Dediğim gibi yapmazsam benim de sonum böyle olsun!"

Sonra doğru odasına gitti ve o günden itibaren hareketleri gerçekten örnek nitelikteydi.

Jia Lian onun isteklerine uymaktan başka bir çare bulama-

dı. Erjie'yle ev meseleleri üzerine biraz daha konuştuktan sonra Xifeng'la seyahat hazırlıklarını görüşmeye gitti. Eve varınca, Liu Xianglian'in geri dönüp dönmediğini öğrenmek için Mingyan'e birisini gönderdi.

"Hiç haberim yok." dedi Mingyan. "Sanırım henüz dönmedi. Dönmüş olsaydı kesinlikle duyardım."

Xianglian'in komşuları arasında yapılan bir araştırma dönmediğini doğruladı. Jia Lian, Erjie'ye bir sonuç elde edemediğini bildirmek zorunda kaldı. Yola çıkmadan kısa bir süre önce Xifeng ve ailesiyle vedalaştı ama son iki gecesini Erjie'yle geçirecekti. Bu son ziyaretinde Sanjie'yi bambaşka bir olarak buldu. Erjie de ev idaresi konusunda öyle dikkatli ve becerikliydi ki kendisi yokken ikisi için de endişeleneceği hiçbir şey olmadığını anladı.

Yolculuk günü Jia Lian sabah erkenden şehirden ayrıldı ve Pinganzhou'ya giden ana yolu izledi. Geceleri bir handa kalıp, gündüzleri bir şeyler yiyip içmek için kısa süre durarak yola devam etti. Olaysız geçen iki günlük yolculuktan sonra üçüncü gün, yolda kendisine doğru gelen, yük atlarının çektiği bir araba ve öndeki ikisinin efendi, diğerlerinin hizmetkârları olduğu anlaşılan on kadar atlıyla karşılaştı. Yüzlerini seçebileceği kadar yaklaştıklarında, öndeki iki atlının Xue Pan ve Liu Xianglian olduğunu görüp hayretler içinde kaldı. Atını onlara doğru sürdü. Selamlaşmalar ve hâl hatır sormaların ardından üçü beraber yakınlardaki bir hana gidip oturdular. Jia Lian aklını kurcalayan bir soruyu sordu.

"Geçen seneki o küçük olaydan sonra hepimiz aranızı düzeltme telaşına düşmüştük ama genç Liu hiç iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu. Şimdi tekrar nasıl bir araya geldiniz?"

"Bu çok tuhaf bir hikâye." dedi Xue Pan. "Baharda çocuklarla mallarımızı almış, eve dönüyorduk. Bir iki gün öncesine kadar her şey yolunda gidiyordu. Tam Pinganzhou'ya yaklaştığımızda bir hırsız çetesi her şeyimizi aldı. Ama o anda genç Xianglian bir yerlerden çıkageldi, hırsızları kovalayıp mallarımızı geri aldı ve hayatımızı kurtardı. Herhangi bir karşılık kabul etmeyince kan kardeşi olduk. O zamandan beri birlikte yolculuk yapıyoruz. Birbirimizin öz kardeşi gibiyiz. İlerideki kavşakta ayrılacağız; o dok-

san, yüz kilometre güneye gidip halasını ziyaret edecek, ben de başkente doğru yoluma devam edeceğim. İşlerimi halledince, onun için yeni bir ev ve iyi bir eş bulacağım, ikimiz de oraya yerleşeceğiz."

"Anlıyorum." dedi Jia Lian. "Bunu duyduğuma sevindim. Boşuna endişelenmişiz." Bir süre durakladı. "Ona iyi bir eş bulacağını söyledin. Çok uygun birisini tanıyorum."

Kendisinin Erjie'yle evliliğini ve kız kardeşi için bir koca bulma endişelerini anlattı, tabii Sanjie'nin Liu Xianglian'i koca olarak seçtiğinden söz etmedi.

"Eve döndüğünde bu konudan kimseye bahsetme." dedi Xue Pan'e. "Oğlum olana kadar bekleyeceğim. O zaman onlara anlatacağım."

Xue Pan memnun olmuş görünüyordu.

"Bunu çoktan yapman gerekirdi." dedi. "Sana bir oğul verememek Kuzen Xifeng'ın suçu."

"İşte yine başladın!" dedi Xianglian, gülerek. "İnsanlara böyle şeyler söyleme. Koca ağzını kapatsan iyi olacak!"

Xue Pan bir süre ona uyup sustu.

"O zaman bu yakıştırmayı ayarlayalım." dedi sonra, konuyu değiştirerek.

"Ben her zaman sadece olağanüstü güzel bir kızla evlenmek istemişimdir." dedi Xianglian. "Benim sevgili kardeşlerim bu teklifte bulunduklarına göre, beklentilerimi biraz düşürebilirim. Evet, tamam, Bay Jia. O zaman bu işi ayarlamak sana kaldı. Kendimi ellerine bırakıyorum."

"Hemen inanmanı beklemiyorum." dedi Jia Lian, gülerek. "Onu görünce kendin kararını vereceksin. Ama baldızım çok güzel. Bugüne kadar yaşamış en güzel kızlardan biri olduğunu söyleyecek kadar ileri gidebilirim."

Xianglian'in gözleri parladı.

"Peki o zaman. Halamı görüp bir ay içinde başkente geri döndüğümde bu işi halledelim mi?" dedi.

"İşin içinde sadece senle ben olsak, bir sorun yok." dedi Jia Lian. "Ama senin ne yapacağın hiç belli olmadığından, kız adına biraz endişeleniyorum. Ya geri dönmezsen? Koskoca bir hayat harcanıp gidecek. Bana bir nişan güvencesi vermen lazım."

"Bir beyefendinin sözü yeterli bir güvencedir." dedi Xianglian. "Her zaman parasız olduğumdan sana nişan hediyesi verecek durumda değilim, hele de evden uzakta seyahat ederken."

"Benim her şeyim senin emrinde." dedi Xue Pan. "Buyur, istediğini al."

"Ben para ya da mücevher peşinde değilim." dedi Jia Lian. "Değerli bir şey olması gerekmiyor. Üzerinde taşıdığın bir şeyi verebilirsin, nişan vaadi olarak götürürüm."

"Bu kılıcı kesinlikle veremem." dedi Xianglian. "Kendimi korumam için bana lazım. Bavulumda bir tane daha var. Bir kın içinde 'ördek ve suna' kılıcı dedikleri bir çift kılıç; ata yadigârı. Hiç kullanmıyorum ama hep yanımda taşıyorum. Uzun süre ayrı kalmaya dayanamam; bu yüzden de ne kadar gezersem gezeyim, bunu benim vaadim olarak alırsan sonuçta onu almaya geleceğimden emin olabilirsin."

Jia Lian'e bavulundan çıkardığı ata yadigârını verdi. Birkaç kadeh daha içtikten sonra vedalaşıp atlarına bindiler ve herkes kendi yoluna gitti.

Generaller atlarından inmezler,

Dörtnala yollarına giderler.

***

Jia Lian, Pinganzhou'ya varınca askerî valiye uğradı ve işinin onuncu aydan önce halledilemeyeceğini öğrendi. Daha fazla orada kalmaya gerek olmadığından, hemen ertesi gün başkente geri dönmek üzere yola çıktı. Gelince ilk iş olarak Erjie'ye uğradı. Erjie onun yokluğunda evi gayet dikkatle idare etmişti. Bütün gün avlu kapısını kilitli tutmuş, dışarıdan hiçbir misafir kabul etmemişti. Hiçbir şeyi yarım yamalak yapmayan bir genç hanım olarak Sanjie de sözüne harfiyen sadık kalmıştı. Odasına çekilmediği zamanlarda, ya annesinin isteklerini yerine getiriyor ya

da Erjie'yle oturup nakış işliyor; ev işlerine yardımcı oluyor, gece de yapayalnız yastığına başını koyuyordu. Böyle hareketsiz bir yaşama alışkın olmamasına rağmen kimseyle görüşmeden Liu Xianglian'in dönüşünü bekliyordu.

Jia Lian bütün bu tedbirli ev idaresi işaretlerini görünce çok memnun oldu ve Erjie'nin bir eş olarak erdemlerine duyduğu saygı daha da arttı.

Selamlaşmalar ve rutin hâl hatır sormalardan sonra, kız kardeşlere Liu Xianglian ile karşılaşmasını anlattı, bavulundan kılıçları çıkartıp Sanjie'ye emanet etti. Sanjie kını inceledi. Üzerinde kabartmalar hâlinde dragonlar ve deniz canavarları vardı, her tarafı parlak inciler ve mücevherlerle kaplıydı. Sonra kılıçları çıkardı. Birbirinin aynısı iki kılıçtı, tek fark, birinin üzerine 'ördek,' diğerininkine 'suna' kelimelerinin oyulmuş olmasıydı. Soğuk ve gaddar görünüyor, sonbahar nehirlerinin serin ışıltısını taşıyorlardı. Sanjie büyülendi. Kılıçları tekrar kınına soktu ve odasına götürüp yatağının başucuna astı. O günden sonra arada bir onlara bakıp artık geleceğinin garanti altına alındığına sevinerek gülümseyecekti.

Jia Lian orada iki gece kaldıktan sonra Rong Konağı'na döndü; babasına rapor verip ailenin diğer üyelerini gördü. Xifeng ötekilerle beraberdi. Kalkıp gezinecek kadar iyileşmiş, ev idaresi görevine geri dönmüştü. Jia Lian fırsatını bulur bulmaz, Jia Zhen'in yanına gitti ve Sanjie ile Liu Xianglian'i anlattı. Kuzen Zhen son zamanlarda kendine yeni bir hanım bulduğundan artık You kardeşlere olan ilgisini kaybetmişti. Bu nedenle Jia Lian'in haberlerini sükûnetle karşıladı ve bu meseleyi onun ellerine teslim etmekten gayet memnun bir hâlde, masraflar için parasının yetmeyeceğini düşünerek kendisi de otuz tael katkıda bulunmayı teklif etti. Jia Lian parayı alıp Sanjie'nin çeyizine harcaması için Erjie'ye verdi.

Sekizinci ayın ortalarında Xianglian başkente döndü ve hemen Xue teyzeye saygılarını sunmaya gitti, Xue Ke ile tanıştı. Xue Pan'in döndüğü günden beri hasta yattığını ve tedavi gördüğünü öğrendi. Seyahat esnasında su değişikliğinden ya da yolculuğun etkilerinden dolayı hastalık kapmıştı. Ama Xianglian'in geldiği-

ni duyunca Xue Pan odasına alınması için ısrar etti. Xianglian, Xue Pan'in hayatını kurtardığı için duydukları minnetle anne oğulun ona olan eski kızgınlıkları tamamen geçmişti; kendisine borçlu olduklarını söyleyerek defalarca teşekkür ettiler. Konu Xianglian'in evliliğine gelince, gereken her şeyi kendilerinin karşılayacaklarını söylediler; dolayısıyla sadece günü belirlemekten başka hiçbir şey yapmasına gerek yoktu. Şimdi minnet duyma sırası Xianglian'e gelmişti.

Ertesi gün Xianglian, Baoyu'yü görmeye gitti. İkisi bir aradayken her zaman öyle teklifsiz ve rahattılar ki Xianglian ona gizlice Jia Lian'in ikinci evliliğinin detaylarını sormakta bir sakınca görmedi.

"Mingyan'in anlattıklarından başka hiçbir şey bilmiyorum." dedi Baoyu. "Onları görmeye gitmedim. Beni ilgilendiren bir şey olmadığını düşünüyorum. Mingyan, Kuzen Lian'in seni görmek için can attığını söyledi ama ne için olduğunu hiç bilmiyorum."

Xianglian seyahatleri boyunca başına gelen pek çok şeyden söz etti ve sonunda Jia Lian'le karşılaşmasını anlattı.

"Tebrikler!" dedi Baoyu. "Şanslı bir adamsın. Çok güzel bir kız. Senin gibi yakışıklı bir adam için mükemmel bir eş!"

"O kadar güzelse onunla evlenmek isteyen çok talibi vardır." dedi Xianglian. "Kuzenin neden beni seçti acaba? Geçmişte onunla sıkı bir dostluğumuz olmadı, en azından buraya varacak kadar ama yolda karşılaştığımız zaman, bu evlilik için kesin bir söz vermem konusunda çok ısrar etti ve baskı yaptı. Bundan ne anlam çıkarmalıyım? Kızın ailesi neden acele ediyor olabilir? Bu işte şüpheli bir şeyler olduğunu düşünüyorum doğrusu. Keşke kılıçları vermeseydim. Bu işin aslını öğrenmeme yardım edebilecek tek kişi sensin."

"Senin gibi zeki biri, şüphelenmekte biraz geç kalmış; kızla evlenmeye söz vermiş, hatta kılıçlarınla güvence altına bile almışsın." dedi Baoyu. "Daha başında çok güzel bir kızla evlenmek istediğini söylemişsin. Şimdi öyle birisini buldun, artık konuyu kapatsana. Neden bu kadar şüpheleniyorsun?"

"Daha demin ablasının evlendiğinden bile haberinin olmadığı-

nı söyledin, kızın bu kadar güzel olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu Xianglian.

"Kuzen Zhen'in kayınvalidesi Bayan You onları yanında getirdiği zaman, Ning Konağı'nda bir ay boyunca her gün gördüm." dedi Baoyu. "Nasıl bilmem? Çok güzel. Senin için biçilmiş kaftan. You Sanjie, ismi bile sana yakışıyor."

Xianglian ayaklarını yere vurdu.

"Kesinlikle olmaz! Yapamam! Çok pis bir iş bu! Ning Konağı'ndaki tek temiz şey girişteki taştan aslanlar. Kediler, köpekler bile pisliğe batmış! Boynuzlu olmak ve başkalarının artığını almak istemem!"

Baoyu kıpkırmızı kesildi. Xianglian çok ileri gittiğini anlayıp patavatsızlığından pişman oldu ve özür diler gibi ellerini kavuşturup eğildi.

"Çok affedersin, öyle söylememeliydim. Bana kızın karakterinden söz etsene biraz."

"Onu tanıdığına göre bana sormana gerek yok." dedi Baoyu, manalı bir şekilde. "Bu durumda ben de temiz olmayabilirim."

"O anki öfkeyle ağzımdan çıktı." dedi Xianglian. "Sorun hâline getirme."

"Unuttum bile." dedi Baoyu. "Bu konuda konuşmaya devam edersen asıl mesele hâline getiren sen olacaksın!"

Xianglian tekrar ellerini kavuşturdu ve Baoyu'nün yanından ayrıldı. Olan bitene çok üzülmüştü. Önce Xue Pan'in yanına dönüp onunla konuşmayı düşündü; sonra hem Xue Pan hasta olduğu için hem de onun yargılarına pek güvenmediğinden, fikrini değiştirdi. Sonunda vaat güvencesini geri almanın yapılacak en iyi şey olduğuna karar verdi. Bunun üzerine meseleyi Jia Lian'le çözmeye gitti. Onu Erjie'nin yanında buldu.

Xianglian'in geldiğine çok memnun olan Jia Lian hemen onu karşılamak için dışarı çıktı ve müstakbel kayınvalidesiyle tanıştırmak için oturma odasına aldı. Xianglian yaşlı kadının önünde secde etmek yerine, 'Bayan You' diye hitap ederek sadece eğilip selam verince çok şaşırdı. Çaylar ikram edilince, Xianglian konuyu açtığında bunun nedeni anlaşıldı.

"Maalesef seyahatim sırasında seninle karşılaştığım zaman çok aceleci davrandım. O zaman halamın dördüncü ayda benim için bir eş seçtiğinden hiç haberim yoktu. Bana bundan söz ettiğinde diyecek bir şey bulamadım. Seninle yaptığımız anlaşmaya uymak halama karşı gelmek demektir; tabii böyle bir şey söz konusu bile olamaz. Sana verdiğim güvence altın, ipek ya da ona benzer bir şey olsaydı, boş verirdim ama o kılıçlar bana büyükbabamdan ata yadigârı olarak kaldığı için, çok üzülerek geri vermeni isteyeceğim." dedi.

Jia Lian bunu sükûnetle karşılayamadı.

"Bana baksana delikanlı, böyle bir şeyin olmayacağını biliyorsun! Vaat vaattir. Vaat güvencesi insanların sözlerinden dönmelerini engellemek için alınır. Evlenme anlaşması istediğin zaman içine dalıp, istediğin zaman çıkacağın bir şey değil! Teklif ettiğin şey imkânsız."

Xianglian sabırla gülümsedi.

"Hiç şüphesiz çok haklısın, senden azar işitmeye hazırdım zaten. Ama maalesef bu evliliği hiçbir şekilde gerçekleştiremem."

Jia Lian tartışmaya girecek gibi görünüyordu ama Xianglian ayağa kalkarak onu engelledi.

"Bu konuyu başka bir yerde konuşabilir miyiz lütfen? Burada tartışmak doğru değil." dedi.

You Sanjie olan biteni kendi odasından duymuştu. O kadar zamandır Xianglian'i bekliyordu, sonunda gelmiş ve kendisini reddetmişti. Jia konağında hakkında bir şeyler duymuş olmalıydı. Kendisini erkeklerin kucağına atan, utanmaz bir ahlaksız olduğunu düşünmüş ve karısı olmaya layık bulmamıştı herhâlde. İki erkeğin beraber dışarı çıkmalarına izin verirse, Jia Lian'in onun bu anlaşmayı bozmasına engel olabilmesi küçük bir ihtimaldi. Eğer bir tartışmaya girerlerse, kendi adının zarar görmesinden başka bir sonuç çıkmayacaktı. Bu yüzden Jia Lian onunla dışarı çıkmayı kabul edince, Sanjie kılıçları duvardan indirdi; üzerinde 'ördek' yazanı çıkarıp arkasına sakladı ve hızla oturma odasına girdi.

"Dışarı çıkıp konuşmanıza hiç gerek yok." dedi. "İşte vaat güvencen."

Gözlerinden yağmur gibi yaşlar süzülüyordu. İçinde tek kılıcın olduğu kını sol eliyle uzattı. Xianglian alınca, sağ elindeki kılıcı kaldırıp boğazını kesti. Her şey bir anda oluvermişti. Yazık!

Yeşimden tepe çöktü, bir daha asla kalkamaz;

Şeftali çiçeği ezildi, kırmızı lekeleri yerde.

Narin ruhu sonsuzlukta kayboldu, kim bilir nerede...

Dehşete kapılan hizmetkârlar boşuna onu diriltmeye uğraştılar; çoktan ölmüştü. Feryatlar içinde ağlayan yaşlı Bayan You arada kalkıp "katil" diyerek Xianglian'e saldırıyordu. Jia Lian Xianglian'i yakaladı ve birisinin ip getirmesini istedi; onu bağlayıp yamene götürecekti. Ama Erjie gözyaşlarına hâkim olup onu vazgeçirmek için elinden geleni yaptı.

"O bunu yapması için zorlamadı ki kendi seçimiydi. Yamene götürmenin ne faydası var? Her şeyin üstüne bir de skandal çıkmasını hiç istemeyiz. Bırak gitsin." dedi.

Kararlılığını kaybeden Jia Lian, Xianglian'i bıraktı ama delikanlı kaçmaya yeltenmedi.

"Onun böyle biri olduğunu hiç bilmiyordum." dedi, ağlayarak. "Çok asil bir yüreği varmış! Ona sahip olmak bana kısmet değilmiş!"

Cesedin üzerine kapanıp, sanki eşini kaybetmiş gibi ağladı. Tabut satın alınıp Sanjie içine yerleştirilene kadar ailenin yanında kaldı. Kapağı kapatılınca üzerine atılıp uzun süre ağlamaya devam etti. Sonra oradan ayrılıp, gözyaşlarından kapanan gözleriyle nereye gittiğini bilmeden, yalnız başına avlu kapısından çıktı.

Düşünceleri, sebepsiz yere reddettiği Sanjie'nin nadir bulunan güzelliği ve kararlılığıyla dopdolu bir hâlde sersem sersem yürürken, Xue Pan'in küçük hizmetkârlarından biri onu yeni evine götürmek için almaya geldi. Xianglian delikanlıyla ilgilenecek durumda değildi, kendini onun eline bıraktı. Çok güzel döşenmiş, hoş bir evdi. Genç hizmetkârla oturma odasında dururlarken, aceleyle gelen bir kadının kemerindeki süslerin çıkardığı bir ses duydu ve Sanjie içeri girdi. Sağ elinde 'ördek' kılıcı, sol elinde de bir defter vardı.

"Beş yıldır seni seviyorum." dedi. Hâlâ gözlerinden yaşlar süzülüyordu. "Yüreğinin de yüzün kadar soğuk olduğunu bilmiyordum. Aptalca bir aşktı bu ve hayatımla ödedim. Şimdi Uyarıcı Görüntü Perisi'nin emriyle Büyük Boşluk Hayalî Diyarı'na, onun yetkisi altındaki diğer âşıkların kayıtlarını tutmaya gidiyorum. Ama seni son bir kez daha görmeden gidemedim. Bir daha asla görmeyeceğim!"

Tam giderken, Xianglian onu durdurup bir şey sormak istedi. Sanjie tekrar konuşmaya başladı ama bu sefer sesi daha efsunlu geliyordu.

"Aşktan geldim, aşka gidiyorum. Hayatımı aşk uğruna harcadım, şimdi uyandım ve aptallığımdan utanç duydum. Bundan sonra senle ben birbirimizin hiçbir şeyi değiliz."

O bunları söylerken hafif bir esinti, tatlı bir koku getirdi ve kız ortadan kayboldu.

Xianglian irkilerek kendine geldi; rüya mıydı, değil miydi anlayamadı. Etrafına baktığında Xue Pan'in hizmetkârından eser yoktu; yepyeni ev viran bir tapınağa dönmüştü. Biraz ilerisinde aksak bir Taocu rahip oturmuş bitlerini öldürüyordu. Xianglian onun yanına gitti.

"Burası neresi, kutsal efendim?" diye sordu, ellerini kavuşturup yere kadar eğilerek. "Acaba kiminle konuştuğumu da söyler misiniz?"

Taocu güldü.

"Ben de burası hakkında senden fazla bir şey bilmiyorum. Kim olduğumu da. Yoluma devam etmeden önce biraz dinlenmek için durdum." dedi.

Xianglian başından aşağıya buzlu su dökülmüş gibi iliklerine kadar donduğunu hissetti. Anlamıştı. Bir an bile tereddüt etmeden, eşsiz kalan "suna" kılıcını kınından çıkarıp, sayısız ipiyle bizi bu dünyaya bağlayan saçını bir vuruşta kesti. Taocu hazır olunca onun peşine düştü. Ama ikisinin beraber nereye gittikleri konusunda hiçbir fikrim yok. Bunun dışındaki bilgiler gelecek bölümde.

67. BÖLÜM

Memleketinden gelen hediyeler Daiyu'ye sıla hasreti çektirir.

Xifeng şüphelenmesine neden olacak bir şey duyar.

Sanjie'nin intiharının yaşlı Bayan You, Erjie, Jia Lian, Kuzen Zhen, karısı ve Jia Rong'u ne kadar üzdüğünü söylemeye gerek yok tabii. Bu acı, cesedin tabuta konduktan kısa bir süre sonra şehrin dışında gömülmesinin ardından uzun zaman devam etti. Liu Xianglian'e gelince, buz kesilen genç adamın hissettiği insani pişmanlık, kaybettiği şeyin değerini anlayınca, Taocunun soğuk sözleriyle ani bir şekilde son buldu; şaşkınlığını atlatıp insani eğilimlerin ne kadar boş olduğu görmesini sağladı; sembolik olarak saçını kesip dünya işlerinden vazgeçti ve deli bir adamın peşine düştü. Önceki bölümde belirttiğimiz gibi bu ikilinin nereye gittiği bilinmiyor. Şimdi onları bir tarafa bırakıp bu olayın diğerlerini nasıl etkilediğine bakalım.

Xue teyze, Xianglian'in You Sanjie'yle nişanlanmasına çok sevinmişti. Düğünleri, oğlunun hayatını kurtardığı için delikanlıya duyduğu minneti göstermesine bir fırsat olacaktı. Bir ev alınıp döşenmesi, bir gün belirlenmesi, düğün töreninin hazırlıkları gibi konularda heyecan içinde planlar yaparken, evin hizmetkârlarından biri, Sanjie'nin intihar ettiği, Xianglian'in de Taocu olmaya karar verdiğine ilişkin korkunç haberi getirdi. Bu akıl almaz felaket karşısında şaşkınlığı devam ederken, Baochai Bahçe'den eve geldi.

"Haberleri duydun mu, çocuğum?" diye sordu kızına. "Pan'in yeni 'kardeşi' Liu Xianglian'le evlenmek üzere olan Bayan Zhen'in kız kardeşi Sanjie boğazını kesmiş. Nedenini hiç bilmiyorum. Xianglian de dünya işlerini bırakıp ortadan kaybolmuş. Ne korkunç değil mi? Ne düşüneceğimi bilemiyorum."

Baochai etkilenmiş görünmüyordu.

"Atasözünün dediği gibi, 'Havayı ve insan hayatını önceden tahmin etmek imkânsız.' anne." Önceki yaşamlarında yaptıkları bir şey yüzünden kaderlerine böyle yazılmıştır. Daha geçen gün, Pan için yaptıklarından dolayı ona neler neler hazırlamayı planlıyordun. Şimdiyse Sanjie öldü, o da kayıplara karıştı. Sanırım artık yapabileceğin en iyi şey olanları unutmak. Onlar için kendini üzmenin bir faydası yok. Düşünmen gereken başka şeyler var. Pan güneyden geleli iki hafta oldu; yanında getirdiği malların şimdiye kadar elden çıkarılmış olması lazım. Onunla beraber seyahat eden yardımcıları aylardır harıl harıl çalışıyorlar. Pan'le konuşup o insanları ağırlaması gerektiğini söylemen lazım. Şükranlarımızı göstermemek kabalık olur."

Baochai ile annesi konuşurlarken, Xue Pan içeri girip ellerini birleştirerek selam verdi. Gözleri hâlâ nemliydi.

"Sanjie ve Xianglian'i duydun mu, anne?" diye sordu.

"Az önce haber verdiler." dedi Xue teyze. "Sen geldiğinde biz de kardeşinle onu konuşuyorduk."

"O zaman Xianglian'in bir Taocuyla gittiğini de duymuşsundur." dedi Xue Pan.

"Evet." dedi Xue teyze. "Tuhaf olan da bu zaten. Onun gibi akıllı bir genç neden birdenbire bir Taocunun peşine düşecek kadar çıldırır? Bir ailesi olmadığına göre en iyi arkadaşı olarak onu bulmak sana düşer. O Taocunun hem deli hem de aksak olduğunu söylüyorlar, bu durumda fazla uzağa gitmiş olamazlar; bu civardaki tapınaklar ya da manastırlardan birindedirler."

"Ben de aynı şeyi düşündüm, anne." dedi Xue Pan. "Haberi duyar duymaz, çocuklarla onu aramaya gittim ama hiçbir yerde izine rastlamadık. Konuştuğumuz hiç kimse onları görmemişti."

"Peki, aradın ve bulamadıysan, bir arkadaşın yapabileceği her şeyi yaptın demektir." dedi Xue teyze. "Belki de dünyadan elini eteğini çekmesi kötü bir şey değildir. Artık daha fazla endişelenme. Şimdi yapman gereken kendi işlerine bakmak. Ayrıca kendi evliliğini düşünmenin ve hazırlıklara başlamanın da zamanı geldi. Ailemizde senden başka erkek yok, sen de olman gerektiği kadar canlı değilsin. Yavru kuşlar için ne derler bilirsin: 'Yavaş serçenin yola erken çıkması gerekir.' Önceden hazırlıklara başlarsan, zamanı geldiğinde unuttuğun pek çok şey olduğunu görüp komik duruma düşmezsin. Seninle konuşmak istediğim bir şey daha var. Demin kardeşin bana hatırlattı. Sen döneli iki haftadan fazla oldu, getirdiğin malların şimdiye kadar satılmış olması lazım. Seninle beraber gelen çalışanlarımıza, hizmetleri için teşekkür etmek amacıyla küçük bir parti vermen iyi olur. Ne de olsa çok uzun bir seyahatti. Ne kadardı? Gidiş geliş toplam bin beş yüz kilometre var mıdır? Herhâlde yaklaşık o kadar. Dört beş ay yoktun. Yolda çok korkutucu tecrübeler geçirdiklerini unutma."

"Çok haklısın, anne." dedi Xue Pan. "Kardeşim her zaman her şeyi düşünür. Benim de aynı şey aklıma geldi ama son birkaç gündür mal dağıtmak için dolaşıp durunca, kafam patlayacak gibi oldu; sonra Xianglian'in düğün hazırlıkları için koşuşturunca (şimdi hepsi boşa gitti!) bu işe bakamadım. Neyse çok geç değil. Yarın ya da öbür gün bir zaman belirleyip davetiyeleri göndeririz."

"Bu işi sana bırakıyorum." dedi annesi.

Onlar konuşurlarken bir hizmetkâr rapor vermeye geldi.

"Dükkândan bazı adamlar sizin için iki kutu malzeme ve Bay Zhang'dan bir mesaj getirdiler. Bunlar kendiniz için aldığınız ve dükkân kayıtlarına dâhil olmayan şeylermiş. Daha önce göndereceklermiş ama üstlerinde başka kutular olduğundan bunlara ulaşamamışlar. Bütün malların satışı ancak dün bitmiş, böylece bu kutular açığa çıkmış." dedi.

Bu arada iki hizmetkâr arka arkaya kutuları içeri getirdi. Hindistan cevizi lifinden iki kutuydu; etrafına bağlanan tahtalarla korumaya alınmışlardı.

"Tüh ya!" diye bağırdı Xue Pan. "Ne aptalım! Bunları sana ve

kardeşime özel olarak almıştım, anne ama eve getirmeyi tamamen unuttum. Neyse ki dükkândaki çocuklar hatırlamışlar!"

"Özellikle bizim için getirmen çok iyi olmuş." dedi Baochai. "Sadece iki hafta gecikmeli alıyoruz. Demek özellikle bizim için getirmemiş olsan, yıl sonuna kadar beklememiz gerekebilirdi! Hep aynısın! Çok düşüncesizsin!"

Xue Pan güldü.

"Herhâlde yolda bize saldıran soyguncular aklımı başımdan aldılar; henüz yerine geri dönmedi."

Diğerleri güldüler. Xue Pan mesajı getiren gence döndü.

"Tamam. Dışarıda bekleyen adamlara söyle, kutuları aldık, artık dükkâna dönebilirler."

Xue teyze ve Baochai merak içindeydiler.

"Bu kadar dikkatle korumaya aldığın şey neymiş acaba?"

Xue Pan hizmetkârlara ipleri çözüp tahtaları çıkarmalarını söyledi. Bir tanesinde ipekler, satenler, brokarlar ve benzeri şeylerle evde günlük kullanım için bazı ithal malzemeler vardı.

"Öteki kutu sana özel, kardeşim." dedi Xue Pan.

Kutuyu bizzat kendisi açtı. Yazı fırçaları, mürekkep çubukları, yazı malzemeleri, çantalar, kokulu boncuklar, yelpazeler, yelpaze kılıfları, pudralar, rujlar ve diğer makyaj malzemelerine ek olarak Huqiu'dan bazı yenilikler vardı: Yere ya da masaya koyulunca takla atan cıva dolu oyuncaklar; kıpırdatınca kollarını, bacaklarını ve kafasını oynatan kum dolu vücut şeklinde oyuncaklar; yeşil şeffaf kılıflar içinde tiyatro oyunlarına özgü, kilden minik figürler. Hepsinin içinde en büyüleyici olan, özel olarak yaptırılmış, Xue Pan'e tıpatıp benzeyen bir kuklaydı. Baochai'in bundan başkasını gözü görmedi. Eline alıp inceledi, sonra orijinaline bakıp bir kahkaha patlattı. Diğer her şeyi tekrar kutuya koydurup, Yinger'ın denetiminde iki yaşlı hizmetkârın Alpinia Parkı'na götürmesini istedi. Oradan diğer dairelere hediye olarak dağıtılması daha kolay olacaktı. Kendisi biraz daha kalıp annesi ve ağabeyiyle sohbet ettikten sonra Bahçe'ye döndü.

O gidince Xue teyze, Tongxi ile beraber öteki kutunun içini inceledi, hepsini dışarı çıkarıp bölümlere ayırdılar, hangisinin Büyükanne Jia'ya, hangisinin Wang Hanım'a verileceğini belirlediler.

Xue Pan de parti hazırlıklarına başladı. Davetiyeler çalışanlarına acilen gönderildi çünkü parti ertesi gün yapılacaktı. Davet edilenlerin toplanması biraz zaman aldı; son davetli de gelene kadar satış işleri, malların teslimatı ve hesaplardan konuştular. Herkes toplanınca Xue Pan onları masaya buyur etti, sonra eline şarap demliğini alıp kadehlerini doldurdu. Xue teyze, birisini gönderip sadık hizmetleri için aile adına teşekkürlerini iletti. Sonra misafirler yiyip içmeye ve daha genel konulardan konuşmaya başladılar. İçlerinden biri gelmesi beklenen iyi dostlarından birinin aralarında olmadığını fark etti.

"Ya? Kim o?" dedi diğerleri.

"Bay Liu." dedi genç adam. "Bizim hayatımızı kurtarmış ve efendiyle kan kardeşi olmuşlardı."

Böylece misafirler arasında çeşitli yorumlar yapılmaya başlandı. Sonunda birisi doğrudan Xue Pan'e neden onu davet etmediğini sordu. Xue Pan kaşlarını çatıp iç geçirdi.

"Hiç sormayın." dedi. "Çok tuhaf bir durum! O artık Bay Liu değil 'Peder Liu.' "

Diğerleri hayretler içinde kaldılar.

"Nasıl olur?"

Xue Pan bütün hikâyeyi anlattı. O zaman daha da şaşırdılar.

"Dün dükkânın önünde neden bağırdıklarını şimdi anlıyorum." dedi birisi. "Taocu bir rahibin sadece birkaç kelime edip bir genci kendisiyle dolaşmaya ikna ettiğini söylüyorlardı. Birisi de ikisinin ortadan kaybolduğundan bahsediyordu. Kim olduğunu söylemediler. O anda malları satmakla meşguldük, onun için çıkıp soramadık, anlatılanlar doğru mu, değil mi diye merak edip duruyorduk. Onun Bay Liu olacağı aklımıza bile gelmezdi. Bilseydik peşine düşüp gitmesine izin vermezdik. Onun gibi eğlenceli bir arkadaşı kaybetmek çok fena. Demek bu yüzden üzgünsün."

"Benim olanlar konusunda farklı bir görüşüm var." dedi içlerinden biri.

"Ya? Neymiş?" diye sordu ötekiler.

"Bay Liu gibi akıllı bir gencin birdenbire yaşlı bir Taocunun müridi olması pek mümkün görünmüyor." dedi genç adam. "Ne kadar güçlü ve dövüş konusunda da ne kadar iyi olduğunu biliyoruz. Belki de bu Taocunun kötü bir büyücü olduğunu öğrendi ve onun müridiymiş gibi yapıp, kuytu bir yerde hakkından gelecek."

"Kim bilir? Öyleyse ne güzel." dedi Xue Pan. "Etrafta dolaşıp saçmalıklarıyla insanların aklını çelen bir sürü insan var. Bunlara haddini bildirmek Xianglian gibi insanların işi."

"Peki, olanları duyunca onu aramaya gitmedin mi?" diye sordu misafirler.

"Gittim tabii." dedi Xue Pan. "Şehrin içinde ve dışında aradım. İsterseniz bana gülün ama sizden saklayacak değilim, bulamayınca hüngür hüngür ağladım."

Birkaç kere iç geçirdi, çok üzgün görünüyordu. Bu kayıptan beri sanki her zamanki neşesi yok gibiydi. Onu böyle gören çalışanları daha fazla kalmak istemediler; şaraplarını ve yemeklerini bitirip dağıldılar. Biz de onu yalnız bırakıp önceki gün yarım kalan hikâyeye devam edelim.

***

Baochai annesinin evinden Alpinia Parkı'na dönünce, Xue Pan'in getirdiği oyuncakları inceledi ve çok azını kendisine saklayıp kalanların hangilerini kime vereceğini belirledi. Bu iş bitince, diğer malzemeler için de aynı şeyi yaptı. Kuzenlerden bazılarına yazı fırçaları, kâğıtlar, mürekkep taşları ve mürekkep; bazılarına cüzdanlar, yelpazeler, boncuklar; bazılarına saç yağları, pudralar, rujlar; bazılarına da sadece oyuncaklar verilecekti. Mümkün olduğunca eşit şekilde tasnif yaptı ama Daiyu'ye herkesinkinin iki katını ayırdı. Hangisinin kime verileceğini Yinger'a dikkatle anlattıktan sonra yaşlı bir kadınla beraber evlere dağıtılmak üzere gönderdi. Bir istisnayla, hediyeyi alan kuzenler, getirenlere bahşiş verip Baochai'i gördükleri zaman teşekkür edeceklerini söylediler. Sadece Daiyu farklı bir tepkide bulundu. Kendi memleketi

Yangzi'dan birkaç kilometre uzakta üretilen Huqui oyuncaklarını görünce büyük bir özlem duydu. Bir kere daha, bir öksüz ve yabancı olduğunu, kendisine memleketinden bir şeyler getirecek bir ağabeyi olmadığını hatırladı.

"Ben Yangzi'dan geldim ama annem ve babam öldüler; kimsem yok, bir başıma kaldım. Büyükannemin evine sığındım. Sağlığım bozuk; büyükannem, yengem ve kuzenlerim bana çok iyi baksalar da Lin ailesinden hiç kimse beni görmeye gelmiyor; hediye olarak dağıtabileceğim yerel ürünler getirmiyor. İnsanın ailesinin olmaması ne kötü bir şey." diye düşündü. Yüreği parçalanmış gibi hissetti.

Daiyu'ye uzun süredir hizmet eden Zijuan onun aklından geçenleri ve güneydeki memleketinden gelen bu hediyeleri görünce sıla hasreti çekerek üzüldüğünü çok iyi biliyordu. Ama doğrudan bir şey demeye cüret edemeyip onu teselli etmeye çalıştı.

"Hastalıklara karşı çok hassassınız, hanımım. İlaç almadığınız gün bile yok. Ancak son zamanlarda biraz düzelebildiniz. Ama hâlâ moralinizin iyi olması tedaviden bile daha önemli. Bayan Bao, sizi düşündüğü için bu hediyeleri gönderdi. Buna üzüleceğinize sevinmeniz gerekir. Gönderdiği şeylerin sizi böyle üzdüğünü duysa ne düşünür? Onun için iyi bir şey olmaz, değil mi? Başka bir şey daha var. Büyük hanımefendi ile Wang Hanım'ın sizin sağlığınızı ne kadar önemsediklerini, en iyi doktorları getirdiklerini, en iyi ilaçlarla tedavi etmeye çalıştıklarını bir düşünün. Şimdi tam da biraz iyileşmeye başlamışken, ağlayarak kendinizi perişan ediyorsunuz. Sanki yine hasta olup onları endişelendirmek istiyormuşsunuz gibi. Sizi asıl hasta eden şey çok fazla üzüntü. Biraz kendinizi düşünmeniz lazım."

Zijuan, Daiyu'ye bunları söylerken, dışarıdan bir ses Baoyu'nün geldiğini duyurdu. Zijuan onu içeri davet etti.

"Otursana." dedi Daiyu.

Baoyu onun ağladığını anladı.

"Ne oldu?" diye sordu. "Ağlamaktan gözlerin kan çanağına dönmüş! Kim üzdü seni?"

"Üzgün değilim." dedi Daiyu ve zoraki gülümsedi.

Zijuan dudaklarını uzatıp Daiyu'nün yatağının arkasındaki masayı işaret etti. Baoyu o tarafa bakınca masadaki hediyeleri gördü. Baochai'den geldiğini anladı.

"Ne güzel şeyler!" diye bağırdı. "Ne kadar çokmuş. Dükkân açmayı mı düşünüyorsun?"

Daiyu cevap vermedi.

"Bu konuyu açmayın, efendim." dedi Zijuan. "Bayan Bao gönderdi onları. Bayan Lin görür görmez ağlamaya başladı. Siz geldiğinizde ben de onu yatıştırmaya çalışıyordum. Geldiğinize göre belki bunu siz başarırsınız."

Baoyu de Zijuan gibi Daiyu'nün ne kadar hassas olduğunu biliyordu. Baochai'in ağabeyinin güneyden bu hediyeleri getirdiğini görünce kendi kayıplarını hatırlamıştı. Ama o da bildiğini göstermek istemedi.

"Hanımını üzen şeyi biliyorum. Bayan Bao daha çok göndermedi diye kızmıştır. Boş ver, kuzen! Bugünlerde ben de Kiangnan'a gideceğim, söz veriyorum bunlardan iki tekne dolusu getireceğim sana. O zaman gözyaşların kuruyacak."

Daiyu kendisini neşelendirmeye çalıştığını anladı ve bu çabayı geri çeviremeyerek gülümsedi ama karşılık vermeden de duramadı.

"Aptal ve kaba olabilirim ama yeterince oyuncak alamadım diye hırsa kapılacak kadar da değil. Üç yaşında mıyım? Beni olduğumdan da dar kafalı sanıyorsun herhâlde. Üzülmek için kendime göre nedenlerim var. Sen nereden bileceksin?"

Böyle söyledikten sonra yine ağlamaya başladı. Baoyu yerinden kalkıp yatağa, Daiyu'nün yanına oturdu. Masanın üzerindekileri teker teker eline alıp, evire çevire inceledi ve bir sürü soru sordu. Bu neydi? Buna ne diyorlardı? Bu çok akıllıca değil miydi? Şu neden yapılmıştı? Bu ne işe yarıyordu? Ayrıca onları nereye koyması gerektiği konusunda da bazı önerilerde bulundu. Bunu hemen yanındaki sehpaya koyması iyi olurdu; şu masadaki vazo ve diğer biblolarla çok güzel dururdu vs. vs. Bütün bunları iyi niyetinden söylüyor olsa da Daiyu daha fazla dayanamadı.

"Haydi artık, başımı ağrıttın." dedi. "Baochai'i görmeye gidelim."

Baoyu de aynı şeyi düşünmüştü. Onu dışarı çıkarabilirse, başka bir şeyle ilgilenmek ona üzüntüsünü unutturabilirdi.

"İyi, tamam!" dedi. "Teşekkür etmeye gitmemiz lazım."

"Onun için değil." dedi Daiyu. "Kuzenler arasında böyle bir formaliteye hiç gerek yok. Kuzen Pan güneyden yeni geldiği için, gittiği yerler hakkında ona bir şeyler anlatmıştır; bunları Baochai'den dinlersem kendim gitmiş kadar olurum, diye düşündüm."

Gözleri kızarmaya başladı ve bir an için gitmesi iyi mi olur diye şüphe duydu ama Baoyu çoktan ayağa kalkıp onu beklediğinden, ona eşlik etmek zorunda kaldı.

"Kuzen Pan bunları sana getirmek için bir sürü zahmete katlanmış." dedi Baoyu, Baochai'e, odasına girdiklerinde. "Başkalarına dağıtacağına hepsini kendine saklamalıydın."

"Çok özel şeyler değil ki!" dedi Baochai. "Yerel ustaların yaptıkları ucuz şeyler, sadece uzaktan geldiler o kadar. Hepinizin hoşuna gider diye düşündüm."

"Ben küçükken, böyle şeyleri o kadar çok görürdüm ki hiçbir şey düşünmezdim." dedi Daiyu. "Şimdi onca yıldan sonra tekrar ortaya çıkmışlar."

" 'Evden ne kadar uzaksan, o kadar kıymetli gelir.' derler." dedi Baochai. "Bunlar öyle şeyler değil. Kendime saklamama gerek yok. Çok sevdiğim bir şey olursa, gelecek yıl ağabeyim başka bir seyahate çıktığında tekrar getirmesini isterim, hiç sorun değil."

Baoyu, Baochai'in tehlikeli sularda dolaşmasından korkup konuyu değiştirmeye çalıştı.

"Kuzen Pan yine getirirse biz de isteriz. Sakın bizi unutma!" dedi gülerek.

"Kendi adına konuş. Beni karıştırma." dedi Daiyu. Sonra Baochai'e döndü. "Görüyorsun ya, sana teşekkür etmeye değil, gelecek yıl için sipariş vermeye geldi."

Baochai ile Baoyu güldüler.

"Bana gelirse, sana da mutlaka gelir. Böyle iğneleyici konuşacağına beni desteklemen gerekir." dedi Baoyu.

Daiyu buna güldü.

"İkiniz nasıl aynı anda geldiniz?" diye sordu Baochai. "Biriniz diğerini mi getirdi yoksa?"

"Sen bana hediye gönderince Kuzen Lin'e de gönderdiğini tahmin ettim." diye açıklama yaptı Baoyu. "Eğer ben teşekkür etmek istiyorsam Daiyu de istiyordur diye düşündüm. Beraber gelelim diye onu almaya gittim ama baktım ağlıyordu. Neden gözyaşı dökmeyi bu kadar sevdiğini hiç anlamıyorum."

Daiyu ona ters ters baktı.

Baoyu hemen anlayıp konuyu değiştirdi.

"Kuzen Lin son birkaç gündür kendisini pek iyi hissetmiyordu. Hastalığı nüksedecek diye korkudan ağlıyordu. Onu biraz teselli etmeye çalıştım, sonra da hem sana teşekkür etmek için hem de yalnız başına odasında oturup morali bozulmasın diye buraya geldik."

"İnsanın sağlığı için endişelenmesi çok normal." dedi Baochai. "Ama yedikleri, yeterince dinlenmesi, hava koşullarına uygun giyinmesi de çok önemli. İnsan neden kendisini üzer ki? Bilmiyor musun kuzen, keder senin moralini ve enerjini yiyip bitiriyor. Kendine böyle ciddi bir zarar verirsen hasta olursun. Bunu hiç unutma."

"Çok haklısın, kuzen." dedi Daiyu. "Tabii ki biliyorum. Ama son birkaç yıldır nasıl olduğumu gördün. Bir iki kez hastalanmadığım bir yıl bile geçmiyor. Bu da benim sinirimi bozuyor. İyi gelsin ya da gelmesin ilaçları görmek bile başımı ağrıtıyor, midemi bulandırıyor. Hastalığın nüksetmesinden nasıl korkmayayım."

"Öyle bile olsa kendini üzmemelisin." dedi Baochai. "Kendini keyifsiz hissettiğinde, zorla da olsa dışarı çıkıp dolaş, insanları ziyaret et, etrafa bakın, düşüncelerini dağıtacak her şeyi yap. Kendini eve kapatıp mutsuz olmaktan çok daha iyi geleceğini göreceksin. Moral bozukluğu sağlığını bozar, asıl sorun bu. Ben

de son zamanlarda kendimi iyi hissetmiyordum. Bütün gün boyunca bitkin ve ateşliydim, yatmaktan başka bir şey yapmak istemiyordum. Yılın bu zamanı benim için kötüdür, ciddi şekilde hastalanmaktan korktum. Özellikle yapacak bir şeyler aradım ve bunları yapmaya zorladım kendimi. Biliyor musun, iki gündür daha iyi hissediyorum. 'Ne kadar korkarsan, şeytanın gelme ihtimali o kadar büyük olur.' "

"Ne şeytanı, kuzen? Nereden gelecek?" diye sordu Baoyu. "Neden ben hiç görmedim?"

Hepsi buna güldü.

"Seni budala küçük bey!" diye dalga geçti Baochai. "Lafın gelişi. Şeytan diye bir şey yoktur. Olsaydı korkudan ödün patlardı."

"İyi yaptın, kuzen." diye onayladı Daiyu, gülümseyerek. "Aklına her geleni pat diye söylediği için azarlamakta haklısın."

"Ne zaman biri bana kızsa senin hoşuna gidiyor." dedi Baoyu. "Artık keyfin yerine geldiğine göre gidebiliriz."

Biraz daha sohbet ettikten sonra Baochai'le vedalaşıp oradan ayrıldılar; Baoyu Daiyu'yü Bambu Evi'ne bıraktıktan sonra evine gitti.

***

Baochai'in hediyelerine en çok sevinen kişi Odalık Zhao'ydu. Huan'a gönderilen hediyeleri neşeyle alıp, Baochai'e yüksek sesle övgüler yağdırdı.

"Baochai'in ne kadar görgülü ve cömert bir kız olduğunu söylemekte çok haklılarmış." dedi coşkuyla. "İşte bunun bir örneğini bugün gördük. Ağabeyi ne kadar şey getirmiş olabilir ki? Yine de hiçbir ayrım gözetmeden evdeki herkese dağıttı, hatta burada hiç önemsenmeyen bize bile. Bayan Lin olsaydı, durum bambaşka olurdu! İnsanın yüzüne bile bakmıyor. Tabii ona böyle şeyler getirecek kimsesi yok ama olsaydı da güçlü ve önemli olanlarla paylaşırdı. Ben ve oğlum aklına dahi gelmezdik. Demek iyi yetiştirilmek gerçekten çok istisnai bir şey!"

Kafasından bu düşünceler geçerken, hediyeleri evirip çevirip inceliyor, sedirin üzerine yerleştiriyordu. O anda aklına bir fikir

geldi. Baochai, Wang Hanım'ın yakın akrabasıydı. Bu, ona yaranmak için çok iyi bir fırsattı. Hediyeleri kucağına alıp, telaş ve kibirle Wang Hanım'ın dairesine gitti ve yanı başına yerleşti.

"Bakın!" dedi, yapmacık bir gülümsemeyle. "Bunları Bayan Baochai Huan'a göndermiş! Bu kadar genç olduğu hâlde ne kadar düşünceli! Tam bir küçük hanımefendi. Bir kalitesi var. Çok da cömert. İnsanın hayranlık duymaması imkânsız! Bunları getiren hizmetçiye iki yüz sikke verdim. Xue teyzenin de size hediyeler gönderdiğini duydum. Ne olduklarını merak ettim. Demek ailece ikimize hediyeler göndermişler! Ne kadar çok şeyleri varmış. Büyük hanımefendiyle sizin Bayan Baochai'e ne kadar düşkün olduğunuza ve övgüyle anmanıza şaşmamak lazım. Bunları sizin izniniz olmadan almak istemedim, bu yüzden getirdim. Hem görmek isteyeceğinizi düşündüm."

Wang Hanım bu ziyaretin altında neyin yattığını çoktan tahmin etmişti. Bu acemice yaltaklanma girişimi onu hiç de memnun etmedi ama bütünüyle de görmezden gelemedi.

"Tabii ki alabilirsin." dedi. "Huan oynasın."

Bunu söylerken oyuncaklara şöyle bir bakıp kafasını çevirdi.

Büyük bir coşkuyla gelen Odalık Zhao bu küçümsenme karşısında bozuldu ama öfkesini göstermeye cüret edemeden, süngüsü düşük bir şekilde odasına döndü. Oyuncakları bir köşeye fırlatıp, ne kadar aptal olduğu konusunda kendi kendine söylendi. Yoluna iyi şeyler çıksa da öyle patavatsız ve rahatsız edici şeyler söylüyordu ki Tanchun kendisine kızıp küçümsemekte haklıydı.

***

Yinger ve yaşlı kadın hediyeleri dağıtıp geri dönmüş, hanımlarına teşekkür mesajlarını ve aldıkları bahşişleri anlatıyorlardı. Sadece küçük Qiaojie'nin hediyelerini geri getirdiklerini söylediler.

"Götürmediniz mi, yoksa almadı mı?" diye sordu Baochai, şaşkınlık içinde.

"Efendi Huan'ın hediyelerini götürürken, Bayan Lian'in büyük hanımefendinin evine gittiğini gördüm. Evde olmadığı için

Qiaojie'nin hediyelerini kime vereceğimi bilemeyip geri getirdim." dedi Yinger.

"Ne aptalsın!" diye azarladı Baochai. "O yoksa bile Pinger ile Fenger başka yerde olamazlar. Onlara verebilirdin, geri döndüğünde Bayan Lian'e söylerlerdi. Bizzat kendisine vermek zorunda değilsin ki!"

Bunun üzerine Yinger tekrar oyuncakları alıp çıktı. Xifeng'ın dairesine giderken yaşlı kadından hediyeleri taşımasını istedi.

"Bir sakınca olmayacağını bilseydim bir daha gitmek zorunda kalmazdım." dedi.

"Evde yapacak işimiz yok, biraz gezinti yapmak için iyi bir bahane oldu." dedi yaşlı kadın. "Sen fazla yürümeye alışkın değilsin, onca daireyi dolaşmak seni yormuştur. Bunu da teslim ettikten sonra gidip dinlenirsin."

Böyle konuşarak Xifeng'ın evine geldiler ve hediyeleri verdiler. Geri döndüklerinde Baochai, Xifeng'ı görüp görmediklerini sordu.

"Görmedik." dedi Yinger.

"Demek geri dönmemiş." dedi Baochai.

"Dönmüş ama Fenger her zamanki neşesinin olmadığını söyledi, suratı asıkmış. Hemen Pinger'yı yanına çağırmış, hararetli bir şekilde konuşmuşlar ama ne söylediklerini duyamamış. Çok ciddi bir şeyler olduğu belliymiş. 'İçeri girmeseniz iyi olur. Ben geldiğinizi söylerim.' dedi. Sonra hediyeleri içeri götürdü, tekrar dışarı çıkınca hanımının teşekkür ettiğini söyledi ve bahşiş verdi. Siz büyük hanımefendiye uğradığınızda bir şey duydunuz mu, hanımım?"

Baochai, Xifeng'ın neye o kadar öfkelendiğini merak etti ama aklına bir şey gelmedi.

"Her evin kendine göre sorunları var. Merak etmek bize düşmez. Git de bana çay getir." dedi.

Yinger çay getirmek için dışarı çıktı ve bu konuda başka bir şey konuşulmadı.

***

Şimdi Baoyu'ye dönelim. Daiyu'yü kapısına kadar götürdükten sonra Kızıl Neşe Avlusu'na doğru yoluna devam etti. Yürürken de öksüz olmanın ne kadar zor bir şey olduğunu düşünüp Daiyu için üzüntü duydu. Eve varınca Xiren'le bu konuyu konuşmaya karar verdi ama odasında sadece Sheyue ve Qiuwen vardı.

"Xiren nerede?" diye sordu.

"Buralarda bir yerlerdedir." dedi Sheyue. "Kaybolmuş olamaz. Neden birden onu göresin geldi?"

Baoyu güldü.

"Kaybolduğunu sanmıyorum. Bayan Lin'in yanından geliyorum. Çok üzgün görünüyordu, ne olduğunu sorunca, Bayan Bao'nın gönderdiği hediyelerin memleketinin yakınlarında yapıldığını, onları görünce hüzünlendiğini söyledi. Xiren'den ona bir uğrayıp sohbet etmesini isteyecektim."

"Ah canım! Bu sefer kimin işi?" diye sordu Qingwen, o anda içeri girip sadece son kelimeleri duyunca. Baoyu az önce söylediklerini ona da tekrarladı.

"Xiren birkaç dakika önce gitti." dedi Qingwen. "Sanırım Bayan Lian'e uğrayacak. Dönerken Bayan Lin'e de uğraması muhtemel."

Baoyu cevap vermedi. Qiuwen ona bir fincan çay doldurdu. Baoyu dalgın dalgın fincanı aldı, birazıyla ağzını çalkaladı, kalanını küçük hizmetçilerden birine verdi ve perişan bir hâlde yatağına uzandı.

Baoyu Daiyu'yü görmeye gidince Xiren önce biraz dikiş dikti. O sırada uzun zamandır Xifeng'a uğrayıp hatırını sormadığı geldi aklına. Bay Lian evde olmadığından rahat rahat oturup konuşabilecekleri için en uygun zaman olduğunu düşündü. Üzerini değiştirip, bir el aynasına bakarak yüzüne biraz çekidüzen verdi. Sonra içeri girip Qingwen'e kararını bildirdi.

"Bayan Lian'e gidiyorum. Ben yokken odada dur, tamam mı? Efendi Bao çağırdığında kimseyi bulamazsa olmaz." dedi.

"Aman!" dedi Qingwen, alaycılıkla. "Onu tek düşünen sensin sanki! Diğer herkes bütün gün hiçbir şey yapmadan oturuyor."

Xiren güldü ve cevap vermeden çıktı. İçe İşleyen Koku Köprüsü'ne geldiğinde iki lotusun kuruyup lime lime olduğunu gördü ama su kenarındaki gülhatmiler yeni çiçek açmaya başlamıştı, tomurcuk salkımları parlak yeşil yapraklarla şahane bir tezat oluşturuyordu. Onları daha iyi görebilmek için kıyıdan yürüdü. Gülhatmilerden kafasını kaldırınca, Li Wan'in hizmetçisi Suyun'ü ve elinde bir sepetle arkasından gelen yaşlı bir kadını gördü. Xiren o sepette ne olduğunu ve nereye götürdüklerini sordu.

"Demir dikenleri ve lotus tohumları. Hanımımız Bayan Tanchun'e gönderdi." dedi Suyun.

"Bizim Bahçe'deki dereden mi toplandı, yoksa dışarıdan mı satın alındı?" diye sordu Xiren.

"Bizim evde çalışan Liu ana gidip akrabalarını ziyaret etmek için izin istemişti, gelirken bunları hanımımıza hediye olarak getirmiş. Bayan Tanchun de yanımızda olduğu için gördü. Hanımımız ikram etmek istedi ama sıcak çay içtiği için sonra tadacağını söyledi. Şimdi ona götürüyoruz."

Sonra herkes kendi yoluna gitti. Xiren bu sefer biraz ileride, yolun öteki tarafında, asmanın altında birisinin elinde toz beziyle bir şeyin tozunu aldığını gördü. Güneş gözüne girdiğinden kim olduğunu seçemedi. Biraz daha yaklaşınca, yorulmak bilmez bahçıvan Zhu anayı tanıdı. Yaşlı kadın Xiren'i fark edince onu selamlamak için sevinçle yanına geldi.

"Yürüyüşe çıkmak için pek zamanınız olmuyordu, bayan." dedi.

"Yok, gerçekten de." dedi Xiren. "Bayan Lian'i görmeye gidiyorum. Sen ne yapıyorsun?"

"Şu yaban arılarını üzümlerden uzaklaştırmaya çalışıyorum." dedi kadın. "Bu yıl en sıcak günlerde fazla yağmur yağmadı, o nedenle de haşereler meyvelere dadandı. Isırıklardan delik deşik olup olgunlaşmadan dökülüyorlar. Bu yaban arıları çok beter şeyler. Hiç güvenilmez. Bir salkımdaki iki üç tanesine dadanıyorlar ama onların suyu diğerlerine damlayıp bütün salkımı mahvediyor. Şuna baksanıza! Şimdi biz konuşurken bir sürü geldi."

"O toz beziyle kovalamaya devam etsen bile sadece birkaç tanesini kaçırabilirsin." dedi Xiren. "Tedarikçilere söyle de sana tülbentten keseler alsınlar, salkımların üzerine geçirirsin, hem kuşları ve arıları üzümlerden uzak tutar hem de hava almalarını sağlar."

"Kesinlikle öyle yapayım." dedi yaşlı kadın. "Ne zekice bir fikir! Daha önce hiç duymamıştım ama biliyorsunuz bu işte ilk yılım."

"Bahçe'de çeşit çeşit meyvelerimiz var." dedi Xiren. "İlk önce hangileri olgunlaşıyor?"

"Yedinci ayın başındayız. Üzümler yeni kızarmaya başladı. Ayın sonundan önce olgunlaşıp yenecek hâle gelmez. İnanmazsanız biraz toplayayım da tadına bakın."

"Hayır, hayır." dedi Xiren, ciddiyetle. "Yiyecek kadar olgunlaşmış olsalar bile, ilk meyveler atalarımıza sunulmadan önce yemezdim. Senin gibi bu aile için uzun yıllardır çalışan biri bu kuralı biliyordur mutlaka."

"Elbette, bayan. Haklısınız. Sordunuz diye öyle dedim." dedi kadın, bunu derken de düşünüyordu. "Lanet olasıcalar! Neyse ki arıları kovalıyordum. Ya tatmak için toplarken yakalansaydım, ne büyük tantana kopardı!"

"Sana söylediğim keseleri iste Bayan Lian'den." diye öğütte bulundu Xiren. "Uşaklarına yaptırır."

Sonra Bahçe'den çıkıp Xifeng'ın evine doğru yoluna devam etti. Avluya girince evin içinden Xifeng'ın yükselen sesini duydu.

"Çok korkunç! Burada onca şeye katlandıktan sonra bana bu yapılmamalıydı!"

Bu sözlerin ardında her ne vardıysa, Xiren içeri girmek için uygun bir zaman olmadığını anladı ama geri dönmek için de artık çok geçti. Yapabileceği en iyi şey geldiğini duyurmaktı. Aşırı bir ayak sesi çıkardı ve pencereden Pinger'ya seslendi. Pinger hemen dışarı çıkıp onu karşıladı.

"Bayan Lian evde mi?" diye sordu Xiren. "Biraz daha iyileşti mi?"

O arada içeri girmişti bile ama Xifeng o gelmeden önce sanki kanepede yatıyormuş gibi yaparak doğruldu ve ayağa kalktı.

"Evet, biraz daha iyiyim, teşekkür ederim. Beni hatırlaman ne büyük incelik. Buralara gelmeyeli uzun zaman oluyor."

"İyi olmadığınızı bildiğimden aslında her gün gelmem gerekirdi." dedi Xiren. "Öte yandan, hasta olunca biraz sakin ve huzurlu bir şekilde dinlenmeniz gerekiyordu, sık sık gelirsem rahatsız ederim diye korktum."

"Hiç de değil!" dedi Xifeng gülerek. "Ama Bao'dan kaçmanın pek kolay olmadığını biliyorum. Yanında bir sürü hizmetçi kız olsa da gerçekten güvendiği tek kişi sensin. Pinger her zaman beni sorduğunu söyledi. Buraya gelmesen de beni düşündüğünü biliyorum."

Xiren'in oturması için Pinger'dan bir tabure getirip uzandığı kanepenin yanına koymasını istedi. Fenger da çay getirdi. Xiren çayı alırken nazikçe eğildi ve mırıldanarak zahmet olduğunu söyledi. O sırada sedirin kenarındaki nakış sepetinde ithal saten kumaştan küçük, kırmızı bir önlük gördü.

"Her gün o kadar işiniz olmasına rağmen nakış işleyecek zaman bulabiliyor musunuz?" diye sordu.

"Ben nakış işlerinden anlayan biri değilim." dedi Xifeng. "Artık hastalığı atlattığım için ilgilenmem gereken o kadar çok aile meselesi var ki böyle şeylere hiç zamanım yok. En acil olanları bile bıraktım. Ama büyük hanımefendiye saygılarımı sunmaya gittiğimde, Xue halamın gönderdiği kumaşları gördüm; çocuk kıyafetleri dikilirse çok şirin olacağını düşünüp hanımefendiden istedim. O da hemen bana takıldı. Başının derdi olduğumu, evinde ne görsem istediğimi söyledi. Herkes bana güldü. Bilirsin ben vurdumduymazımdır, azarlanmaya aldırmam. O konuştu ama ben duymamazlıktan geldim. Qiaojie'ye önlük yapsın diye kumaşı önce Pinger'ya verdim. Kalanıyla da zaman buldukça ben bir şeyler yapıyorum."

"Büyük hanımefendiyi mutlu etmeyi bilen bir tek siz varsınız." dedi Xiren gülerek. "Dikişi eline alıp inceledi, sonra hayranlıkla ekledi. "Gerçekten çeşit çeşit renklerle çok güzel olmuş. İyi bir

malzemeyi işlemek için böyle hünerli eller gerekir. Özellikle de Qiaojie için. Bunu giyip gezerken, insanlar gözlerini ondan alamayacaklar. Nerede o? Hiç görünmüyor."

Pinger, Baochai'in oyuncak gönderdiğini ve sütannesi gelip alana kadar onlarla oynadığını söyledi. "Şimdi artık yorgunluktan uyumuştur." dedi.

"Qiaojie büyüyüp haşarı bir çocuk olmuştur. Küçük, tombul yüzü gümüş bir tabak gibi. Gördüğü herkese gülüyor, kimseyi küstürmüyor. Çok tatlı bir çocuk." dedi Xiren.

Xifeng'la konuşurlarken, dışarıdaki odada küçük bir hizmetçinin Pinger'nın yanına sokulup usulca Lai Wang'ın iç kapıda beklediğini söylediğini fark etti. Pinger da aynı şekilde cevap verdi ona.

"İyi. Birkaç dakikalığına gitsin, sonra tekrar gelsin. Bu avluda dolaşmasın."

Xiren, Xifeng'ın işleri olduğunu anladı ve bir iki dakika daha oturduktan sonra gitmek üzere kalktı.

"Konuşmaya dalmışım, çok zaman geçmiş. Artık dönsem iyi olacak. Yoksa Baoyu çok tembel olduğumu, nereye gitsem orada kaldığımı söyleyip durur." dedi.

Xifeng onu durdurmaya yeltenmedi.

"Fırsat bulunca yine gel." dedi. "Seninle konuşmak bana iyi geliyor."

Pinger'yı çağırıp Xiren'i geçirmesini istedi. Xiren dış odada Pinger'nın peşinden giderken iki üç küçük hizmetçinin orada beklediğini gördü; korkudan akıllarını kaçırmış, nefes bile almaya cesaret edemiyor gibiydiler. Xiren meselenin ne olduğunu merak ederek avlu kapısından çıktı ve eve doğru yola koyuldu.

Pinger, Xiren'i geçirdikten sonra hemen içeri girdi.

"Lai Wang geldi ama Xiren burada olduğu için gidip ön tarafta beklemesini söyledim." diye rapor verdi Xifeng'a. "Hemen çağırayım mı, yoksa biraz daha beklesin mi? Ne yapmamı istersin?"

"Gelsin." dedi Xifeng. Sonra adamı beklerlerken, "Söylesene, tam olarak ne duydun?" diye sordu.

"Aslında şu kızı dışarı göndermiştim, o duymuş." dedi Pinger. "İç kapıda beklerken, öbür tarafta iki genç görevli birbirleriyle konuşuyorlarmış. Birisi: 'Yeni hanım eskisinden çok daha güzel, hem de daha iyi huylu.' demiş. Sonra başka birisinin -Lai Wang olduğunu düşünüyor- onları azarladığını duymuş. 'Siz ne konuşuyorsunuz öyle, yeni hanım, eski hanım diye? Sesinizi alçaltsanız iyi olacak. Eğer birisi duyarsa dilinizi keserler!' demiş."

O sırada küçük hizmetçilerden biri içeri girdi.

"Lai Wang dışarıda bekliyor, hanımım." dedi.

"İçeri gelsin." dedi Xifeng, buz gibi bir gülüşle.

Küçük kız tekrar dışarı çıktı.

"Hanımım seni içeri çağırıyor." dedi.

Lai Wang içeri girip diz çöktü, sonra dimdik ayağa kalkıp iç odaya açılan kapıda esas duruşta bekledi.

"Gel buraya." dedi Xifeng. "Seninle konuşmak istiyorum."

Lai Wang odaya girdi ve hanımının önünde durdu.

"Efendin dışarıda kendisine bir kadın almış." dedi Xifeng. "Biliyor muydun?"

Lai Wang bir kere daha diz çöktü.

"Bütün hayatımı iç kapıda görevde geçirdim, hanımefendi. Beyefendinin dışarıda neler yaptığını bilmeme imkân yok." dedi.

Xifeng manalı bir şekilde güldü.

"Tabii ki bilmiyorsun. Bilseydin başkaları bu konuda konuşurken onları susturmazdın, değil mi?"

Lai Wang, kapıda görevli çocuklarla konuşmasını kastettiğini ve artık onu kandırmanın mümkün olmadığını anladı. Diz çöktü.

"Gerçekten bilmiyorum, hanımefendi. Xinger ile Xier'i saçma sapan konuşurlarken duydum, bu yüzden susmalarını söyledim ama tam olarak neden söz ettiklerini bilmiyorum. Size yalan söylemek zorunda kalmak istemem. Xinger'la konuşabilirsiniz, hanımefendi. Beyefendi burada olduğunda Xinger zamanının çoğunu onunla geçiriyor."

Xifeng öfkeyle yüzüne tükürdü.

"Hepiniz beş para etmeyen ahlaksızlarsınız! Bana karşı birleşmişsiniz, bilmediğimi mi sanıyorsunuz? Siz kimsiniz ki yeni hanım, eski hanım diye konuşuyorsunuz? Ne cüretle ona hanım diyorsunuz? Hemen gidip o rezil Xinger'ı getir. Sen de bir yere ayrılma. Burada bekle. Onunla işim bitince sana da birkaç sorum var." Sonra kendi kendine: "Harika! Bu da benim en gizli işlerimi emanet ettiğim uşağım!" dedi.

"Evet, hanımefendi. Tamam."

Lai Wang başını yere vurup ayağa kalktı ve Xinger'ı bulmak için çıktı.

Xinger, Muhasebe Dairesi'nde diğer gençlerle aylaklık ederken Bayan Lian'in kendisini çağırdığı haberi geldi. Efendisinin sırrının açığa çıktığı aklının ucundan bile geçmedi ama irkilip ne olduğunu anlamak için Lai Wang'ın peşinden Xifeng'ın dairesine gitti. Oraya vardıklarında önce Lai Wang içeri girdi.

"Xinger geldi, hanımefendi." dedi.

"İçeri getirin!"

Daha içeri girmeden Xifeng'ın sert ifadesi Xinger'ın aklını karıştırmaya yetti. Ama yapacak bir şeyi yoktu; cesaretini toplayıp Lai Wang'ın peşinden içeri girdi.

"Gel bakalım!" dedi Xifeng. "Efendinle dışarıda ne işler çeviriyorsunuz? Siz beni hiçbir şeyden haberi olmayan aptalın biri mi sandınız? Efendinin özel hizmetkârı olarak her şeyi bilirsin sen. Olan biteni duymak istiyorum. Yalana başvurursan bacakların kırılana kadar dayak yersin!"

Bu sözleri duyan, Xifeng'ın yüzündeki öfkeyi ve sağında solunda kıpırdamadan dikilen hizmetçilerin dehşet dolu bakışlarını gören Xinger'ın dizlerinin bağı çözüldü, elinde olmadan diz çöküp secde etmeye başladı.

"Siz neden söz ediyorsunuz, hanımefendi? Ne kusur işledik?" dedi titreyerek.

Sanki Xifeng'ın için için yanan ateşi birden parlayıvermişti.

"Bir tane patlatın şu ağza!" diye bağırdı Xifeng, çıldırmış gibi.

Lai Wang bir adım öne çıkıp, ellerini kaldırarak emrini yerine getirmek istedi.

"Sen değil aptal!" dedi Xifeng. "Şu budalaya söylüyorum, kendi ağzına vursun. Merak etme. İşimiz bitince sen de kendine vuracaksın!"

Hâlâ diz çökmüş olarak duran Xinger ellerini iki yanına açıp hızla yüzüne vurdu. Xifeng defalarca aynı şeyi yaptırdı.

"Tamam!" dedi sonra. "Şimdi efendinin yeniden evlenme meselesi nedir? Herhâlde hiçbir şey bilmediğini söyleyeceksin?"

Xinger her şeyin açığa çıktığını anladı ve çaresizlik içinde düşünmeye başladı.

"Her iki konak da konuyu biliyor. Tek bilmeyenler büyük hanımefendi, Lort She, Xing Hanım ve Bayan Lian'di. Gerçek ortaya çıktığına göre ben neden örtbas etmeye kalkayım ki? İtiraf edip dayaktan ya da ağır cezadan kurtulayım. Hem zaten bu işin ne kadar ciddi olduğunu bilemeyecek kadar gencim; ayrıca hanımefendinin nasıl bir ateş parçası olduğunu ve Bay Lian'in bile ondan çekindiğini gayet iyi biliyorum. Bu işi organize eden Efendi Lian, Zhen Bey ve Efendi Rong, benimle bir ilgisi yok."

Şapkasını çekip aldı ve başını deli gibi yere vurmaya başladı.

"Hayatımı bağışlayın, hanımefendi! Yemin ediyorum size doğruyu söyleyeceğim."

"Başla o zaman!"

Xinger yerde doğruldu.

"Başlangıçta bu durumdan hiç haberim yoktu. Sanırım Sör Jing'in cesedi hâlâ tapınaktayken başladı. Yu Lu bir gün Zhen Bey'den para istemek için oraya gitti, Efendi Rong bu işi halletmek için şehre geri dönünce, beyefendi de onunla beraber geldi. Yolda Zhen Bey'in baldızları hakkında konuştular. Beyefendi yeni hanımını, yani öteki Bayan Lian'i çok beğendiğini söyleyince Efendi Rong..."

Xifeng ona tükürdü.

"Seni ahmak! 'Öteki Bayan Lian' ne demek!"

"Bağışlayın, hanımefendi!" dedi Xinger hemen ve tekrar secde etti. Yeniden doğrulunca devam edemeyip gözlerini yere dikti.

"Evet?" dedi Xifeng. "Hepsi bu mu? Anlatsana!"

"Üstüme gelmeyin, hanımefendi." dedi perişan hâldeki Xinger. "Yoksa yapamam!"

"Üstüne gelmek mi!" dedi Xifeng. "Başlatma şimdi! Hikâyene devam etsen senin için daha iyi olacak!"

"Efendi Rong onunla evlenmesini organize edebileceğini söyledi. Beyefendi buna çok sevindi. Sonra... Tam olarak nasıl olduğunu bilmiyorum ama dediğini yaptı."

Belli belirsiz bir gülümseme geçti Xifeng'ın yüzünden.

"Bildiğini sanmıyorum zaten. Bilseydin çok karmakarışık bir hikâye olurdu. Tamam. Sonra ne oldu?"

"Sonra Efendi Rong beyefendiye yeni bir ev buldu."

"Ya?" dedi Xifeng sert bir şekilde. "Nerede?"

"Birkaç sokak arkamızda." dedi Xinger. "Çok uzak değil."

"Demek öyle!" dedi Xifeng, Pinger'ya dönüp ters ters bakarak. "Duydun mu? Senle ben ölmüşüz, Pinger. Artık yokuz!"

Pinger cevap vermeye cüret edemedi.

Xinger anlatmaya devam etti.

"Zhen Bey, bu evliliğe karşı çıkmasınlar diye Zhanglara çok para verdi."

"Şimdi de Zhang ailesi girdi işin içine." dedi Xifeng. "İşler sarpa sardı."

"Evet, hanımefendi, biliyorsunuz öteki Bayan Lian..." O anda ne dediğinin farkına varan Xinger ağzına bir tokat attı. Xifeng öfkesine rağmen güldü, hizmetçiler de suratlarını buruşturup kıkırdadılar. Xinger bir an düşündü.

"Bayan Zhen'in iki kardeşinden büyüğü..." diye devam etti.

"Evet, evet. Onu anlat." dedi Xifeng.

"Bayan Zhen'in iki kardeşinden büyüğü, küçükken Zhang adında biriyle nişanlanmış. Galiba Zhang Hua'ydı. Şimdilerde çok fakirlermiş, neredeyse dilenecek duruma gelmişler. Zhen Bey nişanı bozmaları karşılığında onlara para teklif etmiş."

Xifeng başını salladı ve hizmetçilerine baktı.

"Duyuyor musunuz? Bu küçük canavar daha demin bize hiçbir şey bilmediğini söylüyordu!"

"Sonra Bay Lian yeni evini döşetti, Bayan You da düğün için geldi." diye devam etti Xinger.

"Nereden geldi?" diye sordu Xifeng.

"Annesinin evinden." dedi Xinger.

"Anlıyorum. Ona eşlik eden kimse var mıydı?"

"Sadece Efendi Rong ile birkaç hizmetçi ve dadı. Başka kimse yoktu."

"Peki, Bayan Zhen?"

"O birkaç gün sonra hediyeleriyle geldi."

Xifeng güldü ve arkasında duran Pinger'ya döndü.

"İşte! Hatırlıyor musun, birkaç gün bize Bayan Zhen'i öve öve bitirememiş, ne mükemmel bir kadın olduğunu söyleyip durmuştu."

Tekrar önüne döndüğünde yüzündeki gülümseme kaybolmuştu.

"Peki, onlara kim hizmet ediyor? Sen tabii." dedi.

Xinger hemen secde etti ama cevap veremedi.

"Şimdi düşünüyorum da o günlerde Ning Konağı'ndaki kuzenlerin işlerini halletmek için gitmek zorunda olduğunu söylüyordu, meğer bu işlerin peşindeymiş!" dedi Xifeng.

"Bazen gerçekten de o işlere bakıyor, bazen de yeni evine gidiyordu." dedi Xinger.

"O evde başka kimler var?" diye sordu Xifeng.

"Annesi ve kız kardeşi. Yani kız kardeşi vardı. Önceki gün gırtlağını kesti."

"Neden?" diye sordu Xifeng.

Xinger, Sanjie ile Liu Xianglian'in hikâyesini baştan sona anlattı.

"Şanslı bir adammış!" dedi Xifeng, hepsini dinledikten sonra. "Evlenseydi adını boynuzluya çıkaracağından hiç şüphem yok. Bana söyleyeceğin başka bir şey var mı?"

"Her şeyi anlattım, hanımefendi. Her kelimesi doğru. Başkalarına da sorabilirsiniz. Tek bir yalan bulursanız, beni öldüresiye dövseniz gıkım çıkmaz."

Xifeng bir süre başını önüne eğip düşündü. Sonunda parmağını Xinger'a doğru uzattı.

"Sen rezil bir adamsın, beni kandırabileceğini düşündüğün için öldürülmeyi hak ediyorsun. Herhâlde bunu yaparak o aptal efendine iyilik edeceğini, yeni hanımına da yaranacağını sandın. Bana yalan söyleyemeyecek kadar korktuğunu düşünmesem bacaklarını kırdırırdım. Kalk ayağa!"

Xinger birkaç kez secde ettikten sonra ayağa kalktı, dış odanın eşiğine kadar gitti ama daha fazlasına cesaret edemedi.

"Geri gel!" dedi Xifeng. "Henüz seninle işim bitmedi."

Xinger geri döndü, birkaç adım atıp elleri yanlarında durdu, saygı dolu bir dikkatle öne eğildi.

"Acelen ne?" dedi Xifeng. "Yeni hanımın mı bekliyor?"

Xinger ona bakmaya bile cesaret edemiyordu.

"Bundan sonra oraya gitmeyeceksin." dedi Xifeng. "Gün içinde seni her çağırdığımda hemen buraya geleceksin. Seni uyarıyorum, sakın beni bekletmeye kalkma! Tamam, git şimdi!"

Bu sefer kapının dışındaki merdivenlerde aldı soluğu.

"Xinger!"

"Buyurun hanımefendi!"

"Beyine her şeyi anlatmaya gidiyorsun, değil mi?"

"Yok, hanımefendi! Asla!"

"Tamam, git o zaman. Eğer dışarıda tek kelime edersen, derini yüzerim!"

"Evet, hanımefendi. Tamam, hanımefendi."

Xinger son kez dışarı çıktı.

"Lai Wang!" diye bağırdı Xifeng.

"Buyurun, efendim!" dedi Lai Wang içeri girerken.

Xifeng gözlerini fal taşı gibi açıp uzun bir süre adama baktı.

"Evet, Lai Wang. Çok güzel! Harika!" dedi sonunda. "Şimdi gidebilirsin. Eğer dışarıda bu konuda tek kelime eden olursa, sorumlusu sen olacaksın!"

"Peki, efendim."

Lai Wang ağır ağır huzurdan ayrıldı.

"Çay verin." dedi Xifeng.

Küçük hizmetçiler bunu çekilmeleri için bir işaret olarak algıladılar ve Pinger ile Xifeng'ı yalnız bırakıp çıktılar.

"Duydun mu?" dedi Xifeng. "Çok güzel."

Pinger gülümsedi ama cevap vermeye cüret edemedi.

"Bu kadar utanmaz bir adam nasıl olabilir? Tabağındakini bitirip gözünü tencereye dikiyor. Açgözlü köpek, gördüğü her kadını istiyor. Eski aşkıyla konuşmayı bırakıp yenisiyle konuşmaya başlıyor. Bu zamparaya beşinci ya da altıncı rütbe verilmesi ne yazık! Evdeki çiçeğin çayırdakiler kadar tatlı olmadığı sözüne inanıyor demek! Öyleyse çok hata ediyor! Önünde sonunda büyük bir skandala neden olacak, arkadaşlarının ve akrabalarının yüzüne bile bakamayacak ancak o zaman vazgeçecek."

"Kızmakta çok haklısın, hanımım." dedi Pinger, onu yatıştırmak için. "Ama daha yeni iyileştin, kendini harap etme. Bao Er'ın karısıyla yaşananlardan sonra beyefendi kendisine çekidü-

zen vermiş gibi görünüyordu. Şimdi neden yine böyle bir şeye kalkışsın? Bütün kabahat Lort Zhen'de."

"Tabii onun da suçu var. Ama bizim beyefendi o kadar ahlaksız ki insanların onu ayartması çok zor olmuyor. 'Su içmek istemeyen öküzü zorla dereye götüremezsin.' derler. Lort Zhen'in karısı böyle bir şeyi yapmasına engel olmalıydı."

"Kesinlikle. You Hanım kız kardeşinin iki kişiyle nişanlanmasına nasıl izin verdi? Önce Zhanglar, sonra Jialar. Dünyada başka erkek mi kalmadı? Bütün kızlar Jia erkekleriyle mi evlenmek zorundalar? Çok mu zenginiz? Neyse ki kaltak kız kardeşi kendisini öldürmüş, yoksa onu da Baoyu ya da Huan'la evlendirirlerdi."

"You Hanım kız kardeşinin itibarını kurtarmakla pek ilgilenmiyor galiba. İleride nasıl başını kaldırıp etrafa bakabilecek? Ama çok da umursamıyor herhâlde, nasıl olsa o ahlaksız şıllık öz kardeşi değil. Ayrıca Lort Zhen resmî görevi olan biri. Bütün görgü kurallarını bilmese bile, yas tutan birisinin evlenmemesi ya da karısını reddedip başka bir kadın almaması gerektiğini biliyordur. Acaba böyle bir şeyi kuzenine iyilik olsun diye mi, yoksa zarar vermek için mi yaptı, merak ediyorum."

"Lort Zhen çok dar görüşlü." dedi Pinger. "Sonuçlarını hiç düşünmeden kuzenini memnun etmek istemiştir."

"Kuzenini memnun etmek mi?" dedi Xifeng alaycılıkla. "Bu onu zehirlemek demektir. Bütün kuzenler içinde en büyük ve tecrübeli olan kendisi. İyi bir örnek olacağına onlara kötü şeyler öğretip itibarlarına leke düşürüyor. Skandal çıktığında da bir kenara çekilip keyifle seyredecek. Ona söyleyecek uygun bir kelime bulamıyorum. Doğu konağında olan skandallar saymakla bitmez. Kendi ahlaksızlığını örtmek için kuzenini de işin içine sokmuş. Bir ağabey böyle mi davranır? Babası öleceğine, o kendi çişinde boğulmalıydı, hayatının kıymeti ne ki? Erdemli Lort Jing'e bir baksana, oruç tutuyor, sutra okuyor, pek çok güzel şey yapıyordu. Nasıl böyle bir oğlu ve torunu oldu? Bence ailenin atalarından gelen bütün iyi şansını yaşlı adam kullanıp bitirmiş."

"Galiba öyle. Yoksa nasıl edepten bu kadar uzak olabilirlerdi?"

"Neyse ki Lort She ve Xing Hanım duymadılar. Kulaklarına

gidecek olsa, sadece işe yaramaz beyefendimiz dayak yemekle kalmaz, Lort Zhen ve You Hanım da hesabını verir."

Xifeng öfkeyle beddualar yağdırmaya devam etti ve başının ağrıdığı bahanesiyle öğlen yemeğine gitmedi. Kendisini giderek daha çok doldurduğunu gören Pinger devreye girdi.

"Biraz sakinleşsen iyi olur, hanımım. Artık olan olduğuna göre aceleye gerek yok. Beyefendi dönünce bunu konuşacak çok zaman olacak."

Xifeng biraz oflayıp pufladı.

"Dönünce mi? Yok, o zaman çok geç olur." dedi.

Pinger diz çöküp onu ikna etmeye ve yatıştırmaya çalıştı. Sonunda Xifeng çay içecek kadar sakinleşti. Birkaç kez derin derin nefes aldıktan sonra yastığını istedi, yatağına uzanıp derin düşüncelere daldı. Dinlenmeye çekildiğini gören Pinger onu yalnız bıraktı. Olanlardan habersiz insanlar rapor vermeye geldiklerinde Fenger onları geri gönderdi. Büyük hanımefendi Manao'yu gönderip, Xifeng'ın neden yemeğe gelmediğini sordurdu.

Soran büyük hanımefendi olduğu için Xifeng zorla da olsa ayağa kalktı.

"Biraz başım ağrıyor, çok ciddi değil." dedi. "Hanımefendiye merak edilecek bir şey olmadığını söyle. Biraz uzanırsam iyileşirim."

Böylece hizmetçi kız gitti.

Xifeng bir süre daha düşündükten sonra, aklına zekice bir plan geldi. Çok güvenli önlemler alarak bir taşla iki kuş vuracaktı. Pinger'ya açıklamak yerine hiçbir şey olmamış gibi neşelendi, öfkesinden ve kıskançlığından eser kalamamış gibi görünüyordu. Bir hizmetçi gönderip Lai Wang'ı çağırttı. Ertesi gün işçileri getirerek doğu odalarını temizletip, yeniden baştan aşağı döşetmesini istedi. Pinger ve diğer hizmetçiler şaşırıp kaldılar.

Ama neler olacağını öğrenmek için gelecek bölümü beklemen lazım.

68. BÖLÜM

Erjie Manzara Bahçesi'nde oturmaya başlar.

Kıskanç Xifeng Ning Konağı'nda olay çıkarır.

Jia Lian onuncu ayda işi için tekrar Pinganzhou'ya gittiğinde, Askerî Vali'nin sınır bölgelerini denetlemeye gittiğini öğrendi. Hiç kimse ne zaman geri döneceğini bilmediğinden, handa oturup gelmesini beklemekten başka yapacağı bir şey yoktu. Vali birkaç hafta sonra geldi ve Jia Lian işini bitirip tekrar eve dönene kadar iki ay geçti.

Onu beklerken önceki bölümde kaldığımız yerden devam edelim.

Xifeng, Xinger'ın anlattıklarını dinledikten sonra birkaç hafta Jia Lian'e bildiğini belli etmedi. O Pinganzhou'ya gidene kadar planını uygulamaya koymadı.

İl iş olarak, işçileri -marangozlar, dekoratörler, kâğıt kaplayıcılar vs.- çağırıp, avlularının doğu tarafındaki üç odalı binayı ana binanın tıpatıp aynısı yaptırdı. Onuncu ayın on dördünde, bu dairenin dekorasyonu ve döşenmesi bitince Büyükanne Jia ve Wang Hanım'ı görmeye gitti ve ertesi sabah ilk iş olarak yakınlardaki manastıra gidip tütsü yakacağını söyledi. Yanına Pinger, Fenger, Zhou Rui'in karısı ve Lai Wang'ın karısını alacaktı. Ayın on beşi sabahı, herkes arabalara binene kadar bekledi, sonra refakatçilerine aslında nereye gideceklerini açıkladı. Erjie'nin evine gidiyorlardı. Xifeng, daha önceden kendisine eşlik edecek erkek

hizmetkârlara matem kıyafetleri giymelerini ve bineceği tahtırevanın da matem örtüleriyle kaplanmasını söylemişti. Xifeng, Erjie'nin kısa bir süre önce ikinci ve büyük bir kayıp yaşadığını öğrenmişti. Yaşlı Bayan You, küçük kızının intiharının yarattığı şoku tamamen atlatamamış ve iki ya da üç hafta önce öğlen uykusuna yatıp bir daha uyanmamıştı. Xinger'a önden gitmesi söylenmiş, diğerlerinden biraz önce oraya varan delikanlı kapıyı çalıp gelenleri haber vermişti. Kapıyı açan Bao Er'ın karısına, "Bayan Er'a Bayan Lian'in geldiğini söyle." dedi sakin bir şekilde.

Kadının aklı başından gidip havada taklalar attı. Hemen içeri koşup hanımına haber verdi. Mesajı alan Erjie de en az hizmetçisi kadar şaşırdı ama yine de misafirini beklenen bir nezaketle karşıladı. Üzerine çekidüzen verip, onu karşılamak üzere avluya çıktı. Bu arada Xifeng'ın tahtırevanı kapıya kadar gelmişti ve içindekiler iniyorlardı. Erjie, misafirinin iki tarafında Zhou Rui'in karısı ve Lai Wang'ın karısıyla kapıdan girişini merakla seyretti. Xifeng, açık mavi, saten bir ceket, siyah, saten bir pelerin, beyaz, ipek bir etek giymiş, saçına gümüş süsler takmıştı. Erjie özellikle gözlerinden etkilendi. Söğüt yaprakları gibi kıvrılan kaşlarının altında, badem şeklinde, Anka kuşununki gibi parlak; ilkbahardaki şeftali çiçeği gibi güzel, sonbahar kasımpatısı gibi sadeydi.

Xifeng avluya girerken, Erjie onu karşılamak için ilerledi, önünde reverans yaptı ve ilk kelimeleri aşağı derecede bir kadının üstündekine hitap edeceği şekildeydi.

"Bağışlayın beni, ablacığım, ziyaretinizle beni şereflendireceğinizi bilmiyordum. Yoksa dışarı kadar çıkıp sizi karşılardım."

Xifeng da zarif bir şekilde gülümseyerek karşılık verdi. Bir süre her iki taraftan da nezaket sözleri devam ettikten sonra, iki kadın el ele eve doğru yürüdü. Erjie, Xifeng'ı şeref köşesine buyur etti ve hizmetçilerden birine yastık getirip önünde yere koymasını söyledi.

"Ben henüz çok genç olduğum için ilk geldiğim andan beri her konuda ya annem ya da o zaman sağ olan kardeşim karar veriyordu. Şimdi siz geldiğinize göre, eğer beni çok değersiz bulmazsanız, bütün talimatları sizden almayı diliyorum. Mümkün olduğunca size sadakatle hizmet edeceğime söz veriyorum." dedi.

Kısa konuşmasını bitirdikten sonra yastığın üzerine diz çöküp secde etti. Xifeng koltuktan kalkıp eğildi.

"Ben de sizin kadar genç ve tecrübesizim." dedi. "Bay Lian için yaptıklarım hep onun iyiliği içindi. Bunu ancak benim gibi aptal ve tecrübesiz bir kadın yapabilirdi. Eminim aynı durumda olsanız sizin de yapacağınız gibi, hem kendi sağlığı hem de ailesini endişelendirmemesi için dışarıda 'söğütlerin altında' uyumaması (ne demek istediğimi anlarsınız) konusunda yalvarırdım ama Bay Lian neden böyle bir tavsiyede bulunduğumu tamamen yanlış anladı. Eğer dışarıda bir kapatması olsaydı da beni aldatsaydı bu hiç mesele değildi ama ikinci eş alması çok ciddi bir şey. Kesinlikle bana söylemesi gerekirdi. Sanki ona bunu yapması için hiç yalvarmamışım gibi. Eğer bir oğlu olursa bundan ben de yararlanırdım. Yaşlandığımda bana destek olurdu. Ama yo. Bay Lian bir rakibe tahammül edemeyen, kıskanç bir kadın olduğumu aklına koymuş bir kere. Bu yüzden bana hiçbir şey söylemeden gidip bu işe kalkışmış. Büyük haksızlık. Derdimi kime anlatayım? Bana yaptığı haksızlığı gökler bilir. Evlendiğinizi on gün önce duyduğumda, kıskanç olduğum konusundaki yanlış inancı yüzünden benden sakladığını anladım. Sizi ziyaret etmek için onun gitmesini bekledim çünkü sizi doğru düzgün tanımak için böyle bir fırsatı bekliyordum. Ama ziyaretimin tek sebebi bu değil. Beni anladığınızı gösterip buradan ayrılarak konağa gelmenizi istiyorum. Orada kardeş gibi yan yana, beraber yaşayalım. Ona bakmak için güçlerimizi birleştirelim; görevlerini yerine getiriyor mu, sağlığına dikkat ediyor mu diye beraber bakalım. Olması gereken bu değil mi? Burada yaşamaya devam ederseniz benim durumum ne olur bir hayal edin. Duygularım bir yana, namımı düşünün, tabii sizinkini de. Bizim itibarımızı önemsemeseniz bile, Bay Lian'inki ne olacak? Bu çok daha önemli. Hizmetkârlar arkamdan neler söylüyorlardır. Çok sert olduğum için benden intikam alma tarzları böyle. Tabii bu çok normal. Bizim evde üç kuşak büyüğüm, hem bekâr hem de evli yaşıtım kuzenlerim ve akrabalarım var. Benimle geçinmek o kadar zor olsa o kadar insan bunca zaman bana nasıl katlanırdı? O kadar korkunç biri olsam, bugün buraya gelir miydim? Kocalarının bir başkasıyla evlendiğini ve onunla gizlice dışarıda yaşadığını duyan pek çok kadın onu görmek bile istemez. Bay Lian'e ne kadar çok yardım etmeye

çalıştığımı gökler bilir! Pinger'yı bile odalık olarak ona teklif ettim. Sanırım Buda bana acıyıp bu evlilikten haberdar olmama izin verdi. Dedikodu meraklısı hizmetkârların beni mahvetmelerini istemedi. Bu yüzden gelip benimle oturmanızı istiyorum. Söz veriyorum, size yapılan muamele her bakımdan benimkiyle aynı olacak. Yaşadığınız yer, hizmet, kıyafet tahsisi, her şey. Eğer isterseniz sizin gibi zeki birinin bana yardım edeceği çok şey var. Yan yana olunca, sadece bu kötü niyetli hizmetkârların çok incitici bulduğum dedikodularını yalanlamakla kalmayıp, Bay Lian'e de kıskanç olduğumu sanmakla ne kadar yanıldığını göstermiş oluruz. Üçümüz tam bir uyum içinde yaşarız. Bütün bunları size borçlu olacağım! Ama benimle gelmezseniz, memnuniyetle sizinle burada yaşamaya hazırım. Ara sıra Bay Lian'e hakkımda iyi şeyler söylerseniz, benim de bir dayanağım olur; o zaman leğeninizi taşır, saçınızı tarar, bir hizmetçi gibi başınızda beklerim."

Bu konuşmayı hüngür hüngür ağlayarak noktaladı. Ortaya koyduğu manzara o kadar acıklıydı ki Erjie de gözyaşlarını tutamadı. Karşılıklı eğilmeler ve nezaket sözlerinin ardından iki kadın birinci ve ikinci eş olarak beraber oturdular; Pinger da gelip Erjie'nin önünde secde etti. Elbisesinin kalitesi ve genel zarafetinden Erjie onun kim olduğunu tahmin edip engel olmak için ayağa fırladı.

"Hayır, hayır, sakın yapmayın! Biz eşitiz." dedi.

Xifeng da ayağa kalktı.

"Saçma! Tabii ki yapacak." dedi, gülerek. "O bir hizmetçi. Benim olduğu kadar sizin de hizmetçiniz, ileride ona bu şekilde muamele edebilirsiniz."

Zhou Rui'in karısına, taşıdığı çantadan ilk tanışma hediyelerini çıkarmasını emretti. En kaliteli elbiselik kumaştan dört boy, dört çift inci ve altın küpeyle onların takımı olan saç süsleri vardı. Erjie eğilerek ve nezaket ifadeleriyle hediyeleri kabul etti. İki kadın tekrar oturdular. Çay servisi yapıldı, içerlerken olan bitenden konuştular. Xifeng her şeyin kendi kabahati olduğunu söyledi.

"Kimseyi suçlayamam." dedi. "Tek istediğim biraz anlayış."

Erjie kurnazlıktan o kadar uzaktı ki Xifeng'ın iftiraya uğramış, iyi bir kadın olduğuna inanmakta hiç güçlük çekmedi.

Xinger'ın Xifeng hakkında söylediği korkunç şeyleri hatırlayınca, "Hizmetkârlar işverenleri hakkında kötü şeyler söyleyerek öç alırlar zaten hep." diye düşündü.

Böylelikle bütün tedbirleri bir tarafa bırakıp yeni bir arkadaş bulduğundan emin bir şekilde yüreğindekileri içtenlikle ona açtı. Bayan Zhou ve Lai Wang'ın karısı da bu olumlu görüşü, Xifeng'ın mükemmel ev idaresine yağdırdıkları övgülerle onaylamaktan geri kalmadılar.

"Başkaları için elinden geleni yapar, onun sorunu da bu! Karşılığında teşekkür eden de olmaz. Hatta insanlar daha çok şikâyet ederler."

Xifeng'ın Erjie için hazırlattığı daireden de söz ettiler.

"Çok harika oldu, Bayan Er! Gelince göreceksiniz."

Erjie, konakta Jia Lian'le saygıdeğer bir evli kadın olarak yaşamaya can attı ve Xifeng'ın ricasını seve seve kabul etmeye hazırdı.

"Sizinle geleceğim, kardeşim, bu benim görevim sayılır. Ama burası ne olacak?"

"Hiç problem değil!" dedi Xifeng. "Çocuklara sadece çantalarınızı ve kutularınızı taşıtın. Mobilyalara hiç ihtiyacınız olmayacak, burada bırakabilirsiniz. Tek yapmanız gereken en güvenilir hizmetkârlarınızı belirlemek; onlar burada kalıp eşyalara göz kulak olurlar."

"Artık sizi tanıdığıma göre, bu tür konularda tüm kararları size bırakıyorum." dedi Erjie. "Buraya geleli çok uzun zaman olmadığı için ev idaresi konusunda çok tecrübem yok; böyle şeylere kendi başıma karar veremem. Bütün bu sandık ve kutularla siz ilgilenir misiniz, kardeşim? Çok fazla özel eşyam yok. Buradaki hemen her şey Bay Lian'e ait."

Xifeng, Zhou Rui'in karısına götürülecek eşyaları iyice ezberlemesini ve Erjie'nin yeni dairesine taşıtmasını söyledi. Sonra da Erjie'den bir an önce giyinip hazırlanmasını istedi. Hazır olur olmaz, kendilerini bekleyen tahtırevana doğru el ele yürüdüler. Xifeng, Erjie'nin aynı koltukta, yanına oturması için ısrar etti.

"Oldukça kuralcı bir eve gidiyoruz." diye sırrını açtı Xifeng Erjie'ye, tahtırevanda yalnız kaldıklarında. "Henüz ne büyük hanımefendi ne de Wang Hanım'ın evliliğinizden haberi var. Bay Lian'in hâlâ matem tutarken sizinle evlendiğini duyarlarsa onu öldürürler. Konakta koskocaman bir bahçe var, bütün gençler orada yaşıyorlar, diğerleri çok nadir giderler. Konağa gittiğimizde birkaç gün hanımefendilere görünmemeniz daha iyi olur; bu arada ben de onlara sizi anlatmanın bir yolunu bulurum, sonra saygılarınızı sunarsınız."

"Her şeyi size bırakıyorum." dedi Erjie. "Nasıl istiyorsanız öyle yapın."

Tahtırevana eşlik eden çocuklara önceden ana kapıdan değil, arka girişten girmeleri söylenmişti. Önce inen Xifeng etraftaki meraklı seyircileri gönderdi ve Erjie'yi Manzara Bahçesi'ne soktu; Li Wan'le tanıştırmak için Çeltik Kokan Köy'e götürdü.

O zamana kadar Bahçe sakinlerinin onda dokuzu Jia Lian'in ikinci evliliğini duymuş ve Xifeng'ın yeni karısını Bahçe'ye getireceği haberleri yayıldığından, onu karşılamak için merakla Li Wan'in evinde toplanmışlardı. Herkes Erjie'nin güzelliğine ve zarafetine hayran kaldı. Xifeng onları tanıştırdıktan sonra, dışarıdan birisine onun burada olduğundan söz edeni öldüreceği konusunda her birini teker teker uyardı. Bahçe'de çalışan hizmetkâr ve dadıların Xifeng'dan ödleri kopardı. Jia Lian'in matem döneminde yeni bir eş almasının çok ciddi bir kabahat olduğunu da biliyorlardı. Dolayısıyla mümkün olduğunca bu konuya karışmamalarını tembih etmeye gerek yoktu. Xifeng, Li Wan ile özel olarak görüşüp, Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a açıklamanın bir yolunu bulana kadar birkaç gün Erjie'yle ilgilenmesini rica etti. Li Wan Xifeng'ın onun için özel bir daire hazırlattığını biliyor ve matem döneminde gerçekleştirilen bir evliliğin sır olarak saklanması gerektiğini anlıyordu. Bu yüzden Erjie'ye geçici bir yer vermemezlik edemezdi.

Xifeng, Erjie'nin hizmetçilerine yol verip, yerine kendi hizmetkârını gönderdi. Ayrıca yaşlı kadınlara Erjie'ye göz kulak olmaları konusunda gizlice talimat verdi; dışarıda dolaşmasına ya da kaçmasına izin verecek olurlarsa onları cezalandıracağını

söyledi. Erjie meselesini hallettikten sonra planının bir sonraki aşaması için harekete geçti. Ama şimdilik bu konuda başka bir şey söylemeyeceğiz.

Bu konudan haberi olan herkes Xifeng'ın rakibine gösterdiği tuhaf tahammüle çok şaşırdı ve neler olduğunu merak etti. Erjie, Bahçe'deki gençlerin hepsinin ne kadar iyi olduklarını görünce bu kadar hoş bir ailenin bağrında geleceğinin garantide olduğunu hissetti.

Ama birkaç gün geçtikten sonra, Xifeng'ın ona verdiği yeni hizmetçi Shanjie ile bir problem yaşandı. Erjie saç yağının bittiğini, gidip Xifeng'dan biraz istemesini söyledi.

"Sanırım biraz daha düşünceli olmalısınız, Bayan Er." dedi kız küstahça. "Ömrünün her günü Bayan Lian, büyük hanımefendi ve Xing Hanım'ın etrafında dört dönüyor. Sabah gün doğumundan itibaren iki üç yüz hizmetkâr ne yapmaları gerektiğini söylesin diye ağzının içine bakıyor; en az bir düzine ilgilenmesi gereken önemli iş; muhatap olması gereken otuz, kırk küçük hizmetçi var; dışarıda İmparator Eşi'nden prenseslere ve düklere kadar birçok soylu aileye hediyeler göndermek ve ailenin sosyal ilişkilerini düzenlemekle uğraşıyor; bunların üstüne her gün binlerce tael gümüşün alınıp verilmesini idare ediyor. Sizin önemsiz saç yağınızla mı ilgilensin? Sizin yerinizde olsam bu kadar talepkâr olmazdım! Ne de olsa Bay Lian'le olan evliliğiniz gizli kapaklı bir iş. Onun yüce hoşgörüsü sayesinde bu kadar iyi muamele görüyorsunuz. Daha az müsamahalı biri olsa, sizi çoktan kapı dışarı ederdi. Hiçbir şey yapamazdınız."

Bu nutkun sonunda Erjie sessizce başını önüne eğdi. Eğer diğer insanlar onun hakkında böyle düşünüyorlarsa, saç yağı gibi önemsiz eksikliklere katlanılması gerekirdi.

Ama bu kadarla da kalmadı. Shanjie bu çıkışın ardından Erjie'nin yemeklerini aksatmaya başladı. Ya erkenden getiriyordu ya da çok geç. Üstelik yemekler bayat artıklar oluyordu. Erjie bir iki kez onunla konuşmayı denedi ama Shanjie ona dik dik bakıp bağırarak kendisini haklı çıkarmaya çalıştı. Erjie, birileri bu bağırtıları duyarsa, kendisini hizmetçilerle sürekli kavga eden, huysuz ve kaba biri sanırlar korkusuyla, konuyu kapatıp sıkıntı-

lara katlanmak zorunda kaldı. Bir hafta kadar sonra Xifeng onu ziyarete geldi. Gülücükler ve sevecenlikle "canım" ya da "sevgili kardeşim" diye hitap ediyordu.

"Hizmetçilerden memnun değilsen ya da sana kafa tutuyorlarsa bana söyle de dövdüreyim, canım." dedi.

Yanlarındaki hizmetçilere ve yaşlı kadınlara dönüp sert bir şekilde konuştu.

"Sizi bilirim ben. Hassas insanlara zulmedersiniz. Sadece benim gibi sert olanlardan korkarsınız. Benim gözümden ırak kalınca cezadan kurtulacağınızı sanıyorsunuz. Ama dikkat edin! Bayan Er'dan en ufak bir şikâyet duyarsam, canınıza okurum!"

Erjie, Xifeng'ın düşünceliliğinden çok etkilendi.

"O beni böyle savunduğu sürece benim hiçbir şey yapmama gerek yok." diye düşündü. "Hizmetkârlar çok küstah olurlar. Bu kız hakkında konuşursam, başı derde girer, o zaman herkes bir eşin -hem de benim durumumdaki birinin- göstermesi gereken sabra sahip olmadığımı düşünür."

Bu yüzden şikâyet etmek bir yana, Shanjie ve diğer hizmetçilerle olan meseleleri gizleyip çok iyi hizmet ettiklerini söyledi.

***

Bu arada Xifeng, Erjie'nin geçmişi hakkında detaylı bir araştırma yapması için Lai Wang'ı göndermişti. Gerçekten de önceden nişanlandığını öğrendi. Şimdilerde on dokuz yaşında bir genç olan nişanlısı kumarbaz haylazın biriydi. Kumarda ailesinin varını yoğunu tüketince babası onu kapı dışarı etmiş, o da kumarhaneleri mesken edinmişti. Babasının nişanı bozma karşılığında Bayan You'dan yirmi tael gümüş aldığından haberi yoktu. Xinger'ın dediği gibi gencin adı Zhang Hua'ydı. Lai Wang bu bilgileri Xifeng'a iletince, genç kadın hemen yirmi taeli sarıp sarmalayıp Lai Wang'a verdi ve Zhang Hua'yı bulmasını, Jia Lian'e karşı yazılı dava açarsa bu parayı alacağını söylemesini istedi. Yazıda, Jia Lian'in hem ulusal hem de özel matem sırasında ailesinin haberi ve rızası olmadan, davacının ailesine yasa dışı baskı uygulayarak, davacı ile nişanlısı arasındaki nişan anlaşmasını bozmaya zorladığını, kendi karısını kanunsuz bir şekilde bir kenara koyup, davacının nişanlısını eş olarak aldığını açıklayacaktı.

Zhang Hua önce kendisini koruma içgüdüsüyle bunu reddetti. Lai Wang bunu Xifeng'a söyleyince, genç kadın çok öfkelendi.

"Aptal şey!" dedi. "Yardımı da kabul etmiyor. Ona iyice anlat, ailemizi ihanetle suçlasa bile önemli değil. Tek isteğim onları zor duruma düşürmek için bir bahane olması. Eğer işler çok kızışacak olursa benim halledeceğimi de açıkla."

Tam Lai Wang çıkarken aklına bir fikir daha geldi.

"Suçlamada senin adını da verebilir." dedi. "Mahkemeye gider onunla yüzleşirsin."

Sonra böyle bir durumda ne diyeceğini ve ne yapacağını dikkatle anlattı ve sonuçlarıyla kendisinin başa çıkacağına söz verdi. Onun desteğine güvenen Lai Wang, Zhang Hua'yı kendi adının da karıştığı bir dava açmaya razı etti.

"Adım Lai Wang." dedi. "Davalının aracısı olduğumu ve Bay Lian'in yaptığı her şeyi benim ayarladığımı yaz."

Lai Wang'ın şimdi teklif ettiği şey, Zhang Hua'ya öncekinden daha tehlikesiz göründü. Suçlamanın tam şekli üzerinde biraz konuştuktan sonra Zhang Hua her şeyi yazdı ve ertesi sabah Soruşturma Mahkemesi'ne götürdü. Yargıç mahkemedeki yerini alınca, Jia Lian'e uşağı Lai Wang'ın da işin içine karıştığı bir suçlamada bulunulduğunu gördü ve Lai Wang'ın açıklama yapmak üzere çağrılmasının en uygun çözüm olacağını düşündü.

Rong Konağı'nda muhtemelen bir tutuklama yapılacağı için korkuya kapılan mahkeme görevlileri, içlerinden birini önceden celple konağa gönderdiler. Ama bunun olmasını bekleyen Lai Wang habercinin yolunu kesip dışarıda görevlileri karşıladı. Bir adım öne çıkıp sevimli bir gülümsemeyle teslim oldu.

"Benim için zahmete girdiniz, beyler, galiba beni almaya geldiniz. İşte karşınızdayım, boynuma zincir geçirebilirsiniz."

Hazır bir şekilde boynunu uzattı ama görevliler itiraz ettiler.

"Tamam, kardeşim. Sakin sakin bizimle gel. Kimse sana zincir falan takmayacak."

Lai Wang mahkemeye vardığında, yargıç kürsüsünün önün-

de, Zhang Hua'nın biraz ötesinde diz çöktü. Yargıç dava dilekçesinin Lai Wang'a gösterilmesini istedi, o da sanki yazdıran kendisi değilmiş gibi dikkatle okudu. Bitirince geri verip secde etti.

"Her şeyi biliyorum, sayın yargıç. Efendim hakkında orada yazılanların hepsi doğru ama benimle hiçbir ilgisi yok. Zhang Hua beni bu işe karıştırdı çünkü bana karşı kişisel bir garezi var. Benim beyimi bu işlere karıştıran kişi başkası. Onun kim olduğunu kendisine sorabilirsiniz, sayın yargıç."

Şimdi secde etme sırası Zhang Hua'ya gelmişti.

"Doğru, efendim. İşin içinde başka biri var ama onu suçlamaya cesaret edemedim. Bu nedenle hizmetkârının adını verdim."

"Sayın yargıca kim olduğunu söylesene, aptal!" dedi Lai Wang, kızmış numarası yaparak. "Burada mahkeme önündeyiz, İmparator'un yargıçlarından biriyle konuşuyorsun. Kim olursa olsun, ismini vermen gerekir."

Zhang Hua söz konusu kişinin Jia Rong olduğunu itiraf etti. Bunun üzerine yargıç hiç istemese de Jia Rong için bir celp çıkarttırdı.

Xifeng, davanın nasıl ilerlediğini öğrenmek için uşağı Qinger'ı gizlice mahkemeye göndermişti. Qinger bu haberi getirince, Xifeng babasının evinden Wang Xin adında birisini çağırttı ve ona olan biteni anlatıp, kendi adına yargıcı görmesini söyledi. Yargıca üç yüz tael rüşvet verip, Jia Rong'u iyice korkutmaya ikna etmesini istedi.

O akşam Wang Xin yargıcın evine gitti ve davanın arka planından söz etti. Yargıç kendisinden beklenen şeyi gayet iyi anladı. Sunulan rüşveti hiç itirazsız aldı ve bir dahaki duruşmada, Zhang Hua'nın Jialara borcu olduğu ve ödeyemediği için onlara karşı bu düzmece suçlamalarda bulunduğu anlaşılacaktı.

Wang Xin, Soruşturma Mahkemesi'nin başkanıyla da evinde kısa bir görüşme yaptı. Başkan Xifeng'ın amcası Wang Ziteng'ın eski bir arkadaşıydı. Bu davadaki sanıkların hepsinin Jia ailesinden olduğunu fark etti ve mümkün olduğunca hızla ve gürültüsüz sonuçlanması için telaşlandı. İmparatorlukta görevleri olduğundan sanıklara karşı herhangi bir işlem yapılmasını istemedi,

sadece o günün yargıcının verdiği kararı onayladı: Jia Rong çağrılıp suçlamalara cevap verecekti.

Bu arada Xifeng'ın keşfi ve Erjie'nin Manzara Bahçesi'ne taşınması Ning Konağı'nda duyulmuştu ve Jia Rong ile babası Jia Lian'in olayındaki gelişmeleri konuşurlarken birisi celbin gelmek üzere olduğunu söyleyip ne yapacaklarına çabuk karar vermeleri gerektiğini hatırlattı. Habercileri karşılamak üzere konağın ön tarafına giden Jia Rong telaş içinde babasının yanında döndü.

"Buna hazırlıklıyım." dedi Kuzen Zhen. "Böyle bir şeye karşı yeterince önlem aldığımı düşünüyorum."

İki yüz tael gümüşü bir kâğıda sarıp mühürledi ve rüşvet olarak mahkeme başkanına gönderdi. Aynı zamanda yaşlı uşaklarından birine, gidip celbe cevap vermesini söyledi. Rong Konağı'ndan Bayan Lian'in geldiği ilan edildiğinde, ikisi hâlâ bu konuyu konuşuyordu. Bu hiç de hoş olmayan bir sürprizdi. Baba oğul kaçmaya yeltendiler ama Xifeng buna fırsat vermeden avluya girmişti.

"Ailenin reisi!" diye bağırdı kaçmaya çalışanlardan birisinin arkasından. "Kuzenini bazı güzel numaralara teşvik etmişsin, değil mi?"

Yaşça küçük olan Jia Rong geri dönüp onu karşılamak zorunda kaldı. Xifeng onun elinden tutup konağın içine doğru ilerledi.

"Yengenle ilgilen, Rong." diye seslendi Kuzen Zhen, arkalarından. "Söyle de yemek için taze et çıkarsınlar."

Atını isteyip bir yerlerde saklanmaya gitti.

Xifeng salona girdi. You Shi iç odadan çıkıp onu selamladı.

"Ne oldu, Feng?" diye sordu, Xifeng'ın kötü ifadesini görünce. "Bir şeye üzülmüşsün."

Xifeng onun suratına tükürdü.

"Çok kıymetli kardeşini başka kimse istemeyince bizim aileye mi yamamak zorunda kaldın? Duyan da dünyadaki bütün erkeklerin öldüğünü, sadece Jia erkeklerinin kaldığını sanır! Madem onu bir Jia'yla evlendirmeyi aklına koydun, bari bu işi arabulucu ve şahitlerle doğru dürüst yapsaydın. En azından biz de nerede

olduğumuzu bilir, görünüşü kurtarırdık. Sana ne oldu bilmiyorum. Ruj mu yuttun da düşünme yolların tıkandı? Hem ulusal hem de özel matem devam ederken, onu evlendirmeyi nasıl düşünebildin? Şimdi sayende biri bize dava açtı. Mahkemedeki insanlar bile ne kıskanç bir cadı olduğumu düşünüyorlar; ben de bacakları kopmuş bir yengeç gibi çaresiz otururken, yabancılar benim karakterimden söz ediyorlar. Kocamın beni boşamamasına şaşırıyorum! Buraya geleli beri sana ne yaptım ki bana böyle davranıyorsun? Büyükanne ya da Wang halam benden kurtulmak için bu tuzağa düşürmeni gerektirecek bir şey mi söylediler? Şimdi ikimiz mahkemeye beraber gidip bu işi temizleyelim. Ondan sonra buraya dönüp aile meclisini kuralım, yüz yüze her şeyi anlatalım. O zaman boşanma kâğıdını elime verirsin, ben de evime dönerim."

Sonra You Shi'nin kolunu çekiştirerek hüngür hüngür ağlamaya başladı ve mahkemeye gitmeleri için ısrar etti. Jia Rong onu yatıştırmak için umutsuzca çabalarken, dizlerinin üzerine çöktü ve kafasını defalarca yere vurdu. Yengesine öfkesine hâkim olması için yalvardı. Xifeng ,You Shi'yi bıraktı onun üstüne yürüdü.

"Kötü kalpli zalim! Üzerine yıldırım düşsün, şeytanlar cesedini parçalasın! Aptalın tekisin! Seni hiç ilgilendirmeyen işlere sürekli burnunu sokuyorsun. Hain planların sonunda ailemizi mahvedecek. Kimse seni istemiyor, hatta öldüğünde annenin ya da atalarının ruhları bile istemeyecekler. Sakın bana ne yapmam gerektiğini söylemeye kalkışma!"

Sonra ona vurmaya başladı. Jia Rong secdelerini iki katına çıkardı.

"Lütfen yenge! Öfkene kaptırma kendini! Sadece şu an olanları düşünme, kötüler kadar iyi şeyleri de hatırla. Çok berbat biri olabilirim ama bin gün içinde iyi olduğum zamanlar da olmuştur. Bana kızmakta çok haklı olduğunu biliyorum ama beni senin cezalandırmana gerek yok. Eğer sinirin geçecekse ben memnuniyetle senin adına bunu yaparım."

Kollarını iki yana açıp bütün gücüyle yanaklarına vurmaya başladı. Her darbeye bir soru eşlik ediyordu.

"Bir daha böyle aptalca aracılık işlerine kalkışacak mısın?" (Tokat!)

"Yengenin dediklerini yapmak yerine amcanı dinleyecek misin?" (Tokat!)

"Yengen her zaman sana karşı iyi ve nazik olduğu hâlde sen nasıl ona böyle zalimlik yapabiliyorsun?" (Tokat!)

Ötekiler aptalca davranmayı kesmesini söylemek istediler; aynı zamanda gülmemek için zor duruyorlardı ama cüret edemediler. Xifeng kendisini You Shi'nin göğsüne atıp, numaradan kederle ağlayarak feryat etti.

"Ona bir eş bulman umurumda değil ama kuralları bozmasına izin vermek şart mıydı? Babasının haberi olmadan bunu yapmasına neden izin verdin? Neden bunu yaparak benim itibarımı zedeledin? Görevliler gelip bizi tutuklamadan, ikimiz beraber mahkemeye gitmeliyiz. Sonra da öteki konağa gidip, Büyükanne Jia, Wang Hanım ve diğer aile üyelerinin önünde her şeyi anlatmalıyız. Benim, kocasının odalık almasına izin vermeyen, saygısız bir eş olduğuma karar verilirse, bana boşanma kâğıdını verirsin, hiç itiraz etmeden giderim. Aslına bakarsan kız kardeşini kendim davet ettim. Büyükanneye ve Wang Hanım'a ondan bahsetmeye cesaret edemedim, öfkelenmelerinden korktum. Şimdi prenses gibi Bahçe'de yaşıyor; güzel besleniyor, günün her dakikası dibinde hizmetçiler hazır bekliyor. Bu arada evde ona benimkinin aynısından bir daire hazırlattım. Büyükanne öğrendiği anda oraya taşınmasını istemiştim. Geçmişi geride bırakıp Lian'le ve onunla beraber huzur ve uyum içinde yaşamaya hazırdım. Meğer başka biriyle nişanlıymış! Her şeyi karmakarışık ettiniz. Tabii benim hiç haberim yoktu. Dün dava edildiğimi öğrenince, paniğe kapıldım. Mahkemeye çıkıp bizzat hesap versem bile utancını yaşayacak olan Jia ailesi! Bu yüzden ona söylemeden Wang Hanım'ın parasından beş yüz tael alıp yargıca rüşvet verdim. Buna rağmen uşağımı nezarete aldı."

Bunları gözyaşı ataklarıyla kesilen bir tirat şeklinde söylemişti. Son feveranında, ağlaması çığlığa dönüştü; ailesine ve ataları-na yakarıp, kendisini asma, boğma ya da kafasını duvara vurma tehditleri savurdu. Bu süre boyunca gitmesine izin verme-

diği You Shi öyle hırpalanmış ve büzülmüştü ki iyice yoğrulmuş hamura dönmüş, Xifeng'ın gözyaşları ve sümüğünden kıyafeti yer yer ıslanmıştı. Ona verebileceği bir cevabı olmadığından Jia Rong'a bağırdı.

"Seni aptal şey! Babanla ne işler karıştırdınız? Ben size bunun sonu iyi olmayacak demiştim." dedi.

Xifeng, You Shi'nin başını ellerinin arasına aldı, yüzünü kendisine yaklaştırıp ağzının içini inceliyormuş gibi yaptı.

"Kimmiş aptal? Senin ağzında patlıcan mı var? Ben bir şey görmüyorum. Neden gelip bana söylemedin? O zaman bana haber verseydin, bunların hiçbiri olmazdı. Ama yo, iş mahkemeye düşüp bütün evde kargaşa çıkana kadar beklemen lazımdı. Şimdi onları suçluyorsun! 'İyi bir eş kocasını beladan korur.' derler. Sen Zhen'e iyi bir eş olsaydın, bu işlere kalkışmazlardı. Faydalı bir şey yapacak kadar aklın yok! Bari bir şişe olsaydın ağzından doğru bir şey dökülürdü! Yerinden kalkmadan oturunca çok erdemli olacağını sanıyorsun."

Arka arkaya iki-üç kere tükürdü.

"Denedim!" dedi You Shi, ağlayarak. "İnanmazsan hizmetçilere sor! Onları vazgeçirmeye çalıştım. Ama dinlemediler. Ne yapabilirdim? Öfkelendiğin için seni suçlayamam. Şimdi buna katlanmam gerekiyor."

Ning Konağı'nın bütün odalıkları, hizmetçileri ve diğer kadın hizmetkârlar dizüstü çöküp hanımlarının etrafını sarmışlardı. İçlerindeki en kıdemlisi hanımı adına Xifeng'a yalvardı.

"Siz çok akıllı ve anlayışlı bir kadınsınız, hanımefendi. Hanımımız hatalı olsa da ona hizmetçilerinin önünde böyle çıkışmayın! İkiniz her zaman iyi arkadaş oldunuz. Biraz insaf edin lütfen."

Sonra bir fincan çay verdi ama Xifeng yere fırlattı. Kısa bir süre sonra ağlamayı kesip dağılan saçlarını topladı. Ama Jia Rong'la yine aynı kızgın tonda konuştu.

"Git babanı çağır. Ona soracağım bir şey var. Amcası öleli daha otuz beş gün olan, matem dönemindeki bir adamın evlenmesi yeni bir kural mıymış? Daha önce böyle bir şey duymadım. Bana söylesin ki genç nesillere de öğreteyim."

Jia Rong secde etti ve dizlerinin üzerinde kaldı.

"Annemle babamın bu konuyla bir ilgisi yok." dedi. "Amcamı bu işe sokan benim. Bana ne olduğunu bilmiyorum, aklımı kaçırmış olmalıyım! Babamın hiçbir şeyden haberi yok. Eğer ona hesap sorarsan beni öldürür! En iyisi beni kendin cezalandır, daha çok memnun olurum. Dava meselesine gelince, böyle büyük bir şeyle yalnız başıma başa çıkamam. 'Kol kırılır, yen içinde kalır.' derler, sen de iyi bilirsin, yenge. Aptal bir yeğenin var ve ahmakça bir şey yaptı. Buna bir çare yok ama bu meseleyi halletmek zorundasın; tıpkı kedin ya da köpeğin bir yaramazlık yaptığında temizlediğin gibi. Benim gibi hiçbir işe yaramayan oğlunun korkunç bir belaya bulaştığını düşün. Seni ne kadar üzerse üzsün yine de onu sevmeye devam etmez miydin?"

Yine secde ederek bitirdi ve sanki sonsuza kadar devam edecekmiş gibi görünüyordu. Onun acınacak hâli Xifeng'ı yumuşattı ama onca göz kendisini izlerken birdenbire tavrını değiştiremedi. Ona cevap vermedi, içini çekerek ayağa kaldırdı ve gözyaşlarını silip You Shi'ye döndü.

"Beni affet." dedi. "Çok genç ve tecrübesizim. Birisinin bizi dava ettiğini duyunca, aklım başımdan gitti. O nedenle böyle kötü davrandım. Rong'un dediği gibi, 'Kol kırılır, yen içinde kalır.' Az önce dediğim tüm kötü sözleri unutmanı rica ediyorum, Zhen'den benim için bu davayla ilgilenmesini ister misin?"

"Elbette."

"Tabii ki."

You Shi ve Rong, Xifeng'ı yatıştırmak için aynı anda cevap verdiler.

"Her ne olursa olsun, Lian amcayı bu işe karıştırmayacağımıza söz veriyorum, yenge." dedi. "Bu dava için zaten beş yüz tael harcadığını söyledin. Annemle ben bunu telafi etmenin bir yolunu bulacağız. Bu yüzden cebinden para harcamana izin vermeyiz. Olmaz! Senden bir tek şey istiyoruz. Lütfen diğer konakta bu meseleyi açma. Büyükanne ve Wang Hanım bilmesinler."

Xifeng küçümseyerek cevap verdi.

"Başta bu işi planlarken beni hiç düşünmediniz. Şimdi her şey berbat olunca birisinin yaptıklarınızı örtbas etmesine ihtiyacınız oldu, bana başvurmaya karar verdiniz. Aptal olabilirim ama o kadar da değil!" dedi ve yine Rong'a aldırmayıp You Shi'ye döndü. "Kuzenin Lian benim kocam, bunu unutma. Bir vârisi olmasını istediğin için böyle davrandığını söylüyorsun. Sence ben de bunu düşünmüyor muyum? Kız kardeşini kendi kardeşimmiş gibi görüyorum. Lian'le ikisini öğrendiğim zaman mutluluktan bütün gece uyuyamadım. Gelip bizimle yaşasın diye hemen hizmetkârlara bir oda hazırlattım. Ama hizmetkârları bilirsin. Çok aceleci olduğumu, önce büyükanne ve Wang Hanım'a anlatmam gerektiğini söylediler. Böyle bir tavsiyeye kesinlikle kulak asmadım ve herhangi birine bundan söz ederlerse onları cezalandırmakla tehdit ettim. Ne yazık ki tehditlerim boşa gitti. Meseleyi örtbas edebildiğimi sanırken, en kötü şey oldu. Zhang Hua diye biri birdenbire ortaya çıkıp, bize dava açtı. Öyle korktum ki iki gece gözümü bile kırpmadım. Kimseye söylemeye cesaret edemedim. Tek yapabildiğim, bu Zhang Hua'nın kim olduğunu ve nasıl bu kadar cüretkâr davranabildiğini öğrenmeye çalışmaktı. Uşaklar iki gün araştırma yaptıktan sonra gelip evsiz barksız bir gariban olduğunu söylediler. 'Bayan Er bu adamın nişanlısıymış. O kadar zor durumda ki yakında açlıktan ve soğuktan ölür. Her şeyi yapmaya hazır. Bu dava, biraz para kazanmak için başvurduğu son çare. Bu yolda ölse bile, açlıktan ölmekten daha iyi olduğunu düşünüyor.' dediler. 'Ama onu suçlayamazsınız çünkü beyefendi biraz aceleci davranmış; ulusal matem sırasında evlenmek birinci suç; aile matemi sırasında evlenmek ikinci suç; anne baba izni olmadan evlenmek üçüncü suç; iki evlilik yapmak da dördündü suç.', 'Ölüme mahkûm edilen bir adam imparatoru atından düşürür.' derler. Zhang Hua gibi fakirlikten deliye dönen bir adam da her şeyi yapar. Elinde böyle iyi bahaneler olunca dava açmaması aptallık olurdu!' dediler. Şimdi sana soruyorum! Bir dâhi bile olsam ki değilim, bunları duyunca korkudan aklımı kaçırırdım. Ne yapabilirdim? Lian uzaktaydı. Yanımda bana akıl verecek kimse yoktu. Tek aklıma gelen çözüm ona rüşvet vermekti. Ama mesele, sen insanlara ne kadar çok verirsen, daha fazlasını koparmak için bahane üretirler. Ama benden alabileceklerinin de bir sınırı var tabii. Bu yüzden bu kadar çaresizim, ben..."

"Sen para meselesini hiç düşünme." dediler You Shi ve Jia Rong bir ağızdan, lafını bitirmesine fırsat vermeden. "Bu bizim halledebileceğimiz bir şey."

"Fakirliği Zhang Hua'nın gözünü o kadar karartmış ki hayatını riske atıp bizi dava etmiş." dedi Jia Rong. "Sanırım ne yapmamız gerektiğini biliyorum. Bizi suçlamakla hata yaptığını kabul etmesi şartıyla ona para vadedebiliriz. Tabii ona da bunun için dava açılmasın diye biraz para harcamamız gerekecek ama bu dava kapanınca o da serbest bırakılacak; tek yapmamız gereken, söz verdiğimiz parayı vermek, o zaman her şey biter."

Xifeng çok şaşırdı.

"Aman ne akıllı bir genç!" dedi. "Sonuçlarını hiç düşünmeden bu işe kalkışmana hiç şaşmamak lazım! Çok zeki olduğunu düşünürdüm ama görüyorum ki yanılmışım. Senin dediğini yaparsak, önce kabul etmiş gibi yapar; dava sonuçlanınca her şey hallolmuş gibi görünür. Ama böyle bir adamın eline parayı verecek olursan, dört beş gün içinde yer bitirir ve daha fazlasını almak için başka bir yol düşünmeye başlar, bunu göremiyor musun? Ondan korkacak hiçbir şeyimiz olmasa bile, bizim için daimî bir endişe kaynağı olacak. Senin teklif ettiğin şey onun ekmeğine yağ sürer çünkü utanacak bir şeyimiz olduğu için ona para verdiğimizi düşünür."

Jia Rong akıllı bir gençti ve yengesinin nereye varmak istediğini hemen anladı.

"Başka bir fikrim var." dedi. "Bu işi başımıza ben açtığıma göre temizlemesi gereken kişi de benim. Zhang Hua'ya doğrudan niyetinin ne olduğunu soracağım. Acaba Er yengeyi mi istiyor, yoksa biz parayı verince başkasıyla mı evlenecek? Eğer kesinlikle istediği Er yengeyse o zaman bu işi bozup yengeyi ona gönderirim."

"Tamam ama ben Er yengenizden ayrılmak istemiyorum." dedi Xifeng hemen. "Aslında bunu duymak bile istemiyorum. Kendisi çok istese bile buna izin verirsek, insanlar hakkımızda ne düşünürler? Hayır, para vermek zorunda kalsak da onu gönderemeyiz."

Jia Rong, Xifeng böyle konuşsa da aslında içten içe Erjie'den kurtulmak istediğini ve bunu yaparsa kadınsı erdemlerine ilişkin şöhretinin lekeleneceğinden endişelendiğini çok iyi biliyordu. Onunla tartışmayıp dediğini yapmanın en güvenli yol olduğunu düşündü.

"Bu meselenin dışarıdaki kısmını halletmek çok zor değil." dedi Xifeng. "Uzun vadede burada, evde sıkıntı yaşayacağız. Büyükanne ve Wang Hanım'a her şeyi anlatırken benimle gelseniz iyi olur!"

You Shi paniğe kapıldı. Xifeng'ın elinden tutup, bu mecburiyeti bir yalanla geçiştirmesi için yalvardı.

"Eğer sonuçlarıyla başa çıkamayacaksan daha en başından böyle şeyler yapmamak gerekir." dedi Xifeng soğuk bir şekilde. "Gerçekten! Böyle sızlanmanızdan nefret ediyorum! Pekâlâ! Size bu işte yardımcı olmayacaktım ama öyle zayıf ve yumuşak kalpli bir insanım ki yapacağım. O zaman siz bu konunun dışında kalın. Kardeşini ben büyük hanımefendi ve diğer hanımların önünde secde etmeye götüreceğim. Senin kardeşin olduğunu ve onu çok sevdiğimi söyleyeceğim. Lian'e bir oğul vermeyi başaramadığım için ona odalık olarak hizmet etsinler diye iki kız almaya niyetlendiğimi ama kardeşini görünce ikinci eş olarak onu alıp aile içinde halletmenin daha iyi olacağını düşündüğümü anlatırım. Annesi ve kardeşi öldüğü için çok kötü şartlarda yaşadığını, yüz gün mateminin sonuna kadar onu yalnız başına bırakmanın imkânsız olduğunu görüp, burada bizimle yaşamaya davet ettiğimi açıklayacağım. Ona bir oda hazırlattığımı ve matem bitene kadar geçici olarak orada kalmasını, daha sonra Lian'le uyumasını istediğimi söyleyeceğim. Tabii hepsi yalan ama ancak bu arsızlıkla kurtulabilirim. Bir sorun çıkacak olursa, sizin yanınıza bile uğramayacağına söz veriyorum. Buna ne dersiniz? Olur mu?"

You Shi ve Jia Rong çok memnun oldular.

"Çok harikasın, her şeye bir çare bulursun! Bu işten sağ salim kurtulduğumuzda, ikimiz gelip önünde secde edeceğiz."

"Saçmalık! Sizin secdenizi falan istemiyorum." dedi Xifeng. Parmağıyla Jia Rong'u gösterdi. "Senin neyin peşinde olduğunu biliyorum."

Bunu sözlerken yüzü kızardı, bir an ağlayacak gibi oldu. Jia Rong sevimli bir şekilde gülümsedi.

"Haydi ama, bizi affet ve bu işi unut, bir kerelik!" dedi.

Yine diz çöktü ama Xifeng başını başka tarafa çevirip ona aldırış etmedi. Rong hâlâ gülerek ayağa kalktı.

You Shi, Xifeng ellerini ve yüzünü yıkasın, saçını tarasın diye hizmetçilerden bir leğen su ve makyaj malzemesi getirmelerini istedi; sonra da akşam yemeği hazırlanmasını söyledi. Xifeng eve dönmesi gerektiğini belirtti ama You Shi de kalıp beraber yemek yemeleri için ısrar etti.

"Şimdi böyle gidersen, bir daha seni ziyaret etmeye yüzümüz olmaz."

Jia Rong da gülümseyerek kendince ısrar etti.

"Haydi, yenge! Bundan sonra sana sadık bir yeğen olarak hizmet edeceğime söz veriyorum, yapmazsam öldür beni!"

Xifeng ona ters ters baktı.

"Hıh! Buna kim inanır..." dedi.

Ama lafını bitiremeden, hizmetçiler ve yaşlı kadınlar sofra kurmaya başladılar. You Shi kendi çubuklarıyla Xifeng'ın tabağına yiyecekleri koydu ve bir kadeh şarap ikram etti. Xifeng ve You Shi yemeklerini bitirince, hizmetçiler önce ağızlarını çalkalamaları, sonra da içmeleri için çay getirdiler. Birkaç yudum içtikten sonra Xifeng gitmek üzere kalktı. Jia Rong evine kadar ona eşlik etti. Geri döner dönmez, doğru Bahçe'ye gidip Erjie'ye son gelişmeleri bildirdi. Kendilerine dava açıldığını duyunca ne kadar endişelendiğini ve araştırmasının sonuçlarını anlattı. Sonra hiç kimsenin başının derde girmemesi için ne yapılması gerektiğini açıkladı.

Xifeng'ın planının nasıl işlediğini öğrenmek istiyorsan, gelecek bölümü okuman gerekiyor.

69. BÖLÜM

Entrikacı Xifeng dolaylı yoldan rakibini öldürür.

Umudu kalmayan kadın altın yutup ölür.

Erjie, Xifeng'ın kendisi için neler planladığını öğrenince çok memnun oldu ve seve seve ona eşlik etti. You Shi, daha önce aldıkları karara rağmen üvey kız kardeşi aileyle resmî olarak tanıştırılırken orada bulunmasının uygun olmayacağını düşünerek onlara katıldı ve hiçbir şey söylememesi, bir itiraz durumu olursa Xifeng'ın sorumluluğu alacağı konusunda hızla anlaştılar.

Üçü birlikte büyükannenin dairesine vardıkları zaman, yaşlı kadın son zamanlarda tek eğlence kaynağı olduğu üzere, Baoyu ve kızlarla birlikte, şakalar ve kahkahalarla canlanan bir sohbet içindeydi. Xifeng'ın çok güzel bir genç kadınla beraber geldiğini görünce gözlerini dört açıp merakla onu inceledi.

"Bu güzel hanım kimmiş bakalım." dedi.

"İyi bak, büyükanne." dedi Xifeng, Erjie'yi elinden tutup ona doğru yaklaştırırken. "Ve ne düşündüğünü söyle." Sonra Erjie'ye döndü. "Çabuk! Secde et!" diye fısıldadı. "Bu hanım Lian'in büyükannesi."

Erjie saygılarını sununca Xifeng kuzenleri teker teker gösterip isimlerini söyledi.

"Daha sonra onlara saygılarını sunarsın, önce büyük hanımefendi seni tanısın." dedi.

Erjie kuzenleri sanki ilk kez görüyormuş gibi isimlerini söyleyerek selamladı. Sonra ağırbaşlı bir şekilde kafasını önüne eğip bir kenarda durdu.

Büyükanne Jia bir süre onu tepeden tırnağa inceledikten sonra biraz düşündü.

"Faydası yok." dedi gülerek. "Kim olduğunu çıkaramadım. Ama daha önce bir yerde gördüğümden eminim."

"Boş ver, büyükanne." dedi Xifeng. "Ne düşünüyorsun onu söyle. Benden güzel mi?"

Büyükanne Jia gözlüklerini taktı.

"Biraz daha yakına getirin." dedi Yuanyang ile Hupo'ya. "Tenine bir bakayım."

Oradakiler kahkahalarını zor tutarlarken, Erjie öne doğru ilerledi. Büyükanne Jia dikkatle baktı.

"Elini uzat bana." dedi Hupo'ya. "Bir bakayım."

Elini de inceledikten sonra gözlüklerini çıkarıp güldü.

"Kusursuz! Evet, senden güzel." dedi.

Xifeng da güldü, sonra diz çöküp You Shi'ye ne dediyse kelimesi kelimesine aynısını söyledi.

"Acaba burada kalmasına izin verir misin? Gelecek yıla kadar Lian'le resmî olarak evlenemeyecekler."

"Evet, bu çok uygun olur." dedi Büyükanne Jia. "Böyle bir şeyi teklif etmen çok güzel. Memnun oldum. Dediğin gibi gelecek yıla kadar Lian'le beraber uyuyamayacaklar."

Xifeng secde etti. Sonra Büyükanne Jia'ya, Erjie'yi Xing Hanım ve Wang Hanım'a götürmek üzere iki hizmetçisini yanına verir mi diye sordu. Büyükanne Jia'nın kararıyla gönderildiğini söyleyeceklerdi. Yaşlı kadın uygun buldu ve Erjie hanımefendileri görmeye gitti. Xifeng'ın kocasının bir vârisi olması için gerekli adımları atmayışı Wang Hanım için her zaman bir endişe kaynağı olmuştu çünkü yeğeninin bunun getireceği sonuçlardan sıkıntı çekeceğini biliyordu. Bu yüzden de Erjie, Jia Lian'in yeni

odalığı olarak tanıştırılınca, üstelik de bu işten Xifeng'ın sorumlu olduğunu öğrenince çok memnun oldu. Artık Erjie'nin Jia Lian'le beraberliği açığa çıkınca, Bahçe'den Xifeng'ın dairesinde hazırlanan odaya taşınması mümkün oldu.

Bu arada Xifeng'ın adamları gizlice Zhang Hua'yı nişanlısını istemekte ısrar etmesi konusunda ikna etmeye gittiler; kız ona cömert bir çeyizle gelecek ve yeni bir ev kurması için kendisine ciddi miktarda para verilecekti. Ona bunu kabul ettirmek kolay bir iş değildi çünkü daha en başından böyle şeyler için cesareti yoktu. Tüm endişeleri doğrulanmış, Jia Rong'un temsilcileri mahkemeye çağrıldıklarında şöyle bir savunma yapmışlardı:

"Genç hanımefendi bizim eve gelmeden önce Zhang Hua onunla nişanını bozmuştu. Genç hanım zaten ablasının evliliği sayesinde bizim ailemizle bağlantısı olan bir akraba olarak evimize gelmişti. Onu evlenmeye zorlamak için herhangi bir konuşma yapılmadı. Efendim, kendisine olan borcunu isteyince Zhang Hua ödeyemeyeceği için bu davayı açtı."

Yargıç, hem Jia ve Wang aileleriyle geçmiş bağlantıları hem de bir gece önce cebine indirdiği rüşvet nedeniyle bu açıklamayı güvenilir olarak kabul edip, Zhang Hua'nın bir serseri olduğuna, fakirliği yüzünden söz konusu kişilere doğruluğu kanıtlanmamış kötü ve karalayıcı suçlamalarda bulunduğuna karar vermişti. Dolayısıyla talebi reddedilmiş ve Zhang Hua kırbaçlanıp mahkemeden atılmıştı. Qinger gerekli yerlere para dağıtıp kırbaçlamanın çok ağır olmamasını sağlamış ve bu iş biter bitmez tekrar Zhang Hua'ya baskı yapmaya başlamıştı.

"Bu kızla nişanlı olduğuna hiç şüphe yok. Eğer ondan başka hiçbir şey istemediğini söylersen, senin lehine hükme bağlarlar." dedi.

Zhang Hua ikna edildi ve Wang Xin'in çabaları sonucunda mahkeme gerçekten de onun lehine karar verdi.

Zhang Hua Jia ailesine olan borcunun tamamını belirlenen tarihe kadar geri ödeyecekti. Bunu yaptıktan sonra ancak şartlar hazır olduğunda nişanlısıyla evlenebilecekti.

Bu karar, özellikle mahkemeye çağırılan Zhang Hua'nın baba-

sının yanında hükme bağlandı. Qinger yaşlı adama, sadece vadedilen parayla Erjie'yi değil, kızın çeyizini de alacaklarını anlattı. Tabii adam buna çok memnun oldu ve hemen Jiaların konağına gidip gelini istedi. Xifeng sahte bir panikle son gelişmeleri Büyükanne Jia'ya bildirmeye gitti.

"Bütün bunlar Kuzen Zhen'in karısının hatası." dedi. "Görünüşe göre Zhang ailesi önceki nişanı bozmaya hiç yanaşmamış; şimdi de bize dava açtılar ve mahkeme aleyhimize karar verdi."

Büyükanne Jia öteki konaktan You Shi'yi çağırttı ve dikkatsizliği için onu azarladı.

"Anlaşılan kardeşinin bu Zhang'la daha doğmadan önce kararlaştırılan nişanı bozulmamış, şimdi aile bize dava açtı. Bu ayarlamayı yapmaya kalkarken ne düşündüğünü merak ediyorum doğrusu!" dedi.

"Ama nişan bozulmuştu." diye itiraz etti You Shi. "Paramızı bile aldılar."

"Zhang Hua ifade verirken paradan hiç haberi olmadığını söyledi." dedi Xifeng. "Nişanı bozması için hiç kimsenin ona başvurmadığını iddia etti. Babası üvey annenin bu konudan söz ettiğini ama bir sonuç çıkmadığını bildirdi. Üvey annen öldüğü zaman, hiç düşünmeden kardeşini alıp ikinci eş olarak Lian'le evlendirdiğini söylüyor. O sırada bu ifadeleri çürütecek hiç kimse yoktu, dolayısıyla bu işten sıyrıldılar. Neyse ki Lian henüz kızla beraber uyumadı. Bu durumda onun Zhang'a geri dönmesini engelleyecek bir şey yok. Tek problem, onu evimize aldıktan sonra tekrar gitmesine izin vermek bizim için korkunç bir itibar kaybı olacak."

"Evet ama dediğin gibi, Lian ona hiç dokunmadı." dedi Büyükanne Jia. "Aslında başkasının karısı olan birisini evimizde tutmaya devam etsek itibarımız için çok korkunç olurdu. En iyisi kızı ona geri göndermek. Lian için başka birisini buluruz."

"Nişan gerçekten de bozuldu." dedi Erjie ve tarihini söyledi. "Annem bunun için Zhanglara yirmi tael verdi. Herhâlde çok darda olduklarından size karşı bu davayı açtılar. Söyledikleri şeyler doğru değil. Ablamın kusuru yok."

"Bu da böyle insanların ne kadar tehlikeli olduklarını gösteri-

yor." dedi Büyükanne Jia. "O zaman Feng sen ne yapabileceğimize bir bak."

Xifeng ne kadar gönülsüz olsa da kabul etmek zorunda kaldı. Jia Rong'u odasına çağırtıp bu konuyu konuştu. Jia Rong onun duygularını çok iyi biliyordu ama Jialar gibi bir aile kadınlarından birini bir dilenciye vermeye nasıl razı olurdu? Kabul edilemez bir fikirdi! Bunu babasına anlatınca, Jia Zhen, Zhang Hua'yla konuşması için birisini gönderdi.

"Bak, onlardan bir sürü para aldın." dedi adam. "Kadını niye istiyorsun? Eğer çok ısrar edersen, efendim kızmaya başlayacak, o zaman da pek şansın kalmayacak. Neden babanla beraber geldiğiniz yere dönmüyorsunuz? Aldığınız parayla kendine güzel bir kız bulabilirsin. Gitmeye karar verirsen seyahat masraflarını da öderim."

Bu, Zhang Hua'ya iyi bir tavsiye gibi geldi ve babasıyla beraber düşündükten sonra eğer aldıkları para toplam yüz taele tamamlanırsa babasıyla ortadan kaybolmayı kabul etti. Para ödendi, ertesi sabah baba oğul saat dörtte kalkıp köylerine doğru yola çıktılar. Jia Rong onların gittiklerinden emin olunca büyükanneyle Xifeng'a bilgi verdi.

"Zhang Hua ve babası kaçtılar. Davadaki suçlamaların hepsi uydurma olduğundan, bulunacaklarından korktular. Mahkeme artık bütün gerçekleri biliyor ama davayı devam ettirmemeye karar verdiler. Her şey bitti."

Xifeng kendisinden bekleneceği gibi üzülmedi.

"Neyse." dedi kendi kendine. "Zhang Hua'nın Erjie'yi alıp götürmesi için ısrar etseydim, Jia Lian'in tam zamanında gelip onu geri isteme ihtimali hep vardı. Tek yapacağı Zhang'a biraz para vermek olurdu; tabii o da hemen kabul ederdi. Belki de burada kalması daha iyi olur. Avucumun içindeyken onunla başa çıkmanın bir yolunu bulurum. Ama Zhang'ın nereye gittiğini bilmemek hiç hoşuma gitmiyor. Ya konuşursa? Belki de bir gün yeniden dava açmanın bir yolunu bulur. Şu ana kadar yaptığım her şey beni çöküşe doğru götürür. Ah, böyle bir silahı başkasının eline vermemem gerekirdi."

Gitgide daha da endişelenmeye başladı ve sonunda bir plan düşündü. Lai Wang'ı çağırtıp, Zhang Hua'nın nerede olduğunu bulmasını, ya sahte bir hırsızlık suçlamasıyla ölüme mahkûm edilmesini sağlamasını ya da bir katil tutup öldürtmesini istedi. Ancak böyle köklü bir yöntemle, korkularının hafifleyeceğini ve adının kirlenme riskinin ortadan kalkacağını hissediyordu. Lai Wang dediklerini kabul edip hemen yapmaya gitti ama eve gidince bir süre düşündükten sonra şüphe duymaya başladı.

"Adam zaten kaçıp gitti." diye düşündü. "Konu böylece kapanmış oldu. Neden şimdi mesele hâline getiriyor ki? Bir insanın canını almak çocuk oyuncağı değil; ciddi bir iş. Şimdilik onu kandırır, sonra da bir çözümünü düşünürüm."

Bu karara varıp birkaç gün saklandıktan sonra gelip Xifeng'a rapor verdi.

"Babasıyla beraber kaçtıktan üç gün sonra, Zhang Hua Jingkou yakınlarında bir yerde, sabahın erken saatlerinde parası için eşkıyalar tarafından öldürülmüş. Babası da kısa bir süre sonra o civardaki bir handa kalp krizi geçirip ölmüş. Cesetler incelendikten sonra orada gömülmüşler." dedi.

Xifeng ona inanmadı.

"Hemen birisini gönderip araştırma yaptıracağım." dedi. "Eğer yalan söylediğin ortaya çıkarsa, ağzındaki dişleri teker teker kırdıracağım."

Ama hiçbir şey yapmadı ve mesele öylece kapandı.

O andan itibaren Erjie'ye karşı fazlasıyla içten davranmaya başladı. Bir kız kardeş bile onun mutluluğunu daha çok düşünemezdi.

***

Sonunda bir gün Jia Lian'in işi bitti ve eve doğru çok gecikmeli yolculuğuna çıktı. Şehre varınca, ilk iş olarak Erjie'yi görmek için yeni evine uğradı ama boşaltılan evin kilitlendiğini, başına sadece yaşlı bir bekçi konduğunu gördü. Sorularına cevaben yaşlı adam olanı biteni anlatınca, üzengilerinin üzerinde öfkeyle tepindi ama duygularına kapılmanın zamanı değildi, hemen

anne babasının karşısına çıkıp görevini başarıyla tamamladığını haber vermesi gerekiyordu.

Jia She çok memnun oldu ve becerikliliğine övgüler yağdırdı. Ödül olarak yüz tael ve kendi odasından on yedi yaşında, Qiutong adında bir kızı odalık olarak verdi. Jia Lian secde ederek hediyelerini aldı. Keyfi son derece yerindeydi ama Büyükanne Jia ve diğerlerini de gördükten sonra karısının karşısına çıktığında yüzünde mahcup bir ifade vardı.

Beklenen suçlamaların hiçbiriyle karşılaşmayınca çok şaşırdı. Sanki Xifeng bambaşka biri olmuştu. Yanında Erjie'yle onu karşılamaya çıktı; sağlığı, Pinganzhou'da kalışı ve dönüş yolculuğu hakkında sorular sordu; aldatmasına ilişkin tek kelime etmedi. Jia Lian babasının hediyesi olan Qiutong'dan söz ederken yüzündeki memnuniyet ve gururu saklayamadı. Xifeng hemen iki evli hizmetçi kadına arabayla gidip onu getirmelerini emretti. İşte daha ilki çıkarılmadan göğsüne ikinci diken batırılmıştı! Ama hissettiklerinin yüz ifadesine yansımasına izin vermedi. Hiç değişmeyen gülümsemesiyle, kocası için "hoş geldin yemeği" hazırlanmasını istedi ve Qiutong'u Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a saygılarını sunmaya götürdü. Jia Lian ondaki bu sıra dışı değişiklik karşısında hayretler içinde kaldı.

On ikinci ayın on ikisinde Jia Zhen atalarına adak sunumları yapmak üzere erkenden kalktı, sonra Büyükanne Jia ve diğer hanımlarla vedalaştı. Erkeklerin çoğu onu Gözü Yaşlı Veda Kameriyesi'ne kadar geçirdiler; sadece Jia Lian ve Jia Rong, üç gün, üç gece süren tapınağa gidip geliş yolculuğunda ona eşlik ettiler. Yolda Jia Zhen konakların iyi idare edilmesi gerektiği konusunda onlara tavsiyelerde bulundu; iki genç adam da ona garanti verdiler.

Xifeng'a dönecek olursak, Erjie'ye karşı duygularının dışarıya gösterdiği dostluktan çok farklı olduğunu söylemeye gerek yok tabii. Ona ne kadar iyi davranıyor da olsa, içten içe mahvetmek için planlar yapıyordu. Bir iki kez yalnız kaldıklarında, ona kardeşçe ailedeki namının pek iyi olmadığını söyledi.

"Etrafta evlenmeden önce olman gerektiği gibi biri olmadığın konusunda kötü söylentiler dolaşıyor, canım." dedi. "Genç

bir kızken iffetli olmadığın ve enişten Jia Zhen'le çok sıkı fıkı olduğunu söylüyorlar. Büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ın bile haberleri var. Neden başka kimsenin kabul etmeyeceği birini aldığımı ve seni gönderip daha uygun birisini almadığımı sordular. Tabii ki bu hikâyeyi ilk duyduğumda çok şaşırdığımı söylememe gerek yoktur. Kimin çıkardığını bulmaya çalıştım ama başaramadım. Ah bu hizmetkârlar! Böyle giderse onların önünde başımızı kaldıramayacağız. Tam gurur duyulacak bir şey yaptığımı düşünürken önüme böyle bir şey çıkıyor!"

Xifeng bunları birkaç kez söyledikten sonra güya bu meçhul iftiracılara duyduğu öfkeden hastalanıp yemeden içmeden kesildi; zamanının çoğunu odasında yatarak geçirmeye başladı. Pinger hariç diğer bütün hizmetkârlar hanımlarının hastalığının nedeni hakkında alaycı sözler söyleyerek dedikodu yaptılar ve adını nadiren dile getirseler de Erjie sık sık eleştiri konusu oluyordu. Qiutong, Jia Lian'e babası tarafından verildiği için kendisini herkesten üstün görüyor; Erjie gibi evlenmeden önce adı çıkmış, istenmeyen, zavallı bir yaratık şöyle dursun, Pinger'ya, hatta Xifeng'a bile hiç saygı göstermiyordu. Xifeng bunu fark edince içten içe memnun olmuş, Erjie ise öfkesini sineye çekmek zorunda kalmıştı.

Xifeng numaradan hastalanalı beri Erjie ile beraber yemek yemeyi bırakmış ve genç kadının yemeğinin odasına götürülmesi için emir vermişti. Tabii ki servis edilen yemekler yenir gibi değildi. Pinger ona o kadar acıyordu ki ya kendi parasıyla ona yemek hazırlatıyor ya da Bahçe'de yürüyüş yapma bahanesiyle oradaki mutfakta besleyici çorbalar yaptırıyordu. Bunu yapan Pinger olunca hiç kimse Xifeng'a bildirmeye yeltenemiyordu. Ne yazık ki bir keresinde Qiutong onlara mutfakta rastlayınca, hiç tereddütsüz gidip Xifeng'a ihbar etti.

"Pinger sizin itibarınızı sarsıyor, Bayan Lian." dedi. "Şu Er denilen kadın sizin verdiğiniz güzelim yiyecekleri ziyan edip, Pinger'yla Bahçe'ye gidiyor ve oradaki mutfakta gizlice yemek yiyor."

"Millet fareleri yakalasın diye kedi besler, benimki tavuklarımı aşırıyor!" dedi Xifeng, Pinger'ya öfkeyle.

Pinger cevap vermeye yeltenmedi ve ondan sonra Erjie'den

uzak durdu ama olanlardan dolayı Qiutong'dan nefret etmeye başladı.

Li Wan, Yingchun ve Xichun, Xifeng'ın Erjie'ye karşı olağanüstü iyi olduğunu düşünürken, Baoyu ve Daiyu de dâhil diğerleri açık açık bir şey demeye kalkışmasalar da Erjie için üzülüyorlardı. Bazen etrafta kimse yokken, bir ikisi onunla sohbet ediyordu. Böyle durumlarda Erjie hep ağlıyor ama Xifeng aleyhinde tek söz etmiyordu; aslında Xifeng gerçek yüzünü göstermediğinden, ortada şikâyet edeceği bir şey de yoktu.

Jia Lian de hiçbir şeyin farkında değildi. Eve döndüğünden beri, Xifeng'ın rakibine gösterdiği yüce gönüllülüğe aldanmıştı; hem zaten şu sıralar kafası çok meşguldü. Eskiden babasının çok sayıdaki hizmetçisini ve odalığını görmek içinde şehvet uyandırır ama bu duyguyu çaresizce bastırırdı. O kızlar da şehvet dolu ama kudretsiz ihtiyardan nefret ediyorlardı. O zaman ne diye onları yanında tutuyordu? Zaten edep duygusu olan birkaçı dışında diğerleri iç kapıdaki delikanlılarla oynaşıyorlar; hatta Qiutong göz süzerek ve diğer bazı işaretlerle efendisinin yakışıklı oğluna dikkat çeken bir ilgi gösteriyordu. Şimdi birlikte olmaları aile tarafından onaylanınca, iki arzulu yatak arkadaşının çalılıkta nasıl bir ateş yaktıkları kolayca tahmin edilebilir. Birbirlerine o kadar yapışmışlardı ki Jia Lian yeni odalığından bir türlü ayrılamıyordu. Qiutong zamanla onun tek ilgi merkezi oldu ve Erjie'ye karşı önceki duyguları yavaş yavaş azaldı. Xifeng, Qiutong'dan nefret ediyordu ama onun Erjie'den kurtulmak için bahane olmasına da memnundu. Onu ödünç bir bıçakla öldürebilir ya da bir dağ eteğine yaslanıp kaplanların birbirlerini parçalamasını seyreden bir seyyah gibi emin bir mesafeden öldüğünü görebilirdi. Qiutong Erjie'yi ortadan kaldırınca, Xifeng da onun işini halledecekti. Bir kere bu stratejiyi benimseyince, hiçbir fırsatı kaçırmadı ve ne zaman Qiutong'la yalnız kalsa, onu rakibine karşı doldurdu.

"Sen çok genç ve dikbaşlısın." dedi ona. "Çok dikkatli olman lazım. Ne de olsa o Lian'in ikinci karısı. Ona çok düşkün. Ben bile ona boyun eğdim. Senin yaptığın gibi onu sürekli kışkırtmak intihar demektir."

Bu tam da istenilen etkiyi yarattı. Qiutong avlunun öbür ucundan duyulacak bir sesle kükredi.

"Siz insanlara karşı çok yumuşaksınız, Bayan Lian! Yerinizde olsam bu kadar uysal davranmazdım. O eski otoriteniz nereye gitti? Siz dilerseniz bağışlayıcı olabilirsiniz ama ben gözüme toz kaçtıysa onu çıkarmak isterim. Siz o fahişeye bulaşmama izin verin de görsün!"

Xifeng ondan çok korkmuş numarası yaptı ama odasından dinleyen Erjie bütün gün oturup ağladı ve hiçbir şey yemedi. Kendisini görmeye gelen Jia Lian'e anlatmaya cesaret edemedi. Ertesi gün Büyükanne Jia gözlerinin ağlamaktan şiş ve kan çanağı olduğunu fark edip ne olduğunu sorduğunda da bir şey söylemedi.

Bu Qiutong'un tam da beklediği fırsattı. Erjie gittikten sonra Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a, "Böyle üzgün numarası yapmakta çok başarılı." dedi. "Sürekli onu böyle görüyoruz. Durmadan sorun çıkarıyor, şikâyet ediyor ve sızlanıyor. Arkamızdan hanımımıza ve bana lanet yağdırıyor. Çünkü paylaşmaktan hoşlanmıyor. Bayan Lian ve benim erkenden ölmemizi diliyor ki Bay Lian ona kalsın!"

"Çok çekici bir kız!" dedi Büyükanne Jia. " 'Bir insan çok güzelse kıskanç olur.' derler. Feng ona karşı bu kadar iyi davranırken böyle yapmak ne büyük rezillik! Hiç edebi olmadığı belli!"

O andan sonra Erjie'den giderek soğumaya başladı. Tabii Büyükanne Jia'nın ondan hoşlanmadığını hisseden hizmetçiler de üstüne gidip ona insafsızlık ediyorlardı. Artık zavallı genç kadının hayatı bir yük hâlini almıştı; ancak Pinger, Xifeng'dan gizli ona yardım edip zihnini sorunlarından uzaklaştırdığında teselli buluyordu. Şairin deyimiyle, kar kadar hassas, çiçek kadar narin olan böyle zarif bir ruh her gün muhatabı olduğu bu zalimliklere nasıl dayanabilirdi? Bir ay sessiz sedasız katlandıktan sonra hastalık belirtileri göstermeye başladı. Kolları ve bacakları hareket etmesini zorlaştıracak kadar güçsüz ve hâlsizleşti. Hiçbir şey yiyip içemiyor, günden güne zayıflayıp soluyor ve geceleri uyuyamıyordu. Bir gece uyumaya çalışırken Sanjie elinde boğazını kestiği kılıçla karşısına çıktı.

"Abla!" dedi. "Sen her zaman aptal ve iradesiz bir yaratıktın zaten. Sonunda bunun sıkıntısını çekeceğini biliyordum. O kıskanç

kadının tatlı sözlerine aldanma! Dışarıdan bakıldığında erdemli ve iyi görünebilir ama içyüzü hain ve kurnaz. Senden nefret ediyor ve öldürmeden rahat edemeyecek. Ben sağ olsaydım, buraya taşınmana asla izin vermezdim; taşınsan dahi sana böyle davranmasına müsaade etmezdim. Ama benim kaderimde kendimi öldürmek, seninkinde de burada yalnız başına acı çekmek varmış. Bu bizim cezamız çünkü geçmiş yaşamlarımızda erkekleri baştan çıkardık, aile ilişkilerini bozduk. Sana dediklerimi yap, abla. Bu kılıcı al ve o kıskanç kadının kafasını kes, sonra da benimle Uyarıcı Görüntü Perisi'nin huzuruna çıkıp hükmünü bekle. Her durumda öleceksin zaten ama dediğim gibi yapmazsan bir hiç uğruna öleceksin ve kimse senin için üzülmeyecek."

"Kardeşim!" dedi Erjie, ağlayarak. "Bütün hayatım günah dolu. Çektiğim acıların ceza olduğunu kendin söylüyorsun. Bunlara bir de cinayet günahını mı ekleyeyim?"

Sanjie onu üzüntülü hâliyle bırakıp gitti. Erjie irkilerek uyanıp rüya gördüğünü anladı.

Jia Lian onu görmeye geldiğinde, gözyaşları içinde açıklama yaptı.

"Çektiğim bu hastalık geçmeyecek. Sana geleli altı ay oldu ve hamileyim ama kız mı olacak, oğlan mı bilmiyorum. Eğer gökler bana acırsa onu doğuracak kadar yaşarım ama daha önce bebekle birlikte öleceğimden korkuyorum."

"Hiç merak etme." dedi Jia Lian. "Hastalığını tedavi etmesi için en iyi doktoru getireceğim."

Hiç zaman kaybetmeden doktor çağırdı. Ne yazık ki Büyükanne Jia ve ailenin diğer üyelerine bakan Dr. Wang o sırada imparatorluk ordusunda çocukları için bir soyluluk unvanı alma peşindeydi. Onun yokluğunda uşaklar, bir iki yıl önce Qingwen'e bakan Hu Junrong adındaki meslektaşını çağırdılar. Erjie'nin nabzına baktıktan sonra, Jia Lian'e sıkıntısının kansızlıktan kaynaklanan âdet düzensizliği olduğunu ve toniğin onu rahatlatacağını söyledi.

"Hamile olmadığından emin misiniz?" diye sordu Jia Lian. "Âdeti üç ay gecikti ve sabahları midesi bulanıyor."

Hu Junrong bunu duyunca, orada bekleyen yaşlı kadınlara Erjie'nin nabzına tekrar bakmak istediğini söyledi. Perdenin arasından uzatılan bileğinden ikinci kez uzun süre nabzını dinledi.

"Hamilelikte karaciğer salgısının güçlü olduğu doğru." dedi sonunda. "Öte yandan, artan salgı ateşe neden oluyor ve âdet sıvısını kurutuyor. Dolayısıyla güçlü bir karaciğer nabzı, hamileliğin değil âdet düzensizliğinin göstergesi olabilir. Acaba hanımefendinin yüzüne bakabilir miyim? Doğru tedavi için son karara varmadan önce rengini görmem lazım."

Bu istek sıra dışı bir şeydi ama Jia Lian'in yerine getirmekten başka bir çaresi yoktu. Yatak perdeleri birkaç santim yana çekildi ve Erjie aralıktan yüzünü uzattı. Bu şekilde kendisine sunulan görüntü doktorun aklını başından aldı. Öyle bakakalmış durumdayken teşhisle ilgili bir gözlem yapabilmesi şüpheliydi. Bir iki dakika sonra perdeler tekrar kapatıldı ve doktor Jia Lian'in eşliğinde dışarı çıktı. Tekrar görüşü soruldu.

"Hamile değil." dedi. "Pıhtılaşan kan doğal tahliyeyi engelliyor. Önemli olan pıhtıyı dağıtmak ve tekrar âdet kanamasını başlatmak."

Bir reçete yazıp gitti. Jia Lian hem doktorun parasını ödemek hem de reçetede yazılı ilaçları almak üzere birisini gönderdi. İlaç hazırlandı ve Erjie'ye verildi.

Gece yarısından itibaren sürekli bir karın ağrısı çekmeye başladı, saatler süren sancıdan sonra erkek olduğu belli olan bir cenin düşürdü. O kadar çok kanaması oldu ki bayıldı.

Bunu öğrenen Jia Lian, Hu Junrong'a küfür savurdu. Birisini gönderip başka bir doktor çağırttı. Başka birisini de Hu Junrong'a gönderdi ama olanları tahmin eden doktor pılısını pırtısını toplayıp ortadan kaybolmuştu.

Yeni gelen doktor pek ümit vadetmedi.

"Öncelikle hanımefendinin bünyesi çok kuvvetli değil. Bana öyle geliyor ki hamileliği süresince üzüntü yaşayıp içine atmış. Önceki doktor çok ağır ilaçlar vermekle büyük bir hata yapıp hanımefendinin sağlığına hasar vermiş. Hayati sıvısı yüzde seksen doksan oranında azalmış. Şu anki görünüşe bakılırsa, hızlı

bir iyileşme garanti edemiyorum. Hem sıvı hem katı ilaçları aynı anda kullanacağı bir tedavi öneriyorum. Bu süre boyunca onu üzecek hiçbir şey görmemesi ve duymamasını sağlayabilirseniz, bir iyileşme şansı olabilir."

Bu teşhisten sonra, bir tanesi demlenerek yapılacak, diğeri de hap şeklindeki iki ilaç yazıp gitti. Jia Lian deliye döndü. Hu Junrong'u çağıran suçlunun hemen bulunmasını ve öldüresiye dövülmesini istedi. Ama Jia Lian'in üzüntüsü Xifeng'ın keder gösterisinin yanında hiç kalıyordu.

"Bir oğul sahibi olmak kaderimizde yok gibi görünüyor." diye sızlandı. "Tam olacakken, bir doktorun beceriksizliğinin her şeyi mahvetmesi korkunç!"

Bir sunak kurdurup tütsü yaktı ve önünde diz çöküp Erjie'nin iyileşmesi için şevkle dua etti.

"Onun yerine ben hasta olayım!" diye yalvardı. "Yeter ki You Shi'nin kardeşi iyileşsin ve bize bir erkek çocuk versin. Ömrümün geri kalanını dua ve oruçla geçireceğime yemin ederim."

Onu gören ve duyan Jia Lian ve diğer herkes hayranlık duydu. Jia Lian ve Qiutong baş başayken, Xifeng hasta Erjie için türlü türlü çorba ve lapalar hazırlattı.

"Sen de benim kadar şanssızsın, hasta olmasan da kısırsın!" dedi Pinger'ya. "Erjie'nin bu hâle gelmesi de ya bizim kötü şansımız ya da yıldız falı başka birininkiyle çakışıyor."

Bunun üzerine onun doğum bilgilerini bir falcıya gönderip yıldız falına baktırdı. Falcı Erjie'nin yıldızının geçici olarak tavşan yılında doğan başka bir kadının yıldızıyla çakıştığını bildirdi. Hızlı bir araştırma evde sadece Qiutong'un tavşan yılında doğduğunu ortaya çıkardı. Erjie'ye zarar veren onun yıldız etkisiydi. Jia Lian'in etrafta telaş içinde dolaştığını, doktor çağırttığını, ilaç hazırlattığını, küfürler savurduğunu ve suçluları kırbaçlattığı, yani Erjie'ye karşı büyük bir itina gösterdiğini gören Qiutong kıskançlıktan küplere bindi. Hele Erjie'nin hastalığının kendi yıldız etkisinden dolayı olduğunu öğrendiğinde, bir de Xifeng, Erjie'nin sağlığı için birkaç gün başka bir yere gitmesini söylediğinde ne kadar öfkelendiği tahmin edilebilir.

"O sefil dolandırıcıların söylediklerine ne bakıyorsunuz?" diye fırtına koparttı. "Hepsi boş laf! Benim ne etkim olabilir? Onunla bir ilgim yok ki! Dışarıda yaşarken her türlü insanla görüşüyordu. O zaman hiçbir şeyden etkilenmiyordu, şimdi ne oldu da etkilenmeye başladı? Ona soracağım bir şey var. Acaba o çocuğu kimden peydahladı? Ancak saf efendimizi kandırabilir. Ona bir çocuk verdiği sürece, Zhang'dan mı olur, Wang'dan mı, hiç önemli değil. Siz onun piçine değer verebilirsiniz ama ben vermem! Bir çocuk sahibi olmanın o kadar özel nesi var? Bana bir yıl ya da on ay verin, ben de doğururum. En azından babasının kim olduğu belli olur!"

Onu duyan hizmetçiler gülmemek için zor durdular. O gün Xing Hanım, Büyükanne Jia'ya saygılarını sunmaya gelmişti. Qiutong ona şikâyet etme fırsatını kaçırmadı.

"Bay ve Bayan Lian beni buradan kovmaya çalışıyorlar. Gidecek hiçbir yerim yok. Lütfen bana acıyın, hanımefendi!" dedi.

Bunun üzerine Xing Hanım önce Xifeng'a çıkıştı, sonra da Jia Lian'e ağzına geleni söyledi.

"Nankör rezil! Bu kız nasıl olursa olsun, onu sana baban verdi! Dışarıdan gelen biri için onu göndermeye mi çalışıyorsun? Babana hiç mi saygın yok? Madem ondan kurtulmaya çalışıyorsun, babana geri ver o zaman!"

Jia Lian'e savunma fırsatı vermeden hışımla dışarı çıktı. Keyfi yerine gelen Qiutong, Erjie'nin penceresinin altına gidip, Xifeng'a söylediklerinin çok daha fazlasını sayıp döktü. İçeride yatan Erjie her kelimesini duydu ve zaten meyilli olduğu gibi çok üzüldü.

O gece Jia Lian Qiutong'la, Xifeng kendi odasında uyudu; Pinger da Erjie'yi yatıştırmaya gitti.

"O hayvanın dediklerine aldırma sen! İyileşmene bak." dedi.

Erjie onun elini tuttu.

"Kardeşim, buraya geldiğim günden beri bana karşı hep çok iyi davrandın. Benim yüzümden ne sıkıntılara katlanmak zorunda kaldın kim bilir. Eğer bu hastalığı sağ salim atlatırsam, iyiliklerinin karşılığını ödemek için elimden geleni yapacağım. Ama kur-

tulacağımı hiç sanmıyorum. O zaman öteki dünyada ödemeye çalışırım." dedi ağlayarak.

Pinger da gözyaşlarını tutamadı.

"Başına gelenler hep benim yüzümden!" dedi. "Aptalın tekiyim ben! Hanımımı asla kandırmayacağıma kendi kendime söz verdim, bu nedenle de Bay Lian'le beraber yaşadığınızı duyunca ona söylemem gerektiğini düşündüm. Meselenin buralara varacağı hiç aklıma gelmedi."

"Kendini suçlaman doğru değil." diye karşı çıktı Erjie. "Önünde sonunda öğrenecekti zaten. Sadece zamanlama meselesi. Buraya gelmeyi kendim istedim. Saygıdeğer biri olmayı arzulamıştım. Seninle hiçbir ilgisi yok."

İki kadın bir süre sessizce ağlamaya devam etti. Sonra Pinger yine onu teselli etmeye çalıştı ve iyileşmesi için teşvik etti. Gece yarısını çoktan geçtiği için uyusun diye onu yalnız bıraktı.

Pinger gittikten sonra Erjie yatıp düşündü.

"Bu hastalık beni ele geçirdi. Kazanacağıma sürekli kaybediyorum. Sanki hiç iyileşmeyecek gibiyim. Bebeğimi de kaybedince artık uğruna yaşayacağım hiçbir şey kalmadı. Bütün bu nefret ve gareze katlanmak zorunda değilim. Neden ölüp de her şeyden kurtulmuyorum? Altın yutunca öleceğini söylerler. İnsanın kendini asması ya da boğazını kesmesinden daha iyi bir yol."

Zorla yatağından kalkıp kutularından birini açtı ve orta büyüklükte bir altın parçası çıkardı. Sonra biraz ağladı. Sabahın dördüydü. Bütün iradesini topladı ve yutmaya zorladı kendisini. Başını geriye doğru atıp birkaç kez yutkundu; sonunda başardı. Hemen en güzel kıyafetini giydi, mücevherlerini ve süslerini taktı, sedire uzandı ve bilincini kaybetti.

Ertesi sabah, Xifeng ve Qiutong Büyükanne Jia'ya saygılarını sunmaya gittiklerinde, hizmetçiler onun kendilerini çağırmamasına memnun olarak sabah tuvaletleriyle ilgilendiler. Pinger onların aldırmazlıklarına sinirlenip çıkıştı.

"Size her gün küfredip dövecek zalim bir hanım lazım! Burada hasta bir kadın var. Ona hiç acımanız yok mu? Çok kolay incin-

diği hâlde, bari görünüşü kurtarmak için biraz düşünceli davranmamanıza hayret ediyorum. 'Duvar sallanırsa herkes itmeye kalkışır.' derler ama biraz ileri gittiğinizin farkında mısınız?"

Onun sözlerinden utanan hizmetçiler Erjie'nin kapısını açıp içeri baktılar. Gayet şık giyinmiş bir hâlde sedirde yattığını gördüler. Ölmüştü. Korku dolu çığlıkları Pinger'nın koşarak gelmesine neden oldu. Olanları görünce acı acı ağlamaya başladı. Erjie'nin ne kadar tatlı ve narin, olduğunu, hizmetindekilere karşı nasıl nazik davrandığını hatırlayan diğer hizmetçiler de gözyaşlarına boğuldular ama Xifeng'dan korktukları için ağladıklarını ona göstermediler.

Kısa süre içinde evdeki herkes haberi duydu. Jia Lian gelip cesede sarıldı ve kontrol edilemez bir şekilde ağlamaya başladı. Xifeng da gözyaşı dökme numarasıyla ikiyüzlü bir şekilde Erjie'yi zalimlikle suçladı.

"Katı yürekli kardeşim benim!" diye feryat etti. "Seni ne kadar sevdiğimi bildiğin hâlde beni nasıl böyle yalnız bırakabildin? İyiliklerimin karşılığı bu muydu?"

You Shi ve Jia Rong da gelip ağladılar; sonra Jia Lian'e dövünmeyi bırakıp görevini yerine getirmeye başlamasını söylediler. Bunlardan ilki, Erjie'nin öldüğünü Wang Hanım'a resmî olarak bildirmek ve cesedi Armut Ağacı Avlusu'nda beş gün beklettikten sonra Demir Eşik Tapınağı'na götürmek için izin istemekti. Wang Hanım onaylayınca, uşaklara Armut Ağacı Avlusu'nu açıp ana odayı hazırlamalarını söyledi.

Jia Lian, Erjie'nin konaktan son ayrılışında, arka kapıdan arka sokaklara çıkmasını hiç istemedi. Armut Ağacı Avlusu'nun dış duvarındaki, iki konağın arasından İki Dük Caddesi'ne çıkan geçidin kapısını açtırdı. İki tarafına sutra okuyacak rahiplerin oturmaları için çadırlar ve Budist ayinleri için bir de sunak kuruldu.

Çok güzel işlenmiş ipek bir örtünün serildiği portatif bir yatağa yatırılan Erjie'nin üzerine bir çarşaf örtüldü. Sekiz genç uşağın taşıdıkları ceset bir grup evli kadın hizmetkâr eşliğinde, iç duvarların kenarından Armut Ağacı Avlusu'nda hazırlanan odaya götürüldü. Orada bir yıldız falcısı bekliyordu. Örtüyü kaldırıp Erjie'nin

yüzüne baktı. Canlıymış gibi görünüyordu; sanki yaşarken olduğundan daha güzeldi. Bu görüntü Jia Lian'i tekrar kedere boğdu. Bir kere daha ona sarılıp ağladı.

"Zavallı karım!" dedi hıçkırarak. "Ölmemeliydin! Buna izin verdiğim için ben suçluyum."

Jia Rong onu sakinleştirmeye çalıştı.

"Tamam, amca! Üzülme! Çok bahtsız bir zavallıydı! Onun için ancak bu söylenebilir." dedi.

Sonra Armut Ağacı Avlusu'nu konaktan ayıran duvarı işaret etti. Jia Lian ne demek istediğini anlayıp sesini alçaltarak kendisini suçlamaya devam etti.

"Çok dikkatsizim. Neler olduğunu fark etmem gerekirdi. Bu işin aslını araştıracağım ve öcün alınacak."

Sonunda örtü kapatıldı ve yıldız falcısı resmî açıklamasını yaptı.

"Sanırım beşinci saatin sonunda öldü. Bu durumda onu buradan beşinci gün çıkaramazsınız. Ya üçüncü ya da yedinci gün olması lazım. Tabuta konması için en uygun zaman yarın sabah dört."

"Üçüncü gün çok erken olur." dedi Jia Lian. "Yedinci gün olsun. Onu daha uzun süre burada tutamam çünkü amcam ve kuzenim yoklar ama onu tapınağa götürdüğümüzde çok daha fazlasını planlıyorum. Otuz beş gün orada tutacak ve ayinlerle tam bir cenaze töreni yapacağım. Gelecek yıl onu Nanking'e götürüp aile mezarlığına gömeriz."

Yıldız falcısı hepsini onayladı ve gömme iznini yazıp gitti. Başta Baoyu olmak üzere birçok erkek akraba Jia Lian'in matemini paylaşmaya geldi. Onlar gidince, Jia Lian, Xifeng'ı aramak için kendi dairesine gitti; tabutu yaptırmak için tahta almak ve cenaze törenini düzenlemek amacıyla para istedi.

Xifeng hastalığını bahane edip ötekilerle beraber Armut Ağacı Avlusu'na gitmedi. Büyükanne Jia ve Wang Hanım'ın, tamamen iyileşene kadar doğum, hastalık ya da ölümle ilgili yerlerden kaçınmasını tembihlediklerini öne sürdü. Aynı sebeple matem de tutmadı. Bu yasaklama, herkes gittikten sonra gizlice Bahçe'ye

girip kayalıkların arasında, çevre duvarıyla Armut Ağacı Avlusu'nu konaktan ayıran duvarın diplerinde dolaşıp içeride olan biteni dinlemesine engel olmadı. Çok fazla bir şey duyamadı ama Jia Lian'in neler yapacağı konusunda duyduğu kadarını Büyükanne Jia'ya bildirmeye gitti.

"Böyle bir saçmalık duymadım!" dedi yaşlı kadın. "Kızlar veremden öldüğünde ceset yakılır ve külleri saçılır. Nanking'e gömmek de nereden çıktı? Aklından ne geçiyor acaba? Karısı olduğundan dolayı onun için özel bir şeyler yapmak istiyorsa, tapınakta otuz beş gün bekletip ya yaktırsın ya da genel mezarlığa gömdürsün. Nanking'miş!"

Xifeng güldü.

"Ben de aynı şeyi düşündüm ama bunu söylemek bana düşmez." dedi.

Tam o sırada bir hizmetçi gelip Jia Lian'den haber getirdi.

"Bay Lian geri döndü, hanımefendi. Para vermeniz için sizi bekliyor."

Xifeng onun yanına gitti.

"Ne parası bu?" diye sordu. "Son günlerde her şey ne kadar zorlaştı, bilmiyor musun? Her ay ödeneklerimiz masraflarımıza yetmiyor. Dün faturalarımızı ödemek için iki altın kolyemi rehin verip üç yüz tael toparlayabildim. Yirmi otuz tael kaldı, istersen onu alabilirsin."

Pinger'ya parayı getirip Jia Lian'e vermesini söyledi. Sonra Büyükanne Jia'nın bir şey diyeceğini mırıldanarak, Jia Lian'i kızgınlıktan konuşamaz hâlde bırakıp tekrar geri döndü. Jia Lian Erjie'nin çekmecelerini ve dolaplarını karıştırıp ona emanet ettiği birikimlerini aradı. Ama kendisinden önce birisi buraları karıştırmış gibi görünüyordu çünkü ancak birkaç parça kırık dökük mücevher ve eski ipek elbiseler buldu. Giydiği elbiseleri görmek yine kederle ağlamasına neden oldu. Ölümünde şüpheli bir şeyler olduğundan emindi ama düşündüklerini dile getirmeye cesaret edemedi. Kimseyi çağırmadan bulduklarını satmak niyetiyle bir bohçaya koydu. Pinger onu bohçayı taşırken görünce hem acıdı hem de komik buldu. Xifeng'ın sandıklarından birinin içinden bir

torba, iki yüz tael değerinde çeşitli büyüklüklerde gümüş çıkarıp kimse görmesin diye Jia Lian'i yan odaya götürdü ve paketi ona verdi.

"Şşş! Hiçbir şey söyleme! Bu arada ağlamak istiyorsan, dışarıda dilediğin kadar ağla ama rica ederim burada herkesin önünde kendini rezil etme!"

"Haklısın." dedi Jia Lian ve parayı aldı. Sonra bohçanın içinden bir etek çıkarıp Pinger'ya verdi. "Al. Hep bunu giyerdi. Onu hatırlarsın."

Çok ısrar edince Pinger eteği aldı ve kendi eşyalarının yanına kaldırdı.

Jia Lian parayı bulunca birisini tabut için tahta almaya gönderdi. Ne yazık ki kaliteli tahtalar biraz pahalıydı, makul fiyatı olanları da o beğenmedi. Sonunda atına bindi ve kendi gözleriyle görmeye gitti. Veresiye aldığı beş yüz tael değerindeki tahtalar dükkân sahibi tarafından akşam eve gönderildi. Marangozlar hemen çalışmaya başladılar ve tabutun zamanında hazır olması için gece boyu devam ettiler.

Jia Lian hizmetçilerden bazılarına matem kıyafetleri giyip Erjie'nin yanında nöbet tutmalarını söyledi. Kendisi de o gece dairesine dönmedi ve yedi geceyi de Armut Ağacı Avlusu'nda geçirdi. Bu sürenin sonuna doğru Büyükanne Jia'nın kendisini çağırdığını duyunca şaşırdı.

Bunun nedeni gelecek bölümde ortaya çıkacak.

70. BÖLÜM

Lin Daiyu Şeftali Çiçeği Kulübü adında yeni bir şiir kulübü kurar.

Shi Xiangyun söğüt çiçeği üzerine bir şiir yazar.

Jia Lian, Erjie'nin ölümünden sonraki yedi geceyi Armut Ağacı Avlusu'nda yalnız başına geçirdi. Yedi günlük dönem boyunca dışarıda Budist ve Taocu rahipler ölünün ruhunun huzura kavuşması için sutralar ve dualar okudular.

Geçen bölümün sonunda Büyükanne Jia'nın hiç beklenmedik şekilde kendisini çağırttığını söylemiştik. Jia Lian yanına gittiğinde, Erjie'nin tabutunun şehir dışındaki aile mezarlığına gönderilmesine izin vermediğini söyledi. Sadece Sanjie'nin mezarının yanında bir yer seçip oraya gömdürebilirdi. Bu ağır bir darbe oldu ama boyun eğmekten başka bir seçeneği yoktu. Sanjie'nin gömüldüğü yerin arazi sahibiyle görüşüp Erjie için de bir mezar yeri açtırdı. Birkaç Jia erkeği, You Shi ve gelini dışında, sadece Wang Xin ve karısı defin töreninde yer aldılar. Xifeng yardımcı olmak için parmağını bile oynatmayıp bütün işleri Jia Lian'e bıraktı.

Yeni yıl yaklaşıyordu. Yapılacak tonlarca işin arasında, yirmi beş yaşına gelmiş erkek hizmetkârlar için kadın hizmetkârlar arasından uygun eşler bulmak da vardı. Lin Zhixiao sekiz kişilik bir erkek hizmetkâr listesi getirdi. Xifeng listeye göz attıktan sonra bu konuyu görüşmek için Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a gitti; uzun uzadıya tartışma yapıldı. Bu kategoriye giren birkaç

hizmetçi olmasına rağmen bazı seçenekler şu ya da bu nedenle devre dışı bırakıldı. Bunlardan ilki, hayatı boyunca bekâr kalmaya yemin eden Yuanyang'dı. Bu yemini ettiğin günden beri Baoyu'yle bile konuşmamış, çok nadiren makyaj yapmış, mücevher takmayı bırakmış, çok sade bir şekilde giyinmeye başlamıştı. Ötekiler onun bu kararına saygı duyarak evlenmesi için baskı yapmadılar. Hupo hasta olduğundan muaf tutuldu. Caiyun de Jia Huan'dan ayrıldıktan sonra tedavisi olmayan, bilinmez bir hastalığa tutulduğundan hariç bırakıldı. Dolayısıyla Xifeng ve Li Wan'in dairelerindeki birkaç yaşı büyük hizmetçi kalmıştı geriye. Diğer kızlar henüz çok küçüktü. Bunun üzerine genç erkeklerin kendilerine dışarıdan eş bulmalarına izin verilmesi kararlaştırıldı.

***

Xifeng'ın hastalığı, Li Wan ve Tanchun'ün ev işleriyle ilgilenmelerini gerektirdiğinden, aylardır kendilerine ayıracak boş zamanları kalmamıştı. Yeni yıl kutlaması, Fener Festivali ve diğer pek çok iş arasında şiir kulübü ihmal edildi. Artık bahar gelmiş ve işler durulmuştu ama bu sefer de yaşanan bir dizi talihsizlik yüzünden Baoyu'nün durumu buna engel oldu. Arkadaşı Liu Xianglian'in ortadan kayboluşu, Sanjie'nin intiharı, Xifeng'ın Erjie'yi ölüme sürükleyişi ve Fivey'nin bir gece hapsedilmesinin sonucunda sağlığının bozulması art arda gelince, Baoyu büyük bir çöküntü yaşadı. Yarı deli bir hâle büründü; zaman zaman saçma sapan konuşuyordu. Xiren ve diğer hizmetçilerin akılları başlarından gitti. Büyükanne Jia'ya haber vermeye cesaret edemediler. Onu oyalayarak ve güldürerek dikkatini başka şeylere yöneltmek konusunda ellerinden geleni yaptılar.

Baoyu bir sabah erkenden, dış odadan gelen kahkaha sesleriyle uyandı. Bunu gören Xiren ona gülümsedi.

"Venturina bu!" dedi, Baoyu'nün Fangguan'a hitap etmeyi sevdiği ismi kullanarak. "Gidip kurtarsan iyi olacak! Qingwen ve Sheyue onu sıkıştırıp gıdıklıyorlar."

Baoyu sincap kürkünden sabahlığını giyip dış odaya gitti. Üç kız sedirin üstündeydi, henüz yataklarını toplamamış, üstlerini değiştirmemişlerdi. Qingwen pırasa yeşili, ipek bir tunik, kırmızı, ipek pantolon ve kırmızı terlikler giymişti; saçları omuzlarına dö-

külüyordu. Fangguan'ın üzerine ata biner gibi oturmuştu. Sheyue de kırmızı bir göğüs kuşağı takmış, eski bir sabahlığı pelerin gibi omuzlarına almış, Fangguan'ı koltuk altlarından gıdıklıyordu. Fangguan, çiçek desenli bir gömlek, kırmızı pantolon ve yeşil çoraplarla sedirde sırt üstü yatmış, topuklarını vurarak kahkahadan boğuluyor gibiydi.

"Minicik bir kıza karşı kocaman iki kız!" dedi Baoyu, gülerek. "Seni kurtarmaya geldim!"

Sedirin üzerine çıkıp Qingwen'i gıdıklamaya başladı. Çok çabuk gıdıklanan kız, çığlıklar atarak Fangguan'ı bırakıp Baoyu'yü gıdıklamak için döndü. Fangguan da bu durumdan yararlanıp onun üzerine çıktı. Xiren neşeyle olanları seyrediyordu.

"Neden kalkıp giyinmiyorsunuz?" dedi. "Üşütürseniz o kadar eğlenceli olmaz!"

O anda Li Wan'in hizmetçisi Biyue geldi.

"Dün gece hanımım buralarda bir yerde mendilini bırakmış. Gören oldu mu?" diye sordu.

"Evet." dedi Chunyan. "Yerden aldım ama kimin olduğunu bilemedim. Yıkayıp astım. Herhâlde henüz kurumamıştır."

Dördünün sedirin üzerinde boğuşması Biyue'nin çok hoşuna gitti.

"Sabahın bu saatinde böyle şakalaşmanız ne kadar güzel!" dedi.

Baoyu ona cevap vermek için oyunu bıraktı.

"Siz şakalaşmıyor musunuz? Hâlbuki yeterince kalabalıksınız." dedi.

"Bayan Zhu çok ciddi biri, oynamayı pek sevmiyor." dedi Biyue. "Bayan Qin ve iki kuzeni sıkı bir kontrol altında tutuyor. Şimdi Bayan Baoqin de büyük hanımefendinin evinde kaldığı için bizim orası iyice sessiz. Gelecek kış kuzenler evlerine döndüğünde daha da sakin olacak. Baksanıza, Xiangling, Bay Pan'e geri dönünce Bayan Baochai'in evi nasıl ıssız oldu. Sanki birkaç kişi birden gitmiş gibi. Zavallı Bayan Xiangyun yapayalnız kaldı."

Tesadüfe bakın ki o anda Xiangyun'ün hizmetçisi Cuilu içeri girdi. Baoyu'ye bir mesaj getirmişti.

"Küçük hanımların hepsi İçe İşleyen Koku Kameriyesi'nde toplandılar. Bayan Shi sizin de gelmenizi istedi. Göstereceği çok iyi bir şiir varmış." dedi.

"Nasıl bir şiirmiş?" diye sordu Baoyu.

"Gelip kendiniz görün."

Baoyu hemen hazırlandı ve hızla yanlarına gitti. Daiyu, Baochai, Xiangyun, Baoqin ve Tanchun şiirin yazılı olduğu kâğıdın başına toplanmışlardı.

"Yeni mi uyandın?" diye takıldılar ona, geldiğini görünce. "Biz saatlerdir buradayız!"

"Şiir kulübümüz toplanmayalı bir yılı geçti." dedi içlerinden biri. "Kimse de bunun için çaba göstermedi. Doğanın kendisini yenilediği ilkbahar, tekrar toplanmak için çok uygun bir zaman gibi görünüyor."

"Evet." dedi Xiangyun. "Kulübü sonbaharda kurmuştuk, çöküş zamanı olduğu için kulübümüz gelişme gösteremedi herhâlde. Şimdi her şey filiz verirken yeniden canlandırırsak o zaman gelişebilir belki! Şu 'Şeftali Çiçeği' çok güzel bir şiir. Bence kulübümüzün adını 'Şeftali Çiçeği Kulübü' olarak değiştirmeliyiz. Ne diyorsunuz?"

"Çok şahane bir fikir!" dedi Baoyu. "Şiire bakabilir miyim?"

"Haydi, Çeltik Çiftçisi'ni görmeye gidelim. Şiir kulübünü yeniden canlandırma fikrini onunla konuşuruz." dedi diğerleri.

Hep beraber kalkıp yola koyuldular; Baoyu de giderken şiiri okudu.

Şeftali Çiçeği

Yumuşak bahar esintisinde şeftali çiçekleri,

Uykulu yüzünde sabahın renkleri.

Dışarıda ağacın çiçekleri, içeride çiçek hanımefendi:

Rüzgâr itiverir kepenkleri,

İçeriye bakar şeftali çiçekleri.

Dışarıda yine çiçek açıyor şeftali,
İçeride hasta görünüyor çiçek hanımefendi.
Çiçekler anlayabilselerdi üzülürlerdi.
Bahar süsler ağaçları, kederli rüzgâr sarsar kepenkleri,
Manzara dolar gözlerine kadının ama artırır kederini.
Ayak değmemiş avlusunu kaplar yosun yeşili,
Gün batımında tırabzana dayanır, sürerken esinti.
Kadının yüzünde gözyaşı izleri,
Kabarır rüzgârda şeftali rengi eteği.
Gürdür ağaçların yaprakları ve çiçekleri,
Yemyeşil yapraklar, çiçekler şeftali pembesi.
Bir araya toplanmış ağaçların binlercesi,
Her yer kıpkırmızı bir sis içinde gizli.
Cennetin tezgâhında ışıldıyor yatak örtüsü yepyeni,
Mercan yastığından kalkmanın zamanı geldi.
O kalkarken altın bir tasla gelir hizmetçisi,
Suyla uykulu yüzünden silinir şeftali pembesi.
Karşılaştırılınca suyun gül rengi,
Kızıl yaşlar ve çiyli çiçekler aynı sanki.
Ama kadının gözyaşları ile çiçekler bir değildi,
Gülüyordu çiçekler, akıyordu gözyaşları kederli.
Kurudu gözyaşları, görünce gülen çiçekleri,
Kururken yaşlar, ilkbahar da sona erdi.
Çiçekler soldu, sarardı kadının çehresi.
Çiçekler döküldü, kadın bitkin, gün bitti.
Bir bülbül ağıtla seyretti baharın gidişini,
Ay ışığı kepenkten sızıp duvarı lekeledi.

Baoyu okumayı bitirince övgü sözleri söylemek yerine aptal aptal kâğıda bakakaldı; gözünden yaşlar süzüldü ama kızların görmelerinden korkup elinin bir hareketiyle gözlerini sildi.

"Nereden çıktı bu şiir?" diye sordu.

"Önce kimin yazdığını tahmin et!" dedi Baoqin.

"Nehir Kraliçesi." dedi Baoyu. "Başka kim olabilir?"

"Öyle mi?" dedi Baoqin. "Aslına bakarsan ben yazdım."

"İnanmıyorum sana." dedi Baoyu gülerek. "Tarzı ve ruhu seninkinden çok farklı."

"Bu, senin şiir hakkında ne kadar az şey bildiğini gösteriyor." dedi Baoqin. "Du Fu'nun şiirlerinin hepsinde *Hazan Düşünceleri şiirinin karmaşıklığı yoktur. Yağmuru emen erikler kıpkırmızı cilalanır* ya da *Su yosunu rüzgârda yemyeşil bir kemer gibi uzanır,* gibi muhteşem dizeleri de var."

"Olabilir!" dedi Baoyu. "Kuzen Chai'nin senin böyle hüzünlü dizeler yazmana izin vereceğini sanmıyorum. Aslında, istesen bunları yazacak yeteneğe sahip olduğundan eminim ama isteyeceğini düşünmüyorum. Kuzen Lin yazabiliyor çünkü onda gerçek bir hüzün tecrübesi var."

Kızların hepsi güldüler.

Bu arada Çeltik Kokan Köy'e gelmişlerdi. Li Wan'e şiiri gösterdiler, tabii ki çok beğendi. Bir süre tartıştıktan sonra, yenilenen şiir kulübünün ilk toplantısının ertesi gün, yani üçüncü ayın ikisinde yapılmasına karar verdiler. İsmi "Şeftali Çiçeği Kulübü" başkanı da Daiyu olacaktı.

Ertesi gün kahvaltıdan sonra hepsi Bambu Evi'nde toplandı. İlk şiirin konusunun ne olacağı tartışılırken, Daiyu her birisinin şeftali çiçeği üzerine yüz beyit yazmasını teklif etti.

"Saçmalama!" dedi Baochai. "O kadar uzun yazmayı becersek bile, geçmişte bu konuda öyle çok şiir yazıldı ki biz de onları tekrar etmiş oluruz; senin *Şeftali Çiçeği* şiirinin bir dengini yazamayız. Başka bir konu düşünelim."

Tam o sırada dışarıdan bir uşak gelip onları çağırdı.

"Büyük Wang Hanım geldi. Gelip ona saygılarınızı sunar mısınız, lütfen?" dedi.

Bunun üzerine hep beraber Wang Ziteng'ın karısını görmeye gittiler. Orada kalıp öğlen yemeği yediler, sonra da ona Bahçe'yi gezdirdiler. Kadın akşam ışıklar yakıldıktan sonra gitti.

Ertesi gün Tanchun'ün yaş günüydü. Yuanchun iki genç hadımla önceden hediyelerini (Tanchun'ün odası için çeşit çeşit süsler) göndermişti. Tabii ki ailenin diğer bütün üyelerinden de hediyeler geldi ama bunları okurla paylaşmayacağız. Kahvaltıdan sonra Tanchun resmî kıyafetlerini giydi ve bütün daireleri dolaşıp secde etti.

"Önümüzdeki iki gün Tanchun'ün yaş gününü kutlayacağımızı unutup, şiir kulübümü açmak için yanlış bir günü seçmişim anlaşılan." dedi Daiyu. "Parti ve opera gösterileri yapılmasa da bütün günümüzü Büyükanne Jia ve Wang yengeyle geçireceğiz. Toplantı yapmak için zamanımız olmayacak."

Böylelikle toplantıyı ayın beşine erteledi. Beşi sabahı kahvaltıdan sonra kızlar Büyükanne Jia'yla konuşurlarken, Jia Zheng'dan mektuplar geldi. Baoyu her zamanki sabah ziyaretini yaparken getirdi onları. Saygılarını sunduktan sonra mektubu açıp okumak için izin istedi. Önce Büyükanne Jia'ya yazılanı okudu. Büyük bir kısmında selamlar ve hâl hatır sorma vardı ama altıncı ayda başkente geri döneceğini de bildiriyordu. Aynı paketten kişisel ve evle ilgili konularda yazılan başka mektuplar da çıktı, bunları Jia Lian ile Wang Hanım okudular. Herkes yakında döneceğine çok memnun oldu. Aynı gün, Wang Ziteng'ın kızını Baoning Markisi'nin oğluyla nişanladığını, düğünün beşinci ayın onunda olacağını öğrendiler. Xifeng arka arkaya son birkaç günü Wangların evinde geçiriyor; yengesine bu önemli olay sırasında yardımcı oluyordu. Ama kötü kadere bakın ki Wang Ziteng'ın karısı ayın beşinde Xifeng'ı davet edince, bütün yeğenlerinin de gelip o günü kendi evinde geçirmeleri konusunda ısrar etti. Büyükanne Jia ve Wang Hanım, Baoyu, Tanchun, Daiyu ve Baochai'in kendilerini temsilen gitmelerini istediler. Buna karşı çıkmak söz konusu bile değildi. Dördü mecburen odalarına gidip üzerlerine resmî kıyafetlerini giyerek Wang ailesinin evine giden

Xifeng'a eşlik etmek zorunda kaldılar. Geri döndüklerinde ışıkların yakılma zamanı gelmişti.

Baoyu, Kızıl Neşe Avlusu'na döner dönmez, kendini sedire atıp dinlendi. Xiren de ona ciddi bir öğüt vermek için bu fırsattan yararlandı. Kendisine bir çekidüzen vermesi gerektiğini söyledi; babası döndüğünde hazır olmak için mümkün olan her fırsatta kitaplarıyla ilgilenmeliydi. Baoyu parmaklarıyla hızlı bir hesap yaptı.

"Henüz bunun için erken." dedi.

"Sadece kitaplar değil ki!" dedi Xiren. "Kaligrafi de çok önemli. Kitap konusunu halletsen bile kaligrafiyi görmek istediğinde ne yapacaksın?"

Baoyu kaygısızca gülümsedi.

"Kaligrafiyle her zaman ilgileniyorum. Bir sürü var. Herhâlde benim için bir yerlere saklamışsındır, değil mi?"

"Elbette saklıyoruz." dedi Xiren. "Daha dün sen yokken bakmak için çıkardım. Beş yüz altmış sayfa. Bu işe başladığından beri onca yıldır birikenler; gösterebileceklerinin hepsi bu. Bana sorarsan, yarından itibaren bütün enerjini kopyalama işine vermelisin. Günde iki ya da üç sayfa kopyalayabilirsen, baban döndüğünde, her gün için bir sayfa olmasa bile idare edebileceğin kadar birikir."

Baoyu onu duyunca paniğe kapıldı. Kendisi de bir hesap yaptı ve gerçekten de çok uzun süre kaytardığını anladı. Doğruydu. Her gün kaligrafi çalıştığına insanları ikna etmeye yetmezdi.

"Tamam." dedi. "Yarından itibaren her sabah yüz kelime yazacağım."

Yataklarına girdiklerinde hâlâ bu konuyu konuşuyorlardı.

Ertesi sabah, yıkanıp saçlarını tarar taramaz, büyükannesine gitmek yerine pencere kenarında oturup mürekkep öğüttü ve büyük bir hevesle yazmaya koyuldu. Büyükanne Jia, her zamanki gibi diğerleriyle birlikte gelmediğini görünce hasta olduğunu sandı ve soruşturmak için birisini gönderdi. Baoyu, haberciyle birlikte büyükannesinin dairesine gidip bizzat açıklama yaptı.

"Kaligrafi çalışıyordum." dedi. "O yüzden geç kaldım."

Büyükanne Jia çok memnun oldu.

"Devam et, çocuğum! Çalışırken ya da kaligrafi pratiği yaparken hiç gelmesen de olur. Annene böyle dediğimi söylersin."

Baoyu annesinin dairesine gidip bu mesajı iletti. Annesi hiç umursamadı.

"Savaş alanında okunu sivriltmeye başlamak çok geçtir." dedi. "Böyle paniğe kapılmak sana iyi gelmez. Bütün gün ve gece boyunca çalışsan da boşa geçirdiğin zamanı telafi edemezsin. Ancak kendini hasta edersin, o kadar."

"İyiyim ben." dedi Baoyu.

O anda orada olan Baochai ve Tanchun de kadına güvence verdiler.

"Sen hiç merak etme. Metinleri onun yerine ezberleyemeyiz ama en azından kaligrafi konusunda yardım edebiliriz. Onun yaptıklarına her birimiz, her gün bir sayfa ilave etsek yeterince yazı birikmiş olur. En azından bir sorun ortadan kalkar. Bu da Sör Zheng'ı sinirlenmekten, Baoyu'yü de hastalanmaktan kurtarır."

Wang Hanım gülümseyip başını salladı.

Daiyu, Jia Zheng'ın eve döneceğini duyunca, mutlaka oğluna derslerini soracağını ve Baoyu'nün dikkatini derslerden uzaklaştıracak her şeyin başını derde sokacağını biliyordu. Bu yüzden şiir kulübü konusunu hiç açmadı ve Baoyu asıl nedenini anlamasın diye sanki bu işe olan ilgisini kaybetmiş gibi yaptı.

Tanchun ve Baochai de her gün bir sayfa yazıp Baoyu'nünkilere eklediler. Baoyu kaligrafiyle geçirdiği zamanı iki katına çıkarıp günde iki yüz, hatta bazen üç yüz kelime yazmayı başardı. Üçüncü ayın sonuna kadar sayfa yığınına oldukça büyük bir ekleme yapmış oldu.

Ayın sonuna doğru bir gün yazılarını incelerken, elli altmış sayfanın yeterli olacağını hesapladı. O sırada Zijuan gelip Daiyu'den

rulo bir paket getirdi. Açınca Zhong You[1] ve Wang Xizhi'nin[2] örnek kaligrafi kitaplarından, kendi el yazısına çok benzeterek kopyaladığı koyu sarı birkaç kâğıt buldu. O kadar sevindi ki ellerini çırpıp neşeyle eğilerek Zijuan'e teşekkür etti ve hemen Daiyu'nün yanına gitti.

Kısa bir süre sonra Xiangyun ve Baoqin'in de kendisi için kopyaladıkları kâğıtları aldı. Hepsini birleştirince tam olarak gerektiği kadar olmasa da yeterli olduğunu gördü; içi rahatladı. Artık kaligrafiyi bir tarafa bırakıp tekrarlara yoğunlaşabilirdi. Amacı, her metnin üzerinden üç ya da dört kez geçmekti.

O bu işlerle meşgulken, bazı sahil bölgelerinde tsunami meydana geldi ve civarda yaşayanlarda maddi ve hayati kayıplara neden oldu. Yerel yetkililerden gelen raporları okuyan İmparator, bir buyruk yayınlayarak Jia Zheng'ın eve dönerken, bu bölgelere uğrayıp kurtarma çalışmalarına nezaret etmesini emretti. Bu durumda yedinci ayın sonuna kadar eve dönemeyeceği anlaşıldı. Baoyu bunu duyar duymaz, kitapları bir tarafa bırakıp her zamanki aylak ve amaçsız yaşam tarzına geri döndü.

İlkbahar bitmek üzereydi. Canı sıkılan Xiangyun oyalanmak için yerlerde sürüklenen söğüt çiçeklerini seyrederek *Ru Meng Ling*[3] melodisine kısa bir şiir[4] yazmaya çalıştı.

İpek söğüt ipliklerine karışmış dallar,

Yoksa yarı açık kepeklerden tatlı sis mi süzülüyor?

Söğüt çiçekleriyle oynuyor narin parmaklar,

Kırlangıç kederle bağırıyor:

Dur, lütfen! Gitme, kal!

Güzelim bahar geçip gidiyor.

---

1) Doğu Han Hanedanlığı ve Üç Krallık döneminde yaşayan, devlet görevlisi ve kaligraftır. Çin kaligrafi tarihindeki dört yetenekli kaligraftan biri olarak bilinir. (ç.n.)

2) Jin Hanedanlığı döneminde yaşayan, Çin kaligrafisindeki ustalığıyla tanınan kaligraf, yazar ve politikacıdır. (ç.n.)

3) Rüya Gibi Şarkı. (ç.n.)

4) Eski Çin'in Tang döneminde ci adı verilen ve temelinde Güney Çin'in halk şarkılarının olduğu bir tarz geliştirilmiştir. Bu tarz, bir şarkının bestesine yeni sözler yazılarak devam ettirilmiştir. (ç.n.)

Minik şiirini çok beğendi ve Baochai'e göstermek için bir kâğıda yazdı. Ondan sonra da Daiyu'yü bulmaya gitti. Daiyu şiiri okuyunca gülümsedi.

"Güzel olmuş. Hem iyi hem de orijinal. Ben böyle yazamam." dedi.

"Biz toplantılarımızda hiç şarkı sözü yazmadık." dedi Xiangyun. "Bir toplantı düzenleyip bunu deneyelim mi? Güzel bir değişiklik olur."

Daiyu, Xiangyun'ün hevesinden etkilendi.

"İyi fikir." dedi. "Tamam."

"Hava ne harika! Toplantımızı bugün yapalım mı?"

"Neden olmasın?" dedi Daiyu.

Hizmetkârlara lezzetli yiyecekler hazırlatılmasını söyleyip, birkaçını da kuzenleri toplantıya davet etmek için gönderdi. Bu arada Daiyu ve Xiangyun söğüt çiçeklerini şiir teması olarak belirleyip hangi formda yazacaklarına karar verdiler. Hepsini bir kâğıda yazıp duvara astılar. Kuzenler geldiklerinde önce duvardaki ilanı, sonra da Xiangyun'ün şiirini okudular. Tabii övgüler de hemen ardından geldi.

"Ben şarkı sözü konusunda pek iyi değilim." dedi Baoyu. "Ama elimden geleni yaparım."

Hangi formu kullanacaklarını belirlemek için kura çektiler. Baochai "tatlı rüyalar" tütsüsü yaktı, sonra hep beraber oturup düşünmeye başladılar. İlk önce Daiyu şiirini tamamlayıp kâğıda yazdı. O bitirirken Baoqin de kendisininkini yazmaya başladı.

"Ben de şiirimi düşündüm." dedi Baochai. "Ama göstermeden önce sizinkilere bakmak istiyorum."

Tanchun güldü.

"Bugün sanki tütsü her zamankinden daha hızlı yanıyor gibi. Ben henüz yarısına ancak geldim." dedi ve Baoyu'ye döndü. "Ya sen? Bitirdin mi?"

Baoyu birkaç dize yazmıştı ama pek memnun kalmadığından üstünü çizip yenisine başladı. Bu arada tütsü bitmek üzereydi.

"Baoyu yine başaramadı." dedi Li Wan gülerek. "Sen ne yaptın, Muz Düşkünü?"

Tanchun hemen şiirini yazmaya koyuldu. Diğerleri de onun yazdıklarını okudular. *Nan Ke Zi*[1] melodisi için yazmıştı ama yarımdı.

Uzanır söğüt uzun ince dallarda nafile,

Sarkar yere ipekten iplikleri;

Zapt edemezler çiçeklerini bile,

Sürüklenip giderler batıya, doğuya, kuzeye, güneye.

"Çok iyi." dedi Li Wan. "Neden tamamlamıyorsun?"

Baoyu yenilgiyi kabul etmeye hazırdı. Tütsünün bitmek üzere olduğunu görünce sırf bitirmiş olmak için saçma sapan bir şey yazmaktansa, fırçasını bırakıp Tanchun'ün yazdığını okumaya başladı. Okurken de birden ilham geldi, tekrar fırçasını alıp onun şiirini tamamladı.

Sakın üzülme döküldüklerine,

Baksana ne dediklerine;

Asma kuşu kederli, çiçeklerin sonu yakın olsa bile,

Seneye baharda gelecekler yine.

"Ne komiksin! Kendi şiirini yazmıyorsun da başkasınınkini bitiriyorsun. Çok iyi olsa da bu sayılmaz." dediler kızlar gülerek.

Sonra Daiyu'nün şiirine baktılar. *Tang Duo Ling*[2] melodisi için yazılmıştı.

Yüz Çiçek Adası'nda dökülür pembe çiçekler,

Dağılır kokuları Kırlangıç Kulesi'nden;

Tüy topları hep beraber dans ederler,

Sarmaş dolaş giderler peşinden,

---

1) Güney Rüyası Şarkısı ya da Altın Rüya Şarkısı. (ç.n.)

2) Tang Duo Şarkısı. (ç.n.)

Uçarı hayatları bizimki gibi hızla geçer,

Hiç eser kalmaz güzelliklerinden.

Söğüt de iyi bilir nedir keder;

Kır düşer başına erkenden,

Kimsesi yok, hayatına ah eder.

Şefkat gelmez evlendiği bahar yelinden,

Şansa kalmış artık ya kalır ya gider.

Diğerleri hayran kaldılar ama tek bir tereddütleri vardı.

"Ne yazık ki çok kasvetli!" dediler. "Yine de çok iyi olduğuna hiç şüphe yok."

Sonra Baoqin'in şiirine geçtiler. Onunki *Xi Jiang Yu*[1] melodisi içindi.

Han Sarayı bahçelerinde biraz saçılmış etrafa,

Ama dökülmüş her yere Sui kıyısında;

Bahar görkemleri uçup gitmiş rüzgârla,

Erik çiçeği ve ay ışığı sadece bir rüya.

Kırmızı yapraklar düşmüş avluda oraya buraya,

Kar gibi ipek iplikler toplanmış pencere kenarında.

Büyük Nehir'in kuzey ve güneyinde aynı manzara,

Gönül dayanmaz ayrılığa.

"Bu gerçekten çok acıklı!" dediler diğerleri gülerek. "Beşinci ve altıncı dizeler çok iyi."

"Ben size katılmıyorum." dedi Baochai. "Tıpkı Kuzen Dai'ninki gibi kötümser! Söğüt iplikleri hafif ve uçarıdır. Bence bu konunun getirdiği klişelerden kaçınmanın en iyi yolu, ona hafif ve uçarı şekilde muamele etmektir. Siz onaylamasanız da ben şiirimi bu temele dayandırdım."

---

1) Batı Nehri'nin Üzerindeki Ay. (ç.n.)

"O kadar mütevazı olma!" dediler. "Mutlaka çok iyidir. Haydi, ver bakalım. Hayranlıkla okuyalım."

Baochai, *Lin Jiang Xian*[1] melodisi için yazmıştı.

Mermer avluda huzurla dans ediyor,

Bahar rüzgârında zarifçe dönüyor.

"Bravo!" dedi Xiangyun. "*Bahar rüzgârında zarifçe dönüyor* dizesi hepimizin yazdıklarının içinde en iyisi."

Okumaya devam ettiler.

Tıpkı çırpınan kelebekler ya da toplanan arılar gibi.

Akıntının peşine hiç düşmedim ki,

Neden tozun içine bırakayım kendimi?

On bin dala bağlıyız, olsak da beraber ya da ayrı

Devam ediyorum korumaya güvenimi.

Köksüzüm diye küçümseme beni,

Güç ver bana, bir de iyi bir esinti,

Mavi göğe yükselmiş bulurum kendimi.

Coşkuyla masaya ellerini vurdular.

"Kesinlikle bu şiir en iyisi!" dediler. "Nehir Kraliçesi'nin şiiri belki daha hüzünlü; Bulutların Kızı'nınkinde daha canlı ve büyülü olsa da bu kesinlikle hepsinden çok daha iyi. Bu sefer Küçük Xue ve Muz Düşkünü başarılı olamadılar. Bir ceza düşünmemiz lazım."

"Kabul ediyoruz." dedi Baoqin neşeyle. "Peki, kâğıdı boş kalana ne ceza vereceksiniz?"

"Durun siz!" dedi Li Wan. "Onu merak etmeyin. İbretlik bir ceza vereceğimden emin olabilirsiniz!"

O konuşurken, dışarıdan gelen bir çarpma sesiyle yerlerinden sıçradılar. Sanki pencere kepengi kopup düşmüş gibiydi. Hizmetçiler bakmak için dışarı koştular hemen. Zaten dışarıda

---

1) Ölümsüz Tepeden Nehre Bakıyor. (ç.n.)

bekleyenler ne olduğunu söylediler onlara. Kelebek şeklindeki kocaman bir uçurtma bambuların üzerine düşmüştü.

"Ne kadar da güzel!" dediler gelen hizmetçiler. "Kimin acaba? İpi koptu herhâlde. Aşağıya indirelim haydi."

Bunu duyan Baoyu ve diğerleri dışarıya çıktılar.

"Bu uçurtmayı hatırlıyorum." dedi Baoyu. "She amcanın yeni kızı Yanhong'un. İndirip ona verelim."

"Dünyada buna benzeyen tek bir uçurtma mı var?" dedi Zijuan. "Nasıl bu kadar emin olabiliyorsunuz? Her neyse, umurumda bile değil. Ona vermeyeceğim."

"Ne kadar açgözlüsün, Zijuan!" diye onu payladı Tanchun. "Senin uçurtman var zaten. Başka birisininkini çalmana ne gerek var? Kötü şans getirmesinden korkmuyor musun?"

"Haklısın." dedi Daiyu. "Kim bilir kimin kötü şansını bize getirir! Alıp götürün onu. Kendi uçurtmamızı çıkarıp kötü şanstan kurtulalım."

Bunun üzerine Zijuan, genç hizmetçilere uçurtmayı alıp kapıda görevli kadınlara götürmelerini istedi, gelip soran olursa vereceklerdi. Diğer hizmetçiler de hemen Daiyu'nün uçurtmasını getirmeye gittiler. Güzel bir kız şeklindeydi. İki kişi uçurtmayı çıkarırken, bir başkası üzerine çıkmak için tabure getirdi, bir diğeri çapraz parçaları ana direğe bağlarken, öteki de çıkrıktaki ipi gevşetti. Baochai diğer kuzenlerle birlikte avlu kapısında durmuş talimat veriyordu. Kızlara avlunun dışındaki açık arazide uçurmalarını söyledi.

"Seninki Kuzen Tan'inki kadar güzel değil." dedi Baoqin Daiyu'ye. "Onda Zümrüdüanka şeklinde, kanatları hareketli bir tane var."

"O zaman neden sizinkini getirip uçurmuyorsun?" dedi Baochai, Tanchun'ün hizmetçisi Cuimo'ya.

Cuimo heyecanla fırlayıp gitti. Baoyu de heveslenerek kendi uçurtmasını getirmesi için bir hizmetçi gönderdi.

"Lai Da'nın karısının dün gönderdiği büyük balık şeklindekini getir." dedi kıza.

Uzun bir süre ortalarda görünmeyen kız eli boş döndü.

"Qingwen dün onu uçurmak için çıkarıp kaybetmiş." dedi.

"Öyle mi?" dedi Baoyu. "Bir kere bile uçurmamıştım daha!"

Tanchun güldü.

"Boş ver! En azından kötü şansını senin adına göndermiş oldu!" dedi.

"Peki o zaman." dedi Baoyu kıza. "Yengeç şeklinde olanı getir."

Kız koşarak gitti ve iki üç hizmetçiyle beraber güzel bir kız şeklindeki bir uçurtma ve çıkrığıyla geri geldi.

"Bayan Xiren yengeç gibi olanı dün Efendi Huan'a vermiş. Onun yerine bunu uçurmanızı söyledi. Bayan Lin dün size göndermiş."

Baoyu uçurtmayı inceledi. Güzel kız uçurtması çok hoş bir biçimde yapılmıştı. İçten içe çok memnun oldu ve kızlara uçurmalarını söyledi. O arada Tanchun'ün uçurtması da gelmişti ve Cuimo birkaç hizmetçi kızla beraber bir tepenin üzerine çıkmış uçuruyordu. Baoqin kocaman, kırmızı bir yarasa şeklindeki kendi uçurtmasını getirtti; heyecana kapılan Baochai de kendininkini istedi. Art arda sıralanmış yedi büyük kaz şeklindeydi. Kısa süre içinde biri hariç bütün uçurtmalar havada güzel güzel uçmaya başlamıştı. Baoyu'nün güzel kızı aralarında değildi. Hizmetçi kızların bu işi beceremediklerini söyleyip kendisi yapmakta ısrar etti ama birkaç manevra denemesinden sonra çatıdan yukarı bile çıkaramadı. Zaten oradan da yere düştü. Baoyu sinirlendi ve alnında ter damlacıkları toplandı. Kuzenler ona güldüler. Buna o kadar öfkelendi ki uçurtmayı aldığı gibi yere fırlattı ve parmağını salladı.

"Eğer kadın olmasaydın seni ayağımın altına alır, paramparça ederdim!" dedi.

Daiyu güldü.

"İpi doğru bağlanmamış. Birisine doğru dürüst bağlatırsan diğerleri kadar iyi havalanır." dedi.

Baoyu, ipinin yeniden takılmasını ve bu arada uçurmak için kendisine başka bir uçurtma getirilmesini istedi. Bütün kuzenler

yüzleri göğe dönük bir şekilde duruyor, gittikçe daha da yükselen uçurtmaları seyrediyorlardı. Sonra hizmetçiler çeşit çeşit uçurtmalar getirdiler ve bir süre daha bunlarla oynadılar.

"Rüzgâr kuvvetleniyor, hanımım. Siz almak ister misiniz?" dedi Zijuan.

Daiyu eline bir mendil sarıp ipin gerginliğini kontrol etti. Rüzgâr kuvvetle çekiyordu. Zijuan'den çıkrığı aldı ve ipi salıverdi, böylelikle uçurtma rüzgâra kapıldı. İpi bitene kadar makara vınlayarak döndü. Daiyu herkesin iplerini kesmelerini istedi.

"Biz hazırız, önce sen başla." dediler.

"Uçup gitmelerini seyretmek çok eğlenceli ama çok da yazık!" dedi Daiyu.

"Uçurtma uçurmamızın asıl nedeni bu zaten." dedi Li Wan. "Tabii kötü şanstan kurtulmaktan söz etmiyorum bile. Hastalıklardan uzaklaşmak için hepiniz onları salmalısınız."

"Haydi ama hanımım! Her yıl bir sürü uçurtma bırakırsınız, şimdi bu cimrilik neden?" dedi Zijuan. "Siz kesmeyecekseniz ben keseyim." Sonra Xueyan'den küçük bir gümüş makas alıp makaraya bağlanan ipi kesti. "Haydi, git!" diye bağırdı neşeyle. "Hanımımın hastalığını da alıp götür!"

Uçurtma süzülerek yükselmeye başladı. Kısa süre içinde bir yumurta kadar küçüldü, sonra da gökyüzünde bir noktaya dönüştü ve tamamen kayboldu.

"Yaşasın!" diye bağırdı kuzenler, arkalarından bakarlarken.

"Nereye ineceğini bilmememiz ne yazık!" dedi Baoyu. "İnsanların yaşadıkları ve çocukların onu bulabilecekleri bir yere düşse ne güzel olur! Ama ıssız kırlara inerse kendisini çok yalnız hisseder. Bunu da peşinden göndereyim, ona eşlik etsin." Sonra uçurtmanın ipini kesip bıraktı. İkinci hanım da hızla yükselip gözden kayboldu. Tanchun gökyüzünde kendisininkinin yanında bir başkasını gördüğünde Zümrüdüanka uçurtmasının ipini kesmek üzereydi.

"Şu kimin acaba?" dedi.

"Kesme ipini!" diye bağırdı ötekiler. "Öteki uçurtma yaklaşıyor. Birbirlerine dolanacaklar."

İşte olan oldu. Öteki Zümrüdüanka yaklaştı ve ikisinin ipleri karıştı. Hizmetçiler Tanchun'ün uçurtmasının ipini sarmaya çalıştılar ama iki taraf da karşılıklı çekiştirince ipler açılmadı. Tam o sırada kapı büyüklüğünde ve 'iyi şans' sembolü şeklinde bir uçurtma üzerindeki minik çanları şıngırdatarak geldi.

"Bu da onlara dolanacak." diye bağırdılar. "Çekmeyin. Üçü beraber gitsin, çok eğlenceli olur."

Gerçekten de yeni uçurtma iki Zümrüdüanka'yla iç içe girdi. Sahipleri çekiştirince ipler koptu ve üç uçurtma süzülüp gitti. Kuzenler sevinçle ellerini çırptılar.

"Ne eğlenceli! Şu 'iyi şans' uçurtması kimin acaba? Çok pis bir oyun oynadı." diye bağırdılar.

"Ben uçurtmamı gönderdim, çok yorgunum. Dinlenmeye gidiyorum." dedi Daiyu.

"Bizimkiler de serbest kalana kadar bekle, sonra beraber gideriz." dedi Baochai.

Baochai, Xiangyun ve Baoqin de ipleri kesip uçurtmalarının yükselişini seyrettiler. Ardından bütün kuzenler kendi evlerine dağıldılar.

***

Baoyu ertelemelerine rağmen derslerini tamamen bırakmaya yeltenmedi; arada bir tekrarlara ya da kaligrafiye devam etti. Canı sıkıldığında kızlara eşlik ediyor ya da Bambu Evi'ne sohbet etmeye gidiyordu. Kızlara gelince, Baoyu'nün çalışmalarında ne kadar geri kaldığını bildiklerinden, şiir okumak ya da başka bir etkinlik için toplandıklarında onu davet etmediler. Daiyu, onun bir kere daha babasının hışmına uğramaması için, kendisini görmeye geldiğinde, uyuyor numarası yapıyor, onu çalışmalarından uzaklaştırma nedeni olmak istemiyordu. Baoyu odasında daha çok zaman geçirmeye başladı; çalışma eğlencenin yerini aldı.

Bu şekilde yaz yavaş yavaş geçip gitti. Sonbahar başlangıcında bir gün, büyükannesinin iki hizmetçisi telaş içinde gelip onu çağırdı.

Bu çağrının amacı ve telaşlarının nedeni gelecek bölümde ortaya çıkacak.

71. BÖLÜM

Kendisini haksızlığa uğramış hisseden Xing Hanım gelinini aşağılar.

Yuanyang çifte kumrulara rastlar.

Hizmetçileri telaşa düşüren şey, Jia Zheng'ın yakında başkente geri geleceği haberiydi. Jia Zheng, döner dönmez eğitim müfettişi olarak görevi hakkında bir rapor yazacaktı ve işine çok bağlı biri olduğundan bunu halletmeden ailesini ziyaret etmeyi aklından bile geçirmedi. Bu yüzden de geleceği haberi alınır alınmaz, Kuzen Zhen, Jia Lian ve Baoyu şehir duvarlarının dışındaki ilk durağında onu karşılamaya gittiklerinde, sadece konağın olduğu yöne doğru saygıyla eğilerek annesinin sağlığını sordu ve eve dönüp kendisini orada beklemelerini söyledi. Ertesi gün Majesteleriyle görüştükten sonra görevi resmî olarak tamamlandı ve içi rahat bir şekilde ailesine dönebildi. Majesteleri, iyice dinlenip sağlığına kavuşması için ona bir ay izin lütfetti.

Jia Zheng artık yaşlanmaya başlamış, vazifesinin getirdiği endişe ve sorumluluklar sağlığının bozulmasına neden olmuştu. En sevdiği yakınlarından onca zaman uzak kaldıktan sonra dönmek çok iyi olacaktı. Para ya da evin sorumluluklarını bile hiç düşünmeden, mümkün olduğunca dinlenip sefa sürmeye, bütün zamanını okuyarak geçirmeye, insan içine karışmak istediğinde edebiyatçı arkadaşlarıyla içki içip go oynamaya ya da içeride, kadınların dairelerinde karısı ve annesiyle aile yaşamının keyfini sürmeye karar vermişti.

Bu yıl sekizinci ayın üçü Büyükanne Jia'nın sekseninci yaş günüydü. Çok sayıda dost ve akraba davet edilecekti. Hepsini nasıl misafir edecekleri endişesi sarmıştı onları. Her iki konağın erkekleri bu konuyu aralarında görüştükten sonra, yedinci ayın yirmi sekizinden başlayıp sekizinci ayın beşine kadar, sekiz günlük bir eğlence düzenlemeye karar verdiler. Bu süre boyunca her gün iki konakta ziyafet verilecek; Ningguo Konağı'nda erkekler, Rongguo Konağı'nda kadınlar ağırlanacaktı. Manzara Bahçesi'ndeki Ebruli İhtişam Kulesi ve Kutlu Salon ile diğer bir iki büyük bina hanımlar için dinlenme yerleri olarak kullanılacaktı. Eğlence programı da şöyleydi: Ayın yirmi sekizinde, prens eşleri, prensler, prensesler, saray dükleri ve eşleri davet edilecek; yirmi dokuzunda, bakanlar, askerî valiler ve eşleri; otuzunda, diğer resmî görevlilerle eşleri, Jia ailesinin yakın ve uzak akrabalarıyla eşleri ağırlanacaklardı. Sekizinci ayın birinde, Jia She, ikisinde Jia Zheng, üçünde Jia Zhen ve Jia Lian, dördündeyse yaşlı ya da genç bütün Jia ailesi parti verecekti. En son ayın beşinde, Lai da Lin Zhixiao ve konağın diğer kıdemli hizmetkârları ortak bir ziyafet vereceklerdi.

Yedinci ayın başından itibaren sürekli bir hediye akını başladı. En yüce makamın emriyle, Tören Bakanlığı yaşlı kadına İmparatorluk Hazinesi'nden altın ve yeşimden bir *Ruyi* asası, dört boy renkli saten kumaş, dört altın ve yeşim küpe ile beş yüz tael gümüş hediye etmekle görevlendirildi. İmparator Eşi Yuanchun de harem ağalarıyla, Uzun Ömür Tanrısı'nın altın bir heykelciği, öd ağacından bir baston, kokulu boncuklardan bir tespih, bir kutu nadir bulunan tütsü, bir çift altın madalyon, dört çift gümüş külçe, on iki boy renkli saten kumaş, dört yeşim fincan gönderdi. Ayrıca, prensler, prensesler, Jia ailesiyle bağı olan, büyük ya da küçük, sivil ve askerî görevlilerin ailelerinden, burada sayılamayacak kadar çok hediye geldi. Birkaç tane uzun masa ana kabul salonuna getirildi, kırmızı çuha örtüler örtüldü ve en seçkin olanlar her gün Büyükanne Jia'nın görmesi için üzerlerine yerleştirildi. İlk iki gün bu hediyeleri keyifle inceledi ama sonra sıkıldı ve Xifeng'a onları bir yere kaldırmasını ve başka bir gün yapacak daha önemli bir uğraşı olmadığında ilgileneceğini söyledi.

Ayın yirmi sekizine kadar her iki konakta, her yere fenerler ve

çiçekler asılmış; Zümrüdüanka süslemeli paravanlar kurulmuş, lotus desenli halılar serilmiş, perdelerde ve örtülerde lotuslar açmıştı. Flüt ve davul sesleri birkaç sokak öteden bile duyuluyordu. O gün Ningguo Konağı'nın misafirleri Pekin Prensi, Nanan Prensi, Prenses Yangchang'ın Eşi, Luoshan Prensi ve uzun zamandır Jialarla aile dostu olan birkaç soyluydu. Rongguo Konağı'nda da Nanan Dul Prensesi, Pekin Prensi'nin Eşi ve sözü edilen soylu erkeklerin eşleri ağırlanıyordu.

Büyükanne Jia ve diğerleri onları saray kıyafetleriyle karşıladılar. Başlangıç selamlaşmaları tamamlandıktan sonra misafirler Bahçe'deki Kutlu Salon'a alındılar; çay ikram edildi ve üstlerini değiştirdiler. Oradan Görkemli Kutlama Salonu'na geçip, karşılıklı nezaket ifadeleriyle Büyükanne Jia'yı resmî olarak kutladıktan sonra, ziyafet masasında yerlerini aldılar. Nanan Dul Prensesi ve Pekin Prensi'nin Eşi salonun arka tarafındaki iki, orta masada otururlarken, onların masalarının sağına ve soluna, doğru açılarla yerleştirilen iki sıra hâlindeki masalara, kıdem sırasına göre sol başta Jinxiang Markizi ve Linan Kontesi; sağ başta da ev sahibi olarak Büyükanne Jia yer aldı. Başta Xing Hanım ve Wang Hanım olmak üzere, soldan sağa doğru You Shi, Xifeng ve diğer birkaç Jia hanımı, Büyükanne Jia'nın sandalyesinin arkasında hizmete hazır bir şekilde beklediler. Salonun bir kenarındaki bambu kapı perdesinin arkasında Lin Zhixiao ve Lai Da'nın eşleri, bir grup hizmetçinin tabakları ve şarap demliklerini götürüp getirmelerine nezaret ediyorlar; Zhou Rui'in karısı da paravanların öbür tarafında servis yapan hizmetçileri yönlendiriyordu. Bu arada, hanımefendi misafirlerin beraberlerinde getirdikleri refakatçiler başka bir yerde ağırlanıyorlardı.

Dışarıda, avluda geçici olarak kurulan sahnede oyuncular gösterilerine başlamak üzereydiler. O günün şerefine sahnenin önünde dizilip diz çöktüler ve yaşlı hanımefendinin yaş gününü kutladılar. Aynı erkek hizmetkâr kostümlerini giyen on iki hizmetçi kız da sahnenin altında hazır bekliyorlardı. Oyuncular selamlamalarını bitirdikten sonra erkek kılığındaki bu kızlardan biri elinde oyun programıyla salona çıkan merdivenlere doğru ilerledi. Sadece mesaj getirip götürmekle görevli bir kadın elinden kâğıtları aldı ve Lin Zhixiao'nın karısına verdi; o da gümüş

bir tepsiye koyup bambu perdenin arasından süzülerek Kuzen Zhen'in odalığı Peifeng'a götürdü. O, You Shi'ye, You Shi de Nanan Dul Prensesi'nin yanına gidip ona verdi. Prenses önce kibarlıktan reddettikten sonra bu tür etkinliklerde âdet olan kutlamaya ilişkin parçalardan birini seçti. Sırası gelen Pekin Prensi'nin Eşi de aynı şeyi yaptı. Diğer hanımefendiler ise oyuncuların en uygun buldukları şeyi sergilemeleri için ısrar ettiler.

Dört çeşit yemek ve bir çorba yendikten sonra, misafirlerin refakatçileri hanımlarının bahşişlerini oyunculara ilettiler ve hanımlar Bahçe'ye dönüp kıyafetlerini değiştirdiler, ardından çok özel bir çay ikram edildi. Nanan Dul Prensesi Büyükanne Jia'ya Baoyu'yü sordu.

"Bugün birkaç tapınakta benim için huzur ve uzun ömür sutraları okuyorlar." dedi Büyükanne Jia. "Baoyu de onlar okurken diz çökmeye gitti."

"Peki, ya torunlarınız?" diye sordu prenses.

"Ah, kimisi hasta, kimisi hâlsiz, kimisi insan içine çıkamayacak kadar utangaç. Benim evime göz kulak olmalarını söyledim." dedi yaşlı kadın. "Bugün çok fazla sayıda oyuncumuz var, o yüzden bir grubu onlara gönderdim. Herhâlde şimdi kuzenleriyle benim avluda oturup oyun seyrediyorlardır."

"O hâlde onları buraya çağırın." diye ısrar etti Dul Prenses tatlılıkla.

Büyükanne Jia arkasına dönüp Xifeng'a baktı.

"Gidip Xiangyun, Baochai, Baoqin ve Daiyu'yü getir, Tanchun de onlarla gelsin." dedi.

Xifeng, Büyükanne Jia'nın dairesine gitti. Aynen yaşlı kadının dediği gibi bütün kızlar orada şekerleme yiyerek oyun seyrediyorlardı. Baoyu de tapınaklardan yeni dönmüştü. Büyükannelerinin arzusuna uyarak Baochai, Baoqin, Daiyu, Tanchun ve Xiangyun, Xifeng'ın peşinden Bahçe'ye gidip, hanımefendilerin önünde reverans yaptılar. Misafirlerden bazıları onları daha önce görmüş, bazıları görmemişlerdi ama hepsi aynı şekilde güzelliklerine hayran oldular. Beş kızın içinde en iyi bildikleri Xiangyun'dü.

"Seni yaramaz!" diye takıldı ona Nanan Prensi'nin annesi. "Burada olduğumu öğrenince, çağrılmayı beklemeyip kendiliğinden gelmen gerekirdi! Bir daha amcanı gördüğümde onunla kozlarımızı paylaşırız."

Sonra bir eliyle Tanchun'ü, ötekiyle de Baochai'i tutup kendisine doğru çekti.

"Kaç yaşındasınız kızlar?" diye sordu.

Ne kadar güzel olduklarını birkaç kez söyledikten sonra bıraktı onları. Aynı şeyi Daiyu ile Baoqin'e de yaptı. Ellerinden tutup dikkatle inceledi ve görünüşlerine övgüler yağdırdı.

"Ah canım, hepsi de çok güzel kızlar!" dedi gülerek. "Hangisine daha çok iltifat edeceğimi bilemedim."

Bir hizmetkâr beş takım hediye getirmişti: beş altın, beş yeşim yüzük ve kokulu boncuklardan beş bilezik.

"Sakın bu önemsiz hediyelere gülmeyin! Belki hizmetçilerinize verirsiniz." dedi prensin annesi.

Beş kız secde ederek teşekkürlerini dile getirdiler. Pekin Prensi'nin Eşi ve diğer hanımlardan da hediyeler vardı ama onları saymaya gerek yok.

Herkes çayını bitirince, hanımefendiler bir süre Bahçe'de gezindiler, sonra Büyükanne Jia onları ziyafete davet etti ama Nanan Dul Prensesi gitmek üzere izin istedi.

"Aslına bakarsanız bugün kendimi hiç iyi hissetmiyorum." dedi. "Gelmemezlik edemezdim tabii ama erken ayrılırsam anlayış gösterirsiniz herhâlde."

Bu durumda Büyükanne Jia kalması için ısrar edemedi ve Prenses yolu kendi başına bulabileceğini söylediğinde nazikçe bir itişmenin ardından tüm grup onu Bahçe kapısına kadar geçirdi, orada tahtırevanına binip gitti. Pekin Prensi'nin Eşi onlarla beraber Kutlu Salon'a döndü ve biraz daha oturduktan sonra o da izin istedi. Diğer hanımlardan bazıları kalmaya devam ettiler, ötekiler de iki Prenses'in ardından uygun bir süre bekleyip gittiler.

O günün eğlenceleri Büyükanne Jia'yı çok yordu, ertesi gün

hiç kimseyi görecek hâlde değildi, odasından çıkmadı. Xing Hanım ve Wang Hanım onun adına kadın misafirleri ağırlamak zorunda kaldılar. Erkek misafirlere gelince, yaş gününü kutlamak isteyenler bunu dışarıdaki kabul salonunda yaptılar. Selamlarına ve saygıyla eğilmelerine Jia She, Jia Zheng ve Jia Zhen karşılık verdiler, sonra da Ningguo Konağı'nda hazırlanan ziyafete götürüldüler. Bu konuda bu kadarı yeterli.

***

Yaş günü kutlamaları devam ettiği sürece, You Shi akşam yatmak için Ning Konağı'na dönmedi. Gündüzleri misafirleri ağırlarlarken diğerlerine yardım etti. Akşamları da Büyükanne Jia'nın dairesinde sohbet ederek zaman geçirdikten sonra, o gün kullanılan ya da ertesi gün kullanılacak porselen, altın ve gümüş takımların çıkarılıp kaldırılması, gelen hediyelerin incelenip sergilenmesi işlerini yöneten Xifeng'a yardımcı oluyordu. Sonra da Li Wan'in dairesine gidip geceyi orada geçiriyordu.

Böyle akşamlardan birinde Büyükanne Jia'nın yemeğini yemesine nezaret ederken, yaşlı kadın onu gönderdi.

"Çok yorgun olmalısın." dedi. "Kendimden biliyorum. Gidip sen de bir şeyler ye, sonra da yat. Yarın yine erken kalkacaksın."

You Shi teşekkür etti ve yemek yemek için Xifeng'ın dairesine gitti. Xifeng üst kattaki depoda, yeni getirilen paravanları kaldırtıyordu. Evde sadece Pinger vardı, Xifeng'ın kıyafetlerini katlıyordu. Erjie sağken Pinger'nın yaptığı iyilikleri hatırlayıp sevgiyle başını salladı.

"Sen iyi kalpli bir kızsın, Pinger. Bir sürü şeye katlanmak zorunda olduğunu biliyorum." dedi.

Pinger'nın gözleri kızardı ama bir şey demedi.

"Xifeng yemeğini yedi mi?" diye sordu You Shi.

"Sizi davet etmeden yemek yer miyiz, hanımefendi?" dedi Pinger gülerek.

"O zaman başka bir yere gidip yiyecek bir şeyler bulayım, nedense çok acıktım." dedi You Shi.

"Gitmeyin!" dedi Pinger. "Burada biraz kek var, şimdilik onlardan yiyin, Bayan Lian geldiğinde beraber yemek yersiniz."

"Yok, çok meşgulsün sen." dedi You Shi. "Bahçe'ye gidip kızları göreyim."

Gitmek istediğini anlayan Pinger daha fazla ısrar etmedi.

You Shi Bahçe'ye geldiğinde ana kapının da diğer bütün kapıların da açık olduğunu gördü; ışıl ışıl aydınlatılmışlardı. Kendisine refakat eden hizmetçiye dönüp, nöbetteki kadınlardan birini çağırmasını söyledi. Hizmetçi, kapıdaki nöbetçi kulübesine gitti ama hiç kimse yoktu. Geri gelip You Shi'ye bildirdi. O zaman kadın konaktaki uşak eşlerinden birini çağırmasını istedi. Bunun üzerine hizmetçi konağa dönüp, iç kapının öbür tarafında, kadınların toplanma yeri olarak kullandıkları kulübeye gitti ama orada da iki yaşlı kadın akşam yemeklerini bölüşüyorlardı.

"Uşakların eşleri neredeler?" diye sordu kız onlara. "Ning Konağı'ndan hanımım hemen onlardan birisini istiyor."

Kadınlar kendi işlerine devam ettiler. Öteki konaktan gelen biri için zahmete girmeye hiç niyetleri yoktu.

"Hepsi evlerine gitti." dedi bir tanesi.

"O zaman gidip evinden çağırsanız iyi olur." dedi hizmetçi kız.

"Bizim işimiz buradaki odalara bakmak, ayak işleri yapmak değil." dedi kadın. "Birisini çağırtmak istiyorsan, işi bu olan birini bulman lazım."

"Bu tam bir asilik! Demek ayak işi yapmıyorsunuz? Yeni gelen birisini kandırabilirsiniz, beni değil! Eğer ben size uşak eşlerinden birine özel bir mesaj göndermenizi ya da bahşişini almaya gelmesini söylemenizi isteseydim, efendisine koşan köpek gibi fırlayıp giderdiniz. O zaman ayak işi falan demezdiniz. Hiç saygınız yok mu? Bayan Lian'e de böyle cevap verdiğinizi görmek isterdim!"

Kadınlar, hem içkili olduklarından hem de kız foyalarını meydana çıkardığından, birden parlayıverdiler.

"Seni küstah şey! Biz işimizin ne olduğunu gayet iyi biliyoruz;

senin söylemene ihtiyacımız yok. Bizi eleştirmeye başlamadan önce kendi ailene bir bak. Annenle babanın sizin konaktaki uşaklara ve karılarına nasıl yaltaklandıklarını çok iyi bilirsin. Kendileri sırça köşkte yaşayanlar başkalarına taş atmazlar. Neyin ne olduğunu biliriz biz. Sen git de sizinkilere musallat ol, bizi rahat bırak!"

Hizmetçi öfkeden bembeyaz kesildi.

"Güzel! Çok güzel!" dedi ve arkasını dönüp, olan biteni hanımına anlatmaya gitti.

You Shi Bahçe'ye girdikten hemen sonra, Xiren, Baoqin ve Xiangyun'le karşılaştı; Ksitigarbha[1] Manastırı'ndan iki rahibenin anlattığı hikâyeye gülüyorlardı. You Shi onlara çok aç olduğunu söyleyince, onu Kızıl Neşe Avlusu'na davet ettiler; Xiren de yiyecek bir şeyler getirmek için içeri girdi. İçi et ve sebzeyle doldurulmuş börekler buldu ve bir yemek kutusuna koyup getirdi. You Shi yemeğini yerken, Baoqin ve Xiangyun'e da içmeleri için çay getirdi. Rahibeler hikâyelerine devam ettiler. O anda hizmetçi kız, öfkeden deliye dönmüş hâlde geri geldi, iki kadınla aralarında geçenleri You Shi'ye anlattı. You Shi yorum yapmadan önce biraz durdu.

"Ne tuhaf bir tavır!" dedi sonunda.

Baoqin ve Xiangyun, kız üzülmesin diye bir yanlış anlaşma olabileceğini söylediler.

Rahibelerden biri kızı dürttü.

"Çabuk öfkeleniyorsun, çocuğum! Aptal kadınların söyledikleri saçmalıkları tekrar etmene gerek yok. Hanımın son birkaç gündür çalışmaktan bitkin düştü zaten. Onu biraz keyiflendirecek bir şeylere ihtiyacı var. Şimdi gelip de onu bu tür konuşmalarla sıkmanın zamanı değil!" dedi.

Xiren kızın elinden tuttu.

"Git de biraz sakinleş, kardeşim." dedi tatlı dille. "Ben birini gönderip çağırtırım."

"Gerek yok." dedi You Shi. Sonra da hizmetçiye döndü. "Gi-

---

1) Mahayana Budizmi'nde çok yaygın olarak tanınan bir Bodhisattva'dır. (ç.n.)

dip o iki kadını getir, ondan sonra da Bayan Lian'i bulup onu görmek istediğimi söyle."

"Ben giderim." dedi Xiren.

"Yok, sen değil." dedi You Shi.

İki rahibe sevecen bir gülümsemeyle ayağa kalktı.

"Ah, Bayan Zhen! Siz çok yüce gönüllü bir insansınız; büyük hanımefendinin yaş gününde sinirlerinize hâkim olamazsanız ne olacak? İnsanlar ne derler?"

Baoqin ve Xiangyun de gülümseyerek araya girdiler.

"Pekâlâ." dedi You Shi. "Onları affediyorum. Büyük hanımefendinin yaş günü olmasaydı, bu işin peşini bırakmazdım."

Ne yazık ki bu arada Xiren küçük bir hizmetçi kızı birisini bulsun diye göndermişti ve bu kız olup biteni karşısına ilk çıkan Zhou Rui'in karısına anlatmıştı bile.

Zhou Rui'in karısı görevli olmasa da Wang Hanım'ın evlendiği zaman Jia konağına yanında getirdiği hizmetçisi olarak önemli biriydi, ayrıca zeki, sokulgan ve herkesi memnun etmeye hevesli olduğundan genç hanımların da sevdiği bir hizmetkârdı. Kızın anlattıklarını duyunca hemen Kızıl Neşe Avlusu'na koştu.

"Ne korkunç! Zavallı Bayan Zhen! Kızmasına hiç şaşmamak lazım! Keşke orada olsaydım. Oracıkta suratlarına tokadı patlatır, hesabı sonradan görürdüm!" diye bağırdı yolda gelirken.

You Shi onu gördüğüne çok memnun oldu.

"Ah, sevgili Zhou! Haklı mıyım, değil miyim sen söyle! Bahçe'ye bir girdim ki bütün kapılar açık, fenerlerdeki mumlar yanıyor. Herkes istediği gibi girip çıkabilirdi. Bir şey olacak diye ödüm koptu. Nöbetçilere kapıları kapatıp ışıkları söndürmelerini söyleyecektim kimseyi bulamadım." dedi.

"Çok fena!" dedi Zhou Rui'in karısı. "Bayan Lian, daha birkaç gün önce bu konuda özel olarak talimat verdi, demek ona itaatsizlik ediyorlar! Bu iş bittiğinde onları kırbaçlatır; böyle şeyleri düzeltmenin tek yolu budur."

O zaman You Shi iki kadının hizmetçisine söylediklerini anlattı.

"Siz sinirlenmeyin, Bayan Zhen." dedi kadın. "Kutlamaların bitmesini bekleyin. Ben onların hakkından gelirim, canları çıkana kadar kırbaç yiyecekler! Bu şekilde konuşabileceklerini kim söylemiş bakalım. Şimdi ışıkların söndürülüp kapıların kapatılmasını söyledim."

Bu telaşın içinde Xifeng'ın gönderdiği biri gelip You Shi'yi yemeğe davet etti.

"Aç değilim." dedi You Shi. "Demin börek yedim. Hanımına söyle, beni yemeğe beklemesin."

Zhou Rui'in karısı kısa bir süre sonra Xifeng'ın evine gidip olanları anlattı.

"O kadınların adlarını yaz bir yere." dedi Xifeng. "Kutlamalar bittiğinde, onları bağlar, Bayan Zhen'e gönderirsin, cezalandırır mı, yoksa affeder mi kendisi bilir. Çok ciddi bir mesele değil."

Zhou Rui'in karısıyla bu iki kadının arası pek iyi değildi ve onları cezalandırmak için sabırsızlanarak Xifeng'ın talimatına kendince bir yorum getirdi. Önce Lin Zhixiao'nın evine birini gönderip, Bayan You'nun karısını çağırdığını haber verdi. Sonra da iki kadına başka hizmetkârlar gönderip onları yakalattı, ellerini bağlatıp tekrar haber verene kadar ahıra kapatılmaları için seyislere teslim etti.

Lin Zhixiao'nın karısı mesajı alır almaz, meselenin ne olabileceğini merak ederek hemen arabaya binip Xifeng'ın evine doğru yola çıktı ama iç kapıya vardığında, geldiğini içeriye haber verince bir hizmetçi geldi ve Xifeng'ın yattığını söyledi.

"Sizi asıl görmek isteyen Bayan Zhen." dedi kız. "Şimdi Bahçe'de. Oraya gitseniz daha iyi olur."

Lin Zhixiao'nın karısı Bahçe'ye girip Çeltik Kokan Köy'e doğru gitti. You Shi onun geldiğini söylediklerinde soruna neden olduğuna üzüldü. Onu içeri alıp, özür dilercesine gülümsedi.

"Seni çağırdım çünkü bir emir vermek istedim ama hiç kimseyi bulamadım. Çok ciddi bir şey değildi. En azından seni buraya getirtecek kadar önemli değildi. Zaten mesele halledildi bile." dedi.

Lin Zhixiao'nın karısı biraz manalı gülümsedi.

"Ama hanımefendi, Bayan Lian benim eve birisini gönderip beni çağırdığınızı haber verdi."

"Buralarda olduğunu sandığım için çağırmıştım." dedi You Shi. "Herhâlde Bayan Zhou, Bayan Lian'e haber vermiş. Bunu yapmasına gerek yoktu. Gerçekten önemli bir şey değil. Gidip yat lütfen."

Li Wan, Lin Zhixiao'nın karısına açıklama yapmak üzereydi ki You Shi ona engel oldu. Hanımların başka söyleyecek bir şeyleri olmadığını gören kadın gitti. Tan Bahçe'den çıkarken Odalık Zhao'yla karşılaştı.

"Vay canına!" diye bağırdı odalık. "Bu saatte hâlâ ayaktasın! Çoktan yatmışsındır sanıyordum."

"Evdeydim." dedi Lin Zhixiao'nın karısı ve olup biteni anlatmaya koyuldu.

Odalık çok işgüzar biriydi ve uşakların eşleriyle arası çok iyi olduğundan sürekli bilgi alışverişinde bulunurdu, bu yüzden de neler olduğu konusunda bir fikri vardı. Her şeyden haberi olduğunu söyledi kadına.

"Demek bu kadar önemsiz bir şey için çağırdılar seni!" dedi Odalık Zhao öfkeyle. "Bir bardak suda fırtına koparıyorlar! Yüce gönüllü biri olsa bütün bunları unutup gider ama zalimse kadınları dövdürür, bu mesele de böyle kapanır. Özel olarak seni çağırtmasına hiç gerek yoktu. Şimdi seni çaya davet ederdim ama herhâlde hemen eve dönüp yatmak istersin."

Lin Zhixiao'nın karısı, arabasının beklediği yan kapıya doğru yoluna devam etti. Ahıra hapsedilen iki kadının kızları orada bekliyorlardı, geldiğini görünce gözyaşları içinde anneleri için yalvardılar. Lin Zhixiao'nın karısı güldü.

"Aptal çocuklar! Anneleriniz ya o kadar içmeyecek ya da dillerini tutacaklar! Bu yüzden başlarına bunlar geliyor. Niye böyle davranıyorlar bilmem. Onları hapsettiren Bayan Lian, zaten benim de başım dertte. Size yardım edecek durumda değilim." dedi.

İki kız çok küçük olduklarından anlayışları da kıttı. Ağlayıp sızlanarak kadına inatla öyle bir yapıştılar ki arabasına bile binemedi. Kızlardan birine öfkeyle çıkıştı.

"Aptal yaratık!" dedi. "Gidip başka yerde çare arayacağına neden benim etrafımda dolanıyorsun? Senin ablan Bayan Fei'in oğluyla evli değil mi? Bayan Fei, Xing Hanım evlendiğinde onunla beraber gelmedi mi? Olanları ablana anlatırsan Bayan Fei'e haber verir, o da Xing Hanım'la konuşur, mesele kapanır."

Kız hatırlatılmasına sevinerek hemen gitti ama öteki kız yalvarmaya devam etti. Lin Zhixiao'nın karısı çıkıştı ona da.

"Gerçekten aptal bir çocuksun! Ablasıyla konuşunca bu meselenin kapanacağını söyledim ya! O zaman ikisi birden kurtulmuş olacak. Herhâlde onun annesini bırakıp senin anneni döveceklerini sanmıyorsun, değil mi?"

Sonra arabaya binip evine doğru yola koyuldu.

Birinci kız ablasına gidip Lin Zhixiao'nın karısının söylediklerini anlattı; ablası da meseleyi kayınvalidesine, iyi kalpli Bayan Fei'e aktardı. Bayan Fei, Xing Hanım'ın bekârlığından beri özel hizmetçisi olduğundan bir zamanlar önemli biriydi ama Xing Hanım son zamanlarda Büyükanne Jia'nın gözünden düştüğü için hizmetçileri de otoritelerini kaybetmişlerdi. Jia Zheng'ın hanesindeki hizmetçilerin kusurlarını bulmaya bayılıyorlardı. Yaşlı Bayan Fei hem kendi yaşına hem de Xing Hanım'ın desteğine güvenerek, içki içer ve öfkesini dağıtmak için insanlara rastgele söver sayardı. Büyükanne Jia'nın görkemli yaş günü kutlamaları sırasında öteki insanların idarecilik yeteneklerini sergileyişlerini ve astlarına emir verişlerini görmek onu fena hâlde kıskandırmıştı ama Jia Zheng'ın evinde hiç kimse onun kıskançlık dolu azarlamalarına ve iftiralarına aldırmazdı. Sarhoş kafayla iki kardeşin evini ayıran duvarı işaret ederek küfür yağdırdı, sonra da Xing Hanım'ı görmeye gitti.

"O benim oğlumun kayınvalidesi, hanımım. You Hanım'ın hizmetçisine bir iki laf etmiş sadece ama Bayan Lian, Zhou Rui'in karısının kışkırtmasıyla, hem oğlumun kayınvalidesini hem de yanındaki kadını bağlatıp ahıra kapattırmış, birkaç gün sonra kır-

başlanacaklar. Lütfen Bayan Lian'le konuşup onları bırakmalarını söyler misiniz?" dedi.

Yuanyang fiyaskosundan sonra Büyükanne Jia'nın Xing Hanım'a tavrı biraz sertleşmiş, Xifeng'ın itibarı daha da artmıştı. Üstelik Nanan Dul Prensesi, ziyareti sırasında Jia kızlarını sorduğunda, Büyükanne Jia, Yingchun'ü es geçip sadece Tanchun'ü çağırtınca, Xing Hanım'ın hissettiği kıskançlık ve içerleme daha da alevlenmişti. Şimdi fesat hizmetçiler kendi intikamlarını almaya cüret edemeyip, onu kışkırtacak hikâyeler uyduruyor, Jia Zheng'ın evindeki hizmetçileri şikâyet edip, yavaş yavaş suçu Xifeng'ın üstüne atmaya çalışıyorlardı. Xifeng'ın büyük hanımefendiye yaltaklandığını ve kocasını denetim altında tutmak için ağırlığını koyduğunu, Wang Hanım'ı sinirlendirdiğini, konağın hanımlarına hiç saygı göstermediğini söylüyorlardı. Sonra Xing Hanım'ı bile suçluyorlar, onunla Xifeng'ın yaşlı kadını Xing Hanım'a karşı kışkırttıklarını iddia ediyorlardı. Xing Hanım iradeli biri olsa da bir kadın olarak elinde olmadan kin besliyor ve son zamanlarda Xifeng'dan nefret ediyordu. Bayan Fei bu hikâyeyi anlatınca Xing Hanım hiç cevap vermedi.

Ertesi sabah Büyükanne Jia'ya saygılarını sunmaya gitti. O gün genç aile üyelerinin günüydü. Xing Hanım oraya gittiğinde bütün gençler gelmişler, oyuncular da başlamak için hazır bekliyorlardı. Büyükanne Jia genç insanlarla bir arada olmaya bayılırdı. Bugün de günlük kıyafetleri içinde onların tebriklerini bizzat kabul ediyordu; ne de olsa aile partisiydi ve misafirlerin hepsi gençlerdi. Salonun arka tarafında, tam ortada duran büyük, ahşap bir kanepeye uzanmıştı. Üzeri minderlerle kaplı kanepenin önünde ayak taburesi vardı. Baochai, Baoqin, Daiyu, Xiangyun, Yingchun, Tanchun ve Xichun kanepenin etrafına dizilmiş taburelerde oturuyorlardı. Onların kuşağından yirmiyi aşkın kızı da anneleri bu vesileyle konağa getirmişlerdi. Jia Bin'in annesi, kızı Xiluan, Jia Qiong'un annesi kızı Sijie ile beraber gelmişti; yaklaşık yirmi kadar da farklı yaşlarda yeğen kızları vardı. Xiluan ile Sijie, gerek güzellikleri gerek düzgün konuşmaları gerekse hoş tavırları nedeniyle Büyükanne Jia'nın sevgisini kazanmışlar ve diğer yedi gencin yanına oturtulmuşlardı. Baoyu, kanepede, büyükannesinin yanında oturmuş, kadının bacaklarına masaj yapıyordu. Xue

teyze, ziyafet masasında şeref misafiri sandalyesinde yerini almış; her iki tarafına konan bir dizi masada diğer hanımlar, kocalarının sülaledeki kıdemlerine göre oturmuşlardı. Erkekler salonun iki yanındaki verandada aynı şekilde kıdem sırasına göre yerleşmişlerdi.

Yaş günü töreni başladı. Önce kadın akrabalar secde ettiler. Onlardan sonra erkekler gelecekti ama Büyükanne Jia kanepeye uzanıp, dışarıya birini göndererek onları muaf tuttu. Sonra Lai Da erkek çalışanlarla beraber geldi. Merasim kapısından salonun önündeki merdivenlere kadar sıra sıra diz çökerek secde etmek üzere beklediler. Onların ardından evli kadınlara, sonra da hizmetçi kızlara sıra geldi. Bütün saygı sunumları, iki ya da üç öğün yemek yeme süresi kadar devam etti. Ardından bir sürü kuş kafesi getirilip avlunun ortasına dizildi ve kuşlar serbest bırakıldı.[1] Ardından Jia She ve diğerleri, yere, göğe ve Uzun Ömür Tanrısı'na kâğıt para ve tütsü yakılarak adak sunulmasına nezaret ettiler. Ancak ondan sonra ziyafete ve oyunların sergilenmesine geçildi.

Büyükanne Jia, oyuncular öğlen molası verdikleri zaman dinlenmek üzere odasına çekildi. Kendisine eşlik edenlerin geri dönüp eğlenmeye devam etmeleri konusunda ısrar etti. Xifeng'a, Xiluan ve Sijie'nin partiden sonra iki gece kalmaları için gerekli ayarlamaları yapmasını söyledi.

Xifeng gidip kızların annelerine haber verdi. Kadınlar büyük hanımefendiye geçmişte çok şey borçlu olduklarından bunu memnuniyetle kabul ettiler. Tabii kızlar da bütün gün Bahçe'de zaman geçirecekleri ve gece de eve dönmek zorunda kalmayacakları için çok sevindiler.

Xing Hanım, akşama kadar uygun bir fırsat kolladı ve herkes gitmeye hazırlanırken, atılıp Xifeng'dan bir ricada bulundu.

"Dün akşam iki yaşlı kadına çok sinirlendiği ve Zhou Rui'in karısını gönderip onları hapsettirdiğini duydum." dedi. "Ne suç işlediler bilmem ama bu işlere karışmak bana düşmese de Jia Hanımefendi'nin yaş gününde, bizim kadar talihli olmayan in-

---

1) Çin Budizmi'nde, *Fang Sheng* denilen ve altıncı yüzyıla kadar uzanan bir geleneğe göre, tutsak hayvanlara merhamet gösterilerek serbest bırakılmasının insanı günahtan arındıracağına ve iyi karma getireceğine inanılır. (ç.n.)

sanlara, para, pirinç ya da benzeri şeyler vererek yardım etmemiz gerektiğini düşünüyorum; yaşlı çalışanlarımıza kötü davranmak için uygun bir zaman değil. Benim için olmasa da Jia Hanımefendi'nin hatırı için onları serbest bırakmanın bir yolunu bulamaz mısın?"

Bunu söyledikten sonra arabasına binip gitti.

Onca insanın içinde bu şekilde küçük düşürülmek Xifeng'ı son derece sinirlendirdi. Kıpkırmızı kesildi ve o kadar şaşırdı ki bir süre konuşamadı; sonra Lai Da'nın karısına dönüp zoraki gülümsedi.

"Bu çok saçma!" dedi. "Dün gece bizim çalışanlarımızdan bazılarının Bayan Zhen'e kaba davrandıklarını duydum ve incinebileceğini düşündüğümden suçluları bağlatıp ne yapılacağı konusunu kendisinin inisiyatifine bıraktım. Çünkü kabalık yaptıkları kişi ben değildim. Acaba bu meseleyi dışarıya kadar taşıyan dedikoducu işgüzar kimmiş, çok merak ediyorum."

Wang Hanım neler olduğunu sorunca Xifeng açıklama yaptı.

"Benim bundan hiç haberim yok." dedi You Shi, gülerek. "Gerçekten de senin karışmana hiç gerek yoktu, Feng!"

"Seni düşündüm." dedi Xifeng. "Küçük düşürülmüştün. Doğal olarak onlarla ilgilenmeyi sana bıraktım. Ya senin yerinde ben olsaydım ve sizinkiler bana aynı şeyi yapsalardı? Sen de bana bırakmaz mıydın? Söz konusu olan hizmetkâr çok değerli biri olsa bile, bu hepimizin uyması gereken bir kural olmalı diye düşünüyorum. İşgüzarın biri sırf yan konakta ortalığı karıştırmak için bu olayı sızdırmış. Sözünü etmeye bile değmeyeceğini düşünüyorum."

"Kayınvaliden çok haklı." dedi Wang Hanım. "Kuzen Zhen'in karısı da bizden biri. Böyle boş formalitelere hiç gerek yok. Büyükanne Jia'nın yaş günü çok daha önemli. Kadınların serbest bırakılmaları lazım."

Sonra dönüp ikisinin de salıverilmesini söyledi.

Xifeng iyice küçük düşmüş oldu. Böyle bir hayal kırıklığını kaldıramayıp gözlerinde biriken yaşları tutamadı. Görülmesini istemediğinden koşarak evine gidip odasında yalnız başına ağladı.

Büyükanne Jia, Hupo'yu gönderip onu çağırtınca zor toparlandı. Hupo ağladığını fark edince çok şaşırdı.

"Ne oldu böyle? Hanımefendi size bir şey soracakmış." dedi.

Xifeng gözyaşlarını sildi, yüzünü yıkadı, tekrar makyaj yapıp Hupo'yla beraber yaşlı kadının dairesine gitti.

"Bana gönderilen hediyelerin içinde kaç tane paravan var?" diye sordu yaşlı kadın Xifeng gelince.

"On altı." dedi Xifeng. "On iki tanesi büyük, dört tanesi küçük sedir paravanı. En büyüğünü Nankingli Zhenler gönderdiler. On iki parçalı, kırmızı ipekten, katlanır bir paravan, bir yüzünde *Başbakan'ın Oğlu* operasından sahneler, öteki yüzünde altın tozundan Uzun Ömür simgeleri var. Ayrıca Amiral Wu'nun karısı da mineli, güzel bir paravan göndermiş."

"Tamam." dedi Büyükanne Jia. "O ikisiyle bir şey yapma o zaman. Güvenli bir yere kaldır. Birilerine hediye olarak veririm."

Yuanyang, Xifeng'ın yanına gidip yüzüne baktı.

"Neden ona öyle bakıyorsun?" dedi Büyükanne Jia. "İlk defa mı görüyorsun?"

"Gözleri neden şişmiş merak ettim." dedi Yuanyang.

"Gel buraya bakayım." dedi Büyükanne Jia, bizzat görmek için.

"Gözlerim çok kaşınıyordu, ovuşturdum da ondan." dedi Xifeng.

"Kimsenin seni üzmediğine emin misin?" diye sordu Yuanyang gülerek.

"Kim cüret edebilir buna?" dedi Xifeng. "Etseler bile büyük hanımefendinin yaş gününde ağlamaya kalkışamam."

"Ben de öyle düşünüyorum." dedi Büyükanne Jia. "Şimdi yemeğimi yiyeceğim. Sen de yanımda bekleyebilirsin; Zhen'in karısıyla kalanları yersiniz. Sonra da rahibelere benim için fasulye toplarlarken yardım edersiniz." Orada bulunan ama Xifeng'ın girdiğinde görmediği rahibeleri işaret etti. "Ömrünüzü uzatır. Ge-

çen gün Baoyu ile kızlar yaptılar. Şimdi de siz yapın, sonra kimse bana taraf tuttuğumu söylemesin."

O konuşurken iki rahibe için sofra kurulup etsiz yemekler servis yapıldı. Yemeklerini yedikten sonra Büyükanne Jia'ya etli bir yemek getirildi. O da bitirince kalanlar dış odaya, Xifeng ve You Shi'ye götürüldü. Onlar yemeye başladıklarında, Büyükanne Jia onlara katılmaları için Xiluan ve Sijie'yi de çağırttı. Hepsi yemeklerini bitirip ellerini yıkadılar; tütsüler yakıldı, yarım kilo fasulye getirildi, rahibeler onların üzerine dua okudular. Ellerinde yemek çubukları olan iki genç kadın fasulyeleri teker teker alıp sepete attılar; ertesi gün pişirilip sokaktan gelip geçenlere verilecekti.

Onlar bu işlerle meşgullerken Büyükanne Jia kanepede uzandı ve iki rahibenin anlattığı Budist karma hikâyelerini dinledi.

Yuanyang, Hupo'dan Xifeng'ın ağladığını duymuştu; Pinger'dan meselenin aslını öğrenmek için Xifeng'ın dairesine gitti. O akşam geç saatte, herkes gittikten sonra Büyükanne Jia'yla konuştu.

"Bayan Lian hâlâ ağlıyor. Çünkü Xing Hanım herkesin içinde onu utandırdı." dedi.

"Ya?" dedi Büyükanne Jia. "Neden peki?"

Yuanyang ona her şeyi anlattı.

"Bence Feng en doğrusunu yapmış." dedi Büyükanne Jia. "Benim yaş günüm diye kölelerimizin herkesi aşağılamasına izin verecek değiliz ya! Bu Xing Hanım'ın intikamını alma şekli herhâlde, yoksa onunla uğraşmaya yeltenmezdi. Onu herkesin içinde rezil etmek için başka ne sebebi olabilir?"

Tam o sırada Baoqin geldi ve bu konu kapandı. Büyükanne Jia nereden geldiğini sordu.

"Kuzen Lin'in evinde sohbet ediyorduk." dedi kız.

O zaman Büyükanne Jia iki genç misafirini hatırladı. Yaşlı bir kadını çağırıp Bahçe'deki hizmetçilere mesaj gönderdi.

"Xiluan ve Sijie'yi burada misafir ediyoruz. Fakir olsalar da bizim gençlerimizden bir farkları yok. Onlara da aynı şekilde dav-

ransınlar. Birisine saygısızlık edildiğini duyarsam çok kötü cezalandırırım." dedi.

Kadın tam gitmek üzereyken Yuanyang atıldı.

"En iyisi ben gideyim. Onun sözünü dinlemezler." dedi.

Hemen Bahçe'ye gitti. İlk önce Çeltik Kokan Köy'e uğradı ama ne Li Wan ne de You Shi'yi bulabildi. Hizmetçiler onların diğerleriyle birlikte Tanchun'ün yanında olduğunu söylediler. Bunun üzerine Yuanyang Sonbahar Tazeliği Stüdyosu'na gitti. Li Wan ve You Shi, Pavlonya Salonu'nda, Bahçe'nin diğer sakinleriyle sohbete dalmışlar; arada bir kahkahalarla gülüyorlardı. Onu gülücüklerle karşıladılar ve oturması için buyur ettiler.

"Bu saatte burada ne işin var?" diye sordular.

"Canım istediğinde Bahçe'ye gelemez miyim?" dedi Yuanyang ve Büyükanne Jia'nın Xiluan ve Sijie'yle ilgili mesajını söyledi.

Li Wan mesajı almak için saygıyla ayağa kalktı ve hemen bütün dairelere birisini gönderip baş sorumlulara mesajı iletti, maiyetindekilere de bildirmelerini istedi.

"Büyük hanımefendi çok ileri görüşlü." dedi You Shi soğuk bir şekilde. "Biz gençler hepimiz bir araya gelsek onun kadar olamayız."

"Bilemiyorum!" dedi Li Wan. "Kuzen Feng tam olarak onun standartlarına erişemese de fena sayılmaz. Bence onun öngörüleri de çok muhteşem ama biz onun eline su dökemeyiz."

" 'Zavallı Kuzen Feng' demeliydiniz." dedi Yuanyang. Şimdilerde biraz kötü olabilir ama evi idare ettiği onca yıldır, büyük hanımefendinin söz konusu olduğu işlerde tek bir yanlış adım atmadı; onun dışında kim bilir kaç kişiyi gücendirdi. Tabii herkesi memnun etmek kolay bir şey değil. Eğer çok dürüst olup da hiçbir numara yapmazsan, kayınvaliden ve kayınpederin ahmak olduğunu düşünürler ve evdeki kimse sana saygı göstermez. Dümencinin teki olursan da bazılarını sevindirir, bazılarını gücendirirsin. Özellikle bizim ailemizde, kölelikten terfi eden bu yeni hanımlar öyle kibirliler ki hepsi istedikleri her şeyi yapabileceklerini sanıyorlar. En ufak bir şeyi beğenmeseler, insanların arkasından

dedikodu yayıp ortalığı karıştırırlar. Büyük hanımefendiyi üzmemek için şimdiye kadar bu konuda ona hiçbir şey söylemedim. Eğer söyleseydim, bir günümüzü huzurlu geçiremezdik, kıyamet kopardı! Belki de bunu sizin yanınızda söylememeliydim, Bayan Tan ama Büyükanne Jia, Baoyu'nün üzerine titrediğinde insanların nasıl konuştuklarını biliyorsunuz. Artık bunun bir önemi yok çünkü doğal bir tercih olarak görülüyor. Şimdi de sizin üzerinize titrediği için sinirleniyorlar. Hiç bu kadar saçma bir şey duydunuz mu?"

"Budala insan çok." dedi Tanchun gülümseyerek. "Bunları çok da ciddiye almamak lazım. Bazen fakir olmak anlamına gelse de daha küçük bir ailede yaşamanın ne hoş bir şey olacağını düşünüyorum. Yalnızca sen, annen baban ve bir iki tane de kardeşin, mutlu bir aile yaşamı sürüyorsun! İnsanlar bizim büyük ailemize ve zenginliğine bakıyorlar, çok mutlu olduğumuzu sanıyorlar. Sıkıntılarımızın avantajlarımızdan daha fazla olduğunun farkında bile değiller."

"Sen çok hassassın, Tan." dedi Baoyu. "Ben sana kaç kere adi insanların söylediklerine de yaptıklarına da aldırmamanı, sadece zenginlik ve mevkinin bize sağladığı lüksün keyfini çıkarmanı söyledim. Bunlardan mahrum olan insanların şikâyet etmek için sebepleri var. Sen hepsine sahipken neden hayatı kendine zehir ediyorsun?"

"Hepimiz senin gibi kaygısız olamayız ki!" dedi You Shi. "Senin tek derdin, kızlarla güzel zaman geçirmek, acıktığında yemek yemek, yorulduğunda uyumak. Senin için her yıl öncekinin aynısı. Kafanda gelecek endişen yok."

"Burada kızlarla geçirdiğim zaman gerçekten çok önemli." dedi Baoyu. "Öldüğümde her şeyin sonu olacak. Gelecek kimin umurunda?"

Li Wan ve diğerleri güldüler.

"Aptalca sözler!" diye takıldı ona Li Wan. "Hiçbir işe yaramadan, bütün ömrün boyunca burada kalsan bile, bu kızlar bir gün evlenip gidecekler, değil mi?"

"Demek insanlar yakışıklılığına güvendiğini söylemekte haklılarmış." dedi You Shi gülerek. "Gerçekten budalanın tekisin!"

"İnsanın kaderi belirsizdir." dedi Baoyu. "Hangimiz gününün ne zaman geleceğini biliyoruz? Bugün ya da yarın, bu yıl ya da gelecek yıl ölsem bile hayatımı dilediğim gibi yaşayacağım."

Ötekiler cümlesini bitirmesini dahi bekleyemediler.

"Yine delirdi!" dediler. "Yüz vermemek lazım. Yoksa deli deli konuşmaya devam edecek."

"Ölmekten söz etme, Kuzen Bao." dedi Xiluan. "Kızların hepsi gidince Büyükanne Jia ve Wang Hanım'ın çok yalnızlık çekecekleri kesin. Ben buraya gelip onlara yarenlik etmene yardımcı olurum."

Li Wan ve You Shi güldüler.

"İşte şimdi sen de saçmaladın, küçük hanım. Sen evlenmeyecek misin?"

Xiluan utanarak başını önüne eğdi. Birinci saat olmuştu bile, herkes kendi odasına dinlenmeye çekildi.

***

Yuanyang, Büyükanne Jia'nın yanına dönerken, Bahçe'nin yan kapılarından birinin kapalı olduğunu ama kilitlenmediğini fark etti. Etrafta kimseler yoktu. Nöbetçi kulübesinden hafif bir ışık geliyor, gökyüzünde de incecik bir ay cılız bir ışık yayıyordu. Yanında kimse olmadığı, elinde fener taşımadığı ve sessiz sessiz yürüdüğü için nöbetçi kulübesindeki hiç kimse onun geldiğini fark etmedi. Bir süredir tuvaleti vardı ve yapmak için en uygun zamanmış gibi göründü. Yoldan ayrılıp, çömelmek için çimlerin kısa olduğu bir yer aradı.

Bir kayanın arasında, büyük bir osmantus ağacının altında uygun bir yer buldu. Tam oraya doğru ilerlerken bir elbise hışırtısı aklını başından aldı. Dikkatle bakınca iki insan silüeti gördü. Kendisi yaklaşınca çalıların arasına girdiler ama Yuanyang'ın gözleri keskin olduğundan, gözden kaybolmadan önce hafif ay ışığında bir tanesinin kabarık saçları, uzun boyu ve cüssesinden, Yingchun'ün baş hizmetçisi Siqi olduğunu anladı. O da yanındaki kızla birlikte aynı şeyi yapmak için burasını uygun bulmuş ve geldiğini görünce onu korkutmak için çalıların arasına saklanmışlardı.

"Siqi çık oradan!" diye seslendi. "Eğer beni korkutursan çığlık atarım, o zaman seni hırsız diye yakalarlar. Koskocaman kızın gecenin bu saatinde böyle numaralar yapması hoş bir şey değil!"

Siqi'nin birden yerinden fırlayıp onu korkutmaması için şaka yollu söylenmiş sözlerdi bunlar ama Siqi suçluluk psikolojisiyle sırrı ortaya çıkmış gibi hissetti. Yuanyang çığlık atarsa ötekiler de oraya gelirler ve her şey daha kötü olur diye korktu. Yuanyang geçmişte ona karşı çok nazik olduğundan kendisini onun insafına bırakmaya karar verdi. Çalılıkların arasından çıkıp diz çöktü ve yalvarmaya başladı.

"Yuanyang, lütfen bağırma, yalvarırım!" dedi.

Bu abartılı tepki karşısında ne yapacağını bilemeyen Yuanyang onu çekip ayağa kaldırdı.

"Tamam, tamam. Ne oldu ki?" dedi.

Siqi cevap veremedi ama tüm vücudu titriyordu. Yuanyang daha da şaşırdı. Siqi'nin geldiği tarafa baktı ve birisinin saklandığını gördü. Sanki bir erkekti. O zaman Siqi'nin neden o kadar dehşete kapıldığını anladı. Korkunç bir mahcubiyetle kalbi çarpmaya başladı, şaşkınlık içinde kulaklarına kadar kızardı. Kısa bir sessizlikten sonra kendisine hâkim olup yumuşak bir sesle kim olduğunu sordu. Siqi bir kere daha diz çöktü.

"Kuzenim, Yuanyang." dedi titrek bir sesle. "Babamın ablasının oğlu."

Yuanyang sanki inanmamış gibi kınayan bir ses çıkardı ama hâlâ çok utanıyordu.

"Saklanmana gerek kalmadı." diye seslendi Siqi delikanlıya. "Arkadaşım seni gördü. Çabuk gelip önünde eğil."

Delikanlı yerinden fırladı ve Yuanyang'ın önünde diz çöktü; havanda sarımsak döver gibi kafasını yere vurmaya başladı. Yuanyang dönüp gitmek istedi ama Siqi gözünde yaşlarla ona yapışıp yalvardı.

"Hayatımız senin ellerinde, Yuanyang. Merhamet et bize!"

"Tabii ki edeceğim; yalvarmana hiç gerek yok." dedi Yuanyang. "Söyle ona gitsin. Ne olursa olsun, kimseye söylemem."

O konuşurken yan kapıdan birisinin sesini duydular.

"Bayan Yuanyang çıktı. Kapıyı kilitleyin."

Siqi ona öyle sıkı yapışmıştı ki Yuanyang kurtulamadı. Olduğu yerden kadına seslendi.

"Hayır, hâlâ buradayım. Bir işim var. Hemen geliyorum."

Siqi onu duyunca bırakmak zorunda kaldı. Sonrası gelecek bölümde.

72. BÖLÜM

Xifeng yürekli davranıp hastalığını kabul etmez.

Lai Wang'ın karısı, oğlunu evlendirmek için hanımının gücüne güvenir.

Yuanyang yan kapıdan çıktığında yüzü hâlâ kıpkırmızıydı ve kalbi güm güm atıyordu. Ne kadar acayip ve beklenmedik bir karşılaşmaydı! Eğer birisine söylerse sonuçlarının ne olacağını düşündü. Hem cinsel bir kabahat hem de yasak bir girişimi içeren suçlar onların hayatlarına mal olurdu; başkaları da bu işe karıştırılabilirdi. Kendisini ilgilendiren bir şey olmadığı için hiç kimseye söylememeye karar verdi. Büyükanne Jia'nın dairesine dönünce her zamanki gibi yaptıklarının raporunu verdi ve gördüklerinden söz etmeden yattı. Bu olaydan sonra Yuanyang artık hava kararınca çok nadiren Bahçe'ye gitti ve eğer Bahçe'de bile böyle uygunsuz şeyler olabiliyorsa, diğer yerlerde daha da beteri olabilir diye düşünerek mecbur kalmadıkça hiçbir yere gitmedi.

Peki ya Siqi? Yuanyang'ın beraber yakaladığı halasının oğluyla çocukluklarından beri oyunlar oynarlardı. O günlerde birbirlerinin çocukluk aşklarıydılar ve henüz yeminin tam olarak ne anlama geldiğini bilmeseler de büyüdüklerinde evleneceklerine masumca yemin ederlerdi. Yıllar geçti, ikisi de hoş birer ergen oldular. Siqi ara sıra evine gittiği zamanlarda, birbirlerine anlamlı bakışlar atarlar, dile getirmeseler de çocukluktaki bağlarının hâlâ çok kuvvetli olduğunu bilirlerdi. Ailelerinin bunu onaylamamasından çok korktukları için, Bahçe kapısında görevli kadınlara

rüşvet verip, kapıların kilitlenmemesini ve ortalık sakin olduğunda kendilerine haber verilmesini sağlamışlardı. Bugün de yaş günü kutlamalarının hengâmesinden yararlanıp ilk kez Bahçe'de buluşmuşlardı. Henüz fiziki bir yakınlık olmamıştı ama birbirlerine yeminler ve vaatlerde bulunmuşlar, sevgi dolu sözcükler söylemişlerdi. Yuanyang onları yakaladıktan sonra, delikanlı çalılıkların arasından kaçmış, kimse görmeden yan kapıdan çıkmayı başarmıştı.

O gece Siqi'yi uyku tutmadı. Şafak sökene kadar, bu buluşmayı kabul ettiğine bin pişman bir şekilde yatağında dönüp durdu. Ertesi gün Yuanyang'ı görünce utanç ve suçluluk duygusuyla bir kızarıp bir sarardı. Bütün gün boyunca sanki içinde şeytanın çocuğunu taşıyormuş gibi perişan ve huzursuz hissetti kendisini. İştahı kaçtı; âdeta diken üstündeydi. Bu durum iki gün devam etti. İki gün sonra hâlâ bir şey olmadığını görünce biraz rahatladı.

Ama bir sabah, Bahçe kapısındaki yaşlı kadınlardan biri gelip kulağına haberleri fısıldadı.

"Kuzenin kaçtı. Üç dört gündür eve uğramamış. Her yerde onu arıyorlar."

Dehşet, öfke ve keder karışımı bir dalga bedenini süpürüp geçti.

"İhbar edilmiş olsaydık bile gitmemesi gerekirdi." diye düşündü. "Beraber ölmeliydik! Bu nasıl sevgi, daha sonucunu bile görmeden böyle kaçıp gidiyor! Kalpsiz!"

Bu şokun etkisiyle ertesi sabah bir hâlsizlik içinde uyandı, bir süre zorla kendisini etrafta sürükledikten sonra yatağına geri dönmek zorunda kaldı. Bu sefer gerçekten hastaydı. Yuanyang, Jia evinde çalışan gençlerden birinin kaçtığını, Siqi'nin de hastalanıp evde yattığını duyunca, iki olayın da kendisinin onları ele verdiği korkusundan kaynakladığını anladı. İçine öyle dert oldu ki hasta ziyareti bahanesiyle Siqi'yi görmeye gitti. Odadaki herkesi dışarı gönderip onları ihbar etmediğine yeminler etti.

"Ölsem söylemem!" dedi. "Endişelenmeyi bırak da iyileşmene bak. Böyle bir şey yüzünden hayatından vazgeçmek için çok gençsin."

"Sevgili Yuanyang! Küçüklüğümüzden beri birbirimizi tanıyoruz. Bana karşı hep çok iyi oldun; ben de sana her zaman saygı duydum. Gerçekten de bu aptalca hatamdan kimseye söz etmezsen, seni annem yerine koyacağım. Bundan sonra yaşadığım her günü sana borçlu olacağım. İyileşirsem, bir tabletin üzerine adını yazıp her gün tütsü yakarak önünde secde edeceğim, uzun ve mutlu bir ömür sürmen için dua edeceğim. Eğer ölürsem, o zaman senin iyiliğinin karşılığını vermek için köpek ya da eşek olarak yeniden doğmayı diliyorum. 'En uzun bayramlar bile gün gelir biter.' demişler. İki üç yıl içinde buradan ayrılıp gideceğiz. Yüzen otlar bile tekrar bir araya gelebilirler, değil ki insanlar... O zaman yine karşılaşırsak sana bu iyiliğini öderim." dedi Siqi.

Gözlerinden yaşlar süzülürken, daha birçok benzer şeyler söylemeye devam etti, sonunda Yuanyang'ı da ağlattı.

"Kendi kuruntuların seni hasta ediyor." dedi Yuanyang başını sallayarak. "Neden senin itibarını yıkmak isteyeyim? Başkasının gözüne girmek için mi? Beni tanıyorsun herhâlde? Neyse, böyle şeyleri konuşmaya utanıyorum. Lütfen endişelenme! Artık iyileşmeye çalış. Bundan sonra biraz daha akıllı ol. Başını böyle belaya sokma!"

Siqi başını defalarca yastığına vurdu. Yuanyang, onu rahatlatıcı bir şeyler daha söyledikten sonra oradan ayrıldı.

Son zamanlarda Xifeng'ın keyifsiz olduğunu fark etmişti. Jia Lian'in evde olmadığını bildiğinden, ona uğrayıp nasıl olduğunu sormak istedi. İç kapıdaki görevliler geldiğini görünce ayağa kalktılar ve Xifeng'ın avlusuna girene kadar öyle beklediler. Kabul odasına gelince Pinger'nın dışarı çıktığını gördü. Kız Yuanyang'ı görünce gülerek yanına koştu.

"Şimdi yemeğini bitirip şekerleme yapıyor." dedi alçak sesle. "Gel, dış odada sohbet edelim."

Onun ısrarı üzerine Yuanyang peşinden kabul odasının doğu tarafındaki odaya gidip oturdu. Genç bir hizmetçi onlara çay getirdi.

"Söylesene, son günlerde hanımının nesi var?" dedi Yuanyang. "Çok keyifsiz görünüyor."

Pinger içini çekti.

"Son günlerde değil ki." dedi, etrafında duyacak kimse var mı diye baktıktan sonra. "En az bir aydır öyle. Birkaç gündür çok çalışıp didindi, bir de Xing Hanım canını sıkınca daha da kötü oldu, o zaman insanlar farkına vardılar."

"Neden bir doktor çağırmadınız o zaman?"

"Ah sevgili Yuanyang!" dedi Pinger yine iç çekerek. "Sen Bayan Lian'i iyi tanırsın. Karşı çıktığı sadece doktor ya da ilaçlar değil ki! Bazen onu öyle hasta görmeye dayanamayıp nasıl olduğunu soruyorum. Bu kadarı bile onu sinirlendirmeye yetiyor. Hiçbir şeyi olmadığını, böyle konuşup onu hasta etmeye çalıştığımı söylüyor. Çok kötü hissetmesine rağmen evde olup bitenlerle ilgilenmekte ısrar ediyor. Bu durum beni çok endişelendiriyor. Eğer hasta olduğunu kendisi bile kabul etmezse nasıl iyileşebilir?"

"Doktora görünmesi şart." dedi Yuanyang. "Hastalığının ne olduğunu bilmek bile rahatlatır insanı."

Pinger içini çekti.

"Bana sorarsan durumu çok ciddi." dedi.

"Ya?" dedi Yuanyang. "Nesi var yani?"

Pinger ileri doğru uzanıp kulağına fısıldadı.

"Geçen ay, son âdetinden beri damla damla kanaması var. Bu ciddi bir şey değil mi?"

"Vay!" dedi Yuanyang. "Dediğine bakılırsa kan yolu patlamış."

Pinger yüzüne tükürüp güldü.

"Ah Yuanyang, sen bu tür şeyleri nereden bileceksin! Böyle konuşmak uğursuzluk getirir."

Yuanyang kızardı; o da güldü.

"Ne demek olduğunu ben de bilmiyorum. Ablam için öyle dediklerini duymuştum. Unuttun herhâlde, o da böyle bir şeyden ölmüştü. O zamanlar ben ne olduğunu anlamayacak kadar küçüktüm ama annemle ablamın kayınvalidesinin konuşmalarını

duymuştum. Biri ötekine: 'Kan yolu patlamış.' dedi. Ne demek istediklerini anlamamıştım. Sonra annem açıklama yapınca bir fikrim oldu."

"Evet, ben unutmuşum!" dedi Pinger.

Onlar konuşurlarken küçük bir hizmetçi bir mesaj getirdi.

"Yaşlı Bayan Zhu geldi yine. Hanımımızın öğlen uykusuna yattığını söyledik, o da Wang Hanım'a gitti."

Pinger başını salladı.

"Hangi Bayan Zhu bu?" diye sordu Yuanyang.

"Profesyonel çöpçatan." dedi Pinger. "Sun diye bir resmî görevli bizim Jia kızlarından birini kendi oğluna istiyormuş, onun için gelmiş. Eski bir dert! Birkaç gündür hep birisinin kartıyla çıkageliyor."

O anda başka bir hizmetçi aceleyle odaya daldı.

"Bay Lian geldi." dedi.

Jia Lian kabul odasına girerken Pinger onu karşılamak için çıktı. Jia Lian, Pinger'nın çıktığı odaya girerken eşikte Yuanyang'ın sedirde oturduğunu gördü.

"Ah, sevgili Yuanyang!" dedi ağzı kulaklarında. "Seni buralara hangi rüzgâr attı?"

Yuanyang da ona güldü. Ayağa kalkmaya yeltenmedi.

"Size ve Bayan Lian'e saygılarımı sunmak için geldim ama siz yoktunuz, Bayan Lian de şekerleme yapıyor."

"Bütün yıl boyunca büyük hanımefendiyle çok meşguldün." dedi Jia Lian gülerek. "Aslında benim seni görmeye gelmem gerekirdi. Seni nasıl zahmete sokabiliriz?" Sonra biraz durakladı. "Aslına bakarsan, bugün buraya gelmen büyük bir şans. Ben de seni görmeye gelecektim. Buraya uğramamın nedeni, üstümdeki bu kıyafet çok terletti, sana gelmeden önce daha serin tutan bir şey giymek istedim. Ama görünüşe bakılırsa şanslıymışım! Senin burada olman, beni dışarı çıkma zahmetinden kurtardı."

Bir sandalyeye oturdu.

"Neden beni görmek istemiştiniz?" diye sordu Yuanyang.

Jia Lian konuşmadan önce güldü.

"Benim unuttuğum bir şey, belki sen hatırlarsın. Geçen yıl büyük hanımefendinin yaş gününde bir keşiş renkli bal mumundan Buda eli hediye etmişti. Hanımefendi o kadar beğenmişti ki her an görebileceği bir yere koydurmuştu. Geçen gün, bu yaş günü hazırlıklarını yapıyordum, süs eşyalarının listesini incelerken, onu gördüm ama nerede olduğunu bulamadım. Tabii listede işaretleyemediğim için, süs eşyaları odasından bir hizmetkâr birkaç kez bana gelip nerede olduğunu sordu. Sen biliyor musun? Büyük hanımefendi dairesinde bir yerlerde mi tutuyor, yoksa birisine mi verdi?"

"Birkaç gün sergiledikten sonra sıkıldı ve Bayan Lian'e verdi." dedi Yuanyang. "Neden bana sorduğunuzu bilmiyorum! O günü ve kiminle gönderdiğimi bile hatırlıyorum. Yaşlı Wang'ın karısıydı. Bayan Lian ya da Pinger'ya sorun. Onlar söyler size."

Jia Lian için kıyafet getiren Pinger konuşulanları duyup içeri girdi.

"Evet, bize verdi. Yukarıda, tavan arasında. Bayan Lian uzun zaman önce birisini gönderip uşağa bizde olduğunu söyledi. Herhâlde tembellikten not etmemiş. Şimdi bu konuda ortalığı velveleye vermesi hiç hoş değil."

"Madem hanımınıza verdi, neden benim bundan haberim yok? Herhâlde benden sakladınız."

"Hanımım size söyledi." dedi Pinger. "Hatta siz onu birisine hediye etmek istediniz ama hanımım izin vermedi. Sizi ikna etmek için çok uğraştı. Hem unutmuşsunuz hem de bizi sizden saklamakla suçluyorsunuz! Eğer sizden saklayamaya kalkışsak bundan daha iyisini başarırdık. On kat daha değerli şeyleri verdik ve hepsini size söyledik."

Jia Lian gülerek başını eğip düşündü; sonra birden hatırlayıp ellerini çırptı.

"Evet, tabii ya! Ne aptalım! Bugünlerde her şeyi unutuyorum. İnsanların bana kızmalarına şaşırmamak lazım. Eskisi gibi değilim artık!"

"Hiç şaşırmadım." dedi Yuanyang. "Yapacak çok işiniz ve muhatap olduğunuz çok fazla insan var. Birkaç kadeh de içince, bir şey hatırlamanız beklenemez."

Gitmek üzere hareketlendi. Jia Lian de ayağa kalktı.

"Biraz daha kalsaydın. Senden bir iyilik isteyecektim." dedi.

Sonra sinirli bir şekilde genç hizmetçilere döndü.

"Bundan daha iyi bir çayımız yok muydu? Temiz, kapaklı fincanları getirin, dün verdiğim çayı demleyin." dedi.

Tekrar Yuanyang'a döndü.

"Son birkaç gündür büyük hanımefendinin yaş günü kutlamaları yüzünden elimizdeki son birkaç yüz taeli de harcadık. Dokuzuncu aya kadar ev ve arsa kiraları da gelmeyecek. Elimizde hiçbir şey kalmadı. Yakında Nanan Prensi'nin yaş günü için hediye almamız lazım; Majesteleri Hanımefendi için Çifte Dokuzlar Festivali hediyeleri hazırlamamız gerekiyor; ayrıca birkaç ailede düğünler ve cenazeler var. Bütün bunlar için en az iki, üç bin tael lazım. Şu anda bu miktarı dışarıdan borç almak çok zor. 'En iyisi kendi kendine yetmektir.' derler. Bu yüzden şimdi hepimizin iyiliği için küçük bir suç işlemeye hazır mısın? Riske girip büyük hanımefendinin şimdilerde kullanmadığı bin tael edecek kadar altın ve gümüş eşyayı alıp bana getirir misin? Onları rehine verirsem bir iki hafta bizi idare eder. Paramız gelir gelmez onları geri alır, sana teslim ederim. Hiç sorun olmayacağına söz veriyorum."

Yuanyang güldü.

"Hiç kimse çok zeki olmadığınızı söyleyemez. Bakalım başka neler düşüneceksiniz?" dedi.

"Bak, sana yaltaklanmak için söylemiyorum." dedi Jia Lian. "Bir kenarda bin taellik malzemeleri olan bir sürü insan biliyorum ama hiçbiri senin gibi cesur ve zeki değil. Böyle bir teklifi onlardan birine yapsam, akılları başlarından giderdi. Bu yüzden sana söylüyorum. Küçük bir zili bin kere tıngırdatmaktansa koca bir çana bir kere vururum!"

O anda Büyükanne Jia'nın dairesinden küçük bir hizmetçi geldi. Soluk soluğa kalmıştı.

"Büyük hanımefendi sizi istiyor. Her yerde sizi aradım. Burada olacağınız hiç aklıma gelmedi." dedi.

Yuanyang onun peşinden çıktı. Jia Lian de Xifeng'ı görmek için içeri girdi.

Aslında Xifeng bir süredir uyanıktı. Jia Lian'in söylediklerini duymuştu ama karışmak istemediğinden yatmaya devam etmişti. Yuanyang'ın gittiğini biliyordu.

"Evet?" dedi Jia Lian'e, içeri girince. "Halledildi mi?"

"Pek sayılmaz." dedi Jia Lian gülerek. "Ama olacak gibi. Sen de onunla konuşursan çok yararı olur bence."

"Senin işlerinden bana ne!" dedi Xifeng. "Eğer kabul ederse, para eline geçtiği anda bütün sözlerini unutursun. O zaman ne yapacak? Hiçbir şey. Büyük hanımefendinin kulağına giderse, onca yıldır oluşturduğum güven paramparça olur."

"Haydi ama!" diye yalvardı Jia Lian. "Söz veriyorum hiç pişman olmayacaksın, karşılığını alacaksın!"

"Nasıl olacak o?"

"Ne istersen söyle." dedi Jia Lian. "Her şey olur."

"Ne istemen gerektiğini biliyorum." diye araya girdi Pinger. "Geçenlerde yüz ya da iki yüz taelin olsa istediğin bir şey olduğunu söylüyordun. Rehineciden alacağı paranın iki yüz taelini sana versin. İkiniz için de uygun olur."

"Hatırlattığın için teşekkür ederim." dedi Xifeng. "Evet, olur."

"Korkunç bir kadınsın sen!" dedi Jia Lian. "Boş ver rehini falan, istesen şimdi kolaylıkla dört, beş bin tael çıkarıp verebilirsin! Senden borç para değil, benim için birkaç kelime etmeni istiyorum, şükredeceğine karşılığında para istiyorsun. Pes..."

Xifeng öfkeyle ayağa fırladı ve lafını bitirmeden araya girdi.

"Ne olmuş yani? O 'dört, beş bin tael' benim param, değil mi? Sizi mi dolandırdım? Bu evdeki herkes arkamdan beni çekiştirmekle uğraşıyor. Bir sen eksiktin! Bir eve cinler dadanmışsa o evin hayaletleri davet etmiştir mutlaka. Neden benim param

olduğunda Jiaların parası sanıyorsun? Ailenin o kadar zengin olduğunu hiç fark etmemiştim. Milyoner falan değilsiniz ki! Biz Wanglar yerlerdeki süprüntülerimizle ömrünüzün geri kalanını geçirmenizi sağlayacak güçteyiz! Böyle konuşmaya utanmıyor musun? Övünmek gibi olmasın ama Wang halamla benim buraya gelirken getirdiğimiz çeyizleri bir düşün, sonra da senin sahip olduklarınla bir eşleştir bakalım! Hangi konuda sizden aşağıyız?"

Jia Lian güldü.

"Neden bu kadar kızıyorsun? Şaka yaptım. İhtiyacın varsa iki yüz taeli alabilirsin. Bundan fazlasını veremezdim ama bu kadarını halledebilirim. Şimdi bile alabilirsin, sonra onunla konuşursun. Bu nasıl?"

"Bu ne acele?" dedi Xifeng. "Cenaze parası mı istiyorum?"

"Neden böyle yapıyorsun? Bu kadar parlamana gerek yok."

Xifeng güldü.

"Sinirli falan değilim. Ama söylediklerin çok yaralayıcı. Yarın değil öbür gün Erjie'nin ölüm yıldönümü. Kısa bir süre kardeş gibi olduğumuz için, en azından mezarını ziyaret edip adak sunmak istedim. Bize bir oğul verememiş olabilir ama 'Göçüp gidenlerin tozu arkadan gelenlerin gözüne kaçmasın.' Parayı bunun için istiyorum."

Jia Lian başını önüne eğip bir süre hiçbir şey demedi. Xifeng onu susturmuştu.

"Çok düşüncelisin." dedi sonunda. Kısa bir duraklamanın ardından ekledi: "Yarın değil öbür güne kadar paraya ihtiyacın olmadığına göre, Yuanyang istediklerimizi verecek mi bir bakalım. Eğer verirse, ben onları rehin verdikten sonra istediğini alabilirsin."

O sırada Lai Wang'ın karısı geldi.

"Evet?" dedi Xifeng. "Oldu mu?"

"Hayır." dedi kadın. "Hiçbir sonuç yok. Dediğim gibi, eğer sizin desteğiniz olmazsa, hiçbir yere varamayız."

"Ne oldu?" diye sordu Jia Lian.

"Önemli bir şey değil." dedi Xifeng. "Lai Wang ve karısının, bu yıl on yedisine giren, bekâr bir oğlu var; Wang Hanım'ın hizmetçisi Caixia'yı ona istiyorlar ama hanımefendi kabul eder mi, etmez mi bilmedikleri için henüz hiçbir şey yapmadılar. Caixia artık büyüdüğünden ve çok hassas bir bünyeye sahip oluğundan, Wang Hanım ona özgürlüğünün verilip ailesinin yanına gönderilebileceğini ve istedikleri kişiyle evlendirebileceklerini söyledi. Sonra Lai Wang'ın karısı bana gelip onlar adına ailesiyle görüşmemi istedi. İki aile birbirlerine denk oldukları için ailesinin itiraz etmeyeceğini düşündüm ve bu işi kendilerinin halledebileceklerini söyledim. Ama öyle görünüyor ki yanılmışım."

"Hiç önemli değil." dedi Jia Lian. "Oğulları için Caixia kadar güzel, hatta daha da üstün bir sürü kız var."

"Olabilir, beyefendi." dedi Lai Wang'ın karısı, sahte bir gülümsemeyle. "Ama insanlar onlar için uygun bulunmadığımızı duyarlarsa, itibarımızı kaybederiz. O kızı bulmak için çok uğraştım. Siz ve Bayan Lian'in bu meseleyi bizim için halledeceğinizi umuyorum çünkü eğer isterseniz yapabileceğinizi biliyorum. Ama Bayan Lian gerek olmadığını, mutlaka kabul edeceklerini söyledi. Ben de araya birisini sokup ailesine gönderdim. Azarlayıp geri yollamışlar. Kızın itiraz edeceğini hiç sanmıyorum. Geçmişte bir iki kere ağzını aradım, anladığım kadarıyla onun niyeti var. Yüce ve güçlü fikirleriyle o aptal, yaşlı çift engel oluyor."

Bu sözler, Bay ve Bayan Lian'i teşvik etmek için söylenmişti ama Xifeng kocasının yanında inisiyatifini kullanmaya kalkışmadı ve sessizce Jia Lian'in konuşmasını bekledi. Bu arada Jia Lian'in kafası, böyle önemsiz meselelerle uğraşamayacak kadar doluydu. Lai Wang ve karısı çok özel hizmetkârlar olmasa, bu konuya aldırış bile etmezdi. Xifeng evlendiğinde onları babasının evinden getirmişti ve o zamandan beri sadakatle hizmet ediyorlardı. Jia Lian, şimdi açık şekilde istedikleri yardımı reddetmeyi itibar kaybı olarak değerlendireceklerinin farkındaydı.

"Bu o kadar da önemli bir mesele değil." dedi sabırsızlıkla. "Sen şimdi git ve hiç merak etme! Yarın iki saygıdeğer kişiyi, nişan hediyeleriyle beraber babasına gönderir, benim teklifim olduğunu bildiririm. Eğer yine karşı çıkarsa, çağırır kendim konuşurum."

Lai Wang'ın karısı sorgular gibi Xifeng'a baktı. Xifeng, dudaklarıyla bir işaret yapınca, kadın dizüstü çöküp Jia Lian'e secde etti.

"Bana değil hanımınıza yapman lazım." dedi Jia Lian aceleyle. "Babasıyla konuşacak kişi ben olsam da annesini çağırtıp konuşmaya ikna etmen gereken kişi o; aksi hâlde baskı gibi görünür. Neticede oğlun evlendikten sonra o insanlarla görüşmek istersin."

"Eğer sen onlar için o kadar uğraşmaya hazırsan, herhâlde benim de hiçbir şey yapmadan duracağımı düşünmüyorsun." dedi Xifeng. "Pekâlâ, bizim neler yapacağımızı duydun; şimdi senin de benim için bir şey yapmanı istiyorum. Kocana söyle, benim borç para verdiğim insanları bulup, bu yılın sonuna kadar borç hesaplarını kapatmalarını istesin. Tamamını geri istiyorum yoksa başı derde girer! Benim adım zaten yeterince kötüye çıktı. Bir yıl daha faizle borç para vermeye devam edersem, insanlar beni çiğ çiğ yerler."

Lai Wang'ın karısı güldü.

"Siz hiç merak etmeyin, hanımım. Bu kadar ürkek olmak size hiç yakışmıyor." dedi gülerek. "Size bir şey söylemek kimin haddine? O kadar uğraşıp didindikten sonra parayı geri istemek zorunda kalmak çok utanç verici! Ama dürüstçe söylemek gerekirse, eğer borç vermeyi bırakırsanız biz de dertten kurtulur, daha az insanı gücendiririz."

Xifeng homurdandı.

"Bir hiç uğruna aptalca davrandım." dedi. "Paraya neden ihtiyacım olur? Ev idaresine katkıda bulunmak için çünkü harcamalarımız gelirimizi aşıyor. Bay Lian'le benim aylık maaşlarımız, dört hizmetçimizinkilerle beraber yirmi tael bile etmiyor. Ancak bizi dört beş gün idare eder. Ne yapıp edip kenara para koymasam, şimdi nasıl bir viranede yaşardık bilmem. İşte bu yüzden adım tefeciye çıktı. Tamam, hepsini toplayayım, sonra artık borç verme işini tamamen bırakacağım. Başkaları gibi para harcarım ben de. Gerçi hepimiz arkamıza yaslanıp, geleceği hiç düşünmeden para savurarak nasıl idare ederiz, hiç anlamıyorum. Wang Hanım, Büyükanne Jia'nın yaş günü için nasıl para bulacağı konusunda iki ay boyunca endişelendi. Sonra ben ona, üst kattaki

depoda, hiç kullanılmayan dört beş koca kutu bronz malzeme olduğunu, onları rehin verebileceğimizi hatırlattım. Öyle yapınca, aldığımız üç yüz tael kutlamalar için ancak yetti. Benim çalar saatimi bilirsin. Onu da üç yüz altmış taele sattım ama iki hafta bile geçmeden hepsi büyük ya da küçük on gideri karşıladı. Şimdi paralar suyunu çektiğinden, büyük hanımefendiden bir şeyler koparmak gelmiş birisinin aklına. Bir yıl sonra mücevherlerimizi ve kıyafetlerimizi de rehin vereceğiz."

Lai Wang'ın karısı güldü.

"Siz hanımların her birinizin mücevherleri ömrünüzün sonuna kadar sizi idare eder bence. Ama bu olmaz tabii."

"Korktuğumdan değil ama o duruma gelmeyi kendime yediremem." dedi Xifeng, sonra konuyu değiştirdi. "Dün gece çok tuhaf bir rüya gördüm. Tanıdık gelse de kim olduğunu bilmediğim birisi yanıma gelip, Majesteleri Hanımefendi'nin benden yüz top ipek kumaş alması için kendisini gönderdiğini söyledi. Ben hangi Majesteleri olduğunu sordum. Bir isim verdi ama yanlıştı, o nedenle reddettim. Sonra kumaşı zorla almaya çalıştı. Didişirken uyandım."

"Bütün gün zihniniz Majestelerine gönderilecek hediyelerle meşgul, ondandır." dedi Lai Wang'ın karısı gülerek.

Lafını bitirir bitirmez, Saray'dan bir habercinin geldiği bildirildi. Baş Harem Ağası Xia Bingzhong genç bir hadımı göndermişti. Jia Lian bunu duyunca suratını astı.

"Bu sefer ne oldu acaba? Bu yıl bizden yeterince almadılar mı?" dedi.

"Sen ortalarda görünme, ben konuşayım." dedi Xifeng. "Eğer küçük bir şey istiyorsa, endişelenmemize gerek yok ama büyük bir şeyin peşindeyse nasıl başa çıkacağımı iyi biliyorum ben."

Jia Lian arkadaki odalardan birine kaçtı, Xifeng da küçük hadımın içeri alınmasını söyledi. Ziyaretinin nedenini sormadan önce oturtup çay ikram edildi.

"Ekselansları Xia bugün bir ev görmüş, onu satın almak istiyormuş ama iki yüz taeli eksikmiş. Ona verebileceğiniz yüz ya da

iki yüz taeliniz var mı diye sormam için beni gönderdi. Bir iki gün içinde geri ödeyecekmiş."

"Geri ödemek de ne demek? Bizim gümüşümüz çok, istediğiniz kadar alabilirsiniz. Biz de parasızlık çekersek size başvururuz." dedi Xifeng neşeyle.

"Ah, Ekselansları son iki sefer sizden aldığı bin iki yüz taeli hâlâ ödeyemediğini de söylememi istedi. Yeni yıla kadar kesinlikle ödeyecekmiş."

Xifeng güldü.

"Ekselanslarınız pek vesveseli. Aklını böyle önemsiz şeylere takmasın. Sakın şikâyet ettiğimi sanmasın ama herkes bize borçlu olduğu para için bu kadar vesveseli olsaydı şimdiye dek milyoner olmuştuk. İstediği miktara gelince, acaba ona verecek kadar nakdim var mı bilmiyorum. Varsa memnuniyetle veririm." dedi.

Lai Wang'ın karısını çağırdı.

"Bir bak bakalım, benim için iki yüz tael bulabilecek misin? Nereden alacağın hiç önemli değil." dedi.

Lai Wang'ın karısı, hanımının oynadığı küçük oyunu hemen anladı.

"Ben de sizden almaya gelmiştim, hanımım çünkü başka bir yerde bulamadım, sizde vardır diye düşündüm." dedi.

"Siz hiç becerikli insanlar değilsiniz." dedi Xifeng kızarak. "Paraya ihtiyacınız olduğunda neden hemen bana başvuruyorsunuz?" Sonra Pinger'yı çağırdı. "Pinger, iki altın kolyemi çıkarıp rehine götür, bakalım dört yüz tael alabilecek misin?" dedi.

Pinger çıktı ve içinde iki muhteşem gerdanlığın olduğu, işlemeli bir kutuyla geri geldi. Her biri ancak Saray'da bulunabilirdi ve ipeklere sarılmıştı. Bir tanesi altın teller ve lotus tohumu büyüklüğünde incilerden yapılmıştı; diğeri de üzerinde değerli taşlar olan altındandı. Bunları alıp gitti ve kısa bir süre sonra dört yüz taelle döndü. Xifeng paranın yarısını paketleyip küçük hadıma, kalanını da Ay Festivali için hediyeler alsın diye Lai Wang'ın karısına verdi.

Küçük hadım giderken Xifeng, ana kapıya kadar parayı taşıması için birini yanında gönderdi.

"Bu insanlar tam asalak gibiler!" dedi Jia Lian, saklandığı yerden çıkarak. "Borç isteklerinin sonu gelmeyecek."

"Tam da rüyamdan söz ederken geldi. 'İti an çomağı hazırla.' derler ya!"

"Dün Harem Ağası Zhou geldi." dedi Jia Lian. "Ağzını açar açmaz ilk söylediği şey, bin tael borç istemekti. Kabul etmeden önce biraz tereddüt ettim diye darıldı. Bu şekilde bir sürü düşman kazanıyoruz. Keşke kırk, elli bin tael gelse şimdi bir yerden!"

O konuşurken Pinger gelip Xifeng'ın yıkanıp hazırlanmasına yardım etti, sonra Xifeng Büyükanne Jia'yla yemek yemeye gitti. Jia Lian de dışarıdaki çalışma odasına henüz girmişti ki Lin Zhixiao telaşla geldi, belli ki önemli haberleri vardı. Jia Lian ne olduğunu sorunca Yucun'ın rütbesinin düşürüldüğünü söyledi.

"Neden bilmem, belki de doğru değildir." dedi.

"Değilse bile, önünde sonunda işten atılacak. Başı derde girerse biz de işin içine karışırız. Ondan uzak dursak iyi olur." dedi Jia Lian.

"Haklısınız, efendim." dedi Lin Zhixiao. "Ama demesi kolay. Sör She ile araları çok iyi, Sör Zheng da onu seviyor. Buraya sık sık geldiğini herkes biliyor."

"Hiçbir planına karışmadığımız sürece bir sorun yok." dedi Jia Lian. "Sen gidip bir araştırma yap bakalım. Acaba gerçekten de rütbesi düşürülmüş mü, öyleyse sebebi neymiş öğren."

Lin Zhixiao kabul etti ama harekete geçmedi. Sandalyeye oturup Jia Lian'le havadan sudan konuşmaya başladı. Sonra evin içinde bulunduğu mali sıkıntılardan laf açıldı. Lin Zhixiao kendi çözüm fikrini dile getirme fırsatı buldu.

"Evde çok fazla personel var." dedi. "Çok önemli bir işimiz olmadığı bir gün, büyük hanımefendi ve Sör Zheng'a, eskiden aileye çok hizmet etmiş ama şimdilerde pek faydaları olmayan yaşlı hizmetkârları şerefli bir şekilde göndermeyi teklif edebiliriz. Bu onlar için iyilik olur çünkü hepsinin bel bağlayacakları ufak te-

fek işleri var. Bizim için de her yıl maaşlara ve erzaka ödediğimiz paradan büyük bir tasarruf sağlar. Bir şey daha var: Hizmetçilerin sayısı da çok fazla. 'Zaman düzeleceğine giderek kötüleşir.' derler. Her şey çok değişti; artık yirmi otuz yıl önce olduğu gibi yaşamaya çalışmanın bir faydası yok. Eskiden bir dairede sekiz kız çalışıyorsa, şimdi altıya; dört kız çalışıyorsa ikiye indirmek gerekir; böylelikle maaştan ve erzaktan edilecek tasarruf çok büyük olur. Zaten kızların çoğu evlenecek yaşa geldi. Onları bizim çocuklarla evlendirirsek, daha ne olduğumuzu anlamadan bize yeni hizmetkârlar verirler."

"Sana tamamen katılıyorum." dedi Jia Lian. "Sorun şu ki Sör Zheng daha yeni döndü, henüz hiçbir şeyle uğraşmak istemiyor. Şimdilerde çok önemli meseleler bile rafa kaldırıldı. Böyle küçük bir sorunu gündeme getirmenin sırası değil. İki gün önce resmî bir çöpçatan bütün referanslarını toplayıp gelmişti. Bir müşterisinin oğluyla bizim genç hanımlardan birini evlendirmek istedi ama Wang Hanım, Zheng Bey'in evinde, ailesinin arasında olmaktan büyük bir mutluluk duyduğunu, geldiğinden beri sürekli aile birliğinden söz ettiğini, şimdi kızların evlenip evden gitmeleri konusu açılacak olursa çok mutsuz olacağını söyleyerek onun yanında bundan söz edilmesini yasakladı."

"Çok doğru." dedi Lin Zhixiao. "Hanımefendi çok düşünceli bir kadın. Siz her şeyi daha iyi bilirsiniz."

"Evet ama çöpçatan deyince aklıma bir şey geldi." dedi Jia Lian. "Lai Wang'ın oğlu, büyük hanımefendinin dairesindeki Caixia ile evlenmek istiyor. Lai Wang'ın karısı dün yardımımı istedi. Çok önemli bir mesele olmadığından teklifi kimin götüreceği sorun değil. İşi olmayan biri benim adıma gidip kızın babasıyla konuşur mu? Benim onayım olduğunu söylersiniz."

Lin Zhixiao pek hevesli olmasa da kabul etti. Uzunca bir duraklamadan sonra ekledi: "Ben sizin yerinizde olsam, bu işe hiç karışmazdım, beyim. Lai Wang'ın oğlu, daha çok genç olduğu hâlde, çok içiyor, kumar oynuyor ve her türlü pis işe bulaşıyor. İkisi de köle olsalar bile evlilik ömür boyu sürecek bir şey. Birkaç yıldır Caixia'yı hiç görmedim ama çok hoş bir genç kız olmuştur mutlaka. Onu böyle bir gencin eline bırakmak yazık olur bence!"

"Ya, demek Lai Wang'ın oğlu serseri ayyaşın biri, öyle mi?" dedi Jia Lian. "O zaman bir eşe değil, sıkı bir dayağa ihtiyacı var, desene. Sen onu güzelce dövdürüp sonra da bir yere kapattır; ailesine onunla ne yapmak istediklerini sor."

Lin Zhixiao güldü.

"Bunu hemen yapmak zorunda değiliz ya? Bir daha sorun çıkarırsa, size bildiririz, o zaman karar verirsiniz. Şimdi onunla uğraşmanın sırası değil bence." dedi.

Jia Lian hiçbir şey demedi ve Lin Zhixiao kısa bir süre sonra gitti.

O akşam Xifeng, Caixia'nın annesini çağırttı ve Lai Wang'ın oğluyla ilgili evlilik teklifini iletti. Caixia'nın annesi başından beri buna karşıydı ama Xifeng'ın kendisiyle bu şekilde kadın kadına konuşması o kadar şeref vericiydi ki her şeyi kabul ediverdi. O gittikten bir süre sonra, Jia Lian geri dönünce Xifeng ona kızın babasıyla konuşup konuşmadığını sordu.

"Yok, konuşmadım." dedi Jia Lian. "Tam konuşacakken oğlunun serserinin teki olduğunu öğrendim, bu yüzden de vazgeçtim. Eğer hakkında söyledikleri doğruysa, ona kız bulmaya kalkmadan önce iyi bir ders vermemiz gerekiyor."

"Kim söyledi sana bunu?" diye sordu Xifeng.

"Bizim hizmetkârlardan biri tabii."

"Bugünlerde Wangların hiçbiri gözünüze giremiyor nedense." dedi Xifeng soğuk bir şekilde. "Beni bile beğenmediğine göre, hizmetkârlarımdan memnun olmaman hiç şaşırtıcı değil. Caixia'nın annesiyle konuştum bile, kadın çok sevindi. Şimdi ne yapacağım? Tekrar çağırıp iptal mi edeyim?"

"Hayır, hayır." dedi Jia Lian. "Madem teklifini yaptın artık gerek yok. Yarın delikanlının babasıyla konuşup onu iyice paylamasını söylerim."

Bundan sonraki konuşmaları hikâyemizi ilgilendirmiyor. Şimdi bu konunun talihsiz muhatabına gidelim.

***

Bundan birkaç gün önce, Wang Hanım, Caixia'yı ailesinin yanına gönderince, onlar kızları için istedikleri damadı seçebileceklerini anlamışlardı. Caixia, Lai Wang'ın sürekli olarak ailesini ziyarete gelişinden bir şeyler olduğunu seziyordu. Jia Huan ile beraber olmaları onaylanmamıştı ama onu uzun zamandır seviyordu ve Lai Wang'ın oğluyla asla mutlu olamayacağını biliyordu. Kısa bir süre sonra delikanlının sarhoş, kumarbaz, üstüne üstlük bir de çirkin olduğunu öğrenince daha da paniğe kapıldı. Lai Wang ve karısının, bu evliliği onaylamaları için ailesine baskı yapmak üzere Xifeng'ı kullanacaklarından öylesine korktu ki bu olayların olduğu günün akşamı kız kardeşi Xiaoxia'yı gizlice Odalık Zhao'ya gönderip neler olduğunu öğrenmeye çalıştı. Odalık Zhao'nun Caixia ile arası her zaman çok iyiydi ve evde bir müttefikinin olması için kızın Jia Huan'ın odalığı olmasını dört gözle bekliyordu. Caixia'nın birdenbire ailesinin yanına gönderilmesi kadın için beklenmedik bir darbe oldu. Gidip Wang Hanım'dan Caixia'yı kendisine istemesi için Jia Huan'a sürekli baskı yapıyordu ama Jia Huan kâh bu konuda ağzını açamayacak kadar mahcup olduğundan kâh kızla pek ilgilenmediğinden (çünkü ne de olsa kız bir hizmetçiydi ve gelecekte çok daha iyileri çıkabilirdi) sonunda mesele kendiliğinden kapanır diye geri duruyordu. Ama Odalık Zhao o kadar kolay vazgeçecek biri değildi. Caixia'nın kardeşini gönderdiği akşam, Jia Zheng'ın desteğini almaya çalıştı. Jia Zheng pek hevesli olmadı.

"Bu ne acele?" dedi. "Bırakalım da çocuklar odalık almadan önce bir iki yıl daha eğitimlerine devam etsinler. Zaten benim aklımda iki kız var, biri Baoyu, diğeri Huan için ama henüz çok gençler. Kızları şimdi alırlarsa çalışmalarına engel olur. Bir iki yıl sonra tekrar bu konuyu konuşuruz."

"Baoyu'nün iki yıldır sevdiği biri var zaten. Bundan haberiniz yok mu, beyefendi?" diye sordu Odalık Zhao.

"Kim karar verdi buna?" diye sordu Jia Zheng.

Tam o sırada dışarıda büyük bir gürültü koptu ve ikisi de yerlerinden sıçradılar.

Ne olduğunu öğrenmek için gelecek bölümü okuman lazım.

73. BÖLÜM

Ahmak bir hizmetçi çok utanç verici bir şey bulur.

Ürkek bir küçük hanım bir hırsızlığın peşine düşmek istemez.

Önceki bölümde Odalık Zhao ile Jia Zheng'ın konuşması dışarıdaki bir gürültüyle yarım kalmıştı. Hizmetçiler, pencerelerden birinin kepenginin düştüğünü söylediler. İyice sabitlenmediğinden menteşesinden çıkmıştı. Odalık Zhao, hizmetçilere çıkışarak dışarı çıkıp, kepengin yerine takılmasına nezaret etti. Tekrar içeri girince Jia Zheng'ın yatma hazırlıklarına yardım etti. Onları burada bırakıyoruz.

***

Bu arada Kızıl Neşe Avlusu'nda Baoyu de henüz yatmıştı ve hizmetçileri yatmaya hazırlanırlarken birden kapının vurulduğunu duydular. Yaşlı bir kadın kapıyı açınca, gelenin Odalık Zhao'nun hizmetçisi Xiaoque olduğunu gördü. Ne istediğini sorunca kız cevap vereceğine onu itip içeri girdi. Baoyu'yü yatağında, Qingwen ve diğer kızlarla sohbet ederken buldu.

"Ne oldu?" diye sordular, kızı görünce. "Bu saatte neden geldin?"

"Sizi uyarmak istedim." dedi Xiaoque, Baoyu'ye alçak sesle. "Hanımımın Sör Zheng ile konuşmalarını duydum; ne hakkında konuştuklarını anlayamadım ama birkaç kere 'Baoyu' adı geçti. Yarın sizi görmek ister belki diye hazırlıklı olmanızın iyi olacağını düşündüm."

Lafını bitirir bitirmez fırlayıp gitti. Xiren arkasından birisini gönderip çaya kalmasını söyledi ama kız kapılar kapandığında Bahçe'de kilitli kalmaktan korktuğu için ısrarla hemen dönmek istedi.

Baoyu, Odalık Zhao'nun çarpık hayal gücünde kendisini düşmanı olarak gördüğünü biliyordu ve neler söylediğini bilmese de kendisi hakkında konuşması bile huzursuz olması için yeterliydi; tıpkı Tripitaka başının etrafındaki bandı daha da sıkmak için efsunlu sözler söylediğinde Maymun Kral'ın hissettiği gibi.[1] Şaşkın bir hâlde düşününce, ertesi güne kendisini hazırlamanın en kolay yolunun derslerini tekrar gözden geçirmek olduğuna karar verdi. Eğer babası onu imtihana tabi tutmayı aklına koyduysa, o zaman metinleri harfiyen ezberleyerek diğer soracağı her şeyin üstesinden gelebileceğini düşündü. Bu karara varınca, hemen üzerine bir sabahlık geçirip çalışmaya başladı; bir yandan da Jia Zheng geri döndüğünden beri dersleri konusunda hiç soru sormadığı için rehavete düştüğüne çok pişman oldu.

"Daha akıllıca davranmalıydım." dedi kendi kendine. "İnsanın her gün biraz çalışması lazım."

O güne dek ne kadar ezberlediğinin bir hesabını yaptı. *Dört Kitap*'tan *Büyük Bilgi, Orta Yol Doktrini* ve *Konuşmalar*'ı bildiğinden emindi. *Mensiyüs*'ün ilk yarısını epey ezberlemişti ama yine de babasının rastgele vereceği bir cümleyi devam ettirebilecek kadar değildi; ikinci kısmını hiç bilmiyordu. *Beş Klasik*'ten de *Şiirler Kitabı*'na aşinaydı çünkü şiirlerini yazarken sık sık ondan parçalar okuyordu. Harfiyen ezberlemese de imtihanı geçecek kadar biliyordu. Diğer klasikleri hiç hatırlamıyordu ama neyse ki babası şimdiye dek onları çalışmasını söylememişti, o nedenle sorun olmayacaktı. Klasik düz yazılara gelince, durum oldukça farklıydı. Geçen birkaç yılda Zuo, Gongyang ve Guliang'un *Bahar ve Yaz Yıllıkları*[2] üzerine yorumlarını, bazı Han ve Tang hanedanlıkları yazılarını okumuştu ama boş kaldığında ve ruh hâli uygun

---

1) Ming Hanedanı zamanında yayımlanan ve Çin edebiyatının dört başyapıtından biri olarak kabul edilen *Batıya Yolculuk* kitabına gönderme yapılmaktadır. Kitap, Tripitaka ya da Rahip Tang Sanzang'ın öğrencileriyle birlikte kutsal Budist yazıtlarını almak için Hindistan'a yolculuklarını anlatır. Maymun Kral ya da Sun Wukong bu öğrencilerden biridir. (ç.n.)

2) Çin klasiklerinden biri olan antik bir Çin yıllığıdır. Lu Devleti'nin, MÖ 722 - 481 yılları arasını kapsayan resmî yıllığı olup, 241 yıllık bir dönemi anlatır. Yıllık formunda hazırlanmış olan en eski Çin tarih metnidir. (ç.n.)

olduğunda şöyle bir bakmış, çok ciddi bir çalışma yapmamıştı. Tabii onları hatırlayabilmesi söz konusu bile olamazdı. İmtihana tabi tutulursa geçmesi mümkün değildi. Zaten bu yazı tarzından hiç hoşlanmıyordu. Zaten bilgeler de bu türde yazmamışlardı, o zaman insan bu vasıtayla öğretilerinin özünü nasıl anlamayı bekleyebilirdi? Bürokratik ilerleme peşinde olanların başarıya giden altın yola çıkmak için kullandıkları bir vasıtadan başka bir şey değildi. Jia Zheng gitmeden önce okuması için bu yazılardan yüz tane seçmişti ama Baoyu ara sıra, oradan bir paragraf, buradan bir paragraf okuyarak onlara şöyle bir bakmış; yazarın yerinde ya da abartılı, komik ya da hüzünlü ifadeleri dikkatini çekmişti. Tek bir makaleyi bile ciddi bir şekilde incelememişti.

Yeniden incelemeye başladı ama şimdi birini incelese, yarın başka bir şeyin sorulacağından emindi ve bütün gece okusa hepsini bitiremezdi. Kısa süre içinde, yapmaya çalıştığı şeyin sinirlerini daha da bozmaktan başka bir şeye yaramadığını anladı; o böyle amaçsız çalışırken, bir oda dolusu kız uyuyamıyordu.

Baş hizmetçileri Xiren, Sheyue ve Qingwen mumların fitillerini kırpıp, ona çay getiriyorlardı ama daha küçük olanlar ne yataklarına gidebiliyor ne de kendilerini uyanık tutacak bir şeyle meşgul olabiliyorlar; oturmuş, yorgunluktan başları önlerine düşmüş bir şekilde uyukluyorlardı. Qingwen çok sinirlendi.

"Sizi tembel kaltaklar! Her gün ölü gibi uyuyorsunuz. Hayatınızda bir kere geç saate kadar oturmanız gerekti, şu hâlinize bakın! Biraz canlanmazsanız her tarafınıza iğne batırırım!"

O sırada dışarıdan bir gürültü geldi. Sedirde otururken uyuyakalan bir hizmetçinin başını paravana vurduğu anlaşıldı. Qingwen'in tehdidi üzerine uyanınca, başına vuranın Qingwen olduğunu sandı. Kızcağız gözünde yaşlarla merhamet dilemeye başlayınca ötekiler çok güldüler.

"Oh, yo! Lütfen, Qingwen! Bir daha yapmayacağıma söz veriyorum!"

"Sakın onu cezalandırma." diye seslendi Baoyu. "İzin ver de küçükler gidip yatsınlar. Siz de öyle, hepinizin ayakta olmasına gerek yok. Sırayla uyuyun."

"Siz çalışmanıza bakın, küçük beyefendi." dedi Xiren. "Sadece bu gecen var; aklını kitaplarına ver. Şu sıkıntıyı bir atlattın mı sonra istediğin her şeyi yaparsın."

O kadar içtenlikle söylemişti ki Baoyu birkaç dakika çalışmasına konsantre oldu. Sheyue ezber yaparken boğazı kurumasın diye ona bir fincan çay verdi. Elinden fincanı alırken üzerinde sadece bir tunik olduğunu fark etti.

"Akşam hava çok soğuk oluyor." dedi. "Üstüne başka bir şey daha giyseydin."

Sheyue gülerek kitabını işaret etti.

"Beni dert etme de buna odaklan." dedi.

Lafını bitirir bitirmez, Fangguan -ya da Baoyu'nün sevdiği şekliyle Venturina- telaş içinde dışarıdan koşarak geldi.

"Ah, olamaz! Adamın biri duvardan atladı!" dedi.

"Nerede?" diye bağırdı diğerleri ve daha büyük olan hizmetkârlara seslenerek gidip bakmalarını istediler.

Bu korku Qingwen için bir lütuf gibiydi. Baoyu'nün bu çalışma işini ne kadar abarttığını görüp, bütün gece uyumazsa, sabah imtihana girecek hâli kalmayacağını bilerek, onu bu işten kurtarmanın bir yolunu arıyordu zaten. Bu olay da ona bir fikir verdi.

"Yarın kendini kurtarmak için neden bu olayı bahane etmiyorsun?" diye sordu. "Korkudan hastalandığını söylersin."

Bu teklif Baoyu'nün tam aradığı şeydi. Gece nöbetindeki kadınları çağırdı, fenerleri yakmalarını ve kapsamlı bir araştırma yapmalarını söyledi. Ama kimseyi bulamadılar.

"Küçük kızlardan biri yarı uykulu bir hâlde dışarı çıkıp, rüzgârda sallanan dalları insan sandı herhâlde." dediler.

"Saçmalamayın!" dedi Qingwen. "Doğru dürüst nöbet tutmadığınız için başınızın derde girmesinden korkup bu bahaneyi uydurdunuz. Sadece içimizden biri görmedi ki; bir sürü kişi gördü. Baoyu de bizimleydi. Korkudan hasta oldu. Yüzü korkunç görünüyor, ateşi de var. Şimdi Wang Hanım'a gidip ona bir sakinleştirici alacağım. Tabii neye üzüldüğünü soracak. Ona ne diyeyim? Bir ağaca baktığı için korktuğunu mu?"

Bu sözler kadınları korkutmuş olmalı ki derhâl gidip araştırmaya devam ettiler. Bu arada Qingwen ve Venturina, Baoyu'nün Bahçe'de bir şey gördüğü için hastalandığını herkesin duyacağı şekilde yaygara kopartarak ilaç almaya gittiler. Wang Hanım birisini gönderip ilaç getirtti ve nöbettekilere derinlemesine araştırma yapmaları için talimat verdi. Özellikle Bahçe'ye en yakın kapıda nöbet tutan gençlerin dikkatle sorgulanmalarını istedi. Bu talimatların sonucunda, gecenin geri kalanında Bahçe'de bir curcuna yaşandı. İnsanlar fenerler ve meşalelerle dört bir yana dağıldılar. Sabah dörtte bütün erkek ve kadın hizmetkârlar evlerinden çağrılıp konakta gece nöbetinde olan kadın erkek herkesi sorguya çekmeleri emredildi.

Büyükanne Jia Baoyu'nün korkudan hastalandığını öğrenince nedenini sordu. Ötekiler de açıklama yapmak zorunda kaldılar.

"Hiç böyle bir şey olacağını düşünmemiştim." dedi. "Geceleri bizi korumaları beklenen insanların bu kadar dikkatsiz olmaları çok korkunç! Hatta içlerinden bazılarının suçlu olabileceklerini düşünmek beni çok endişelendiriyor!"

Xing Hanım ve You Shi sabah görevleri için geleli çok olmamıştı; Li Wan, Xifeng ve kızlar da oradaydılar. Hiçbiri bir şey söylemeye yeltenmedi. Sonunda Tanchun gülerek öne çıkıp sessizliği bozdu.

"Son birkaç aydır Kuzen Feng kendisini iyi hissetmediğinden oldu." dedi. "Bahçe'deki hizmetkârlar eskisinden de dikkatsizler. Daha önce arada bir oluyordu: Aynı vardiyada nöbet tutan üç dört kişi uyumamak için bir araya gelip zar atıyor ya da kâğıt oynuyordu. Ama giderek daha da pervasız oldular, kumar kulübü kurdular, hatta kasiyerleri bile var, bir oturuşta kırk, elli dizi sikke el değiştiriyor. İki hafta önce işler öyle bir hâl aldı ki oyun yüzünden kavga çıktı." dedi.

"Madem biliyordun neden kimseye söylemedim?" diye sordu Büyükanne Jia sert bir şekilde.

"Anneme söylemedim çünkü çok meşgul olduğunu ve kendisini iyi hissetmediğini biliyordum." dedi Tanchun. "Yengeme söyledim; kadınlar birkaç kere uyarıldılar. Ondan sonra biraz daha dikkatli davranmaya başladılar."

"Sen daha çocuksun." dedi Büyükanne Jia. "Bu işin ne kadar ciddi olduğunu bilmiyorsun. Kumarı önemsiz bir şey sanıyorsun ve tek korkulacak tarafının kavga olduğunu zannediyorsun. Hâlbuki kumar olan yerde içki de vardır; muhtemelen kapıyı kilitlemediler, tabii insanlar bir şeyler almak için dışarı çıktılar; o zaman da daha ne olduğunu bile anlamadan hırsızlar içeri girdiler. Hava karardığında ve insanlar azalınca dünyadaki en kolay şeydir bu. Ah, gökler yardımcımız olsun! Orada hep kızlar yaşıyorlar, hizmetçilerin iyisi de var, kötüsü de. Her şey olabilirdi! Hırsızlıktan daha fena şeyler de var! Bir skandal olurdu! Hafife alacağımız bir şey değil bu."

Bu nutuktan sonra Tanchun sessizce oturdu.

Xifeng hâlâ iyi değildi ve her zamanki coşkusu yoktu ama büyük hanımefendinin ne kadar ciddi olduğunu görünce enerjisini toplamayı başardı. Kendisi hasta olduğunda böyle bir şeyin meydana gelmesinin büyük bir talihsizlik olduğunu söyledi, sonra Lin Zhixiao'nın karısını ve diğer üç baş hizmetçiyi çağırtıp, Büyükanne Jia ve oradaki herkesin önünde iyice payladı. O söyleyeceklerini bitirince, Büyükanne Jia kumarı düzenleyenleri ve oynayanları bulmalarını emretti. Bilgi verenleri ödüllendirmeleri, saklayanları da cezalandırmaları için yetki verdi.

Büyükanne Jia'nın o kadar sinirlendiğini gören kadınlar dost ve akrabalarını gizlemeye yeltenemediler; aralarında nöbetteki yaşlı kadınlardan bazıları da vardı. Hemen Bahçe'ye gidip bütün kadınları bir araya topladılar ve hiçbirine ayrıcalık yapmadan teker teker sıkıştırmaya başladılar. Önce biraz dirençle karşılaştılar ama sonunda, yeterince sabırlı ve ısrarlı şekilde sorgulama yapıldığı zaman hep olduğu gibi, sular duruldu ve taşlar ortaya çıktı. Araştırmaları bittiğinde, üç elebaşı ve sekiz yardımcı, yirmi kadar da katılımcı olduğu ortaya çıktı. Hepsi Büyükanne Jia'nın dairesine götürüldü; avluda sırayla dizilip diz çöktüler, kafalarını yere vurarak merhamet dilediler.

Büyükanne Jia üç elebaşının adlarını ve kasada ne kadar para toplandığını sordu. Üçünden birinin Lin Zhixiao'nın karısının anne tarafından kuzeni, birinin Aşçı Liu'nun kız kardeşi, diğerinin de Yingchun'ün sütannesi olduğu ortaya çıktı. Daha küçük çapta

çalışan sekiz yardımcının da adları belliydi ama bizi ilgilendirmiyor.

Büyükanne Jia bütün zarların ve kâğıtların toplanıp yakılmasını emretti. Paraya da el konup hizmetkârlar arasında paylaştırılacaktı. Asıl suçlulara, kalın bambu sopalarla kırk kere vurulacak, işten kovulacaklar ve bir daha çalıştırılmayacaklardı. Diğerleri de yirmi sopa cezası aldılar, üç aylık maaşları kesildi ve artık tuvalet temizliği yapacaklardı. Bu cezaları verdikten sonra Lin Zhixiao'nın karısını, böyle şeylerin olmasına izin verdiği için azarladı.

Akrabası kendisini utandırdığı ve herkesin içinde azarlandığı için rezil olan Lin Zhixiao'nın karısı, aşağılanmış hisseden tek kişi değildi. Kuzenleriyle beraber Büyükanne Jia'nın yanında oturan Yingchun da kendi sütannesinin baş suçlulardan biri olduğu ortaya çıkınca aynı şekilde utandı. Daiyu, Baochai ve Tanchun onun için çok üzüldüler ve yaşlı kadın için araya girdiler.

"Yingchun'ün hatırı için onu affedemez misin?" diye yalvardılar. "O kumarbaz değil. Arada bir kendini kaptırıyor sadece."

"Siz ne söylediğinizin farkında değilsiniz." dedi Büyükanne Jia. "Bu yaşlı dadıların hepsi aynı. Bebekken sizi emzirdiler diye özel muameleye hak kazandıklarını sanıyorlar. Diğer bütün hizmetkârların toplamından daha büyük bela onlar çünkü ne zaman kötü bir şey yapsalar sizin bunu örtbas edeceğinizi düşünüyorlar. Biliyorum. Bu insanlarla çok fazla tecrübe yaşadım. Şimdi ibret olsun diye birini cezalandırırsam her şeyi hallolur. Bu işi bana bırakın. Ne yaptığımı biliyorum."

Bunun üzerine kızlar hiçbir şey diyemediler. Sonra büyük hanımefendinin uyku saati geldi, herkes çıktı. Ama çok sinirli olduğunu bildiklerinden kendi dairelerine dönmediler. Bir kısmı, uykudan kalktığında hazır olmak için dışarıda bekledi. You Shi sohbet etmek için Xifeng'a uğradı ama genç kadının hiç keyfi olmadığını görünce Li Wan ve diğer kızları görmek için Bahçe'ye gitti. Xing Hanım da bir süre Wang Hanım'ın evinde oturduktan sonra Bahçe'de yürüyüş yapmaya gitti. Daha kapıya ancak gelmişti ki Büyükanne Jia'nın dairesindeki küçük hizmetçilerden

biri olan Numskull[1] ile burun buruna geldi. Kız, elindeki parlak renkli bir nesneye bakıp kendi kendine kıkırdayarak yürüyordu. O kadar dalmıştı ki Xing Hanım'ın yaklaştığını görmemiş, neredeyse çarpacak hâle geldiğinde başını kaldırıp toparlanmıştı.

"Ne o, Numskull?" dedi Xing Hanım. "Çok neşelisin. O elindeki tuhaf şey de ne? Ver bakayım."

Numskull, on dört, on beş yaşlarındaydı ve son zamanlarda Büyükanne Jia'nın dairesindeki ağır işlere yardım etmeye başlamıştı. İri yarı, geniş yüzlü, kocaman ayaklı bir kızdı. Zekâ gerektirmeyen ağır işleri yapmaya hevesli ve becerikli biri olarak, neredeyse yarım akıllı denecek kadar aptal ve doğduğu günkü kadar cahil ve saftı. İstemeden de olsa komik şeyler söylerdi. Büyükanne Jia onunla eğlenir ve hata yaptığında kızmazdı. Ona Numskull adını takan da kendisiydi. Numskull, yapacak bir işi olmadığında Bahçe'ye oynamaya giderdi. Şimdi de Bahçe kapısının hemen içindeki kayalıkların arkasına çekirge yakalamaya gitmişti; bununla uğraşırken çok güzel, işlemeli bir kese buldu. Kesenin üzerindeki nakış öyle alışıldığı gibi kuşlar ve çiçekler değil, birbirlerine sarılmış, çıplak insan figürleriydi. Arka tarafında da yazılar vardı. Numskull çıplak insanların ne yaptıklarını anlamayacak kadar saftı. Biraz düşündükten sonra ya dövüşen iki şeytan ya da güreşen iki insan olduklarına karar verdi ama hangisinin doğru olduğunu bilemedi. Bulduğu şeye gülerek, Büyükanne Jia'nın fikrini almaya giderken neredeyse Xing Hanım'a çarpacaktı.

"Evet, doğru söylediniz, hanımefendi." dedi. "Gerçekten de çok tuhaf bir şey. Baksanıza!"

Xing Hanım kendisine uzatılan keseyi aldı. Üzerindeki resmi inceleyip irkildi.

"Bunu nerede buldun?" diye sordu, Numskull'ı kolundan yakalayarak.

"Kayalıkların arkasında." dedi kız. "Çekirgeleri seyrediyordum."

---

1) İng. Ahmak, mankafa. (ç.n.)

"Sakın kimseye söyleme." dedi Xing Hanım. "Bu çok kötü bir şey, Numskull. Bu kadar ahmak olmasaydın buna dokunduğun için dayak yerdin. Tek kelime bile etme kimseye!"

Numskull korkudan sapsarı kesildi.

"Yo, yo, söylemem!" dedi.

Xing Hanım'ın önünde eğilip, gözleri fal taşı gibi, ağzı bir karış açık kaçtı.

Xing Hanım etrafına bakındı. Görünürde sadece hizmetçiler vardı, belli ki keseyi onlardan birine veremezdi. Bu yüzden kıyafetinin koluna sıkıştırdı. Nereden gelmiş olabileceğini düşündü ama hissettiklerini yüzüne hiç yansıtmadan Bahçe'den geçip Yingchun'ün dairesine doğru yoluna devam etti.

Yingchun, annesinin geldiği haber verildiğinde, hâlâ kara kara sütannesinin suçunu düşünüyordu. Hemen onu karşılamak için dışarı çıktı. Xing Hanım oturdu, çay ikram edildi ve kızını azarlamaya başladı.

"Artık çocuk değilsin! Sütannenin böyle şeyler yaptığından haberin varsa, neden onunla konuşmadın? Başkalarının sütanneleri belaya hiç bulaşmıyorlar, seninki neden bulaşıyor? Seni hiç anlamıyorum!"

Yingchun başını önüne eğmiş, kuşağıyla oynuyordu. Bir süre sonra cevap verdi.

"İki kere konuştum onunla ama beni dinlemedi. Ne yapabilirdim? O benim sütannem. Onun bana ne yapmam gerektiğini söylemesi lazım, benim ona değil."

"Saçma!" dedi Xing Hanım. "Yanlış bir şey yapsan tabii ki buna hakkı var ama böyle kendisinin suçlu olduğu bir durumda, senin bir hanım olarak ona karşı otoriteni kullanman gerekir. Yine de sana itaat etmezse, o zaman gelip bana söylemen lazım. Ama sen herkesin haberi olana kadar olayları geçiştirince, şimdi hepimiz rezil olduk. Ne düşündün, bilmiyorum. Eğer kumar kulübünün kasası oysa, başlangıçta parayı bir yerden bulmuş olmalı. Sermaye bulmak için kıyafetlerini ve mücevherlerini rehin vermeye seni ikna ettiğini duysam hiç şaşırmam. Sen öyle

yumuşak ve zayıf birisin ki kendininkileri bile ödünç vermişsindir. Eğer verdiysen ve geri alamazsan, sakın gelip benden para isteme çünkü bende de yok. Festival zamanı onlara ihtiyaç duyduğunda ne yapacaksın, bilmem."

Yingchun, hâlâ başı önüne eğilmiş bir hâlde sesini çıkarmadı. Onun tepkisizliği Xing Hanım için çok kışkırtıcıydı.

"Ağabeyin ve yengen üstün ve güçlüler. Bütün evi idare ediyor, çekip çeviriyorlar ama seninle hiç ilgilenmiyorlar; hâlbuki tek kardeşlerisin sen! Benim çocuğum olsaydın ve sana ayrımcılık yapılsaydı, yapacak bir şeyimiz olmazdı. Ama benim öz çocuğum değilsin. Sen ve Lian'in anneleri aynı olmasa da en azından babalarınız aynı; insanları sana güldüreceğine biraz dikkat göstermesi gerekirdi.

"Olaylar nasıl bu hâle geldi bilmem. Senin annen Sör She'nın odalıklarından biriydi. Kuzenin Tan'ın annesi de Lort Zheng'ın, bu nedenle ikiniz de hayata aynı yerden başladınız. Aslında senin annen sağken Zhao'dan on kat daha iyiydi, dolayısıyla senin de Kuzen Tan'dan on kat daha iyi olman gerekir. Ama değilsin. Hiçbir açıdan dengi bile değilsin. Ne tuhaf! Bilmem belki de hiç çocuğum olmasa daha iyi olurdu. Benimkiler ancak beni komik duruma düşürüyor."

Onlara refakat eden hizmetçiler araya girip, "Bizim genç hanımımız çok iyi kalpli ve dürüst; aklına geldiği gibi konuşup kuzenlerini küçük düşüren Bayan Tan gibi değil. Genç hanımımızın nasıl olduğunu gayet iyi biliyor ama hiç ilgi göstermiyor." dediler.

"Kendi ağabeyi ve yengesi böyle davranırlarsa başkasından ne beklenebilir?"

Tam o sırada Xifeng'ın geldiği bildirildi.

Xing Hanım homurdandı.

"Söyle ona evine dönüp iyileşmeye çalışsın." dedi cevap bekleyen hizmetçiye. "Burada onun hizmetine ihtiyacım yok."

O hizmetçi çıkarken, Büyükanne Jia'nın dairesine gözcü olarak gönderilen bir başkası geldi ve büyük hanımefendinin uyandığını haber verdi. Xing Hanım gitmek üzere kalktı. Yingchun avlu kapısına kadar geçirdi onu.

"Şimdi ne olacak?" dedi Xiuju, Yingchun geri dönünce. "Geçen gün size incili altın Zümrüdüanka tacın kaybolduğunu haber verdiğimde, ne olduğunu sormadınız bile. Hatta size sütannenin kumar parası için rehin vermek amacıyla yürüttüğünü söyleyince, bana inanmadınız, 'Siqi bir yere kaldırmıştır.' dediniz. Ona sordum. Hasta olduğu halde, gayet iyi hatırlıyordu: 'Elimi bile sürmedim. Ay Festivali'nde takılmak üzere raftaki kutuda duruyordur.' dedi. Sütanneye birisini gönderip tacı ne yaptığını sormanız gerekirdi. Ama siz çok yumuşak bir hanımefendisiniz, insanları kırmaktan korkuyorsunuz. İşte şimdi yok, yarın bir tek siz taç takmadığınızda çok tuhaf olmayacak mı?"

"Sormaya gerek yoktu." dedi Yingchun. "Parasız kaldığı için onun aldığı aşikârdı. Kimse görmeden götürdü, birkaç gün sonra parası olduğunda alıp yine aynı şekilde geri getirecekti. Sanırım unuttu. Bugün olanlardan sonra artık sormanın bir anlamı yok."

"Hayır, unutmuş olamaz!" dedi Xiuju. "Geçmiş tecrübelerine dayanarak sizin hiçbir şey yapmayacağınızı iyi biliyor, bu yüzden getirip yerine koymadı. Sanırım ben ne yapacağımı biliyorum. Gidip Bayan Lian'e söyleyeceğim. Ya bizzat kendisi sütanneye sorar ya da daha iyisi, birisine para verip rehinci dükkânına onu geri almaya gönderir."

"Asla böyle bir şey yapmayacaksın!" dedi Yingchun. "Bana bırak. Daha çok sorun yaratacağıma onsuz kalmak en iyisi."

"Nasıl bu kadar zayıf olabiliyorsunuz?" diye karşı çıktı Xiuju. "Haklarınızı savunmazsanız her şeyinizi yağmalarlar! Ben gidiyorum."

Hemen fırladı; Yingchun hiçbir şey söylemedi ve onu durdurmaya kalkışmadı.

Onlar konuşurlarken, yaşlı sütannenin oğlu Wang Zhu'nun karısı kapının dışından her şeyi dinlemişti. Kayınvalidesi için Yingchun'e yalvarmaya gelmişti ama onun Xiuju ile taç konusunda konuştuğunu duyunca geri durmuştu.

Yingchun çok zayıf ve güvensiz olduğundan Zhu'nun karısı, normalde kayınvalidesinin yağmalamalarını keşfetmesine pek

aldırmazdı ama Xiuju, Xifeng'a haber verilmesi için ısrar edince, buna engel olmak için bir şey yapılmazsa sonuçlarının çok kötü olacağını görebiliyordu. O zaman içeri girip kızı durdurmaya çalıştı.

"Bayan Xiuju!" dedi tuhaf bir gülümsemeyle. "Lütfen olay çıkarmayın! Kayınvalidemin yaşlı ve ahmak olduğunu kabul ediyorum. Kumarda kaybedip tekrar kazanma şansı olmayınca hanımefendinin tacını ödünç almış. Yerine geri koyma fırsatını bulamadan böyle bir sorunun patlak vereceğini hiç beklemiyordu. Her ne olursa olsun, o hanımefendiye ait ve unutmaya hiç niyetimiz yok. Önünde sonunda geri getireceğiz. Eğer getirmeyecek olsak, ben şimdi burada olmazdım. Hanımefendiye, bebekken emdiği sütün hatırına, büyük hanımefendiye gidip kayınvalidem için yalvarmasını istemeye geldim."

"Sevgili kardeşim, eğer böyle bir ümidin varsa, bir an önce vazgeçsen iyi olur. Asla gidip yalvarmam. Bir yıl beklesen bile yapmam. Bayan Bao, Bayan Lin ve diğerleri bunu denediler zaten ama büyük hanımefendi dinlemedi bile. Beni hiç dinlemez. Bir gün için yeterince küçük düştüm; daha fazlasını aramaya hiç niyetim yok."

"Sizin Zümrüdüanka tacını geri getirip getirmeyeceğiniz başka bir şey; hanımımızın kayınvaliden için yalvarması başka!" dedi Xiuju. "İkisini birbirine karıştırma. Hanımım kayınvaliden için yalvarmazsa, tacı geri getirmeyeceğinizi söylemiyorsun herhâlde? Önce tacı alıp geri getir de sonra bu konuda konuş bence."

Yingchun'ün reddetmesi ve Xiuju'nün sert sözleri, Zhu'nun karısını utandırdı ve bir an için ne diyeceğini bilemedi ama sonra yine dili çözüldü. Yingchun'ün yumuşak mizacından yararlanarak, onun yanında Xiuju'yle gürültülü bir tartışmaya girdi.

"Bu kadar kibirli ve iddialı olmayın, Bayan Xiuju! Bu konaktaki diğer dairelere bir bakarsanız, bir tanesinde bile pozisyonun avantajlarından yararlanmayan bir sütanne yoktur. Neden siz bu kadar titizsiniz, anlamıyorum. Sadece siz hizmetçilerin aşırmanıza izin veriliyorsa, o başka. Xing Hanım'ın yeğeni bizimle beraber yaşamaya geldiğinden beri, hanımefendi her ay bir tael küçük hanımın annesi için ayırmamızı istedi. Bu da demek oluyor ki ar-

tık bir değil iki hanımımız olduğu hâlde, artan masraflara rağmen bir ayda daha az parayla idare etmek zorundayız. Malzemeleriniz bittiğinde bunları karşılamak zorundayız. Kim gidip para isteyecek? Biz tabii. Şimdiye kadar şu ya da bu şekilde cebimizden otuz tael harcadık. Paranın boşa gittiğini görebiliyorum."

Xiuju onun lafını bitirmesini beklemeden tükürdü.

"Otuz tael mi?" dedi öfkeyle. "Bunu nereden çıkardın? Küçük hanımın senden istediği tek bir şey söylesene bana!"

Yingchun, annesinin açık açık cimrilikle suçlanmasından rahatsız oldu.

"Tamam, bu kadar yeter!" dedi kadına. "Tacı geri veremiyorsanız vermeyin. Başka meseleleri bu işe karıştırıp bağırarak herkese duyurmaya gerek yok. Hiçbir şey istemiyorum. Annem sorarsa kaybettiğimi söylerim. En azından bu konuda endişelenme ve gidip dinlen. Bu kadar yaygaraya ne lüzum var?"

Sonra Xiuju'ye çay getirmesini söyledi. Xiuju hem sinirli hem de endişeliydi.

"Siz böyle düşünebilirsiniz, hanımım peki ya biz? Bu kadın sizi tacınızdan mahrum etmekle kalmayıp, parasını harcadığınızı iddia ederek taçla onu telafi etmeye çalışıyor. Eğer Xing Hanım bunu duyar da nasıl bu kadar harcayabildiğinizi sorarsa, suç bizim üstümüze kalacak. Bu hiç adil değil!" dedi ve ağlamaya başladı.

Hasta yatağında bütün konuşmaları sabırsızlık içinde dinleyen Siqi kendisini tutamadı. Yataktan fırlayıp tartışmada Xiuju'ye destek olmaya geldi. Onları susturmak için tek girişiminin başarısız olduğunu gören Yingchun, Tai Shang'ın *Göklerin Ödülleri ve Cezaları* kitabını alıp yüksek sesle okumaya başladı.

Zhu'nun karısı ve iki hizmetçi şiddetle kavga ederlerken, Baochai, Daiyu, Baoqin ve Tanchun geldiler. Yingchun'ün sütannesinden dolayı hâlâ endişeli olabileceğini düşünerek önceden haberleşip bir araya toplanmış ve onu neşelendirmeye gelmişlerdi. Avluya girer girmez, içeride süren tartışmanın sesini duydular. Tanchun pencereye yaklaşıp içeri bakınca Yingchun'ün sedirde uzanmış, yarım metre ötesinde süren kavgaya hiç aldırmadan kitap okuduğunu gördü. Güldü. O anda iki genç hizmetçi misafirler girsin diye kapı perdesini kaldırdı ve geldiklerini haber verdi.

Yingchun hemen kitabı bırakıp onları karşılamak için kalktı. Yeni gelenleri, özellikle de aralarında Tanchun'ün olduğunu gören Zhu'nun karısı susup dışarı sıvışmaya yeltendi.

"Az önce kim bağırıyordu öyle?" diye sordu Tanchun, otururken. "Sanki kavga var gibiydi."

"Yok bir şey." dedi Yingchun. "Hizmetçilerin her zamanki velveleleri. Yine pireyi deve yapıyorlardı."

" 'Altın Zümrüdüanka' ile ilgili bir şey duydum." dedi Tanchun. "Hizmetçilerin sırtından geçiniyormuşuz! Onlardan para isteyen kimmiş? Herhâlde sen değilsin, kuzen? Hizmetçilerden para isteyecek değilsin ya? Herkes gibi ödeneğin var senin de."

"Haklısınız, hanımefendi, tabii ki istemiyor!" dediler Siqi ve Xiuju. "Bütün genç hanımlar aynı parayı alıyorlar, sütanneleri ve dadıları kendi paralarını diledikleri gibi harcamakta özgürler, neye ihtiyaçları olsa istiyorlar. Şimdi kalkmış, genç hanımımızın fazla para harcadığını ve bunu kendilerinin telafi ettiğini iddia ediyor. Hanımımız ne zaman onlardan bir şey istemiş?"

Tanchun güldü.

"Eğer kuzenim istemediyse, bizi kastediyorlar o zaman." dedi. "İçeri çağır da kendim sorayım."

"Saçmalama canım!" dedi Yingchun gülerek. "Seninle bir ilgisi yok, neden üstüne alınıyorsun?"

"Yanılıyorsun!" dedi Tanchun. "Sen ve ben aynı gemideyiz. Seni ilgilendiren şey beni de ilgilendirir. Sana kabalık ediliyorsa, bana da ediliyor demektir. Benim dairemde hakkımda şikâyet edildiğini duysan sen de üstüne alınırdın. Sen ve ben hanımları olarak hizmetçilerle küçük masrafları konuşacak değiliz; bazen ihtiyaç duyduğumuzda isteyebiliriz tabii ki ama bu başka bir konu. Şimdi sen bana altın Zümrüdüanka'nın bu işe nasıl karıştığını söyle."

Wang Zhu'nun karısı Xiuju'nün bu fırsattan istifade kendisini ihbar etmesinden korkup savunma yapmak için içeri daldı. Olup biteni iyice çarpıtarak Tanchun'ün aklını karıştırmaya çalıştı. Ama Tanchun durumu gayet iyi anladığını ortaya koydu.

"Ne kadar aptalsın!" dedi gülerek. "Kayınvaliden zaten başını

derde soktuğuna göre, senin yapman gereken şey, el konulan para bölüşülmeden Bayan Lian'e gidip kendi payını almak ve onunla tacı rehinden kurtarmak olmalı. Aslında bütün bunlar patlak vermeden çok önce böyle yapıp itibarınızı kurtarabilirdin elbette ama artık kurtarılacak bir itibarın kalmadığına göre, suçu itiraf edip parayı al. Kayınvalidenin yaptığı aşikâr. Ne kadar çok suçu olsa da ancak bir kere kafası kesilebilir. Sen beni dinle. Hemen Bayan Lian'e git ve itiraf et. Burada kalıp bağırmakla hiçbir şeyi halledemezsin!"

Kadın Tanchun'ün söylediklerinin doğru olduğunu inkâr edemedi ama Xifeng'a gidip itiraf etmeye korktu.

"Eğer söylediklerini duymasaydım, o zaman durum farklı olurdu, beni ilgilendirmezdi." dedi Tanchun. "Ama artık duyduğuma göre, sana yardımcı olmam lazım."

Tanchun, bir iki dakika önce diğerlerine fark ettirmeden Daishu'ya göz kırparak işaret vermiş, kız da yardım getirmek için dışarı çıkmıştı. Bu yüzden Tanchun, tam bunları söylerken içeri Pinger girince hiç şaşırmadı ama ötekiler için onun gelişi bir mucize gibiydi.

Baoqin sevinçle ellerini çırptı.

"Kuzen Tan'in büyücü olduğunu biliyordum. Tanrıçaları çağırabiliyor!" dedi.

"Bu büyü işi değil, birinci sınıf bir askerî taktiktir." dedi Daiyu. "*Savaş Sanatı*'nda[1] ne der hatırlamıyor musun? 'Savunurken genç kız gibi tedbirli, saldırırken yaban tavşanı gibi hızlı ol, düşmanını gafil avla.' "

Baochai iki kızı bakışlarıyla uyarınca konuyu kapattılar. Tanchun yeni gelenle konuşmaya başladı.

"Hanımın iyileşmedi mi daha?" diye sordu. "Hastalandığından beri işler konusunda ipin ucunu kaçırdı. Benim gibi insanlar için bunun sonuçlarına katlanmak zorunda olmak ne şanssızlık!"

---

1) MÖ 500 yılında Wu Devleti'nde yaşamış olan ünlü komutan, filozof ve askerî bilge Sun Tzu'nun savaş stratejisi üzerine yazdığı, on üç bölümden oluşan yazılarıdır. Dünyanın en eski strateji kuramları olarak kabul edilir. (ç.n.)

"Ne oldu, hanımefendi?" diye sordu Pinger hemen. "Birisi sıkıntı mı çıkardı size? Emrinizdeyim, yapılması gerekeni söyleyin!"

Wang Zhu'nun karısı paniğe kapıldı. Tanchun bir şey diyemeden hemen ileri atıldı.

"Oturun, Bayan Pinger. Her şeyi açıklayabilirim."

Pinger ona ters ters baktı.

"Bayan Tan ile konuşurken sen ne diye lafa karışıyorsun? Zaten edebin olsaydı şimdi burada olmaz, dışarıda saygılı bir şekilde beklerdin. Dışarıda görevli bir hizmetçinin çağrılmadan genç bir hanımın odasına girdiği nerede görülmüş?" dedi.

"Edep mi?" dedi Xiuju. "Ona buralarda rastlayamazsınız. İnsanlar istedikleri gibi paldır küldür buraya girip çıkarlar."

"Öyle yapıyorlarsa bu sizin suçunuz!" dedi Pinger sert bir şekilde. "Bayan Ying bunu yapmak için çok nazikse, sizin onları dışarı atıp, sonra da hanımefendiye bildirmeniz lazım."

Wang Zhu'nun karısı Pinger'nın paylaması karşısında kıpkırmızı kesildi ve dışarı çıktı.

"Şimdi sorunu cevaplandırabilirim." dedi Tanchun, Pinger'ya. "Aslında beni ilgilendiren bir şey değil. Olsaydı belki de bu kadar aldırmazdım. Bu kadının kayınvalidesi, bebekken Bayan Ying'in sütannesi olmasından ve uysal mizacından yararlanıp, kumar oynamak için mücevherlerini almış. Bu da yetmezmiş gibi, Bayan Ying'in onlara borcu olduğu numarasıyla, kayınvalidesi için araya girmesi konusunda şantaj yapmaya cüret ediyor. Onu bu iki hizmetçiyle Ying'in yatak odasında kavga ederken buldum, Ying de çaresizce bir kenarda oturuyordu. Şimdi sana bir şey soracağım. Bu kadın kalın kafalı olduğu için mi anlamıyor, yoksa onu başka biri mi kışkırttı? Yani önce Bayan Ying'i devreden çıkarıp sonra bana ve Bayan Xi'ye geçme planları mı yapıyorlar?"

"Yok canım!" dedi Pinger, bu soruyu şaka olarak kabul ederek. "Hanımım böyle bir şeye kalkışacak kadar kötü değil!"

"Bilemiyorum." dedi Tanchun soğuk bir şekilde. "Herkes kendi çektiğini bilir. 'Dudaklar giderse dişler üşür.' derler. Bayan Ying'e bunların yapıldığını görünce elimde olmadan biraz gerildim."

Pinger Yingchun'e dönüp, sorgular gibi baktı.

"Eğer bu kadın sütkardeşinizin karısı olmasaydı, bu konuyu halletmek daha kolay olurdu. Şimdi iş size kaldı, hanımefendi." dedi.

Bu süre boyunca Yingchun, Baochai ile yan yana oturmuş, *Ödüller ve Cezalar*'dan hikâyeler okuyordu. Tanchun'ün dediklerini duymamıştı bile ama birden kendisine hitap edildiğini fark edince, kendisinden ne istendiğine dair belli belirsiz bir fikri oldu. Gülümseyerek cevap verdi.

"Bana sorma! Yapabileceğim hiçbir şey yok. Başlarını belaya sokmak istiyorlarsa, sonuçlarına katlanacaklar. Söyleyebileceğim tek şey, cezalarını azaltmak için hiçbir şey yapamam ama artırmak için de yapmayacağım. Bana söylemeden aldıkları taca gelince, geri getirirlerse buna memnun olurum; getirmezlerse istemem. Eğer hanımefendilerden biri bana onu soracak olursa, gerçeği onlardan saklayacağım; bunu şerefli bir şekilde başarırsam, bu insanlar kendilerini şanslı addedebilirler ama başaramazsam, onlara doğruyu söylemek zorunda kalırım. Onların suçunu örtbas edeceğim diye hanımefendileri bile bile kandırmam söz konusu bile olamaz. Beni fazla yumuşak ve kararsız bulabilirsiniz. Bu meseleyi kolayca ve hanımefendileri üzmeyecek şekilde halletmenin daha iyi bir yolunu biliyorsanız, onu uygulayın; ben karışmam."

Diğerleri bu cevaba çok şaşırdılar.

"Yingchun bana, avlusunda kurtlar ve kaplanlar sinsice dolaşırken, içeride teolojik konuları konuşmaya devam eden keşişi hatırlattı." dedi Daiyu gülerek. "Erkek olsaydı bizimki gibi büyük bir evi nasıl idare ederdi acaba?", "Cevap da sorunun içinde." dedi Yingchun gülerek. "Bir eli yağda bir eli balda yaşayan pek çok erkek bir kriz anında olaylara bundan farklı yaklaşmaz. Tai Shang der ki 'Bütün erdemli işlerin içinde başkalarına yardım etmek en mükemmelidir.' Ben hiç kimseye yardım edemiyor olabilirim ama işleri daha beter yapmak için de yoldan çıkmayacağım. Durduk yere düşman edinmenin ya da kimsenin faydasına olmayan bir şey için çabalamanın ne anlamı var?"

Konuşmasını bitirmeden avluya birisinin girdiğini duydular. Kim olduğu gelecek bölümde.

74. BÖLÜM

Kötü niyetli konuşmalar, Wang Hanım'ın Bahçe'de araştırma yaptırmasına neden olur.

Xichun adını korumak için Ningguo Konağı'yla ilişkisini keser.

Yingchun'ün sorusuna cevap veriş şekli Pinger'yı güldürdü. Sonra Daiyu'nün yorumuna karşı kendisini haklı çıkarma çabası birisinin gelişiyle yarım kaldı. Önceki bölümü tam orada bırakmıştık.

Gelen Baoyu'ydü. Kumarın baş organizatörlerinden birinin Aşçı Liu'nun kız kardeşi olduğu ortaya çıkınca, Aşçı Liu'nun Bahçe'deki düşmanları, onu yerinden etmek için bu fırsatı kullanmak istediler. Grup hâlinde Xifeng'a gidip, kardeşiyle ortaklaşa çalıştığını ve kazandıklarını paylaştığını iddia ederek, onu cezalandırmak için gereğini yapmasını söylediler. Aşçı Liu bunu duyunca önce paniğe kapıldı; sonra Kızıl Neşe Avlusu'ndaki dostlarını hatırlayıp, yolda kimseye görünmemeye dikkat ederek hemen oraya gitti. Olup bitenleri Baoyu'ye söylemeleri için Qingwen ve Venturina'ya yalvardı. Olanları öğrenen Baoyu, Yingchun'ün sütannesi de aynı şeyle suçlandığından, yalnız başına gidip Aşçı Liu için merhamet isteyeceğine, Yingchun'le güç birliği yapmanın daha iyi olacağını düşündü. İşte bu yüzden oraya gelmişti. Maalesef oraya vardığında Yingchun yalnız değildi.

"Daha iyi misin?" diye sordular onu görünce hâlâ şokun etkisinde olduğunu sanıyorlardı. "Neden geldin?"

Onca insanın önünde gerçek geliş nedenini söyleyemediği için, Yingchun'ün nasıl olduğunu görmeye geldiğini söyledi. Diğerleri ona inandılar ve havadan sudan konuşmaya başladılar.

Pinger altın Zümrüdüanka işiyle ilgilenmek için gitti. Wang Zhu'nun karısı da affedilmesi için yalvararak onu takip etti.

"Ne olur ona söylemeyin, hanımefendi! Zümrüdüanka'yı geri getireceğime söz veriyorum." dedi.

"Öyle söyleyip duruyorsun." dedi Pinger soğuk bir şekilde. "Keşke biraz daha önce getirip bu beladan kurtulsaydın! Onun haberi olmadan bu işten sıyrılmak istiyorsun, değil mi? Ben de zaten aleyhinde bir şeyler söylemeye hevesli değilim. Sana bir şey diyeyim mi? Bir an önce o tacı geri alıp bana getir. O zaman hanımıma hiçbir şey söylemem."

Zhu'nun karısı o kadar rahatladı ki teşekkür etmek için dizlerinin üzerine çöktü.

"Şimdi işinize geri dönebilirsiniz, hanımefendi. Akşama kadar hazır olacağım. Geri alır almaz getirip size gösterir, sonra da Bayan Ying'e veririm. Olur mu?"

"Tamam." dedi Pinger. "Akşama kadar gelmezsen, olacakların tek sorumlusu sensin."

İkisi de kendi yoluna gitti.

"Evet?" dedi Xifeng, Pinger geri gelince. "Bayan Tan senden ne istiyormuş?"

"Bu kumar meselesini dert etmişsindir diye endişelenmiş." dedi Pinger gülerek. "Son günlerde iştahının nasıl olduğunu sordu."

"Ne kadar da nazik." dedi Xifeng. "Bu arada başka sorunlar var. Demin birileri gelip, Aşçı Liu'yu kardeşiyle kumar işine karışmakla suçladılar. Asıl organizatörün o olduğunu söylediler. Senin her şeyi bırakıp sadece sağlığımla ilgilenmem konusundaki ısrarlarını hatırlayıp hiçbir şey yapmadım. Geçen sefer tavsiyene uymayıp birisini cezalandırmıştım; hem Xing Hanım'ı kırmış hem de hastalanmıştım. Artık ders aldım. Ne isterlerse yapsınlar, umurumda bile değil. Başkaları düşünsün. Endişeden kendimi

yiyip bitiriyorum, sonuçta herkes benden nefret ediyor. Güzel. Artık tek derdim iyileşmek. Sağlığım düzelince de 'Bayan Evet' olacağım. Başkaları ne kadar korkunç şeylerle uğraşırlarsa uğraşsınlar, duyunca 'Evet.' diyeceğim. Başka bir şey düşünmeyeceğim!"

"Keşke böyle olabilsen, hepimiz için harika bir lütuf olurdu!" dedi Pinger.

O anda Jia Lian geldi, ellerini birbirine vurup iç geçirdi.

"İşte yine sorun var! Önceki gün Yuanyang'dan o malzemeleri ödünç aldığım annemin kulağına nasıl gitti? Beni çağırtıp, ona iki yüz tael borç vermemi istedi. Ay Festivali için ihtiyacı varmış. Kimden bulacağımı bilmediğimi söyledim. 'Sen parasız kalınca nereden bulacağını çok iyi biliyorsun. Ben isteyince alabileceğin kimse yok, öyle mi? Geçen gün bin tael karşılığında rehin verdiğin o malzemeleri nereden buldun? Büyük hanımefendinin eşyalarını gizlice aşırabiliyorsun, şimdi iki yüz taele burun kıvırıyorsun. Kimseye söylemediğim için şanslısın.' dedi bana. Gerçekten paraya ihtiyacı olduğunu sanmıyorum. Sebepsiz yere sorun çıkarmak istiyor."

"O zaman burada yabancı kimse yoktu ki haber nasıl sızmış olabilir?" dedi Xifeng.

Onların konuşmalarını dinleyen Pinger o anda kim olduğunu hatırlamaya çalıştı. Birkaç dakika sonra aklına geldi.

"Biliyorum ben." dedi. "O gün sen Yuanyang'la konuşurken kimse yoktu ama akşam malzemeleri gönderdiğinde, büyük hanımefendi için çalışan Numskull'ın annesi temiz çamaşırları getirmişti, bir süre hizmetçilerin yanında oturup sohbet etti. Burada büyük sandığı gördüyse, doğal olarak içinde ne olduğunu sormuştur. Hizmetçiler de yapmamaları gerektiğini hiç düşünmeden söylemiş olabilirler. Bu şekilde olduysa hiç şaşırmam!"

Sonra genç hizmetçileri sorgulamak için içeri çağırdı.

"Geçen gün sandıkta ne olduğunu Numskull'ın annesine hanginiz söylediniz?"

Hizmetçiler korku içinde diz çöküp, hiçbir şey söylemediklerine dair büyük yeminler ettiler.

"Başkalarına çok fazla şey söylememeye her zaman çok dikkat ediyoruz. Bize bir şey sorduklarında, bilmediğimizi söylüyoruz. Kesinlikle bir şey demedik."

Xifeng ihtimalleri gözden geçirdi.

"Ben de söylediklerini sanmıyorum. Onlara haksızlık etmeyelim. Bu meseleyi bir tarafa bırakalım. Şimdi önemli olan annemin ihtiyaç duyduğu şeyi alması. Kendimiz sıkışık durumda olsak da onun gözünden düşmeyelim." dedi, sonra Pinger'ya döndü. "Altın kolyemi çıkar, iki yüz taele rehin verilsin. Para hazır olur olmaz, annene götürebilirsin. Böylece sorun kalmaz." dedi Jia Lian'e.

"Madem götürüyor, dört yüz tael alsın. Bize de para lazım." dedi Jia Lian.

"Hayır, benim ihtiyacım yok." dedi Xifeng. "İki yüz tael lazım değil. Hem zaten şimdi o kadar alırsak, sonra rehinden kurtarmak için parayı nereden bulacağız?"

Pinger kolyeyi getirdi ve Lai Wang'ın karısıyla rehinci dükkânına gönderdi. Kısa süre sonra kadın parayla geri geldi ve Jia Lian annesine götürdü. O gidince, Xifeng ve Pinger, Büyükanne Jia'nın değerli eşyalarının gizlice alındığını kimin söylemiş olabileceğini sorgulamaya devam ettiler.

"Çok fena!" dedi Xifeng. "Zavallı Yuanyang'ın başı derde girecek, bizim yüzümüzden."

Hâlâ kim diye merak ederlerken, Wang Hanım'ın geldiği bildirildi. Bu sürpriz oldu çünkü Xifeng kendilerini ziyarete gelmesi için bir neden göremedi. Pinger'yla beraber onu karşılamaya çıktılar. Wang Hanım'ın yanında, sadece bir tane, en güvendiği küçük hizmetçisi vardı. Yüzünden sinirli olduğu anlaşılıyordu, hiçbir şey demeden hızla iç odaya girip sedire oturdu. Xifeng, endişesini gülüşünün arkasına saklayıp çay servisi yaptı.

"Seni burada görmek alışılmadık bir şeref, hala." dedi.

"Pinger, sen dışarı çık!" dedi Wang Hanım.

"Tabii, hanımefendi." dedi Pinger, meselenin ne olabileceğini çok merak ederek, hizmetçileri de alıp odadan çıktı. Herkes çı-

kana kadar kapının dışında bekledi, sonra kapıyı kapatıp, kimse girmesin diye merdivenlerin başında oturdu.

Paniğe kapılan Xifeng, neden geldiğini merak ederek halasına bakarken, neredeyse ağlamak üzere olan Wang Hanım kolundan nakışlı bir kese çıkarıp sedire fırlattı.

"Şuna bak!" dedi.

Xifeng çabucak keseyi aldı ve şaşkınlık içinde, ipek üzerine çok güzel işlenmiş ahlaka aykırı bir resme bakarken buldu kendisini.

"Nereden çıktı bu?" diye sordu.

Wang Hanım'ın gözünde biriken yaşlar yanaklarından aşağıya süzüldü; titreyen sesi boğuk çıkıyordu.

"Bana mı soruyorsun? Ben bütün gün bir kuyunun dibinde oturuyorum. Sen çok titiz bir genç hanım olduğundan, her şeyi sana emanet edip dinleniyordum ama görünüşe bakılırsa ev idaresinden benden daha iyi değilmişsin. Böyle bir şeyin Bahçe'de bırakıldığını düşünsene, güpegündüz, kayalıklarda, herkesin görebileceği bir şekilde! Büyük hanımefendinin hizmetçilerinden biri bulmuş. Eğer şans eseri kayınvaliden kızın elinde görmeseydi, doğruca büyük hanımefendiye gidecekti. Sanırım oraya nasıl gittiğini sen bana açıklayacaksın."

Öfkelenme sırası Xifeng'a gelmişti.

"Benim olduğunu nereden biliyorsun?" diye sordu.

Wang Hanım içini çekti ve biraz gözyaşı döktü.

"Bunu nasıl sorarsın? Bu evde sen ve Lian'den başka kimde böyle bir şey olabilir? Yaşlı kadınların buna ihtiyaçları olmaz, genç kızlar da nereden bulacaklarını bile bilmezler. Belli ki işe yaramaz Lian bir yerden bulmuş, sen de bunu şakayla karşılayıp memnuniyetle ondan almışsındır. Genç çiftlerin böyle şeylere meraklı olduklarını bilirim. Neden inkâr ediyorsun? Neyse ki Bahçe sakinlerinden biri bulmamış. Ya hizmetçilerden biri bulup onlara gösterseydi? Düşüncesi bile korkunç! Bir hizmetçi bulup dışarıdan birine Bahçe'de bulduğunu da söyleyebilirdi! Ailemizin itibarı ne olurdu o zaman? Böyle bir şey olmasındansa ölmek daha iyidir."

Utanç ve öfke karışımı Xifeng'ın yüzünün kızarmasına neden oldu. Sedirin önünde diz çöktü. Onun da gözünde yaşlar vardı ama öfkeden kaynaklanıyordu.

"Söylediklerin hiç şüphesiz mantıklı, hala, seninle tartışmaya hiç niyetim yok ama bu benim değil, söylediklerini bir kere daha düşünmeni rica ediyorum. Öncelikle, keseye bir kere daha bak. Burada yapılmamış. İnsan ilk bakışta 'saray' nakışının kötü bir ticari taklidi olduğunu görebiliyor. Püsküllleri bile çarşıdan alabileceğin türden. Ben genç ve uçarı olabilirim ama bunun gibi beş para etmez bir şeyi istemem. İkincisi, bu insanın yanında taşıyabileceği türden bir şey değil. Benim olsaydı bile, gizli bir yere saklardım, yanımda gezdirmezdim, hele de Bahçe'ye giderken. Biz kızlarla sürekli itişip kakışıyoruz, üzerimde böyle bir şey taşısam hemen fark edilir; kızlardan ya da hizmetçilerden biri görse ne yaparım? Üçüncüsü, kocası bu ailede olan en genç evli kadın ben olabilirim ama hizmetçilerin içinde, benden daha genç olan ve Bahçe'ye girip çıkan bir sürü evli kadın var. Onlardan birinin düşürmediğine nasıl bu kadar emin olabiliyorsun? Sonra Sör She'nın Yanhong ve Cuiyun gibi genç odalıkları var. Annem Bahçe'ye giderken onlardan birini ya da ikisini yanına alıyor. Onların böyle bir şeyi olması daha büyük ihtimal. Zhen'in karısı da yaşlı değil; sık sık yanında getirdiği Peifeng ve Xieyuan'den hiç söz etmiyorum bile. Onlardan birine ait olmadığı nereden belli? Ayrıca Bahçe'de bir sürü hizmetçi var, hepsinin masum olduğunu ne biliyorsun? Büyük kızlardan biri de olabilir. Belki de iç kapıdaki görevli gençlerle flört etmek için onlardan biri, bir bahaneyle kimse görmeden dışarı çıkmış, delikanlılardan almıştır. Bunun olması gayet mümkün. Seni temin ederim hiç böyle bir şeyim olmadı. Pinger'nın da olmadığını biliyorum. Tekrar düşünmeni rica ediyorum."

Wang Hanım bu söz sağanağından şaşkına döndü ama mantıklı olduğunu kabul etmek zorunda kaldı.

"Kalk haydi." dedi içini çekerek. "Seni suçlamakla hata ettim. Senin gibi iyi yetişmiş, genç bir kadının böyle bir münasebetsizlik yapmayacağını bilmem gerekirdi. Sinirime yenik düştüm. Ama ne yapayım? Kayınvaliden biriyle bunu bana göndermeyi uygun görmüş. Numskull'ın önceki gün Bahçe'de bulduğunu yazmış. Paketi açıp da ne olduğunu görünce fena hâlde bozuldum."

"Öncelikle hiç üzülmemeye çalış." dedi Xifeng. "Eğer hizmetkârlar bir şeyler olduğunun farkına varırlarsa, Büyükanne Jia'nın kulağına gitme ihtimali çok yüksek. Eğer soğukkanlılığımızı koruyup, gizlice araştırma yaparsak, gerçeğe ulaşma şansımız olur; ulaşamasak da dışarıdan kimsenin ruhu duymaz. Araştırma yapmak için, Zhou Rui ile Lai Wang'ın eşleri gibi, konuşmayacaklarına güvendiğimiz dört ya da beş hizmetçiyi seçip kovulan kadınların yerine Bahçe'ye gönderelim. Araştırma için bahane olarak da kumarla ilgili hâlâ açığa çıkmayan şeyler olduğunu söyleriz. Halletmemiz gereken bir başka mesele de hizmetçilerin sayısı. Çok fazlalar. Yaşları büyüdükçe, yetişkinlere özgü fikirleri oluyor ve insan bir yaramazlığa kalkışmayacaklarından emin olamıyor. Bir şey yapmak için illa bir şeyler olmasını beklemeyelim çünkü o zaman çok geç olabilir. Öte yandan, hemen geniş çaplı işten çıkarmalar da hem kızlar hem de bizim için çok üzücü sonuçlar doğurur. En iyisi, her hizmetçi belli bir yaşa gelene ya da itaatsizlik belirtileri gösterene kadar beklemek, sonra işten çıkarmak için ilk hatasını bahane olarak kullanıp genç çocuklardan biriyle evlendirmek. Böylelikle hem sorundan kurtulur hem de masraflarımızda önemli bir tasarruf sağlamış oluruz."

"Haklısın tabii ama kuzenlerine karşı adaletli olmak gerekirse, ben zaten en az hizmetle idare ettiklerini düşünüyorum. Çok uzağa gitmeye gerek yok, Daiyu'nün annesini düşün; evlenmeden önce nasıl da üzerine titriyorlardı, altın ya da yeşim gibi kıymetliydi! Genç bir hanımefendi gibi yaşadı. Ama bugün bizim kızlarımız, kişi başı iki üç güzel hizmetçi ve dört beş tane korkuluğa benzeyen küçük hizmetçileriyle, başka evlerin hizmetçilerinden biraz daha iyi durumdalar. Hem zaten hizmetçi sayısını azaltmak konusunda tek huzursuzluk duyan ben değilim; büyük hanımefendi de buna karşı çıkacaktır. Biraz zorluk içinde olsak da o kadar fakir değiliz ya. Hiçbir zaman tam bir lüks ve zenginlik içinde yaşamadım ama genç kızken sizden daha iyi durumdaydım. Eğer tasarruf söz konusu olacaksa, size mahrumiyet çektirmektense kendimden vermeyi tercih ederim. Şimdi önemli olan, Zhou Rui'in karısıyla diğer kadınların bir ikisini çağırıp bir an önce araştırmaları başlatmak."

Xifeng hemen Pinger'yı çağırdı ve ne istediğini anlattı. Pinger

dışarı çıktı ve kısa bir süre içinde Wang Hanım'la Xifeng'ın en güvendiği beş hizmetçiyi topladı: Wang Hanım'ınkilerden Zhou Rui'in karısı, Wu Xing'in karısı, Zheng Hua'nın karısı ve Xifeng'ınkilerden Lai Da'nın karısı ile Lai Xi'nin karısı. Bunlar, Wang Hanım ve Xifeng evlendiklerinde yanlarında Jia konağına getirdikleri insanlardı. Wang Hanım, tasarladığı gibi detaylı bir araştırma için bu kadar kişinin yeterli olmadığını düşündü. Başka kim olabilir diye kafa yorarken, Wang Shanbao'nın karısı geldi. Kadın, Xing Hanım'ın çocukluğundan beri onunla beraberdi ve Jia konağına gelin geldiğinde yanında getirmişti. Zaten nakışlı keseyi Wang Hanım'a getiren de oydu. Meraktan keseye ne yapılacağını görmek için Xifeng'ın evine kadar gelmişti. Wang Hanım'ın geçmişteki gözlemlerine göre, Xing Hanım'ın güvendiği hizmetçilerine güvensizlik duymasını gerektirecek bir durum yoktu. Kadını takviye güç olarak memnuniyetle karşıladı.

"Ah, işte tam aradığım kişi!" dedi onu görür görmez. "Hanımına bilgi verdikten sonra sen de diğerleriyle birlikte Bahçe'ye gidip işlere göz kulak olabilirsin. Başka birisini aramaktan iyidir."

Wang Shanbao'nın karısı, geçmişte Bahçe'ye yaptığı ziyaretlerde, oradaki kızlar kendisine hak ettiği saygıyı göstermedikleri için bozulduğundan, bu genç yaratıklara bir ders vermek istemiş ama o ana kadar hiçbir bahane bulamamıştı. Şimdi Bahçe'de bulunan bu edebe aykırı kese onun gözünde bir talih kuşu gibiydi; Wang Hanım'ın onu araştırma ekibinde görevlendirmesi, tam da beklediği fırsat olmuştu.

"Bu meseleyi çözmek kolay, siz hiç merak etmeyin, hanımefendi." dedi hemen. "Eğer kusuruma bakmazsanız, Bahçe'de disiplinin çok önce sağlanmış olması gerektiğini düşünüyorum. Siz oraya pek sık gitmiyorsunuz. Genç hizmetçilerin nasıl davrandıklarını bir görseniz, hepsini prenses sanırsınız. Her şeyin altını üstüne getiriyorlar ve hiçbirimiz onlara tek kelime edemiyoruz çünkü hemen küçük hanımlara koşup, sanki eleştirdiğimiz onlarmış gibi bizi şikâyet ediyorlar. Kim böyle bir riski almak ister ki?"

Wang Hanım başını salladı.

"Evet, bu beklenen bir şey." dedi. "Bizim küçük hanımların hizmetçileri diğerlerinden bir gömlek daha üstünler, biraz şımar-

maya meyilliler ama onlara terbiye öğretebilirsin. Genç hanımları ıslah etmemek yanlış bir şey, hele hizmetçiler için daha da fazlası geçerli."

"Küçük hanımların hizmetçileri o kadar kötü değiller." dedi Wang Shanbao'nın karısı. Baoyu'nün hizmetinde olan Qingwen en beteri. Diğerlerinden biraz daha güzel ve hazırcevap olduğu için, sürekli Xi Shi gibi süslenip püslenip geziyor, herkese haddini bildiriyor. Gevezelik edip caka satıyor. Ufacık bir şey söyleseniz darılıp kaşlarını kaldırıyor ve hemen sizin için düşündüklerini sayıp döküyor. Hiç hizmetçi hâli yok, sanki hanımefendi!"

Wang Shanbao'nın karısı konuşurken, aniden Wang Hanım'ın aklına bir şey geldi. Sorgularcasına Xifeng'a döndü.

"En son büyük hanımefendiyle Bahçe'deyken, bir hizmetçi görmüştük; ince belli, dar, düşük omuzlu bir kızdı; kaşı, gözü Daiyu'ye benziyordu. Küçük kızlardan birini azarlıyor ve ne kadar münasebetsiz olduğunu söylüyordu. Vahşi bakışlarından hiç hoşlanmamıştım ama büyük hanımefendiyle beraber olduğum için sesimi çıkarmadım. Sonradan onun kim olduğunu araştıracaktım, unuttum. Acaba aynı kız mı? Ona benziyor."

"Qingwen bütün hizmetçiler içinde en güzeli." dedi Xifeng temkinli bir şekilde. "Tavırlarına ve konuşma tarzına gelince, biraz saygısız olduğu söylenebilir. Tarif ettiğin kız ona benziyor ama o sırada ben orada olmadığım için kesin olarak bir şey söyleyemem."

"Merak etmeye gerek yok." dedi Wang Shanbao'nın karısı. "Hemen buraya çağıralım, hanımefendi o mu, değil mi, kendisi görsün."

"Baoyu'nün dairesinden ya Xiren ya da Sheyue'yi görüyorum ben." dedi Wang Hanım. "İkisi de benim sevdiğim gibi sade ve basit kızlar. Şimdi konuştuğumuz gibi bir kızı hiç bana göndermediler çünkü dayanamayacağımı iyi biliyorlar. Böyle bir şey olduğunda insan merak ediyor: Ya bizim kıymetli Baoyu'müzü yoldan çıkarırsa?"

Birkaç dakika düşündükten sonra dışarıdan kendi hizmetçisini çağırdı.

"Efendi Bao'nın dairesine gitmeni istiyorum, onlara bir şey diyeceğimi söyle. Xiren ile Sheyue kalıp Baoyu'yle ilgilensinler. Qingwen diye akıllı bir kız vardı. O gelsin. Seninle beraber hemen gelmesini söyle. Yolda hiçbir şey anlatma." dedi.

"Tamam, hanımım." dedi hizmetçi ve Kızıl Neşe Avlusu'na doğru hızla yola koyuldu.

Epeydir kendisini iyi hissetmeyen Qingwen, kız oraya vardığında şekerleme yapıp kalkmış, mahmur bir hâldeydi. "Hemen gel!" emrini alınca, kendisine çekidüzen bile verecek zaman bulamadan çıktı. Ama bu durumdan hiç rahatsız olmadı. Wang Hanım'ın küstahlık ve aşırı süsten hoşlanmadığını bildiğinden, normalde karşısına çıkarken geriliyordu. Şimdiyse son birkaç gündür keyifsiz olduğu için görünüşünü ihmal ettiğinden endişelenecek bir şey yoktu. Kılıksızlığı lehine olacaktı.

Eyvah! Xifeng'ın dairesine geldiğinde, Wang Hanım dağınık saçları, eğri büğrü saç tokaları, buruşuk elbisesiyle uyuşuk hâline şöyle bir baktı ve içinde zapt ettiği öfkenin yükseldiğini hissetti, özellikle de bir ay kadar önce Bahçe'de tepkisini çeken aynı kız olduğunu anlayınca. Hislerini saklayamayacak kadar açık sözlüydü, alaycı bir şekilde gülümsedi.

"Bu ne güzellik!" diyerek dudak büktü. "Gerçekten de hasta bir Xi Shi! Bu sıra dışı kıyafetlerle kimi etkilemeye çalışıyorsun? Küçük oyunlarından haberim yok sanma, genç hanım! Henüz sana bir şey yapmamış olabilirim ama çok yakında derini yüzdüreceğim! Baoyu iyi mi?"

Hiç beklenmedik bu saldırı karşısında sarsılan Qingwen, birisinin kendisi hakkında konuştuğunu hemen anladı. Doğal olarak sinirlendiği hâlde, kendisine hâkim olmayı başardı. Baoyu'yle ilgili bu sorunun tuzak olduğunu fark edecek kadar zekiydi. Cevap vermek için diz çöktü.

"Ben Baoyu'nün odasına pek sık gitmiyorum, dolayısıyla onu çok sık görmüyorum hanımefendi. O yüzden bir şey diyemiyorum. En çok Xiren ve Sheyue ona refakat ediyorlar. Size en doğru cevabı onlar verebilirler."

"Seni küçük yalancı!" dedi Wang Hanım. "Şimdi bir tokadı

hak ediyorsun! Baoyu'nün iyi olup olmadığını bile söyleyemeyeceksen, biz ne diye sana maaş ödüyoruz?"

"Ben eskiden büyük hanımefendinin hizmetçisiydim." dedi Qingwen. "Beni Kızıl Neşe Avlusu'ndaki dış odada gece nöbeti tutmam için seçti çünkü büyük ve boş bir Bahçe'de yaşamaya başlayınca geceleri korkacağını düşündü. Ben kendisine Baoyu için çalışamayacak kadar aptal olduğumu söyledim ama bu onu sinirlendirdi. 'Ona refakat et demiyorum. Senden istediğim iş için çok akıllı olmana gerek yok.' dedi. O zaman gitmek zorunda kaldım. Onu çok sık görmüyorum. On günde bir ya da iki kere beni içeri çağırıp bir şey soruyor, ben de cevap verip işime dönüyorum. Yemekleri ve bütün kişisel hizmeti ya yaşlı hizmetçiler, dadılar ya da Xiren, Sheyue ve Qiuwen tarafından karşılanıyor. Ben zamanım olduğunda büyük hanımefendinin dikiş işlerini yapıyorum. Baoyu'nün ne yaptığından pek haberim olmuyor. Eğer hanımefendi isterse, bundan sonra ilgilenirim."

Wang Hanım inandı.

"Lütfen zahmet etme!" dedi hemen. "Buda aşkına! Onu çok fazla görmediğine çok memnun oldum. Demek büyük hanımefendi seni ona yolladı. O hâlde seni kovmadan önce onunla konuşmam lazım."

Sonra Wang Shanbao'nın karısına döndü.

"Diğerleriyle Bahçe'ye gittiğinizde, bu kızın Baoyu'ye yaklaşmamasına özel olarak dikkat etmeni istiyorum. Sakın aynı odada uyumasınlar. Birkaç gün içinde büyük hanımefendiyle konuşma fırsatı bulunca, onun işini halledeceğim."

Tekrar Qingwen'e döndüğünde sesi yükseldi.

"Çık dışarı! Orada öyle pespaye duruşun gözlerimi rahatsız ediyor. Böyle parlak şeyler giymene kim izin verdi?" dedi.

Qingwen sarsılmış bir hâlde odadan ayrıldı. Kapıdan çıkar çıkmaz mendilini yüzüne kapatıp Kızıl Neşe Avlusu'na gidene kadar ağladı. Bu arada Wang Hanım Xifeng'a, Qingwen gibi yaratıkların bu kadar uzun süre Bahçe'de kalmalarına izin vermek konusundaki kendi ihmalkârlığına söylendi.

"Keşke her şeyle yakından ilgilenecek enerjim olsaydı!" dedi. "Onun gibi genç bir hoppayı Bahçe'de bulacağımı hiç düşünmezdim. Eğer o varsa, onun gibi başkaları da olabilir. Yarın detaylı bir araştırma yaptırayım."

Xifeng, Wang Hanım'ın ikna edilemeyecek kadar öfkeli olduğunu anladı; konuya ilişkin söyleyecek çok şeyi olsa da kayınvalidesinin baş muhbiri ve adı çıkmış bir ortalık karıştırıcı olan Wang Shanbao'nın karısının yanında bunu yapmaya yeltenemezdi. Başını önüne eğip mırıldanarak kabul etti.

"Sağlığınıza dikkat etmelisiniz, hanımefendi." dedi Wang Shanbao'nın karısı. "Kendinizi üzmeyin. Bu tür önemsiz işleri bana bırakın. Bu meseleyi halletmenin çok basit bir yolu var. Bu gece, Bahçe kapıları kapanınca, içeri girme şansı olmayacak; o zaman sürpriz bir ziyaret yapıp her dairedeki hizmetçi odalarını iyice ararız. Bu kesenin sahibi olan kişinin benzer başka şeyleri de vardır mutlaka. Eğer böyle bir şey bulursak suçluyu da bulmuş oluruz."

"Fena fikir değil." dedi Wang Hanım. "Böyle bir şey yapmazsak hiçbir yere varamayız. Masum insanları suçlayamayız. Sen ne diyorsun?" diye sordu Xifeng'a.

Xifeng karşı çıkmanın uygun olmayacağını düşündü.

"Haklısın, hala. Suçluyu bulmanın en uygun yolu bu." dedi.

"Bence de öyle." dedi Wang Hanım üzerine basa basa. "Böyle yapmazsak bir yıl boyunca arar, bir şey elde edemeyiz."

O akşam için bir baskın planlandı. Yemekten sonra Büyükanne Jia odasına çekildi ve kuzenler de dairelerine döndüler. Wang Shanbao'nın karısı, önce Xifeng'ın kendisine eşlik etmesini isteyip, ekibiyle Bahçe'ye gitti. Bütün kapıların kapatılması talimatını verdikten sonra, kapının hemen girişinde, gece nöbetindeki kadınların buluşma yeri olarak kullandıkları odadan başladılar. Belli ki birisinin evine götürmek için ayırdığı birkaç mum artığı ve lamba yağı kalıntısından başka kayda değer bir şey bulamadılar. Yine de Wang Shanbao'nın karısı bunları çalıntı olarak değerlendirdi ve Wang Hanım'a bildirip ne yapılacağına karar verilene kadar hiç kimsenin dokunmamasını söyledi. Sonra Kızıl Neşe Avlusu'na gittiler, içeri girer girmez avlu kapılarını kilitlettiler.

Onlar böyle aniden, hiçbir şey söylemeden avluya dalıp, doğru hizmetçilerin odalarına girdiklerinde, Baoyu hâlâ Qingwen için endişeleniyordu. Neler oluyor diye dışarı çıkınca Xifeng'la karşılaştı, ne yaptıklarını sordu. Xifeng içeri girip onunla oturdu, bir fincan çay içerken anlattı.

"Çok önemli bir şey kayboldu. Kimse aldığını kabul etmeyip birbirini suçlayınca, Bahçe'deki hizmetçilerden birinin çaldığı düşünüldü, bu yüzden masumları zan altında bırakmamak için herkesi arıyorlar." dedi.

Xifeng, Baoyu'yle konuşurken Wang Shanbao'nın karısı araştırmalarına devam etti.

"Bu sandıklar kimin?" diye sordu kadın ve sahibinin gelip açmasını istedi.

Xiren, Qingwen geri döndüğünde ne hâlde olduğunu görünce bir sıkıntı çıkacağından şüphelenmişti. Bu baskın tahminlerini doğruladı. Diğerlerine örnek olsun diye önce kendisi uysallıkla sandık ve kutularını açtı. İlginç bir şey yoktu içlerinde. Araştırmacılar diğerleriyle devam ettiler. Kızların her biri kendi sandığının kapağını açmış, başında duruyordu. Sonunda sadece Qingwen'in sandığı kaldı.

"Bu kimin?" diye sordu Wang Shanbao'nın karısı. "Neden gelip açmıyor?"

Xiren tam açmak üzereyken, Qingwen koşarak odaya girdi; yataktan yeni kalktığı saçlarının hâlinden belliydi. Hızla sandığın kapağını açtı, ters çevirip içindekileri yere boşalttı. Wang Shanbao'nın karısı utançtan kıpkırmızı oldu.

"Bana sinirlenmenize hiç gerek yok, bayan." dedi. "Bu araştırmayı keyfimden yapmıyorum. Hanımefendinin talimatıyla buradayım. Eşyalarınızın araştırılmasını istemiyorsanız öyle söyleyin, ben de hanımefendiye bildireyim. Böyle davranmanıza hiç lüzum yok."

Bunun üzerine Qingwen'in öfkesi yeniden alevlendi. Yaşlı kadının yüzünü işaret etti.

"Hanımefendinin talimatıyla buraya geldiğini söylüyorsun.

Ben de büyük hanımefendinin emriyle buradayım. Hanımefendi için çalışan bütün kadınları tanıdığımı sanıyorum ama senin gibi kendini beğenmiş, her şeye burnunu sokan işgüzarını hiç görmediğimden eminim!"

O sırada aralarına katılan Xifeng, Wang Shanbao'nın karısının Qingwen'in sivri dilinden nasibini almasına içten içe sevindi ama kadın kayınvalidesinin gözdesi olduğundan çok şaşırmış numarası yapıp, Qingwen'e susmasını söyledi. Wang Shanbao'nın karısı çok sinirliydi, kıpkırmızı bir hâlde cevap vermek üzereyken Xifeng onu engelledi.

"Tamam, Bayan Wang, yeter. Bu kızla tartışıp aynı seviyeye düşürme kendini. Araştırmana devam et. Daha gidecek çok yerimiz var, eğer gecikirsek her yere haber yayılır, herkes hazırlık yapar. Öyle olursa hiçbir şey bulamazsın, o zaman sorumlusu ben olmam."

Kadın içten içe köpürse de kendisine hâkim olmak zorunda kaldı ve birkaç dakika ağzını kapatıp Qingwen'in eşyalarını karıştırdı. Önemli bir şey bulamayınca Xifeng'a başka bir yere geçip geçemeyeceklerini sordu.

"İyice baktın mı?" dedi Xifeng. "Yarın Wang Hanım'a hiçbir şey bulamadığını bildirmek zorunda kalırsan aptal durumuna düşersin!"

"Her şeye baktık." dedi kadınlardan biri. "Burada olmaması gereken hiçbir şey yok. Birkaç erkek çocuk oyuncağı bulduk. Muhtemelen Baoyu'nün küçüklüğünden kalmadır. Önemli bir şey değil."

"O zaman devam edebiliriz." dedi Xifeng gülerek. "Haydi bir sonraki eve!"

Sakin bir şekilde çıktılar. Yürürlerken Xifeng, Wang Shanbao'nın karısına döndü.

"Bir teklifim var ama kabul eder misin, bilmiyorum." dedi kulağına. "Bu araştırmayı yalnızca bizim ailemizle sınırlasak mı? Bayan Xue'nin evindeki hizmetçileri hiç katmayalım."

"Bence de." dedi kadın. "Misafirlerimizin odalarını araştırmaya hiç gerek yok."

Xifeng başını salladı.

"Ben de öyle düşünüyorum." dedi.

O sırada Bambu Evi'ne gelmişlerdi. Onların geldiği bildirildiğinde Daiyu yatıyordu. Neden geldiklerini tahmin edemedi. Öğrenmek için kalkarken, Xifeng odasına girdi ve yatmasını söyledi.

"Uyu sen. Uzun kalmayacağız." dedi.

Daiyu'yle biraz konuştuktan sonra, araştırmalarına başlayan kadınların yanına gitti. Zijuan'in odasındaki çeşit çeşit sandıklar ve kutuları karıştırırlarken, etkileri uzun zaman önce biten iki muska, kemere takılan iki kese ve bir yelpaze kılıfı buldular. Kılıfın içindeki yelpazeyi çıkarıp incelediler. Bunların erkekler için olduğu aşikârdı, hatta bir zamanlar Baoyu kullanmıştı. Wang Shanbao'nın karısı, önemli bir keşifte bulunduğunu düşünerek kendisini tebrik etti ve şahit olması için Xifeng'ı çağırdı.

"Şunlara bir bakın, Bayan Lian! Nereden gelmiş olabilirler?"

Xifeng güldü.

"Bunlar Baoyu'nün eski eşyaları." dedi. "Baoyu ile kızlar, çocukluklarından beri beraberler. Hanımefendiler hepsini görünce hatırlarlar, bana inanmıyorsan onlara sorabilirsin."

Wang Shanbao'nın karısı güldü.

"Eğer siz hatırladıysanız o bana yeter, Bayan Lian." dedi.

"Burada sıra dışı bir şey yok." dedi Xifeng. "İnsanları rahat bırakıp başka bir yere gidelim."

"Bunlar gibi o kadar çok şey var ki nereden, nasıl geldiklerini bile hatırlamıyorum." dedi Zijuan neşeyle. "Kim bilir ne zaman verdi."

Xifeng ve Wang Shanbao'nın karısı, küçük grubu Tanchun'ün evine yönlendirdiler. Bu sefer gelmeleri bekleniyordu. Birisi haber vermişti ve Tanchun, bu kadar çirkin bir tepkiye yol açacak önemli bir şeyler olduğunu tahmin ederek kapıda duruyor, hizmetçiler de ellerinde mumlarla yanında bekliyorlardı.

"Evet?" dedi meydan okurcasına. "Ne istiyorsunuz?"

Xifeng yumuşatıcı bir şekilde gülümsedi.

"Bir şey kayboldu, birkaç gündür herkesi sorguladıkları hâlde kimin aldığını bulamadılar. Bu hırsızlığın suçlusu kimse hizmetçilerimizden birini itham altında bırakabileceğini düşündük. Aslında onlardan şüphelendiğimiz için değil de daha ziyade onları temize çıkarmak için yapıyoruz bu aramayı." dedi.

"Tabii benim bütün hizmetçilerim hırsız." dedi Tanchun samimi bir şekilde. "Aslına bakarsanız, ben de elebaşlarıyım. Eğer araştırma yapmak istiyorsanız, önce benim dolaplarımdan ve kutularımdan başlayın çünkü onların çaldıkları her şey doğrudan bana teslim ediliyor."

Hizmetçilerine bütün kutularını açmalarını söyledi. Makyaj çantalarını, mücevher kutularını, hurçları ve çeşit çeşit kumaş bohçalarını getirtti, Xifeng'ın incelemesi için açtırdı. Xifeng rahatsız bir şekilde gülümsedi.

"Ben yalnızca annenin talimatlarını yerine getiriyorum, kuzen. Bana kızmana gerek yok." dedi. Sonra hizmetçilere döndü. "Çabuk bunları kaldırın."

Daishu ve Cuimo, Pinger ve Fenger'ın da yardımıyla kutuları kapatıp bohçaları bağlamaya başladılar.

"Benim eşyalarımı araştırabileceğinizi söyledim!" dedi Tanchun. "Ama eğer hizmetçilerimi aramak istiyorsanız bu mümkün değil. Biliyorsunuz, ben sert bir hanımım. Hizmetçilerimin neyi var, neyi yok bilirim. Dolayısıyla iğneden ipliğe her şeyleri benim denetimim altındadır. Kendilerine bir şey saklamalarına izin vermem. Yani eğer araştırma yapmak istiyorsanız, beni araştırın. Bununla tatmin olmazsanız, o zaman hanımefendiye benim engel olduğumu söyleyin, memnuniyetle yarın sonuçlarına katlanırım. Hem acele etmeye ne gerek vardı? Nasıl olsa yakında mallara el konma günü geldiğinde araştırmalar başlayacak. Bu sabah Zhenler hakkındaki haberleri duymadın mı? Onlar da bizim gibi kendilerini tehlikeye atıp, hiç gerek yokken hizmetçilerini araştırdılar; sonra el koyma emri gelince kendileri araştırmaya tabi tutuldular. Hiç şüphesiz bizim günümüz de yavaş yavaş geliyor. Bizimki gibi büyük evler bir günde yerle bir edilmez. 'Bin bacaklı

bir yaratığın ölmesi zaman alır.' Yıkımın tam olması için içeriden başlamak gerekir."

Sonra ağlamaya başladı. Xifeng kadınlara bir bakış attı, Wang Shanbao'nın karısı dışarı çıkmaları için bir işaret olarak yorumladı.

"Bayan Tan, kızların bütün eşyalarının burada olduğunu söylediğine göre, başka bir eve geçip onu rahat bırakalım mı?" diye sordu.

Xifeng ayağa kalkarak karşılık verdi ve Tanchun'e iyi geceler diledi.

"Doğru dürüst baktığınıza emin misiniz?" diye sordu Tanchun. "Sonra yarın tekrar gelip bakmaya kalkışmayın, izin vermem."

"Bütün hizmetçilerin eşyaları buradaysa, bakmaya gerek yok." dedi Xifeng gülerek.

"Her şeyi önünüze getirip açma zahmetine katlanınca bakmaya gerek görmüyor musunuz?" dedi Tanchun soğuk bir şekilde. "Çok abes! Sanırım yarın hizmetçilerime arka çıktığımı ve araştırmanıza izin vermediğimi söylersiniz. Bakmadıysanız, hâlâ fırsatınız varken bakın."

Xifeng güldü. Geçmiş tecrübelerinden, Tanchun konusunda diğer kızlarla olduğundan daha dikkatli davranması gerektiğini biliyordu.

"Senin de hizmetçilerinin de eşyalarına yeterince baktım." dedi.

"Ya siz?" diye sordu Tanchun diğer kadınlara.

"Yeterince araştırdık." dedi Zhou Rui'in karısı ve diğerleri gülerek.

Wang Shanbao'nın karısının hiç sağduyusu yoktu çünkü çok aptal bir kadındı. Geçmişte Tanchun'ün ününü duymuş ama onun yaşında bir kızın, özellikle de bir odalık kızının, böyle dişli olabileceğine inanmamıştı. Hiç şüphesiz muhbirlerinin tecrübesizliklerinin ya da korkaklıklarının böyle sanmalarına neden olduğunu düşünmüştü. Kendisi Xing Hanım'ın en eski ve en güvenilir uşaklarından birinin karısı değil miydi? Wang Hanım bile

ona belli ölçüde saygı göstermiyor muydu? Tanchun gibi bir kız gözünü korkutamazdı. Hem zaten Tanchun asıl kendisine değil Xifeng'a öfkelenmişti, bunu anlamıştı. Yine de tatsız bir şakayla Tanchun'ü adam yerine koymadığını göstermeye karar verdi. Yanına gidip, ceketinin ucundan tutarak kaldırdı, bir yandan da sırıtıyordu.

"İşte!" dedi. "Şimdi Bayan Tan'i de aradım, onda da bir şey yokmuş!"

Xifeng şoke oldu.

"Olamaz! Sen..."

Ama cümlesini bitiremeden bir tokat sesi geldi! Yaşlı kadının yüzünde, Tanchun'ün vurduğu yerde geniş bir kızarıklık belirdi.

Tanchun korkunç öfkeliydi.

"Kim olduğunu sanıyorsun sen? Ne cüretle bana dokunursun? Görünüşe bakılırsa, hanımefendinin hatırına ve senin yaşına hürmeten sana gösterdiğimiz saygı, bize karşı böyle davranma ve gücünü kötüye kullanma cesareti vermiş. Ama şimdi çok ileri gittin. Bana dokunmak ne demek! Eğer benim fakir ve istediğin gibi parmağında oynattığın Bayan Ying gibi ürkek olduğuma güveniyorsan, çok yanılıyorsun. İstersen eşyalarımı araştırabilirsin, hiç itiraz etmem ama benimle dalga geçmene izin vermem. Al!" Bir eliyle deli gibi düğmelerini çözerken, diğeriyle de Xifeng'ın elini tutup kendisine doğru çekerek ceketinin içine soktu. "Ara üstümü! Bir kölenin pençeleri değeceğine beni sen ara!"

Xifeng ve Pinger tekrar düğmelerini ilikleyip üstünü başını düzelttiler; bir yandan da Wang Shanbao'nın karısına bağırıyorlardı.

"Yine çok içtiğin için aptalca şeyler yapıyorsun! Bu kadar kötü davranmana neden oluyorsa, neden içiyorsun? Daha kötü şeyler olmadan en iyisi çık buradan!"

Pinger, Tanchun'ü sakinleştirmek için elinden geleni yaptı.

"Sevgili hanımefendi! Lütfen canınızı sıkmayın. Onun için kendinizi bu kadar üzmenize değmez!"

Tanchun keyifsiz bir şekilde güldü.

"Üzülmedim. Öyle olsa bana dokunmasına meydan vermeden bir çözüm bulurdum. Yarın ilk iş büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ı göreceğim. Sonra da Xing Hanım'a uğrayıp hangi cezayı uygun görürse razı olacağım."

Bozgunun ardından Wang Shanbao'nın karısı hemen dışarı çıktı ve pencerenin önünde haysiyeti zedelendiği için söylenmeye başladı.

"Bu kadarı da çok fazla! Hayatımda hiç böyle bir şey başıma gelmemişti! Yarın Xing Hanım'a gidip eve dönmeme izin vermesini isteyeceğim. Eğer bu şekilde tehdit ediliyorsam, ne için yaşayacağım?"

"Duyuyor musunuz?" diye sordu Tanchun hizmetçilerine. "Dışarı çıkıp bu kadınla kavga etmemi mi bekliyorsunuz?"

Daishu ikinci kere söylenmesini beklemeden, hanımını savunmak için fırlayıp dışarı çıktı.

"Ben sizin yerinizde olsam, aklımı kullanır, ağzımı kapatırdım, Bayan Wang. Eğer gerçekten evinize dönerseniz, hepimiz bundan memnuniyet duyarız ama bence işler o raddeye vardığında, kolay kolay ayrılamazsınız. Ne de olsa giderseniz, hanımefendinin güvenine sığınıp araştırma yaparak hayatımızı kim zehir edecek?" dedi.

Xifeng çok eğleniyordu.

"Aferin Daishu'ya! Hanımına bak, hizmetçisini al!" dedi.

"Ya!" dedi Tanchun soğuk bir şekilde. "Biz hırsızlar cin gibiyizdir! Güzel konuşmayı beceririz ama birisinin arkasından iş çevirmeye ya da başkalarına karşı kışkırtmaya sıra gelince o kadar akıllı değiliz."

Pinger, Tanchun'e yatıştırıcı bir şeyler söyledi; bir yandan da Daishu'yu kolundan tutup içeri çekti. Bu arada Zhou Rui'in karısı ve diğer kadınlar uzlaşma sağlamak için ellerinden geleni yapmaya çalıştılar. Xifeng, Tanchun yatana kadar bekledi, sonra grubu Xichun'ün Kokulu Lotus Köşkü'ndeki Kış Baharı Odası'na yönlendirdi. Yolda Li Wan'e uğradılar.

Li Wan hastaydı ve onlar geldiğinde ilacını alıp yatmıştı. Onu

hiç rahatsız etmeden, doğrudan hizmetçilerin odasına gittiler. Kızların kutularını birer birer kontrol ettikten sonra, hiçbir şey bulamayıp Xichun'ün dairesine gittiler.

Xichun, diğer kuzenlerden daha genç ve toy olduğundan bu ziyaretten çok korktu ve önce biraz afalladı. Onu yatıştırmak Xifeng'a düştü. Ne yazık ki Ruhua'nın sandığını karıştırırlarken, içinde otuz kırk tane gümüş madalyon, yeşimden, oymalı bir kemer tokası, bir çift erkek çizmesi ve bir çift çorap olan büyükçe bir paket buldular. Xifeng bile sapsarı kesildi.

"Bunlar nereden geldi?" diye sordu üzgün kıza.

Ruhua diz çöküp, gözyaşları içinde gerçeği itiraf etti.

"Zhen Bey onları kardeşime verdi, hanımefendi. Bizim ailemiz güneye gittiğinden, amcam ve yengem bakıyor bize. İkisi de içki içip kumar oynuyorlar. Kardeşim eşyalarını onlara bırakırsa, satıp parasını harcarlar diye korktuğu için yaşlı dadılardan biriyle gizlice bana gönderdi, ben onun için saklıyorum."

Ürkek bir çocuk olan Xichun, olanlardan çok korktu.

"Benim hiç haberim yoktu!" diye bağırdı. "Çok utanç verici! Onu dövmek istersen, lütfen bunu dışarıda yap, kuzen! Ben böyle şeylere alışkın değilim. Beni çok üzer."

Xifeng güldü.

"Eğer söylediklerin doğruysa, bunları sakladığın için affedilebilirsin." dedi Ruhua'ya. "Ama kardeşinin bunları sana bu şekilde göndermeye hakkı yok. Bu eşyalar hiç kimsenin haberi olmadan içeri sokulduysa, başka şeyler de sokulabilir. Asıl suçlu bunları getiren kişi. Tabii söylediklerin doğru değilse, yaşamına devam etmek için hiç umutlanma!"

"Size yalan söylemeye kalkışamam, hanımefendi." dedi Ruhua ağlayarak. "Bay ve Bayan Zhen'e sorabilirsiniz. Bunları kardeşime vermediklerini söylerlerse, bizi öldüresiye dövseniz de şikâyet etmem."

"Kesinlikle soracağım." dedi Xifeng. "Ama verdiyse bile, sen yine de suçlusun. Bunları gizlice içeri sokan kimdi? Bunu bana dürüstçe söylersen bir kerelik seni affedeceğim ama bir daha sakın yapma!"

"Affetme!" dedi Xichun. "Çok fazla hizmetçi var. Eğer daha büyük olanlar onun bu işten sıyrıldığını öğrenirlerse, kim bilir neler yaparlar. Sen affetmek isteyebilirsin ama ben etmem."

"Çok terbiyeli bir kıza benziyor." dedi Xifeng. "Hepimiz bazen hata yaparız. Bu seferlik affedelim diyorum. Bir daha yaparsa, o zaman bunun için de ceza veririz. Haydi, söyle bakalım, kim getirdi bunları sana?"

"Ben söyleyeyim." dedi Xichun. "Arka kapıdaki yaşlı Bayan Zhang'dır mutlaka. Hep buralarda dolaşıp duruyor, hizmetçilerle fısıldaşıyor, onlara iyilik yapıyor; karşılığında kızlar da onu koruyorlar."

Xifeng kadınlardan birine bunu not almasını söyledi. Gümüşler ve diğer eşyaları Zhou Rui'in karısına verip, Ruhua'nın söylediklerinin doğruluğu kanıtlanana kadar saklamasını istedi.

Ruhua'nın kardeşine aracılık eden, Xichun'ün adını verdiği yaşlı Bayan Zhang, Wang Shanbao'nın karısının akrabası, daha doğrusu çocuklarından birinin kayınvalidesiydi. Xing Hanım'ın sırdaşı olduğundan beri Wang Shanbao'nın karısı, akrabaları ya da önceki iş arkadaşlarına pek zaman ayıramıyordu ve Bayan Zhang'a karşı davranışları kadını gücendiriyordu. Ancak iki kere konuşmuşlar, sonra da küsmüşlerdi. Bu eşyaları içeri getirenin nefret ettiği düşmanı olduğunu öğrenmek, Wang Shanbao'nın karısını öyle memnun etti ki Tanchun'ün tokadının ve hizmetçisinin sözlerinin neden olduğu aşağılamayı telafi etti. Büyük keşfleriyle Xifeng'ı etkilemeye çalıştı.

"Bu iş çok ciddi, Bayan Lian. Hiç şüphe yok ki aradığımız şeyler de Bahçe'ye aynı şekilde girmiştir. Bu meseleyle ilgilenmelisiniz bence."

"Ben de öyle yapacağım zaten." dedi Xifeng. "Senin söylemene gerek yok."

Xichun'ün yanından ayrılıp Yingchun'e gittiler. Oraya vardıklarında Yingchun uyuyordu, hizmetçileri de yatmışlardı. Kapıyı uzun süre çalmaları gerekti.

"Hanımınızı rahatsız etmeyin." dedi Xifeng onları içeri alan kıza ve doğruca hizmetçi odasına yöneldi, diğerleri de peşinden geldiler. Xifeng, Wang Shanbao'nın karısının Siqi'nin anneannesi olduğunu bildiğinden, iltimas yapıp yapmayacağını görmek

için kadını dikkatle izledi. Wang Shanbao'nın karısı diğer hizmetçilerin sandıklarından başladı. Hiçbirinde dikkate değer bir şey yoktu. Siqi'nin sandığına sıra gelince, sadece en üstte duran bir iki şeyi evirip çevirdi ve hiçbir şey olmadığını söyledi. Zhou Rui'in karısı engel olmasaydı sandığın kapağını kapatacaktı.

"Bir dakika!" dedi kadın. "Bir şey olsa da olmasa da diğerlerine nasıl yaptıysan bunu da doğru dürüst incelemen lazım." Sonra elini uzatıp sandığın içine soktu, bir çift erkek çorabı, bir çift erkek terliği ve küçük bir bohça çıkardı. Bohçanın içinde bir aşk düğümü ve bir mektup vardı. Hepsini Xifeng'a verdi.

Xifeng, bunca yıldır ev idarecisi olarak faturalar, makbuzlar ve hesaplarla ilgilendiğinden, pek çok sembolü biliyordu ve pembe kâğıt üzerindeki Çifte Mutluluk[1] işaretini tanıdı. Kâğıtta şöyle yazıyordu:

Geçen ay, senin eve yaptığın ziyaretten sonra annemle babam bizi öğrendiler ama hanımın Bayan Ying evlenene kadar hiçbir şey yapamazlar. Mümkünse Bahçe'de buluşalım, Bayan Zhang'la bana haber yolla. Böylesi senin buraya gelmenden daha uygun olur. Lütfen bu işi ayarlamaya çalış! Gönderdiğin iki tespihi aldım, ben de sana kurduğum hayali gösteren keseyi gönderiyorum. Lütfen iyi sakla! Kuzenin Pan Youan. Xifeng bir kahkaha atmamak için kendisini zor tuttu.

Wang Shanbao'nın karısı, torunuyla genç Pan arasındaki aşk hikâyesinden habersizdi ama erkek terliği ve çorabını görünce huzursuz oldu. Xifeng'ın pembe kâğıtta yazanları okuyup güldüğünü fark edince daha da evhamlandı.

"Nedir o, hanımefendi? Hesap pusulası mı?" diye sordu. "Herhâlde yanlışlarla dolu olduğu için gülüyorsunuz."

"Hem de nasıl!" dedi Xifeng gülerek. "Bu hesapların üzerinde çalışmak lazım. Sen Siqi'nin anneannesi olduğuna göre, onun kuzeni nasıl Wang değil de Pan oluyor?"

Wang Shanbao'nın karısı, bu soru karşısında çok afallayıp kekelemeye başladı.

---

1) Evlilik sembolü olarak kullanılan bir Çin geleneksel süsleme tasarımıdır. (ç.n.)

"Halası Pan diye biriyle evli; Pan Youan diye bir oğlu var, geçen gün kayıplara karıştı." dedi.

"İşte bu her şeyi açıklıyor." diyerek güldü Xifeng. "Mektubu okumamı ister misin?"

Okuduğu mektup herkesi çok şaşırttı. Başkalarının kabahatlerini azimli bir ısrarla araştıran Wang Shanbao'nın karısı, başarıyla maskesini düşürdüğü suçlunun kendi torunu olduğunu görünce utancından yerin dibine girdi.

"Duydunuz mu, Bayan Wang?" dedi Zhou Rui'in karısı. O da diğer kadınlar gibi dilini dışarı çıkarıp, başını sallayarak şaşkınlığını belli etmişti. "Her şey ortada, değil mi? Söylenecek hiçbir şey yok! Şimdi ne yapalım sence?"

Keşke yer yarılsaydı da Wang Shanbao'nın karısı içine girseydi. Xifeng gülmemek için dudaklarını büzerek bir süre keyifle düşündü.

"İnsan olaylara iyi tarafından bakmalı." dedi Zhou Rui'in karısına. "Kızcağız sessiz sedasız kendisine bir koca bulmuş. En azından anneannesini dertten kurtarmış."

Zhou Rui'in karısı güldü ve kendisi de birkaç iğneleyici söz ekledi. Wang Shanbao'nın karısı hırsını kendisinden başka kimseden çıkaramazdı; bu yüzden suratına tokat atarak kendisine çıkıştı.

"Aptal ihtiyar! Çok uzun yaşadın, senin derdin bu! Bak başına neler geldi. Neden dilini tutmadın sanki? Şimdi kendi aptallığının sıkıntısına katlan bakalım!"

Diğerleri kahkahalarına hâkim olsalar da içten içe memnun oldular çünkü hem geçmişte onlara çok sıkıntı çektirdiğinden şimdi sıra ona gelmiş hem de daha tarafsız bir gözle, ilahi adaletin en çok hak edenin başına geldiğine şahit olmuşlardı.

Xifeng, bu süre boyunca başını önüne eğip, hiçbir şey söylemeyen Siqi'nin yüzünde en ufak bir utanç ya da korku ifadesi olmadığına şaşırdı ve bu işten nasıl sıyrılmayı planladığını merak etti. O gece kızı sorguya çekmek için artık çok geç olduğundan, iki kadını sabaha kadar ona nezaret etmekle görevlendirdi. Kendisi de malzemeleri kanıt olarak yanına alıp diğer kadınlarla beraber oradan ayrıldı. Gece uyuyup bu meseleyi ertesi gün halletmek niyetindeydi ama birkaç kere yataktan kalktı ve her se-

ferinde kanaması olduğunu gördü. Sabah kalkamayacak kadar hâlsizdi ve başı dönüyordu. Doktor çağrıldı.

Nabzına bakan adam: "Genç hanımefendi kansızlık çekiyor, aşın endişe ve yersiz çaba dalağını yormuş. Bu da hâlsizlik, uyuşukluk, hazımsızlık ve iştahsızlığa neden oluyor. Gücünü yerine getirecek ve dalağını rahatlatacak bir tonik veriyorum." dedi.

Ginseng, melek otu, astragalus ve benzeri şeyler içeren bir reçete yazıp gitti. İlacı hazırlatmaya giden yaşlı dadılar doktorun söylediklerini Wang Hanım'a ilettiler. Zaten canı sıkkın olan hanımefendi daha da endişelendi ve Siqi meselesi bir süreliğine ertelendi.

***

O gün You Shi önce Xifeng'a uğrayıp biraz sohbet etti, sonra Bahçe'ye Li Wan'i görmeye gitti. Kızları da ziyaret etmeye niyeti vardı, o sırada Xichun bir hizmetçi gönderip onu davet etti. Oraya varır varmaz, Xichun önceki gece olanları uzun uzun anlatmaya başladı. Zhou Rui'in karısına da birisini gönderip Ruhua'nın sandığında buldukları şeyleri getirtti. You Shi, bu malzemeleri gerçekten de Kuzen Zhen'in kızın kardeşine verdiğini teyit etti.

"Ortada gizli saklı bir şey yoktu, böyle el altından içeri sokmaması gerekirdi! İşi kaçakçılığa çevirmişler." dedi ve yanlarında dikilen Ruhua'yı azarladı. "Aptal şey! Çok ağır yiyecekler yemekten kuş beyinli olmuşsun!"

"Ona neden kızıyorsun?" dedi Xichun. "Sizin ihmalkârlığınız onu bu hâle getirmiş. Öteki kızların hiçbirinin hizmetçileri onları böyle utandırmıyor. Artık yüzlerine nasıl bakacağım? Dün gece Kuzen Feng'a onu göndermesini söyledim ama yapmadı. Bu gayet doğal çünkü Ruhua doğu konağından geldi. Senin burada olmana sevindim çünkü sen bunu yapabilirsin. Ona ne yapacağın umurumda bile değil, ister döv, ister öldür, ister sat. Beni ondan kurtar yeter!"

Ruhua diz çöküp, onu göndermemesi için hanımına acı acı yalvardı.

"Bir daha yapmayacağım, hanımefendi. Lütfen eski günlerin hatırına, sizin yanınızda ölmeme izin verin!"

You Shi ve Xichun'ün dadıları, Xichun'ü vazgeçirmek için dil döktüler.

"Bir seferlik bir kabahat bu, bir daha yapmaz." dediler. "Çocukluğundan beri sana refakat ediyor. İzin ver de kalsın."

Ama doğal gençlik inadı, kendi mizacının tersliğiyle güçlenen Xichun, bu ısrarlar ve yalvarmalar karşısında bile kararında diretti.

"Ruhua gidecek!" dedi. "Sadece o kadar değil, artık sizi de görmek istemiyorum. Bundan sonra sizin konağınıza ayak basmayacağım. Son zamanlarda hakkınızda çok şey konuşuldu. Herhangi bir skandala karışmaya hiç niyetim yok."

"Kim konuşuyor?" diye sordu You Shi. "Söyleyecek ne bulmuşlar acaba? Önce sen kimsin, biz kimiz onu iyice bir düşün! Madem insanların hakkımızda konuştuklarını duydun, onlara bunun hesabını sorman gerekirdi!"

"Böyle bir tavsiyenin senden gelmesi ne tuhaf!" dedi Xichun, alaycılıkla. "Benim gibi bir kızın skandallardan uzak durması gerekir, balıklama içine atlaması değil. Ne derler bilirsin: 'İyi ve kötü, yaşam ve ölüm söz konusu olduğunda babalar ve oğullar bile birbirlerine yardım edemezler.' Aynı şey seninle benim için de geçerli. Ben kendimi düşünüyorum, sizi değil. Eğer ileride siz bir skandala bulaşacak olursanız, benim bir ilgim olmasın."

You Shi görümcesinin bu kabalığı karşısında gülsün mü, ağlasın mı bilemedi.

"İnsanların neden çok genç ve budala olduğunu söylediklerine şaşmamak lazım." dedi sedirin yanında dikilen hizmetçilere. "Onlara inanmıyordum ama şimdi bu kadar saçma ve akıl dışı konuşmalarını duyunca umudumu kaybettim. Çocukça laflar olsa da insanın içine işliyor!"

"O daha çok genç, hanımefendi. Anlayış gösterin." dediler kadınlar.

"Genç olabilirim." dedi Xichun küçümseyerek. "Ama söylediklerimin genç olmakla bir ilgisi yok. Hiçbiriniz okuma yazma bile bilmeden bana 'aptal' demeye nasıl cüret ediyorsunuz?"

"Sen büyük bir âlimsin tabii!" dedi You Shi alaycılıkla. "Adayların liste başısın! Bizim gibi budala insanlar sağduyu konusunda seninle kıyaslanamayız bile!"

"Sen de sağduyulu konuşuyor sayılmazsın!" diye cevap verdi

Xichun. "Liste başı adayların aptal olmayacakları varsayımı, körlere özgü büyük bir yanılgı. Gerçek bir bilge, attığı ilk adımdan anlaşılır, imtihan sonuçlarından değil."

"Çok güzel!" diye bağırdı You Shi. "Demin büyük bir âlimdin, şimdi yüce bir vaiz bizi aydınlatmaya gelmiş!"

"Öyle bir iddiam yok." dedi Xichun. "Ruhua'dan vazgeçmeye cesaretim var!"

"Bu senin buz gibi ve kalpsiz olduğunu gösterir!" dedi You Shi.

"Eğer buz gibiysem, kendimi lekesiz tutmaya çalıştığım içindir." dedi Xichun. " 'İnsanın, beladan uzak kalabilmek için kalpsiz olması gerekir.' derler. Ben lekesiz ve safım. Neden sana bulaşıp senin seviyene ineyim?"

You Shi, ailesinin şöhretine ilişkin sözlere karşı çok hassastı ve Xichun'ün dedikodular konusundaki iması onu hem utandırdı hem de çok üzdü. Gerçi Xichun henüz bir çocuk olduğundan, şu ana kadar öfkesine hâkim olmayı başarmıştı ama bu sözleri bardağı taşıran son damla oldu. Daha fazla kendisini tutamayıp öfkeyle patlayıverdi.

" 'Senin seviyene inmek' de ne demek? Hizmetçinin işlediği kabahati, durduk yere bana saldırmak için bir fırsata mı çevirmeye çalışıyorsun? Senin saçma sapan çıkışlarına sabırla katlandım diye cesaretlenip işi hakarete vardıracak kadar ileri götürdün! Çok güzel, Bayan İffet! Bundan sonra, senin paha biçilmez şöhretin benim varlığımla kirlenmesin diye senden uzak durmaya dikkat ederim!"

Bir hışımla dışarı çıktı ve hizmetçilerine Ruhua'yı da getirmelerini işaret etti.

"Bir daha buralara gelmezsen, herkes için çok iyi olur!" diye bağırdı Xichun arkasından. "Kavga ve beladan kurtuluruz."

You Shi söylediklerini duyup daha da öfkelendi ama Xichun her ne kadar can sıkıcı olsa da ailenin bekâr kızıydı ve herkesin içinde kavgaya girişeceği biri değildi. Öfkesini içine atıp, hiç cevap vermeden Bahçe'den çıktı, konağa gitti.

Orada duydukları gelecek bölümde.

75. BÖLÜM

Bir ziyafet gecesi uğursuz sesler duyulur.

Ay Festivali'nde, yeni şiirler iyiye işaret olarak kabul edilir.

You Shi, sinir içinde Xichun'den ayrılıp Wang Hanım'ı görmeye gitti ama ona eşlik eden kadınlardan biri kulağına fısıldayarak onu uyardı.

"Oraya gitmeseniz iyi olur, hanımefendi. Zhen ailesinden birileri bazı şeyler getirdiler. Sanırım gizli tutmak istiyorlar. Bu nedenle şimdi gitmeniz pek uygun olmaz." dedi.

"Bu çok komik!" dedi You Shi. "Dün gece beyefendi gazetede Zhenlerin yakalandıklarını okudu. Mülklerinde bir arama ve el koyma emri çıkarılmış ve aile sorgulanmak için başkente getirilmiş. Bu şartlarda burada ne işleri var?"

"Doğrudur, hanımefendi. O aileden kadınların geldiklerini gördük. Çok kötü bir hâldeydiler, endişeli ve korkmuş görünüyorlardı. Yapmamaları gereken bir şey yaptıkları kesin."

You Shi, Wang Hanım'ı ziyaret etme fikrinden vazgeçti ve Xichun çağırdığında konuşması yarım kalan Li Wan'i görmeye gitti tekrar. O arada onu muayeneye gelen doktor yeni gitmişti. Son birkaç gün öncesine göre kendisini daha iyi hissettiğinden artık battaniyesini üzerine çekmiş, sohbet edecek birilerinin gelmesi umuduyla yatağında oturuyordu. Ne yazık ki önceki gelişinde çok hoşsohbet olan You Shi şimdi hiç konuşacak durumda de-

ğildi. Li Wan'in yatağının yanında sessiz ve düşünceli bir hâlde oturdu. Li Wan aç olabilir mi diye merak etti.

"Bir şeyler yer misin? Ne istersin?" diye sordu. Sonra Suyun'e döndü. "Bayan Zhen'e ikram edecek atıştırmalık neyimiz var?" dedi.

"Hiç zahmet etme lütfen." dedi You Shi. "Bunca gün hasta yattıktan sonra evde atıştırmalık neyin olacak? Zaten aç değilim."

"Dün birisi bana çok güzel kavrulmuş buğday unu gönderdi. Bir kâse hazırlayalım da bir tadına bak." dedi Li Wan ve Suyun'e şeker ve kaynar suyla karıştırıp getirmesini söyledi. You Shi cevap vermeden kara kara düşünmeye devam etti. Beraber geldiği kadınlar ve hizmetçi kızlar onu eğlendirmenin bir yolunu bulmaya çalıştılar.

"Sabahtan beri size makyaj yapmadık, hanımım." dedi içlerinden biri. "Şimdi yüzünüzü yıkamak ister misiniz?"

You Shi başını salladı. Li Wan hemen makyaj çantasını ve ayna getirmesi için Suyun'ü gönderdi. Kız gelirken kendi rujunu ve pudrasını da getirdi.

"Bizim hanımımız makyaj yapmıyor, Bayan Zhen. Eğer bir sakıncası yoksa benim malzemelerimi kullanabilirsiniz." dedi.

"Evet, benim doğru dürüst bir şeyim yok ama küçük hanımların birinden ödünç alabilirdin." diye payladı onu Li Wan. "Herkesin içinde kendininkileri teklif ediyorsun! Neyse ki karşındaki Bayan Zhen. Başka birisi olsa bu saygısızlıktan alınırdı."

"Yok canım! Her seferinde senin hizmetçilerinin malzemelerini kullanıyorum. Şimdi neden sorun olsun." dedi You Shi ve bağdaş kurarak sedire oturdu. Yindie onun bileziklerini ve yüzüklerini çıkardı, kıyafeti ıslanmasın diye büyük bir mendili kucağına serdi. Chaodou ılık su dolu bir leğen getirdi, küçük hizmetçilerden biri de leğeni tuttu.

"Şartlara uyum sağlamayı hiç öğrenemeyecek misin sen!" diye bağırdı ona Yindie. "Bir kere talimat verildi mi ona kayıtsız şartsız uyacaksın. Bizim hanımımız müsamahakâr ve evdeyken nezaket kuralları konusunda titizlik göstermiyor diye her yerde aynı davranabileceğini sanıyorsun."

"Boş ver, önemli değil." dedi You Shi. "Tek istediğim şey yüzümü yıkamak."

Chaodou hemen diz çöktü.

"Bizim ailemizde, büyük küçük herkes dışarıya karşı nezaket kurallarına dikkat eder ama aslında neyin peşinde olduklarını kimse araştırmaz."

Li Wan, önceki akşam olanları kastettiğini anladı.

"Niye öyle dedin?" diye sordu gülerek. "Kim, neyin peşinde?"

"Soruyor musun?" dedi You Shi. "Aklını kaybedecek kadar hasta değilsin ya?"

Li Wan cevap veremeden Baochai'in geldiği bildirildi. Li Wan ve You Shi içeri alınmasını söylediler. You Shi hemen yüzünü kuruladı ve kızı karşılamak için kalktı, yatağın kenarına oturması için buyur etti.

"Yalnız mısın?" diye sordu. "Ötekiler nerede?"

"Bilmiyorum." dedi Baochai. "Henüz hiçbirini görmedim. Annem bugün pek iyi değil, iki yaşlı hizmetçi de hasta yatıyor. Diğerlerine pek güvenmediğim için kendim gidip birkaç gün yanında kalmak istedim. Önce Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a haber verecektim ama sonra çok ciddi bir durum olmadığından, annem iyileşir iyileşmez geri dönerim nasılsa diye canlarını sıkmak istemedim, Kuzen Wan'e söylemek için geldim."

Li Wan ve You Shi birbirlerine bakıp güldüler. You Shi makyajını tamamlayınca üçü birlikte birer kâse buğday unu yediler.

"Birisini gönderip annenin nesi var baktırayım." dedi Li Wan. "Ne yazık ki hasta olduğum için kendim gidemiyorum. Burasını merak etme, kuzen. Sen yokken dairene göz kulak olmak için birisini gönderirim. Bir an önce gel, yoksa beni suçlarlar."

"Neden seni suçlasınlar?" dedi Baochai. "Benim gitmemde tuhaf bir şey yok ki. Sanki hırsızın hapisten kaçmasına göz yummak için rüşvet almışsın gibi. Daireme kimseyi göndermene gerek yok. Neden birkaç gün yanında kalması için Xiangyun'ü davet etmiyorsun? Daha iyi olmaz mı?"

"Nerede o?" diye sordu You Shi.

"Tanchun'ü bulup buraya getirmesi için gönderdim onu. Anneme gideceğimi haber vermek istedim." dedi Baochai.

O anda Xiangyun ve Tanchun'ün geldiğini bildirdiler. İçeri girip oturduklarında, Baochai Tanchun'e birkaç gün annesine bakmaya gideceği için Bahçe'den ayrılacağını söyledi.

"Çok akıllıca." dedi Tanchun. "Teyze iyileşince geleceksin o zaman. İstemiyorsan hiç gelmeyebilirsin."

"O ne biçim laf!" dedi You Shi gülerek. "Akrabalarımızı göndermeye mi çalışıyorsun?"

"Neden olmasın?" dedi Tanchun, alaycı bir şekilde gülerek. "İleride başkaları kovacağına benim göndermem daha iyi olur. Akrabaların sürekli bir arada yaşamalarına gerek yok ki. Hısım akraba çok mutlu bir aileyiz, tıpkı birbirlerinin işini bitirmek için bekleyen dövüş horozları gibi."

You Shi güldü.

"Galiba bugün benim şanslı günüm. Bütün genç hanımları keyifsiz gördüm."

"Sıcağı sevmiyorsan sobadan uzak duracaksın. Başka kim canını sıktı?" dedi Tanchun ve bir süre düşündü. "Kuzen Feng olamaz. Kim o zaman?"

You Shi baştan savma bir şeyler mırıldandı. Tanchun, sorun çıkmasından korktuğu için açık açık konuşmak istemediğini anladı.

"Haydi!" diye sataştı ona. "Masum numarası yapma! Bize söylemen ihanet sayılmaz. Kimse kafanı koparmayacak! Bak bana. Dün akşam Wang Shanbao'nın karısına tokat attım. Bu en azından ağır bir cezayı hak eden bir suç ama şu ana kadar arkamdan söylenmekten başka hiçbir şey yapılmadı. Kimsenin beni döveceğini sanmıyorum."

"Gerçekten vurdun mu ona?" diye sordu Baochai şaşkınlık içinde.

Tanchun, bütün olan biteni onlara anlattı. You Shi de artık daha fazla saklamaya gerek olmadığını düşünerek, Xichun ile yaşadıklarını ortaya döktü.

"O hep böyledir." dedi Tanchun. "Mizacı bu. O kadar tuhaf bir kız ki ne söylesek, ne yapsak onu değiştirmiyoruz. Bu arada -o anda konuyu aklındaki şeye getirdi- neden hiçbir şey olmadığını öğrenmek için bu sabah bir araştırma yaptım. Anlaşılan Kuzen Feng yine hasta. Wang Shanbao'nın karısına ne oldu baksın diye birisini gönderdim. İşgüzarlığı yüzünden dayak yediği haberi geldi."

"Hak ettiğini bulmuş!" dediler You Shi ve Li Wan.

Ama Tanchun alaycı bir şekilde güldü.

"Şüpheden kurtulmanın basit bir yolu." dedi. "Bekleyin de görün!"

You Shi ve Li Wan düşünceli görünüyorlardı ama yorum yapmadılar.

Kısa bir süre sonra hizmetçiler gelip akşam yemeğinin hazır olduğunu söylediler. Xiangyun ve Baochai kendi eşyalarını toplamak için evlerine gittiler. Hikâyemiz burada onlardan ayrılıyor.

You Shi ve Tanchun, Li Wan'den çıkınca Büyükanne Jia'nın dairesine gittiler. Yaşlı kadın kanepesine uzanmış, Zhenlerin neyle suçlandıklarını, mallarına el konuluşunu ve sorgulanmak için başkente getirilişlerini anlatan Wang Hanım'ı dinliyordu. Duyduklarından çok etkilendiği belliydi ama You Shi ve Tanchun gelince yüzü aydınlandı.

"Siz ikiniz nereden geliyorsunuz?" diye sordu. "Feng ve Wan'in hasta olduğunu biliyorsunuz herhâlde. Bugün nasıllar?"

"İkisi de biraz daha iyi." dedi You Shi.

Büyükanne Jia başını sallayarak iç geçirdi.

"Sanırım şimdilik başkalarının dertlerini yeterince duyduk. Artık Ay Festivali için organizasyon işlerini düşünmemizin zamanı geldi." dedi.

"Yemek ayarlamaları yapıldı." dedi Wang Hanım. "Sadece nerede yapılacağına karar vermeni bekliyoruz. Bence Bahçe'de kutlamak için geceleri hava çok soğudu artık."

"Önemli değil. Daha kalın giyiniriz. Bahçe en uygun yer. Zaten orası bu iş için yapıldı." dedi Büyükanne Jia.

Onlar böyle konuşurlarken, kadınlar yemek masalarını getirdiler. Wang Hanım ve You Shi yemek çubuklarını yerleştirdiler, pilavı getirdiler. Her şey hazır olunca, Büyükanne Jia, kendi yemeklerinin dışında diğer dairelerden gelen iki büyük yemek kutusunu fark etti. Öteki dairelerin sakinlerinin saygılarını sunmanın bir yolu olarak, o gün yemeyi planladıkları yemeklerden örnekler göndermeleri çok eski bir âdetti.

"Size kaç kere artık bu işten vazgeçmenizi söyledim ama hiç dinlemiyorsunuz." dedi. "Artık eskisi kadar zengin değiliz."

"Sizin talimatlarınızı birkaç kez ilettim ama her zamanki âdet devam ediyor." dedi Yuanyang. "Ben de boş verdim."

"Bunlar çok bildik şeyler." dedi Wang Hanım, kendi katkısını kastederek. "Bugün benim oruç günüm olduğundan sadece sebze yemekleri var. Kızarmış soya peynirini sevmediğini bildiğim için biber sosunda ebegümeci gönderdim."

"Kulağa hoş geliyor." dedi Büyükanne Jia. "Biraz tatsam iyi olur."

Yuanyang tabağı kutudan çıkarıp büyük hanımefendinin önüne koydu. Baoqin, önce büyüklerinin yanında oturduğu için her birinden özür diledikten sonra masanın bir kenarına ilişti. Büyükanne Jia, Tanchun'ün de kendisiyle beraber yemesini istedi. Bunun üzerine o da özür dileyip, masanın öbür kenarında Baoqin'in karşısına oturdu. Daishu hemen yemek çubukları ve bir kâse getirdi. Bu arada Yuanyang diğer yemekleri Büyükanne Jia'ya gösteriyordu.

"Bunların ne olduğunu anlayamadım." dedi. "Sör She göndermiş. Bu kâsedeki kremalı tavuk ve bambu Zhen Bey'den."

Doğranmış bambu filizi kâsesini getirip masaya koydu. Büyükanne Jia çubuklarıyla bir iki lokma aldı. Diğer bütün yemeklerin sahiplerine geri gönderilmesini istedi.

"Hepsinden tattığımı ve çok teşekkür ettiğimi söyleyin. Bir daha göndermesinler. Ben bir şey istersem haber veririm."

Kadınlar onaylayıp yemeklerle çıktılar.

"Şimdi benim pirinç lapamı getirin, biraz ondan yiyeceğim." dedi yaşlı kadın.

You Shi bir kâse lapa getirdi. Kırmızı "İmparator" pirinciyle yapıldığını söyledi. Büyükanne Jia yarısını yedikten sonra kalanın Xifeng'a gönderilmesini istedi. Diğer tabaklardan birini işaret etti.

"Bu Pinger için." dedi.

Sonra bir kâse bambu filizini ve bir tabak tuzlu rakun etini Daiyu ile Baoyu'ye, bir kâse eti de Jia Lian'e gönderdi. Ardından You Shi'ye dönüp: "Ben bitirdim. Şimdi sen yiyebilirsin." dedi.

"Teşekkür ederim." dedi You Shi ama yine de yaşlı kadın ağzını ve ellerini yıkayıp, yediklerini hazmetmek için Wang Hanım'ın kolunda odada bir aşağı bir yukarı dolaşana kadar bekledi. Bu arada Baoqin ve Tanchun yemeklerini bitirdiler. Kendisine eşlik etmedikleri için af dileyip sofradan kalktıklarında You Shi oturdu.

"Ya?" dedi. "Bu kadar büyük bir masada yalnız başıma oturmaya alışkın değilim ben."

"Yuanyang ve Hupo sana eşlik edebilirler." dedi Büyükanne Jia.

"Güzel!" dedi You Shi. "Ben de aynı şeyi söyleyecektim."

"İnsanların beraber yemek yediklerini görmek hoşuma gidiyor." dedi Büyükanne Jia. Sonra Yindi'yi işaret etti. "İşte iyi bir kız. O da sizinle yesin. Haydi, çocuğum! Gidip hanımınla otur. Benim yanımdayken bir kereliğine kuralları bozmaktan zarar gelmez."

"Haydi!" dedi You Shi kıza cesaret vererek. "Çekingen numarası yapma!"

Büyükanne Jia odada yürümeyi bırakıp ellerini arkasında kavuşturarak yemek yemelerini seyretti. Birden servis edilen pilavın normalde hizmetçilerin yedikleri beyaz pirinçten yapıldığını ve You Shi'nin de aynısını yediğini fark etti.

"Bayan Zhen'e neden bunu verdiniz?" diye sordu.

"Sizin pilavınızdan kalmadı." dediler hizmetçiler. "Bugün fazladan bir küçük hanım vardı yemekte, biliyorsunuz!"

"Bugünlerde yemekler ölçülü yapılıyor." dedi Yuanyang. "Eskiden olduğu gibi savurganlığa gücümüz yetmiyor."

"Son birkaç yıldır o kadar çok sel ve kuraklık oldu ki çiftliklerimiz kapasitelerini dolduramadılar. Bu tür özel pirinçler kolay bulunmuyor. Biter diye dikkatli kullanmamız gerekiyor."

"Ne derler: 'En zeki kadın bile pirinçsiz pilav pişiremez.' " dedi Büyükanne Jia.

Herkes buna güldü. Yuanyang dışarıda bekleyen kadınlara seslendi.

"Hanımefendinin pirinci bitti, Bayan Tan bizimle yemediği zamanlar kullanacağınız pirinci alıp Bayan Zhen için buraya getirin."

"Gerek yok." dedi You Shi. "Bu kadarı benim için yeterli."

"Olabilir tabii." dedi Yuanyang. "Ya ben?"

Kadınlar hemen çıktılar. Wang Hanım, büyük hanımefendiyi oyalasın diye You Shi'yi orada bırakıp kendi dairesine yemek yemeye gitti. Eğlenceli takılmalar ve kahkahalarla zaman çabucak geçti. Büyükanne Jia çok geç olduğunu fark ettiğinde birinci saat olmuştu.

"Haydi, sen evine dön." dedi You Shi'ye.

Kadın oradan ayrıldı. İç kapıdan çıkınca, kendisini bekleyen arabasına bindi. Kadınlar perdeleri indirdiler ve You Shi ile aynı arabada giden Yindie hariç, diğer bütün hizmetçileri alarak, öteki konakta You Shi'yi karşılamak için önden gittiler. İki konak arasında ziyaretler yapılırken özel bir hazırlık yapılmazdı, bilhassa akşam saatlerinde. İki kapıdaki görevliler cadde boyunca yürüyüp yayaları uzaklaştırırlarken, altı yedi delikanlı da arabayı Ningguo Konağı'na götürdüler; katırları kullanmak için mesafe çok kısa, saat çok geçti. Delikanlılar, kapının yanlarındaki taş aslanların arkasına çekildiler; hizmetçiler arabanın perdesini kaldırdılar, Yindie inip hanımına yardım etti. Büyüklü küçüklü yedi sekiz fener parlak bir ışık saçıyor, taş aslanların yanında dört beş araba bekliyordu. You Shi kumar partisi için misafirlerin geldiği sonucunu çıkardı.

"Şu arabalara bak." dedi Yindie'ye. "Arabalar bu kadar çoksa, kim bilir ahırda kaç tane at vardır."

Yindie'yle beraber dış avluya girdiklerinde Jia Rong'un karısı bir grup hizmetçi ve yaşlı kadının başında, fenerlerle onları karşılamaya geldi.

"Kaç zamandır kumar oynarlarken onları seyretmeye can atıyordum." dedi You Shi. "İşte sonunda fırsatını yakaladım! Pencerelerin önündeki duvar boyunca yürüyelim de içeri bakalım."

Fenerleri taşıyan kadınlar, erkeklerin toplandığı binaya doğru yöneldiler. İçlerinden biri dışarıda bekleyen görevli gençlere, geldiklerinin erkeklere bildirilmemesini ve içeridekilere belli edecek bir gürültü çıkarmamalarını söyledi. You Shi ve grubu gizlice pencerelere yanaştılar ve içerideki konuşmaları duyabildiler. Ağırlıklı olarak sayıların söylendiği ses karmaşasında, bazıları neşeyle kahkaha atarken, bazıları öfkeyle söyleniyor, küfürler de onlara eşlik ediyordu.

Kuzen Zhen, Jia Jing için bitmek bilmez bir matem sürecinde, eğlenceye gitme, opera ya da müzik dinleme konusunda geleneklerin zorunlu kıldığı yasaklardan fazlasıyla bunalmıştı. Okçuluğa bir şekilde izin veriliyordu ve birkaç ay önce yasakları aşmanın bir yolu olarak okçuluğa başvurmuştu. Tanıdığı zengin ve aristokrat ailelerden erkekleri Ning Konağı'na yarışmaya davet etmişti.

"Rastgele atış yapmak çok gereksiz." demişti onlara. "Hem yeteneğimizi geliştirmiyor hem de tarzımızı bozuyor. Bir hedefin olması dikkatli olmamızı sağlar, en iyi yol da bahse girmek."

Cennet Kokusu Kameriyesi'nin altındaki atış poligonunda hedef tahtaları yerleştirdi ve her gün öğle yemeğinden sonra genç erkekler birbirleriyle yarışıyorlardı. Matemde bir evlat olarak Jia Zhen, adının bu işlere karışmasını istemediğinden, bu toplantıların organizatörü olarak Jia Rong'un adı geçiyordu. Bütün davetliler, horoz dövüşü, köpek yarışı, hatta daha şaibeli eğlencelerle zaman geçirmeye alışkın, zengin, uçarı ve enerjik gençlerdi. Uzun uzadıya tartışmalardan sonra, okçuluk yarışlarının ardından sırayla yemek verme konusunda anlaşmışlardı. Bu yemeklerin mümkün olduğunca bol olması bir şeref meselesi hâline gelmişti. Dolayısıyla günbegün domuz, koyun ve kümes hayvanları kesiliyor, zenginlik, aşçıların yetenekleri ve sofralarının bolluğu yarıştırılıyordu.

Birkaç hafta böyle devam ettikten sonra, Jia Zheng ve Jia She'nın kulağına gitti. İletilen rapor çok kesin bir şey değildi ki bu olanlar eleştirilmekten ziyade onayla karşılandı.

"Rong'un kitaplara bir eğilimi olmadığında göre, Kuzen Zhen onu savaş sanatlarına teşvik etmekle doğru bir şey yapıyor. Zaten askerî bir görevi var." dedi Jia Zheng.

Hatta Baoyu, Jia Huan, Jia Cong ve Jia Lan'ın da katılmalarını istedi. Dördü yemekten sonra oraya gidiyor, Jia Zhen'le sırayla okçuluk çalıştıktan sonra geri dönüyorlardı. Ama tabii ki Kuzen Zhen okçulukla ilgileniyordu. İnsanın kaslarını dinlendirmesi eğitiminin önemli bir parçası olduğundan, biraz gevşeme bahanesiyle akşamları kâğıt ya da zar oyunları düzenlemeye başladı. Önceleri sadece içkisine oynuyorlardı ama kısa süre sonra parasına oynamaya başladılar. Yavaş yavaş kumara harcanan zaman okçuluğa ayrılanı da geçti. Bahisler daha açık bir hâl aldı ve sonunda resmî bir kasanın da açılmasıyla büyük bahisler günlük rutin hâlini aldı. Avantalarla semiren Ning Konağı hizmetkârları, bu yeni organizasyondan çok memnun kaldılar ve mümkünse devam etmesi için heveslenip konak dışından hiç kimse duymasın diye çok dikkat ettiler.

Xing Hanım'ın azılı bir kumarbaz olan erkek kardeşi Xing Dequan de son zamanlarda bu organizasyonun müdavimi olmuştu; tabii hayatta asla para saçarken olduğu kadar mutlu olamayan Xue Pan de öyle.

Xing Dequan ablasına hiç benzemiyordu. O sadece içki, kumar ve çapkınlıkla ilgileniyordu; dolayısıyla ne zaman eline para geçse, su gibi harcıyordu. İyi içki içenleri sever, içmeyenlerden uzak dururdu; yüksek ya da alçak, efendi ya da köle ayırt etmezdi; bu yüzden de herkes ona "Budala Amca" derdi. Xue Pan de herkes tarafından "Ahmak Kral" olarak bilindiğinden ikisi bir araya geldiklerinde, gençler onlara "Budala Amca" ve "Ahmak Kuzen" olarak hitap ediyorlardı.

You Shi pencereden içeri bakınca gördüğü manzara şöyleydi: Ahmak Kuzen ve Budala Amca birer eşle dış odadaki sedirin üzerinde zar atıyorlardı. Aynı anda, başka birkaç oyuncu genişçe bir yer masasında zar oyunu; iç odada, biraz daha entelektüel bir

grup da domino oynuyordu. Hizmetkârlar on beş yaşının altındaki gençlerdi, daha yaşlıları mekândan göndermişlerdi. Ayrıca iki tane de on yedi, on sekiz yaşlarında, pudralı ve şık giyimli aktör, misafirlere içki servisi yapıyordu. You Shi içeri bakınca önce bu iki aktör dikkatini çekti. Xue Pan başlangıçta kaybettiği için surat asıyordu ama sonra şansı döndü, sadece zararını kapatmakla kalmayıp kâra bile geçti. Bu yüzden de keyfi yerindeydi. Kuzen Zhen, artık oyunu bırakıp yemek yeme zamanı geldiğini söyledi. İsterlerse yemekten sonra oynamaya devam edebilirlerdi.

"Diğer iki masada durum nedir?" diye sordu. İç odada domino oynayanlar henüz bitirmişler, yemeği bekliyorlardı ama kâğıt oynayanlar oyunun tam ortasındaydılar ve bırakmaya yanaşmadılar. Kuzen Zhen, kendisi de dâhil yemek yemeye hazır olan herkese servis yapılmasını emretti. Jia Rong, kâğıt oynayanların bitirmelerini bekleyip onlarla yiyecekti.

Kazandığına sevinen Xue Pan, bir elinde bir kadeh şarap, öteki eli aktörlerden birinin omuzunda oturuyordu. Bir galip cömertliğiyle diğer aktöre Budala Amca'ya şarap doldurmasını söyledi. Ama Budala Amca, oyunu kaybettiğinden sinirleri üzerindeydi. Arka arkaya hızla içtiği iki kadeh şarap ona saldırgan bir sarhoşluk vermişti. İlgilerini kendisinden çekip galibe yönelttiklerini iddia ederek, hırsını iki sakiden çıkardı.

"Siz oğlanlar hep aynısınız!" diye homurdandı. "Geçmişte benden çok iyilik gördünüz, şimdi başkasına döndünüz. Birkaç tael kaybettim diye artık size yaramam. İleride yine size faydam dokunmayacağından nasıl emin oluyorsunuz?"

Diğer misafirlerin hepsi onun sarhoş olduğunu biliyorlardı. Öteki kaybedenler alaycı bir şekilde gülerken, bir ya da iki galip anlayış gösterdi.

"Çok haklısın, amca. Kokuşmuş piçler! Onların huyu böyle!" dedi biri.

"Neden amcaya bir kadeh şarap verip özür dilemiyorsun?" dedi diğeri.

İki genç aktör, her türlü mesleki numarayı görmüş profesyoneller olarak, hemen Budala Amca'nın önünde diz çöktüler, cil-

veli bir şekilde gözlerine bakıp kalçasını okşayarak şarap ikram ettiler.

"Kızma bize, eski dost. Biz henüz çok genciz. Bize ne dendiyse onu yapıyoruz. Eğitmenimiz bize her zaman, 'Karşınızdaki her kim, sizin hisleriniz de ne olursa olsun, o anda en çok para kimdeyse ona karşı nazik olun.' der. Bu akşam çok para kazanırsan sana nasıl davrandığımızı görürsün, dostum." dediler.

Bu yatıştırıcı dobralık herkesi güldürdü.

"Doğru söylüyorlar, bu işler böyle!" dediler. "Sen her zaman aktörlere karşı yufka yüreklisindir, bugün neden böyle oldun? Şarabı almazsan ayağa nasıl kalkacaklar?"

"Tamam, affettim." dedi Budala Amca, istemeden de olsa yumuşayarak ikram edilen şarabı aldı. "Ama şu kadarını söyleyeyim, sizi bu kadar sevmesem, tekmeyi basardım!"

Bunu söylerken ne yapacağını gösterir gibi ayağını yukarı doğru fırlattı. İki aktör sahte bir korkuyla ayağa kalktılar. Ellerinde çiçek desenli ipekten birer kadın mendili vardı. Cilveli tavırlarla kadehi Xing'in dudaklarına dayadılar. Budala Amca'nın keyifli bağırtıları, başını geriye atıp şarabı yutarken kesintiye uğruyordu. Kahkahalarla aktörlerin yanaklarından makas aldı.

"Tatlı ufaklıklar!" dedi. "Nasıl da seviyorum!"

Bir sıkıntısını hatırlayınca ruh hâli hemen değişiverdi. Öfkeyle masaya vurup Kuzen Zhen'e ters ters baktı.

"Bu çocukların açgözlü olduklarına kızmamak lazım, sevgili yeğenim. Para ve güç söz konusu olduğunda, büyük ailelerdeki pek çok insan bile kendi kanlarını, canlarını unuturlar. Dün She amcanın karısıyla kavga ettiğimden haberin var mı?"

"Xing yengeyle mi?" dedi Kuzen Zhen. "Hayır, bilmiyorum."

Xing Dequan iç geçirdi.

"Her zamanki gibi lanet olası para yüzünden." dedi.

Jia Zhen, Xing Hanım'la aralarının bozuk olduğunu biliyordu. Kadın onun yaptıklarını hiç onaylamıyor, sürekli şikâyet edip duruyordu.

"Ama sen de çok müsrifsin, amca." dedi. "Böyle para harcamaya devam edersen, hiçbir zaman paran olmaz."

"Bizim Xing ailesinin hikâyesini bilmezsin sen, oğlum. Annem öldüğünde, ben henüz çok gençtim ve olup bitenleri anlayamıyordum. Üç ablam vardı. En büyüğü de sevgili yengendi. Evlendiği zaman her şeyi yanında götürdü. Her şeyi. Ortanca ablam çeyizsiz evlenmek zorunda kaldı. Karı koca çok fakirler. Küçük ablam hâlâ bekâr. Bütün paramızı idare eden o yaşlı cadı, Wang Shanbao'nın karısının verdiği azıcık parayla geçiniyor. Dün birkaç bakırlık istemeye gittim. Yanlış anlama sakın, Jia parası değil, bana Xing parası yeter. Peki verdi mi? Hayır. Bu haksızlık tabii ama ne yapabilirim? İşte bana fakir bir akraba gibi davranmanızın nedeni bu."

Kuzen Zhen sarhoş olduğunu biliyordu ama aile hikâyesine ilişkin bu tatsız detayların yabancıların önünde anlatılması utanç verici olduğundan, Budala Amca'yı sakinleştirmek ve konuyu değiştirmek için elinden geleni yaptı.

You Shi bütün bunları dışarıdan net bir şekilde duydu.

"Duydun mu?" diye fısıldadı, yanında duran Yindie'nin kulağına. "Xing Hanım'ın kardeşi şikâyet ediyor. Eğer kendi kardeşi böyle konuşursa, diğer insanlar neler demez!"

Daha fazlasını söyleyecekti ama içeride olanlara kulak vermek için kendisini tuttu. O sırada kâğıt oynayanlar da oyunu bitirip yemeğe katıldılar.

"Budala Amca'yı kim kızdırıyor?" dedi içlerinden biri. "Biz olup bitenleri kaçırdık. Ne oldu söylesene, amca, hakemlik yapalım."

Budala Amca, hiç parası olmadığı için iki aktörün kendisini yüzüstü bırakıp kazananlarla ilgilendiğini anlattı.

"Haydi canım!" dedi soruyu soran genç adam. "Sinirlenmekte haklısın. Gençlere soralım bakalım: Bu ne demek oluyor? Sadece biraz para kaybetti, şeyini kaybetmedi ya? Neden soğuk davranıyorsunuz?"

Herkes bir kahkaha kopardı. Budala Amca'nın ağzındaki pilav yere saçıldı.

"Seni pis herif!" dedi. "Kabalaşmadan ağzını açamıyor musun?"

You Shi iğrenerek tükürdü.

"Şu genç rezillere bak! Birkaç kadeh daha içseler, kim bilir ne pislikler çıkacak!" dedi.

Yeterince şey görüp duyduğu için yoluna devam etti, odasına çekilip, üstünü değiştirerek yattı. Kuzen Zhen nihayet gece ikide, herkes dağıldıktan sonra yatmaya gitti ve geceyi odalık Peifeng'ın yanında geçirdi. Ertesi sabah kalkar kalkmaz, birisi gelip, sipariş ettiği karpuz ve ay keklerinin hazır olduğunu bildirdi. Artık sadece kimlere gönderileceğini söylemek kalmıştı.

"Hanımına söyle, kendi uygun gördüğü şekilde dağıtsın. Benim başka işlerim var." dedi Peifeng'a.

Peifeng bu mesajı You Shi'ye iletti. O da listeyi kontrol ederek kime, ne kadar gönderileceğine karar verip dağıtım için ayarlamaları yaptı. Tam bu işleri bitirdiğinde, Peifeng başka bir mesajla tekrar geldi.

"Beyefendi bugün bir yere gidecek misiniz diye soruyor, hanımefendi. Biz hâlâ matemde olduğumuz için ayın on beşinde Ay Festivali'ni kutlamayacakmışız ama bu akşam karpuz, meyve, kek ve şarapla günü kutlamak için küçük bir aile partisi vermenin bir sakıncası yokmuş."

"Bir yere gitmek istemiyorum." dedi You Shi. "Ama Bayan Zhu ve Bayan Lian hasta yatıyorlar. Gitmezsem işlerle kim ilgilenecek? Madem o kadar yoğunmuş, partiye ne gerek var?"

"Beyefendi bugün misafir ağırlamayacak, ayın on altısına kadar evde olmayacak. Sizi yemeğe çağırmaya karar vermiş."

"Peki ama bu lütfuna karşılık veremiyorum."

Peifeng gülerek gitti, sonra tekrar geldi. "Beyefendi akşam yemek için erken dönmenizi bekliyor, hanımefendi. Benim de sizinle gelmemi istedi."

"O zaman kahvaltısını çabuk yapsın." dedi You Shi. "Ne kadar erken gidersem, o kadar erken dönerim."

"Beyefendi bugün kahvaltısını ön tarafta yapacak, hanımefendi. Sizin onu beklemeyip, burada yapmanızı söyledi."

"Orada kim var?"

"Nanking'den iki kişinin geldiğini söylediler ama kim olduklarını bilmiyorum."

Peifeng konuşurken, Jia Rong'un karısı tuvaletini bitirip saygılarını sunmaya geldi. Kısa süre içinde kahvaltıya oturdular. Sonra You Shi üzerini değiştirip Rong Konağı'na gitti. Akşama kadar dönmedi.

O yokken Jia Zhen samimi bir aile partisi için hazırlıkları yaptı. Koskoca bir domuz haşlattı, bir kuzu çevirtti, çeşit çeşit sebze yemekleri ve tatlılar hazırlattı. Yoğun Koku Bahçesi'ndeki Yeşil Funda Salonu'na tavus kuşu tüyünden paravanlar ve lotus desenli yastıklar yerleştirildi. You Shi akşam dönünce, Jia Zhen onu, küçük odalıklarını, Jia Rong ile karısını oraya götürdü. Bahçenin ana kısmı Manzara Bahçesi'ne eklenince kendilerine burası kalmıştı.

Önce yemeklerini yediler. Sonra şarap geldi, içki içme oyunu oynadılar; serin esintinin ve yılın bu döneminde, akşamın birinci saatinde, berrak gökyüzünde aşağıdaki ve yukarıdaki dünyayı gümüşi bir ışıltıyla yıkayan ayın keyfini çıkardılar. Kuzen Zhen, dört küçük odalığını kendisi ve You Shi ile aynı masada oturup parmak tahmini oynamaya davet etti. İçki içince duygulanarak bir hizmetkârdan mor bambu flütü getirmesini, Peifeng çalarken Wenhua'nın şarkı söylemesini istedi. O kadar duru ve tatlı bir sesi vardı ki herkes mest oldu. Sonra oyun oynamaya devam ettiler.

Saatler akıp geçti. Neredeyse gece yarısı oldu. Kuzen Zhen sarhoş olmuştu. Üstlerine kalın giysiler giyip sıcak çay içtiler; kirli şarap kadehleri kaldırıldı, temizleri getirildi; yeni ısıtılan şarap dolduruldu. Bahçe duvarının o taraftan derin bir iç çekme sesi geldi. Hepsi gayet net bir şekilde duymuştu; tüyleri diken diken oldu.

"Kim var orada?" diye bağırdı Jia Zhen, sert ve meydan okuyan bir sesle. Ama soruyu birkaç kere tekrarlamasına rağmen cevap gelmedi.

"Belki hizmetçilerden biridir." dedi You Shi.

"Yok canım." dedi kocası. "Onların odası duvarın dibinde değil ki. Ayrıca o tarafta Ecdat Tapınağı var. Bu saatte orada kim olabilir?"

O anda duvarın öteki tarafında ani bir rüzgâr hışırtısı duyuldu ve tapınağın içinden bir kapının açılıp kapanma sesi geldi. Hepsi irkildi. Gece hava birden serinledi; ayın parlaklığı birkaç dakika öncesine göre soluklaştı. Hepsinin tüyleri ürperdi.

Kuzen Zhen korkudan ayıldı ama kendisini hepsinden daha fazla kontrol altında tutsa da çok sarsılmış ve keyfi kaçmıştı. Yine de yatmaya gitmeden önce biraz daha oturmak için kendisini ve diğerlerini zorladı. Ertesi gün erkenden kalktı. Her ayın on beşi atalara adaklar sunulan iki günden biriydi. Ailenin diğer erkekleriyle Ecdat Tapınağı'na girip dikkatle etrafa baktı. Her şey olması gerektiği gibiydi ve herhangi bir şey olduğuna dair bir belirti yoktu. Önceki gecenin korkusunu sarhoşluğuna verdi, hafif bir ataktı ve bir daha sözünü etmemeye karar verdi. Ayin bitince tapınağı tekrar kapattı ve kapıların sıkı sıkı kilitlendiğinden emin oldu.

***

O akşam yemekten sonra Kuzen Zhen, You Shi'yle birlikte Rong Konağı'na gitti. Jia She ve Jia Zheng Büyükanne Jia'nın dairesindeydiler. İkisi sedirde oturmuş, yaşlı kadınla sohbet edip gülerken, Jia Lian, Baoyu, Jia Huan ve Jia Lan ayakta duruyorlardı. Onları selamlayıp karşılıklı hâl hatır sorduktan sonra o da kapının yanındaki bir tabureye ilişti. Büyükanne Jia o tarafa bakıp gülümsedi.

"Kuzen Bao bugünlerde okçuluğunu geliştirdi mi?" diye sordu.

Kuzen Zhen cevap vermek için ayağa fırladı.

"Çok geliştirdi, hanımefendi. Sadece tarzı değil, yayı tutuşu bile güçlendi." dedi.

"Güzel. O zaman artık durmanın zamanı gelmiş." dedi Büyükanne Jia. "Kendisini fazla zorlamasını istemeyiz."

"Hayır, hayır, kesinlikle!" dedi Kuzen Zhen. "Size katılıyorum."

"Dün gönderdiğin ay kekleri çok iyiydi." dedi Büyükanne Jia. "Karpuzlar da çok iyi görünüyordu ama kesince pek bir şey çıkmadı."

"Ay keklerini yeni bir pastacı yaptı. Önce ben tadına bakıp beğenince sizin için de yaptırdım, hanımefendi. Bu yıl karpuzların her zamanki gibi olmaması çok tuhaf."

"Sanırım havalardan." dedi Jia Zheng. "Bu yaz çok yağmur yağdı."

"Ay iyice yükseldi." dedi Büyükanne Jia. "Haydi, gidip tütsü adaklarımızı yapalım."

Yerinden kalktı ve Baoyu'nün omuzuna yaslanarak Bahçe'ye doğru yürüdü. Ana kapı ardına kadar açıktı ve boynuzdan yapılmış kocaman fenerler asılmıştı. Kutlu Salon'un önündeki terasta hizmetkârlar ellerinde mumlarla onları bekliyorlardı. Bir masanın üzerindeki kare kapta tütsü yanıyor, adak için karpuzlar, diğer meyveler ve ay kekleri tabaklarda duruyordu. Xing Hanım ve ailenin diğer kadınları salonda bekliyorlardı.

Parlak ay ışığı, rengârenk fenerler, kokular ve tütsü semavi bir görkem sunuyordu. Anlatılmaz güzellikte bir manzara vardı. Terasın salona yakın tarafında, masanın ayağına, üzerine diz çökmek için bir halı serilmişti. Büyükanne Jia ellerini yıkadı, tütsü çubuklarını yaktı, halıya diz çöktü ve eğilerek tütsüyü masaya yerleştirdi. Diğerleri de aynı şeyi yaptılar.

"Ayın keyfini çıkarmak için en iyi yer bir tepenin üzeri." dedi adak töreni bitince. Partinin, Manzara Bahçesi'nin de bir parçası olduğu Kavuşma Evi'nin arkasındaki büyük dağın tepesinde bulunan büyük evde yapılmasını teklif etti. Hizmetkârlar hemen hazırlıklar için koşuşturmaya başladılar. Bu arada Büyükanne Jia Kutlu Salon'da diğerleriyle dinlenip, çay içerek sohbet etti. Sonra hizmetkârlar gelip yukarıdaki evde her şeyin hazır olduğunu bildirdiler. Yaşlı kadın ayağa kalktı, iki yanındaki hizmetçilerden destek alarak tepeye çıkmaya hazırlandı.

"Yosun tutan taşlar kaygan olabilir." diye uyardı Wang Hanım. "Bambu sandalyeyle taşınsan daha iyi olmaz mı?"

"Hizmetkârlar her gün süpürüyorlar. Yosun falan olmaz. Gayet temiz ve geniş bir yol, dik de değil. Biraz egzersiz bana iyi gelir." dedi yaşlı kadın.

Jia She ve Jia Zheng önden gidiyorlar, boynuzdan fenerler-

le iki yaşlı kadın hizmetçi de arkalarından geliyordu. Yuanyang, Hupo ve You Shi büyük hanımefendinin yanında ona destek oluyorlar; Xing Hanım, Wang Hanım ve diğerleri hemen peşlerinden kafile hâlinde geliyorlardı. Yüz adım kadar sonra zikzaklı patikadan zirveye vardılar.

Tepedeki ev, dikdörtgen şeklinde, bir tarafı tamamen terasa açılan bir yapıydı. Dağın zirvesindeki çimenlik bir burunun üzerine inşa edildiği için Konveks Ev diye adlandırılmıştı. Terasta iki masa ve etrafına sandalyeler yerleştirilmiş, aralarına büyükçe bir paravan konmuştu. Masalar ve sandalyeler, o günün adına yakışır şekilde tıpkı ay, karpuz ve ay kekleri gibi yuvarlaktı. Büyükanne Jia masalardan birinin başında yerini aldı, solunda Jia She, Kuzen Zhen, Jia Lian ve Jia Rong, sağında Jia Zheng, Baoyu, Jia Huan ve Jia Lan oturdular. Masanın ancak yarısını doldurmuşlardı.

"Eskiden böyle günlerde ailemizin küçük olduğunu hiç hissetmezdim." dedi Büyükanne Jia. "Şimdi bakıyorum da ne kadar azalmışız. Ay Festivallerinde, kadınlı erkekli otuz, kırk kişi olduğumuzu hatırlıyorum. Ne günlerdi! Artık herkes kutlamaları evinde kendi ailesiyle yapıyor. Bir daha asla o kadar kalabalık olamayız! Kızlar bizimle otursunlar. Bakalım boşlukları doldurabilecek miyiz?"

Birisi paravanın öbür tarafındaki, Xing Hanım'ın başkanlık ettiği masaya gidip, Yingchun, Tanchun ve Xichun'ü getirdi. Jia Lian, Jia Rong, Baoyu ve diğer gençler ayağa kalktılar; sandalyeler düzenlendi ve kızlar masada yerlerini aldılar. Yine normal düzenlerinde, Jia Lian ve Jia Rong aralarında Yingchun ve Xichun; Baoyu ve Jia Huan da aralarında Tanchun'le oturdular.

Büyükanne Jia bir dal osmantus getirtti, paravanın öbür tarafında bir kadının davul çalmasını istedi. Dalı elden ele geçirerek oyun oynadılar. Davul sustuğu anda dal kimin elindeyse, o kişi önce bir kadeh şarap içip komik bir hikâye anlatacaktı. Davul çalmaya başladı ve dal Büyükanne Jia'dan Jia She'ya geçti, masanın etrafında dolandı. İkinci turda tam Jia Zheng'ın elindeyken davul sustu. Jia Zheng'ın fıkra anlatması bile zaten yeterince komik olduğundan gençler gizlice birbirilerini dürtüp çimdiklerlerken, o kadehini dudaklarına götürdü.

Jia Zheng, annesinin ne kadar keyifli olduğunu görüyor ve bunu bozmamaya dikkat ediyordu. Hikâyesine başlamadan önce, yaşlı kadın eğer kendisini güldüremezse cezaya hazır olması konusunda uyardı.

"Aklıma sadece bir fıkra geldi. Eğer komik bulmazsan beni cezalandırabilirsin." dedi Jia Zheng.

"Tamam, tamam. Anlat bakalım." dedi yaşlı kadın.

"Çok kılıbık bir adam varmış..." diye başladı Jia Zheng.

Ama herkes bir kahkaha koparıp, lafını kesti Anlattığı şey komik olduğu için değil, daha önce hiç böyle şeyler anlatmadığı için gülüyorlardı.

"Komik bir şey olmalı!" dedi Büyükanne Jia gülerek.

"O zaman bir kadeh daha iç." dedi Jia Zheng.

"Kabul." dedi Büyükanne Jia.

Jia She ve Jia Zheng hemen ayağa kalktılar, biri kadehi tutarken, diğeri şarap doldurdu. Sonra Jia Zheng kadehi Jia She'dan alıp resmî bir şekilde Büyükanne Jia'nın önüne koydu. Yaşlı kadın şarabını içerken, iki erkek saygılı bir şekilde yanında durdu, sonra küçük gösterilerini tamamlayıp yerlerine oturdular.

Jia Zheng hikâyesine devam etti.

"Bu kılıbık adam karısından o kadar korkuyormuş ki uzun süre evden uzak kalmaya cesaret edemiyormuş. Ama Ay Festivali'nde sokakta alışveriş yaparken bir arkadaşına rastlamış ve onun ısrarıyla evine içki içmeye gitmiş. Adam hiç istemeden o kadar sarhoş olmuş ki geceyi arkadaşının evinde geçirmek zorunda kalmış. Ertesi sabah uyandığında, hiçbir çaresi olmadığından pişmanlık içinde, özür dilemek için evine koşmuş. Eve vardığında karısı ayaklarını yıkıyormuş. Adamın özürleri bitince, 'Pekâlâ, ayaklarımı yalarsan seni affederim.' demiş kadın. Adam yalamaya başlamış ama midesi bulanmış, kusacak gibi olmuş. Karısı bunu görünce çok öfkelenmiş. 'Bu ne cüret!' diye bağırmış, sanki onu dövecek gibi. Kocası dehşet içinde diz çöküp affetmesi için yalvarmış. 'Lütfen, canım! Ayakların iğrenç olduğu için değil. Dün gece çok fazla sarı şarap içip ay keki yediğimden bugün midem bulanıyor.' demiş."

Büyükanne Jia ve diğerleri bir kahkaha kopardılar. Jia Zheng yaşlı kadının kadehine şarap doldurdu.

"En iyisi sarı şarap yerine pirinç likörü içelim." dedi yaşlı kadın. "Yarın eşlerinizle böyle bir sorun yaşamanızı istemeyiz."

Bu da herkesi güldürdü.

Davul tekrar çalmaya başladı ve dal Jia Zheng'dan yana doğru ilerledi. Bu sefer Baoyu'de durdu. Baoyu, Jia Zheng'ın yanında zaten kendisini diken üstünde hissederken, elinde dalla kalakaldı.

"Eğer güzel bir fıkra anlatamazsam, fıkra bile anlatamayacak kadar aptal olduğum için azarlayacak. Eğer fıkram komik olursa, bu defa da ciddi işlerle ilgilenmeyip zırvalıklarla uğraştığımı söyleyecek, bu daha da kötü. En iyisi hiçbir şey anlatmayayım." diye düşündü.

Böyle karar verip ayağa kalkarak babasından kendisini bağışlamasını istedi.

"Üzgünüm. Ben fıkra anlatmayı beceremiyorum. Başka bir şey yapayım." dedi.

"O zaman Ay Festivali'ne uygun bir şiir oku." dedi Jia Zheng. "İyi bir şey olursa seni ödüllendiririm; olmazsa, yarın görüşürüz."

"Bu sadece bir oyun!" dedi Büyükanne Jia sert bir şekilde. "Çocuğa şiir yazdırmak zorunda mısın?"

"İsterse yazabilir." dedi Jia Zheng gülerek.

"Pekâlâ, yazsın o zaman." dedi yaşlı kadın ve kalem, kâğıt getirtti.

"Ama kristal, buz, yeşim, gümüş, ışık, parlak, beyaz gibi süslü kelimeler kullanmayacaksın. Şiirin orijinal olmalı. Son bir iki yıldır yaptığın çalışmaların sonucunu görmek istiyorum." dedi Jia Zheng.

Baoyu böyle bir uyarıyı bekliyordu zaten. Çok kısa bir süre içinde bir dörtlük düşünüp kâğıda yazdı, babasına verdi. Jia Zheng hiçbir şey demeden okuyup başını salladı. Büyükanne Jia onun bu hareketinden şiiri hiç de fena bulmadığı izlenimini edindi.

"Evet?" diye sordu.

Jia Zheng onu sevindirmek istedi.

"Fena değil. Ne yazık ki ders çalışmıyor ama şiiri iyi." dedi.

"İyi o zaman. Çocuğu teşvik et de bir dahaki sefere daha iyisini yapsın." dedi yaşlı kadın.

"Haklısın." dedi Jia Zheng. Sonra refakat eden kadınlardan birine döndü. "Benim uşaklara güneyden getirdiğim yelpazelerden ikisini alıp gelmelerini söyle. Baoyu'ye versinler."

Baoyu eğilerek teşekkür edip tekrar oturdu, oyun oynamaya devam ettiler. Bu sefer dal Jia She'nın elinde kaldı. Şarabını içtikten sonra hikâyesine başladı.

"Bu, annesi hasta olan, sorumluluk sahibi bir oğulla ilgili. Annesi için bir doktor getirmeye uğraşmış ama bulamamış; neticede akupunkturcu bir kadın çağırmak zorunda kalmış. Bu yaşlı kadın insan fizyolojisinden hiç anlamıyormuş, yine de oğluna annesinin kalbinde iltihaplanma olduğunu ve iğneleriyle hemen iyileştirebileceğini söylemiş. Oğlan dehşete kapılmış. 'Eğer herhangi bir tür metal kalbe değecek olursa ölüm demektir.' demiş çocuk. 'Kalbine iğne sokmak istediğinden emin misin?' 'Hayır, hayır, kalbine batırmayacağım.' demiş yaşlı kadın. 'Şuraya, kaburgalarının üst tarafına batıracağım.' 'Ama orası kalpten çok uzakta.' demiş oğlan. 'Oraya batırırsan kalbe bir faydası olur mu?' 'Evet, olur tabii. Bir annenin kalbi bir tarafa doğru eğimlidir.' demiş kadın."

Herkes buna güldü ve Büyükanne Jia bir yudum şarap içti.

Kısa bir sessizlikten sonra, "Galiba ben de o yaşlı kadının bana akupunktur yapmasını isteyeceğim." dedi.

Jia She, şakayı kendi üzerine alındığını ve patavatsızlığıyla kadını gücendirdiğini fark etti. Hemen ayağa kalkıp annesine kadeh kaldırıp konuyu değiştirmeye çalıştı. Neyse ki yaşlı kadın onun gafının üzerinde fazla durmadı ve oyun tekrar devam etti. Bu sefer dal Jia Huan'da durdu.

Jia Huan, son zamanlarda çalışmalarında ilerleme kaydetmişti. Seçimleri biraz tuhaf olsa da şiire ilgi duymaya başlamıştı.

Baoyu'nün şiiri övgü alınca, kendi yeteneğini göstermek için can atıyordu ama babasının yanında bu riski göze alamamıştı. Şimdi şans ona bir fırsat verince, kâğıt ve yazı fırçası istedi. Birkaç dakika içinde bir dörtlük yazıp babasına verdi. Jia Zheng pek beğenmedi. Acayip bir şiirdi ve Jia Huan okuldaki çalışmalarında ilerleme yapmış olsa da kelime seçimlerinde bu ortaya çıkmıyordu.

"Baoyu ile kardeş olduğunuz kolayca anlaşılıyor." dedi Jia Zheng. "Fikirlerinizde ve kullandığınız dilde bir zıtlık olsa bile, ikiniz de disiplinsiz serserilersiniz. Size 'Eşsiz çift' diyebiliriz ama erdemlilikte eşsiz olduğunuzdan değil, aklınızı başınıza getirmek benzersiz derecede zor olduğu için. Ağabeyi kendisini ikinci Wen Tingyun[1] olarak görürken, kardeşi de kendisini modern Cao Tang[2] sanıyor."

Herkes anladığı için değil de kulağa komik geldiği için genel bir kahkahaya neden oldu bu.

"Şiire bir bakayım." dedi Jia She. Jia Zheng'dan aldı ve neredeyse anında övgüler yağdırmaya başladı.

"Beğendim ben, karakteri var. Bizim gibi ailelerin çocukları, yüce mevkilere gelsinler diye imtihanları yüksek derecelerle geçmek için zor şartlar altında çalışmak zorunda kalan, fakir çocuklarına benzemeler. Ayaktakımından daha iyi eğitim aldıklarını gösterecek kadar okudukları ve bir işi yürütebildikleri sürece yüksek bir mevkiye gelmemeleri mümkün değil. Çocukları kitap kurduna çevirmek için onca zaman ve enerji harcamaya ne gerek var? Bu şiirde sevdiğim şey, bizim sınıfımızdan bir gencin yazmasını bekleyeceğimiz gibi çok amatörce ve pek de zekice değil." dedi.

Sonra birisini gönderip Jia Huan'ı ödüllendirmek için evinden bazı şeyler getirtti ve gülerek başını okşadı.

"Böyle şiir yazmaya devam et, delikanlı! Zamanı geldiğinde sana soylu bir rütbe bulmakta sıkıntı çekmeyiz, merak etme!" dedi.

---

1) Tang Hanedanlığı döneminde yaşamış, lirik şiirler yazan bir şair. (ç.n.)

2) Tang Hanedanlığı döneminde yaşamış, edebiyatla dinî ögeleri birleştiren türde şiirler yazan bir şair. (ç.n.)

Jia Zheng karşı çıktı.

"Saçma sapan şeyler yazmış. Bu dizeler geleceği hakkındaki sözlerini pek doğrulamıyor." dedi. Sonra oyun devam etsin diye büyük hanımefendiye bir kadeh şarap doldurdu ama yaşlı kadın araya girdi.

"Beyler siz artık gidebilirsiniz. Arkadaşlarınız dışarıda sizi bekliyordur, onları ihmal etmek kabalık olur. Ayrıca saat on oldu bile, eğer şimdi giderseniz çocuklar da yatmadan önce bir süre rahatça eğlenirler."

İki kardeş hemen gitmek üzere kalktı ve geride kalanların namına onlara veda şarabı ikram edildikten sonra Kuzen Zhen ve Jia Lian'i de alıp çıktılar. Baoyu ile iki genç, kadınlarla kaldılar.

Onlar gittikten sonra olanlar gelecek bölümde.

76. BÖLÜM

Konveks Ev'de çalınan flüt büyük hanımefendiyi hüzünlendirir.

Konkav Ev'de kızlar yalnızlıklarını anlatan bir şiir yazarlar.

Jia She ve Jia Zheng gençleri de alıp çıktıktan sonra, Büyükanne Jia paravanı kaldırttı ve iki masada oturanların bir araya gelmelerini istedi. Hizmetçi kadınlar masaları temizleyip yeniden hazırladılar. Yemekleri tazelediler, temiz kadehler ve çubuklar getirdiler. Onlar bunu yaparlarken Büyükanne Jia ve ailenin diğer üyeleri üstlerine daha kalın bir şeyler giyip ellerini yıkadılar, ağızlarını çalkaladılar ve çay içtiler. Her şey hazır olunca bir masanın etrafında toplandılar. Büyükanne Jia, o akşam ilk defa Baochai ve Baoqin'in orada olmadıklarını fark etti. Festivali evde kutluyorlardı. Li Wan ve Xifeng da hasta olunca aile toplantısı hüzünlü bir hâl almıştı. Wang Hanım'a bu konudan söz etti.

"Eskiden, Sör Zheng evde yokken, Ay Festivali'ni bizimle geçirsin diye kız kardeşini davet ederdik. Ne mutlu günler geçirdik onunla ama sevdiklerimizden birinin olmaması, benim için oğlumun, senin için kocanın, çocuklar için de babalarının eksikliği eğlencemize gölge düşürürdü. Bu yıl o burada olduğu için gerçekten çok neşeli bir aile toplantısı olmasını bekliyordum ama ne yazık ki kardeşin ve çocukları bize katılamadılar. Bu yıl, yanında ailesinin iki üyesi daha olduğundan onları evde bırakıp beni eğlendirmeye gelmesini bekleyemezdik tabii. Ama tam da bu günlerde Feng'ın hasta olması çok yazık! Bir partideki on kişiye bedeldi o. Dünyada hiçbir şey mükemmel değil!" dedi ve derin

bir iç çekti. "Bana büyük bir kadeh getirin." dedi sonra. "Sıcak şarap doldurun."

Wang Hanım güldü.

"Bu yıl iki oğlun da yanında, anne. Bu iyi bir gelişme sayılır. Tabii eskiden etrafında daha çok genç olurdu ama bütün çocuklarının yanında olmaları daha iyi değil mi?"

"Tabii tabii, öyle." dedi Büyükanne Jia. "Mutluyum. Zaten o yüzden büyük bir kadeh istedim. Hepiniz birer tane alın."

Artık çok geç olmuştu ve öteki hanımların devam etmeye pek niyetleri yok gibiydi ama büyük hanımefendi hiç yorgunluk belirtisi göstermediğinden ona eşlik etmek zorunda kaldılar. Kendilerini içmeye zorlamanın sonucunda dayanılmaz derecede uykuları geldi.

Büyükanne Jia, teras merdivenlerinin tepesine bir halı serilmesini istedi. Artan ay kekleri, karpuzlar ve diğer yiyecekler oraya taşındı; genç hizmetçiler ve kadın hizmetkârlar büyük bir daire şeklinde oturup ayın keyfini çıkardılar. Büyükanne Jia da ayı seyrediyordu. Tam zirveye çıkmıştı ve akşamın ilk saatlerinde olduğundan daha berrak ve güzeldi.

"Bu kadar güzel bir ayın keyfini tam olarak çıkarmak için flüt sesi şart." dedi.

Ailenin on kişilik kızlar orkestrasını çağırttı ama onlar geldiklerinde hepsinin birden çalmalarına gerek olmadığı söylendi.

"Çok fazla ses büyüyü bozar." dedi Büyükanne Jia. "Tek başına flüt yeterli. Uzaktan dinleyelim."

Flütçü emrine itaat etti. O gittikten kısa bir süre sonra Xing Hanım'ın hizmetkârları gelip kulağına bir şey söylediler.

"Ne oldu?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Sör She, evine dönerken bir taşa takılıp bileğini burkmuş." dedi Xing Hanım.

Büyükanne Jia hemen kendi iki hizmetkârını gönderdi ve Xing Hanım'a derhâl gidip ilgilenmesini söyledi. Xing Hanım kalkıp gitti.

"Zhen'in karısı da gidebilir." dedi Büyükanne Jia. "Ben de gidip yatacağım zaten."

"Benim gitmeye hiç niyetim yok." dedi You Shi. "Bütün geceyi burada sizinle geçirmeye karar verdim."

"Olmaz!" dedi Büyükanne Jia gülerek. "Bu gece sizin gibi genç çiftlerin beraber olmaları gereken bir gece. Benim yüzümden kocandan ayrı kalmanı istemem."

You Shi kıpkırmızı kesildi.

"O nasıl söz, büyükanne! Zhen ve ben nispeten genç olabiliriz ama biliyorsun biz evleneli neredeyse yirmi yıl oluyor, ikimiz de kırkımıza geldik. Hem zaten hâlâ Sör Jing'in yasını tutuyoruz. Geceyi yanınızda geçirsem iyi olur."

"Evet, doğru." dedi Büyükanne Jia. "Matemde olduğunuzu unutmuşum. Zavallı Sör Jing! Zaman uçup gidiyor. Öleli iki yılı geçti ama unutmamam gerekirdi! Ceza olarak koca bir kadeh dolusu şarap içeceğim! Pekâlâ, o zaman kalıp bana eşlik et. Rong'un karısı Xing Hanım'ı yolcu etsin. Sonra kendisi de evine gider."

Bunun üzerine You Shi gelinine talimat verdi; Hu Shi de konağın ana kapısına kadar Xing Hanım'a eşlik etti. Orada iki hanım arabalarına binip kendi yollarına gittiler. Bu arada Büyükanne Jia grubu terasın öbür tarafına, çiçek açan osmantusları seyretmeye götürdü. Sonra tekrar masaya dönüp yeni ısıtılmış şarabı içtiler. Kahkahalı sohbetlerinin ortasında, aşağıdaki osmantus ağaçlarının oradan, flütün akıcı, tatlı ve içe işleyen sesi onları sessizliğe gömdü. Yukarıda parlak ayıyla engin gök kubbenin altındaki sakin gecede, aşağıda sadece serin ve görünmez bir rüzgâr kıpırdanırken, duyulan harika müzik, ruhlar üzerinde bütün dünyevî keder ve endişeleri dağıtan, yatıştırıcı bir merhem etkisi yaratıyordu. Bakışlarını yukarı çevirip sessiz bir huşu içinde dinliyorlardı. Müzik iki fincan çay içimi süresince devam edip sustu. Arkasından gelen bir anlık sessizlik herkesin hayranlık nidalarıyla bozuldu. Kadehlerdeki şarap tazelendi.

"Görüyorsunuz." dedi Büyükanne Jia. "Ne kadar güzel, değil mi?"

"Gerçekten de öyle." dediler. "Bu kadar güzel bir şey olacağını kim tahmin edebilirdi? Sen olmasan böyle bir tecrübeyi yaşamayacaktık."

"Tam tadına varmak için çok daha yavaş bir ses gerekir." dedi Büyükanne Jia.

Kocaman bir kadehe şarap doldurtup, bir kadın hizmetçiyle flütçüye gönderdi.

"Söyle ona dilediği gibi içsin, bitirince de bize çok daha yumuşak bir şeyler çalsın."

Kadın mesajı ve şarabı götürünce, daha önce Sör She'ya gönderdiği iki kadın geri geldi.

"Sör She'ya baktık, hanımefendi. Sağ bileği şişmiş ama ilaç almış, çok fazla ağrısı yokmuş. Ciddi bir şeye benzemiyor." dediler.

Büyükanne Jia başını sallayıp iç çekti.

"Görüyor musunuz? Aslında çocuklarım için çok endişeleniyorum ama o benim kendisini hiç düşünmediğimi sanıyor." dedi.

Jia She'nın kendisine nasıl takıldığını anlattı Wang Hanım ve You Shi'ye.

"İçkiliyken yaptığı bir şakaydı." dedi Wang Hanım teselli ederek. "Herkes hata yapar. Seni düşünerek söylememiştir, neden üstüne alınıyorsun?"

O sırada Yuanyang büyük bir pelerin ve şapkayla geldi.

"Giyin bunları." dedi. "Çok geç oldu. Çiy yağdığında dışarıda olmamalısınız. Üşütmekten korkmuyor musunuz? Biraz daha oturup eve dönmelisiniz bence."

"Tam keyif almaya başlamışken, eve dönmem için başımın etini yiyorsun. Sarhoş olduğumu sanmıyorsun, değil mi? Şafak sökene kadar kalmaya karar verdim." dedi Büyükanne Jia.

Biraz daha şarap istedi asilikle ama yine de pelerinle şapkayı taktı. Diğer hanımlar da şarapla ona eşlik ettiler ve eğlendirmek için ellerinden geleni yaptılar. Sonra aşağıdaki ağaçların arasına

gizlenen flütün sesi kulaklarına gelerek bir kere daha susturdu onları. Bu sefer öncekinden daha dokunaklıydı. Flütün hüznü, gecenin sükûneti ve ay ışığının parlaklığıyla birleşince dinleyicilerde öyle kuvvetli bir efkâr duygusuna neden oldu ki bundan kurtulmak için müziğe yüz çevirip, zorla konuşup gülüşmeye başladılar. Yeniden şarap getirtildi ve flütçüye çalmayı bırakması söylendi.

"Bir fıkra öğrendim, hanımefendiyi eğlendireyim." dedi You Shi.

"Ha, ha, ha. Evet ya, bir fıkra iyi gider. Anlat bakalım." dedi Büyükanne Jia sanki zoraki bir neşeyle.

"Bir zamanlar dört erkek kardeş yaşıyormuş." diye başladı You Shi. "En büyüklerinin tek gözü, ikincinin tek kulağı, üçüncünün tek burun deliği varmış; dördüncünün her organı tam olmakla birlikte, o da dilsizmiş."

Büyükanne Jia'nın başının göğsüne düştüğünü ve gözleri kapanarak uyukladığını görünce hikâyesine daha fazla devam etmedi. Hemen yarım bıraktı ve Wang Hanım'la beraber nazikçe onu uyandırmaya çalıştılar. Büyükanne Jia gözlerini açıp güldü.

"Uyumuyordum, gözlerimi dinlendiriyordum. Hikâyene devam et sen, dinliyorum." dedi.

"Çok geç oldu." dedi Wang Hanım. "Bu akşam hava serin ve çok çiy var. Eve gidip dinlensene, anne. İstersen yarın akşam bir parti daha yaparız. On altısında da ay harika olur."

"Saat kaç?" diye sordu yaşlı kadın.

"İkiyi geçti." dedi Wang Hanım. "Çocuklar daha fazla dayanamadılar. Hepsi yatmaya gitti."

Büyükanne Jia etrafına bakındı. Sadece Tanchun, yarım daire şeklinde dizili sandalyelerden birinde oturuyordu.

"Peki." dedi Büyükanne Jia. "Onlar geç saatlere kadar oturmaya alışkın değiller. Ne kadar zayıf ve narin olduklarını düşünürsek böylesi daha iyi. Ama benim küçük Tan'im orada yalnız başına oturuyor! Sen de gidip yat, çocuğum. Artık partiyi bitiriyoruz."

Böyle söyleyerek kendisi de ayağa kalktı ve bir iki yudum yeşil çay içtikten sonra bambu sandalyesine oturdu; iki kadın onu Bahçe'den çıkarırlarken diğerlerinin bir kısmı yanından, bir kısmı da arkasından yürüdüler. Bu konuda bu kadarı yeter.

Masayı toplayıp tabak çanağı kaldırmak için geride kalan kadınlardan biri porselen bir fincanın eksik olduğunu fark etti. Her yerde arayıp bulamayınca diğer hizmetçilere sordu.

"Herhâlde biriniz kazayla düşürdünüz ve bir yere fırlatıp attınız. Lütfen söyleyin, kırık parçaları alalım ki kaybı bildirince hırsızlıkla suçlanmayalım."

"Hiçbirimiz kırmadık." dediler ötekiler. "Küçük hanımlardan birinin hizmetçisi kırmıştır. Kim olduğunu biliyorsan söyle, yoksa gidip onlara sor."

"Doğru!" dedi çay servisinden sorumlu olan kadın. "Cuilu, hanımı için gelip çay almıştı. Gidip ona sorayım."

Çok uzakta aramasına gerek kalmadı. Merdivenlerin dibinde taş döşeli yolun biraz ilerisinde Zijuan'le beraber geldiklerini gördü.

"Ah, demek büyük hanımefendi partiyi erken bitirdi." dedi Cuilu. "Herhâlde hanımımın nereye gittiğini bilmiyorsunuzdur?"

"Ben de bizim çay fincanımızı ne yaptığını sormaya geliyordum." dedi kadın. "Sen de hanımını mı soruyorsun?"

Cuilu güldü.

"Ona bir fincan çay doldurup verdim, sonra bir baktım fincanla beraber ortadan kaybolmuş." dedi.

"Hanımefendi az önce küçük hanımların hepsinin yattığını söyledi. Siz kim bilir nerelerde geziyordunuz ki hiçbir şeyden haberiniz yok." dedi kadın.

"Hanımlar bize söylemeden gizlice yatmış olamazlar." dedi Cuilu. "Muhtemelen yürüyüşe çıkmışlardır. Belki de büyük hanımefendi ayrılınca, dairesine kadar geçirmek için diğerlerine katılmış olabilirler. Gidip bir bakalım. Oradalarsa fincanın nerede olduğunu da görmüş oluruz. Yarın uğrayıp sorabilirsin. Şimdi acelesi yoktur herhâlde?"

"Nerede olduğunu bildiğim sürece bir acelesi yok." dedi kadın. "Yarın uğrar sorarım."

Sonra Konveks Ev'e dönüp tabakları toplamaya devam etti.

***

Wang Hanım yanılıyordu. Daiyu ve Xiangyun yatmaya gitmemişlerdi. Büyükanne Jia her ne kadar sayılarının az olduğundan şikâyet etse de bütün Jiaların ayın keyfini sürdüklerini görmek ve Baochai ile Baoqin'in festivali Xue teyze ve iki Xue erkeğiyle kutladıklarını düşünmek Daiyu'yü biraz üzmüştü. Yatmaya gitmeyip, gizlice teras parmaklıklarına dayanarak ağlamıştı. Baoyu ise, son zamanlarda hastalığı ağırlaşan Qingwen'den başkasını düşünmüyordu ve annesi birkaç kez ısrarla yatmasını söyledikten sonra, bunu bahane edip Qingwen nasıl oldu diye bakmaya gitmişti. Tanchun'ün, son günlerde evde yaşanan kargaşadan dolayı sinirleri öylesine bozulmuştu ki hiç eğlenecek hâli yoktu. Yingchun ve Xichun, Daiyu'ye eşlik edebilirlerdi ama pek samimi olmadıklarından canları istememiş, onu teselli etmesi için Xiangyun'ü bırakmışlardı.

"Böyle olmaz, kuzen!" dedi Xiangyun. "Benim de kimsem yok ama senin gibi kendimi üzmüyorum. Sen akıllı bir kızsın, kendine daha çok dikkat etmen lazım. Baochai ve Baoqin çok fenalar. Ay Festivali gecesini beraber eğlenerek geçireceğimiz ve bu vesileyle şiirler yazarak şiir kulübümüzü tekrar canlandıracağımız konusunda onca konuşmadan sonra, o gün gelince bizi yüzüstü bıraktılar ve kendi kendilerine kutladılar. Ne şiir kulübünden eser var ne de şiirlerden! Hepsi erkeklerin yüzünden! İlk Song İmparatoru'nun ne dediğini hatırlıyor musun? 'Bu yatak odasında sadece ben horlayabilirim!' İşte erkeklerin yaptıkları da bu! Neyse, boş ver. Onlar gelmeseler de biz ikimiz şiirlerimizi yazalım, yarın onları utandırırız."

Xiangyun onu neşelendirmek için öylesine hevesliydi ki Daiyu kayıtsız kalamadı.

"İyi ama burası o kadar gürültülü ki insana şiir ilhamı bile gelmiyor." dedi.

"O dağın tepesi ayı seyretmek için uygun bir yer olsa da ay

ışığı en güzel su üzerinde görünür." dedi Xiangyun. "Farkında mısın bilmem ama bu tepenin bir tarafı göle bakıyor. Suyun hemen kıyısındaki bir çukurda Konkav Ev dedikleri bir bina var. Bu Bahçe'yi yapanlar oldukça eğitimli insanlarmış herhâlde. Burası tepenin üzerindeki bir burunda olduğundan Konveks Ev demişler, Konkav Ev de çukurda olduğu için bu ismi almış. Konkav ve konveks kelimelerine edebiyatta pek rastlanmaz. Bahçe düzenlemesinde kullanılmaları daha da nadirdir. Bence bu iki evi bu kadar sıra dışı isimlerle birbirleriyle ilişkilendirmek, özellikle ayın seyredilmesi için tasarlanmış olmalı. Konveks Ev, dağların tepesinden küçük ve uzak ayı seyretmek isteyenler için, Konkav Ev de büyük kürenin ipeksi beyazlığının suya yansımasını tercih edenler için yapılmış. Konveks ve konkav kelimeleri, aslında modern çağrışımlarından dolayı biraz kaba ve şiirsellikten uzaklar. Bazı insanlar Lu You'nun çok meşhur dizesini bile kaba buluyorlar: *Konkav bir mürekkep taşını doldurur mürekkep tozu.* Ama bence bu eleştiri çok aptalca."

"Lu You, bu kelimeleri edebî bir çalışmada kullanan tek kişi değil." dedi Daiyu. "Jiang Yan, *Yeşil Yosun Üzerinde* adındaki şiirsel yazısında, Dongfang Shuo da *Mucizeler Kitabı*'nın bir yerinde kullanıyor; Zhang Yanyuan'in *Ressamların Yaşamları* kitabında, Zhang Sengyou'nun Nanking'deki Ekayana Manastırı'nda yaptığı freskleri anlatırken geçiyor. Aslında edebiyatta sayısız örneği vardır. Bugünlerde insanların bunları şiirsel bulmamaları cahillikten. Doğrusunu istersen, bu iki eve isimlerini veren kişi benim. O yıl, Bahçe'deki her şeye Baoyu ad takarken, ya zaman bulamadığından ya da bulduğu isimler beğenilmediğinden bu görevin kızlara verildiği birkaç yer kalmıştı. Bulduğumuz isimler Saray'a Kuzen Yuan'in onayına gönderildi, o da Zheng amca kabul ettiği sürece hepsinin kullanılabileceğini söylemişti. İşte o zaman ben de bu iki eve isim vermiştim. Haydi, gidelim."

İki kız dağın yamacından aşağıya indi. Dağın eteğini döndüklerinde birkaç adım sonra yol onları öteki eve götürdü. Suyun kıyısı boyunca uzanan bambu parmaklıkların yanından giden yol Kokulu Lotus Köşkü'ne uzanıyordu. Üzerinde Konveks Ev'in olduğu tepenin eteğinde Konkav Ev vardı. Gece nöbetinde olan iki kadın tepedeki partiden birilerinin yanlarına gelebileceğini

hiç düşünmediklerinden, çoktan lambaları söndürüp yatmaya gitmişlerdi. Daiyu ve Xiangyun evin karanlık olduğunu görünce güldüler.

"Yatmışlar. Neyse, boş ver. Daha iyi. Verandada oturup suya yansıyan ayı seyredelim."

İki tane davula benzer, bambu tabure bulup oturdular. Suya yansıyan koskocaman, beyaz ay yukarıdakiyle parlaklık yarışındaydı. Kızlar, denizin altındaki ışıl ışıl kristal bir sarayda oturan denizkızları gibi hissettiler kendilerini. Hafif bir rüzgâr suyun yüzeyini süpürüp minik dalgalar oluşturuyor, âdeta ruhlarını temizleyip hafifletiyordu.

"Keşke şu anda bir teknede şarap içiyor olsaydım!" dedi Xiangyun. "Burası benim evim olsa hemen bir tekneye binerdim."

"Eskiler ne der bilirsin: 'Her şey mükemmel olsaydı ne tadı kalırdı?' " dedi Daiyu. "Bana sorarsan böyle çok iyiyiz. Keyfini çıkarmak için teknede olmamıza gerek yok ki!"

Xiangyun güldü.

" 'Bir fetih diğerleri için iştah kabartır.' derler. Biliyorsun, bu sadece generaller için değil, çoğumuz için geçerlidir. Fakirler zenginlerin istedikleri her şeye sahip olduklarını sanırlar, onlara bunun doğru olmadığını söylemeye çalışırsan, kendileri de bir gün zengin olana kadar sana inanmazlar. Örneğin ikimizi düşün. Ailemizi kaybetsek de lüks içinde yaşıyoruz ama bizi üzen bir sürü şey var. Tabii sadece biz değil, hanımefendiler, Baoyu, Tanchun ve diğerleri de ne kadar geçerli sebepleri olursa olsun her istediklerini yapamıyorlar. Bu herkes için geçerli. Özellikle de başka ailelerin yanında yaşayan bizim gibi kızlar..."

Daiyu'nün tekrar hüzünleneceğinden korkan Xiangyun araya girdi.

"Bu kadar boş konuşmak yeter. Şiirimize başlayalım."

O konuşurken bir flüt sesi geldi. Bir süre yükselip alçalan sesi dinlediler.

"Belli ki hanımefendilerin keyfi yerinde bugün." dedi Daiyu gülerek. "Flüt ne güzel çalıyor. Kendi amacımız için kullanabiliriz

onu; bize ilham verir. Bağlantılı şiirleri ikimiz de seviyoruz, değil mi? Daha önce yaptığımız gibi bağlantılı şiirler yazabiliriz."

"Hangi kafiyeyi kullanacağız?" diye sordu Xiangyun.

"Sayıları kullanabiliriz." dedi Daiyu. "Şuradaki kıvrıma kadar parmaklıkların dikmelerini sayalım. Kaç çıkarsa o kafiyemiz olur."

"Çok zekice bir fikir." dedi Xiangyun."

İki kız kalkıp parmaklıklara doğru yürüdüler. Bir kıvrımından diğerine kadar on bir dikme olduğu ortaya çıktı.

"Tamam." dedi Xiangyun. "On bir. Bakalım bu kafiyeyle ne yapabileceğiz. Bundaki güçlük, bir süre sonra kafiyenin zoraki olması ama aksi takdirde nasıl gelişeceğiz. Haydi, sen başla."

"Bakalım hangimiz daha iyi becereceğiz." dedi Daiyu. "Ama ne yazık ki yazabileceğimiz hiçbir şeyimiz yok."

"Yarın kâğıda geçiririz." dedi Xiangyun. "Pek zeki olmayabilirim ama hafızam çok iyidir."

"Tamam." dedi Daiyu. "Sıradan ve açık bir şeyle başlayayım."

Sekizinci ayın on beşi Ay Festivali.

Xiangyun biraz düşündü.

Kristale bürünmüş gökyüzünün altında,

Fener Festivali'ndeki gibi eğlenilir.

Daiyu devam etti.

Müzik sesi dört bir yanda,

Kadehler her yerde gezinir.

"Vay! Son dizeyi sevdim." dedi Xiangyun. "Onunla uyumlu olacak bir şey bulmam lazım. Bir bakalım!" Bir süre düşündü.

Arkadaşların gelir bayramını kutlamaya,

Usulca üfleyen rüzgâr havayı serinletir.

"Çok güzel tamamladın." dedi Daiyu. "Ama ikinci dize biraz zayıf kaldı."

"Daha gidecek çok yolumuz var, kafiye zamanla güçlenir." dedi Xiangyun. "İyi fikirleri sonraya saklamak istiyorum."

"Yapsan iyi olur, yoksa aptal durumuna düşersin!" dedi Daiyu. Sonra beyti bitirdi.

Gün gibi parlak gece, dışarıda şahane manzara,

İhtiyarlar kek için kapışırken, dalga geçilir.

"Bunu sevmedim." dedi Xiangyun. "Gönderme var gibi ama kafamı karıştırmak için yaptın herhâlde."

"Bu, senin çok fazla okumadığını gösteriyor." dedi Daiyu. "Tam bir gönderme. Tang Hanedanlığı'nın resmî tarihinde kek için kavga edilen bir hikâye var. Yarın gösteririm sana."

"Her neyse, beni kandıramadın." dedi Xiangyun. "Bu dizeyi tamamlayabilirim."

Yeşime benzer osmantus kokuları harika,

Yeşilli kızlar arasında karpuzlar dilimlenir.

"İşte gerçek bir gönderme." dedi Daiyu.

"Yarın ikimizin göndermelerine de bakalım. Şimdi devam edelim, zaman kaybetmeyelim." dedi Xiangyun.

"Tamam ama senin öbür dizeni de sevmedim. 'Yeşime benzer osmantus' çok klişe. Ben buna abartı diyorum." dedi Daiyu.

Sarızambakların rengi benzer altına,

Mum alazıyla aydınlanan yemek lezzetlenir.

"Leziz!" dedi Xiangyun. "Kafiye bulmanın bir yolu bu ama kolaya kaçmak bana sorarsan! Senin ikinci dizen de benimki kadar abartılı."

"Sen yeşime benzer osmantus demeseydin, ben de sarızambak demezdim." dedi Daiyu. "İkinci dizeme gelince, yemeklerin ihtişamı için gerçeğe uysun diye birkaç kelime düşünmem gerekti."

Daiyu'nün asla ödün vermeyeceği aşikâr olduğundan, Xiangyun de beyti tamamlamak zorunda kaldı.

Sarhoş olurlar sık sık ceza alınca,

Kesin kurallara uyarak çekişilir.

"Ah! Güzel bir dize!" dedi Daiyu. Devamını getirmek için biraz düşündü.

Üç ipucu sorulur tahmin oyunlarında,

Zarlar sallanarak gönderilir.

"Üç ipucu güzeldi, konuşma diline şiirsel bir hava veriyor. Ama ikinci dizedeki zarlar tekrar bizi aleladeliğe geri getiriyor." dedi Xiangyun. Elinden geldiğince devam etti.

Elden ele geçen dal, uyar davula,

Gümüş bir ihtişam gökle yeri birleştirir.

"Dizemi güzel tamamladın!" dedi Daiyu. "Ama ikinci dizende konudan saptın. Yapabileceğinin en iyisi bu mu? Sürekli yağmurla ya da ayla şişiriyorsun!"

"Henüz ayla ilgili fazla bir şey söylemedim ki!" dedi Xiangyun. "Bu konuya ilişkin birkaç kelime usulüne uygun bir şeydir. Şiirimizin konusu bu değil miydi?"

"Tamam, şimdilik aldırmayalım." dedi Daiyu. "Yarın ona da bakarız." Sonra devam etti.

Her şey aydınlanır gümüşi ışıkta,

Cezalar da ödüller de eşit pay edilir.

"Biraz da kendimizden söz edelim!" dedi Xiangyun, sonra devam etti.

Dizeler tamamlanır sırayla,

Parmaklıklara dayanıp ilham beklenir.

"Sonunda bize gelmeyi başardın!" dedi Daiyu.

Kafiye düşünürüz yaslanıp kapıya,

Parti bitse bile heyecan nasıl eksilir?

"Ya? Öyle mi?" dedi Xiangyun.

Müzik sesi son bulur yavaşça,

Gece biter artık kahkahalar kesilir.

"Artık kafiye bulmak giderek zorlaşıyor." dedi Daiyu.

Hiçbir şey kalmaz buzlu ışıktan başka.

Gülhatmiler çiyi emerek sürgün verir.

"Bir dakika, buna bir kafiye düşünmem lazım." dedi Xiangyun. Ayağa kalkıp, elleri arkasında, bir aşağı bir yukarı yürüdü. "Tamam, buldum!" dedi sonra gülerek. "Neyse ki aklıma geldi, yoksa vazgeçecektim."

Gülibrişimi pus bürür avluda.

Kayalardan coşkun bir sel gelir.

Daiyu, hayranlık çığlığı atarak ayağa fırladı.

"Seni alçak! En güzellerini sona saklamışsın! Gülibrişim ne muhteşem bir kelime. Nereden aklına geldi?"

"Dün *Nesir Antolojisi*'nde rastladım." dedi Xiangyun. "Nasıl bir ağaç olduğunu bilmediğim için bakacaktım ama Kuzen Baochai gerek olmadığını söyledi. Bizim mimoza diye bildiğimiz şeymiş. Ona inanmadım, kontrol ettim. Haklıymış. Bu kızın her şeyden haberi var."

"Bunu düşünmen çok zekice." dedi Daiyu gülerek. "Özellikle de mimozalar gece kapandıkları için. 'Coşkun sel' de çok isabetli. Tek başına bu dize bile şimdiye kadar söylediklerimizin hepsine bedel. Devamını getirmeden önce iyice düşünmem lazım. Ama iyi bir şey bulabileceğimden şüpheliyim."

Bir süre düşündü ve devam etti.

Rüzgârın süpürdüğü yapraklar toplanır kayalıklarda.

Dokumacı Kız yalnız ve mahir.

"Devam dizen hiç de fena değil." dedi Xiangyun. "Ama ikinci dize biraz konudan sapmış, neyse en azından duygusu ortama uyuyor. Bu gönderme abartı olmamış."

Üfleyip söndürüyor ayı Gümüş Kurbağa.

Ay Tavşanı ölümsüzlük iksirini pişirir.[1]

---

1) Efsaneye göre Ay Tavşanı, Ay Tanrıçası Chang'E'nin arkadaşıdır ve sürekli olarak onun için havanda ölümsüzlük iksiri hazırlar. Gümüş Kurbağa da Ay Tanrıçası'yla birlikte ayda yaşar. (ç.n.)

Daiyu, kendi dizelerini söylemeden önce bir süre sessizce başını salladı.

Ay Tanrıçası Chang'E uçar gider saraya.

Biri Dokumacı Kız'la Çoban'ı selamlamak için göğe yükselir.

Xiangyun de aya bakıp başını salladı.

Bir tekne yukarı çıkar içindeki insanla.

Ay kâh büyür kâh incelir.

"Güzel tamamlayamadın." dedi Daiyu. "Başka kelimelerle benimkini tekrarlamış gibisin. İkinci dizen gayet net. Herhâlde ilk dizenin tekrarını ikinci dizede büyük bir sıçrama yaparak telafi etmeye çalıştın."

Maddesi hiç değişmez, donuk durur orada.

Yakında su saatinin suyu tükenir.

Xiangyun kendi dizesiyle devam etmek üzereyken Daiyu ona gölün ortasındaki karaltıyı işaret etti.

"Bak, orada insan gibi bir karaltı var. Hayalet olabilir mi sence?"

Xiangyun güldü.

"Ah, şimdi de hayalet görüyor! Ben onlardan korkmam. Taş atarım." dedi.

Eğilip yerden bir çakıl taşı alıp gölün ortasına savurdu. "Cup" diye bir ses duydular ve yüzeyde dalgacıklar iç içe genişlerken ayın şeklinin bozulduğunu gördüler. Sonra bir ciyaklama oldu ve karanlığın ortasından beyaz bir leylek havalandı, Kokulu Lotus Köşkü'ne doğru kanat çırptı.

"İşte bu kadar!" diyerek güldü Daiyu. "Leylek olacağını hiç düşünmemiştim. Beni korkuttu."

"Ona minnettarım." dedi Xiangyun. "Beytimin ikinci dizesini aklıma getirdi."

Lambanın ışığı artık solmakta.

Leyleğin karaltısı soğuk suda yükselir.

Daiyu hayranlıkla bir şeyler mınldandı ama beyti bitirmeye çalışırken sinirle ayaklarını yere vurdu.

"Lanet olası leylek, nasıl da yardımına koştu! Bu dize 'coşkun sel'den bile daha orijinal. Nasıl tamamlayacağım ben şimdi? Senin dizen çok doğal, sade ve etkileyici. Neredeyse vazgeçeceğim."

"Belki ikimiz beraber düşünürsek tamamlayabiliriz." dedi Xiangyun. "Ya da istersen burada bırakalım, yarın tekrar deneriz."

Daiyu, ona hiç aldırmadan gökyüzüne baktı. Bir süre hareketsiz durduktan sonra birden gülmeye başladı.

"Konuşup durma, küçük hanım! Kendim bitirebilirim. Dinle bak." dedi.

Ay sarhoşu ilham perisi ölü yatıyor katafalkta.

Xiangyun ellerini çırptı.

"Mükemmel! Daha iyisi olamazdı! 'İlham perisi' harika!" Derin bir iç çekti. "Şiirsel olarak mükemmel çünkü çok orijinal. Biraz korkutucu tabii. Senin gibi sağlığı iyi olmayan birisi için böyle ürpertici ifadelerin hayırlı olduğunu sanmıyorum." dedi.

"Rakibim sen olunca başka nasıl mücadele edebilirim?" dedi Daiyu. "İlk dizeyle o kadar uğraştım ki ikinciyi..."

Tam o sırada parmaklıkların öbür tarafındaki kayalıklardan biri gülerek çıkıverdi.

"Bravo! Mükemmel bir dize!" dedi. "Ama biraz hüzünlü. Bir daha yapma. Böyle devam edersen, biraz zoraki ve mekanik bir şey ortaya çıkabilir; ilk dizene uyacağına onu da bozar."

Bu beklenmedik çıkıştan irkilen iki kız sesin geldiği tarafa baktılar ve Miaoyu'yü görüp hayretler içinde kaldılar.

"Ne arıyorsun burada?" diye sordular.

"Ay seyretme partinizin ardından flüt nağmelerinin seslerini duyunca ben de gelip ayın keyfini çıkarmaya karar verdim." dedi. "En güzel göründüğü bu açıklıktan suya yansımasını seyretmek istedim. Yaklaşınca da sizin şiirlerinizi duydum. Böyle bir incelik karşısında durup dinlemek zorunda kaldım. Ama mükemmel olmalarına rağmen içinde barındırdığı kötü hüzün, okuyan kişi adına korkuttu beni. Bu yüzden saklandığım yerden çıkıp devam

etmenize engel oldum. Büyük hanımefendi, partiyi bitireli uzun zaman oluyor. Bahçe'deki herkes çoktan yatmıştır. Hizmetçileriniz neredeler acaba? Hiç şüphesiz birileri sizi arıyordur. Üşütmekten de mi korkmuyorsunuz? Bana gelin, size sıcak çay ikram edeyim. Neredeyse şafak sökecek."

Daiyu güldü.

"Gecenin o kadar ilerlediğini hiç fark etmemişim." dedi.

Üçü beraber Yeşil Kafes Manastırı'na gittiler. Buda mabedinden hafif bir ışık geliyor, buhurdandaki tütsüden ince bir duman tütüyordu. Bütün yaşlı rahibeler uyuyorlardı. Küçük bir hizmetçi, Miaoyu'nün meditasyon minderinde uyukluyor, ayaktaki tek kişi oymuş gibi görünüyordu. Miaoyu seslenince kız yerinden kalktı, çaydanlıktaki kaynayan suyla çay yaptı. Tam o sırada kapı çalındı. Küçük hizmetçi açmaya gitti. Zijuan ve Cuilu birkaç yaşlı hizmetkârla beraber hanımlarını aramaya gelmişlerdi. İçeride çay içtiklerini gördüler.

"Güzel!" dediler. "Bizi az uğraştırmadınız! Bütün Bahçe'de sizi aradık. Bayan Xue'nin evinin önüne bile baktık. Sonunda, tesadüfen dağın yamacındaki küçük eve gelince, nöbetçi kadınlar uyandılar. Sizi sorduğumuzda, biraz önce iki kişinin verandada konuştuğunu, sonra üçüncü kişi gelince manastıra gitmekten söz ettiklerini söylediler. Biz de buraya geldik."

Miaoyu, küçük hizmetçiye onları arka tarafa alıp çay ikram etmesini söyledi. Kendisi de bir kâğıt, fırça, mürekkep taşı ve mürekkep alıp, iki genç hanımın dikte ettirdiği şiirleri yazmaya başladı. Daiyu, Miaoyu'nün hevesinden çok etkilendi.

"Daha önce hiç bu kadar ilgilendiğini görmediğim için şiir konusunda fikrini sormak aklıma gelmedi." dedi. "Ama madem şimdi tartışmaya bu kadar heveslisin, eleştirilerini bizimle paylaşır mısın? Yazdıklarımızı güzel bulmazsan, yakalım gitsin ama eğer geliştirmeye açık bulursan lütfen düzelt."

"Onları değiştirmek benim haddim değil." dedi Miaoyu gülerek. "Ama burada en az yirmi üç kafiye olduğuna göre, en çarpıcı ifadelerinizi kullanmış olmalısınız; devam ederseniz bitkin düşebilirsiniz. Sizin yerinize ben tamamlamak isterdim ama onları berbat etmekten korkarım!"

Daiyu daha önce Miaoyu'nün şiir yazdığını hiç görmemişti. Aşikâr olan hevesini coşkuyla teşvik etti.

"Ah, madem istiyorsun lütfen yap! Bizim dizelerimizin pek bir değeri olmasa da seninkilerle birleşince bir ayrıcalık kazanabilir."

"Şu ana kadar yazdıklarınızı tamamlamak için şiiri biz Budistlerin dediği gibi 'doğru bir bakış açısı'na getirmemiz gerekir. Gerçeklikten uzaklaşır, tuhaflıkların ve çarpıcı ifadelerin peşine düşersek, genç kızlara yakışır olmamakla kalmaz, konudan da saparız."

Küçük hanımlar onayladılar. Miaoyu fırçayı aldı ve mırıldanarak yazmaya başladı. Hiç zorlanmadan, bir düzine kadar beyti bir çırpıda yazdıktan sonra fırçayı elinden bıraktı ve okusunlar diye kâğıdı hanımlara uzattı.

"Sakın bana gülmeyin. Konuya geri dönmenin tek yolu buydu. O zaman önceki hüzünlü dizeler de pek sorun olmaz." dedi. Yazdıkları şöyleydi:

Tütsü yanar altın buhurdanda,

Yeşim çanaktaki ak merhem sertleşir.

Neden olur flüt sesi dulun gözyaşlarına,

Soğuk yatağı sıcaklığı özletir.

Titreşir perdeleri hazan rüzgârında,

Üstündeki Ankalar yalnız hanımıyla eğlenir.

Yosunlar kayganlaşır çiyler artınca,

Buz yüzünden yüce bambular sertleşir.

Yol kıvrılarak ilerler gölün kıyısında,

Ya da ıssız tepenin zirvesine yükselir.

Pürtüklü kayalar benzer kavgacı hortlaklara,
Budaklı ağaçlarda vahşi şeyler gizlenir.

Işığın habercisi mücadele eder karanlıkla,
Sabahın ilk çiyleri dışarıda birikir.

Maymunlar feryat eder yankılı ovada,
Ağaç tepelerinde kuşlar hareketlenir.

Bildik yollar çiğnenir adımlarım altında,
Suyun kaynağını sormak mı gerekir?

Çanlar çalar Yeşil Kafes Manastırı'nda,
Çeltik Kokan Köy'de horozlar şafağı bekleşir.

Niye bu coşkun eğlence biter gamla?
Ya da neden gereksiz endişe gösterilir?

Bulmalıdır şair neşeyi kendi ruhunda,
Mesajları bunun için değildir.

Yorgunluğu bahane etmeyelim şafakta,
Çay içilip sohbete devam edilir.

Bu beyitlerin sonunda şiirin tamamı için bir başlık yazdı: Güz Ortası Gecesi Manzara Bahçesi'ndeki Otuz Beş Beyitlik Şiir.

Daiyu ve Xiangyun büyük bir hayranlık duydular.

"Ne tuhaf, hep etrafımızda şiir yeteneği arayıp dururuz, meğer

kapımızın eşiğinde senin gibi bir şair varmış!" dediler. Bizim bütün yazdıklarımız senin dizelerinin yanında amatör kalıyor."

"Yarın bir kere daha okuyup biraz rötuş yaparım." dedi Miaoyu gülerek. "Şafak sökmek üzere, gidip biraz dinlenelim."

Bunun üzerine iki küçük hanım vedalaşıp hizmetçileriyle beraber oradan ayrıldılar. Miaoyu kapıya kadar geçirdi onları ve uzun bir süre durup arkalarından baktı. Onlar epeyce ilerledikten sonra içeri girip kapıyı kapattı.

Cuilu, Xiangyun'ün Li Wan'in evine gidip uyumasını istedi.

"İnsanlar uyumayıp sizi bekliyorlar, hanımım. Oraya gidelim." dedi.

"Giderken uğra da beklememelerini söyle." dedi Xiangyun. "Bayan Zhu hâlâ iyileşmedi. Şimdi oraya gidersem onu rahatsız ederim. En iyisi Bayan Lin'in evinde patırtı yapmak."

Bambu Evi'ne vardıklarında hizmetçilerin yarısının uykuda olduğunu gördüler. Takılarını ve üstlerini çıkarıp yıkandılar ve yattılar. Zijuan yatak perdelerini indirdi, lambayı yatağın yakınına koyup dışarı çıktı ve kapıyı kapattı.

Ama kızların ikisi de uyuyamadılar. Xiangyun yerini yadırgadığından uyumakta zorlanıyordu; Daiyu de kansızlığı yüzünden uykusuzluk çekiyordu. Bu gece de her zamankinden çok daha geç yattığı için uyuması beklenemezdi. Uzunca bir süre yataklarında dönüp durdular.

"Uyuyamıyor musun?" diye sordu Daiyu.

"Yabancı bir yatakta asla uyuyamam." dedi Xiangyun, dertli dertli gülerek. "Zaten uyuyamayacak kadar yorgunum. Yatıp dinleneyim bari. Seni de mi uyku tutmadı?"

Daiyu içini çekti.

"Yeni bir şey değil." dedi. "Bir yıldır on gece bile iyi bir uyku çekmemişimdir."

"Sürekli hasta olmana şaşmamak lazım." dedi Xiangyun.

Hikâyemiz gelecek bölümde devam edecek.

77. BÖLÜM

Haksızlığa uğrayan bir kız efendisiyle vedalaşır.

Üç genç aktris dünyadan elini eteğini çekip manastıra kapanır.

Wang Hanım'a göre, Ay Festivali'nden sonra Xifeng'ın sağlığı biraz daha düzeliyor gibiydi. Tabii hâlâ tam olarak düzelmemişti ama artık yataktan kalkıp evde dolaşmaya başlamış, hatta dışarı bile çıkmıştı. Buna rağmen Wang Hanım'ın talimatlarıyla her gün gelmeye devam eden doktor, âdetlerini düzenlemek ve kaybettiği kanı yenilemek için bir dizi ilaç tavsiye etmişti. Wang Hanım, reçetede en kaliteli ginsengden elli gram olduğunu görünce hizmetçilere kendi stoklarından çıkarmalarını söyledi. Didik didik arayan kızlar ilaç kutularından birinde ancak bir saç teli kadar parçalar bulabildiler. Bunu Wang Hanım'a gösterdiklerinde, kalitesinin iyi olmadığını gören kadın tekrar bakmalarını istedi ama aramalar sonucunda köklerinin iplikçiklerinden bir paket bulabildiler.

"İhtiyaç olmadığında bir sürü bulunur. Şimdi lazım olunca bulamıyorsunuz." dedi Wang Hanım sinirli bir şekilde. "Size defalarca bunları kontrol edip bir araya toplamanızı söylüyorum ama beni dinlediğiniz yok. Her şeyi dağınık bırakıyorsunuz, sonra da nerede arayacağınızı bilemiyorsunuz."

"Sanırım elimizdeki tüm ginseng bu kadar." dedi Caiyun. "En son Xing Hanım istediğinde hepsini vermiştiniz."

"Saçmalama! Gidip doğru dürüst ara!"

Caiyun tekrar aramak zorunda kaldı ve birkaç paket bitkiyle geri geldi.

"Bunların ne olduğunu bilmiyorum, hanımım. Bir bakın, içinde ginseng yoksa hiç kalmamış demektir." dedi.

Wang Hanım paketleri açtı. Ne olduklarını bilemedi ama bir bakışta ginseng olmadığını anladı. Sonra Xifeng'a birisini gönderip onda olup olmadığını sordu.

"Bende sadece ginseng ekstresi var." dedi Xifeng. "Biraz yaprak ve iplikçik de var ama kaliteli bir şey değil, her gün demleyip içiyorum."

Bunun üzerine Wang Hanım Xing Hanım'a başvurdu ama zaten onda da olmadığı için geçen gün kendisinden istediğini söyledi. O zaman bizzat büyük hanımefendiye gidip istemesi gerekti. Büyükanne Jia, Yuanyang'ı gönderip stoklarında ne kadar kaldığına baktırdı. Neyse ki büyükçe bir paket vardı. Boy boy olan köklerin en büyüğü parmak kalınlığındaydı. Yuanyang elli gram tartıp Wang Hanım'a teslim etti; o da kendi evine götürüp, ne olduğunu anlayamadıkları diğer bitkilerle birlikte Zhou Rui'in karısına verdi, çocuklardan biriyle doktora göndermesini istedi. Doktor ne olduklarını tespit edip üstlerine yazacaktı.

Zhou Rui'in karısı, kısa bir süre sonra bitkilerle geri geldi; ginsengi de getirmişti.

"Paketlere bitkilerin isimlerini yazdı; bunun da yirmi beş gramı otuz tael gümüşten fazla eden, çok kaliteli bir ginseng olduğunu ama çok eskidiğini söyledi. Ginseng diğer ilaçlara benzemezmiş; ne kadar kaliteli olursa olsun yüz yıl geçince toza dönüşürmüş. Bu henüz toz olmamış ama kuruyup etkisini kaybetmiş. Artık bir işe yaramazmış. 'Bunu geri götür. Hanımefendi biraz daha tazesini bulmaya çalışsın. Taze olduğu sürece köklerin ince olması önemli değil.' dedi."

Wang Hanım başını önüne eğip bir süre sessizce düşündü.

"Başka yapılacak bir şey yok öyleyse. Elli gram satın almamız gerekiyor. Al, götür şunu!" dedi sonunda, paketleri incelemeye

bile kalkışmadan. Kendisi Zhou Rui'in karısına talimat vermeye devam ederken, hizmetçilerden biri bitkileri kaldırdı. "Bizim satın almacıya söyle, en kalitelisinden ginseng alsın. En iyisi olsun ama mümkün olduğunca ucuza alsın. Eğer büyük hanımefendi size bu konuda bir şey sorarsa, bize verdiği ginsengi kullandığımızı söyleyin. Doktorun dediklerinden bahsetmeyin sakın!"

Zhou Rui'in karısı talimatları yerine getirmeye giderken, o anda tesadüfen orada olan Baochai araya girdi.

"Bir dakika, teyze." dedi. "Bugünlerde dükkânlarda kaliteli ginseng bulmak mümkün değil. Satıcılar tam bir kök bulurlarsa, onu ikiye ya da üçe bölüp kökleri bunlara aşılıyorlar; her birini bütün bir kök diye satıp daha çok para kazanıyorlar. Bizim dükkânın ginseng tedarikçileriyle çok işi oluyor. Anneme söylersem, Pan'in dükkândakilere bütün hâlinde elli gram aldıracağından eminim. Biraz pahalıya mal olabilir ama en azından en kalitelisi olduğundan emin olursun."

"Çok akıllısın!" dedi Wang Hanım minnetle. "Öyle yap o zaman. Senin istemen daha iyi olur."

Baochai hemen gitti ve uzun süre gelmedi.

"Bu işi halletmesi için birisini gönderdi." dedi döndüğünde. "Bu akşama kadar cevap gelir. Yani yarın sabah elimizde olur. Çok geç sayılmaz, değil mi?"

Wang Hanım, çok memnun oldu ama cevabı biraz hüzünlüydü.

"Eskiden her zaman ginsengimiz olurdu, kim bilir ne kadar çok vermişizdir başkalarına ama şimdi ihtiyacımız olduğunda başka yerlerde aramak zorunda kalıyoruz."

İçini çekti.

"Ginseng çok pahalı olsa da sonuçta bir ilaç." dedi Baochai teselli eder gibi. "Bu şekilde başkalarına verildiği zaman, mümkün olabildiğince insana faydası dokunur. Bizim durumumuzdaki insanlar, kötü niyetli görmemişler misali, çok istisnai durumlarda elden çıkaracakları aile yadigârıymış gibi saklamazlar."

Wang Hanım başını salladı.

"Evet, haklısın sanırım." dedi.

Kısa bir süre sonra Baochai gitti, odada başka kimse yokken, Wang Hanım Zhou Rui'in karısına başka bir şey sordu.

"Önceki gün Bahçe'de araştırma yaptığınızda, aradığınızı buldunuz mu?"

Zhou Rui'in karısı, Wang Hanım sorarsa ne diyeceğini Xifeng'a danışmıştı zaten; o da gizli saklı bir şey olmadığını söylemişti. Bu yüzden her şeyi anlattı. Wang Hanım hayretler içinde kaldı. Şaşkınlığı geçince, ne yapılması gerektiğini düşünmeye başladı ve Siqi, Yingchun'ün hizmetçisi ve Xing Hanım'ın evinin bir üyesi olduğu için, başka bir şey yapmadan önce Xing Hanım'a haber verilmesi gerektiğine karar verdi. Zhou Rui'in karısının da bu konuda kendine göre fikirleri vardı.

"Xing Hanım, Wang Shanbao'nın karısının bu işlere burnunu sokmasına o kadar sinirlendi ki suratına bir tokat attı; kadın o zamandan beri hasta olduğu bahanesiyle evinde yatıyor. Siqi onun torunu olduğu için Xing Hanım'a bundan söz etmeyecektir, bunu yaparsa kendi kazdığı kuyuya düşmüş olur. Bence olanları unutmuş gibi yapıp fırtınanın dinmesini bekliyor. Şimdi Xing Hanım'a anlatacak olursam, bana gücenip her şeye burnumu soktuğumu söyler. En iyisi Siqi'yi ve bulduğumuz şeyleri ona götürelim, kendisi istediği gibi halletsin. Muhtemelen Siqi'yi dövdürüp delikanlılardan biriyle evlendirir; Bayan Ying için de başka bir hizmetçi bulur; bu mesele de böylece kapanır. Siqi'yi ve bulduklarımızı almadan, yalnız başıma gidip anlatırsam, bir bahane bulup hiçbir şey yapmayabilir. 'Madem hanımınız ortaya çıkardı, neden kendisi halletmedi? Ne diye bana soruyorsun?' diyebilir. Bu da işi geciktirir. Ya kız intihar falan ederse, o zaman her şey daha beter olur. Şu anda iki üç günlüğüne gözetim altında. Hemen bir şeyler yapmazsak, belaya davetiye çıkarmış oluruz."

Wang Hanım biraz düşündü.

"Evet, haklısın." dedi sonunda. "O zaman hemen dediğin gibi yap, sonra da bizim genç cadılarla ilgileniriz."

Bunun üzerine Bayan Zhou birkaç kadını daha toplayıp Yingchun'ün dairesine gitti. Ona ne için geldiğini anlatırken

Yingchun gözyaşları içinde dinledi. Belli ki Siqi'den ayrılma fikri canını sıkmıştı. Öte yandan, hizmetçilerden baskın olayını öğrendiği ve bu meselenin ahlaki bir şey olduğunu bildiğinden, ayrılık ne kadar acılı olursa olsun, engellemesi mümkün değildi. Siqi bundan habersizdi. Olanlardan sonraki sabah Yingchun'e gelip yalvarmıştı ve eğer isterse kendisini kurtarabileceğinden emindi. Ketum mizacı ve alışıldık kararsızlığı nedeniyle şimdi susuyordu. Ama hanımının hiçbir şey söylemeye yanaşmadığı ve kendisi için bir kaçış yolunun olmadığı açık bir şekilde ortaya çıkınca Siqi diz çöküp, gözyaşları içinde yalvarmaya başladı.

"Çok zalimsiniz!" dedi hıçkırarak, kaderine karar verildiğini görünce. "İki gün beni bekletip şimdi lehime hiçbir şey demiyorsunuz."

"Herhâlde Bayan Ying'in seni göndermeyeceğini düşünmüyordun, değil mi?" dedi Zhou Rui'in karısı öfkeyle. "O böyle yapsa bile Bahçe'deki diğer insanlar ne derlerdi? Yaptıklarından sonra onların yüzlerine nasıl bakacaktın? Öğüdüme kulak ver: Yapacağın en iyi şey, kimse ne yaptığını duymadan, hemen eşyalarını toplayıp mümkün olduğunca çabuk buradan gitmek."

"Ne kadar kötü bir şey yaptığını bilmiyorum." dedi Yingchun gözünde yaşlarla. "Eğer sana arka çıkıp gitmene engel olursam, benim de adım kötüye çıkar. Ayrıca, onca yıl Bayan Xi'ye hizmet ettikten sonra Ruhua'dan nasıl çabucak kurtulduklarını biliyorsun. 'Git!' dediler, gitti. Sen ve Ruhua son olmayacaksınız! Bence Bahçe'deki bütün yaşı büyük kızları göndermeyi planlıyorlar. Önünde sonunda ayrılacaktık. Bana sorarsan, madem ayrılacağız, en iyisi şimdi git!"

"Görüyorsun ya!" dedi Zhou Rui'in karısı. "Bayan Ying her şeyi anlıyor. Sen gittikten sonra birçokları da gönderilecek, merak etme!"

Başka bir çaresi olmadığını gören Siqi gözyaşlarına hâkim olmaya çalışarak, Yingchun'ün önünde secde etti ve herkesle vedalaştı. O giderken, eğilip Yingchun'ün kulağına, "Bana neler olduğunu öğrenmeye çalışın, hanımım. Sıkıntı çektiğimi duyarsanız, eski günlerin hatırına lehime bir şeyler söyleyin." dedi.

"Elbette." dedi Yingchun. Onun da gözleri yaşlıydı.

Zhou Rui'in karısı ve diğer kadınlar Siqi'yi alıp götürmeden önceki son sözleri bunlardı. Onlara eşlik eden iki yaşlı kadın Siqi'nin eşyalarını taşıyorlardı. Avlu kapısından çıkıp anca birkaç adım gitmişlerdi ki Xiuju onlara yetişti ve Siqi'ye ipek bir kese verirken öteki eliyle de süzülen gözyaşlarını sildi.

"Bunu hanımımız gönderdi. Onca yıllık beraberlikten sonra seni kaybetmenin çok zor olduğunu söyledi ve bunu her gördüğünde onu hatırlamanı istedi." dedi.

Siqi keseyi alınca gözyaşlarını tutamadı ve bir süre Xiuju'yle birbirlerine sarılıp ağladılar; sonra Zhou Rui'in karısı sabırsızlanarak acele ettirdi ve kızları ayrılmaya zorladı. Siqi kadınlara yalvardı.

"Lütfen merhamet edin, diğer dairelerdeki kızlarla vedalaşmama birkaç dakika göz yumamaz mısınız? Bazılarını o kadar uzun süredir tanıyorum ki kardeşim gibi oldular." dedi.

Zhou Rui'in karısı ve diğer kadınların, hiç istemeden yarım bıraktıkları, yapılacak bir sürü işleri vardı ve bir an önce geri dönmek istiyorlardı. Üstelik, geçmişte Siqi ve diğer kıdemli hizmetçilerin kendilerine karşı olan baskıcı tutumlarına da çok içerlemişlerdi. Bu yüzden de yalvarmalarından etkilenmeleri pek de mümkün değildi.

"Senin yerinde olsam, böyle zaman harcamayı bırakıp yoluma giderim." dedi Zhou Rui'in karısı soğuk bir şekilde. "Sen vedalaşırken oturup beklemekten daha önemli işlerimiz var. Hem zaten öz kardeşin değiller ya, onları görmenin ne anlamı var? Zaman kazanmaya çalışmaktan başka bir şey değil. Ne kadar geciktirsen de sonuçta gideceksin nasılsa! En iyisi bir an önce yapıp kurtul!"

Böyle deyip hızla Bahçe'nin arkasındaki kapıya doğru yöneldiler. Talihsiz Siqi başka bir şey söylemeye cesaret edemeyerek arkalarından gitmek zorunda kaldı. Tesadüfe bakın ki tam Bahçe'den çıkarlarken, dışarıdan dönen Baoyu'yle karşılaştılar. Siqi'yi bu asık suratlı refakatçiler ve arkalarında eşya taşıyan iki yaşlı kadınla beraber görünce Bahçe'den ayrıldığını anladı. Baskın hakkında bir şeyler duymuş ve Qingwen'in annesiyle son gö-

rüşmesinden bu yana hastalığının ciddileştiğini fark etmişti ama ne kadar sorgulasa da neler olduğunu söyletememişti. Önceki gün de Ruhua'nın gittiğini görmüştü, şimdi sıra Siqi'deydi demek. Diğer olanlardan sonra onun da kovulmasına şahit olmak büyük bir şaşkınlık yarattı. Hemen ileri atılıp yollarını kesti.

"Nereye gidiyorsunuz?" diye sordu.

Zhou Rui'in karısı Baoyu'yü eskiden beri tanırdı, şimdi bir sürü gereksiz konuşmayla alıkoyulacaklarından korktu.

"Sizinle ilgili bir şey değil!" dedi acımasızca gülerek. "Kitaplarınıza dönün."

"Dur bir dakika, iyi yürekli kadın!" dedi Baoyu sevimlilikle. "Söyleyeceklerimi dinle bakalım!"

"Söylenecek bir şey yok. Hanımefendiden talimat aldık, sadece işimize bakıyoruz."

Siqi, Baoyu'nün koluna yapışıp ağladı.

"Yapabilecekleri hiçbir şey yok. Beni kurtarmak istiyorsanız, hanımefendiyle konuşmanız lazım."

Baoyu çok üzüldü. Gözleri doldu.

"Ne kadar kötü bir şey yapmış olabilirsiniz bilmem ama Qingwen'in üzüntüden hasta olduğunu biliyorum, şimdi de sen gidiyorsun. Nedir bütün bu olanlar?" dedi.

Zhou Rui'in karısı öfkeyle Siqi'ye döndü.

"Biliyorsun artık bir hanımın hizmetçisi değilsin. Sana dediklerimi yapmazsan, tıpkı diğer hizmetçiler gibi seni dövme yetkim var. Bizi kandırıp hanımına koşarak seni kurtarmasını bekleme. Sana kaç kere dikkatli olmanı söyledim ama kulak asmadın. Bir hizmetçinin genç efendisine böyle yapıştığı nerede görülmüş?"

Bunun üzerine diğer kadınlar Siqi'yi çekiştirip götürdüler. Baoyu de bir şey söylerse işlerin daha da kötüye gideceğinden korkup, susarak onlara ters ters baktı. Onlar gittikten sonra da arkalarından parmağını sallayıp alçak sesle duygularını dile getirdi.

"Ne tuhaf! Kızların evlenince bu hâle gelmeleri çok acayip!

Erkekler onları bozacak bir şey yapıyorlar herhâlde. Sonunda erkeklerden bile zalim bir hâl alıyorlar!"

Onu duyan kapıda görevli kadınlar gülmeden duramadılar.

"Efendi Bao ne diyor öyle! Bu fikirlere nereden kapıldınız? Yani bütün kızlar iyi, bütün evli kadınlar da kötü mü o zaman?" dediler. "Söylediklerinize gerçekten inanmıyorsunuz, değil mi?"

"İnanıyorum." dedi Baoyu dokunaklı bir şekilde. "Aynen böyle düşünüyorum."

Tam o sırada başka kadınlar koşarak geldiler.

"Buradan bir yere ayrılmayın, hanımefendi sizi çağırabilir." dedi içlerinden biri. "Şu anda Bahçe'de, inceleme yapıyor. Birisi gidip Qingwen'in kuzeniyle karısını getirsin, onu alıp götürmeye hazır olsunlar. Çok şükür! Sonunda Tanrı gözlerini açtı! Bu baş belası ortalıktan çekilince burası hepimiz için daha güzel bir yer olacak."

Yaşlı kadın annesinden söz edince, Baoyu Qingwen için hiç de iyi olmayacağından korkarak, fırlayıp gitti, böylece arkasından söylenen sinsi sözleri kaçırdı. Kızıl Neşe Avlusu'na vardığında, kapının önünde toplanan kadınları gördü. Annesi içeride oturuyor, öfkesi yüzünden okunuyordu. İçeri girince yüzüne bile bakmadı. Son dört beş gündür hiçbir şey yemeyen ve ayağa kalkacak hâlde olmayan Qingwen sedirden çekilerek kaldırılmış, iki kadının desteğiyle Wang Hanım'ın önünde duruyordu. Saçları darmadağınık, yüzü yıkanmamış gibiydi.

"Sadece üstündeki giysileri alsın." dedi Wang Hanım. "Daha iyiler hak eden öteki hizmetçiler için saklansın."

Qingwen'le işi bitince, Xiren'den başlayıp, her işi yapan en küçüklere kadar bütün hizmetçilerin içeri alınmasını istedi. Wang Hanım'a göre onların her biri oğlunun ahlakını bozabilecek durumdaydı.

"Yaş günü Baoyu'nünkiyle aynı olan kimdi?" diye sordu.

Kız kendisi cevap veremeyeceğinden, yaşlı kadınlardan biri onu işaret etti.

"Şu, hanımefendi: Huixiang, Sier da diyebilirsiniz."

Wang Hanım kızı dikkatle inceledi. Qingwen'in yarısı kadar bile güzel değildi ama bir zarafeti, yüzünün her hattında bir zekâ pırıltısı vardı. Üstelik diğer kızlardan daha güzel giyinmişti. Wang Hanım küçümseyerek burun kıvırdı.

"İşte bir utanmaz, ahlaksız daha! 'Aynı gün doğanların karı koca olacakları kaderlerinde yazılıdır.' diyen o muydu? Sen söyledin bunu, değil mi? Buradan uzakta oturuyorum diye hiçbir şeyi duymayacağımı mı sandın? Sık sık gelmesem de burada gözüm ve kulağım var, sürekli sizi görüyor ve duyuyorum. Sizin gibi ahlaksız yaratıkların tek oğlumu bozmalarına izin vereceğimi düşünmüyorsun herhâlde?"

Sier, Baoyu'ye gizlice söylediği sözleri Wang Hanım'ın ağzından duyunca kıpkırmızı kesildi. İnkâr etmesinin bir faydası yoktu. Başını önüne eğip ağlamaya başladı.

"Akrabalarını çağırın, gelip alsınlar onu!" dedi Wang Hanım. "Çocuklardan biriyle evlendirilebilir."

Sier çıktı.

"Yabancı adı olan kimdi?" diye sordu Wang Hanım bu sefer.

Fangguan öne çıktı.

"Ah, demek sensin! İnsan, bir aktristin baştan çıkarıcı olacağını biliyor ama özgürlüğü verildiğinde bu şansı kullanmayıp, kalmakta ısrar edince terbiyeli davranacağını ümit ediyor. Peki sen ne yapıyorsun? Bütün ilgini oğlumun üzerine odaklayıp, kim bilir ne yaramazlıklar yapmaya teşvik ediyorsun."

Fangguan güldü.

"Ben onu hiçbir şeye teşvik etmedim." dedi.

Wang Hanım da güldü.

"Demek benimle tartışmaya niyetlisin? Ben yokken analığına nasıl davrandığın düşünüldüğünde, buna şaşmamak lazım! Analığını çağırın şunun!" diye bağırdı. "Ona hediye ediyorum. Kiminle isterse onunla evlendirsin. Eşyalarını da verin!"

Fangguan'ı da gönderdikten sonra artık eski aktrislerden hiçbirinin Bahçe'de kalmayacağını emretti. Analıkları gelip onları alacaklar ve ne isterlerse onu yapacaklardı. Mesajı alan kadınların memnuniyet ve minnetleri kolaylıkla tahmin edilebilir. Kendi aralarında konuşup, kızları almaya gitmeden önce hep beraber Wang Hanım'ı ziyaret ederek önünde secde etmeye karar verdiler.

Wang Hanım Baoyu'nün eşyalarını incelemeye başladı. Alışılmadık olanları bir kenara koydu. Hepsi büyükçe bir bohçaya konup kendi dairesine götürüldü.

"En iyisi her şeyi silip süpürün." dedi. "İnsanların dedikodu edecekleri bir şey kalmasın." Sonra Xiren ve geriye kalan diğer kızlara uyarıda bulundu. "Çok dikkatli olun! Bundan sonra uygunsuz en ufak bir şey olduğunu duyarsam, hiç merhamet göstermem! Henüz sizi göndermiyorum çünkü araştırmalar hâlen devam ediyor ama gelecek yıl hepinizi konağa geri göndereceğim, böylece kafam rahat edecek."

Çay bile içmeden bir grup kadının başını çekerek gitti. Baoyu, yaşlı kadınlardan annesinin ziyaretini duyunca, nahoş ama pek de önemli olmayan bir şeyler olduğunu anladı. Belki de hizmetçilerin eşyaları yeniden inceleniyor olabilirdi. Annesinin yıldırım gibi tepelerine düşüp, kelimesi kelimesine bildiği, gizlice söyledikleri şeylerin hesabını soracağı hiç aklına gelmemişti. Hiç kurtuluş olmadığını bildiğinden hemen oracıkta ölmeyi diledi ama annesinin siniri tepesindeyken intihar bile etse bir şey elde edemeyeceğini biliyordu. Sessizce peşine düştü ve İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne kadar geçirdi. Tam köprünün yarısına geldiklerinde kadın geri dönmesini söyledi.

"Derhâl dönüp derslerinle ilgilen! Sonra baban sorduğunda, en azından çalışmaya başladığını söyleyebilirsin." dedi.

Baoyu geri döndü. Kızıl Neşe Avlusu'na gelene kadar düşündü.

"Kim ispiyonluyor acaba? Dışarından kimse bunları bilmez. Annemin kulağına nasıl geldi?"

Odasına girdiğinde hâlâ kafası bu sorularla meşguldü. Xiren'in ağladığını fark etti.

"Kıdemli hizmetçiler gönderilseydi o da giderdi." diye düşündü. "Bu normal!"

Sonra kendisini yatağına atıp hıçkırarak ağlamaya başladı. Xiren üzülmemesi için çaba harcadı. Kime ne olursa olsun en çok Qingwen için üzüldüğünü biliyordu. Onu hafifçe dürttü.

"Haydi, kalk!" dedi. "Ağlamanın bir faydası yok. Qingwen gittiği yerde çok daha iyi olacak. Eve döndüğünde en azından birkaç gününü huzur ve sükûnet içinde geçirebilecek. Gerçekten de onsuz olmaya dayanamayacaksan, hanımefendinin yatışmasını bekle, sonra gidip onu geri çağırmasını istersin. Çok zor bir şey değil. Hanımefendi sinirli olduğu için öyle davranıyor. Muhtemelen bazı dedikodular duydu."

"Ama Qingwen ne gibi bir suç işlemiş olabilir?" dedi Baoyu.

"Belki de bir şey yapmadı." dedi Xiren. "Belki hanımefendi onu fazla güzel buluyordur. O kadar güzel birisinin güvenilir olmadığını düşünüyordur. Çok güzel kadınların baş belası olduklarını biliyor. Belki Qingwen'i sırf bu yüzden sevmiyor olabilir. En iyisi benim gibi sade ve ahmak olmak!"

"Güzel kadınların baş belası olduklarını kim söylemiş?" dedi Baoyu. "Hiç de öyle olmayan bir sürü güzel kadın var. Ama boş ver. Benim anlayamadığım, annemin bizim gizli şakalarımızı nereden duyduğu. Dışarıdan biri söylemiş olamaz. Çok acayip, çok!"

"Ne kadar dikkatsiz olduğunu bir düşünsene." dedi Xiren. "Birazcık heyecanlandın mı, etrafında kim olduğuna bile bakmadan her şeyi söylüyorsun. Defalarca uyarmak için sana bakıyor, işaret yapıyorum ama farkına bile varmıyorsun."

"Olabilir." dedi Baoyu. "Peki nasıl oluyor da annem diğer bütün kızlarda kusur buluyor da bir tek sende, Sheyue ve Qiuwen'de bulamıyor?"

Xiren bu soruya çok şaşırdı, başını önüne eğip bir süre düşündü ama bir açıklaması yoktu. Mahcubiyet içinde güldü.

"Evet, biraz tuhaf gerçekten. Biz de dikkatsizce aleyhimize kullanılacak sözler ediyoruzdur mutlaka ama Wang Hanım neden bunları dile getirmiyor, bilmiyorum. Belki de bizimle daha sonra ilgilenecek."

"Seninle mi?" diyerek güldü Baoyu şaşkınlık içinde. "Senin gibi bir mükemmellik abidesiyle mi? Senin bir kusurunu bulması çok küçük bir ihtimal. Senin yetiştirdiğin ve kendi kalıbına göre şekillendirdiğin diğer ikisinde de öyle. Fangguan'ı anlıyorum, o çok genç ve erken büyümüş; insanları küçümsemek için zekâsını kullanmaya meyilli, bu nedenle onun sevilmemesi şaşırtıcı değil. Sier'ın sevilmemesi benim suçum. Seninle kavga ettiğimizde benimle ilgilenmesi için onu çağırdığım zaman başladı. Ötekiler ona özel muamele etmeme bozuldular; bugün başına gelenler bu yüzden olmalı. Peki ya Qingwen? O da senin gibi daha küçücükken büyükannemin dairesinden buraya gönderildi. Hepinizden biraz daha güzel olduğu doğru ama hiçbir zaman bunun avantajını kullanmadı. Biraz sivri dilli olsa da bildiğim kadarıyla doğruculuğundan kimseye bir zarar gelmedi. Herhâlde dediğin gibi güzelliği felaketine neden oldu."

Yine ağlamaya başladı. Xiren söylediklerini düşününce, Baoyu'nün kendisinden şüphelendiği sonucunu çıkardı. İtiraz etmenin pek bir anlamı olmayacağından konuyu daha fazla uzatmadı. İçini çekti.

"Doğruyu gökler bilir! Şu anda kim olduğunu bilmediğimize göre ağlamanın bir faydası yok. En iyisi keyfini kaçırma ve Wang Hanım'ın neşeli olduğu bir gün neler olduğunu anlatıp, Qingwen'in geri dönmesini iste."

"Üzülmeyeyim diye böyle söylüyorsun." dedi Baoyu. "Boşuna umutlandırma! Önce annemin öfkesi yatışana kadar bekleyeceğim, sonra büyükannemle konuşmak için uygun bir fırsatını kollayacağım, Qingwen'in hastalığı o kadar bekler mi? Çocukluğunda bizim aileye geldiğinden beri konfor içinde yaşıyor. Bir gün bile zorluk çekmedi. Şimdi onu evine göndermek, ilk sürgününü veren saksıdaki bir orkideyi ahıra koymak gibi bir şey. Fiziki olarak hasta olmasının dışında, zihinsel olarak da berbat bir durumda olmalı. Unutma ki ona bakacak şefkatli bir ailesi de yok! Sadece beş para etmez kuzeni ve karısı var. Orada iki hafta bile dayanamaz. Bir daha göremeyebilirim onu."

" 'Sulh hâkimi yangın çıkarabilir ama sıradan halk lamba bile yakamaz.' Ben düşüncesizce bir şey söyleyecek olsam uğursuz-

luk diye yaygarayı koparırsın; şimdi sen onun öleceğinden bahsediyorsun! Çok narin olabilir ama illa öyle olacak değil ya!"

"Zaten bilinen bir şeyi söylemek uğursuzluk değildir." dedi Baoyu. "Geçen bahar, ölümünün yaklaştığına dair belirti vardı."

"Ya?" dedi Xiren şaşkınlık içinde. "Neymiş o?"

"Bu yıl avludaki begonyanın yarısı açtı, diğer tarafı soldu. O zaman kötü bir şeyler olacağını anlamıştım. Şimdi onun ölümünün habercisi olduğunu görebiliyorum."

Xiren bir kahkaha attı.

"Affedersin, kendimi tutamadım! Kocakarı gibisin! Bir de eğitimlisin güya. Ağaçların ve bitkilerin insanlarla nasıl bir ilgisi olabilir?" dedi.

Baoyu iç geçirdi.

"Sen anlamazsın." dedi. "Sadece bitki ve ağaçların değil yaşayan ve büyüyen her şeyin duyguları vardır. Onlar da bizim gibi değer bilene karşılık verirler. Tarihten pek çok örneği var. Konfüçyüs tapınağının önündeki ardıç ağacı, mezarının yanındaki civanperçemi, Zhuge Liang'ın mabedinin önündeki servi, Yue Fei'nin mezarının önündeki çam ağacı, bütün bunlar bitki dünyasının en iyi örnekleri, hayati bir öze sahipler ve yüzyılların yarattığı yıkıma dayanabilmişler; kargaşa zamanlarında kuruyup solmuş, refah zamanlarında tekrar gelişmişler. Bin yıllık bir dönemde hepsi birkaç kere ölüp tekrar hayata dönmüşler. Eğer bunlar işaret değilse nedir? Daha aşağı seviyeye bakacak olursak, Yang Guifei'nin Kokulu Köşkü'ndeki şakayık, Duan Chenglou'nun ormangülleri ve Wang Zhaojun'ün her daim yeşil olan mezarı var. Bütün bunların insanlarla bitkiler arasındaki anlaşmanın örnekleri olduğunu inkâr edemezsin herhâlde? Bizim begonyanın da insanın durumuna göre tepki verdiğini düşünmemek için bir neden göremiyorum."

Bu anlamsız söylemleri bittiğinde, Xiren gülsün mü ağlasın mı bilemedi.

"Gerçekten beni sinirlendiriyorsun." dedi. "Giderek daha da tuhaf bir hâl alıyorsun. Qingwen'i o ünlü insanlarla karşılaştır-

mak da neyin nesi? Onun nasıl biri olduğunu sanıyorsun? O kadar muhteşem olsa bile, statüsü benden düşük. Eğer begonya içimizden biriyle ilgili olacaksa, o da benim. Ben öleceğim demektir."

Baoyu eliyle Xiren'in ağzını kapattı.

"Tamam, tamam, bu kadar yeter! Onun için zaten yeterince endişeleniyorum, şimdi bir de seni düşünmeyeyim! Artık bu konuyu konuşmayalım. Bir günde üç kayıp yeter de artar bile."

Xiren duyduklarına için için sevindi.

"Böyle söyleyip onu susturmasaydım, bu saçmalıklar kim bilir nasıl biterdi!" diye düşündü.

"Seninle konuşmak istediğim bir şey daha var." dedi Baoyu. "Kabul edip etmeyeceğini bilmiyorum. Aileden kimsenin haberi olmadan onun eşyalarını almasına izin veremez miyiz? Hatta belki biriktirdiğimiz birkaç dizi sikkeden de gönderebiliriz, böylece ilaçlarını alabilir. Onca yılın hatırına, onun için bunu yapar mısın?"

Xiren güldü.

"Gerçekten sormana gerek var mı? Sen benim aşağılık ve zalim biri olduğumu mu sanıyorsun! Bütün kıyafetlerini ve diğer eşyalarını ona göndermek için oraya yığdım. Şimdi güpegündüz gönderemem. O kadar meraklı gözün önünde belaya davetiye çıkarmak olur. Ama akşam olur olmaz, Bayan Liu'yla gönderirim. Birkaç dizi sikkem de var, onu da veririm."

Baoyu başını salladı; teşekkür etti.

"Mükemmellik abidesi olduğumu unutma." diye takıldı Xiren ona. "Bu şöhretimi korumak için biraz para harcamaya değer."

Baoyu gülümsedi ve onun gönlünü alacak bir şeyler mırıldandı. Daha önce söylediklerine gücenmesinden korktu.

O akşam, ortalık biraz yatışınca, gizlice dışarı çıkıp Bahçe'nin arka kapısına gitti ve oradaki kadınlardan birine kendisini Qingwen'in evine götürmesi için yalvardı. Kadın önce kesinlikle kabul etmedi. Çok korktuğunu söyledi. Wang Hanım duyarsa ekmeğinden olurdu! Baoyu ısrarla yalvarıp bir de para vadedince götürmeyi kabul etti.

***

İlk önce Baş Uşak Lai Da, Qingwen'i on yaşındayken karısına köle olarak satın almıştı ve kadın Rong Konağı'na çalışmaya gittiğinde onu da yanında götürüyordu. Bu şekilde Büyükanne Jia'nın dikkatini çekmişti. Yaşlı kadın çok güzel ve akıllı olan bu küçük kızı sevmiş, Lai Da'nın karısı bunu fark edince kızı büyük hanımefendiye hediye etmişti. Yaşlı kadın Qingwen'i çok beğendiği için daha sonra onu sevgili torununa hizmetçi olarak verdi. Qingwen ailesini ve doğduğu evi hiç hatırlamıyordu. Tanıdığı tek akrabası, halasının kendisinden biraz büyük olan oğluydu; o da başka bir yerde köleydi. Kendisi konağa yerleştikten sonra, Lai Da'nın karısına kuzenini de satın alıp Jia konağında iş bulmaları için yalvarmıştı. Kadıncağız, Qingwen'in daha sonra da kendisine saygı ve minnet göstermeye devam edişinden çok etkilendi. Onun ısrarları üzerine Lai Da kızın kuzenini satın alıp, tedarikçi olarak iş buldu, hatta bir de evlendirdi. Ne yazık ki Qingwen'in kuzeni, çekingen ve korkak bir yaratık olmasına rağmen Lai Da'nın onun için bulduğu eş gayet canlı ve oldukça çekici bir genç kadındı. Delikanlı rahat bir yaşama kavuşunca, aylak gezdiği zamanki zorlu günlerini unuttu, içip içip karısını ihmal etmeye başladı. Kendisini yalnızlığa terk edilmiş gibi hisseden ve kocasının kendi isteklerini karşılayamayacağını anlayan genç kadın kısa bir süre sonra her gün, iki dirhem bir çekirdek giyinip dışarı çıkmaya ve cazibesini diğer uşaklar üzerinde kullanmaya başladı. Mesaj iletme konusunda gayet başarılı olan bir çift anlamlı göz de ona bu konuda yardımcı oluyordu. Erkekler, tıpkı leşe konan sinekler gibi karşı konulmaz bir şekilde ona doğru çekiliyor ve ihmalkâr bir kocanın boşluğunu dolduracak bir gönüllü her daim bulunuyordu. Merak eden okurlar için söyleyelim, bu kadının adı, "Pis Solucan'ın karısı Bayan Deng"di. Hatta Jia Lian'le bile ilişkisi olmuştu.

Bu çift Bahçe'nin arka kapısının yakınlarında oturuyordu. İşte Qingwen konaktan kovulunca buraya gönderildi. O anda kocası evde olmayan genç kadın hasta bir akrabaya bakıcılık yapacak tipte biri değildi ve yemeğini yer yemez, Qingwen'i dış odada yalnız ve bakımsız bir hâlde bırakıp her zamanki turlarına çıktı.

Baoyu oraya vardığında, beraber geldiği yaşlı kadına kapıda bekleyip gözcülük yapmasını söyledi. Kapı perdesini kaldırıp

içeri baktı. Sedirin üzerindeki eski bir hasırda uzanan Qingwen'i gördü; neyse ki kendi yatak takımı vardı. Evde başka kimse yok gibi görünüyordu. Baoyu bir süre ne yapacağını bilemedi, sonra sedire doğru gidip kızın adını söyleyerek sarındığı yorganı çekiştirdi. Gözleri yaşlıydı.

Zaten hasta olan Qingwen, geldiğinde kuzeni ve karısının kendisine söylediği iğrenç sözler yüzünden daha beter olmuştu. Gün boyu öksürüp durmuş, sonunda uyuyakalmıştı. Baoyu ancak ikinci kez seslenince gözlerini açtı. Onu görünce şaşkınlık, memnuniyet, hüzün ve acı duyguları birbirine karıştı. Elini sıkı sıkı tuttu ama bir süre sadece hıçkırdı. Sonunda konuşmayı başarabildi.

"Seni bir daha görebileceğimi hiç düşünmemiştim!" dedi ve birkaç kere öksürdü. Baoyu de ağlıyordu.

"Buda aşkına!" diye bağırdı Qingwen. "Gelmen ne güzel! Bana yarım fincan çay verir misin? Çok susadım ama seslenmeme rağmen kimse gelmedi."

Baoyu hemen gözyaşlarını sildi.

"Çay nerede?" diye sordu.

"Orada, ocağın üzerinde." dedi Qingwen.

Baoyu, duvardaki tuğla ve kilden yapılmış ocağa baktı. Çaydanlığa hiç benzemeyen, kararmış toprak bir tencere vardı orada sadece. Masanın üzerinde de daha eline bile almadan ekşi yağ kokusu burnuna kadar gelen bir fincan buldu. Biraz su alıp fincanı iki kere yıkadı, mendiliyle kuruladı, kokladı (hâlâ kokuyordu) ve tenceredeki bulanık, kırmızımsı sıvıyla yarısına kadar doldurdu. Çay mıydı bu? Şüphe içinde bir yudum aldı. Acı ve buruk bir tadı vardı, biraz çayı andırıyor gibiydi.

"Çay o!" dedi Qingwen, yatağında doğrularak. "Biraz verir misin, lütfen. Bizimki kadar iyi olmasını bekleme."

Baoyu fincanı kıza verdi, o da sanki leziz bir şey içiyormuş gibi iştahla midesine indirdi. Baoyu yanağından yaşlar süzülerek seyretti onu ve eskiden en iyi çayları bile beğenmeyen kızın şimdi bunu sevdiğini düşündü. Eski bir sözün doğruluğunu kanıtlıyor-

du bu: "Tok, pişmiş ete yüz çevirirken; aç olan şarabın tortusunu, pirincin kabuğunu bile beğenir."

"Bana söylemek istediğin bir şey varsa, evde kimse yokken söyle." dedi.

"Ne söyleyeyim?" dedi Qingwen. "Bir günden diğerine, bir saatten ötekine sürüklenip duruyorum. Bittim ben, bunu biliyorum! Dört beş günden fazla sürmez. Bir şey olmasaydı gözüm arkada kalmazdı. Diğerlerinden biraz daha güzel olduğumu biliyorum ama hiçbir zaman senin gözüne girmeye çalışmadım. Neden ısrarla seni baştan çıkardığımı söylediler? Bu haksızlık. Artık çok az zamanım kaldı. Bunu söylememeliyim ama eğer böyle olacağını bilseydim, çok farklı davranırdım. Ne kadar aptalmışım, hep birlikte olacağımızı sandım! Birdenbire böyle bir skandalın çıkacağı ve masum olduğumu açıklayacak bir durumun olmayacağı hiç aklıma gelmezdi."

Sonra tekrar ağlamaya başladı.

Baoyu ellerini avucuna aldı. Kız o kadar eriyip tükenmişti ki elleri kuru dal yığını gibiydi. Bileklerinde hâlâ bir çift gümüş bilezik vardı.

"Bunları çıkarsan iyi olur." dedi Baoyu ağlayarak. "İyileştiğinde tekrar takarsın."

Kendisi çıkarıp yastığının altına soktu.

"Tırnaklarına yazık olacak!" dedi. "Bu kadar uzatmak için çok uğraşmıştın. İyileşene kadar çoğu kırılacak."

Qingwen gözyaşlarını sildi. Sol elinin üçüncü ve dördüncü parmağını ağzına götürüp, büyük bir çabayla yarı ısırarak, yarı çekerek tırnaklarını kopardı.

"Al!" dedi Baoyu'nün avucuna koyarak. "Beni hatırlarsın."

Sonra yorganının altına elini sokup, epey uğraştıktan sonra kırmızı iç gömleğini çıkarıp uzattı. Bitkinliği yüzünden bunu yaparken harcadığı çaba onu soluksuz bırakınca bir süre konuşamadı ama Baoyu ne istediğini anladı. O da üzerindeki ceketi ve içindeki gömleği çıkardı, kızın üzerine örttü; onun uzattığı gömleği giyip düğmelerini bile iliklemeye gerek duymadı; nasıl olsa ce-

ketinin içinde görünmezdi. Tekrar kemerini takarken Qingwen'in kendisini seyrettiğini fark etti; bir şey söylemeye çalışıyordu.

"Kalkmama yardım et!"

Baoyu yardım ettiği hâlde, dik oturmakta çok zorlandı. Sonra elini uzatıp Baoyu'nün gömleğini kendisine doğru çekti. Baoyu sırtına geçirip kollarını soktu ve kızı tekrar yatırdı.

"Eve döndüğünde birisi gömleğimi görüp kimin olduğunu sorarsa yalan söylemene gerek yok." dedi Qingwen ağlayarak. "Benim olduğunu söyle. Zaten şöhretim kötü olduğuna göre, ölünce bunu ispatlayacağım bir şey olsun."

O anda kapı perdesi kaldırıldı ve kuzeninin karısı gülücükler saçarak içeri girdi.

"Çok güzel! Konuştuklarınızı duydum." dedi ve Baoyu'ye baktı. "Sizin gibi genç bir beyefendi hizmetkârların evinde ne yapıyor? Bahse girerim, benim ne kadar genç ve güzel olduğumu duyup flört etmeye gelmişsinizdir!"

"Lütfen, yüksek sesle konuşma!" diye yalvardı Baoyu. "Buraya gelmemem gerekiyordu ama kuzenin uzun yıllardır benimle beraberdi, hasta olduğundan onu görmeye geldim."

Genç kadın başını salladı.

"Doğru. Çok iyi yürekli olduğunuzu söylüyorlardı."

Sonra Baoyu'yü elinden tutup içerideki odaya götürdü.

"Ses çıkarmamamı istiyorsanız, kolaylıkla engel olabilirsiniz. Küçücük bir şey yapmanız yeterli!"

Sedire sırtüstü uzanıp Baoyu'yü de üstüne çekti ve bacaklarıyla sıkı sıkı sardı. Böyle bir şey daha önce Baoyu'nün başına hiç gelmemişti. Kalbi güm güm atmaya başladı, yüzü kıpkırmızı oldu ve bütün vücudu titredi. O anda aklında hangi düşüncenin olduğunu kestirmek zordu: Şaşkınlık mı, utanç mı, korku mu, yoksa rahatsızlık mı?

"Dalga geçmeyi bırak, lütfen!" diyebildi sadece.

Genç kadın yarı kapalı gözlerle baygın baygın ona baktı.

"Haydi canım! Duyduklarıma göre kızlarla çok tecrübeniz olmuş. Şimdi birdenbire bu çekingenlik nereden çıktı?"

Daha da kızaran Baoyu yalvarmaya başladı.

"Beni bırak, lütfen. Söyleyecek bir şeyin varsa mantıklı insanlar gibi konuşalım. Dışarıda her şeyi duyan bir kadın var."

"Kimse yok." dedi genç kadın. "Geldiğimde onu gördüm ve seni Bahçe'de beklemesini söyleyip gönderdim. Haydi! Uzun zamandır bu anı bekliyordum. Dediğimi yapmazsan bağırırım. Buraya geldiğine göre cesur olmalısın, değil mi? Hanımefendi öğrenirse ne der? Kuzenim eve geri döndüğünde bir şeyler çevirdiğinizi sanmıştım, bu yüzden de sizi pencereden dinledim. Eğer aranızda bir şey varsa, yalnızken bu konuyu konuşurdunuz mutlaka ama anladığım kadarıyla hiçbir şey yokmuş. Demek ki dünyada birçok insan haksız yere suçlanıyor! Ben de yanlış hükme varmışım. Madem durum bu, endişeleneceğin bir şey yok. İstediğin zaman gelebilirsin, seni rahatsız etmeyeceğim."

Ferahlayan Baoyu ayağa fırladı, kadın onun kıyafetlerini düzeltmeye başlayınca kendisini kurtarmaya çalıştı. Dışarından Qingwen'i soran bir ses geldiğinde, hâlâ aralarında itiş kakış devam ediyordu. Genç kadın irkilip Baoyu'yü bıraktı. Delikanlı o kadar sarsılmış ve şaşırmıştı ki ses falan duymadı. Yan odada olanları duyan Qingwen de utanç ve öfkeden kendinden geçti. Dışarıdaki sese cevap verebilecek tek kişi kuzenin karısıydı. Çıkıp bakınca, ellerinde Qingwen'in eşyalarının olduğu bohçayla Aşçı Liu ile Fivey'yi gördü. Aşçı Liu birkaç dizi sikke de getirmişti.

"Bunları Bayan Xiren genç hanım için gönderdi." dedi. "Hangi odada kendisi?"

Genç kadın güldü.

"Bu odada. Başka nerede olacaktı?"

Aşçı Liu ve Fivey dış odaya girdiler, onlara kulak misafiri olan kişi de iç odaya kaçtı. Aşçı Liu genç kadının şöhretini duymuş ve içeri kaçanın âşıklarından biri olduğunu düşünmüştü. Qingwen uyuyor gibi göründüğünden eşyalarını yanına bırakıp dışarı çıktı. Ama gözleri annesininkinden daha keskin olan Fivey, Baoyu'yü tanımıştı.

"Biz çıkarken Bayan Xiren, Efendi Bao'yı aradığını söylememiş miydi?" diye sordu annesine.

"Tabii ya! Neredeyse unutuyordum!" dedi Aşçı Liu. "Demin Bayan Song yan kapıda onu görür gibi olduğunu söyledi. Kapının dışında da onu bekleyen biri vardı, değil mi? Şimdi kapıyı kapatırlar."

Geri döndü ve genç kadına Baoyu'yü görüp görmediğini sordu.

"Hayır." dedi kuzenin karısı biraz gerilerek. "Onun bizim evimizde ne işi var?"

Bunu duyan Aşçı Liu gitmek üzere döndü ama Baoyu, hem Bahçe'nin dışında kilitli kalmaktan hem de kalmaya devam ederse genç kadının geri gelip kendisine saldıracağından korkup tedbiri elden bıraktı, kapı perdesini kaldırıp arkalarından koştu.

"Bayan Liu! Beni bekleyin! Beraber gidelim!" diye seslendi.

Aşçı Liu çok şaşırdı.

"Sevgili küçük bey! Burada ne arıyorsunuz?" dedi.

Baoyu cevap vermeden hızla yürümeye devam etti.

"Çağır onu, anne!" dedi Fivey. "O kadar acele etmesine gerek yok. Dikkatli olmazsa birileri görecek, neyin peşinde olduğunu sorgulayacaklar. Aceleye lüzum yok. Dışarıda onu bekleyen kadın kapının kapatılmasına izin vermez."

Fivey ve annesi Baoyu'ye yetişmek için arkasından koştular. Kuzenin karısı arkalarından bakakaldı. Yakışıklı genç beyefendi gitmişti.

Baoyu, Bahçe kapısından çıkana kadar durmadı. Ancak çıkınca kendisini güvende hissetse de kalbi hâlâ güm güm atıyordu. Neyse ki Kızıl Neşe Avlusu'na vardığında, onun yokluğunu kimse fark etmemişti. Xue teyzeyi görmeye gittiğini söyleyerek Xiren'i savuşturdu. Kısa bir süre sonra Xiren onun yatağını hazırlarken nasıl uyuyacaklarını sordu.

"Nasıl olursa!" dedi Baoyu. "Önemli değil."

Bir açıklama yapmak gerekirse, bir iki yıl önce Wang Hanım tarafından gayriresmî bir şekilde terfi ettirildiğinden beri Xiren, değerlerinden taviz vermedi ve ne gece ne de gündüz yalnızlarken, geçmişte Baoyu ile aralarında olan sevgi dolu yakınlaşmalara artık müsaade etmedi. Aralarında hafif bir uzaklaşma oldu. Aslında biraz da meşgul olduğundan ondan uzak kalıyordu. Çok önemli şeyler kendi kontrolü altında olmasa bile, dikiş ve diğer hizmetçilik işlerini yapan, Baoyu'nün ve küçük hizmetçilerin cep harçlıklarını idare eden, kılık kıyafetleriyle ilgilenen ve evin çekip çevrilmesinin sorumluluğunu üstlenen hep Xiren'di. Ayrıca ona hastalık bulaştırmaktan da korkuyordu çünkü çok sık olmasa da yorgunken ve üşütünce öksürdüğünde boğazından kan geliyordu. En çok da bu son nedenden dolayı bir süredir Baoyu ile aynı odada uyumuyordu. Ama Baoyu geceleri çok gergin olduğundan, uyandığında yanında çağırabileceği birisinin olmasını istiyordu. Xiren de Qingwen'in uykusunun hafif olduğunu bildiği için, seslendiğinde cevap vermek, kalkıp çay yapmak gibi gece görevlerini ona devretmişti; dolayısıyla Qingwen uzun zamandır onunla aynı odada uyuyordu. Şimdi artık kız orada olmadığından, gece işini gündüz işlerinden daha önemli gören Xiren kendi yatağını Baoyu'nün yanına hazırlamıştı.

Xiren, o akşam Baoyu'nün biraz şaşkın bir hâlde olduğunu görünce erkenden yatmaya zorladı ve onu yatağına yerleştirdikten sonra kendisi de hemen yattı. Ama Baoyu çok huzursuz görünüyordu. Xiren yattığı yerden, onun iç çekerek kendi kendine mırıldandığını duyuyordu. Bu, gece yarısını da geçene kadar devam etti. Ancak ondan sonra sesi kesildi ve uyuyakaldı. Rahat bir nefes alan Xiren de uyudu. Ama yalnızca kısa bir süreliğine. Tam olarak dalamadan Baoyu'nün seslendiğini duydu.

"Qingwen!"

"Ne oldu?" dedi Xiren hemen kendine gelerek.

Baoyu biraz çay istediğini söyledi; Xiren kalkıp ona çay getirdi. Fincanı alırken içini çekti Baoyu.

"Onu çağırmaya o kadar alışmışım ki senin burada olduğunu unuttum!"

Xiren güldü.

"Onunla uyuduğun ilk gece de bana seslenmiştin. Değişikliğe alışman biraz süre almıştı." dedi.

Tekrar uzandılar. Yine Baoyu huzursuzlandı ve bu durum iki saat kadar devam etti. Nihayet uyuduğunda herhâlde saat dört olmuştu. Tam uykuya dalarken Qingwen, hastalanmadan önceki hâliyle odaya girdi. Yatağının yanına gelip onunla konuştu.

"Hepiniz hayatın tadını çıkarın! Benimki bitti bile." dedi ve hemen dönüp gitti.

Baoyu arkasından seslendi. Onun bağırması üzerine uyanan Xiren, yine alışkanlıktan kendisi yerine onu çağırdığını sandı. Yanına gidip ne istediğini sorunca, delikanlının ağladığını gördü.

"Qingwen öldü." dedi Baoyu.

Xiren güldü.

"Saçmalama! Seni bir duyan olsa ne düşünür?"

Ama Baoyu ısrarla Qingwen'in öldüğünü söylüyor ve birini gönderip nasıl öldüğünü öğrenmek için havanın aydınlanmasını sabırsızlıkla bekliyordu. Gün ışıdığında, küçük bir hizmetçi Bahçe'nin ön kapısını çalıp Wang Hanım'dan mesaj getirdi.

"Baoyu'ye çabuk kalkmasını söyleyin, yıkanıp giyinsin ve hemen hanımefendinin yanına gelsin. Beyefendi kasımpatıları seyretmek için davet edilmiş; Baoyu'nün geçen gün yazdığı şiiri çok beğendiği için onu ve diğer küçük beyleri de yanında götürmek istiyormuş. Mesajı doğru anladınız mı? Çabuk olun lütfen. Ona acele etmesini söyleyin. Beyefendi hanımefendiyle beraber salonda bekliyor. Baoyu gelince kahvaltı yapacaklar. Efendi Huan geldi bile, çabuk! Birisi Efendi Lan'a da haber versin lütfen."

"Tamam, tamam." dedi kadınlar ve aceleyle ceketlerini iliklleyip biri Kızıl Neşe Avlusu'na, diğeri de Çeltik Kokan Köy'e gitti.

Xiren, sabahın erken saatinde avlu kapısının çalındığını duyunca sıra dışı bir şeyler olduğunu anladı ve yaşlı kadınlardan birini çağırıp ne olduğunu öğrenmesini istedi; bu arada kendisi de giyinmeye başladı. Mesajı alınca birisine su getirtip Baoyu'yü

uyandırdı. Kendisi kıyafetlerini getirirken, onun da çabucak yıkanmasını söyledi. Jia Zheng'la birlikte dışarı gideceğinden, ikinci en iyi kıyafetini çıkardı, birincisi çok fazla şatafatlı olabilirdi.

Baoyu, artık asıl istediği şeyi yapmasının mümkün olmadığını görünce yıkanıp giyindi ve hemen ailesinin evine gitti. Jia Zheng gayet keyfi yerinde, buğday çayını içiyordu. Baoyu, anne ve babasına sabah selamını verdikten sonra Jia Huan ve Jia Lan da onu selamladılar. Jia Zheng üçünün oturup buğday çayı içmelerini istedi.

"Baoyu derslerinde siz ikiniz kadar çalışkan değil." dedi iki gence. "Ama şiir yazma konusunda sizden çok daha iyi. Şimdi gideceğimiz yerde üçünüzün de şiir yazmanızın isteneceği kesin. Baoyu size biraz yardımcı olur."

Kocasının daha önce Baoyu'yü bu şekilde övdüğünü hiç duymamış olan Wang Hanım'a bu sözler müzik gibi geldi. Jia Zheng'ın çocuklarla gitmesini bekleyip, Büyükanne Jia'ya sabah ziyaretini yapmak üzere çıktı ama daha gidemeden, Fangguan, Ouguan ve Ruiguan'ın analıklarının geldiği bildirildi. Kendisiyle bir şey konuşmak istiyorlardı.

"Hanımefendi Fangguan'ın eve dönmesine izin verdiğinden beri kız ne yiyor ne içiyor, deli gibi davranıyor." dedi Fangguan'ın analığı. "Ouguan ve Ruiguan da öyleymiş. Saçlarını tıraş edip rahibe olmak istiyorlar, izin vermezsek intihar edeceklermiş. Çok genç olduklarını, bir iki güne kalmadan unutacaklarını sanmıştım. Ama öyle olmadı. İki gün geçti, daha da beter oldular. Ne konuşmanın faydası var ne de dayağın. Ne yapacağımızı bilmez bir durumdayız! Sizden yardım istemeye geldik. Kendi hâllerine bırakıp rahibe olmalarına izin mi verelim, yoksa başka ailelere mi teslim edelim? Çünkü artık onlarla başa çıkmamız imkânsız."

"Saçmalık!" dedi Wang Hanım sabırsızlıkla. "Onlara ne olacağına karar vermek kendilerine kalmamış! Budist hizmeti çocuksu bir hevesle üstlenilecek bir şey değil! İyice dövün, akılları başlarına gelsin."

Jia hanımlarının himayeleri altında olan çeşitli tapınakların rahibelerinin Ay Festivali'nde adaklarını getirip sunmaları bir gele-

nekti. Wang Hanım, bu vesileyle gelen Sudaki Ay Manastırı'ndan Başrahibe Euergesia ve Ksitigarbha Rahibe Manastırı'ndan Başrahibe Yuanxin'i bırakmamış, birkaç gün misafir etmişti. Bu konuşma olduğu sırada onlar da oradaydılar. Başrahibe Euergesia, üç genç kızın rahibe olmak istediklerini duyunca dikkat kesildi. Kendisine hizmet edecek ve manastır işlerine yardımcı olacak rahibe adayları, tam da aradığı şeydi. Hemen harekete geçti.

"Hiç şüphesiz sizin güzel çalışmalarınız sayesinde, bu ev öyle kutsal bir yer oldu ki bu gençlerin yürekleri inanca doğru yöneldi." dedi. "Elbette ki Buda'nın kapısı öyle kolay girilecek bir yer değil ama Buda yasası herkes için geçerlidir. Bizim Buda'mız bütün canlıların kurtulmalarını ister, tavukların ve köpeklerin bile ama ne yazık ki kandırılanların uyanmaları zordur. İçlerinde iyiliğin kökleri olanlar ve aydınlığa erişebilecekler öbür tarafa geçebilirler. Kaplanlar, kurtlar, yılanlar ve böcekler bile Nirvana'ya ulaşabilirler. Bu üç gencin aileleri yok ve doğdukları yerlerden çok uzaktalar. Sizinle geçirdikleri yıllar boyunca lüksü tatmışlar ama şimdi onları böyle küçültücü bir iş yapmak zorunda bırakan fakirliklerini hatırlamışlar. Gelecekte kendilerini neyin beklediğini bilmediklerinden titriyorlar. Sanırım bu yüzden, bu acı denizinden çıkıp ışığa dönmüşler ve dünyadan ve gösterişinden feragat edip kendilerini bundan sonraki yaşama hazırlamaya karar vermişler. Bu çok asil bir hüküm. Hanımefendi, sizin buna engel olacağınızı hiç sanmıyorum."

Wang Hanım çok iyi niyetli bir kadındı; genç aktrislerin rahibe olma kararlarına karşı çıkma sebebi, onların çocuksu şımarıklıkla hareket ettiklerini düşünmesi ve zora koşuldukları zaman dini, bekârlık ve perhiz yeminini çok fazla bularak günaha girecekleri korkmasıydı. Ama başrahibenin söyledikleri akla yatkındı; hem zaten şu sıralar işi başından aşkındı. Xing Hanım birisini gönderip Yingchun'ün birkaç günü kendisiyle geçirmesini istemişti; böylelikle onu gelin olarak almak isteyen bir ailenin aracılarının karşısına çıkarılacaktı. Wang Hanım'a da resmî bir çöpçatan Tanchun'ün evlilik beklentilerini konuşmak için gelecekti. Gereksiz yere birkaç aktrisin kaderiyle ilgili meseleleri düşünecek hâli yoktu. Dolayısıyla başrahibeye olumlu cevap verdi.

"Peki, o zaman. Onları öğrenciniz olarak almaya hazır olur musunuz?" dedi.

"Merhametli Buda!" diye bağırdı başrahibe. "Ne kadar iyisiniz! Bu çok erdemli bir hareket."

Avuç içlerini birbirine yapıştırıp, neredeyse yere kadar eğildi.

"Önce sorgulansalar iyi olur." dedi Wang Hanım. "Eğer gerçekten heveslilerse gelebilirler ve benim önümde size başrahibeleri olarak saygılarını sunarlar."

Üç analık koşa koşa gidip kızları getirdiler. Wang Hanım her birini kararı konusunda sorguya çekti ve istediklerinden emin olduklarına ikna olunca yaşlı rahibenin önünde secde etmelerine izin verdi. Artık kararlılıklarından emin olup hiçbir şeyin onları vazgeçiremeyeceğini görünce onlar için üzüldü ve hizmetkârlara bir şeyler getirtip hediye olarak verdi. Başrahibelere de armağanlar verildi.

Böylece günah dolu dünyayı arkalarında bırakıp Fangguan, Başrahibe Euergesia ile Sudaki Ay Manastırı'na, diğer ikisi de Başrahibe Yuanxin ile Ksitigarbha Rahibe Manastırı'na gittiler.

Sonra olanlar gelecek bölümde.

78. BÖLÜM

Yaşlı bir âlim methiyeler düzer.

Sıra dışı ve akılsız oğlu da gülhatmiye ağıt yakar.

İki başrahibe ile üç aktris gittikten sonra Wang Hanım nihayet Büyükanne Jia'ya sabah ziyaretini yapabildi. Yaşlı kadını çok keyifli bulan Wang Hanım, en son olup bitenler konusunda bilgi vermek için en iyi zaman olduğuna karar verdi.

"Baoyu'nün evinde Qingwen adında bir kız var." dedi. "Artık reşit oldu; bir yıldır sürekli hasta; diğer kızlardan daha çok sorun çıkarıyor, üstelik de tembel. Belki de on beş gün süren en son hastalığında onu doktora gösterdik, verem olduğunu söyledi, bekâr kızlarda yaygınmış. Ben de onu evine geri gönderdim. İyileşse de onu artık burada istemediğimizi ve kendilerinin evlendirebileceklerini söyledim. Genç aktrisleri göndermeyi de görev edindim. Öncelikle, o meslekte eğitim almış çoğu insan gibi onlar da bence diğer kızların maruz kalmamaları gereken, berbat bir dil kullanıyorlar. Sonra artık bize gösteri yapmalarına gerek duymadığımızdan, başka bir iş bilmediklerine göre göndermeye hakkımız olduğunu düşündüm. Zaten çok fazla hizmetçimiz var. Eğer Baoyu ya da kızlar daha fazlasına ihtiyaç duyarlarsa, var olan personelin içinden veririz. Genç aktrislerin refakatine hiç gerek yok."

Büyükanne Jia başını salladı.

"Çok mantıklı." dedi. "Ben de aynı şeyleri düşünüyordum za-

ten. Qingwen'e gelince, onu bir hizmetçi olarak her zaman mükemmel buluyordum; kendisini çok güzel ifade ederdi; gördüğüm en iyi nakışçıydı; Baoyu için çok iyi bir odalık olabilirdi. O kadar değiştiğini duyduğuma üzüldüm."

"Çok yerinde bir seçim yapmışsın, anne ama kızın talihi kötüymüş." dedi Wang Hanım gülerek. "Sürekli hasta. 'Bir kız büyürken onu bekleyen on sekiz tehlike vardır.' derler. Bunun dışında, engin tecrübelerine dayanarak sen de bilirsin ki yetenekli insanlar ele avuca sığmıyorlar. Üç yıl önce ben de Baoyu için daimî birisini seçmeyi düşünmüştüm, hatta başlangıçta en iyi seçenek olarak benim de aklımdan Qingwen geçmişti. Ama onu dikkatle araştırınca, pek çok açıdan diğerlerinden daha nitelikli olsa da aslında çok güvenilir biri olmadığı sonucuna vardım. Her anlamda güvenilirlik bakımından Xiren çok daha üstün. 'Erdem için eş, güzellik için odalık.' dediklerini biliyorum ama odalık seçerken bile, saygılı bir mizacı ve sorumluluk duygusu olan bir kız tercih edilmeli bence. Xiren, Qingwen kadar güzel olmayabilir ama diğer açılardan odalık olarak onun niteliklerini çok iyi buluyorum. Olgun davranan biri, aynı zamanda da çok sade ve iyi huylu bir kız. Bunca yıldır Baoyu'yle birlikte, bir kez olsun terbiyesizlik yapmadı. Hatta Baoyu vahşi ya da aptal ruh hâline girdiğinde, onu bu durumdan uzaklaştırmak için elinden geleni yapar. Düşündüğüm kadar iyi olup olmadığını görmek için iki yıl bekledim ve sonunda onun hiçbir kusurunu bulamadım. Gizlice hizmetçi aylığını kestim ve kendi cebimden iki tael ödeme yaptırdım. Bu konudan bir tek Xiren'in kendisine söz ettim çünkü teşvik edilmesi gerektiğini düşündüm. Başka kimseye söylemedim; Sör Zheng duyarsa Baoyu'nün odalık almak için daha çok küçük olduğunu ve öyle bir şey olursa, çalışmalarını aksatacağını söylerdi. Ayrıca Baoyu onu odalık olarak alırsa tavsiyelerine kulak asmaz ve her zamankinden de çok kontrolden çıkardı. İşte bu yüzden sana bu konuyu daha önce açmadım, anne."

"Anlıyorum." dedi Büyükanne Jia gülerek. "Tamam o zaman. Daha iyi. Xiren pek konuşkan değildi, ben de hep sıkıcı bir budala olduğunu düşünürdüm. Tabii sen onu benden daha iyi tanıyorsun. Yanılıyor olamazsın. Bu konudan Baoyu'ye söz etmemen çok akıllıca; umarım hepimiz sessizliğimizi koruyabiliriz.

Baoyu'nün karısının ya da odalığının tavsiyelerini asla dinlemeyecek tipte biri olduğu konusunda çok haklısın. Çok tuhaf bir çocuk o! Hiç anlamıyorum. Onun gibisini hiç görmedim. Diğer haşarılıklarını anlayabiliyorum da bütün zamanını hizmetçilerle geçirme tutkusuna akıl erdiremiyorum. Bir zamanlar bu beni çok endişelendiriyordu. Ergenlik çağına geldiği için onlarla bazı tecrübeler yaşadığını düşünüyordum ama dikkatle gözleyince hiç de öyle olmadığını gördüm. Çok çok tuhaf! Belki geçmiş yaşamında kendisi de hizmetçiydi. Belki de kız olmalıydı."

Wang Hanım ve diğerleri güldüler. Sonra Wang Hanım Büyükanne Jia'ya o sabah Jia Zheng'ın Baoyu'den nasıl övgüyle söz ettiğini ve diğer küçük beylerle beraber onu gezmeye götüreceğini anlattı. Yaşlı kadın çok memnun oldu.

Kısa bir süre sonra Yingchun, çıkmak üzere hazırlanıp Büyükanne Jia ve Wang Hanım'dan izin almaya geldi; birkaç gün Xing Hanım'la kalacaktı. Xifeng da sabah ziyaretine geldi ve büyük hanımefendi kahvaltısını yaparken ona refakat etti, sonrasında da bir süre şakalaştılar. Büyükanne Jia şekerleme yapmak üzere çekilince, Wang Hanım Xifeng'dan evine kadar kendisine eşlik etmesini istedi. Yolda ginseng almaya başlayıp başlamadığını sordu. Xifeng henüz başlamadığını, hâlâ canlandırıcı otları almaya devam ettiğini ama endişelenmemesini çünkü kendisini gayet iyi hissettiğini söyledi. Eski neşesine kavuştuğunu gören halası ona inandı. Qingwen ve öteki kızların gönderildiğini anlattı. Bu da başka bir konuyu akla getirdi.

"Neden Baochai kimseye söylemeden evine döndü? Kimsenin haberi yok mu? Dün araştırma yaparken, Wan'in hizmetçilerini de kontrol etmek istedim. Küçük Lan için tuttuğu dadı hiç uygun değil. Aslında görünüşünü hiç beğenmedim. 'Nasıl yaparsın bilmem ama onu bir an önce gönder. Zaten Lan artık büyüdü, dadıya ihtiyacı yok. Hele de onun gibisine hiç yok.' dedim. Baochai'den haberi olup olmadığını sordum. Ona gideceğini söylemiş ama sadece iki üç gün içinmiş; annesi iyileştikten sonra dönecekmiş. Aslına bakarsan halanın ciddi bir şeyi olmadığını biliyorum. Biraz öksürüyor, biraz da sırtı ağrıyor, her yılın bu zamanları hep oluyor. Bence gitmesinin nedeni başka. Biri onu gücendirdi mi? Çok hassas bir çocuk. Bunca zaman beraber yaşadıktan sonra onu kırdıysak çok kötü!"

"Kim kırmış olabilir ki?" dedi Xifeng gülerek.

"Baoyu yapmıştır belki." dedi Wang Hanım. "Bazen söylediklerine hiç dikkat etmiyor, çok patavatsız oluyor. Heyecanlandığında her şeyi söyleyebiliyor."

"Onun için endişelenmene gerek yok." dedi Xifeng. "Baoyu topluluk içinde aptalca davranıyor olabilir ama bizim kızlarla, hatta hizmetçilerle beraber olduğunda fazlasıyla düşünceli. En büyük endişesi onları üzmek. Kızlardan birinin şikâyet edeceği en son kişidir herhâlde. Baochai'in gitme nedeni, Bahçe'de yaptığımız araştırmayla ilgili olabilir. Bahçe'deki insanların güvenilir olmadıkları sonucunu çıkarmıştır belki de. Burada misafirimiz olduğu için onun evinde araştırma yapmayacağımızı çok iyi bildiğinden, onları şüpheden kurtarmanın tek yolunun dışarıya taşınmak olduğunu düşünmüştür. Şüpheden kaçınmak için gittiğine eminim."

Bu tahmine aklı yatan Wang Hanım başını önüne eğip biraz düşündükten sonra bir hizmetçiye Baochai'i çağırmasını söyledi. Yeğeninin içini rahatlatmak için, yaptığı araştırmayı anlattı ve tekrar Bahçe'ye taşınması için ısrar etti.

Baochai nazik bir şekilde güldü ama diretti.

"Bir süredir eve geri dönmek istiyordum zaten teyze ama diğer işlerle çok meşgul olduğunu bildiğim için sana bahsetmek istemedim. Tesadüfen annem rahatsızlandığında, en güvenilir iki hizmetçisinin de hastalanması benim bu kararı vermeme neden oldu. Artık ayrıldığımı bildiğinize göre eşyalarımı taşımak için izninizi isteyebilirim." dedi.

Wang Hanım ve Xifeng güldüler.

"Çok inatçısın." dedi Wang Hanım. "Lütfen geri gel. Böyle önemsiz bir meselenin aramıza girmesine izin verme."

Baochai de güldü.

"Seni temin ederim, teyze, yanılıyorsun. Düşündüğün nedenden dolayı taşınmadım. Annemin son günlerde pek keyfi yerinde değildi, geceleri benden başka güvenebileceği kimse de yoktu. Ayrıca Pan yakında evlenecek, yapılması gereken bir sürü dikiş

ve ev işi var. Hazırlıklar için annemin yanında olmam gerekiyor. Bizim ailede işler nasıldır bilirsin, hiçbirini uydurmuyorum. Bir neden daha var. Bahçe'ye ilk taşındığımdan beri güneydoğu tarafındaki küçük kapı hep açık tutuluyor. Biz rahat edelim diye öyle yapıyorlar ama yolu kısaltmak isteyenlerin bu kapıyı kullanmasına bir engel yok. Herkes oradan sorgusuz sualsiz geçebilir. Ya yanlış biri girse, çok korkunç şeyler olur! Bahçe'ye ilk taşındığımda, geceyi orada geçirdiğim sürece pek önemli değildi. O zamanlar hepimiz daha gençtik, evde yapılması gereken çok fazla şey yoktu. Evde oturup sıkılmaktansa, öteki kızlarla beraber Bahçe'de dikiş dikmek ya da oyun oynamak daha güzel geliyordu. Ama artık büyüdük, her şey değişti. Geçtiğimiz bir iki yıldır endişeleriniz, Bahçe'nin sürekli kontrolünüz altında tutulamayacak kadar büyük olması nedeniyle daha da arttı. Bahçe'de yaşayan insan sayısının azalması endişelerin de azalması demektir. Bu yüzden sadece Bahçe'den taşınmaya karar vermekle kalmayıp, gerekli azaltmaları yapman için ciddiyetle ısrar ediyorum. Sizinki gibi büyük evler için böyle azaltmaların itibarsızlık olduğunu düşünmemelisin. Bugünlerde ne kadar mütevazı şekilde yaşadığımıza bir baksana. Ben küçükken olan yaşam tarzımızdan çok farklı."

Baochai'in bu kadar uzun konuşması alışılmış bir şey değildi. O susunca Xifeng şaşkın bir ifadeyle Wang Hanım'a döndü.

"Haklı. Kendi hâline bırakalım, hala. İstemiyorsa zorlamanın bir anlamı yok." dedi.

Wang Hanım başını salladı.

"Bir şey diyemiyorum." dedi Baochai'e. "Nasıl uygun buluyorsan öyle yap."

O konuşurken Baoyu içeri girdi, geri döndüğünü haber verdi.

"Babam hâlâ partide." dedi. "Belki uzun sürebilir diye bizi eve gönderdi, karanlıkta dönmemizi istemedi."

"Utanılacak bir şey yapmamışsındır umarım." dedi Wang Hanım endişeyle.

"Yapmadım." dedi Baoyu. "Şu getirdiklerimize bir baksana."

İç kapıdaki yaşlı kadınlar, Baoyu geldiğinde refakatçi çocukların taşıdıkları şeyleri ellerinden alıp, Wang Hanım'a göstermek için getirmişlerdi. Delikanlıların her birine birer tane olmak üzere üç yelpaze, yelpaze şeklinde üç kolye ucu, üç kutu yazı fırçası, üç kutu mürekkep çubuğu, üç tespih ve yeşimden üç kemer tokası vardı.

"Yelpazeler ve kolye uçları Akademisyen Mei'den." dedi Baoyu. "Mürekkep çubukları ve fırçalar Başkan Yardımcısı Yang'dan, tespihler ve kemer tokaları Müsteşar Li'den." Ceketinin cebinden sandal ağacından küçük bir Buda muskası çıkardı. "Bu da Qingguo Dükü'nden. Sadece bana verdi."

Wang Hanım, başka kimler olduğunu ve yazılan şiirleri sordu. Birisinin Baoyu'ye verilen hediyeleri alıp, üç delikanlıyı Büyükanne Jia'yı ziyarete götürmesini istedi. Yaşlı kadın çok memnun oldu ve Baoyu aynı sorulara tekrar cevap vermek zorunda kaldı. Qingwen'i çok merak ettiği için bir an önce gitme telaşındaydı. Soruların birkaçına cevap verdikten sonra, büyükannesine atını hızlı sürdüğünden her tarafının ağrıdığını söyledi.

"Hemen odana git, üstüne rahat bir şeyler giy." dedi kadın. "Biraz dinlenirsen kendini daha iyi hissedersin ama sakın uzanma."

Baoyu daha fazla uzatmadan büyükannesinin yanından ayrıldı. Sheyue ve Qiuwen, Kızıl Neşe Avlusu'ndan iki küçük hizmetçiyle birlikte dışarıda onu bekliyorlardı. Qiuwen, Baoyu'nün payına düşen hediyeleri aldı ve hepsi beraber delikanlının peşinden Bahçe'ye doğru yürüdüler.

"Of! Ne kadar sıcak!" dedi Baoyu ve yürürken şapkasını, kemerini, ceketini çıkarıp Sheyue'ye verdi. İçinde, zümrüt yeşili rengi, yürürken yan yırtmaçlarından görünen kırmızı pantolonuyla çarpıcı bir zıtlık oluşturan, çizgili ipekten bir tunik vardı. Qiuwen, Qingwen'in Baoyu için diktiği bu pantolonu tanıyınca derin bir iç çekti.

"Bu pantolonu hatıra olarak saklasan iyi olur." dedi. "O gitti ama eseri hâlâ burada."

"Evet, bunu Qingwen dikmişti." dedi Sheyue. " 'Yapan gitse de eseri kalır.' "

Qiuwen onu dürtüp konuyu değiştirdi.

"Pantolonun kırmızısı tuniğin yeşiline ne kadar da uymuş." dedi neşeyle. "Mavi çizmeler, siyah saçlar ve kar beyazı ten harika bir tablo oluşturuyor!"

Onların biraz önünden yürüyen Baoyu, duymamış gibi yaptı ama sadece birkaç adım ilerledikten sonra birdenbire durdu.

"Ah, kısa bir ziyaret yapacaktım!" dedi.

"Tamam." dedi Sheyue. "Güpegündüz kaybolacak değilsin ya!" Sonra küçük hizmetçilere ona eşlik etmelerini söyledi. "Bunları götürüp bırakalım, biz de size katılırız."

"Beni burada bekleyemez misiniz?" dedi Baoyu.

"İzin ver de önce şunlardan kurtulalım!" dedi Sheyue. "Birimizin elleri Çalışanın Dört Hazinesi,[1] diğerininki şapka, kemer ve ceketle dolu bir hâlde peşinden gelirken çok komik görünüyoruz."

Zaten Baoyu de bunu umuyordu, onlara gidebileceklerini söyleyip, kendisi de iki küçük hizmetçiyi kayalıkların arkasındaki tenha bir köşeye götürerek sorguya çekti.

"Ben gittikten sonra Xiren, Qingwen'e birisini gönderdi mi?"

"Evet, Song anayı gönderdi." dedi içlerinden biri.

"Song ana dönünce ne dedi?"

"Qingwen bütün gece yatıp bağırmış, sabah feryatları bırakıp gözlerini kapatmış, yorgunluktan sesi çıkmıyormuş, nefesi kesilmiş."

"Ne diye bağırmış?"

"Annesine seslenmiş. Durmadan 'Anne!' diye bağırdığını söylemişler."

"Başka kimseyi çağırmamış mı?" dedi Baoyu gözyaşlarını silerek.

---

1) Çalışmanın Dört Hazinesi ya da Çalışmanın Dört Mücevheri, Çin ve diğer Doğu Asya kaligrafi geleneklerinde kullanılan fırça, mürekkep, kâğıt ve mürekkep taşını belirten bir ifadedir. (ç.n.)

"Başka kimseden söz etmemişler." dedi kız.

"Aptal şey! Sen duymamışsındır." dedi Baoyu sabırsızlıkla.

"Aptal tabii!" dedi öteki kız. Akıllı yaratık, Baoyu'nün ne duymayı umduğunu hemen anlayıp bunu ona vermek istedi. "Ben sadece Song ananın söyledikleriyle yetinmedim, içeri girip kendi gözlerimle gördüm onu."

"Neden yaptın bunu?" diye sordu Baoyu.

"Qingwen'in bana karşı diğer kıdemli hizmetçilerden daha iyi olduğunu hatırladım." dedi kız. "Sıkıntılı anında onun için hiçbir şey yapamasam da bari ziyaretine gideyim diye düşündüm. Birisi beni görüp Wang Hanım'a bildirse bile, benim için yaptıklarının karşısında dayak yemeye değerdi. Riski göze alıp gizlice kuzeninin evine gittim. Ölüm döşeğinde olsa da aklı yerindeydi. Beni görünce gözlerini kocaman açıp elimi tuttu. 'Baoyu nereye gitti?' diye sordu. Ben nereye gittiğinizi söyleyince içini çekti. 'Ah, onu bir daha göremeyeceğim demek.' dedi. 'Biraz daha dayanamaz mısın?' dedim. Güldü. 'Hayır.' dedi. 'Görüyorsun, ben gerçekten ölmüyorum. Bir çiçek tanrıçası olmak için cennete gidiyorum. Yeşim İmparatoru bana çiçeklere bakma görevi verdi. Görevi teslim almak için iki buçukta gitmem lazım, Baoyu üçe çeyrek kala eve gelecek, on beş dakikayla birbirimizi kaçıracağız. İnsanlar ölecekleri zaman, Cehennem Kralı şeytanlarını gönderip onları aldırır; eğer biraz geç kalırsan ruh parası yakman, pirinç ve çay adağı sunman gerekir. O zaman onlar oyalanırken birkaç dakika daha seni rahat bırakırlar. Ama göklerin habercileri seni çağırdıklarında, iş değişir. Onları bir saniye bile bekletemezsin.' dedi. O anda pek inanmadım ama geri dönünce gözümü saatten ayırmadım. Tıpkı dediği gibi, saat tam üçe çeyrek kala sizin geri geldiğinizi bildirdiler; biz de gelip size refakat ettik."

"Sen okuma yazma öğrenmediğine göre bunları biliyor olamazsın." dedi Baoyu. "Gerçekten de çiçek tanrıçaları vardır. Bir yerde okumuştum. Bütün çiçeklerden sorumlu biri olduğu gibi, çiçeklerin her bir türünden sorumlu daha küçük ruhlar da var. Acaba Qingwen hangisi olacak?"

Küçük kızın verecek bir cevabı yoktu. Sekizinci ayda oldukla-

rından Bahçe'deki havuzun yanında gülhatmiler açmıştı; onlardan esinlendi.

"Ben ona sordum." dedi. " 'Hangi çiçekten sorumlu olacaksın? Söyle ki sen gittikten sonra nerede ve ne zaman adak sunacağımızı bilelim.' dedim. 'Söyleyeceğim ama Baoyu'den başka hiç kimse bilmesin. Bunlar sır olarak saklanması gereken ölümsüzlük meseleleridir.' dedi. Sonra gülhatmi olduğunu söyledi."

Baoyu bunda olağanüstü bir taraf göremedi. Tam tersine, öğrendikten sonra hüznü memnuniyete dönüştü. Etrafına bakındı ve gülhatmileri görünce mutlulukla gülümsedi.

"Onun gibi bir kızı hak eden bir çiçek bu!" dedi. "Onun özelliklerine sahip bir kıza böyle bir sorumluluk verilmesi gerektiğini düşünürüm hep." O anda yine hüzünlü düşüncelere daldı. "Acıları artık bitmiş olsa da onu bir daha göremeyeceğim."

Sonra son anında yanında olmasa bile, şimdi gidip bedenine saygılarını sunması için bir engel olmadığı aklına geldi. Beraber geçirdikleri beş, altı yıl ve kendisi için yaptığı onca şeyden sonra bunu ona borçluydu. Hemen bu düşüncesini gerçekleştirmek için hızla giderken Sheyue ve Qiuwen'le karşılaştı. Onlar da kendisini aramaya çıkmışlardı.

Kızıl Neşe Avlusu'na döndüklerinde, hemen üzerini değiştirdi, kızlara Daiyu'yü görmeye gideceğini söyleyip gizlice Bahçe'den çıktı, tek başına önceki gün Qingwen'i görmeye gittiği eve yöneldi. Kızı tabut içinde görmeyi bekliyordu.

Qingwen, yalancı hizmetçinin anlattığı gibi o öğleden sonra değil sabah erken saatlerde ölmüştü. Son nefesini verir vermez, kuzeniyle karısı cenaze için para almak umuduyla konağa, Wang Hanım'a haber vermeye gittiler. Wang Hanım onlara on tael verdi ve cenazenin bir an önce evden çıkarılıp yakılmasını söyledi.

"Kız veremden öldü." dedi. "Ne olursa olsun sakın cesedi evde tutmayın."

Karı koca parayı alıp, cesedin hemen tabuta konup şehir duvarlarının dışındaki ölü yakma yerine götürülmesi için ayarlamaları yapmaya gittiler. Qingwen'in üç ya da dört yüz tael değerindeki kıyafetleri ve mücevherlerini kendilerine sakladılar.

Yaşlılıkları için fena para sayılmazdı. Bütün hazırlıklar tamamlanınca, evi kapatıp cenaze arabasının peşinden gittiler. Dolayısıyla Baoyu oraya vardığında evde kimse yoktu. Bir kere daha hüsrana uğrayıp birkaç dakika kapıya boş boş bakarak durdu. Sonunda yapabileceği hiçbir şey olmadığı için Bahçe'ye geri döndü. Odasına gitme düşüncesi çok tatsız geldi ona. Daiyu'ye uğramaya karar verdi ama Daiyu'nün hizmetçileri hanımlarının dışarıda olduğunu söylediler.

"Bayan Bao'ya gitti." dediler.

Baoyu de Alpinia Parkı'na doğru yöneldi. Orasını da sessiz ve ıssız görünce şaşırdı. İçeriye bakınca, içinde oturulmayan bir evin boş ve neşesiz hâliyle karşılaştı. Birkaç gün önce Baochai'in taşınmayı düşündüğüne dair bir şeyler duyduğunu hatırladı belli belirsiz ama son günlerde dersleriyle o kadar meşguldü ki aklından tamamen uçup gitmişti. Demek gerçekten taşınmıştı. O sırada tesadüfen gelen yaşlı kadına neler olduğunu sordu.

"Bayan Baochai gitti." dedi kadın. "Bütün eşyalar taşınana kadar eve göz kulak olmamız söylendi. Her şeyi toplandıktan sonra ev kilitlenecek. Şimdi giderseniz evi süpüreceğiz. Artık buraya gelmeniz gerekmeyecek, efendim."

Baoyu bir süre şaşkınlık içinde kalakaldı. Avludaki kokulu bitki ve sarmaşıkların her zamanki gibi yemyeşil ve gür olduklarını gördü ama birdenbire gözüne hüzünlü gibi göründüler, bu manzara kederini daha da artırdı. Sessizce ayrıldı oradan. Bir anda, kapının dışındaki ağaçlıklı su yolundan epeydir hiç kimsenin geçmediğini fark etti. Oysa eski günlerde, farklı dairelerden bir hizmetçi ordusu buradan gelip geçerdi. Aşağıya bakınca su yolunun dibindeki derenin hâlâ aktığını gördü ve doğanın histen bu kadar yoksun olmasına şaşırdı. Hüzünlü bir şekilde düşündü.

Siqi gitmişti. Ruhua gitmişti. Fangguan ve diğer dört aktris gitmişlerdi. Qingwen ölmüştü. Baochai ve grubu da taşınmışlardı. Yingchun geçici olarak gitmiş gibi görünse de son haftalarda akın akın gelen çöpçatanların sayısına bakılırsa evlenmesi çok uzak görünmüyordu. Bahçe'nin küçük topluluğu dağılıyordu artık.

"Ah! Artık dertlenmenin bir faydası yok." diye düşündü. "Gidip biraz Daiyu'yle oturayım. Sonra yanına dönebileceğim Xiren'im var hâlâ. Görünüşe göre yakında üçümüz yalnız kalacağız."

Böyle bir ruh hâli içinde Bambu Evi'ne geri döndü ama Daiyu hâlâ gelmemişti. Başka nereye gidebileceğini düşünürken, Wang Hanım'ın bir hizmetçisi annesinden mesaj getirdi.

"Beyefendi geri döndü, sizi görmek istiyor. Şiir için iyi bir tema bulmuş, hemen gelmenizi söyledi." dedi.

Baoyu, kızla birlikte annesinin dairesine gitmek zorunda kaldı ama oraya vardığında, babası gitmişti. Wang Hanım, kadınlardan bazılarının babasının dışarıdaki çalışma odasına kadar Baoyu'ye eşlik etmelerini söyledi. Jia Zheng edebiyatçı arkadaşlarıyla, kasımpatı partisinde olanları konuşuyordu.

"Toplantı dağıldıktan kısa bir süre sonra, son hanedanlığın tarihinden bir bölüm hakkında bir tartışma oldu." diyordu. "Cesaret, yücelik, sadakat, asalet, bütün nitelikler vardı. Dinlediğim en dikkat çekici hikâyeydi. Oradaki herkes anısına bir şiir yazılmayı hak ettiğini düşündü."

"Bize de anlatsana." dediler beyler.

"Prens Heng adında bir imparatorluk üyesi varmış." diye başladı Jia Zheng. "Qingzhou Askerî Valisi olmaya karar vermiş. Bu prens aşırı hevesli bir asker olarak güzel kadınların arkadaşlığından çok hoşlanırmış. Resmî görevlerinin dışında kalan boş zamanlarında, bu iki tutkusunu birleştirmek için bir yol bulmuş ve çok sayıda genç ve güzel kadını savaş sanatları konusunda eğitmiş. Bu genç kadınlar, prensi eğlendirmek için her gün sahte bir savaş ya da diğer dövüş gösterileri sergiliyorlarmış. İçlerindeki en güzel ve en yetenekli olanı Bayan Lin adında bir kadınmış. Ailesinin dördüncü kızı olduğundan 'Dördüncü Kardeş Lin' olarak tanınıyormuş. Prens Heng onu o kadar beğeniyormuş ki ona albaylık rütbesi verip kızlar birliğinin başına koymuş. O andan itibaren kızı 'Çekici Albay' olarak çağırmaya başlamış."

"Ne muhteşem!" diye bağırdılar beyler coşkuyla. " 'Çekici Albay'! Ne şahane bir birleşme. Herhâlde bu prens dünyanın gördüğü en romantik insanlardan biri olmalı."

"Olabilir." dedi Jia Zheng gülerek. "Ama devamı daha şaşırtıcı ve içler acısı."

"İçler acısı mı?" dediler beyler şaşkınlık içinde. "Çok acayip bir hikâyeye benziyor."

"Valiliğinin ikinci yılında, Han Hanedanlığı dönemindeki Sarı Türbanlar[1] ve Kızıl Kaşların[2] torunları olan bir grup haydut, Shantung vilayetini yağmalayarak süpürüp geçmişler. Prens, bir koyun ve köpek sürüsü olarak gördüğü düşmana karşı kapsamlı bir seferberliği gereksiz bulup, hafif bir süvari gücünün başına geçerek sefere çıkmış. Ama kurnaz ve alçak bir düzenbaz olan isyancıların lideri, arka arkaya iki çatışmada onu yenilgiye uğratmış. Bunların ikincisinde prens savaşırken ölmüş. Qingzhou'da sivil ve askeri otoriteler paniğe kapılmışlar. 'Prens bile başarısız olduğuna göre biz ne yapabiliriz ki?' demişler birbirlerine ve şehri isyancılara teslim etmeye karar vermişler. Ama bu kara haber karşısında Dördüncü Kardeş Lin subayları toplayıp bir konuşma yapmış. 'Sevgili prensimiz bize öyle büyük iyilikler yaptı ki yaşadığımız sürece küçük bir kısmını bile ödeyemeyiz. O hayatını bu ülke için verdiğine göre, biz de karşılığında kendi hayatımızı onun için vermeliyiz. Benim gibi düşünenler peşimden gelsinler. Aynı fikirde olmayanlar, hâlâ zaman varken gitmekte özgürdür.' Kızlar hep bir ağızdan, 'Biz varız!' diye bağırmışlar. O gece karanlıktan yararlanarak Qingzhou'dan çıkıp isyancıların kampına girmişler. Önce, isyancılar hazırlıklı olmadıklarından liderlerinden birkaçını öldürmeyi başarmışlar ama çok geçmeden kamptakiler kendilerine saldıranların kadınlar olduğunu fark edip, kararlı bir direnişle kolaylıkla üstesinden gelebileceklerini düşünmüşler. Silahlarını kaptıkları gibi bir araya toplanıp Dördüncü Kardeş Lin ve birliğine öyle vahşice hücum etmişler ki kısa süre içinde kızların kahramanca ettikleri ölüm yemini gerçekleşmiş, bir tanesi bile hayatta kalmamış. İmparator ve maiyetindekiler bunu duyunca çok üzülmüşler. İsyancılara karşı operasyon yürütecek doğru kişiyi görevlendirdikleri ve söz konusu güruhun imparatorluk güçleriyle karşılaştıkları anda dağıldıkları söyleniyor ama biz işin bu tarafıyla ilgilenmiyoruz. Peki Dördüncü Kardeş Lin'e ne dersiniz, beyler? Hayranlık duyulacak biri değil mi?"

---

1) Doğu Han Hanedanı'na karşı gerçekleştirilen bir köylü isyanıdır. (ç.n.)

2) Han Hanedanı'na darbe yapıp tahtı ele geçiren Wang Mang'ın kısa ömürlü Xin Hanedanlığı'na karşı başlatılan iki büyük köylü isyanından biridir. (ç.n.)

"Gerçekten de öyle!" dedi beyefendiler. "Bu harika bir şiir teması olur. Hepimiz onun anısına bir şeyler yazmalıyız."

İçlerinden biri bir fırça ve mürekkep taşı alıp, şiir için kısa bir giriş olsun diye, neredeyse Jia Zheng'ın anlattığı şekilde ama biraz tarz katmak için yer yer değiştirerek hikâyeyi yazdı. Bitirince onay için Jia Zheng'a verdi.

"Evet, aynen olması gerektiği gibi." dedi Jia Zheng, şöyle bir inceledikten sonra. "Bizim toplantıda da tartışmayı başlatan buna benzer bir girişti. Dün, bu olayda ve ondan önceki hanedanlıklarda övgüyü hak eden kahramanlıklar yapan ama şimdiye kadar göz ardı edilen, keşiş, rahibe, dilenci ya da kadın, her kim varsa bulunması için imparatorluk emri yayımlandı. Bulunan kayıtlar, tavsiyeler listesine kaydedilmek üzere Tören Bakanlığı'na gönderilecekti. Toplantıda tartışılan giriş yazısı da Tören Bakanlığı tarafından gönderilmişti. Dördüncü Kardeş Lin'in kahramanca sadakatinin anısına 'Çekici Albay' şiiri yazma fikri böyle doğdu."

"Evet, yazılmalı!" dediler edebiyatçılar gülümseyerek. "Bu hikâyede en çok hayranlık uyandıran şey, unutulan kahramanlıkların gün yüzüne çıkarılmasını isteyen hanedanlığımızın sonsuz hayırseverliği. Bu, daha önceki dönemlerde eşi benzeri olmayan bir şey hiç şüphesiz. Tang şairinin, '*Ferasetli sarayımız hiçbir şeyi gözden kaçırmaz.*' dizesi bugün gerçek oldu."

"Kesinlikle." diye onayladı Jia Zheng.

Onlar böyle konuşurlarken Jia Huan ve Jia Lan da geldiler. Jia Zheng üç gencin giriş yazısını okumalarına izin verdi. İki delikanlı da Baoyu gibi şiir yazabiliyorlardı ama bu onların özel alanı değildi. İmtihan kâğıtları söz konusu olduğunda Huan ve Lan, Baoyu'den üstün olsalar da edebiyatta çok daha aşağıdaydılar. Ayrıca onlarda Baoyu'nün edebî ışığı ve şiir yeteneği yoktu. Bu nedenle de yazdıkları şiirler "sekiz ayaklı deneme"[1] gibi ve kaçınılmaz şekilde klişe ve detaylı oluyordu.

---

1) Çin'deki Ming ve Çing Hanedanlıkları sırasında imparatorluk imtihanlarındaki bir makale tarzıdır. Yaklaşık 500 yıl, Çin eğitim sisteminin özü ve resmî imtihanların en önemli konusu olmuştur. 1898 yılında kaldırılana kadar, her öğrenci enerjisinin büyük bir bölümünü bunun yapısını ve karmaşık stilini öğrenmeye adamıştır. *Dört Kitap* ya da *Beş Klasik*'ten verilen bir temaya göre, uygun bir formül ve belagat aracı kullanarak, belli bir sırada bir "bacak"tan diğerine ilerlenir. Orijinal düşünceye pek fazla yer yoktur, ezberlenen örnek makalelerden ve koleksiyonlardan ifadelere yer verilir. (ç.n.)

Baoyu, iyi bir âlim sayılmasa da zekiydi ve her tür edebî esere göz gezdirmeyi çok seviyordu. Bazı klasiklerin uydurma olduklarına, bir sürü hata içerdiklerine, bu yüzden de gerçekmiş gibi değerlendirilmemeleri gerektiğine inanıyordu. Hele de çok fazla tereddüt varsa ve eski kitaplardan ifadeleri bir araya getirmişse en yavanı da o oluyordu. Böyle düşündüğü için bir şiir teması gördüğü zaman, ister zor ister kolay olsun, tıpkı söyleyecek bir şeyleri olmasa da dillerine güvenip nutuk çeken dilbazlar gibi, hiç çaba harcamadan yazabiliyordu.

Jia Zheng artık yaşlanıyordu; öyle şöhret ve kâr peşinde değildi. Ayrıca mizacı gereği şiire, şaraba ve özgürce konuşmaya meraklıydı. Oğullarını ve yeğenlerini doğru yola sokmak için çabalamasına rağmen Baoyu her ne kadar çalışmaya pek düşkün değilse de onun şiire yeteneği olduğunu görüyordu. Bunun atalarını utandıracak bir şey olmadığına karar vermişti çünkü onlar da hatırladığı kadarıyla aynıydılar ve imtihanlar için ne kadar çalışırlarsa çalışsınlar asla kendilerini gösteremiyorlardı, belli ki Jia ailesinin kaderi böyleydi. Üstelik annesi de torununa çok düşkündü. Bu yüzden Baoyu'yü imtihanlar için çok çalışmaya zorlayamıyor, son zamanlarda biraz daha yumuşak davranıyordu. Huan ve Lan'ın da sekiz ayaklı denemeler haricinde, Baoyu'yü örnek almalarını arzu ediyordu. Dolayısıyla şiir yazılacağı zamanlar üçünü beraber çağırıyordu. Bu konuda bu kadar yeter.

Gençler gelince Jia Zheng her birinden bir şiir istediğini söyledi. İlk bitiren ve en iyi şiiri yazan ödüllendirilecekti. Jia Huan ve Jia Lan, son zamanlarda birkaç kez şiir yazmaları için toplantılara çağrılmışlardı; bu yüzden kendilerine güvenleri vardı. Giriş yazısını okuduktan sonra üçü de ayrı köşelere çekilip düşünmeye başladı. Çok geçmeden şiirini ilk bitiren Jia Lan oldu, Jia Huan da yeğenine üstünlük sağlayamayacağından korkup acele etti. İkisi yazmaya başladıklarında, Baoyu hâlâ düşünüyordu. Jia Zheng ve edebiyatçı beyler önce küçük delikanlıların yazdıklarına bakmaya karar verdiler. Lan'ın şiiri dörtlüktü.

Çekici Albay, Dördüncü Kardeş Lin'dir,

Yeşim gibi güzelliği, iradesi sanki demir;

Prens Heng uğruna hayatını verir,

Düştüğü yerin kokusu hâlâ mis gibidir.

Beyler bu küçük şiiri hayranlıkla övdüler.

"On üç yaşında bir çocuğun böyle bir şiir yazması kültürlü bir ailede büyüdüğünü gösteriyor." dediler.

"Çocuksu saçmalık! Çocuksu saçmalık!" dedi Jia Zheng küçümseyen bir gülüşle. "Yine de onun gibi genç yaşta biri için övgüye değer bir çaba."

Sonra Jia Huan'ın şiirini okudular. Sekiz dizeli bir şiirdi.

Güzel kadınlar hüzün nedir bilmezler,

Sertlikle doludur savaşçı yürekleri.

Siler gözyaşını korkusuzca ata biner,

Ya öldürecek ya öleceklerdi.

Prensin iyiliğini karşılıksız bırakmaz,

Başka kim düşmandan intikam alabilirdi?

Haydi mezarında sadakatini övelim,

Bir de ebedî ve eşsiz yiğitliğini.

"Evet!" dedi beyefendiler. "Aralarındaki birkaç yaş nasıl da fark yaratıyor. Bu çok başka bir yaklaşım."

"Bence de hiç fena değil." dedi Jia Zheng. "Ama temaya hak ettiği değeri vermemiş."

"Bu kadarı da yeterli!" diye karşı çıktılar. "Ne de olsa genç dostumuz yeğeninden çok da büyük değil. Genç omuzlarda olgun baş olmaz. Birkaç yıl daha geçsin, aramızdan Ruan Ji ve yeğeni Ruan Xian'a[1] rakip şairler çıkacak."

"Haydi canım, o kadar da değil!" dedi Jia Zheng gülerek. "Yeterince sıkı çalışmıyorlar, onların sorunu bu."

Baoyu'ye ne durumda olduğunu sordu.

"Bu kadar dikkatli çalıştığına göre Bay Bao'nın şiiri bu iki küçük beyinkinden çok farklı olmalı." dedi beyefendilerden biri.

---

1) Ruan Ji, Doğu Han Hanedanlığı ve Üç Krallık dönemlerinde yaşayan Çinli bir müzisyen ve şairdir; Ruan Xian, Altı Hanedanlar döneminde yaşayan bir bilgin ve Ruan Ji'nin yeğenidir. (ç.n.)

"Hiç şüphesiz bu temanın hem romantik hem de trajik tarafları tamamen kullanılmıştır."

Baoyu güldü.

"Bence bu tema modern tarz şiire pek uygun değil. Eski tarzda, daha uzun bir şiir -bir şarkı ya da balat- ruhunu daha iyi yansıtır bence." dedi.

"İşte!" dediler beyler yerlerinden fırlayarak, bazıları coşkuyla başlarını sallıyor, bazıları alkışlıyordu. "Orijinal bir şeyle geleceğini biliyorduk! Bir temaya hangi formun uyacağını hemen tespit edebilmek iyi ve tecrübeli bir şairin göstergesidir. Tıpkı elbise dikmeden önce müşterinin ölçüsünü almaya benzer. Böyle bir konu ve giriş, ya Bai Juyi'nin[1] *Sonsuz Pişmanlık Şarkısı* gibi uzun bir anlatı şiirini ya Wen Tingyun'ün[2] *Guo Daoyuan*'ı[3] *Dinlerken* gibi eski tarz, uzun bir baladı ya da Li He'nin[4] *Guiji'den Dönüş* gibi anlatı ve lirik unsurlarını bileştiren bir şiiri gerektirir. Böyle harika bir temaya ancak böyle eski tarzın özgür akışı hakkını verebilir."

Jia Zheng da aynı fikirdeydi. Fırça ve kâğıt alıp yazmaya hazırlandı.

"Tamam o zaman, oğlum." dedi Baoyu'ye gülerek. "Sen söyle, ben yazayım. Bu kadar övgüden sonra iyi bir şey olsun, yoksa dayağı yersin!"

Baoyu ilk dizesini söyledi:

Prens Heng hem güzele düşkündü hem de savaş sanatlarına.

Jia Zheng dizeyi yazarken beğenmemiş gibi başını salladı.

"Basit ve yavan!" dedi.

---

1) Çin şiirinin en ünlü üç şairinden biridir ve özellikle manzum öyküleriyle tanınır. Şiirlerinin çoğu mesleği ve günlük yaşam gözlemleriyle ilgilidir. (ç.n.)

2) Çin'in Geç Tang Dönemi'nin önemli şairlerinden biridir, lirik şiirleriyle ünlüdür. (ç.n.)

3) Tang İmparatoru Wuzong'un hüküm sürdüğü dönemde, içleri farklı miktarlarda sularla dolu, on iki taş kâseyle oluşturulmuş bir enstrümanı çalan ünlü müzisyendir. (ç.n.)

4) Orta Tang Hanedanlığı döneminin "şeytani yetenekli" olarak tanımlanan bir şairidir, yirmi altı yaşında ölmüştür. (ç.n.)

"Yo, yo, yavan değil!" dedi beylerden biri. "Balat tarzı böyle olur. Bakalım devamı nasıl gelecek."

"Peki, şimdilik kabul." dedi Jia Zheng.

Baoyu devam etti.

Sarayın kadınlarına binicilik ve okçuluk öğretti.

Sırayla ok atan güzel kadınları izlerdi zevkle,

Ne büyüleyici şarkıları ne de cazibeli dansları severdi.

Jia Zheng'ın yazmasını bekledi. Edebiyatçı beyler, özellikle "büyüleyici şarkılar" dizesinden etkilendiklerini söylediler ve içinde barındırdığı güce dikkat çekerek balada çok uygun olduğunu belirttiler. Tam bir anlatı olan üçüncü dizeyi de aynen olması gerektiği gibi buldular.

"Övgülerinizi abartmayın." dedi Jia Zheng. "Başını döndüreceksiniz. Bakalım ikinci dörtlükte bir gelişme gösterecek mi."

Baoyu devam etti.

Atarlarken oklarını ufacık bir toz bile görmedi,

Çekici Albay'ın aydınlık yüzü gözlerinin önünden geçti.

"Bravo!" diye bağırdı beyefendiler. "Hiç toz görmeyen gözleri bizi kahramanımızın aydınlık yüzüne götürdü! Ne maharetli bir ilerleme! Bu dizelerde kullanılan her bir kelime çok ustalıklı!"

Baoyu devam etti.

Gül dudaklar verirken sert emirleri, burnuna geldi nefeslerinin tatlı kokusu,

Lakin bembeyaz eller buz gibi ok ve yay için fazla narindi.

"Ne muhteşem bir tablo! Sanki Bao dostumuz da o sırada oradaymış ve beyaz elleri ve nefes kokusunu duymuş gibi. Yoksa nasıl bu kadar canlı resmedebilir?"

Baoyu güldü.

"Ok talimi yapan kadınlar, ne kadar cesur ve sert olurlarsa olsunlar, erkekler gibi değillerdir. Oldukça narin görüneceklerine hiç şüphe yok."

"Haydi, gereksiz konuşmaları bırak da devam et. Bizim yorumlara ihtiyacımız yok." dedi Jia Zheng.

Baoyu yeni bir dörtlüğe başlamadan önce kısa bir süre düşündü.

Albay'ın belindeki lotus kemer karanfil tokalıydı.

"Buradaki şahane kafiye değişimi, tam da demin sözünü ettiğimiz esnek ve akıcı gelişmeye örnek teşkil ediyor." dediler beyler. "Bu dize temanın gerektirdiği çekicilik ve zarafete sahip."

"Ben aynı fikirde değilim." dedi Jia Zheng. "Hiç sevmedim. Önceki dörtlükte zaten beyaz ellerini ve tatlı nefesini duymuştuk. Bunu devam ettirmeye ne gerek var? Süslemeli tanımlamaları sayıp dökmek yaratıcılığın zayıflığını gösterir."

"Uzun bir balada renk katmak için birkaç süs unsuruna yer vermek gerekir." dedi Baoyu. "Aksi takdirde çok çıplak kalır."

"Yeni dörtlükte de benzer tanımlamalara devam ediyorsun." dedi babası. "İşin savaş kısmına ne zaman geçeceksin peki? Bu tür şeyleri iki üç dizede daha sürdürürsen, yılana bacak çizmek kadar lüzumsuz olur!"

"Peki." dedi Baoyu. "Savaş tarafına çabucak geçip bütün tanımlamayı tek bir dörtlükte bitireyim."

"Ne büyük yetenek!" diyerek dalga geçti Jia Zheng. "Gereksiz bir şeyle başlayıp açılışı yaptın. Şimdi tek dizede ani bir değişiklik yapıp sonuca mı varacaksın? Sanırım çiğneyebileceğinden daha büyük bir lokma ısırmaya kalkıyorsun!"

Baoyu başını önüne eğip düşündükten devam etti.

Ama inci dizisi değildi ucundan sallanan, kılıcıydı.

"Bu oldu mu?" dedi endişeyle.

Edebiyatçı beyler neşeyle masaya vurdular.

Jia Zheng dizeyi yazıya geçirdikten sonra, "Devam et, sen!" dedi.

"Olduysa planladığım şekilde devam edeceğim." dedi Baoyu. "Olmadıysa, bunun üstünü çizip bambaşka bir yöne gideceğim."

Jia Zheng öfkeyle bağırdı.

"Dilini tut! İyi olmamışsa yeniden yap! Kaç kere deneyeceksin? On mu? Yüz mü? Enerjini boşa harcama, devam et."

Baoyu demin okuduğu dizeden devam etmeye karar verdi. Biraz düşündü ve başladı.

Gücü tükendi gece çatışma bitince,

Ruju ve allığından mendili ala boyandı.

"Bir dörtlük daha bitti." dedi Jia Zheng. "Şimdi nasıl devam edeceksin?"

Baoyu şiirini sürdürdü.

Ertesi sene asiler dağların doğusunu kasıp kavurdu,

Aç kurtlar gibiydiler tıpkı ya da kraliçenin etrafına üşüşen arı.

" 'Kasıp kavurmak' çok iyiydi." dediler beyefendiler. "Böyle küçük dokunuşlar usta bir elin işbaşında olduğunu gösterir. Ayrıca bu dörtlükteki anlatı tarzı da harika."

Baoyu devam etti.

Prens imparatorluk birliğinin önünde yürüdü asilerin üzerine,

Bir çatıştı, sonra bir daha; derken ordusu yıkıma uğratıldı.

Kan kokusu taşıyan rüzgâr buğday tarlalarını süpürdü,

Boş çadırların üzerine güneş battı.

Yağmur mevsimiydi, ıssız tepeler yeşil, dereler coşkulu,

Sona erdi savaş, Prens Heng ölü yatıyor harp meydanında.

Yağmur yıkadı beyaz kemikleri ama kan lekeledi çimenleri;

Ay yükseldi, titreyen ruhlar bekliyor cesetlerin başında.

"Harika! Harika!" diye bağırdılar edebiyatçı beyler. "Anlatım, tasvir, kelime seçimi mükemmel. Bakalım Dördüncü Kardeş Lin'e nasıl geçecek. Acaba nasıl ustaca bir geçiş onu tekrar sahneye getirecek?"

Baoyu devam etti.

Öldürülecekler diye askerler savaşmak istemedi,

Savunmasız Qingzhou'nun kaderi yerle bir edilmekti.

Erkekler korksa da kadınlar sadık ve doğru,

Prens Heng'in gözdesi ne kadar da hevesli.

"Çok düzgün bir geçiş!" dediler beyler.

"Ama dört dize sürdü." dedi Jia Zheng. "Bu çok fazla! Arkasından gereksiz bir laf kalabalığı gelebilir."

Sonra Baoyu devam etti yine.

Prens'in gözdesi kim olabilirdi?

Çekici Albay, Dördüncü Kardeş Lin'di.

Topladı birliğini, bir emir verdi,

Güzel çiçekler birliği meydana girdi.

Islandı eyerleri bahar semasının gözyaşıyla,

Ürpertti zırhın demirleri, soğuk geceye dalınca.

Kim bilirdi sonunu, kaybetmek de vardı kazanmak da,

Her ne olursa, ant içtiler prensin öcünü almaya.

Ne şansları vardı ki azgın düşman karşısında?

Narin çiçekler gibi ezildiler zalim elin altında!

Mis kokuyor ayakları onları çiğneyen atların, çamurda;

Ruhları dolaşıyor şehirde, evlerinin yakınında.

Bir haberci geldi atıyla imparatorun şehrine,

Haberi duyan herkes boğuldu acı bir hüzne.

Şehrin kaybedilmesi imparatoru düşürdü dehşete,

Generaller, bakanlar eğdiler başlarını utanç içinde.

Saray adamlarından hiçbirinin sadakatini,

Karşılaştırmak mümkün değildi Lin'inkiyle.

Dördüncü Kardeş Lin için acı çöker yüreğime,

Şarkım burada bitse de yeri her zaman içimde.

Baoyu şiirini bitirdikten sonra edebiyatçı beyler ona övgüler yağdırdılar, sanki hiç susmayacak gibi görünüyorlardı. Sonunda sakinleşip şiiri baştan sona tekrar okudular.

"Gerçekten iyi bir şiir." dedi Jia Zheng gülerek. "Ama yine de temaya hakkını verdiğini düşünmüyorum." Sonra delikanlılara dönüp gidebileceklerini söyledi.

Üçü birden, cezaları bağışlanan mahkûmlar gibi dışarı çıktılar. Küçük olan ikisi için artık gün bitmiş sayılırdı. Yatana kadar yapacakları bir şey yoktu. Ama Baoyu hâlâ Qingwen için üzülüyordu. Gölün kenarındaki gülhatmiler, küçük hizmetçinin anlattıklarını hatırlattı. Durup kederle onlara bakarken birden aklına bir fikir geldi.

"Onun tabutunu göremediğime göre neden burada, onun çiçeklerinin yanında saygılarımı sunmuyorum?" diye düşündü.

Gülhatmilerin önünde diz çökmek üzereyken bir şey daha geldi aklına.

"İyi ama bunu şimdi yapamam. Doğru bir şekilde saygı göstermek için önce düzgün giyinmiş olmam gerekir. Küçük bir ayin düzenleyip adak da sunmam lazım."

Bu da bir başka düşünceyi getirdi.

"Klasiklerin birinde der ki: 'Bir yerde yeterince inanç ve iyi niyet varsa, su birikintisinde pişirilen su otu bile tanrılar için kabul edilebilir ve bir prensesin masasına konan yemeğe eşdeğer sayılır.' Önemli olan sunulan şeyin değeri değil, yürekteki içtenlik ve saygıdır. Önce bir şeyler yazabilirim."

Sonra ne yazacağını planlamaya başladı.

"Methiye ve ağıt orijinal ve alışılmadık bir şey olabilir. Daha önce yürünmüş yollardan gidip, yazıyı şatafatlı ifadelerle şişirme-

ye gerek yok; insan kanlı gözyaşları dökmeli, her kelimede hıçkırmalı, her ifadede iç geçirmeli. Cilasız bir tarz yaratsa bile hüznü ortaya koymalı. Gösterişli yazı uğruna gerçek duygular feda edilmemeli. Buna pek çok eski şair de karşı çıkıyordu zaten, benim fikrim değildi. Ne yazık ki bugün erkekler resmî ilerleme için o kadar hevesliler ki modaya uymamak ve şöhret kazanma şanslarını kaybetmek korkusuyla klasik tarzı tamamen göz ardı ediyorlar. Bense ne rütbe ne de şeref peşindeyim, başkalarına beğendirmek için de yazmıyorum. Eski Chu insanları gibi yazabilirim. Aralara da bazı ifadeler ya da kısa beyitler serpiştiririm, metaforlar kadar gerçek hayata göndermeler yapabilirim; nasıl hissediyorsam öyle yazarım. Mutluysam, neşeli şeyler; hüzünlüysem, kendi acımı ifade eder, düşüncelerimi tamamen ve net bir şekilde aktarırım. Neden sert kurallar ve geleneklerle kendimi kısıtlayayım?"

Baoyu hiçbir zaman iyi bir öğrenci olmamıştı; şimdi böyle ters fikirler beslerken nasıl iyi bir şiir ya da düzyazı meydana getirecekti? Başkaları beğensin diye değil, kendisi için yazıyordu. Tuhaf hayal gücünün dizginlerini bırakıp uzun bir ağıt yazdı. "Denizkızı ipeği" dedikleri, Qingwen'in çok sevdiğini bildiği bembeyaz bir kâğıt alıp temize çekti ve ismini yazdı: GÜLHATMİ KIZINA AĞIT. Sonra Bahçe'ye gitti. Qingwen'in gidişini anlatan küçük hizmetçi elindeki tepside adak sunumu için gerekli şeyleri taşıyarak arkasından geldi. Bir fincan çay, su dolu bir vazoda sonbahar çiçekleri, ateş yakmak için küçük bir kapta biraz kömür vardı tepside. Baoyu'nün saygı dolu eğilmeleri ve diz çökmeleri bitince, kâğıdı gülhatminin dallarına asıp gözyaşları içinde okumaya başladı:

"Daimî huzur yılında, gülhatmi ve osmantusun açtığı bu ay, bu talihsiz günde, Kızıl Neşe Avlusu'nun kederli Yeşim Taşı, ben Baoyu, çiçek tomurcukları, denizkızı ipeği, İçe İşleyen Koku deresinin suyu ve akçaağaç çayı hazırlayıp, Beyaz Tanrı Sarayı'ndaki bu sonbahar çiçeğinin sorumluluğunu alan Gülhatmi Kızı'na saygılarımı sunmaya geldim."

"Bu kız insanoğlunun tozlu dünyasına geleli on altı yıl oluyor. Doğduğu yer ve soy uzun zaman önce unutuldu ama beş yıl, sekiz aydır benim yıkanmam, taranmam, dinlenmem ve oynamamla, yakın bir arkadaş ve yardımcım olarak ilgileniyor. Görüşlerinin altın ya da yeşimden daha kıymetli; mizacının buz ya

da kardan daha saf; zekâsının güneş ve yıldızlardan daha parlak ve görünüşünün ay ya da yıldızlardan daha güzel olduğu kaydedilmelidir. Bütün hizmetçiler iyiliğine hayranlardı, bütün dadılar şefkatini överlerdi."

"Ama yükseklerden nefret eden kötü niyetli baykuş, muhteşem kartalın ağa düşürülmesine; başkalarının kokularını kıskanan otlar, orkidenin kesilmesine neden olurmuş. Çekingen bir çiçeğin kasırgaya karşı koyması ya da narin bir söğüdün fırtına darbelerine dayanması beklenemez. İftiranın zehirli dili ona uzatılınca, harap edici bir hastalıktan içten içe eridi bitti; kiraz dudakları soldu, sadece hüzünlü ve dokunaklı kelimeler çıkar oldu; kayısı yanakları sarardı, içine çöktü. Her perdenin, her paravanın arkasından iftiralar ve hakaretler geldi; odasının kapı ve pencerelerini dikenler sardı. Aslında kötü bir şey yapmadı. Çürüten suçlamalar ölümüne neden oldu. Hiç durmadan ezildi, sürekli suçlandı. Acılarını sessizce yüreğine gömdü; hiç kimse bu kadar genç ölen kızla birlikte kaybolan hazineyi fark etmedi. Bulutlar, arkalarında önceki güzelliklerinden hiç iz bırakmadan dağıldı. Onu tekrar diriltmek için okyanustaki bir sürü adanın içinden Kutsanmış Adalar'ı[1] bulup ölümsüzlük otunu getirmek imkânsız artık, oraya giden sal da kayboldu."

"Daha dün, o duman karası, zarif kaşları boyuyordum, bugün yeşim yüzükler için buz gibi parmaklarını kim ısıtacak? İçtiği ilaç ocağın üstünde duruyor hâlâ. Giydiği elbisedeki gözyaşları bile kurumadı. Makyaj kutusunu açmak ne kadar acı; arkasındaki Zümrüdüankalar kırık aynadan uçup gittiler. Tarağı üzüntüden paramparça. Altın saç iğnesi yere düştü; yeşim saç tokası toza bulandı. Saksağan odamı terk etti. Qixi Festivali'nde kızların iğnelerini alıp becerikli parmaklar için dua etmeleri boşuna.[2] Aşk kemerim kırıldı. Şimdi ipek iplikle onarım işini kim yapacak?"

---

1) Atlantik Okyanusu'ndaki üç yarı efsanevi adadır; üç kere yeniden doğmak için seçilenlerin cennete gidecek kadar temiz olup olmadıklarının hükme bağlandığı yerdir. (ç.n.)

2) Eski Çin'de bekâr kızlar için iğne işinde iyi olmak, iyi bir eş olmanın bir kriteridir. Qixi Festivali'nin önemli geleneklerinden biri olan iğneye iplik takma yarışının kökleri de buna dayanır. Yarışmalarda evlenmemiş kızlar özel bir iğneye iplik geçirmeye çalışırlar ve iki denemede ipliği geçirebilenler bir sonraki yıl için kutsanmış sayılırlar. (ç.n.)

"Beyaz Tanrı'nın dünyanın efendisi olduğu bu sonbahar mevsimi her şey hüzünlüdür. Issız odamdaki bomboş yatağımda onu görürüm rüyamda. Ay, bahçedeki ağaçların ardına saklanırken, ay ışığı ve rüyasını gördüğüm o tatlı ruh aynı anda yok oluyorlar. Odamın perdelerine sinen koku, nefesi ve fısıltılı kelimeleri silinip gider. Kurumuş çimenler ufka uzanır. Her yerde cırcır böcekleri yasla öterler. Akşam yosunlu basamakları çiy bürür ama çamaşırcıların tokmak sesi gelmez. Yağmur sarmaşık kaplı duvara vurur; yakındaki avludan flüt sesi gelmez olur. Onun güzel ismi unutulmaz. Saçakta asılı kafesindeki papağan tekrarlayıp durur. Onun ölümünü bildiren, avlumdaki yarısı solmuş begonya onun anısına ayakta kalır. Ama paravanın arkasındaki saklambaç oyununda artık lotus ayaklarının sesi onu ele vermeyecek; çiçek eşleştirme oyununda parmakları bahçedeki orkideleri toplamayacak. Nakış ipekleri bir tarafa fırlatılmış, darmadağın; bir daha asla gümüş makasıyla onları kesmeyecek. Parlak keten buruşuk bir hâlde duruyor; bir daha asla ütüsüyle parfümlü katlarını düzeltmeyecek."

"Yanında olabileceğim o son saatinde, babamın çağrısıyla Bahçe'den çıktım; onun terk edilmiş bedeniyle vedalaşmak isterken, annemin emriyle gönderildiği için göremedim. Cesedinin yakıldığını duyunca, aynı mezarı paylaşma yeminimizi bozduğumdan pişmanlık duydum çünkü artık imkânsızdı; oysa küllerimiz birbirine karışacaktı, şimdi o kül oldu. Eski kilisenin yanında, batı rüzgârı estikçe alevler titreşiyor. Issız tepede, güneş batarken saçılan kemikler ışıldıyor. Rüzgâr yüksek ağaçlarda uğulduyor, aşağıdaki kuru otları hışırdatıyor. Puslu kırlarda şebekler feryat ediyor; sisli mezar yollarında hayaletler dolaşıyor. Genç bir adam kırmızı perdeli yatağında, sarı toprağın altında yatan talihsiz hizmetçiyi özlüyor."

"Ah, ne yazık! İntikam kötü ruhlular ve şeytanlar içindir; kızların narin ruhları, haksızlığa uğrasalar bile kıskanç olmaz. İftiracılar kolayca kurtulamayacaklar; dudakları mengenede sıkıştırılacak; kalpleri yerinden sökülecek çünkü onlara olan öfkesi kızıştı."

"Aramızdaki bağ ne kadar zayıf olsa da kolay kolay kopmaz çünkü düşlerimde hep benim yanımdaydı. Kendimi tutamayıp araştırma yaptım. Öğrendim ki Tanrı onu Çiçek Sarayı'na ça-

ğırtmış ve yaşarken bir çiçek gibi olan kız, ölünce gülhatminin sorumluluğunu almış. Bu sözleri küçük hizmetçinin ağzından duyunca önce bu atamayı dokunaklı buldum; kızın sözleri saçma geldi ama şimdi yüreğimle düşününce bunun makul nedenleri olduğunu anladım. Nasıl mı?"

"Ye Fashan,[1] kendisi için bir kitabe yazsın diye bir ruh çağırmamış mıydı? Gökler bu iş için Li He'yi görevlendirmemiş miydi? Şartlar değişebilir ama ilke aynıdır. Farklı yetenekler için kendilerine uygun görevler seçilir; aksi takdirde onlardan istenen işleri nasıl yerine getirebilirler? Yanlış insan seçilirse çiçeklere haksızlık olmaz mı? Ondan başka kim bu göreve uygun olabilirdi? İşte sonunda kendisine layık işi buldu."

Dua

Yukarıdaki mavi gökyüzü, onun beyaz dragon ekibinin gittiği yer,

Ve aşağıda, pus içindeki dünya, onun altın ve fil dişi arabasının indiği yer.

Güneşliğinin ışıltılı parlaklığı Antares'i[2] ve yıldızlı ekibini gölgede bırakıyor,

Bayrakları ve tuğları önden gidiyor,

Kova takımyıldızları iki tarafında onu koruyor.

Bulut Tanrısı eşlik ediyor,

Ay Tanrısı'nın ulağı dörtnala gelip yolu açıyor.

Zümrüdüankalarla süslü arabasının teker gıcırtısını duyuyorum.

Hoş bir koku alıyorum, kokulu otlar mı takıyorsun?

Eteğin ışıltılar saçıyor, parlak ayı kuşağına mı taktın?

Sunağına inci çiçekleri serpeceğim, orkide yağı yakacağım nilüfer lambalarda.

Su kabaklarından ustaca oyulmuş kadehlerde osmantus şarabı sunacağım ona.

---

1) Mükemmel Erkek Ye olarak da bilinen, söylendiğine göre Tang Hanedanlığı'ndan, mucizeler yaratan bir Taocudur. Azizlere ilişkin efsaneye göre, güpegündüz ölümsüz olarak cennete yükselmiştir. (ç.n.)

2) Akrep Takımyıldızı'nda yer alan ikili yıldız sistemidir. (ç.n.)

Gözlerimi dikince bulutlara, sanki yüzünün hafif ışıltısını görüyorum,

Sessizliğe uzatıyorum kulaklarımı, sanki sesinin hafif yankısını duyuyorum.

Ama o, sonsuzlukla buluşup beni toz içinde bıraktı.

Boşuna yalvarırım Rüzgâr Tanrısı'na beni de götürsün arkasından,

Gökyüzünde yana yana gidelim diye.

Gönlüm kederden yıkık ama ağlayıp sızlanmak faydasız:

Upuzun uykusuna gitti, hangi güç karşı koyabilir doğanın emrine.

Dinleniyor artık dönüşümün olmayacağı diyardaki mezarında.

Ben zincirlerle bağlıyım burada.

Ah, ruh, çağırsam gelir misin?

Ah, ruh, gitme, beni teselli et!

Peki ama ya buradaysa?

Sessizlikle çevrelenmiş her tarafı;

Görünmezliklerin içinde gizlenmiş; onu göremiyorum.

Yeşile bürünmüş sarmaşıklar paravanı,

Hasırotları muhafızlarının kılıçları.

Uyuklayan söğütler uyanıyor o yaklaşınca,

Acı lotus tohumları tatlanıyor o gelince,

Çin Tarçını Tepesi'nde Müzik Tanrıçası tarafından karşılanıyor;

Orkide Adası'nda Luo Nehri Tanrıçası onu selamlıyor.

Nong Yu[1] flüt çalıyor, Han Huang[2] çan çalarak Song Dağı Kraliçesi ve Li Dağı Dul Kraliçesi'ni çağırıyor.

---

1) Qin Hanedanlığı'ndan Kral Mu'nun kızıdır. Dikey bambu flütü çok iyi çalan Xiaoshi'ye âşık olur, kendisi de flüt çalmakta ustalaşır, ikisi beraber çaldıklarında Zümrüdüanka dinlemeye gelir. (ç.n.)

2) Tang Hanedanlığı sırasında Jin'in Zhongsu Dükü, aynı zamanda ressamdır. (ç.n.)

Luo Nehri kaplumbağası ona büyülü adaklarını getiriyor.

Göklerin müziğiyle vahşi hayvanlar dans ediyor.

Kızıl Nehir'in derinlerinde dragonlar şarkı söylüyor,

İnci Ormanı'na Zümrüdüankalar iniyor.

Ne altın ne de bronz adak kabım var ama saygımı ve yüreğimin samimiyetini görüp, Gün Batımı Şehri'nden arabasıyla beni karşılamaya geldi ama bayrakları Gece Bahçesi'ne geri döndü. Bir an için sanki görünmeyen görünür oldu ama birden aramıza loş bulutlar girdi, ayrıldık.

Bulutlar ve pus birleşti ve ayrıldı tekrar;

Yağmur ve sis göklerin ışığını örttü;

Sonra çekildi tekrar yıldızlar göründü,

Ayın ışığıyla yıkanıyor yeryüzü.

"Zihnim karmakarışık, sanki bir rüyadan uyanıyorum. Hayal kırıklığıyla gökyüzüne bakıyorum; gözümde yaşlarla belirsizlik içinde bekliyorum. Sesim kesiliyor, sadece bambu ormanındaki rüzgârın hışırtısı, ürküp uçan kuşların kanat sesleri ve kabarcık çıkaran balıkların şapırtıları duyuluyor."

"Kederle yalvarıyorum sana Kutsal Ruh, ayinim ve adaklarım kabul edilsin!"

Okumayı bitirince ipeği yaktı. Sonra çayla libasyon yaptı, çiçekler saçtı, vazodaki suyu boşalttı. Ayinini bitirince sanki oradan kopamıyormuş gibi biraz oyalandı; küçük hizmetçi geri dönmeleri gerektiği konusunda birkaç kez onu uyarmak zorunda kaldı. Tam gitmek üzereyken, biri seslendi: "Dur bir dakika!" Hizmetçi kız arkasını dönüp bakınca çalıların arasından bir kadının çıktığını gördü dehşet içinde.

"İmdat!" diye bağırdı. "Hortlak! Qingwen'in ruhu geri döndü!"

Baoyu de arkasına baktı. Gördüğü hortlak mıydı, değil miydi, gelecek bölümde.

79. BÖLÜM

Xue Pan bir cadalozla evlenir ve pişman olmakta geç kalır.

Yingchun nankör bir kurtla nişanlanır.

Geçen bölümün sonunda hikâyemiz, Baoyu'nün Qingwen için adak sunumu yaptıktan sonra küçük hizmetçiyle birlikte yürümeye başladıklarında, gülhatmi çalılıklarının oradan gelen insan sesiyle irkildikleri noktada kalmıştı. Baoyu o tarafa bakınca, seslenenin Daiyu olduğunu gördü. Kız gülerek yaklaştı.

"Çok ilginç bir ağıt! Edebiyatta Şaman'ın kızı Cao E için Handan Chun'ın yazdığı kitabe[1] yanında yer almayı hak ediyor!"

Baoyu kıpkırmızı oldu ve süklüm püklüm güldü.

"Kitabelerin çoğu o kadar yavan ve klişe ki ben biraz değişik bir şey denemek istedim. Sadece kendi eğlencem içindi, başkaları duysun diye değil. Şimdi sen duyduğuna göre belki fark ettiğin bariz hataları bana söylersin, düzeltirim."

"Orijinal metin nerede?" dedi Daiyu. "Eleştiri yapmadan önce metni göreyim. O kadar uzundu ki çoğu yerinin neyle ilgili olduğunu anlayamadım. Ortalarında bir yerde iki dize dikkatimi çekti:

---

1) MS 143 yılında, Dragon Teknesi Festivali sırasında törenlere başkanlık eden Şaman Cao Xu, Shun Nehri'ne düşerek ölür, cesedi bulunmayınca, on dört yaşındaki kızı Cao E babasını bulmak için nehre girer, beş gün sonra ikisinin de cesedi bulunur. Kızın bir evlat olarak sadakati yetkililerin dikkatini çekince, bir dikilitaş yazısı hazırlanması istenir ve genç şair Handan Chun çok başarılı bir şekilde bunu gerçekleştirir. (ç.n.)

'Genç bir adam kırmızı perdeli yatağında, sarı toprağın altında yatan talihsiz hizmetçiyi özlüyor.' "

"Genel olarak duygu gayet iyi ama bence 'kırmızı perdeli yatak' çok eski bir ifade. Gerçek hayatta çok daha iyi tasvirler varken onu kullanmak niye?"

"Nasıl yani?" diye sordu Baoyu hemen.

"Artık günümüzde pencerelerimizde gül renkli, şeffaf ipekler kullanıyoruz. 'Genç bir adam kırmızı perdeli yatağında' demek yerine, neden 'gül rengi perdeli penceresinde' demiyorsun?"

Baoyu ayaklarını yere vurdu ve memnuniyetle güldü.

"Mükemmel! Ne kadar zekisin! Elimizin altında her zaman bir şeyler vardır, yeter ki insan bakmasını bilsin. Benim gibi aptallar aşikâr olanı bile düşünemezler. Aslına bakarsan benim pencerelerimde öyle bir perde yok. Yani gül rengi şeffaf perdeler büyük bir ilerleme olmasına rağmen ben kullanmasam daha iyi olur. Senin için çok uygun olabilir ama bana fazla."

"Neden ama?" diye sordu Daiyu gülerek. "Benim pencerem senin penceren. Niye sanki iki yabancıymışız gibi farklılık yaratıyorsun? Eski zamanlarda, yabancılar bile aynı atları ve kürkü paylaşırlarmış, bozulmasından hiç korkmadan hem de. Üstelik biz aynı ailenin üyeleriyiz."

"İnsanın dostlarıyla her şeyi paylaşması gerektiğine katılıyorum, sadece kürk ve at değil, sahip oldukları daha değerli şeyleri bile. Ama bir erkeğin kızlara özgü bir şeyi kendine mal etmesi bambaşka bir mesele. 'Genç adam' ifadesini 'genç kız' diye değiştireyim, bu senin ağıdın olsun, çok daha iyi olur. Zaten her zaman ona çok iyi davranırdın. Bu 'gül rengi perde' ifadesini kullanmayacaksam tamamını bir tarafa atarım daha iyi. Şöyle yapalım:

'Genç bir hanımefendi gül rengi perdeli penceresinde, sarı toprağın altında yatan talihsiz hizmetçiyi özlüyor.' "

"Bu ağıdın artık benimle bir ilgisi kalmasa da böyle bir değişiklik yaptığıma çok memnun oldum."

"O benim hizmetçim değildi ki!" dedi Daiyu. "Hiç anlamı yok

bunun. Ayrıca 'hanımefendi' ve 'hizmetçi' hiç de şiirsel bir birleşme değil. Bu hâlini Zijuan öldüğünde kullanmak isterim, çok geç olmayacak herhâlde."

Baoyu güldü.

"Haydi ama! Zijuan ölüyormuş gibi konuşmak hiç hoş değil." dedi.

"Sen başlattın." dedi Daiyu.

"Ne yapacağımı biliyorum." dedi Baoyu. "Daha iyi bir çözüm buldum. Şöyle diyelim:

" 'Gül rengi perdenin altında, hiç şansım yok;

Sarı toprağın altında ne kadar da talihsizsin!' "

Daiyu bir anda sarardı. Bu uğursuz sözler onu dayanılmaz bir kuruntuyla doldursa da gülümseyerek bunu gizledi ve başını sallayarak Baoyu'yü onayladı.

"Evet, gerçekten de daha iyi. Artık kelimelerle oynama, bozacaksın. Zaten geri dönmen lazım. Eminim yapılacak önemli işlerin vardır. Demin anneni gördüğümde, birisine yarın sabah ilk iş, Xing yengeyi görmeye gitmen gerektiğini söylüyordu. Kuzen Ying'in nişanlanmasına karar verilmiş. Galiba seni onun için çağırıyorlar."

"Ne acelesi var?" dedi Baoyu hırçın bir şekilde. "Kendimi pek iyi hissetmiyorum. Yarın da oraya gidecek kadar iyi olmayabilirim."

"İşte yine başladın! Senin yerinde olsam bu çocukça şeylerden vazgeçerdim. Artık kocaman bir..."

Konuşurken öksürmeye başladı. Baoyu çok endişelendi.

"Burada kötü bir rüzgâr var. Neden böyle soğukta duruyoruz bilmem. Artık geri dönsek iyi olur. Kendimizi hasta etmenin hiç gereği yok."

"Zaten benim gitmem lazım." dedi Daiyu. "Yatma zamanım geldi. Yarın tekrar görüşürüz."

Daiyu yürümeye başladı, Baoyu de ters tarafa doğru üzgün bir

şekilde gidiyordu. Birden Daiyu'nün yalnız olduğu geldi aklına. Yanındaki küçük kıza arkasından koşup evine kadar ona eşlik etmesini söyledi. Kendisi Kızıl Neşe Avlusu'na vardığında, yaşlı kadınların annesinden haber getirdiklerini gördü. Daiyu'nün dediği gibiydi. Sabah ilk iş She amcanın evine gidecekti.

Jia She, Sun adında bir aileye kızını verecekti. Birkaç kuşaktır bütün erkeklerinin ordu mensubu olduğu, Datonglu bir aileydi. Ailenin eski bir reisi Ning ve Rong kardeşlerin himayesine alınmıştı, bu nedenle Jia ailesiyle özel bir ilişki talepleri çok güçlüydü. O sıralarda ailenin sadece bir üyesi başkentte yaşıyordu. Sun Shaozu adındaki bu genç adam, başkentin askerî garnizonunda, miras yoluyla kendisine geçen İnzibat Subayı görevini yürütüyordu. Uzun boylu, güçlü yapılı, yakışıklı bir gençti. İyi bir okçu ve at binicisiydi. Toplum içinde nasıl davranacağını ve önemli insanları memnun etmeyi iyi biliyordu. Daha otuzuna gelmemiş ve arkasında zenginliği küçümsenmeyecek bir ailesi olan bu delikanlı, çok iyi bir gelecek vadediyordu. Savaş Dairesi onu terfi ettirecekti. Bekârdı. Jia She, onu her bakımdan -iki aile arasındaki özel ilişki, Sun'ın ailesinin zenginliği ve kişiliği- mükemmel bir aday olarak görüyordu ve Büyükanne Jia'ya seçiminden söz etti. Yaşlı kadın onun kadar hevesli değildi ama gençlerin evliliklerine göklerin karar verdiğini ve kızın babası Jia She olduğuna göre karışmanın kendi üstüne vazife olmadığını düşünerek sadece, "Anlıyorum" ya da "Öyle mi?" diyerek başka bir yorumda bulunmadı.

Jia Zheng ise Sun ailesinden hiç hoşlanmıyordu. İki aile arasındaki bağlantı uzun yıllara dayansa da Sun Shaozu'nun, berbat bir ikbal düşkünü olan büyükbabası, kendi başına başaramayacağı şaibeli bir işi sonuçlandırmak için sinsice Jia Zheng'ın büyükbabasının ve büyük amcasının himayesine girmeyi başarmıştı. Jia Zheng'a göre ne eğitimleri ne de görgüleri vardı. Jia She'yı ayrı ayrı iki sefer bu evliliğe karşı şiddetle uyardı ama Jia She hiç dikkate almayınca ona da yapacak bir şey kalmadı.

Baoyu daha önce Sun Shaozu ile hiç karşılaşmamıştı. Ertesi gün amcasının evinde tanışmak ve elinden geldiğince hoşbeş etmek zorunda kalınca, bu evliliğin çok kısa bir süre içinde gerçekleşeceğini öğrenip dehşete düştü. Yingchun yıl bitmeden kocasının evine gidecek gibi görünüyordu. Bir süre sonra Xing Hanım

Büyükanne Jia'ya gelip, Yingchun'ü Bahçe'den taşımak için izin isteyince, canı sıkıldı. Eskiden zaman zaman onda gözlemledikleri bazı tuhaf davranışlara tekrar şahit oldular. Yingchun'ün Sun evine yanında dört hizmetçiyle gideceği haberi ayaklarını yere vurarak homurdanmasına neden oldu.

"Beş düzgün insan daha dünyadan kaybolacak!" dedi ama bu anlık bir patlamaydı.

Her gün, şimdilerde kilitli ve ıssız olan, sadece bir iki yaşlı kadının gece nöbet tuttukları Nergis Adası'nın etrafında saatlerce dolaşmaya başladı. Kıyıdaki sazlar ve çayırotları, sudaki su otları ve su kestaneleri, solgun ve mahzun görünüyorlardı, sanki evin eski sakinini özlüyor gibiydiler. Bir zamanlar oraları güzelleştiren çekicilik ve renklilik artık yoktu. Bu duygu o kadar kuvvetliydi ki sonunda bir şiire dönüştü ve kendiliğinden dudaklarından dökülüverdi:

Havuzun pembe çiçekli lotusu gitti,

Güzün keskin rüzgârı esti,

Matemdeki çayırotları ve su kestaneleri,

Çiy ve soğuktan başlarını eğdi.

Satranç taşları tıkırdamıyor artık,

Tahtası kırlangıç pisliğiyle lekeli.

Eski şairler ayrılan dostlar için neler söyler:

Benim yakın akrabam için duyduğum keder nedir ki?

Şiirini henüz bitirmişti ki arkasından bir kahkaha duydu.

"Bu sefer neden dolaşıp duruyorsun?"

Baoyu dönüp bakınca Xiangling'i gördü. Gülümseyerek selamladı onu.

"Sevgili Xiangling! Burada ne işin var, kardeşim? Bu Bahçe'ye uğradığın yoktu."

Xiangling sanki bu soruyu şaka olarak kabul etmiş gibi ellerini çırptı.

"Hep gelmek istiyordum." dedi. "Ama şimdi kuzenin Pan eve geldi, artık özgür değilim. Bayan Xue, Bayan Lian'i bulmaya çalışıyordu, burada olduğunu söylediler. Buraya gelmek için onu bulma işini ben üstlendim. Demin hizmetçisini gördüm, hanımının Bayan Zhu ile Çeltik Kokan Köy'de olduğunu söyledi. Oraya gidiyordum. Xiren nasıl? Qingwen nasıl aniden öldü? Nesi vardı? Bayan Ying birdenbire taşındı, değil mi? Şuraya bir baksana, terk edilmiş gibi!"

Baoyu sorularına elinden geldiğince cevap verdi, sonra onu Kızıl Neşe Avlusu'na çaya davet etti.

"Şimdi gelemem." dedi Xiangling. "Bayan Lian'i görüp mesajımı ileteyim, sonra gelirim."

"Bu kadar acele iletmen gereken mesaj neymiş?" diye sordu Baoyu.

"Pan'in düğünüyle ilgili."

"Anlıyorum. Sonunda kime karar verdiler? Aylardır konuşup duruyorlar. Bir gün Bayan Zhang, ertesi gün Bayan Li, başka bir gün Bayan Wang. İnsan, talihsiz kızların böyle bir kaderi hak edecek ne yaptıklarını merak ediyor."

"Artık hepsini unutabilirsin çünkü sonunda karar verildi." dedi Xiangling.

"Seçtikleri kız hangi aileden?"

"Evlilik yoluyla akrabamız olan bir aile. Kuzenin Pan, geçen yıl iş seyahatine çıktığında onlara uğramış. Bizim gibi, Maliye Bakanlığına kayıtlı imparatorluk tedarikçileri ve başkentteki en zengin ailelerden biri. Önceki gün hanımefendiler konuşurlarken iki konaktaki herkesin onları tanıdığı ortaya çıktı. Aslında soylulardan tüccarlara kadar bütün başkent Osmantus Xialarını duymuş."

"Ya!" dedi Baoyu. "Neden bu adı vermişler?"

"Dediğim gibi çok çok zenginler." dedi Xiangling. "Arazileri de çokmuş. Yüzlerce dönümünde osmantus yetiştiriyorlarmış. Şehirdeki dükkânlarda satılanların hepsi onlarınmış, hatta Saray'daki vazo ve saksı çiçekleri de öyle. Bu yüzden bu adı almış-

lar. İşin başındaki yaşlı Bay Xia ölmüş. Dul eşi ve genç Bayan Xia kalmış geride. Oğlu yok. Ailenin erkeklerinin neslinin tükenmesi çok kötü."

"Boş ver onu." dedi Baoyu. "Genç hanım nasılmış? Pan neden onunla ilgilendi?"

"Bu biraz kader, biraz da zevk meselesi. Herkesin güzellik anlayışı farklıdır." dedi Xiangling gülerek. "Yıllar önce, onlar çocukken iki aile birbirlerini ziyarete giderlermiş; kuzenin ve Bayan Xia beraber oyun oynarlar, birbirlerinin anne babasına 'teyze', 'amca' derlermiş. Geçen yıl kuzenin onlara uğrayınca, anne Bayan Xia kendi oğlu olmadığından ve yıllar sonra yetişkin olarak Pan'i görünce sanki uzun zaman önce kaybettiği oğlunu görmüş gibi hissetmiş. O kadar etkilenmiş ki kâh gülmüş kâh ağlamış ve tabii ki kızıyla birbirlerini sık sık görmeleri için ısrar etmiş. Kızı da büyüyüp güzel bir genç kız olmuş, özel bir öğretmenden dersler almış. Kuzenin de onu görünce şaşırıp kalmış. Bayan Xia, kuzeninle beraber seyahat eden yaşlı adamları da evinde ağırlamış. Herhâlde üç dört gün kalmışlar. Biraz daha kalmaları için çok ısrar etmiş, onlar da gitmek zorunda oldukları konusunda onu ikna etmek için çok uğraşmışlar. Geri döndüklerinde, kuzeninin dilinden düşmedi. Daha kapıdan girer girmez, Bayan Xue'ye kızı kendisine eş olarak almasını söyledi. Bayan Xue kabul etti. Küçük bir kızken genç Bayan Xia'yı görmüştü ve ailelerin birbirine uygun olduğunu biliyordu. Konuyu annenle ve Bayan Lian'le konuştuktan sonra Bayan Xia'ya birisini gönderdi ve bu iş hemen kararlaştırıldı. Tek problem, belirledikleri düğün günü biraz erken, bu da iki ayağımızı bir pabuca sokacak. Ama onu dört gözle bekliyorum. Düşünsene, beraber şiir yazacak biri daha!"

Baoyu ruhsuz bir şekilde güldü.

"Belki de." dedi. "Ama ben senin için endişeleniyorum."

"Ne demek o?" dedi. "Anlayamadım."

"Gayet açık bence." dedi Baoyu. "Yeni birisi ortaya çıktığında Kuzen Pan sana olan ilgisini kaybetmeyecek mi?"

Xiangling kızardı ve soğuk bir şekilde yüzüne baktı.

"O nasıl laf? Senle benim birbirimize her zaman saygı duy-

duğumuzu düşünürdüm ama şimdi böyle konuşuyorsun. Görüyorum ki seninle yakın arkadaş olmanın imkânsız olduğunu söyleyenler haklıymış."

Cevap verme fırsatı bırakmadan dönüp gitti.

Baoyu terk edilmişlik duygusuna kapıldı. Sanki bir parçası kopup gitmişti. Bir süre aptal gibi durup arkasından bakakaldı. Keyifsiz bir şekilde Kızıl Neşe Avlusu'na dönünce, yatağına girdi. Ama pek iyi uyuyamadı. Birkaç kere uykusunda Qingwen'e seslendi ya da kâbusla uyandı. Ertesi gün ateşlendi ve iştahı kesildi. Geçen birkaç haftanın olayları -Bahçe'ye baskın, Siqi'nin kovulması, Yingchun'ün gidişi, Qingwen'in ölümü, beraberindeki aşağılamalar, şok ve acı- ona çok fazla geldi. Bir de üstüne sonbahar soğuğunda Bahçe'de dolaşmaları bunlarla birleşince birkaç hafta yatak döşek yattı. Büyükanne Jia, her gün Kızıl Neşe Avlusu'na onu ziyarete geldi; Wang Hanım da Qingwen yüzünden oğluna sert davrandığına pişman oldu ama bunu hiç belli etmedi, sadece dadılara ona çok iyi bakmaları konusunda talimat verip, günde iki kere doktor getirtti. Nabzına bakılıp ilaçlar yazıldı. Ancak bir ay sonra iyileşme belirtileri göstermeye başladı, o zaman bile doktor, normal beslenme şekline dönmeden ya da avlusundan dışarı adımını atmadan önce yüz günlük bir nekahet dönemi geçirmesini söyledi.

Sadece odasında oyalanmak zorunda kaldığı bu süre içindeki kısıtlamalar kısa süre sonra fazlasıyla bıktırıcı olmaya başladı. Daha kırk elli gün geçmişti ki sıkıntıdan patlayacak bir hâl aldı ama bu cezanın kaldırılması için bütün yalvarmaları ve dalavereleri boşunaydı. Hem Büyükanne Jia hem de Wang Hanım bu konuda çok katıydı. Sonunda elli gün daha içeri kapatılmaya boyun eğdi ve bütün enerjisini, hizmetçileriyle zaman geçirmenin yaratıcı ve tuhaf yollarını düşünmeye harcadı.

Bir gün Xue Pan'in evliliğini kutlamak için opera gösterileri ve ziyafetler düzenlediği haberi geldi. Herkes, gelinin sadece çok güzel olmakla kalmayıp eğitimli de olduğunu, okuma yazma bildiğini söylüyordu. Baoyu, gidip onu görebilmek için neler vermezdi ama yapamazdı tabii! Çok geçmeden Yingchun'ün de düğün haberi geldi ve Baoyu, çocukluklarından beri aralarında

olan sevgi dolu ağabey kardeş ilişkisinin artık sona erdiğini içi cız ederek fark etti. Bundan sonra karşılaşsalar bile, birbirlerine karşı resmî ve uzak olacaklardı. Gitmeden önce göremeyeceğini düşününce iki kat daha üzüldü. Yine de dertlerini kendine saklamaya karar verdi. Oyalanmanın yeni yollarını bulmaya odaklandı yine. Bu kısıtlamanın iyi bir tarafı vardı, artık Jia Zheng onu derslerini çalışması konusun da sıkıştırıp tehdit etmiyordu. Yüz günlük nekahet döneminde hizmetçileriyle birlikte istedikleri gibi, daha önce duyulmamış şeyler yaptılar, bir tek Kızıl Neşe Avlusu'nu yerle bir etmedikleri kaldı. Hiçbir eğlence şekli onun için çılgınca ya da ahmakça değildi. Bunları anlatıp da okurların saflığını bozmayacağız.

***

Yanlış anlayarak bile bile yapılan bir kabalık olarak gördüğü şey için Baoyu'yü tersleyen Xiangling, gelecekte mümkün olduğunca ondan uzak kalmanın, hatta Bahçe'ye hiç uğramamanın en iyisi olacağına karar verdi. Zaten o sıralarda Xue Pan'in düğünüyle çok meşgul olduğundan bunu gerçekleştirmek zor bir şey değildi.

Xiangling, evde sorumlulukları paylaşacağı ve otoritesine başvuracağı başka bir kadın olunca kendisi için hayatın şimdikinden daha kolay olacağına inandırdı kendisini. Xue Pan'in evleneceği genç hanımın güzel olmakla kalmayıp, eğitimli de olduğu söyleniyordu. Xiangling'in mantığına göre aynı zamanda zarif ve hanımefendi de olmalıydı. Onun gelmesini Xue Pan'den bile daha büyük bir sabırsızlıkla bekledi ve ona bütün sadakatiyle hizmet etmeye ve itinalı davranmaya karar verdi.

Xiangling'in bu kadar hevesle beklediği genç hanımefendi henüz on yedi yaşındaydı. Güzel olduğu doğruydu; bir sürü kelimeyi okuyabiliyordu; yetenek ve uyanıklıkta Xifeng'dan sonra gelirdi. Başlıca kusuru, babasını küçük yaşta kaybettiği için ve dul annesinin kendisinden başka bir çocuğu olmadığından, üzerine çok fazla düşmesi nedeniyle aşırı şımartılmış olmasıydı. Her isteğini yasa gibi kabul edip, hiçbir şeyine karşı çıkmayan annesi onu bir canavara dönüştürmüştü. Kendisini Bodhisattva sanıyor ve herkese pislik muamelesi yapıyordu. Dışarıdan ele güne

karşı tavrı sanki bahardaki bir çiçek gibiydi; bunun altındaysa şimşekler ve kasırgalar vardı. Evde, sinirini hizmetçilerinden çıkarırdı; onlar da öfke nöbetinin şiddetini ölçmeyi öğrenmişlerdi. Canı biraz sıkkınsa, onlara küfür ediyor; çok ciddi şekilde kafası bozuksa dövüyordu. Evlilik konusundaki görüşlerine gelince, Bayan Xia -ya da tam adıyla Xia Jingui- eğer evinin hanımı olmak istiyorsa, alçakgönüllülüğü ve yumuşaklığı bir tarafa bırakıp biraz otoriter olması gerektiğini düşünüyordu. Diğerlerini kontrol altında tutmak gerekirdi. Demir tavında dövüldüğünden, özellikle inatçı ve uzlaşmaz olan Xue Pan mümkün olduğunca çabuk uslandırılmalıydı, yoksa asla hâkimiyetini kuramaz ve bu yeni topraklara bayrağını dikemezdi. Gideceği evde güzel ve zeki, genç bir odalığın olduğunu öğrenmek, onda, bütün dünyayı yatak odasına benzeten Song Hanedanlığı kurucusunun, orada sadece kendisinin horlayabileceğini söylemesine benzer bir duygu uyandırdı. Adı osmantus anlamına gelen "Jingui" olduğundan ve ailesi çok fazla osmantus ağacı yetiştirdiğinden, Xia Jingui hizmetçilerinin ya da kendisinden aşağı olanların jin ve gui heceleri ile osmantus kelimesini kullanmalarını yasaklamıştı. Elbette ki osmantus kelimesini zaman zaman kullanmak gerektiğinden ve Ay Tanrıçası Chang'E'nin sarayının yanında osmantus ağacı yetiştirildiğine dair efsaneyi aklında tutarak, yanında osmantus için "Chang'E'nin çiçeği" ifadesinin kullanılmasını emretti. Belki de bunu yaparken aklında, kendisini Ay Tanrıçası yerine koyma fikri olabilirdi. Buna rağmen bahtsız bir hizmetçi onun yanında jin ve gui kelimelerini ağzından kaçırsa ya da birisi tedbirsiz davranıp osmantus diyecek olsa korkunç bir dayak yer ve bir iki aylık maaşını da kaybederdi.

Xue Pan, kolayca eskisini gönderip yenisini alan, havai tabiatlılardan biriydi ve bütün böbürlenmelerine rağmen aslında içkinin cesaretlendirdiği yüreksizin tekiydi. Henüz evliliğinin başında olduğundan, her şeyi genç ve güzel karısına bırakıyordu. Jingui, kocasının nasıl biri olduğunu çabucak anlayınca bu avantajdan sonuna kadar yararlandı. Evliliklerinin ilk ayında, aralarında bir eşitlik vardı ama ikinci ayın sonuna doğru Jingui hükmetmeye başladı. Bir gün, Xue Pan gereğinden fazla içtikten sonra beraber yapmalarını istediği bir şey için Jingui'yi görmeye gitti. Teklifi kesin bir şekilde geri çevrilince, sonunda sabrı taştı ve öfkeyle

bağırıp çağırdıktan sonra çıkıp gitti. Jingui deli gibi ağlamaya başladı, yemek yemeyi reddedip hasta numarası yaptı. Bunun üzerine bir doktor çağrıldı.

"Kan ve hava çarpışmasından mustarip." teşhisini koyan doktor, tıkanan nefes akışını rahatlatmak için yatıştırıcı bir ilaç yazdı. Xue teyze, Xue Pan'i çok kötü azarladı.

"Sen artık evli bir adamsın, yakında baba olacaksın. Neden böyle şeyler yaptığını hiç bilmiyorum. Karşında Zümrüdüanka yavrusu kadar nadir bulunan, güzel ve narin bir yaratık var, kim bilir ailesinden nasıl bir sevgi görerek büyüdü. Ona iyi bakacak kadar insani bir edebin olduğunu düşündükleri için seninle evlenmesine izin verdiler. Peki sen ne yapıyorsun? Kendine hâkim olmaya çalışmak, bir kocanın yapması gerektiği gibi onunla huzur ve uyum içinde yaşamak için durulmak yerine her zamanki gibi çok içiyor ve ona barbarca davranıyorsun. Şimdi senin yüzünden pahalı doktor faturası ödemek ve bu gereksiz endişeye katlanmak zorunda kalıyoruz."

Xue Pan, bu nutuktan sonra çok pişmanlık duydu ve Jingui'ye gidip barışmaya çalıştı. Ama Jingui de bu nutku duymuş ve ondan cesaret alıp, öncekinden de saldırganca davranmaya başlamıştı. Xue Pan'in barışçıl teklifleri reddedildi. Daha fazla taviz vermek zorunda kaldı. Karısını yatıştırabilmesi, iki hafta sabırla yaltaklanmasını gerektirdi. Bu zaman süresince eskiden kişisel bir özelliği olan kendine güveni ortadan kalktı.

Bu ilk çatışmalarında, kocasının yelkenleri suya indirmesini sağladığını ve aynı zamanda kayınvalidesinin iyi biri olduğunu keşfedince, Jingui başka zaferler kazanmak amacıyla daha da ileri gitti. Önce, Xue Pan üzerindeki hükmünü sağlamlaştırmaktan daha fazlasını yapmadı; sonra kontrol edebilmek için kadınlık cazibesini kullanarak hâkimiyetini genişletti ve sonunda Baochai'i de kontrolü altına aldı. Ama Baochai yengesinin küçük oyununu çok çabuk gördü ve zaman zaman sakin ve yerinde bir kelime ederek, numarasına numarayla karşılık vermeyi başardı. Jingui onun kurnazlıkla gözünü korkutamayacağını anlayınca, doğrudan çatışmanın fırsatını kollamaya başladı ama Baochai de bu fırsatı vermemek konusunda aynı derecede dikkatli oldu-

ğu için, hiç istemese de o anda ona saygı göstermek zorunda kaldı. Yapacak daha iyi bir şey olmadığı bir gün, Jingui Xiangling ile sohbet etti. Sorularına cevap olarak Xiangling ona, ailesini ve evini hiç hatırlamadığını söyleyince, Jingui, birden parlayıverdi. Xiangling'in bilerek kendisinden bir şeyler sakladığını düşündü.

"Sana Xiangling adını kim verdi?" diye sordu.

"Bayan Bao." dedi Xiangling.

Jingui dudak büktü.

"Herkes Bayan Bao'nın ne kadar zeki olduğunu söylüyor. Ben sana bu ismi vermesinde bir zekâ belirtisi görmüyorum." dedi.

"Eğer Bayan Bao için böyle konuşuyorsanız, onun bilgilerini test etmek için hiç fırsatınız olmamış demektir. Sör Zheng bile ondan hayranlıkla söz eder." dedi Xiangling, uzlaşmacı bir gülümsemeyle.

Jingui'nin buna tepkisi gelecek bölümde anlatılacak.

80. BÖLÜM

Talihsiz Xiangling şehvet düşkünü kocasından haksız yere dayak yer.

Taocu Rahip Wang kıskanç kadın için tedavi önerir.

Jingui, Xiangling'in Baochai'i savunmasına, dudaklarını alaycılıkla büzüp başını çevirerek tepki verdi, yüksek sesle homurdandı.

"Çiçek ismi verilen kızların güzel olmaları ve tatlı kokmaları gerekir. Su kestanesinin nesi güzel ya da kokulu? Eğer onların güzel koktuğunu iddia edeceksen, gerçekten güzel kokanlar için ne diyeceksin? İsim olarak bunu seçmek çok saçma."

"Ama su kestaneleri güzel kokar." dedi Xiangling. "Birçok su bitkisi öyledir. Lotus yaprakları ve tohumlarının, çiçekler gibi olmasa da belli bir kokusu vardır. Durgun havada, özellikle de sabahın erken ya da gecenin geç saatlerinde, çiçeklerinkinden de üstün, nefis ve taze kokuları olur. Su kestaneleri, korungalar ve çayır otlarının kök ve yapraklarının yağmur ve çiyden sonra taze bir kokusu vardır. Koklamak insana iyi hissettirir."

"Seni duyan da orkide ve osmantusun kokmadığını sanır." dedi Jingui.

Xiangling tartışmanın sıcağıyla Jingui'nin tabusunu bir an için unutuverdi.

"Orkide ve osmantusların kokusu eşsizdir..." diye başladı ama daha fazla devam etmeden Jingui'nin hizmetçisi Baochan, ona parmağını sallayıp, zafer kazanmış gibi müdahale etti.

"Eceline mi susadın? Hanımımın adını söylüyorsun!"

Xiangling donup kaldı ve hatası için özür diledi.

"Çok affedersiniz, hanımefendi. Dilim sürçtü. Umarım alınmazsınız."

Jingui güldü.

"Ah, önemli değil. Bunun için endişelenmene gerek yok. Adını sana hiç yakıştırmıyorum, kabul edersen, değiştirmek istiyorum." dedi.

"Aman, hanımefendi, ne demek!" dedi Xiangling gülerek. "Ben sizin malınızım, dilediğinizi yapabilirsiniz, sormaya ne gerek var? Neyi uygun bulursanız onu söyleyin, hanımefendi."

Jingui, biraz hoşnutsuzlukla güldü.

"Sen öyle söylüyorsun da Bayan Bao bundan pek memnun olmaz. Bulduğum ismi beğenmeyip, 'Buraya geleli daha kaç gün oldu ki bana karşı çıkıyor?' diyebilir."

"Hayır, hanımefendi. Biliyorsunuz, ben bu aile tarafından satın alındığımda, Bayan Xue için çalışıyordum; o zaman Bayan Bao bana bu ismi verdi. Sonra beyefendiye hizmet etmeye başladım. Bayan Bao'nın benimle bir ilgisi yok, hele de siz geldikten sonra. Zaten o çok nazik bir genç hanımdır, böyle küçük meseleleri sorun edecek biri değildir."

"Çok güzel." dedi Jingui. "O zaman 'Xiang' yerine sonbahar anlamına gelen 'Qiu' koyalım ve Qiuling diyelim. Bu daha uygun olur."

"Tamam, hanımefendi. O hâlde öyle olsun."

O andan itibaren adı Qiuling olarak değiştirildi ve Baochai duyduğunda hiçbir tepki vermedi.

Xue Pan de bazı bakımlardan yaşlı general gibiydi: Bir fetih diğerleri için iştahını kabartıyordu. Jingui ile evlendikten sonra,

onun Baochan adında, çok çekici ve oldukça cilveli bir hizmetçisi olduğunu gördü. Sürekli ondan bir şeyler getirmesini istiyor, böylece flört etme fırsatı buluyordu. Baochan, onun neyin peşinde olduğunu gayet iyi anlıyor ama ne yapması gerektiğini gösteren bir işareti için gözünün içine baktığı Jingui'den korktuğundan, çok dikkatli davranıyordu.

Jingui de Xue Pan'in hizmetçisine olan ilgisini fark etmiş ve kendince bir mantık yürütmüştü.

"Ben Xiangling'in peşindeyim, onu tuzağa düşürmeye çalışıyorum ama henüz bir bahane bulamadım. Eğer Baochan'den hoşlanıyorsa, bırakayım alsın, böylelikle Xiangling'e olan ilgisini kaybeder; ben de kızdan kurtulmak için bundan yararlanırım. O ayakaltından çekilince de Baochan'in defterini dürmek kolay olur, ne de olsa benim hizmetçim."

Stratejisine karar verdikten sonra artık uygulamaya koymak için bir fırsatını beklemek kalmıştı. Bir akşam, Xue Pan neşeli bir sarhoşluk içinde, alıştığı şekilde Baochan'e seslenip, kendisine çay getirmesini isteyince, beklediği fırsatı yakaladı. Baochan fincanı verirken Pan onun parmaklarını sıkıştırdı. Kız, hiç de doğal olmayan bir iffet numarasıyla elini geri çekince, fincan yere düştü ve sıcak çay Baochan'in eteğine ve yerlere döküldü. Xue Pan, kendi utancını bastırmak için Baochan'in fincanı doğru düzgün eline vermediğini söyledi; Baochan de beyefendinin düzgün tutmadığını iddia etti.

Jingui, ikisini de azarladı.

"İkiniz ne kadar da komiksiniz! Beni aptal mı sanıyorsunuz?"

Xue Pan, başını önüne eğip süklüm püklüm güldü, Baochan de kıpkırmızı kesilip odadan kaçtı. Çok geçmeden yatma zamanı geldi. Jingui, Xue Pan'i odadan çıkarıp başka bir yerde uyuması için ikna etmeye çalıştı. Tutkudan yanıp tutuşuyormuş gibi etrafta dolanışını görmekten bıktığını söyledi. Xue Pan aptal aptal gülüp hiçbir şey demedi.

"Eğer bir şey yapmak istiyorsan bana söyleyebilirsin." dedi Jingui. "Öyle gizli gizli hareket etmekle bir yere varamazsın."

Onun bu sözlerinden cesaret alan Xue Pan, içkinin gücüyle

utancını yenerek, yatağın üzerinde diz çöktü ve karısının elini tuttu.

"Dinle, canım!" dedi. "Eğer Baochan'i almama izin verirsen, istediğin her şeyi yaparım. İnsan beyni iste, alıp getireyim!"

"Ne saçma bir konuşma!" dedi Jingui. "Kiminle yatmak istediğinden bana ne? Başkalarının önünde kendini aptal durumuna düşürme yeter, tek istediğim bu."

Xue Pan o kadar memnuniyet ve minnet duydu ki teşekkürlerinin sonu gelmeyecek gibiydi. O gece kocalık görevini layıkıyla yerine getirdi; Jingui'yi memnun etmek için elinden geleni yaptı. Ertesi sabah dışarı çıkmayıp evde oyalandı; yeni elde ettiği izinden yararlanmak için fırsatını kolladı.

Öğleden sonra, Jingui özellikle meydanı boş bırakmak için dışarı çıktı. Xue Pan hemen işe koyulmak için hiç zaman kaybetmedi. Baochan, hanımının niyetini çok iyi bildiğinden, Xue Pan'e numaradan karşı koydu. Birleşme çok yakın görünüyordu. Ama Jingui engel olmak için tam o anı bekliyordu. Çocukluğundan beri yanında olan ve annesinin evinden getirdiği Sheer'a seslendi. Sheer, daha küçükken anne ve babasını kaybetmişti ve ona sahip çıkacak kimsesi yoktu. Xialara ilk kez hizmet etmeye başladığında, ona "küçük öksüz" diyorlardı. Genellikle ona alelade işler verilirdi ama bu sefer hanımı ona incelik gerektiren bir görev yüklemişti.

"Sheer, Qiuling'e odamdan mendilimi getirmesini söyler misin? Benim gönderdiğimi söylemene gerek yok."

Sheer hemen Xiangling'i bulmaya gitti.

"Bayan Qiuling!" dedi onu bulunca. "Hanımım mendilini odasında unutmuş. Gidip getirebilir misiniz?"

Xiangling, Jingui'nin son günlerde kendisine düşmanca davranmasına içerliyor ve bunun üstesinden gelme çabasıyla, sürekli onu memnun etmenin bir yolunu bulmaya çalışıyordu. Sheer'ın teklifi üzerine, Jingui'nin gözüne girmek için hiç düşünmeden fırladı ve Baochan ile Xue Pan, daha önce söylediğimiz ilginç bir durumdayken odaya daldı. Kulaklarına kadar kızararak gerisin geri döndü ama diğer ikisi onu fark etmişti.

Xue Pan, pek aldırmadı. Korktuğu tek kişi Jingui'ydi, onun da rızasını aldığından, başkalarının ne düşüneceği umurunda değildi. Kapıyı kapatmakla bile uğraşmadı. Ama Baochan çok endişelendi. Kavgacı ve biraz da kendini beğenmiş bir mizacı olduğundan, Xiangling'in kendisini böyle bir durumda görmesini gurur kırıcı buldu. Xue Pan'i itip odadan koşarak çıktı. Bir yandan da kendisine tecavüz etmeye çalıştığını söylüyordu avaz avaz.

Xue Pan, Baochan'i ele geçirmek için çok çaba harcamıştı. Şimdi Xiangling yüzünden yarım kalan heyecanı, doğal olarak nefrete dönüştü.

Arkasından çıkıp yüzüne tükürdü.

"Seni lanet olası kaltak!" diye küfretti. "Ne diye hayalet gibi dolaşıp duruyorsun?"

Onun canını yakabilirdi ama Xiangling ölümcül bir tehlike içinde olduğunu hissederek, bacaklarının bütün gücüyle kaçmayı başardı. Xue Pan, peşinden gitmeyi bıraktı ve Baochan'i aramaya gitti ama en ufak bir iz bile bulamadı. Xiangling'e olan öfkesi daha da arttı, arkasından küfretmeye devam etti. O akşam yemekten sonra, yine sarhoş oldu ve banyo yapmak istedi. Suyun sıcaklığını kontrol ederken ayağı yanınca, Xiangling'in ona zarar vermek niyetiyle özellikle yaptığını düşündü ve çırılçıplak arkasından koşup birkaç tekme attı. Xiangling, uzun zamandır böyle barbarca muameleye alışkın değildi ama artık işler o kadar değişmişti ki şikâyet etmeye yeltenmeden, yalnız başına ağlayıp sessizce yaralarını iyileştirmeye gitti.

Bu arada Jingui, gizlice Baochan'i Xue Pan'in emrine verdi ve geceyi onunla Xiangling'in odasında geçirmesini söyledi. Xiangling'in de gelip kendi odasında yatmasını istediğinde kız reddedince, odasını pis bulmakla ya da kendine hizmet edemeyecek kadar tembel olmakla suçladı. Bu reddetme gücünü Xue Pan'den aldığını iddia etti.

"Efendin o kadar çapkın ki bir kızı kendisine almak için bir bakması yetiyor." dedi. "Şimdi benim hizmetçimi aldı ama kendisininkini bana vermiyor. Ne düşünüyor acaba, merak ediyorum. Beni öldürmeye mi çalışıyor?"

Bunu duyan Xue Pan, Xiangling'in yarattığı zorlukların Baochan ile eğlenmesini engelleyeceğinden korktu ve ona çıkışmak için odasına daldı.

"Seni nankör yaratık! Hanımının seni onurlandırdığının farkında değil misin? Sana denileni yap ve onun odasında uyu, yoksa dayağı yersin!"

Xiangling'in yatağını toplayıp Jingui'nin odasına gitmekten başka seçeneği yoktu. Jingui yerde yatmasını söyledi. Buna da itaat etmek zorunda kaldı. Gece için hazırlıklarını yapar yapmaz, Jingui ondan çay istedi. Xiangling, çay getirip yattı. Kısa bir süre sonra bu sefer de gelip bacaklarına masaj yapmasını söyledi. Gece boyunca, bu böyle yedi sekiz kere tekrarladı. Xiangling'in uyuması, hatta doğru dürüst dinlenmesi bile mümkün olmadı. Xue Pan, Baochan'e kavuşunca, paha biçilmez bir mücevhere sahip olmuş bir adam gibiydi. Onun uğruna diğer bütün ilgi alanlarından vazgeçti. Bu da Jingui'yi içten içe öfkelendirdi; yalnızken kıskançlıkla söylenmeden edemiyordu.

"İmkânın varken birkaç gün eğlen bakalım, dostum!" dedi. "Sonra acısını çıkaracağım! O zaman şikâyet etme sakın!"

Şimdilik küskünlüğünü saklayıp Xiangling'e işkence yapmaya devam etti. Xiangling onun odasına taşındıktan iki hafta sonra, birdenbire hasta numarası yaptı. Kalbinde dayanılmaz bir ağrı olduğunu ve kollarıyla bacaklarını hareket ettiremediğini söyledi. Yapılan hiçbir şey onu rahatlatmadı. Hizmetçiler, Xiangling'in yaptığı bir şey yüzünden bu hâle geldiğini iddia ettiler.

Sonra bir gün, hizmetçilerden biri Jingui'nin yastığını düzeltirken kâğıttan yapılmış bir insan şekli kılıftan yere düştü. Üzerinde doğum tarihi ve burcu yazıyordu. Beş tane iğne batırılmıştı: Biri kalbine, diğerleri de kol ve bacaklarına. Bu haberi Xue teyzeye iletecek kadar ilginç buldular. Kadın bunu öğrenir öğrenmez öfkeyle parlayıverdi. Haberin Xue Pan üzerindeki etkisi daha da korkunç oldu. Oraya koyduklarını itiraf edene kadar bütün hizmetçileri kırbaçtan geçirtecekti ama Jingui ona engel oldu.

"Bu hiç adil değil." dedi. "Masumlar neden işkence çeksin. Böyle kara büyüler Baochan'in işi; beni ortadan kaldırmak için yapmıştır mutlaka."

"Yok canım!" dedi Xue Pan. "Neden haksızlık ediyorsun? Son bir iki haftadır senin odana bile girmedi ki."

"Kim olabilir o zaman?" dedi Jingui. "Herhâlde kendi kendime yapmadım! Sadece Baochan odama girmeye cüret edebilir."

"Xiangling sürekli burada seninle." dedi Xue Pan. "O kim olduğunu biliyordur. Onu döversek söyletiriz!"

"Birisini dövmenin ne faydası var?" dedi Jingui. "Hiçbir şey itiraf etmezler. Bana sorarsan, hiç haberin yokmuş gibi yap ve meseleyi kapat. Aslına bakarsan ölsem ne önemi var ki. İstediğin zaman kendine daha iyi bir eş bulursun. Dürüst olmak gerekirse, üçünüz de benden nefret ediyorsunuz aslında, değil mi?"

Acı acı ağlamaya başladı. Xue Pan o kadar öfkelendi ki eline kapının sürgü demirini alıp, Xiangling'i aramaya gitti. Bulur bulmaz da demirle başına, yüzüne, vücuduna vurmaya başladı; bir yandan da inkâr etmesine fırsat vermeden suçluyordu. Xue teyze Xiangling'in acı dolu çığlıkları üzerine fırlayıp geldi ve oğluna bağırarak durmasını söyledi.

"Daha neler olup bittiğini bile anlayıp dinlemeden bir kızı nasıl böyle döversin? Sana yıllarca sadakatle hizmet etti. Böyle bir şey yapması düşünülemez. Hemen dayağa başlamadan doğruları öğrenmen gerekmez mi?"

Jingui, kayınvalidesinin söylediklerini duyunca, Xue Pan'in yumuşamasından korktu. Ağlaması hazin bir çığlığa dönüştü.

"Baochan'i iki haftadır tekeline aldın, bana da Qiuling'den başkasını bırakmadın. Baochan'i dövmen gerektiğini söylediğimde, hemen onu korumaya başlıyorsun, şimdi de öfkeni Qiuling'den çıkarıyorsun. Neden bu numaraları bırakıp benden kurtulmuyorsun? O zaman gerçekten zengin ve güzel bir kızla evlenirsin!"

Bu sözler Xue Pan'i daha da sinirlendirdi. Xue teyze, oğlunun ustalıkla yönetildiğini gördü ve Jingui'nin onu elinde tutmak için yaptığı numaralardan tiksindi. Ama ne yapabilirdi ki? Oğlunun zayıf karakterli olduğunu biliyor ve Jingui'ye yaltaklanmanın bir alışkanlık hâline geldiğini görüyordu. Belli ki Jingui'nin hizmetçisini ayartmıştı ama Jingui bir an geliyor, kızı zorla tekeline almakla suçluyor, başka bir an geliyor, iyi bir eş gibi onun arzularına

rıza gösteriyordu. Peki kara büyünün sorumlusu kim olabilirdi? "En akıllı hâkim bile ev içi meselelerinde karar vermekte zorlanır." derlerdi. Bu atasözü şu anki şartlara uygulanacak olursa, bir anne bile kendi oğlunun evlilik problemleri için karar vermekte zorlanıyordu. Xue teyze oğlunun bu sıkıntısı karşısında çaresiz kalmıştı. Ancak öfkeyle bağırabiliyordu.

"Seni aşağılık şey! Bir köpek bile senden daha düzgün davranır! Görünüşe bakılırsa, çamurlu pençelerini karının evinden getirdiği hizmetçisine uzatmışsın. Kendin de duydun, kızı elinden aldığını söyledi. Herkes bunu duyduğunda insan içine nasıl çıkacaksın? Peki ya diğer mesele? Kim bilir sorumlusu kim? Ama gerçeği bulmak için hiç çaba harcamadan kalkmış, şu zavallı çocuğa saldırıyorsun. Hepimiz senin ne kadar dönek olduğunu biliyoruz. Onca yıl sana yaptığı hizmetlerin karşılığı bu mu? Ondan memnun olup olmadığın beni ilgilendirmiyor ama böyle dövemezsin! Hemen bir aracı getirtip onu satacağım. Bu meseleyi kapatmanın tek yolu bu. O zaman bir daha onu rahatsız edemezsin. Gel kızım!" dedi Xiangling'e. "Eşyalarını toplayıp benimle gel." Sonra öteki hizmetçilere döndü. "Çabuk olun, gidip aracı getirin! Ne kadara satacağımız önemli değil, bu meseleden kurtulalım yeter! Ete batan diken gibi! Belki biraz huzur buluruz!"

Xue Pan, annesinin gerçekten çok sinirli olduğunu görünce başını önüne eğip durdu ve karşılık vermeye yeltenmedi. Jingui'nin pencereden gelen tiz çığlığı ona cevap verdi.

"Kızı satsanız da satmasanız da Xue Hanım, beni bu işe dâhil etmeyin. Benim aşağılamalara aldırmayacak şirret bir eş olduğumu mu ima ediyorsunuz? Ete batan diken ne demek? Kimin etine batmış? Ondan bu kadar nefret etsem de kocamın kendi hizmetçimi onunla değiştirmesini istemem."

"Bu nasıl bir terbiye?" dedi Xue teyze, tepeden tırnağa titreyerek, sesi de boğuk çıkıyordu. "Ne zamandan beri genç bir hanımın kayınvalidesine bağırdığı kabul edilebilir bir şey oldu? Ben de eğitimli bir evde yetiştirildiğini sanıyordum. Bütün bu bağırtı ve feryatlardan ne söylemeye çalıştığını anlamıyorum."

Xue Pan ayağını yere vurup çaresizce Jingui'ye bağırdı.

"Dur, dur! Herkesi hâlimize güldüreceksin."

Jingui, hiç şüphesiz bu kadar ileri gidince, sonuna dek gidebileceğini düşünüp sesini daha da yükseltti.

"Başkalarının bize gülmesinden bana ne? Sevgili odalığın beni de işin içine kattı. İnsanların bize gülüp gülmeyecekleriyle ilgilenme zamanı mı? Neden onu bırakıp beni satmıyorsunuz? Xuelerin ne kadar zengin olduklarını ve paralarını kullanıp başkalarını nasıl ezdiklerini herkes biliyor. Devreye girip sorun çıkaran birisini susturacak tanıdıkları olduğunu da. Ne bekliyorsun? Madem bu kadar memnun değilsin benimle neden evlendin, bilmem. Koşarak evime gelip, karın olmama izin vermesi için anneme yalvarıp yakarmanı ben istemedim."

Çığlık atıp, göğsünü yumruklayarak yatağında yuvarlandı. Xue Pan kendini kaybetti. Azarlasa da ikna etmeye çalışsa da dövse de susması için yalvarsa da etkisi olmayacağını biliyordu. Odaya bir girip bir çıkıyor, kâh iç çekiyor kâh anlaşılmaz bir şeyler geveliyordu; sonunda çok şanSsız bir adam olduğunu acıyla bağırarak bitirdi.

Bu arada Baochai annesini içeri girmeye ikna etmişti. Xue teyze Xiangling'in satılması konusunda ısrarlıydı. Baochai gülerek itiraz etti.

"Bizim gibi insanlar hizmetçilerini satmazlar, anne, sadece satın alırlar. Galiba öfke yargılarını etkiliyor. Bir hizmetçiyi satmaya kalktığımızı duysalar insanlar ne düşünürler? Bize gülerler. Pan ve karısı Xiangling'den memnun değilse, burada kalıp, benim için çalışsın. Bir hizmetçiye daha ihtiyacım var."

"Eğer onu tutarsak, onları kışkırtmış oluruz." dedi Xue teyze. "En iyisi satıp bu işi kapatmak."

"Ben bir fark göremiyorum." dedi Baochai. "Evin ön tarafına hiç geçmediği sürece, onlar için satılmış gibi olacak."

Xiangling, Xue teyzenin ayaklarına kapanmış, kalıp Baochai'e hizmet etmesine izin vermesi için yalvarıyordu. Xue teyze yumuşamak zorunda kaldı.

O andan itibaren, Xiangling bütün zamanını Baochai ile ge-

çirmeye başladı ve evin ön tarafına gitmeyi tamamen bıraktı. En azından artık güvendeydi ama tamamen mutlu sayılmazdı. Bazen güzel ve berrak gecelerde, aya bakıp kaderine hayıflanıyor; bazen de lambanın önünde defalarca derin derin iç çekiyordu.

Xue Pan ile birkaç yıl yaşamış olmasına rağmen ona bir çocuk verememişti. Âdet düzensizliği hamile kalmasına engel oluyordu. Üstelik şimdi de hastaydı. Son zamanlarda maruz kaldığı duygusal ve fiziksel öfke, kansızlığını daha da artırmış, sonunda âdetleri tamamen kesilmişti. Zayıflamış, iştahı kapanmıştı. Doktor çağrıldı, ilaçlar yazıldı ama bir işe yaramadı. Bu arada, Jingui birkaç kere kocasıyla olay çıkarmıştı. Bazen içki sayesinde cesarete kapılan Xue Pan otoritesini kabul ettirmeye çalışıyordu. Arada bir sopa ya da bıçakla üstüne yürüyor ama Jingui dövsün diye vücudunu sunuyor ya da boynunu uzatıp en kötüsünü yapsın diye kışkırtıyordu; tabii ki Xue Pan hiçbir şey yapmıyor, sadece atıp tutuyordu. Kısa süre içinde bu durum kavgalarının mutat bir şekli oluverdi. Sonucunda Jingui'nin kocası üzerindeki etkisi daha da kuvvetlendi. O noktada Jingui, eleştirerek ve hata bularak, dikkatini Baochan üzerine çekmeye başladı. Ama Baochan, Xiangling'den daha yanıcı bir maddeden yapılmıştı. Şimdiye kadar ikisi öyle iyi geçiniyorlardı ki Jingui'yi aklından çıkarıp atmıştı. Sonra o taraftan bir baskı geldiğini görünce pes etmeye yanaşmadı. Birkaç ağız dalaşından sonra Jingui gerçekten çok sinirlenip sadece küfretmekle kalmayıp dövmeye de başladı. Darbeye darbeyle karşılık vermeye yeltenmiyordu ama isteri krizine giriyor, çığlık atıyor, yerlerde yuvarlanıyor, debeleniyordu. Sürekli intiharla tehdit ediyor, günün ya da gecenin herhangi bir saatinde elindeki bıçak ya da makası almak ya da kendisini astığı ipi indirmek zorunda kalıyorlardı. İkisinin arasında kalan Xue Pan, yarı deli gibiydi. Onlar kavga ederlerken çaresizlik içinde seyrediyordu, sonunda gürültü dayanılmaz bir hâl alınca evden kaçıp başka bir yere sığınıyordu.

Bu kavgalardan arta kalan zamanlarda, Jingui'nin keyfi yerinde olursa, birkaç kişiyi bir araya getirip kâğıt ya da zar oyunu oynuyordu. Kemikleri, özellikle de tavuk kemiklerini kemirmeye bayılıyordu. Bu arzusunu doyurmak için her gün ördek ve tavuk kestiriyordu. Diğer insanlara etleri veriyor, kemikleri, kıtır kıtır kı-

zartılmış yağları kendisine saklayıp şarabıyla azar azar ısırıyordu. Bazen kemirmekten sıkılır ya da sabırsızlanırsa birden parlayıp azarlamalara başlıyordu.

"Bu adi herif ve kaltakları eğleniyorlarsa ben neden eğlenmeyeyim?" diye bağırıp çağırıyordu.

Xue teyze ve Baochai artık hiç araya girmeye yeltenmiyorlardı. Kendi odalarında oturup, yan evdeki küfürleri dinleyerek sessizce ağlıyorlardı. Xue Pan çaresizdi. Bu şeytan kadına kendisini bağlamasına neden olan delilikten büyük pişmanlık duyuyordu. Kısa süre içinde iki konaktaki, efendi ya da hizmetkâr herkes, Xuelerin durumundan haberdar olmuştu ve onlar için üzülüyorlardı.

Bu arada Baoyu'nün yüz günlük nekahet dönemi bitmişti, artık dışarı çıkabilirdi. İlk yaptığı şey, Jingui'ye uğramak oldu. Onu gördüğünde davranışlarında ya da görünümünde acayip bir şey yoktu. Diğer bütün kızlar gibi o da narin bir çiçeğe benziyordu. Bu kadar güzel bir insan nasıl böyle korkunç bir karaktere sahip olabiliyordu? Ziyaretinden sonra bir süre bu gizem aklını meşgul etti.

Birkaç gün sonra güzel sabah dileklerini sunmak üzere annesine uğradığında, Yingchun'ün dadısıyla karşılaştı. Serseri Sun Shaozu'nun davranışlarıyla ilgili sıkıcı haberler getirmişti.

"Genç hanımefendi yalnız kaldığında sürekli ağlayıp duruyor." dedi kadın. "Bari bir iki günü özgürce geçirmek için sizin onu çağırtmanızı dört gözle bekliyor."

"Ben de son birkaç gündür onu çağırmayı düşünüyordum zaten ama o kadar çok nahoş şey oldu ki unuttum gitti. Baoyu geçen gün ziyaretten döndüğünde bana söylemişti. Yarın takvimlere göre iyi bir gün. Onu çağırabiliriz." dedi Wang Hanım.

Tam o sırada Büyükanne Jia'nın dairesinden bir hizmetçi Baoyu'ye mesaj getirdi. Ertesi gün ilk iş olarak Tianqi Tapınağı'na gidecek, iyileşmesi için vadedilen adağını gerçekleştirip, tütsü yakacaktı. Onca zaman içeri tıkılıp kaldıktan sonra, dışarı çıkma hevesiyle o gece uyuyamadı.

Ertesi gün şafakta kalktı ve yıkanıp giyindikten sonra, iki üç dadının eşliğinde arabayla yola koyuldu; şehrin Batı Kapısı'ndan çıkıp tapınağa doğru yöneldi.

Tapınağın Taoculari önceki günü onun gelişi için hazırlık yaparak geçirmişlerdi. Gergin mizacı yüzünden, çirkin görünümlü koruyucu tanrılardan ve korku veren tasvirlerden uzak durdu. Bu muhteşem tapınak eski bir hanedanlık zamanında yapılmış ama o zamandan beri onca yıl o kadar ihmal edilmişti ki bütün kil heykeller korkunç bir görüntüye bürünmüşlerdi ve onu ürkütüyordu. Adak kâğıtlarını ve ruh paralarını hızla yakıp yiyecek sunumu yaptıktan sonra, dinlenmek için sessiz bir odaya çekildi. Yemeğin ardından, yaşlı dadılar, Li Gui ve diğerlerinin eşliğinde tapınağın etrafında gezindi ama hemen yorulunca yine dinlenmek için keşişlerin kaldıkları tarafa gitti. Yaşlı dadılar yemekten hemen sonra yatmasının iyi olmadığını düşünerek, Taocu Peder Wang'ı Baoyu'yle oturması için çağırdılar.

Bu yaşlı Taocu, zamanında gezgin devacı olarak dünyayı dolaşmıştı, hatta şimdi bile ismi, para karşılığında hazırladığı etkili haplar, tozlar, yakılar ve iksirlerin bir listesiyle beraber tapınağın dışındaki tabelada asılıydı. Ning ve Rong konaklarını sıklıkla ziyarete gelir ve oradaki ve dışarıdaki herkes tarafından "Tek Yakı Wang" olarak bilinirdi çünkü tek bir yakıyla her türlü hastalığı iyi edebileceğini iddia eder, "Tek bir yakı, hanımlar, beyler, tek bir yakı yeter!" diyerek hep aynı formülü öne sürerdi.

Tek Yakı Wang geldiğinde, Baoyu yarı uykulu bir hâlde kanepeye uzanmıştı, Li Gui ve diğerleri onu uyanık tutmak için ellerinden geleni yapıyorlardı.

"Ah, Peder Wang!" dediler rahip içeri girince. "Tam zamanında geldiniz. Herkes, çok komik hikâyeler anlattığınızdan söz edip duruyor. Bir tane de küçük bey için anlatır mısınız?"

"Anlatayım tabii." dedi Tek Yakı Wang. "Hemen yemeğin arkasından uyumasını istemeyiz. Yediği glüten midesini yumruklamaya başlar."

Bu, hiç de fena bir başlangıç sayılmazdı. En azından herkesi güldürdü. Baoyu diğerleriyle birlikte gülerek ayağa kalktı, üstüne başına çekidüzen verdi. Tek Yakı Wang yardımcılarından birine demli bir çay yapmasını söyledi.

"Efendi Bao sizin çayınızı içmez." dedi Mingyan. "Bu odada otururken bile yakılarınızın kokusundan boğulacak gibi oluyor."

"Peh!" dedi Tek Yakı Wang, komik bir öfkeyle. "Korkunç bir itham! Bu odaya ilaç kokusu asla gelemez. Üstelik son üç dört gündür, efendinizin buraya geleceğini duyduğumdan beri havayı güzelleştirmek için tütsü yakıyorum."

"Yakılarınızı çok duydum." dedi Baoyu. "Söylesenize, ne tür hastalıklara iyi geliyor."

"Yakılarım mı?" dedi yaşlı Taocu. "Ah, işte konuyu açtınız! Birkaç kelimeyle anlatılacak gibi değil. Öncelikle, onlarda kullandığım merhemin içinde yüz yirmi farklı malzeme var. Bazıları, tıpkı bir prensin maiyetine yaptığı gibi, diğerleri üzerinde baskı yapıyor; bazıları ev sahibiyle misafirleri gibi eşit şekilde birbirleriyle birleşiyor; bazıları sıcaklık, bazıları da serinlik oluşturuyor; bazıları ucuz, bazıları pahalı. İçeride vücut salgılarını dengeliyor ve güçlendiriyor, kanı zenginleştiriyor, iştahı açıyor, ruhu sakinleştiriyor, aşırı ısıyı ya da soğuğu engelliyor, hazmı kolaylaştırıyor, balgam söktürüyor; dışarıda nabzı düzenliyor, kasları gevşetiyor, ölü derileri döküp yeniliyor, burun akıntısını kesiyor, zehirleri etkisiz hâle getiriyor. Bir tane kullanacak olsanız, sizin de göreceğiniz gibi mucizevi bir etkisi var."

"Tek bir yakının bu kadar şey yapabileceğine inanamıyorum." dedi Baoyu. "Acaba aklımdan geçen sıkıntıyı tedavi edebilir mi?"

"Benim yakılarım her türlü hastalığı tedavi edebilir." dedi yaşlı Taocu. "Hemen rahatlatmazsa, sakalımdan çekmekte, yaşlı yüzüme vurmakta, hatta tapınağımı yıkmakta özgürsünüz! Hangi hastalıkmış o?"

"Tahmin etmeye çalışın." dedi Baoyu. "Eğer bilirseniz, yakılarınızın etkisine inanacağım."

Tek Yakı Wang biraz düşündü.

"Hmm, zor iş!" dedi kurnazca gülerek. "Elbette yakıların uygun olmadığı bazı şeyler de var."

Baoyu, Mingyan hariç herkesin odadan çıkmasını istedi.

"Burası çok kalabalık oldu." dedi. "Havasız kaldık."

Herkes çıktı; Mingyan Tatlı Rüyalar tütsüsü yaktı ve Baoyu elinde tütsüyle onu yanına oturtup omuzuna yaslandı. Bu ha-

reketi gözlemleyen kurnaz Taocu aniden ilhama kapıldı. Yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı. Baoyu'nün yanına sokulup eğildi ve kulağına fısıldadı.

"Sanırım tahmin ediyorum. Artık yetişkin olduğunuzdan yatak odası faaliyetlerine başladınız ve işleri kolaylaştıracak bir şeyler istiyorsunuz."

Daha lafını bitirmeden Mingyan öfkeyle bağırmaya başladı.

"Kapa çeneni, pis budala!"

Baoyu anlamadı.

"Ne dedi ki?" diye sordu hayretler içinde kalarak.

"Boş ver. Saçma sapan konuşuyor!" dedi Mingyan.

"En iyisi ne olduğunu siz söyleyin, Efendi Bao." dedi Tek Yakı Wang, bir tahmin daha yapma riskini göze alamayarak.

"Merak ettiğim şey kıskançlık." dedi Baoyu. "Yakılarınızdan biri, bir kadının kıskançlığını tedavi edebilir mi?"

Tek Yakı Wang ellerini çırparak güldü.

"İşte şimdi pes ediyorum! Ne benim ne de başkalarının yakıları bunu başarabilir!"

"O zaman yakılarınız pek bir işe yaramıyor demektir." dedi Baoyu gülerek.

"Ben yakılar yapamaz dedim." dedi Tek Yakı Wang. "İşe yarayacak bir iksir biliyorum. Tek sorun, biraz uzun zaman alır. Kıskançlığı birden giderecek bir tedavi yoktur."

"Nedir bu iksir?" diye sordu Baoyu. "Nasıl yapıyorsunuz?"

"Kıskançlık Tedavisi deniyor." dedi Tek Yakı Wang. "Çok kaliteli bir sonbahar armudu, sekiz gram kristal şeker, bir portakal kabuğunun onda biri, üç fincan suyu armut yumuşayana kadar kaynatıyorsunuz. Eğer kıskanç kadına her sabah ilk iş, suyuyla birlikte bu armuttan bir tane yedirirseniz, sonunda iyileşir."

"Pek sanmıyorum." dedi Baoyu. "İşe yarayacağına ihtimal vermiyorum."

"İlkinde işe yaramasa da onuncuda yarar." dedi Taocu. "Bir yıllık tedavi yetmezse, ikinci yıl da devam edebilir. Neticede hepsi sağlığa yararlı malzemeler. Bu şekilde hazırlanan bir armut ciğerleri ve mideyi yatıştırır, sağlığa bir zararı yoktur, damağı tatlandırır, öksürüğü yumuşatır, her bakımdan iyidir. Önünde sonunda kadın ölecek; bildiğim kadarıyla ölümden sonra kıskançlık olmadığına göre o zamana kadar iyileştiği söylenebilir."

Baoyu ve Mingyan bir kahkaha patlattılar.

"Seni tatlı dilli, yaşlı boğa!" dediler.

"Ne zararı var ki?" dedi Tek Yakı Wang. "Gün ortasında uyumanızı engellemek için biraz zaman geçirdik işte. Sizi güldürmek herhangi bir ilaçtan daha kıymetli. Benim yakılarım bile düzmece. Sihirli bir formülüm olsa şu anda burada oturup konuşuyor olur muydum? Çoktan gidip ölümsüzlerin arasına karışmıştım."

O arada adak sunma saati gelmişti; Baoyu libasyon yapmak ve kâğıt yakmak üzere davet edildi. Adak sunumunun en önemli kısmı olan yiyecek ve şaraplar, Taocular ve orada bulunan diğerleri arasında paylaşıldı. Baoyu burada bulunma amacını böylece yerine getirdikten sonra şehre geri döndü. Eve vardığında, Yingchun bir iki saat önce gelmişti. Ona eşlik eden hizmetkârlar, yemek ikramından sonra geri dönmüşlerdi. O anda Yingchun, Wang Hanım'ın odasında ona ve kuzenlere gözyaşları içinde evlilik problemlerini anlatıyordu.

"Sun Shaozu tam bir hovarda. Aklı fikri kumar, içki ve kadınlarda. Evdeki her hizmetçi ve genç kadını ayartmış. Buna itiraz ettiğimde küfredip duruyor! 'Kıskanç küçük kaltak!' diyor bana. Babamın ondan beş bin tael alıp harcadığını söylüyor; kaç kere gidip istediyse geri ödememiş. O da gelip bana parmak sallayarak, 'Hanımefendi numarası yapma bana! Baban beş bin tael karşılığında seni bana sattı. Ayağını denk almazsan seni bir güzel döver, hizmetçilerin yanına gönderirim.' dedi. Onlar çok zengin ve nüfuzluyken, büyükbabamın ailelerimizin yakınlaşması için çok uğraştığını söylüyor; aslında kendisi babamın dengiymiş. Benimle evlenmekle aptallık etmiş çünkü evlenince babamdan bir adım aşağıya düşmüş; ayrıca insanlara bizim yardımımıza ihtiyacı olduğu izlenimi vermiş; aslında tam tersi doğruymuş."

Yingchun, anlatırken acı acı hıçkırıyor; onu dinleyenler de ağlıyorlardı. Wang Hanım onu yatıştırmak için elinden geleni yaptı.

"Budalanın teki olduğu belli!" dedi. "Ama onunla evlendin artık, yapacak bir şey yok. Zheng amcan, bu evliliğe şiddetle karşı olduğunu babana söyledi ama baban öyle kararlıydı ki kulak asmadı. Sonu kötü oldu. Zavallı çocuğum! Bu senin kaderin demek!"

Yingchun ağlıyordu.

"Kaderimde bu kadar mutsuzluk olduğuna inanamıyorum. Küçücükken annemi kaybettikten sonra, beni Kuzen Wan ve diğer kızlarla beraber yaşamam için buraya getirmen büyük bir mutluluk gibi görünüyordu. Şimdi olanlara bak! Huzurla geçen onca yıl böyle mi sonuçlanacaktı?"

Wang Hanım tekrar sakinleştirmeye çalıştı. Nerede uyuyacağına kendisinin karar vermesini söyledi.

"Gittiğimden beri, günlerin ve gecelerin her dakikasını burada kızlarla birlikte olmayı özleyerek geçirdim." dedi Yingchun. "Eski odama hasret kaldım. Dört beş günü Bahçe'de geçirirsem, gözüm arkada kalmaz. Bir daha böyle bir şansım olacak mı, kim bilir."

"Öyle söyleme!" dedi Wang Hanım. "Yeni evlenen çiftler arasında öyle şeyler olur. Dünyadaki en yaygın şeydir bu. Trajediye dönüştürmenin gereği yok!"

Nergis Adası'ndaki evin hemen hazırlanmasını emretti ve kuzenlere Yingchun'e eşlik etmelerini ve sıkıntılarından uzaklaştırmak için ellerinden geleni yapmalarını söyledi. Özellikle de Baoyu'ye, bunların Büyükanne Jia'nın kulağına gitmemesini tembihledi.

"Eğer duyduğunu öğrenirsem, bunun sorumlusu sen olacaksın!" diye uyardı.

Baoyu, hiçbir şey söylemeyeceğine söz verdi.

O akşam Yingchun bir kere daha kendi dairesine yerleşti, hizmetçiler ve kuzenler etrafını sardılar ve onu neşelendirmeye çalıştılar. Bahçe'deki dairesinde üç gün geçirdikten sonra gidip

Xing Hanım'la kaldı. Gitmeden önce Büyükanne Jia ve Wang Hanım'a uğrayıp vedalaştı. Kuzenlerden ayrılması çok dokunaklı oldu. Xue teyze ve Wang Hanım gençleri sakinleştirmekle çok uğraştılar.

Yingchun, Xing Hanım'la iki gün kaldı, sonra Sun ailesinin hizmetkârları onu oradan aldılar. Tabii onlarla gitmeyi hiç istemediğini söylemeye gerek yok. Ama kocasının gazabından korktuğu için gönülsüzlüğünü gizleyip konaktan ayrıldı. Xing Hanım kızının huzuruyla hiç ilgilenmedi. Yingchun'ün yanında kaldığı iki gün boyunca, ne kocasıyla ilişkisinin nasıl olduğunu ne de yeni evindeki işlerinin zahmetli olup olmadığını sordu. Ayrılırken gösterdiği anne duyarlılığı sadece üstünkörü ve yapmacık türdendi.

Ondan sonra olanları bilmek istiyorsan, gelecek bölümü okumalısın, sevgili okur.

81. BÖLÜM

Dört genç hanım gölde balık tutmaya gider.

Babası, Baoyu'nün aile okuluna dönmesini emreder.

Yingchun gittikten sonra, Xing Hanım hiçbir şey olmamış gibi hayatına devam etti. Canı çok sıkılan, Yingchun'ü büyüten Wang Hanım'dı. Onun üzüntüsü samimi ve derinden gelen bir şeydi. Sabah, Baoyu saygılarını sunmak için dairesine geldiğinde, onu yalnız başına, dalgın dalgın içini çekerken buldu; yüzünde gözyaşı lekeleri vardı. Rahatsız etmek istemedi ve bir köşede durdu. Annesi oturmasını söyleyince, sedirde yanına sokulup oturdu. Bir anda sessizce durup annesine baktı, kadın onun aklında bir şey olduğunu anladı.

"Evet, neden somurtuyorsun?" dedi.

"Yok bir şey... Kuzen Ying hiç aklımdan çıkmıyor. Çok kötü. Büyükanneme söylemedim ama iki gecedir doğru düzgün uyuyamadım. Ne kadar çaresiz ve savunmasızdı, özellikle de bizimki gibi bir ailede büyüdükten sonra! Çok da güçsüz, kendisini savunacak durumda değil. Bütün insanların içinde neden o, kendisine ihtiyaç duyduğu sevecenlik ve anlayışı göstermeyen, böyle bir zorbanın ellerine düştü ki?" dedi. Ağlamak üzereydi.

"Biliyorum çok zor." dedi Wang Hanım. "Ama ne derler, 'Kız evlendirmek su dökmek gibidir.' Bu aşamada, benim yapabileceğim ne var?"

"Ben bir şeyler düşündüm." dedi Baoyu, beklenmedik bir şekilde. "Dün akşam aklıma geldi. Her şeyi büyükanneme anlatırsak, Ying'i getirip tekrar Nergis Adası'na yerleştirmek için izin alabiliriz. Neden olmasın? Tekrar eskisi gibi kaygısız bir yaşam sürebilir, yine beraber oluruz. Bay Sun da öfkesini yanına alıp cehenneme gidebilir! Eğer onu geri almaya kalkışırsa, izin vermeyiz. Yüz kere de gelse, vazgeçmeyiz. Büyükannemin emri olduğunu söyleriz, hiçbir şey yapamaz. Çok şahane bir plan değil mi?"

"Sevgili çocuğum!" dedi Wang Hanım, sesinde hem şaşkınlık hem de anneye özgü endişe vardı. "Yine aptalca fikirlere başladın! Nasıl bu kadar saf olabiliyorsun? Önünde sonunda her kızın evden ayrılması gerektiğini ve evlenen bir kızın aile işlerine karışılmayacağını bilmiyor musun? Kendi geleceğini kendisi belirleyecek. Eğer kader ona güldüyse ne âlâ ama bununla yaşamayı öğrenmek zorunda. Ne derler bilirsin:

Gün ağarırken horoz öter,

Bütün tavuklar itaat eder.

Köpeğin karısının yoktur seçeneği,

Hayatı için yapar gereğini.

"Bütün kızlar ablan gibi Saray'a çağrılacak değiller ya? Ayrıca Ying henüz tecrübesiz bir eş, kocası da çok genç. Mizaçları çok farklı. Bu aşamada iyi geçinememeleri beklenecek bir şeydir. Zaman verilirse, birbirlerini anlamayı öğrendiklerinde ve bir aile olduklarında, her şey düzelir. Bundan eminim. Sakın büyükannene tek kelime bile etme! Söylediğini öğrenirsem, çok kızarım. Şimdi git, saçmalıklarını yeterince dinledim."

Annesinin kararlı olduğunu anlayıp, bir süre daha sessizce oturdu, sonra umutsuzca odadan çıktı. Hayal kırıklığı içinde Bahçe'ye geri döndü ve doğru Bambu Evi'ne gitti. Kapıdan girer girmez, bir çığlık atıp ağlamaya başladı.

Yıkanıp saçını tarama işini henüz bitiren Daiyu, Baoyu'nün hâlini görünce hayretler içinde kaldı ve sorular sormaya başladı.

"Ne oldu? Neye üzüldün?"

Baoyu, masanın üzerine kapanıp, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu;

sorulara cevap veremeyecek kadar perişandı. Daiyu oturduğu yerden bir süre onu inceledi, sonra tekrar sordu.

"Bari suçlu ben miyim, onu söyle..."

"Hayır! Öyle bir şey değil!" dedi Baoyu sonunda, çaresizlikle elini sallayarak.

"O zaman niye ağlıyorsun?"

"Hepimiz bir an önce ölsek ne iyi olur! Hayatın hiç tadı kalmadı!"

"Ne diyorsun sen? Delirdin mi?" dedi Daiyu, şaşkınlık içinde.

"Deli falan değilim. Açıklayınca sen de aynı şeyi hissedeceksin. Ying buradayken, hâlini gördün, anlattıklarını duydun, değil mi? Neden kızlar büyür büyümez evlendirilip acı çekmek zorunda kalıyorlar? Hepimizin beraber olduğu, Begonya Kulübü'nü kurduğumuz, birbirimizi partilere davet ettiğimiz, şiir yarışmaları yaptığımız o mutlu günleri düşünüyorum da sanki hiç yapılacak şahane işlerin sonu gelmeyecek gibiydi. Ya şimdi? Baochai taşındı gitti, artık Xiangling de gelemez demektir, Ying gitti, grubumuz dağıldı, her şey bozuldu! Büyükannemi işin içine katıp, Ying'i kurtarma planı yapmıştım ama anneme anlatınca, saf ve aptal olduğumu söyledi, beni ciddiye almadı. Ben de onunla tartışmaya yeltenmeyip bu fikirden vazgeçtim. Etrafına bir baksana, Bahçe kısacık bir zamanda ne kadar değişti. Gelecek birkaç yıl içinde ne hâle geleceğini düşünmesi bile dayanılmaz. Ne demek istediğimi ve neden üzüldüğümü şimdi anladın mı?"

Daiyu onu dinlerken, yavaş yavaş başını önüne eğmiş ve sedire geçmişti. Hiçbir şey söylemedi, sadece içini çekip duvara dönerek dertop oldu.

Zijuan, çay getirdiğinde onları bu hâlde buldu. Neler olduğunu anlamaya çalışırken Xiren geldi.

"Demek buradasın!" dedi odaya girince. "Büyük hanımefendinin evinde bekleniyorsun, Efendi Bao. Seni burada bulacağımı biliyordum."

Xiren'in sesini tanıyan Daiyu biraz doğruldu ve oturmasını işaret etti. Baoyu, Daiyu'nün gözlerinin kızardığını fark etti.

"Kendimi biraz kaptırmışım, kuzen." dedi. "Lütfen sen kendini üzme. Senin tek yapman gereken, kendine iyi bakmak ve iyileşmek. Çok ciddiyim. Şimdi dinlen. Beni bekliyorlarmış. Geri gelirim."

Böyle söyleyip gitti.

"Size ne oldu öyle?" diye sordu Xiren.

"Ah, Bayan Ying'e üzülmüş." dedi Daiyu. "Ben iyiyim. Gözlerim kaşınıyordu, ovuşturdum o kadar."

Xiren hiçbir şey demeden Baoyu'nün arkasından koştu ama büyükannesinin evine doğru yöneldiğini görünce kendi yoluna gitti. Büyükannesinin öğlen şekerlemesi yaptığını öğrenen Baoyu Kızıl Neşe Avlusu'na geri dönmek zorunda kaldı ve o da uyudu. Öğleden sonra canı sıkkın bir şekilde uyandı. Eline bir kitap aldı. Xiren, çalışmalarına devam etsin diye ona çay getirdi. Baoyu'nün tesadüfen eline aldığı kitap eski zamanların şarkı antolojisiydi. Sayfalarını karıştırırken Cao Cao'nun[1] dizelerine rastladı.

İçki iç ve şarkı söyle benimle,

Hayat geçip gidiyor süratle.

Onca gün ömürden eksildi,

Sanki sabah çiyiydi...

Kafasını dağıtacağına kederini daha da artırdı bu dörtlük. Onu bırakıp başka bir kitap aldı. Bu seferki Jin Hanedanlığı'ndan bazı düzyazı seçkileriydi. Bir iki sayfa okuduktan sonra onu da kapattı. Xiren çayla geldiğinde, onu başını eline dayamış, şaşkın ve ilgisiz bir şekilde otururken buldu.

"Neden bu kadar çabuk vazgeçtin?" diye sordu.

Baoyu cevap vermeden çayından bir yudum alıp, mekanik bir şekilde fincanı bıraktı. Xiren akıl erdiremeyip orada dikilerek sessizce Baoyu'ye baktı. Baoyu birden ayağa fırladı ve alaycı bir şekilde mırıldanmaya başladı.

---

1) Doğu Han Hanedanlığı'nın son yıllarında büyük güç kazanan bir Çinli savaş ağası, devlet adamı ve şairdir. Acımasızlığı ve bilgeliğiyle tarihe geçmiştir. (ç.n.)

"Dünyevi biçimin ötesinde..."

Xiren, gülmek istedi ama ne demek istediğini sormaya korktu.

"Okumak istemiyorsan, biraz Bahçe'de yürüsene?" diye öneride bulundu. "Burada böyle oturarak kendini yiyip bitirmenin anlamı yok."

Baoyu bir şeyler mırıldandı ve dalgın dalgın odadan çıktı. İçe İşleyen Koku Kameriyesi'ne geldi, gölün üstüne baktı. Etrafında bakımsızlık ve ıssızlıktan başka bir şey yoktu. Yürümeye devam edip Alpinia Parkı'na geldi. Bitkiler eskisi gibi gür olsa da her yer kilitliydi. İlerleyip Kokulu Lotus Köşkü'nü geçince, gözüne bir şey takıldı. Suyun karşısında, Madımak Kıyısı'nda taş parmaklıklara dayanmış küçük bir grup gördü, aşağıda da hizmetçiler çömelmiş bir şey arıyorlardı. Bir kayalığın arkasına saklanıp konuşmalarını dinledi.

"Bakalım yeme gelecek mi?" dedi kızlardan biri. Li Wen'e benziyordu.

Sonra bir gülme sesi geldi.

"İşte! Gitti! Isırmayacağını söylemiştim, gördünüz mü?" Bu kesinlikle Tanchun'dü.

"Böyle kıpırdayıp durursan gelmez tabii, Wen!"

"Bak, gidiyor!"

Son iki ses Li Wen'in kardeşi Qi ve Xing Hanım'ın yeğeni Xiuyan'indi.

Bu çok cezbedici bir fırsattı. Yerden bir taş alıp, suya, dört kızın tam önüne attı. Bir şapırtı oldu ve kızlar çığlık çığlığa yerlerinden sıçradılar.

"Ne o... Bizi kim korkutmaya çalışıyor?"

Baoyu gülerek saklandığı yerden çıktı.

"Demek eğleniyorsunuz? Bana neden haber vermediniz?" dedi.

"Tabii ya! Biliyordum! Başka kim olabilirdi? Seni azarlayarak nefes tüketmeyeceğim, bunu telafi etmek için hemen bize balık yakala. Tam oltaya gelmişti, korkutup kaçırdın."

"Olmaz!" dedi Baoyu sırıtarak. "Siz beni dışarıda bırakıp eğleniyorsunuz, asıl ben size ceza vereceğim."

Herkes güldü.

"Haydi, hepimiz balık tutarak şans oyunu oynayalım." diye öneride bulundu Baoyu. "Çok basit. Kim tutabilirse bu yıl şanslı olacak demektir. Tutamayanın da şansı kötü olacak. Kim başlıyor?"

Tanchun oltayı Li Wen'e verdi ama o reddetti.

"Peki." dedi Tanchun. "Görünüşe göre ben başlayacağım." Sonra Baoyu'ye döndü. "Eğer yine korkutup kaçırırsan, fena olur bak!"

"O zaman sizi korkutmak istemiştim. Bir daha yapmam, söz." dedi Baoyu.

Tanchun oltayı attı ve birkaç saniye içinde küçücük bir balık kancayı yutup aşağıya doğru yüzdü. Tanchun oltayı çekip debelenen balığı çıkardı. Daishu onu yerde yakaladı ve iki eliyle içi su dolu toprak kaba koydu. Sonra Tanchun oltayı Wen'e verdi. Suya fırlatan Wen bir hareket hissedince oltayı heyecanla çekti ama hiçbir şey yoktu. Tekrar attı, uzun bir süre bekledikten sonra yine bir gerilme oldu, bir kere daha yanlış alarmdı. Kancayı inceleyince büküldüğünü gördü.

"Neden yakalayamadığım belli oldu!" dedi gülerek. Sonra Suyun'den düzeltmesini istedi, yeniden yem takıp olta mantarını sabitledi. Bu sefer birkaç dakika sonra mantar suya battı, oltayı büyük bir kararlılıkla çekince, beş santim boyunda bir gümüş sazan vardı ucunda. Sevinçle Baoyu'ye döndü.

"Sıra sende, Kuzen Baoyu." dedi gülerek.

"Önce Qi ve Xiuyan." dedi Baoyu ısrarla.

Xiuyan sesini çıkarmadı ama Li Qi itiraz etti.

"Yo, önce sen, Kuzen Bao."

O konuşurken suyun üzerinde kabarcıklar belirdi.

"Haydi!" diye bağırdı Tanchun. "Birbirinize ikram etmeyi bırakın! Bak, balıklar senin tarafına geldi, Qi. Çabuk ol!"

Li Qi kıkırdayarak oltayı aldı. Daha atar atmaz yakaladı. Xiuyan

de aynı şeyi yaptı, oltayı Tanchun'e verdi. O da Baoyu'ye uzattı.

"Ben de Jiang Taigong'un[1] izinden gideceğim." dedi Baoyu.

Dümdüzdü kancası,

Yemi de tek bir tahıl:

Balık kendi rızasıyla,

Gelirdi oltasına.

Taş merdivenlerden yavaş yavaş inip gölün kıyısında oturdu. Ne yazık ki gölgesi balıkları korkuttu, gölün uzak bir tarafına kaçıştılar. Bütün çabalarına rağmen en ufak bir kıpırtı olmadan uzun zaman geçti. Bir kere bir balık yaklaşmaya yeltenip suda kabarcıklar çıkardığında, Baoyu oltayı çekip onu korkuttu.

"Tüh ya!" diyerek içini çekti. "Faydası yok. Benim sorunum aşırı sabırsız olmak. Balıklar da kalın kafalılar. Birbirimize hiç uymuyoruz. Bu gidişle hiçbir şey tutamayacağım. Haydi, cesur balıklarım, yardımıma koşun, kendinizi yakalatın!"

Dört kız bir kahkaha kopardı.

Sonra daha kimse bir şey demeye fırsat bulamadan, olta hareketlendi. Nihayet bir ısırık geldi! Baoyu oltayı o kadar sert bir şekilde çekti ki bir kayaya çarpıp kırıldı. İpi koptu ve kanca ucunda her ne vardıysa onunla beraber suya battı. Bu son ustalık darbesi seyircileri kahkahadan kırdı, geçirdi.

"Bu kadar sakarını hiç görmemiştim!" diye seslendi Tanchun.

O sırada Sheyue, büyük bir heyecan içinde, koşarak geldi.

"Efendi Bao, büyük hanımefendi uyandı, seni hemen görmek istiyor." dedi.

Beşi şaşkın şaşkın birbirlerine baktı.

"Neden peki?" diye sordu Tanchun.

"Bilmiyorum." dedi Sheyue. "Duyabildiğim kadarıyla bir skan-

---

1) Jiang Ziya olarak da bilinen Çinli devlet adamı ve stratejisttir. Alışılmadık bir yöntemle balık tutuşuyla tanınmıştır. Yem kullanmadığı oltasının kancası da düzdür ve "Ey balık, artık yaşamak istemiyorsan gelip kancayı kendin yut." diyerek balık tutar. (ç.n.)

dal olmuş, Efendi Baoyu'yle onun hakkına konuşacaklar. Bayan Lian'e de soracakları varmış, onu da çağırdılar."

Baoyu bir an için donup kaldı.

"Acaba bu sefer hangi zavallı hizmetçi azar işitecek?" dedi sonunda.

"Ne olduğunu hiç anlamadım." dedi Tanchun. "Bao, sen git en iyisi, bilgi alır almaz, Sheyue ile bize de haber gönder."

Kızlar kendi yollarına gittiler; Baoyu de Büyükanne Jia'nın dairesine doğru yola koyuldu. Büyükannesinin hiçbir şey olmamış gibi annesiyle kâğıt oynadığını görünce rahat bir nefes aldı. Anlaşılan korktuğu gibi bir şey yoktu.

Büyükanne Jia geldiğini görünce "Baocığım, hatırlıyor musun, geçen yıl çok hasta olduğunda, o deliye benzer keşişle aksak Taocu gelip tam vaktinde seni tedavi etmişlerdi. İlk olarak ne hissetmiştin?" dedi.

Baoyu bir süre düşündü.

"Nasıl başladığını hatırlıyorum. Odamda duruyordum, birden sanki arkamdan biri gelip enseme sopayla vurmuş gibi oldu. O kadar acıdı ki gözlerim zonkladı, her yer zifirî karanlığa gömüldü. Odada tek görebildiğim, ellerinde sopaları ve kılıçlarıyla, kocaman dişli, yeşil suratlı bir grup şeytandı. Sedire yattım, sonra sanki kafamın etrafı bir bantla sıkı sıkı sarılmış gibi hissettim. Acı o kadar dayanılmazdı ki kendimden geçmişim. Tekrar kendime geldiğimde, dışarıdaki odadan yatağıma altın rengi bir ışık vuruyordu. Şeytanlar kaçıp gittiler. Işıktan korkmuşlardı sanki. Başımın ağrısı geçti, zihnim açıldı."

"Görüyor musun? Aynen böyle!" dedi Büyükanne Jia, Wang Hanım'a.

O konuşurken Xifeng içeri girdi, önce büyükanneyi, sonra Wang Hanım'ı selamladı.

"Beni çağırmışsın, büyükanne? Ne oldu?" diye sordu.

"Söylesene, geçen yıl geçirdiğin o korkunç nöbeti hatırlıyor musun?" dedi yaşlı kadın.

Xifeng güldü.

"Çok net değil. Tek hatırladığım ele geçirilmiş gibi olduğumdu. Biri beni yönetiyor, kafamı korkunç arzularla dolduruyordu. Etraftaki herkesi öldürmek istiyordum. Çok bitkin olmama rağmen durmak bilmiyordum."

"Sonra?" diye sordu Büyükanne Jia. "Ne zaman iyileştin?"

"Nereden geldiğini anlayamadığım bir ses konuşmaya başladı." dedi Xifeng. "Ama ne söylediğini hatırlamıyorum."

"İşte!" diye bağırdı yaşlı kadın. "Yine onun işi! Ah! Kriz sırasında onların hissettikleri de duyduklarımızın aynısı! Yaşlı cadı nasıl bu kadar kötü olabiliyor? Onu Baoyu'nün vaftiz annesi olarak seçtiğimize inanamıyorum! O mübarek insanlar tam zamanında gelmeselerdi, ölebilirdi. Hâlâ onlara bunun karşılığını ödemedik..."

"Büyükanne!" dedi Xifeng. "Peki şimdi bunlar nereden aklına geldi?"

"Halana sor." diye cevap verdi Büyükanne Jia. "Ben yeterince konuştum."

Wang Hanım hikâyeyi devraldı.

"Sör Zheng bu sabah buradayken anlattı. Galiba Baoyu'nün vaftiz annesi Rahibe Ma cadıymış ve kara büyü yapıyormuş. Foyası meydana çıkmış, polis onu tutuklayıp hapse kapatmış. Şimdiye kadar ölüme mahkûm edilmiştir herhâlde. Her şey geçen gün, Pan Sanbao diye biri onu ihbar edince başlamış. Adam, sokağın karşısındaki bir araziyi tefeciye satmaya çalışıyormuş. Fiyatı çok fazla yükseltmeye kalkınca tefeci vazgeçmiş. Bunun üzerine Pan Sanbao, sık sık tefecinin dükkânına gelip gittiğini ve oradaki kadınlarla samimi olduğunu bildiği Rahibe Ma'dan yardım istemiş. Kadın, büyü yaparak tefecinin karısını krize sokmuş, evini altüst etmiş. Kriz dehşet verici bir boyuta ulaşınca, arsızca gelip bu hastalığı iyileştirebileceğini söylemiş. Birkaç tane kâğıt muska, ruh parası ve benzer şeyler yaktıktan sonra kadın iyileşmiş ve cadı kadın kendi büyüsünü bozduğu için bir düzine tael gümüş istemiş!

"Ama Kutsal Buda'nın gözünden hiçbir şey kaçmaz! Yakalanması an meselesiymiş. Aynı gün tefecinin evinden aceleyle kaçarken ipek bir kese düşürmüş. Tefeci alıp içine bakmış, bir sürü kâğıt insan tasviri ve dört tane keskin kokulu hap bulmuş. Şüpheye kapılmış ve yaşlı kadın kesesini almaya gelince onu yakalayıp üstünü aramış. Üzerinde sakladığı bir kutuda, ikisi de çırılçıplak bir erkek, bir kadın şeklinde fildişi şeytan heykelcikleri ve yedi tane kırmızı nakış iğnesi bulmuş.

"Doğru polis karakoluna götürülmüş ve orada sorgulanınca, bazı seçkin ve zengin ailelerin kızları ve genç hanımlarıyla yakın ilişkisi olduğu ortaya çıkmış. Durum yüksek otoritelere bildirilmiş ve evinde bir araştırma yapılmış. Kilden şeytanlar ve uyuşturucu kokular bulunmuş. Ayrıca sedirin arkasındaki gizli bir bölmede Yedi Yıldız Lambası ve altına yayılmış, bazılarının başında bant, bazılarının göğüslerinde çivi ya da boyunlarında kilit olan çeşit çeşit saman kukla varmış. Bir dolabı da kâğıttan tasvirler, ona iş yaptıran ailelerin ve aldığı gümüşlerin listesinin yazılı olduğu hesap defterleriyle doluymuş. Yağ ve tütsü için kim bilir ne kadar para almıştır."

"Bizim başımıza gelenler onun işi demek!" diye bağırdı Xifeng. "Şimdi hatırlıyorum. Biz iyileştikten sonra, yaşlı cadı birkaç kere katkı parası istemek için Odalık Zhao'yu ziyarete gelmişti; beni görünce sanki dehşete kapılmış gibiydi, rengi sararmış, gözlerinde pis bir bakış peydahlanmıştı. O zaman ne olduğunu merak etmiştim ama sorun çıkarmasını gerektirecek bir neden görmedim. Sen şimdi söyleyince, her şey daha iyi anlaşılıyor. Benim sorumluluklarım yüzünden çok düşman kazanıyorum; bazıları şu veya bu şekilde intikamını almaya çalışıyor. Ama Baoyu'ye kim kin besler ki? Tam bir kötü niyetlilik bu!"

"Ya da kıskançlık!" dedi Büyükanne Jia. "Çünkü ben Huan'a, Baoyu'ye olduğum kadar düşkün değilim. Belki bu yüzden ikinize de zarar vermek istedi."

"Neyse." dedi Wang Hanım. "Yaşlı kadın hapse girdiğine göre, bize şahitlik etmesi için çağıramayacağız, dolayısıyla onun kanıtı olmadan da Odalık Zhao'ya itiraf ettiremeyiz. Ayrıca ailemizi böyle bir skandala karıştıramayız. Uygun bir zamanını bekleyelim. Önünde sonunda kendisini ele verir."

"Çok haklısın." dedi Büyükanne Jia. "Bu gibi durumlarda, kesin delil olmadan bir şey kanıtlamak imkânsızdır. Her şeyi gören Buda ve Bodhisattvalarına, iki yavrumuzu zarar görmekten korudukları için şükran duymalıyız. İşte! Her şey bitti! Feng, lütfen geçmişi unut ve bu konuyu bir daha açma. Halanla ikiniz kalıp benimle yemek yiyin." Sonra Yuanyang ve Hupo'ya döndü. "Yemek servisi için hazırız." dedi.

Yaşlı kadının iğneleyici sözleri Xifeng'ın dikkatinden kaçmadı.

"Demek şimdi de ben seni endişelendiriyorum, öyle mi?" dedi.

Wang Hanım güldü. Bu arada refakatçi kadınlar kapıda bekliyorlardı. Xifeng küçük hizmetçilere Wang Hanım'la beraber yemeğe kalacaklarını, servise başlayabileceklerini söyledi. O konuşurken Yuchuan, Wang Hanım'a Sör Zheng'dan mesaj getirdi. Bir şey kaybetmişti, yemekten sonra gelip bulmasına yardım etmesini istiyordu.

"Şimdi gitsen iyi olur." dedi Büyükanne Jia. "Kim bilir belki de önemli bir şeydir."

"Peki, anne."

Yerine Xifeng'ı bırakıp kendi dairesine gitti. Kısa bir aramadan sonra kayıp şey bulundu.

"Yingchun geri döndü mü?" diye sordu Jia Zheng. "Sunlarla arası nasılmış?"

"Zavallı çocukcağız, burada kaldığı süre boyunca ağlayıp durdu." dedi Wang Hanım. "Kocasının tam bir canavar olduğunu söylüyor."

Wang Hanım, Yingchun'ün hüzünlü hikâyesini anlatırken Jia Zheng içini çekti.

"Hiç uygun olmadıklarını biliyordum zaten." dedi. "Ama ne yapabilirdim ki? Ağabeyim ısrarla bildiğini okudu. Kızın sıkıntı çekmesi çok yazık!"

"Unutma ki daha yeni evliler." dedi Wang Hanım. "Zamanla her şeyin düzeleceğini umut edelim."

Sonra birden güldü.

"Neye gülüyorsun?" diye sordu Jia Zheng.

"Baoyu'nün saçmalıkları aklıma geldi. Bu sabah ilk iş, Yingchun hakkında konuşmak için bana geldi."

"Ya? Ne dedi?"

Wang Hanım, Baoyu'yle konuşmalarını ve "parlak planı"nı komik bir şekilde anlattı. Jia Zheng elinde olmadan güldü.

"Baoyu demişken aklıma geldi." dedi daha ciddi bir tonda. "Bütün zamanını boş boş gezerek geçiriyor, buna bir çözüm bulmak gerek. İnsanın kızı olduğunda, tabii bazı hayal kırıklıkları yaşasa da uzun vadede evlenip evden ayrılıyor. Oğlun olduğunda durum tamamen farklı. Başarılı olamazsa ailenin bütün geçmişi tehlikeye giriyor."

"Geçen gün bir arkadaşım bir öğretmen tavsiye etti, çok okuyan bir âlimmiş, prensip sahibi biriymiş, üstelik bizim gibi güneyliymiş. Ama sonra güneylilerin, başkentteki, edepsizlik eden ve hiç çalışmadan işini yürütebilen çocuklar için fazla müsamahakâr olduklarını düşündüm. Öncelikle kendilerini beğenmişler, eğer öğretmenleri üstlerine düşerse ve hadlerini bildirmezse, herkes için vakit kaybı olur."

"Bu yüzden, ailemizde dışarından bir öğretmen tutmak hiç âdet olmadı ve her zaman sülaleden yaşlı, tabii biraz da kültürlü birini okulun başına getirdik. Şimdiki okul müdürü Dairu vasat bir âlim olabilir ama kesinlikle etkili bir disiplinci ve işi iyi yürütüyor. Baoyu'nün şu anki aylaklığı hiç hoş bir şey değil. Bence onun için en iyi çözüm aile okulunda çalışmalarına devam etmesi."

"Sana tamamen katılıyorum." dedi Wang Hanım. "Sen en son göreve gittiğinden beri sürekli hastaydı; şu ya da bu nedenden dolayı çalışmalarında çok geri kaldı. Bence okula gitmek ona iyi gelir."

Jia Zheng başını salladı ve bir süre daha sohbete devam ettiler.

Ertesi sabah, Baoyu kalktı, yıkanıp tarandı. Hazırlıklarını tamamlayınca, bir grup hizmetkâr delikanlı, ona bir mesajla geldi.

"Sör Zheng, Efendi Bao'yı görmek istiyor."

Derhâl üzerine çekidüzen verip doğru babasının çalışma odasına gitti. Sabah saygılarını sunup esas duruşta bekledi.

"Söyle bakalım." dedi Jia Zheng. "Çalışma olarak son günlerde neler yapıyorsun? Biraz kaligrafi, başka bir şey yok. Değersiz karalamalar başyapıtı! Seni gözlemledim. Aylaklığın gitgide güçleniyor. Her gün yeni bir hastalığını duyuyorum, yoksa zekice kaytarma bahanesi mi demeliyim? Tamamen iyileştiğini görüyorum."

"Bir şey daha var. Zamanının büyük bir kısmını Bahçe'de kuzenlerinle tembellik ederek geçirdiğini biliyorum; hatta hizmetçiler bile çocukça antikalıklarına dâhil oluyorlar. Artık büyüyüp kendine saygı duyma zamanın gelmedi mi? Yazdığın şiirlerin kimseyi etkilemeyeceğini anlaman lazım. İmtihan müfettişlerinin ilgilendikleri tek şey, iyi yazılmış bir kompozisyon. Bu doğrultuda kendini geliştirmek için hiçbir şey yapmadın."

"Şimdi söyleyeceklerimi iyi dinle. Bugünden itibaren bütün şiirlerini ve beyitlerini unutmanı istiyorum. Yalnızca sekiz ayaklı denemeler üzerinde yoğunlaşacaksın. Sana bir yıl süre veriyorum. Bu süre sonunda, hâlâ şimdiki durumunda olursan, her şeyden vazgeçebilirsin, ben de senin gibi bir yaratığa oğlum olarak sahip olma konusunu tekrar düşüneceğim."

Sonra Li Gui'yi çağırttı.

"Yarın sabah ilk iş, Mingyan Baoyu'yü ve gerekli kitaplarını alıp bana getirecek. Ben onu okula kendim götüreceğim." dedi. Sonra Baoyu'ye döndü; "Haydi, git artık!" diye gürledi. "Yarın sabah erkenden bekliyorum."

Baoyu, Kızıl Neşe Avlusu'na döndü, Xiren heyecan içinde onu bekliyordu. Onun çalışmalarına geri dönüş haberinin verdiği keyif, babasının yanında Baoyu'nün sesini soluğunu kesen ve hemen Büyükanne Jia'ya gidip bu işe müdahale etmesi için yalvarmaya sevk eden dehşet duygusuyla çelişiyordu.

"Bir dene, canım. Babanı kızdırma. Merak etme. Bana ihtiyacın olduğunda burada olduğumu unutma." dedi yaşlı kadın.

Geri dönüp, hizmetçilere talimat vermekten başka yapılacak bir şey yoktu.

"Şafak sökerken kaldırın beni. Babam okula götürmek için beni bekleyecek."

Xiren ve Sheyue o gece sırayla uyanık kaldılar.

Sabah Xiren, Baoyu'yü tam zamanında uyandırdı, yıkanıp taranmasına ve giyinmesine yardım etti. Küçük bir hizmetçiyi Mingyan'e gönderip, iç kapıda kitaplarla beklemesini söyledi. Baoyu'yü de sonunda babasının çalışma odasına gitmek üzere evden çıkana kadar birkaç kez uyarmak zorunda kaldı. Çalışma odasına gittiğinde, Sör Zheng'ın gelip gelmediğini sordu. Orada görevli olan bir genç, edebiyatçı arkadaşlarından birinin geldiğini ama beyefendi giyinme odasında olduğu için dışarıda beklediğini söyledi. Baoyu'nün sinirleri biraz yatıştı ve babasının dairesine doğru giderken, şans eseri kendisini almaya gelen bir hizmetkârla karşılaştı, hemen içeri girdi. Kısa bir vaazdan sonra Jia Zheng başı çekti ve baba oğul bir arabaya binip okula doğru yola çıktılar. Mingyan de kitaplarla arkalarından gitti.

Biri önceden gönderilip gelecekleri Dairu'ye bildirilmişti. O da gelmelerini bekliyordu. Yaşlı adamın onu selamlamasına fırsat vermeden, Jia Zheng içeri girip ona saygılarını sundu. Dairu, onun elinden tutup kibarca Jia Hanımefendi'nin nasıl olduğunu sordu. Sonra Baoyu gelip saygılarını sundu. Jia Zheng, Dairu oturana kadar ısrarla ayakta bekledi.

"Bugün buraya gelme sebebim, oğlumu bizzat kendi elimle size teslim etmek ve birkaç şey söylemek istemem. Artık çocuk değil, eğer sorumluluklarını üstlenip dünyada bir yer edinecekse, imtihanlarına çalışmaya başlamak için tam zamanı. Ne yazık ki evde bütün zamanını çocuklarla aylaklık ederek geçiriyor. Yetenek geliştirdiği tek alan olan şiirleri, özü olmayan romantik saçmalıklardan başka bir şey değil."

"Çok yakışıklı, zeki bir genç." dedi Dairu. "Neden çalışmak yerine haz peşinde koşuyor acaba? Şiir elbette güzel bir şey. İnsan onu bir tarafa bırakmamalı tabii ama meslek hayatına atıldığı zaman bunun için yeterince zamanı olacak."

"Kesinlikle!" dedi Jia Zheng. "Benim naçizane önerim, şimdilik kutsal metinlerin okunup anlaşılması için ders alması ve bolca kompozisyon yazması. Eğer en ufak bir itaatsizlik belirtisi gösterirse, onu ele almanızı ciddiyetle rica ediyorum, böylelikle sığ ve boş bir yaşamdan kurtarmış olursunuz."

Ardından ayağa kalktı ve eğilip selam verdikten sonra vedalaşıp ayrıldı. Dairu onu kapıya kadar geçirdi.

"Lütfen Jia Hanımefendi'ye saygılarımı iletin." dedi.

"İletirim." dedi Jia Zheng ve arabasına bindi.

Dairu sınıfa döndüğünde, Baoyu odanın güneybatısında, pencerenin yanında, gül ağacından bir sırada oturmuştu. İki set hâlinde eski kitaplar ve ince bir makale kitabı sağ tarafında dizili duruyordu. Mingyan'e kâğıt, mürekkep, fırça ve mürekkep taşını sıranın çekmecesine koyması söylenmişti.

"Hasta olduğunu biliyorum, Baoyu." dedi Dairu. "Umarım iyileşmişsindir."

Baoyu ayağa kalktı.

"İyileştim, teşekkür ederim, efendim." dedi.

"Artık kendini derslerine vereceğinden emin olmalıyız. Baban iyi çalışman konusunda çok ısrarlı. Ezberlediğin metinleri tekrarlayarak başla. Ders programın şöyle olacak: Sabah genel tekrar; öğlen yemeğinin ardından kaligrafi; öğleden sonra metinlerin yorumlanması. Günü örnek makaleleri okuyarak bitireceksin. Şimdilik bunlar yeter."

"Evet, efendim."

Baoyu tekrar oturunca, etrafına baktı. Jin Ronglu günlerden tanıdığı simalar gitmişler, onların yerine yeni çocuklar gelmişlerdi. Onların yabani görünüşlerine bakınca, aklına Qin Zhong geldi. Arkadaşının ölümünden beri çalışmalarında kimse ona eşlik etmemiş, hiç kimseyle duygularını paylaşmamıştı. Bir hüzün ve yalnızlık hissine kapıldı, kitaplarına bakarak sessizce oturdu.

Çok geçmeden Dairu gelip, bugün ilk günü olduğundan erken çıkabileceğini söyledi.

"Yarın seninle bir metni inceleyeceğiz." dedi. "Zekânın hakkını vermek için bir iki metni yorumlamanı istiyorum. Bu, bugüne kadar neler çalıştığını ve hangi standarda ulaştığını görmem için bir fikir verecek bana."

Baoyu'nün kalbi güm güm atmaya başlamıştı bile. Ertesi gün ne korkular yaşadığı gelecek bölümde.

82. BÖLÜM

Yaşlı bir öğretmen, iflah olmaz öğrencisine ahlak felsefesi aşılamaya çalışır.

Bambu Kraliçesi hasta yatağında kâbus görür.

Okuldan eve dönen Baoyu büyükannesine uğradı.

"Bravo!" diye bağırdı Büyükanne Jia. "Demek benim yaramaz sıpamı dizginlediler! Gel bakalım, eminim baban seni görmek istiyordur. Sonra da dinlendirici, güzel bir şeyler bul kendine."

"Tamam, büyükanne."

Baoyu babasının çalışma odasına gitti.

"Döndün mü?" dedi Jia Zheng. "Müdür bey sana çalışma programı verdi mi?"

Baoyu ders planını harfi harfine anlattı: "Sabah genel tekrar; öğlen yemeğinin ardından kaligrafi; öğleden sonra metinlerin yorumlanması. Günü örnek makaleleri okuyarak bitireceğim."

Jia Zheng başını salladı.

"Güzel." dedi. "Şimdi gidip biraz büyükannene eşlik et. Bakalım bundan sonra yeni bir sayfa açıp düzgün davranacak mısın? Eski çocukluklar bitsin artık, hı? Zamanında yat, erken kalk, düzenli olarak okula git. Anladın mı?"

Seri şekilde, "Evet, efendim!" diyen Baoyu çalışma odasından çıktı. Hemen annesini görmeye gittikten sonra çok kısa bir süre

tekrar Büyükanne Jia'ya uğradı ve çabucak çıkıp Bambu Evi'ne yöneldi.

"İşte sapasağlam geri döndüm!" diye bağırdı dış kapıdan girer girmez, ellerini çırpıp gülerek.

Hiç beklenmedik bir anda gelişi ve alkışlar eşliğindeki kahkaha patlaması, Daiyu'yü şaşırttı.

Zijuan kapı perdesini açıp onu içeri aldı. Baoyu oturdu.

"Hafızam beni yanıltıyor mu?" dedi Daiyu. "Bugün okula gitmeyecek miydin sen? Bu kadar erken mi bıraktılar?"

"Ah!" diye bağırdı Baoyu. "İnanamıyorum! Evet, babam beni sürgüne gönderdi. Ne çile! Nasıl katlanabildim, bilmiyorum! Bir daha sizi görmeyeceğimi sandım. Ama şimdi seni görünce ölüm döşeğinden kalkmış gibi hissettim. Eski bir deyiş vardır: 'Bir günlük ayrılık üç yıla bedeldir.' Ne kadar doğruymuş. Aynen öyle hissettim."

"Büyükannene ve sizinkilere uğradın mı?" diye sordu Daiyu.

"Evet, evet uğradım hepsine."

"Ya ötekiler?"

"Henüz değil."

"Şimdi gidip görmelisin."

"Ama hiçbir yere gitmek istemiyorum. Tek istediğim, burada oturup, seninle sohbet etmek. Babam, bundan sonra erken yatıp, erken kalkmamı söylüyor, yani ötekiler yarını bekleyecekler."

"Peki o zaman." dedi Daiyu. "Biraz daha kal, sonra gidip yat."

"Yorgun değilim ki." diye karşı çıktı Baoyu. "Canım sıkılıyor. Ne yapmam gerektiğini düşünmeyi bırakırsan, burada senin yanında olmak bana iyi geliyor."

Daiyu'nün yüzünden hafif bir gülümseme gelip geçti.

"Zijuan, Efendi Bao'ya bir fincan Longjing[1] çayı getirir misin?

---

1) Çincede "iyi dragon" anlamına gelen bu çay, bin yıldan fazla bir süredir Hangzhou, Zhejiang bölgesinde yetiştirilmektedir. Yeşil rengi, çiçeksi kokusu, lezzeti ve güzel görünüşü öne çıkan özellikleridir. Ünü dünyaya yayılmış olan bu çay, yüksek kalitesi ve yumuşak tadı ile geleneksel Çin çay seremonilerinin vazgeçilmezidir. (ç.n.)

Çalışmanın uygun şekilde ödüllendirilmesi gerekir." dedi. Zijuan gülümseyerek getirdiği çay yapraklarını demlemesi için küçük hizmetçilerden birine verdi.

"Çalışma deme bana!" dedi Baoyu. "Sen de onlar gibi konuşmaya başlama. Bu ahlak söylemlerine hiç dayanamıyorum. Hele de sekiz ayaklı denemeler meselesi çok gülünç. Bir işe sinsice girmenin aptalca yolundan başka bir şey değil. Tamam, bu kötü bir şey değil de nasıl 'bilge görüşlerinin sesi' oldukları iddia edilebilir? En iyileri bile, klasik sözlerin berbat bir şekilde bir araya getirilmesi; en saçma olanlar da cahillerin oradan buradan alıntı yapıp korkunç bir zırvaya dönüştürerek bir de ustalıkla övündükleri şeyler. Bunlar nasıl bilgelerin görüşleri oluyor? Ben bunlara 'Kutsal Kasıntı Palavraları' diyorum. Babam bunları çalışmam için ısrar edip duruyor; sırıtıp katlanıyorum ama bari sen söyleme."

"Biliyorum, kızların bunları okuması gerekmiyor." dedi Daiyu. "Ama ben küçükken kuzenin Yucun'la çalıştığım zamanlar, birkaç tanesini okudum; bazılarının oldukça düşünülerek ve akıllıca yazıldığını hatırlıyorum. Hatta bir iki tanesi bayağı ustacaydı, ince bir lezzeti vardı. O zamanlar beni çok aşıyordu ama yine de okumaktan zevk alırdım. Bütünüyle aşağılamak çok aptalca olur. Hem bence hayatta başarılı olmak istiyorsan, bu iyi bir yol."

Baoyu kulaklarına inanamadı. Daiyu'ye bir hâller olmuştu. Daha önce ona hiç böyle vaaz vermemişti. Onunla bir tartışmaya girmek istemediğinden, sadece hayretle homurdandı.

Bu arada dışarıdan bazı sesler geldi.

"Xiren, okuldan dönen Baoyu'yü getireyim diye beni büyük hanımefendiye gönderdi. Sonunda onu burada buldum!" Qiuwen'di konuşan.

"Dur biraz!" dedi Zijuan. "Şimdi çay yaptık. İçmesini bekle."

Sonra beraber içeri girdiler.

"Şimdi geliyordum zaten, Qiuwen. Zahmet etmeseydin." dedi Baoyu gülerek.

Qiuwen cevap vermedi.

"Çayını iç de git! Bütün gün seni ne kadar özlemişler, görmüyor musun?" diye atıldı Zijuan.

"Kapa çeneni sen, sürtük!" diye bağırdı Qiuwen tuzağa düşerek.

Herkes gülerken Baoyu kalkıp vedalaştı, Daiyu onu kapıya kadar geçirdi. Zijuan, o gidene kadar merdivenlerin başında durup arkasından baktı, sonra içeri girdi.

Baoyu, Kızıl Neşe Avlusu'na geldiğinde, Xiren iç odadan çıkıp onu karşıladı.

"Demek okul bitti?" diye sordu.

"Ah, Efendi Bao geleli saatler olmuş!" dedi Qiuwen onun yerine. "Bayan Lin'in yanındaydı."

"Ben yokken önemli bir şey oldu mu?" diye sordu Baoyu.

"Yok, pek bir şey olmadı." dedi Xiren anlamlı bir şekilde. Sadece Yuanyang'dan bir ikaz geldi. Hanımefendi onu gönderip, bu sefer beyefendinin senin çalışman konusunda çok kararlı olduğunu, herhangi birimiz seninle aylaklık edecek olursak, sonumuzun Qingwen ve Siqi gibi olacağını bildirdi." Sonra içini çekti. "Sana hizmet etmek için elimizden geleni yaptık, aldığımız karşılık bu oldu! Haksızlık!"

Çok canı sıkkın görünüyordu.

"Zavallı Xirenciğim! Sen hiç merak etme. Ben çok sıkı çalıştığım sürece, hiçbiriniz annemden en ufak bir laf duymayacaksınız. Bu akşam biraz okuyacağım, müdür bey yarın metinleri yorumlamamı istedi. Bir şeye ihtiyaç duyarsam, Sheyue ve Qiuwen ilgilenirler, sen gidip dinlen." dedi Baoyu.

"Sen yeter ki çalış, sana hizmet etmek bir zevktir." dedi Xiren.

Onun sözlerinden heyecana kapılan Baoyu alelacele yemeğini yiyip, lambasını yaktırdı ve *Dört Kitap*'tan metinler okumaya başladı. Bolca ilave açıklamaları olan ilk sayfaya bir göz atınca, yine o tanıdık bıkkınlık hissine kapıldı. Birinci kitaba göz gezdirmeye çalıştı, genel anlamıyla yeterince açık görünüyordu ama ayrıntısına girince, anlamını kavrayamadı. Yardım için kenardaki yorumlara başvurdu, açıklayıcı makaleleri okudu, gecenin geç saatlerine kadar mücadele etti.

"Şiirler daha kolay." diye düşündü. "Ama bunlara akıl erdiremedim."

Sonra arkasına yaslandı, tavana bakarak hülyalara daldı.

"Yatma vakti." dedi Xiren ciddiyetle. "Bu akşam yeterince çalıştın. Hepsini bir gecede sindiremezsin."

Baoyu duyulmayan bir şeyler geveledi. Sheyue ve Xiren yatmasına yardım ettiler, sonra kendileri de yattılar.

Gece boyu yatağında bir o yana, bir bu yana dönüp durduğunu duydular.

"Hâlâ uyanık mısın?" diye sordu Xiren. "Zihnini yorup durma, güzelce uyu. Yarın yine çalışabilirsin."

"Biliyorum." dedi Baoyu. "Ama bir türlü uyuyamıyorum. Gelip üzerimdeki örtülerden birini alır mısın?"

"Hava soğuk. Dursun."

"Sıcak bastı." dedi ve en üstteki battaniyeyi tekmeleyerek attı.

Xiren tekrar örtmek için kalktı hemen ve elini alnına koyunca hafif ateşi olduğunu anladı.

"Hareket etme." dedi tatlı tatlı. "Ateşin var."

"Biliyorum."

"Ne oldu?"

"Yok bir şey. Sadece gerginim, hepsi bu. Lütfen büyütme. Babam öğrenirse, okuldan kaytarmak için bahane uydurduğumu söyler. Biraz fazla bir tesadüf! Yarın daha iyi olurum, okula gidince geçer."

Ona acıyan Xiren pes etti.

"Yanında uyuyacağım." dedi.

Biraz sırtına masaj yaptı ve kısa süre içinde ikisi de uyudu. Ertesi sabah uyandıklarında güneş tepeye yükselmişti bile.

"Olamaz!" diye bağırdı Baoyu. "Geç kaldım!"

Çabucak yıkanıp tarandı, sabah görevlerini yerine getirdi ve okul yoluna koyuldu.

Müdür beyin sert ifadesi hayra alamet değildi.

"Çok geç kaldın, delikanlı, çok geç! Ne demek oluyor bu? Eğer daha ikinci gün böyle davranabileceğini düşünüyorsan, babanın sana kızıp, işe yaramaz demesine hiç şaşmamak lazım."

Baoyu, önceki gece ateşlendiğini söyledi ve sırasına oturup çalışmaya başladı.

Akşamüzeri Dairu onu çağırdı.

"Baoyu, gel bakalım buraya! Bu metni yorumla."

Baoyu kalktı. Metne bakıp bildiği bir bölüm olduğunu görünce rahat bir nefes aldı. *Konuşmalar*, IX. Bölüm, XXII. maddeydi: *Maxima Debetur Puero Reverentia* (Çocuğa En Büyük Saygı Gösterilmelidir.)

"Ne şans! Şükür ki *Büyük Bilgi* ya da *Orta Yol Doktrini* çıkmadı." diye düşündü. "Nasıl başlamamı istersiniz, efendim?" diye sordu.

"Metni ve yorumları kendi kelimelerinle dikkatlice açıkla."

Baoyu önce orijinal metni, belirlenen kurallara göre tekdüze bir ritimle okudu, sonra açıklamaya başladı.

"Bu sayfada bilge gençleri yüreklendiriyor, zaman varken sıkı çalışmaya teşvik ediyor, sonunda..."

Baoyu başını kaldırıp Dairu'ye baktı. Müdür, arkasından neyin geleceğini anlayıp mahcubiyetini gizlemek için gülümsüyordu.

"Haydi, çocuğum. Neden durdun? Yasaklı ifadeler kullanmaktan korkuyor musun? Unutma, kutsal metinlerin yorumlanması normal yasak kurallarından muaftır. Devam et. Sonunda ne?"

"Sonunda hiçbir şey elde etmemiş yaşlılar olmasınlar diye. Önce gençleri yüreklendirmek için 'saygı gösterin' diyor, sonra kimsenin saygı göstermeyeceği yaşlılar olmamaları için onları uyarıyor."

Tekrar beklentiyle müdürün yüzüne baktı.

"Aşağı yukarı öyle. Şimdi bütün metni yorumla."

"Bilge diyor ki: İnsanlar gençken, akılları ve yetenekleri müthiştir. Ama bir başkasının hayattaki en son durumunu kesin ola-

rak nasıl tahmin edelim? Eğer birisi günlerini amaçsızca boşa geçirip kırk, elli yaşına geldiğinde başarısız ve sönük olursa, o zaman gençlik vaatlerinin boş çıktığı söylenebilir. Bu yüzden insanların saygılarını da kaybeder."

Öğretmeni gülümsedi.

"Şimdi anlamını özetleyince açıklığa kavuştu." dedi. "Ama biraz çocukça ifade ettin. Buradaki 'başarı' dünyevi anlamda bir şey değil, daha ziyade ahlaki ve zihnî manada bireysel bir başarıyı kastediyor. Yani resmî memuriyet seviyesiyle bir ilgisi yok. Tam tersine eskilerin pek çok büyük bilgesi elini eteğini dünyadan çekmiştir ama yine de onlara büyük bir saygı duyarız, değil mi?"

"Son cümleyi yanlış yorumladın. Buradaki saygı değil, insanların, gençken ona gösterdikleri geçici takdirle çelişen, bağdaşmaz muhakemeleri kastediliyor. Metnin doğru açıklamasındaki vurgu burada. Anlayabildin mi?"

"Evet, efendim."

"İyi. Bir tane daha."

Dairu birkaç sayfa geri gitti ve bir paragrafı işaret etti. Yine *Konuşmalar*'dandı. Bu sefer IX. Bölüm, XVIII. maddeydi: *Ego nondum vidi qui amet Virtutem sicut amat Pulchram Spedem* (Güzelliği Sevdiği Kadar İyiliği de Seven Hiç Kimse Görmedim.)

Baoyu tehlikenin kokusunu aldı ve en samimi gülümsemesiyle itiraz etti.

"Sanırım söyleyecek bir şey yok, efendim." dedi.

"Saçma! İmtihanda bu soru olarak karşına çıksa, böyle mi cevaplayacaksın?"

Baoyu istemeden de olsa harekete geçti.

"Bilge, erkeklerin erdem peşinde olmadıklarını, bedensel güzelliği, ilk görüşte diz çöküp taptıklarını söylüyor. Bu ilgisizliğin nedeni, erdemin gerçekliğine karşı kör olmaları. Aslında erdem insanın doğasında var ama insanlar ona özlem duymuyorlar. Güzelliğe gelince, o da sonradan yapılan değil, doğuştan gelen bir şey olduğu hâlde, herkes onu seviyor; bu insani bir arzu ama erdem doğanın kanunu. İnsanlar doğanın kanununu arzular ka-

dar sevmiyorlar. Kanun erkeklerin arzusuyla nasıl rekabet edebilir ki? Konfüçyüs, hem dünyanın durumuna hayıflanıyor hem de kalbin değişmesini umuyor. Erdemi sevenler olsa bile, bu sevginin çok sığ ve kısa süren bir şey olduğunun farkında. Keşke insanlar güzelliğe duydukları düşkünlüğü erdeme de duysalardı, ne güzel olurdu..."

"Teşekkürler, bu fena değil." dedi Dairu. "Sana bir sorum olacak. Madem Konfüçyüs'ün sözlerini bu kadar iyi anlıyorsun, neden bu iki ilkeyi ihlal ediyorsun? Ben aile dışından biriyim ama babanın açıklamasına gerek duymadan ahlaki eksiklerini görebiliyorum. İnsan, sürekli olarak kendi kendisini geliştirmeden bir insan olmayı umamaz. Şu anda umut vadeden bir gençsin, yani yorumunda dediğin gibi müthiş çağındasın. Bu vaadi gerçekleştirmen tamamen kendi çabalarına bağlı. Erdemli bir insan mı olacaksın, yoksa insanların artık saygı duymadıkları biri mi?"

"Daha önce çalıştığın klasikleri tekrar gözden geçirmen için sana bir ay veriyorum, bir ay da sekiz ayaklı deneme örneklerini okumak için. İkinci ayın sonunda, hakkında yazacağın ilk temanı vereceğim. Eğer bir gevşeme belirtisi görürsem, sakın müsamahakâr olmamı bekleme. Ne derler bilirsin: 'Mükemmellik, sürekli çabayla olur, zahmetsiz rahatlık mahvı getirir.' Söylediklerimi sakın unutma!"

"Evet, efendim."

Şimdilik Baoyu'yü günlük çalışmalarıyla baş başa bırakıyoruz.

Baoyu okuldayken, sessizliğe gömülen Kızıl Neşe Avlusu'nda günler yavaş ve olaysız geçiyordu. Xiren dikiş nakış işlerine bile zaman bulabildi. Bir gün betel cevizlerini koymak için diktiği torbanın nakışlarını tamamlamak üzere oturunca, Baoyu'nün okula başlamasıyla hayatlarında meydana gelen değişimi düşündü. Bütün gün evde olmayınca, hizmetçiler için hayat ne kadar da kolaydı! Daha önce bu olsaydı, Qingwen'in öyle kötü bir sonu olmazdı. Zavallı kızcağız! İçini çekti Xiren çünkü kapandaki tavşan tilkinin yüreğini hoplatır. Qingwen için duyduğu üzüntüden kendi geleceğini düşünmeye geçti. Ne olacaktı ona? Baoyu'nün odalığı olarak nasıl bir hayat sürecekti? Baoyu'nün kendisi sorun değildi. Onunla başa çıkmayı başarıyordu. Ama ya Bayan Lian

ya da Bay Pan'in yeni karısı gibi biriyle evlenirse? İkinci Erjie ya da Xiangling olmak mı vardı kaderinde? Büyük hanımefendi ve Wang Hanım'ın geçmişteki tavırları ve Bayan Lian'in sıklıkla yaptığı imalarından anlaşıldığı üzere, Bayan Lin'le evleneceği kesin görünüyordu. Anlaşılması güç bir küçük hanımdı o. Bu yeni düşünceyle kızardı, kalbi hızla atmaya başladı, iğneyi tutamaz oldu. Sonunda nakışını bıraktı ve Daiyu'nün kendisine karşı eğilimini teste tabi tutmak için Bambu Evi'ne doğru yola koyuldu.

Daiyu kitap okuyordu. Xiren'in geldiğini görünce kalkıp oturmasını işaret etti.

"Umarım kendinizi daha iyi hissediyorsunuzdur, küçük hanım." dedi Xiren, iyi bir izlenim bırakma endişesiyle.

"Pek değil." dedi Daiyu. "Hâlsizliğim biraz azaldı, hepsi o kadar. Evde neler yapıyorsun?"

"Efendi Bao okulda olduğu için ev çok sessiz. Ben de gelip hem nasılsınız diye bakayım hem de biraz sohbet edeyim dedim."

Zijuan çay getirdi, Xiren hemen ayağa kalktı.

"Zahmet etmeseydin, kardeşim!" dedi gülümseyerek. "Geçen gün Qiuwen'den duyduğuma göre bizimle dalga geçiyormuşsun."

"Onun dediklerine inanmıyorsun ya?" dedi Zijuan gülerek. "Sadece Efendi Bao bütün gün okuldayken, Bayan Chai ve Xiangling de olmayınca kendini yalnız hissediyorsundur dedim."

Xiren bu fırsatı kaçırmadı.

"Ah, Xiangling deme! Zavallı kızcağız! Onun için çok üzülüyorum. Bay Pan'in yeni karısı tam bir felaket! Malum kişiden bile beter!" O anda parmaklarıyla iki işareti yaparak, evin ikinci genç hanımı Xifeng'ı ima ettiğini gösterdi. "Bayan Pan insanların ne düşündüklerini hiç umursamıyor."

"Erjie'nin öldüğü düşünülünce o malum kişi çok daha kötü." dedi Daiyu.

"Biliyorum." dedi Xiren. "İkisi de insan sonuçta. Sadece statüleri farklıydı. O kadar zalim olması şart mıydı? Ailenin itibarını lekeliyor."

Daiyu, Xiren'in böyle dedikodu yaptığını ilk kez duyuyordu ve ardında bir şey olduğunu tahmin etti.

"Söylemesi zor." dedi. "Her ailede bu geçerli; doğu rüzgârı batı rüzgârı üzerinde hâkimiyet kuramazsa, tersi oluyor.[1]"

"Ama bir odalık yerini bilir." dedi Xiren. "Bir eşe üstünlük sağlamaya nasıl cüret edecek?"

Tam o sırada avludan yaşlı bir kadının sesi geldi.

"Bayan Lin burada mı oturuyor? Hizmetçisi kim?"

Xueyan kim olduğunu görmek için dışarı çıktı ve Xue teyzenin hizmetçilerinden biri olduğunu tanıdı.

"Ne istiyorsun?" diye sordu.

"Bayan Baochai, Bayan Lin'e bir şey gönderdi." dedi kadın.

"Bekle bir dakika." Xueyan Daiyu'ye sormak için odaya girdi, o da kadını içeri almasını söyledi. Kadın Daiyu'nün önünde eğildi, sonra tek kelime etmeden, merakla yüzüne bakmaya başladı. Rahatsız olan Daiyu, Baochai'in ne gönderdiğini sordu.

"Bir kavanoz bal içinde saklanmış liçiyi size getirmemi istedi, Bayan Lin." dedi yaşlı kadın gülümseyerek. Sonra odada Xiren'i gördü. "Efendi Bao'nın hizmetçisi Bayan Hua değil mi o?"

"Doğru, dadıcığım." dedi Xiren. "Nereden bildin?"

"Biz genellikle eve göz kulak olup, hanımlarımızla dışarı çıkmadığımızdan, genç hanımlar bizi pek tanımazlar. Ama siz bazen bizim eve geldiğiniz için, biz sizi tanırız."

Kavanozu Xueyan'e verip Daiyu'ye döndü, sonra da gülümseyerek Xiren'e baktı.

"Hanımımızın, Bayan Lin ile Efendi Bao'nın birbirleri için yaratıldıklarını söylemesine hiç şaşmamak lazım. Peri gibiymiş!"

Xiren başka bir gaf daha yapmasını engellemek için atıldı.

"Gel, dadıcığım, yorgun olmalısın. Biraz oturup bir fincan çay içsene."

---

1) Çin'de kullanılan bir deyimdir. Feodal bir ailede muhalif iki taraftan birinin diğerini bastırmasını ifade eder. (ç.n.)

"Yo, yo, Bayan Baoqin'in düğünü için hazırlıklarla uğraşıyoruz." dedi kadın gülerek. "Bayan Baochai iki kavanoz liçiyi de Efendi Bao'ya göndermek istiyor."

İzin isteyip sallana sallana odadan çıktı. Daiyu, Baochai'in hatırı için kadının densizliği karşısında sesini çıkarmadı ve apar topar giden kadının arkasından seslendi.

"Bayan Baochai'e teşekkürlerimi iletin."

"Vay vay vay!" diye kendi kendine konuşuyordu kadın. "Böyle bir güzellik ancak Baoyu'ye yakışırdı."

Daiyu duymamış gibi yaptı.

"Gerçekten!" dedi Xiren, gülerek ortalığı toparlamaya çalıştı. "İnsanlar yaşlanınca, saçma sapan konuşabiliyorlar. Gülelim mi, ağlayalım mı bilemiyoruz!"

Xueyan, Daiyu'ye kavanozu gösterdi.

"Şimdi istemiyorum. Bir yere kaldır." dedi Daiyu.

Xiren bir süre daha sohbet ettikten sonra oradan ayrıldı.

O akşam, Daiyu, yan odaya üstünü değiştirmeye gidince, liçi kavanozu gözüne takıldı. Yaşlı kadının ziyaretini hatırladı ve patavatsız sözleri karşısında duyduğu sancı tazelendi. Karanlık çöküyor; akşamın sükûnetinde bin tane kasvetli düşünce zihnini meşgul ediyordu.

"Sağlığım o kadar kötü ki... Zaman geçip gidiyor. Baoyu'nün beni herkesten çok sevdiğini biliyorum. Ama büyükannem ve Wang yenge henüz bu konuyu hiç açmadılar! Keşke annemle babam sağken bu işi halletselerdi! Diyelim ki hallettiler? Ya beni başka biriyle evlendirmek isteselerdi? Kim Baoyu'nün dengi olabilir ki? Belki de böylesi daha iyidir. En azından bir umudum var."

Bir çıkrığın ipi gibi, gizli umutları ve korkuları birbirine sarılıp kalbinin etrafını iyice sıkıştırıyordu. Sonunda derin bir iç çekip, gözyaşları içinde bitkin ve üzgün bir şekilde yatağına uzandı.

Küçük hizmetçilerden birinin içeri girdiğini hayal meyal fark etti.

"Bayan Lin, Bay Jia Yucun dışarıda, sizi görmek istiyor."

"Ne istiyor acaba?" diye düşündü Daiyu. "Ben onun öğrencisi

değilim ki. Hatta erkek de değilim. Küçücük bir çocukken öğretmenimdi o kadar. Zheng dayımı ziyarete geldiği zamanlar beni sormazdı bile, şimdi neden görmek istiyor olabilir?"

Hizmetçiden, Bay Yucun'a saygılarını ve geldiği için teşekkürlerini iletmesini ama hasta olduğundan yataktan çıkmaması gerektiğini söylemesini istedi.

"Ama hanımım!" dedi hizmetçi. "Galiba sizi tebrik etmek için uğramış, ayrıca birileri sizi Nanking'e götürmek üzere geldiler."

Kız bunları söylerken, Xifeng, Xing Hanım, Wang Hanım ve Baochai içeri girdiler.

"Tebrikler canım! İyi yolculuklar!" dediler neşeyle.

"Ne demek oluyor bu?" diye sordu Daiyu, büyük bir şaşkınlık içinde.

"Haydi ama!" dedi Xifeng. "Haberleri duymamış numarası yapma sakın! Baban Hupeh vilayetinin ziraat müdürlüğüne terfi etti ve çok münasip bir kadınla ikinci evliliğini yaptı. Artık burada yalnız başına bırakılmanın doğru olmadığını düşünüyor. Yucun'ı aracı olarak göndermiş. Yeni üvey annenin bir akrabasıyla seni nişanlamışlar, dul bir gençmiş galiba. Seni eve götürmek için hizmetkârlarını göndermişler. Muhtemelen hemen evleneceksin. Üvey annenin fikriymiş bu. Belki yolculuk sırasında sana iyi bakmazlar diye kuzenin Lian'in de eşlik etmesini istemiş."

Xifeng'ın sözleri üzerine Daiyu buz gibi terler döktü. Babasının hâlâ sağ olduğu hissine kapıldı. Büyük bir panik yaşadı ve karşı çıktı.

"Doğru değil bu! Xifeng'ın numaralarından biri!"

Xing Hanım'ın Wang Hanım'a manalı bir şekilde baktığını gördü.

"Bize inanmıyor. Haydi, zaman kaybediyoruz."

"Wang yenge! Xing yenge! Gitmeyin!" diye yalvardı Daiyu gözyaşlarıyla mücadele ederken. Ama cevap gelmedi. Herkes ona gülerek bakıp gitti.

Orada dikilip gidişlerini seyrederken, büyük bir panik yaşadı. Konuşmaya çalıştı ama sadece gırtlağının gerisinden boğuk bir hıçkırık geldi. Sonra etrafına bakındı ve nasıl olduysa kendisini Büyükanne Jia'nın dairesinde buldu. Aynı anda kendi kendine düşünüyordu.

"Beni bir tek büyükannem kurtarabilir!"

Yaşlı kadının önüne çöküp dizlerine kapandı.

"Kurtar beni, büyükanne lütfen! Onlarla gitmektense ölürüm daha iyi! Üvey annem benim annem değil ki! Burada sizinle kalmak istiyorum."

Büyükanne Jia'nın yüzünde soğuk bir gülümseme vardı sadece.

"Bunun benimle bir ilgisi yok." dedi.

"Peki bana ne olacak, büyükanne?" dedi hıçkırıklarla.

"Bir adamın ikinci karısı olmanın kendine göre bazı avantajları var." dedi Büyükanne Jia. "Alacağın çifte düğün hediyelerini bir düşünsene."

"Eğer burada kalırsam, sana fazladan masraf çıkarmam, söz veriyorum. Lütfen beni kurtar!"

"Faydası yok!" dedi Büyükanne Jia. "Bütün kızlar evlenip yuvadan ayrılırlar. Sen daha çocuksun, bu meseleleri anlamıyorsun. Biliyorsun, sonsuza kadar burada yaşayamazsın!"

"Kalmak için her şeyi yaparım, kendi geçimimi sağlarım, köle bile olurum! Yeter ki beni almalarına izin verme, lütfen!"

Büyükanne Jia cevap vermedi. Daiyu tekrar ona sarılıp hıçkırmaya başladı.

"Ah büyükanne! Bana karşı her zaman çok iyi oldun, üstüme titredin. Tam ihtiyacım olduğunda neden böyle davranıyorsun? Artık beni umursamıyor musun? Diğerleri gibi bir Jia olmayabilirim ama annem senin öz kızındı, kendi kanından, canındandı. Onun hatırı için bana acı! Gönderme!"

Bu sözlerle kendisini Büyükanne Jia'nın üzerine attı, başını kucağına gömüp hıçkırıklara boğuldu.

"Yuanyang!" dedi Büyükanne Jia. "Bayan Daiyu'yü odasına götür, sakinleşsin. Olay çıkararak beni yoruyor."

Büyükanne Jia'nın sesinde bir kesinlik vardı. Daiyu için tek çare intihar gibi görünüyordu. Ayağa kalktı, odadan çıkarken yüreğinde kendi annesine bir özlem duydu. Büyükannesinin,

yengelerinin ve kuzenlerinin şimdiye kadar ona gösterdiği sevgi yapmacıktı demek.

"Bugün neden Baoyu'yü görmedim? O bu işten kurtulmanın bir yolunu bulur." diye düşündü birden. Bunun üzerine tam karşısında gülücükler saçan Baoyu beliriverdi.

"En içten tebriklerimi sunuyorum, kuzen!" dedi.

Daiyu için artık bu kadarı çok fazlaydı. Kızlara has ihtiyatın son zerresi de kayboldu ve Baoyu'yü kolundan yakalayıp bağırdı.

"Ne kadar kalpsiz ve zalim olduğunu şimdi anladım, Baoyu!"

"Hayır, yanılıyorsun." dedi Baoyu. "Eğer evlenebileceğin biri varsa, o zaman yollarımız ayrılmalı."

Daiyu umutsuzluk içinde dinledi, son ümidi de elinden uçup gitmişti. Çaresizlikle ona yapışıp acı acı bağırdı.

"Ah Bao!" Benim gidecek bir yolum yok! Nasıl böyle bir şey söylersin?"

"Eğer gitmek istemiyorsan, kal!" dedi sakin sakin. "Aslında benimle nişanlısın zaten. Onun için buraya gelmiştin. Sana her zaman nasıl özel davrandığımın farkında değil misin?"

Birden her şey netleşti. Gerçekten de Baoyu ile nişanlıydı. Tabii ya! Bir anda hüznü sevince döndü.

"Sonsuza kadar kararım kesin! Ama bana bir söz vermelisin! Gideyim mi, kalayım mı?"

"Benimle kalmanı söyledim ya! Eğer hâlâ bana güvenmiyorsan, yüreğime bak."

Bu sözleri söylerken bir bıçak alıp göğsüne batırdı; birden kan fışkırdı. Daiyu korkudan aklını kaçırmış gibi eliyle kanı durdurmaya çalıştı, bir yandan da bağırıyordu.

"Nasıl yaptın? Önce beni öldürmen lazımdı!"

"Merak etme." dedi Baoyu. "Sana kalbimi göstereyim."

Yarılan etinin içine elini sokup karıştırırken, Daiyu birisinin her an içeri girmesinden korkup tir tir titreyerek, ona sıkı sıkı sarılmış, ağlıyordu.

"Yo!" dedi Baoyu. "Artık orada değil! Benim zamanım geldi!"

Gözlerini devirip küt diye yere düştü. Daiyu keskin bir çığlık attı ve Zijuan'in kendisine seslendiğini duydu.

"Bayan Lin! Bayan Lin! Kâbus görüyorsun! Uyan! Haydi, üstünü değiştirip yat artık."

Daiyu yatakta döndü ve rüya olduğunu anladı. Ama boğazı hâlâ ağrıyor, kalbi güm güm atıyordu. Yastığı terden sırılsıklam olmuştu, sırtından aşağıya buz gibi bir şey indi, içine kadar işledi.

"Annemle babam öleli çok oldu. Baoyu ve ben nişanlıyız." diye düşündü. "Neden böyle bir rüya gördüm acaba?"

Rüyasındaki sahneler tekrar gözünün önünden geçti. Dünyada yapayalnızdı. Ya Baoyu gerçekten ölürse ne olacaktı? Bu düşünce bile bütün o acı ve şaşkınlığı geri getirmeye yetti. Ağlamaya başladı, vücudunun her yerinden minik ter damlacıkları süzüldü. Sonunda zorla kalktı, üstünü çıkardı, Zijuan'e yatağını hazırlamasını söyledi. Tekrar yattı ama uyuyamadı, bir o yana bir bu yana dönüp durdu. Pencerenin dışında rüzgârın hafif hafif içini çektiğini duyuyordu. Yoksa yağmur damlacıkları çatıya mı vuruyordu? Sonra o ses kesildi ve sanki uzaktan birisinin seslendiğini duydu. Aslında odanın öbür köşesinde çoktan uykuya dalmış olan Zijuan horluyordu. Büyük bir gayretle yatağından kalktı, battaniyesine sarınıp oturdu. Pencere aralığından gelen soğuk yine onu ürpertti. Yine yattı. Tam uyumak üzereyken, serçelerin, bambulardaki yuvalarında cıvıldaştıklarını duydu. Günün ilk ışıkları kepenklerin ve pencere kâğıdının arasından kendisini göstermeye başladı.

Daiyu uyanıp öksürmeye başladı. Zijuan de hemen uyandı.

"Hâlâ uyanık mısın hanımım? Öksürüyorsun da. Üşüttün yine herhâlde. Hava ağarıyor, sabah olmak üzere! Bu kadar düşünmeyi bırakıp biraz dinlenmeye çalış lütfen. Uyuman lazım."

"Uyumak istiyorum zaten." dedi Daiyu. "Ama maalesef uyuyamıyorum. Sen gidip yatabilirsin."

Sözleri yine öksürükle kesildi. Zijuan, hanımının durumuna çok üzüldü ve yatmak istemedi. Yine öksürmeye başladığını duyunca, tükürük hokkasını getirdi. Şafak sökmeye başlamıştı.

"Uyumadın mı?" diye sordu Daiyu.

"Uyumak mı?" dedi Zijuan neşeyle. "Gün aydınlandı bile."

"O zaman tükürük hokkasını değiştirir misin?"

"Tabii ki."

Dolu hokkayı dışarıdaki masaya koyup yenisini getirmeye gitti, sonra sedirin ayakucuna koydu. İç odanın kapısını arkasından kapatıp çiçek desenli perdeyi indirdi, dolu hokkayı yanına alıp Xueyan'i uyandırmaya gitti. Hokkayı boşaltmak için avluya çıkınca, içinde kan lekeleri olduğunu görüp dehşete düştü.

"Olamaz!" diye bağırdı. "Ne korkunç!"

"Ne oldu?" diye seslendi Daiyu içeriden.

"Yok bir şey, hanımım!" Zijuan gafını örtmek için elinden geleni yaptı. "Tükürük hokkası elimden kaydı, neredeyse düşürüyordum."

"Balgamda kötü bir şey görmedin ya?"

"Yok, hanımım." Zijuan'in boğazı düğümlendi, daha fazla konuşamadı. Gözyaşları yanaklarından aşağıya süzüldü.

Daiyu ağzında kötü bir tat hissetmişti zaten. Daha önceki şüpheleri Zijuan'in çığlığı ve sesindeki aşikâr dehşet tonuyla daha da güçlendi.

"Gelsene." dedi. "Dışarısı soğuktur."

"Geliyorum, hanımım."

Sesi her zamankinden daha hüzünlü geliyordu. Acıklı şekilde burnunu çekişi Daiyu'yü ürpertti. Kapı açıldı ve Zijuan, mendiliyle gözlerini kurulayarak içeri girdi.

"Gel." dedi Daiyu. "Sabahın bu saatinde hiç neden yokken niye ağlıyorsun?"

"Kim ağlıyor?" dedi Zijuan, gülümsemeye çalışarak. "Uyandığımda gözlerim çok kaşınıyordu, hepsi bu. Dün gece her zamankinden daha az uyudun, değil mi? Gecenin ortasında öksürdüğünü duydum."

"Biliyorum. Uyumak istedikçe uyuyamadım."

"Çok hassassın, hanımım. Bütün bu endişeler sağlığını mah-

vediyor. Ne derler bilirsin, 'Dağlar orada oldukça kışın gıdasız kalmazsın.' İşte sağlık da buradaki dağ gibi. Ayrıca büyük hanımefendi, Wang Hanım, herkes seni çok düşünüyor."

Zijuan nereden bilecekti ki moral ve huzur versin diye söylenen bu isimler, kâbusun dehşetini tekrar canlandıracaktı! Daiyu'nün yüreği hopladı, gözleri karardı, neredeyse bayılacaktı. Zijuan çabucak tükürük hokkasını uzatırken, Xueyan de hafifçe sırtına vuruyordu. Uzun bir süre öksürdükten sonra, ağız dolusu balgam çıkardı. İçinde koyu kırmızı kan lekeleri vardı. İki hizmetçi korkudan sapsarı oldular. Her biri bir tarafında ona destek veriyorlardı, sonunda bilincini kaybedip yığıldı. Zijuan, durumunun nazikliğinin farkındaydı, Xueyan'e baktı ve dudaklarıyla işaret yaptı: "Hemen gidip birilerini getir!" diyordu.

Xueyan odadan çıkar çıkmaz, Cuilu ve Cuimo'nun gülümseyerek Bambu Evi'ne doğru geldiklerini gördü.

"Bayan Lin daha kalkmadı mı?" diye sordu Cuilu neşeyle. "Hanımım ve Bayan Tanchun Bahçe'nin resmi hakkında konuşmak için Bayan Xichun'e geldiler."

Xueyan elini sallayarak onları susturdu.

"Ne oldu?" diye sordular hayretle.

Xueyan olanları anlatınca dehşet içinde dillerini çıkardılar.

"Bu iş şakaya gelmez. Hemen büyük hanımefendiye söylemen lazım. Korkunç bir şey! Nasıl bu kadar aptalca davranabiliyorsun?"

"Siz geldiğinizde gidiyordum zaten." dedi Xueyan.

O sırada içeriden Zijuan seslendi.

"Kim konuşuyor orada? Bayan Lin soruyor?"

Üçü beraber içeri girdi ve Daiyu'yü yatakta, yorganına sarınmış buldular.

"Bütün bu telaş neden?" diye sordu Daiyu.

"Bayan Tanchun ve Bayan Xiangyun az önce resmini konuşmak için Bayan Xichun'ün yanına geldiler. Sizi de çağırmamız için bizi gönderdiler. İyi olmadığınızı duyunca üzüldük."

"Ciddi bir şey değil." dedi Daiyu. "Sadece hâlsiz hissediyo-

rum, o kadar. Biraz dinlenince kalkarım. Eğer işleri yoksa, Bayan Tanchun ve Bayan Xiangyun'e yemekten sonra buraya gelmelerini söyleyin. Efendi Bao orada değildir herhâlde, değil mi?"

"Hayır, hanımefendi." cevabı geldi. "Efendi Bao birkaç gündür okula gidiyor." diye devam etti Cuimo. "Büyük bey onu her gün teste tabi tutuyor, o yüzden eskisi gibi etrafta dolaşma şansı yok."

Daiyu sessiz ve düşünceliydi. İki hizmetçi bir iki dakika daha durup gittiler.

Kokulu Lotus Köşkü'nde Xichun'ün Manzara Bahçesi tablosu, Tanchun ve Xiangyun tarafından değerlendirmeye tabi tutuldu. Burası çok fazla, şurası yetersiz, bir yer biraz tenha, başka bir yer biraz kalabalık. Bazı şiirsel tanımlamalar eklemeyi düşünüyorlardı; Daiyu'yü görüşlerini almak için çağırtmışlardı. Onlar hararetli bir şekilde konuşurlarken Cuilu ve Cuimo telaşla geri döndüler. İlk önce Xiangyun sorguladı.

"Bayan Lin neden sizinle gelmedi?"

"Dün gece yine hastalığı nüksetmiş." dedi Cuilu. "Öksürmekten uyuyamamış. Xueyan balgamında kan olduğunu söylüyor."

"Emin misin?" diye sordu Tanchun dehşet içinde.

"Evet." dedi Cuilu.

"Onu görmek için içeri girdik, hanımım." dedi Cuimo. "Çok kötü görünüyordu, konuşacak hâli bile yoktu."

"O kadar hastaysa tabii konuşamaz." dedi Xiangyun.

"Saçmalama, Yun! Yani konuşamaması demek..." Tanchun'ün sesi boğuldu.

"Dai, zeki kızdır." dedi Xichun. "Ama her şeyi çok ciddiye alıyor. Keşke biraz daha ileriyi görebilse."

"Gidip nasıl olduğuna bir bakalım." dedi Tanchun. "Ciddi bir şeyse Kuzen Wan'e ve büyükanneye haber verelim; hiç olmazsa doktor çağırır, ne yapılması gerektiğini öğrenirler."

"Tamam." dedi Xiangyun.

Tanchun'le beraber birkaç küçük hizmetçiyi de alıp Bambu

Evi'ne gittiler. Xichun arkalarından geleceğini söyledi. Kızları odasında gören Daiyu tuhaf bir hisse kapıldı ve düşünceleri yine rüyasına gitti. Eğer Büyükanne Jia rüyasında o kadar soğuksa, Tan ve Yun daha da beter olurdu. Eğer kendisi onları çağırmasaydı, gelip onu görme zahmetine katlanırlar mıydı acaba? Bu şüpheleri açığa vurmadan, büyük bir çabayla Zijuan'e oturmasına yardım etmesini söyledi. Ötekilerin de oturmalarını mırıldandı. Daiyu'nün durumuna çok üzülen Tanchun ve Xiangyun yatağın iki kenarına yerleştiler.

"Sıkıntı nedir sence, Dai?" diye sordu Tanchun.

"Ciddi bir şey değil. Bitkin hissediyorum."

Daiyu'nün arka tarafında duran Zijuan gizlice tükürük hokkasını işaret etti ve yaşı gereği pek basiretli olmayan Xiangyun hokkayı alıp içine baktı. Gördüklerinden dehşete kapıldı.

"Bu da ne böyle! Çok korkunç!" dedi büyük bir korkuyla.

O ana kadar Daiyu, hokkayı kendisi inceleyemeyecek kadar hâlsiz ve gergindi ama Xiangyun'ün tepkisi şüphelerini yeniden canlandırdı. Kalbi yerinden fırlayacak gibiydi. Tanchun meseleyi örtbas etmeye çalıştı.

"Ciğerlerinde iltihap var demek oluyor, biraz çıkarmışsın. Bu çok normal. Yun o kadar aptal ki en ufak bir şeyde zıvanadan çıkıyor."

Xiangyun tepkisine pişman olup kızardı. Tanchun, Daiyu'nün ne kadar keyifsiz ve hâlsiz olduğunu gördü. Gitmek üzere kalktı.

"Dinlenip gücünü toplaman lazım. Şimdi seni yalnız bırakalım, sonra tekrar geliriz." dedi.

"Beni düşündüğünüz için ikinize de teşekkür ederim."

"Zijuan, hanımına iyi bak!"

"Tabii, Bayan Tanchun."

Ayrılmak üzerelerken, ortamın sessizliği dışarıdaki bağırtıyla bozuldu. Kimin bağırdığını öğrenmek istiyorsan gelecek bölümü oku.

83. BÖLÜM

İmparatorluk yatak odasındaki rahatsızlık aile ziyaretini gerektirir.

Jingui çıngar çıkarır; Baochai öfkesini içine atar.

Önceki bölümde, Daiyu'nün misafirleri giderlerken birisinin dışarıda bağırdığını duymuşlardı.

"Seni işe yaramaz baş belası, Bahçe'de ne arıyorsun?"

Daiyu, gözlerini kocaman açıp bir eliyle dışarıyı işaret ederek haykırdı.

"Burada daha fazla kalamam!"

İşin aslı, Daiyu bunca zaman sonra, Büyükanne Jia'nın sürekli sevgisi ve korumasına rağmen hâlâ kendisini Bahçe'de bir yabancı gibi hissederek güvensizlik duyuyordu. Şimdi de ne kadar inanılmaz görünse de yaşlı kadının (ses öyleye benziyordu) söylediklerini kendi üstüne alınmış ve derhâl zihninde bir entrika geliştirmişti: Birisi kendisinin öksüz olmasından yararlanıp, bu kadını herkesin içinde onu aşağılaması için göndermişti. Onu eziyorlardı! Haksız yere incitilmek katlanamayacağı bir şeydi. Yine bir hıçkırık kriziyle kendisini kaybetti.

"Ne oldu, hanımım?" dedi Zijuan, ağlayarak. "Uyan, lütfen!"

Tanchun de onu uyandırma çabasıyla seslendi, sonunda Daiyu kendine geldi. Konuşamıyordu, tek yaptığı pencereyi işaret

etmekti. Tanchun anladı. Kapıyı açıp dışarı çıktı. Yaşlı kadın elinde sopayla hırpani kılıklı, küçük bir hizmetçiyi kovalıyordu.

"Ben burada kendi bahçemle ilgileniyorum zaten. Sen neden geliyorsun? Hele bir eve gidelim de seni bir temiz döveyim!"

Küçük kız başını kaldırdı, parmağını ağzına sokup yaşlı kadına arsız arsız güldü.

"Siz iyice aklınızı kaçırdınız!" diye bağırdı Tanchun ciddiyetle. "Ne cüretle burada böyle konuşabiliyorsunuz?"

Yaşlı kadın kim olduğunu görünce toparlandı ve sevimli bir gülümsemeyle cevap verdi.

"Bu benim torunum, Bayan Tanchun. Buraya kadar peşimden gelmiş, yaramazlık peşinde olduğunu bildiğimden, onu eve yolluyordum. Nerede olduğumun farkına varmadım, yoksa asla sesimi yükseltmezdim."

"Yeter!" dedi Tanchun. "İkiniz de gidin buradan. Bayan Lin hasta. Haydi, gidin hemen!"

"Tamam, hanımım! Hemen gidiyoruz!"

Kadın derhâl dönüp gitti, torunu da onu takip etti.

Tanchun tekrar içeri girdiğinde, Xiangyun'ün çaresizce ağlayarak Daiyu'nün elini tuttuğunu, Zijuan'in de bir eliyle hanımına destek verip, diğer eliyle göğsünü ovduğunu gördü. Yavaş yavaş Daiyu'nün gözlerine hayat belirtisi geldi, başını kaldırıp baktı. Tanchun sevecenlikle gülümsedi.

"Yaşlı kadının sözlerine mi alındın?" dedi.

Daiyu hafifçe başını sallayarak cevap verdi.

"Torununa bağırıyormuş." dedi Tanchun. "Kendisi anlattı. Bu tip insanlar saçma sapan şeyler yaparlar. Ne zaman dillerini tutmaları gerektiğini bilmezler."

Daiyu derin bir iç çekti ve Tanchun'ün elini tuttu.

"Ah Tan..." dedi zayıf bir sesle ama devamını getiremedi.

"Üzme kendini." dedi Tanchun. "Biz kuzeniz, kuzenler birbirlerine destek olurlar. Yardıma ihtiyacın olduğunu biliyorum.

Bunun için geldim zaten. Dinle, senin tek yapman gereken, ilaçlarını alıp, her şeye biraz olumlu tarafından bakmak. Çok yakında gücünü tekrar toplayacaksın. Sonra tekrar şiir kulübümüzün toplantılarına başlayacağız, her şey çok güzel olacak."

"Tan haklı." dedi Xiangyun. "Çok eğlenceli olacak!"

"Ah, bir anlasanız!" diyerek hıçkırdı Daiyu. "Çok hâlsizim. İyileşeceğimi hiç sanmıyorum."

"Öyle söyleme." dedi Tanchun. "Hepimiz hasta oluyoruz, hepimizin dertleri var. Bu kadar kötümser olman için bir sebep yok. Mantıklı ol ve dinlen. Şimdi Yun ve ben büyükanneye gidelim. Sonra tekrar seni görmeye geliriz. Bir şeye ihtiyacın olursa Zijuan'e söyle, ben sana gönderirim."

"Tan, büyükanneyi gördüğünde, çok hasta olduğumu söyleme, olur mu?" dedi Daiyu gözlerinden yaşlar süzülürken. "Saygılarımı ilet ve iyi hissetmediğimi ama ciddi bir şey olmadığını söyle, merak etmesin."

"Tabii. Telaşlanma sen, dinlen ve iyileş."

Tanchun ve Xiangyun gittiler.

Onların ardından Zijuan, Daiyu'yü yatırdı ve diğer tüm işleri Xueyan'e bırakıp onun yanında kaldı; daha fazla ağlayıp da üzüntüsünü belli etmemek için elinden geleni yaptı. Daiyu gözlerini kapatıp, bir süre hareketsiz yattı. Ama uyuyamadı. Her zaman sessiz ve tenha bir sığınak olan Bahçe şimdi rüzgâr, böcek vızıltıları, kuş cıvıltıları, ayak sesleri, uzaktan gelen çocuk ağlamalarıyla çok hareketliydi; hepsi pencereden girip sinirlerine dokunuyordu. Zijuan'e yatağının perdelerini indirmesini söyledi.

O sırada Xueyan, iki eliyle taşıdığı bir kâse kuş yuvası çorbasıyla içeri girdi, Zijuan'e verdi.

"Biraz çorba içer misin, hanımım?" diye sordu Zijuan perdenin dışından.

İçeriden zayıf bir "Evet" gelince, Zijuan kâseyi Xueyan'e geri verdi; yatağa uzanıp Daiyu'yü oturur pozisyona getirdi. Tekrar kâseyi alıp önce kendisi tattı, sonra Daiyu'nün dudaklarına götürdü, koluyla da arkasından destekledi. Daiyu gözlerini araladı,

birkaç yudum aldı, sonra başını sallayarak daha fazla istemediğini belirtti. Zijuan kâseyi Xueyan'e geri verdi ve Daiyu'yü yavaşça yatırdı. Bir süre etrafta sessizlik hâkim oldu, Daiyu huzurlu görünüyordu. Sonra pencerenin dışından bir fısıltı geldi.

"Zijuan içeride mi?"

Xueyan hemen dışarı çıktı. Xiren'di.

"Gelsene." dedi Xueyan fısıltıyla.

"Bayan Lin nasıl oldu?" diye sordu Xiren.

İçeri doğru yürürlerken, Xueyan sabah ve önceki gece olanları anlattı.

"Demek öyle!" dedi Xiren. "Cuilu bize uğramıştı, buna benzer bir şeyler söyledi, Efendi Bao da nasıl olduğunu öğrenmem için beni gönderdi."

Onlar konuşurlarken, Zijuan kapı perdesini kaldırıp eliyle işaret ederek Xiren'i çağırdı. Parmak uçlarına basarak içeri girdiler.

"Bayan Lin uyuyor mu?"

Zijuan başını salladı.

"Xueyan anlattı mı?" dedi.

Xiren başını salladı, sonra kaşlarını çattı.

"Çok fena! Efendi Bao da dün gece beni korkuttu!"

"Ne oldu ki?" diye sordu Zijuan.

"Dün gece yatmaya gittiğinde her şey yolundaydı. Ama gece yarısı avazı çıktığı kadar bağırmaya başladı. Önce kalbinde bir ağrı olmuş, sonra da sanki biri bıçaklıyormuş. Sayıklayıp durdu, şafak sökene kadar sakinleşemedi. Sen olsan korkmaz mıydın? Bugün okula göndermediler; doktor çağrıldı."

Onlar konuşurlarken, perdelerin arkasından Daiyu'nün öksürdüğünü duydular. Zijuan hemen tükürük hokkasını götürdü.

Daiyu hafifçe gözlerini araladı.

"Kiminle konuşuyorsun?"

"Xiren geldi, hanımım. Nasıl olduğunu sormaya gelmiş."

Xiren de yatağın yanına yaklaştı. Daiyu Zijuan'den doğrulmasına yardım etmesini istedi, Xiren'e de yatağa oturmasını işaret etti. Xiren kenara ilişti.

"Böyle oturmanız doğru mu, küçük hanım? Yatın isterseniz." dedi.

"İyiyim ben." dedi Daiyu. "Dünyanın sonu gelmiş gibi davranma. Demin kimden söz ediyordun, kimin kalbinde ağrı vardı?"

"Ciddi bir şey değil!" dedi Xiren. "Efendi Bao kâbus gördü."

Xiren'in kendisini endişelendirmemek için böyle söylediğini bilen Daiyu üzüldü.

"Nasıl bir kâbus? Ne dedi?" diye ısrarla sordu.

"Bir şey demedi." diye yalan söyledi Xiren.

Daiyu dalgın dalgın başını salladı, bir iki dakika sessizce durdu; derin bir iç çekti.

"Efendi Bao'ya hasta olduğumu söylemeyin, hiçbiriniz! Çalışmalarını etkileyebilir, sonra Sör Zheng'la problem olur." dedi.

"Tabii ki söylemeyiz, küçük hanım." dedi Xiren. "Şimdi yatıp dinlenin."

Daiyu başını salladı ve Zijuan'e kendisini yatırmasını söyledi.

Xiren biraz daha yatağının yanında oturdu, yatıştırıcı bir şeyler söyleyip gitti. Kızıl Neşe Avlusu'na dönünce, Daiyu'nün biraz rahatsız olduğunu ama çok ciddi bir şeyi olmadığını söyledi. Böylece Baoyu'nün içini rahatlatmayı başardı.

Tanchun ve Xiangyun Bambu Evi'nden ayrılınca Büyükanne Jia'nın dairesine gittiler. Yolda Tanchun, Xiangyun'ü uyardı.

"Büyükanneyi gördüğümüzde, lütfen ne söylediğine dikkat et, olur mu?"

Xiangyun başını salladı.

"Ederim. Şu anda Dai'nin durumuna o kadar üzüldüm ki ne yaptığımı bilmiyorum."

Büyükanne Jia'nın dairesine geldiler. Tanchun, Daiyu'nün hastalığından söz etti. Tahmin ettiği gibi yaşlı kadın heyecanlandı.

"Ah canım! Hastalıklar ve talihsizlikler ikisinin yakasına yapıştı! Daiyu'nün küçüklüğünden beri ardı arkası kesilmedi. Şimdi büyüdü, artık sağlığına dikkat etmeyi öğrendi. Çok gergin, asıl mesele bu."

Kimse bir şey söylemeye cesaret edemedi. Yuanyang'a döndü.

"Sabah doktor Baoyu'ye bakmaya gelecek. Söyleyin, sonra da Bayan Lin'e bir baksın."

"Tamam, hanımefendi."

Yuanyang hizmetçilere haber vermeye gitti, onlar da bu talimatı ilettiler. Tanchun ve Xiangyun Büyükanne Jia'da yemeğe kaldılar, sonra beraber Bahçe'ye döndüler. Onları orada bırakıyoruz.

Ertesi gün, doktor geldi. Baoyu'nün hastalığının ciddi bir şey olmadığını, hafif bir hazımsızlık ve soğuk algınlığı geçirdiğini, terlemenin iyi geldiğini söyledi. Wang Hanım ve Xifeng reçeteyi incelesin diye Büyükanne Jia'ya gönderdiler. Aynı zamanda Bambu Evi'ne de birisini yollayıp doktorun gelmek üzere olduğunu haber verdiler. Zijuan, Daiyu'yü yorganına sarıp sarmaladı, yatak perdelerini indirdi, Xueyan de çabucak odayı toparladı.

O sırada Jia Lian doktorla beraber geldi ve her zamanki doktor olduğunu, hizmetçilerin saklanmalarına gerek olmadığını söyledi. Yaşlı bir hizmetçi kadın kapı perdesini kaldırdı, Jia Lian doktoru Daiyu'nün odasına aldı, iki adam oturdular.

"Zijuan, lütfen Doktor Wang'a hanımının hastalığını anlatır mısın?" dedi Jia Lian.

"Affedersiniz." diye araya girdi doktor. "Önce nabzına bir bakıp kendim teşhis koyayım. Sonra genç hanımlar bir değerlendirme yapıp söylediklerimde bir çelişki varsa, düzeltirler."

Zijuan, Daiyu'nün kolunu perdeden dışarı uzatıp bir yastığın üzerine yerleştirdi, bileziklerini ve giysisinin kolunu yukarı sıvayıp bileğini açığa çıkardı. Doktor oturup uzun bir süre önce bir bileğinin, sonra da diğerinin nabzını dinledi. Muayenesini bitirince Jia Lian'i dış odaya götürdü.

"Altı nabız da çok gergin." dedi doktor. "İçe atılmış duyguların göstergesi."

O konuşurken Zijuan kapıda belirdi. Doktor ona döndü.

"Bu durum şu şekilde kendisini ortaya koyar: Baş dönmesi, iştahsızlık, sık sık rüya görülmesi, geceleri düzensiz uyku; gündüzleri hiç nedensiz alınganlık, genel olarak diğer insanlara karşı sinirli ve vesveseli tavırlar. Bazıları buna huysuzluk diyebilir ama öyle değil. Bütün bunlar karaciğerini bozan ve kalbini zayıflatan hastalık yüzünden. Teşhisim sizin gözlemlerinize uyuyor mu?"

Zijuan başını salladı ve Jia Lian'e döndü.

"Bayan Lin aynı bu durumda, efendim." dedi.

"Tamam." dedi Doktor Wang, sandalyeden kalkarken. "Gidebiliriz."

Sonra Jia Lian'le beraber Bahçe'den çıkıp çalışma odasına geçti. Orada reçete yazması için pembe kâğıtlar hazır duruyordu. Çay ikram edildi, Doktor Wang fırçayı alıp yazmaya başladı.

TEŞHİS

Altı nabzın ağır ve gergin olması bastırılmış acılardan kaynaklanıyor. Sol bilekte *cun* nabzın zayıflığı, kalbin güçsüzlüğünü; *guan* nabzın şiddeti karaciğerin fazla çalıştığını gösteriyor.[1] Karaciğer sıvısı yayılmazsa, dalağa zarar verir, iştah kaybına neden olur ve kaçınılmaz şekilde ciğerleri etkiler. Dolaşım yapmayan vücut sıvıları balgam hâline gelir ve kanı harekete geçirir, dolayısıyla kanlı öksürük meydana gelir.

TEDAVİ

1- Karaciğerin yatıştırılması.

2- Ciğerlerin korunması.

3- Kalbin ve dalağın güçlendirilmesi.

---

1) Geleneksel Çin tıbbında nabız, her bilekte üç pozisyona bölünür. Bileğe en yakın ilk darbe cun pozisyonu, ikinci guan ve bilekten en uzak üçüncü darbe de chi pozisyonudur. Bu noktalara işaret, orta ve yüzük parmakları konarak nabız ölçülür. (ç.n.)

"Bildik toniklerin etkisi çok serttir. Şimdilik kendime ait siyah eter özünü tavsiye ediyorum, arkasından ciğerleri yatıştırıp güçlendirecek ilaçlar alınacak. Bu benim değerlendirmeye sunduğum naçizane teklifim."

Doktor yedi ilaç ve bir takviyeli bir reçete yazdı. Jia Lian kâğıdı alıp baştan aşağıya inceledi.

"Görüyorum ki tavşankulağı yazmışsınız." dedi. "Yanılıyorsam bağışlayın ama kanlı akıntılarda bu kullanılmaz diye düşünmüştüm."

"Herhâlde gayet iyi bilindiği üzere, kan kusma ve burun kanamalarında kullanılmaması gerektiğini söylüyorsunuz. Ama şu kadarını söylememe izin verin, kaplumbağa kanıyla beraber kaynatıldığında -ki bu da reçetemde yer alıyor- tavşankulağı sindirim sistemini canlandırmak ve safra kesesini rahatlatmak için tek etkili çözümdür. Kaplumbağa kanının makul miktarda karıştırılması tavşankulağının kusturucu etkisini engelleyerek karaciğer sıvısını düzeltip, iltihap sıkıntılarını kontrol altına alır. Bu yüzden *Sarı İmparator'un Dâhiliye Klasiği,*[1] 'Kan kaybı için uyarıcı, önlemek için de tıkayıcı kullan.' der. İlk bakışta tavşankulağının dâhil edilmesi çelişkili görünebilir ama bu yöntem, Liu'nun hanedanlığını sağlamlaştırmak için Zhou Bo'nun[2] gücünü kullanmasına benzer..."

"Anlıyorum." dedi Jia Lian, başını sallayarak. "Beni aydınlattığınız için teşekkür ederim, Doktor Wang."

"Genç hanımefendinin önce iki doz almasını tavsiye ediyorum; sonra değiştirecek miyiz, yoksa tamamen başka bir ilaç mı kullanacağız bakarız. Bir başka randevum daha var, umarım beni bağışlarsınız. Başka bir gün yine gelirim."

Jia Lian onu geçirdi.

---

1) Milattan önce üçüncü yüzyılda yayımlanmış olan bu kitap *İç Kanun* adıyla da bilinir ve Taocu felsefeye dayanır. Sağlık ve hastalık durumlarının insan ve evren arasındaki dengeye bağlı olduğunu söyler. Sarı İmparator, çalışmalarıyla yüzyıllar sonrasını etkileyen en önemli bilginlerden biridir. (ç.n.)

2) Batı Han Hanedanlığı'nın bir generali ve hanedanlığın kurucusu Liu Bang'ın arkadaşıdır. (ç.n.)

"Peki, kuzenim için ne yazdınız?" diye sordu.

"Onunki pek mühim bir mesele değil. Daha önce yazdığım ilaçtan bir doz daha alması yeterli."

Sonra Doktor Wang arabasına bindi.

Jia Lian, ilaç için gereken malzemeleri alsın diye bir uşak gönderdi, kendisi de Daiyu'nün durumu hakkında Xifeng'ı bilgilendirmeye gitti. Çok geçmeden Zhou Rui'in karısı, Xifeng'a ev idaresiyle ilgili önemsiz bir şeyler sormaya geldi. Jia Lian bir süre onları dinledikten sonra gitmek üzere kalktı.

"Devam et sen, Bayan Zhou, benim gitmem lazım." dedi.

Jia Lian odadan çıkınca, ev işleri meseleleri bir tarafa bırakıldı ve Zhou Rui'in karısı ziyaretinin asıl amacına geldi.

"Bayan Lin'in yanından geliyorum, hanımefendi. Durumunu hiç beğenmedim! Yanaklarında renk kalmamış, bir deri, bir kemik. Ne olduğunu sormaya çalıştım ama konuşamadı, ağlayıp durdu. Oradan ayrılmadan önce Zijuan, bir iki aylık maaşlarını önceden verebilir misiniz diye sormamı istedi. Bayan Lin'in çok hasta ve kimseye minnet etmeyecek kadar gururlu olduğunu söyledi, tüm cesaretini toplayıp kendisi sormak istemiş. Bayan Lin için gereken ilaç elbette genel hesaplardan karşılanıyor ama beklenmedik masraflar için fazladan paraya ihtiyaç olabilirmiş. Ben de konuyu size açacağımı söyledim, hanımefendi."

Xifeng bir süre başını önüne eğdi.

"Tamam, idare etmesi için ona birkaç tael gönderirim. Bayan Lin'e bundan söz etmeye gerek yok. Ben prensip olarak avanslara karşıyım. Eğer birine verirsek ardı arkası kesilmez. Odalık Zhao ile Bayan Tanchun'ün son kavgalarını hatırlıyor musun? Hem bildiğin gibi, gelir masrafları karşılamayacak kadar düşük olduğundan işler çok zorlaştı." dedi ve kısa bir duraklamadan sonra devam etti. "Bazıları benim kötü idarem yüzünden böyle olduğu yanılgısına düşüyorlar. Hatta bazıları Jialardan Wanglara para kaçırdığım konusunda dedikodumu yapıyorlar. Ama sen iyi bilirsin, sevgili Bayan Zhou. Böyle dedikodulara kulak asmayacak kadar çok şey gördün."

"Ben ömrümde böyle kötü niyeti besbelli olan yalan duymadım." dedi Zhou Rui'in karısı. "Olamaz! Her şeyin tıkır tıkır işlemesini sağlamasaydınız, şimdi bu koca ev ne durumda olurdu? Başka bir hanımefendi bir denesin bakalım! Altı kollu, üç kafalı, yetişkin bir erkek bile, sizin dayandığınız bu yük altında ezilirdi, orası kesin! Dünyada adalet falan kalmamış!" Birden bir kahkaha kopardı. "Aptal insanların dışarıda neler dediğini duymadınız, hanımefendi. Geçen gün Zhou Rui kasabadan eve gelince, insanların hakkımızda nasıl konuştuklarını ve ne kadar zengin olduğumuzu tahmin etmeye çalıştıklarını anlattı. 'Jialaın odaları tepeleme gümüş ve altın yığınlarıyla doluymuş! Evdeki her mobilya altın işlemeli ve değerli taş kakmalıymış!' diyorlarmış. Bazen de İmparator Eşi hakkında konuşuyorlarmış. 'Saray'daki kızları evi İmparatorluk mallarıyla doldurmuş! O büyük ziyaret sırasında kendi gözlerimizle gördük, arabalar dolusu altın ve gümüş getirdi beraberinde, eski evi peri sarayı gibi ışıl ışıl yaptı... Ailenin tapınakta yaptığı o büyük adak sunumu (bir servete mal olmuştur) onlar için devede kulak! Ana kapının dışındaki aslanlar som yeşimden, bahçede de iki tane altın Tekboynuz vardı, biri çalındı. Hele evin hanımları, hizmetçiler bile soylu ve hanımefendi gibiler! Parmaklarını bile kıpırdatmıyorlar, şarap içip tembellik ediyor, müzik çalıp satranç oynuyor ya da resim yapıyorlarmış. İşleri yapanların haddi hesabı yokmuş. Tek dertleri hangi ipek elbiseyi giyecekleriymiş. Yedikleri lezzetli yiyecekleri, giydikleri kıyafetleri bir görseniz, gözlerinize inanamazsınız. Ya çocuklar! Öyle şımarıklar ki ay ışığıyla oynamak isteseler, birisi yavrucaklar oynasınlar diye gökten indiriyormuş!' Böyle konuşuyorlarmış. Hatta hakkımızda bir şarkı bile varmış."

Ning Konağı,

Rong Konağı,

Kum gibi gümüşü, altını;

Bitmez tükenmez giysileri, erzakları...

Ama kadın devamını getiremeyip sustu çünkü şöyle diyordu: *Ama bir de bakarsın dolaplar kupkuru.* Anlattıklarına kendisini o kadar kaptırdı ki son anda durabildi. Xifeng sonunun kötü geleceğini tahmin ederek tamamlaması için baskı yapmadı.

"Bilirim bu tür şeyleri." dedi üstünkörü bir şekilde. "Peki bu altın Tekboynuz hikâyesi nereden çıkmış olabilir?"

"Herhâlde yaşlı Başrahip Zhang'ın Efendi Bao'ya tapınakta verdiği küçük Tekboynuz'u kastediyorlar." dedi Bayan Zhou. "Kaybetmişti, birkaç gün sonra genç Bayan Shi bulmuştu. İnsanların hikâye uydurmaları için küçücük bir şey yeter! Çok komikler, değil mi Bayan Lian? İnsan ancak gülüyor."

"Bence pek komik değil." dedi Xifeng. "Bayağı korkutucu. Asıl sorun, muhteşem görüntümüzün arkasında her şeyin daha da kötüye gitmesi. Bir söz vardır: 'En şişman domuzdan en iyi pastırma olur; en ünlü insanlar çantada kekliktir.' Üstelik bizim ünümüz yalan dolanla kazanıldı. Bazen her şeyin sonu nereye varacak diye merak ediyorum."

"Endişelenmenize hiç gerek yok, hanımefendi." dedi Bayan Zhou. "Ama bu tür konuşmalar, şehirdeki çayhanelerde, şarap evlerinde, sokaklarda bir yıldır dolaşıyor. Artık durdurmak için çok geç, değil mi?"

Xifeng başını salladı. Sonra Pinger'ya birkaç tael gümüş tartıp Bayan Zhou'ya vermesini söyledi.

"Bunları Zijuan'e götür. Ufak tefek ihtiyaçlar için benden küçük bir yardım olduğunu söyle. Ortak hesaptan bir şey almak isterse çekinmeden söylesin. Ama avanstan söz etmek yok! Zijuan'in çok akıllı bir kız olduğunu biliyorum, benim ne demek istediğimi anlayacaktır. Boş bir zaman bulduğumda Bayan Lin'i görmeye gideceğimi söyle ona."

Zhou Rui'in karısı parayı alıp talimatları yerine getirmek üzere çıktı.

***

Jia Lian, Xifeng'ı Zhou Rui'in karısıyla yalnız bırakıp çıktıktan hemen sonra bir hizmetkâr babasının çağırdığını söyleyince derhâl Jia She'nın dairesine gitmek zorunda kaldı.

"Saray'da birisinin hasta olduğu haberini aldım." dedi Jia She. "İmparatorluk doktoru ve iki yardımcısı Saray'a çağrılmış, demek oluyor ki Majestelerinin maiyetinden biri hastalanmış. Son günlerde İmparator Eşi'nden hiç haber aldık mı?"

"Hayır, efendim." dedi Lian.

"Gidip amcana ve kuzenin Zhen'e bir sor bakalım, bir şey biliyorlar mı. Haberleri yoksa, İmparatorluk Doktorları Akademisi'ne birisini gönderip sordur. Neler olduğunu öğrenelim."

"Tamam, baba."

Jia Lian hemen araştırmaya koyuldu ve adamlarından birini akademiye gönderip kendisi de Jia Zheng'ın yanına gitti.

"Nereden duydun?" diye sordu Jia Zheng, Jia Lian'i dinledikten sonra.

"Az önce babam söyledi."

"Kuzen Zhen'le beraber doğru Saray'a gidin o zaman, bakalım ne öğreneceksiniz."

"Akademiye birisini gönderdim bile." dedi Lian. "Ning Konağı'na gidip Kuzen Zhen'i bulayım."

Ning Konağı'na kadar gitmesi gerekmedi, Kuzen Zhen'le yolda karşılaştı.

"Evet, ben de aynı söylentiyi duydum." dedi Zhen, Jia Lian'i dinledikten sonra." Ben de babanla Zheng amcaya gidiyordum." Beraber Jia Zheng'ın çalışma odasına doğru yürüdüler.

Oraya vardıklarında, Jia Zheng'ın tavrı daha felsefi bir hâl almıştı.

"İmparator Eşi hastalandıysa, yakında bize haber gelir." dedi.

Bu arada Jia She da onlara katıldı. Öğlen saatlerinde, dördü hâlâ Jia Lian'in adamının akademiden haber getirmesini beklerlerken, kapı görevlilerinden biri iki harem ağasının Sör She ve Sör Zheng'ı görmek istediğini bildirdi.

"İçeri alın." dedi Jia She ve kardeşiyle beraber iç kapıya onları karşılamaya çıktılar. Diz çökerek selam verip, Majesteleri Hanımefendi'nin sadık hizmetkârları olarak saygılarını sundular, sonra İmparatorluk temsilcilerini avludan geçirip ana kabul salonuna aldılar; oturmalarını rica ettiler.

Haremağalarından biri ayağa kalktı.

"Kızınız, İmparator Eşi, son günlerde biraz hasta olduğu için Majesteleri ailesinden dört hanımefendinin yarın kendisini ziyaret edebileceklerini bildirdi. Her hanımefendi sadece bir hizmetçisini getirebilir. Erkek akrabalar kapıya kadar gelip kartlarını göndererek saygılarını iletebilir ve orada talimat bekleyebilirler. Ziyaret için belirlenen saatler sabah dokuz ile öğleden sonra beş arasıdır."

Jia Zheng ve Jia She ile orada bulunan diğerleri bu buyruğu ayakta dinlediler. Sonra herkes tekrar yerine oturdu, çay ikram edildi ve misafirler oradan ayrıldılar. İki kardeş onları ana kapıya kadar geçirdikten sonra Büyükanne Jia'yı bilgilendirmeye gitti.

"Dört mü?" dedi yaşlı kadın. "Sizin eşleriniz ve ben üç ediyoruz. Dördüncü kim olacak?"

Bir anlık sessizlik oldu. Kimse birini önermeye yeltenemedi. Büyükanne Jia bir süre düşündükten sonra, konuşmaya devam etti.

"Herhâlde Feng'ı kastettiler. O her durumla başa çıkmayı iyi bilir. Siz erkekler gidip gerekli ayarlamaları yapın."

Hemen oradan ayrılan Jia She ve Jia Zheng, Lian ve Rong'un yanı sıra başka kimlerin kalıp iki konağa göz kulak olacağı konusunda talimatlar verdiler; geri kalan herkes gidecekti. Sonra hizmetkârlara, ailenin en iyi dört, yeşil saray arabasının hazırlanması ve sabah gün ışırken kapıya dizilmesi söylendi. Herkes hemen kendi işi için koşuşturmaya başladı, iki beyefendi de son kez danışmak için Büyükanne Jia'ya uğradılar.

"Saat dokuzda orada olmamız gerekiyor, anne. Bu akşam her zamankinden daha erken odalarımıza çekilelim ki sabah altı gibi yola çıkabilelim. Saray'a gitme hazırlığı için zamana ihtiyacımız var."

"Evet." dedi Büyükanne Jia. "Şimdi gidebilirsiniz."

İki kardeş, Büyükanne Jia'yı iki gelini ve Xifeng'la yalnız bırakıp çıktı. Onlar da bir süre Yuanchun'ün hastalığından konuştular, biraz daha sohbet edip odalarına çekildiler.

Ertesi sabah, şafak sökmeden hizmetçiler her dairedeki lambaları yaktılar; hanımlar da sabah hazırlıklarına başladılar. Saat beşte hanımlar hazır olup, erkekler de tören kıyafetlerinin son rötuşlarını tamamlayınca, Uşak Lin ve Lai Da iç kapıya gelip ara-

baların ve tahtırevanların emredildiği şekilde hazır olduğunu ve dışarıda beklediklerini bildirdiler. Jia She ve Xing Hanım gelince grup tamamlandı. Hep beraber kahvaltı yaptıktan sonra Büyükanne Jia, Xifeng'ın kolunda hepsine öncülük ederek dışarı çıktı, evdeki herkes birer hizmetçinin eşlik ettiği dört hanımefendinin etrafında toplandı, yavaş yavaş ilerlediler. Li Gui, kıdemli bir hizmetkârla beraber Saray'ın dış kapısındaki ön hazırlıkları yapmak üzere atlarıyla önden gittiler. Üç kuşak Jialar arabalarına ya da atlarına bindiler. Bir hizmetkâr ordusu eşliğindeki kafile, bir dizi hâlinde yola koyuldu. Jia Lian ve Jia Rong iki konağa göz kulak olmak üzere evde kaldılar.

Kafile Yasak Şehir'in dört kapısından biri olan Batı Kapısı'nda durdu; kısa bir süre sonra iki harem ağası dışarı geldi.

"İmparatorluk izniyle! Jia ailesinin hanımefendileri kişisel ziyaretleri için Saray'a giriş yapabilirler. Beyefendiler de Saray'ın yanına sokulmadan içeri girebilirler. İç Kapı'da bekleyip oradan saygılarını sunacaklar." diye duyuru yaptılar.

Kapıdaki adamlar, "İleri!" diye bağırdılar ve küçük bir hadım, hanımların tahtırevanlarını yönlendirdi, beyler de hizmetkârlarını Dış Kapı'da bırakıp yürüyerek ilerlediler. İç Kapı'ya yaklaşırlarken, orada oturan birkaç yaşlı hadım ayağa kalktı.

"Jia ailesinin beyefendileri! Durun!" anonsu yapıldı.

Jia She ve Jia Zheng ile diğerleri yaş sırasına göre, esas duruşta dizildiler; hanımlar tahtırevanlarıyla Kapı'dan geçip indiler. Yeni bir genç hadımlar grubu belirdi ve hizmetçisinin koluna giren her bir Jia hanımefendisi Saray'ın içine doğru yürüyerek ilerledi ve İmparator Eşi'nin Odası'nın bol süslemeli cephesi ve ışıltılı kiremitleri karşılarına çıktı.

İki genç nedime gelip, yerine getirilmesi gereken tek formalitenin reverans yapmak olduğunu, başka bir şeye gerek olmadığını bildirdi. Bu lütuf için naçizane memnuniyetlerini ifade eden ziyaretçiler yatağa yaklaşıp saygıyla eğildiler. Yuanchun oturmalarını söyledi. Kibarca kabul edip oturdular.

"Sağlığın nasıl?" diye sordu Yuanchun büyükannesine.

Büyükanne Jia hizmetçisine tutunup ayağa kalktı.

"Majestelerinin lütufları sayesinde gayet iyiyim." dedi.

Sonra Yuanchun, Wang Hanım ve Xing Hanım'a döndü; onlar da ayağa kalkıp benzer şekilde cevap verdiler. Ardından Xifeng'a sıra geldi.

"Evde işler nasıl?"

"İdare etmeye çalışıyoruz, Majesteleri." dedi Xifeng ayağa kalkarak, sonra tekrar oturdu.

"Son birkaç yılın sizin için pek kolay geçmediğini biliyorum." dedi Yuanchun.

Xifeng tekrar ayağa kalkıp cevap verecekti ama bir nedime Majestelerinin incelemesi için bir tomar kart getirdi. Tanıdık isimleri gören Yuanchun'ün yüreği burkuldu ve yanaklarından yaşlar süzüldü. Nedimenin uzattığı ipek mendille gözlerini sildi.

"Bugün biraz daha iyiyim, lütfen söyleyin onlara. Dışarıda dinlensinler." dedi.

Jia hanımları bir kere daha ayağa kalkıp minnetlerini ifade ettiler. Yuanchun'ün gözleri hâlâ nemliydi.

"Sıradan aileler bizden daha şanslılar! En azından beraber olabiliyorlar!" dedi.

Büyükanne Jia ve diğerleri de neredeyse ağlayacaklardı.

"Üzülmemenizi rica ediyoruz, Majesteleri. Sizin yüce lütuflarınız evde bin kat daha fazla varlığınızı hissettiriyor!"

"Baoyu nasıl?" diye sordu Yuanchun.

"Artık daha ciddi çalışıyor." dedi büyük hanımefendi. "Babası bu konuda çok sıkı. Küçük bir âlime dönüşecek."

"Bunu duyduğuma çok sevindim."

Yuanchun, dış kabul salonunda öğle yemeği hazırlanmasını emretti ve dört küçük hadım eşliğindeki iki nedime onları dışarıya aldı. Sandalyeler Jia ailesinin öncelik sırasına göre düzenlenmişti. Hanımlar harika bir şekilde hazırlanan yemeğe oturdular; ayrıntıları bizim hikâyemizi ilgilendirmiyor.

Öğle yemeği bitince dört hanımefendi teşekkürlerini sunmak

için geri döndüler. Biraz daha hoşbeş ettikten sonra saatin neredeyse beşe geldiğini görüp, limitlerini aşmaktan korkarak izin istediler. Yuanchun nedimelerinden birini İç Kapı'ya kadar onlara eşlik etmesi için gönderdi; yine aynı dört hadım yol göstermek için bekliyorlardı. Büyük hanımefendi ve grubu tahtırevanlarına bindiler; Dış Kapı'ya kadar götürüldüler, orada Jia She ve diğer erkekler de yanlarına gelince hep beraber kafile halinde eve döndüler.

Ziyaret, ertesi ve ondan sonraki günler de tekrarlandı; düzenlemeler son detayına kadar aynı olduğundan daha fazla anlatmaya gerek yok.

***

Bu arada Xue evinde her şey daha da kötüye gitmişti. Xue Pan'i uzaklaştırdıktan sonra, Qiuling de Baochai ile kalmaya başlayınca, Jingui'nin ağız dalaşına gireceği kimse kalmamıştı; yanında sadece Baochan vardı. O da efendisinin yatağına terfi ettiğinden beri bir özgüven kazanmıştı. Jingui kısa süre içinde Baochan'i Pan'e verme taktiğinin istediği sonucu getirmediğini fark etti. Kendi hizmetçisi en güçlü rakibi hâline gelmişti.

"Bakalım, değeri neymiş!" diye düşündü, çok içip aşırı duygusal bir ruh hâlinde sedirde uzanırken. "Söyle bakalım!" diye alaya aldı onu. "Kıymetli efendimiz nereye gitti? Nerede saklanıyor? Sen biliyorsundur herhâlde, değil mi?"

"Hiçbir fikrim yok." dedi Baochan, soğuk bir şekilde. "Sana bile söylemediyse, Bayan Pan, başka kim bilebilir?"

"Bana 'Bayan' deyip durma!" dedi Jingui hain bir gülümsemeyle. "Qiuling'le ikiniz işleri istediğiniz gibi yürüttüğünüzü sanıyorsunuz, değil mi? Ona dokunulmaz çünkü koruyucusu var; kaplanın başından biti almaya cesaret edemem ama sen benim hizmetçimsin. Küstahlıklarına katlanacak değilim! Eğer kendinden o kadar eminsen, neden beni boğazlamıyorsun? O zaman meydan ikinize kalır. Ben yolunuzu tıkıyorum, haydi söyle!"

Baochan bu sözleri sineye çekmedi. Jingui'nin gözlerinin içine baktı.

"Bayan Pan, beni böyle suçlamaya hiç hakkın yok! Ben senin

aleyhine en ufak bir şey söyledim mi? Ona bir şey diyemiyorsun diye hırsını benden çıkarma! Zorbalık yapıyorsun! Asıl sorunun ne olduğunu biliyorsun, bilmiyormuş numarası yapma!" Ağlamaya başladı. Havaya giren Jingui, öfkeyle sedirden inip üstüne yürüdü. Ama Baochan Xialardan bir şeyler öğrenmişti, hiç taviz vermek niyetinde değildi. Jingui, onun çığlıklarına ve karşı çıkmalarına hiç aldırmadan, sandalye, sehpa, fincan, kâse, eline ne geçtiyse fırlatmaya başladı. Baochan hiç aldırmayıp sesinin son perdesinden adaletsiz kaderine sızlanıyordu.

Xue teyze o sırada Baochai'in odasındaydı ve çıkardıkları bu patırtıyı duydu.

"Xiangling!" dedi hiç düşünmeden. "Git bak bakalım, neler oluyor! Biraz yatıştırmaya çalış onları."

"Xiangling'i gönderme, anne! İşe yaramaz!" dedi Baochai. "Her şey daha kötü olur!"

"İyi o zaman, ben kendim giderim." dedi Xue teyze.

"Sen de gitmemelisin, anne." dedi Baochai. "Bırakalım bu meseleyi kendileri çözsünler. Yapabileceğimiz bir şey yok zaten."

"Ama bu dayanılmaz bir durum!" diye bağırdı Xue teyze ve bir hizmetçinin koluna girip Jingui'nin dairesine doğru yürüdü. Baochai de Xiangling'e evde kalmasını tembih edip, istemeye istemeye peşinden gitti. Jingui'nin dairesine yaklaştığında, içeride fırtınanın hız kesmeden devam ettiğini duydu.

"Ne demek oluyor bu?" diye bağırdı Xue teyze. "Yine evin altını üstüne getirdiniz! Bu ne utanç verici bir durum! Duvarlar ne kadar ince, akrabalarımızın duyacağından hiç çekinmiyor musunuz? Size gülmelerinden korkmuyor musunuz?"

"Bize mi gülecekler?" diye bağırdı Jingui içeriden. "Asıl gülünecek hâlde olan, altı üstüne gelmiş aileniz. Ne saygı kalmış ne düzen, bu kahrolası çöplükte doğru olan tek bir şey bile yok. Hanımla hizmetçi, eşle odalık arasında bir fark kalmamış! Ben böyle yetiştirilmedim! Bizim evimizde herkes kendi yerini bilirdi. Sizin ailenizden bıktım, usandım!"

"Yenge!" dedi Baochai. "İkiniz kavga ediyorsunuz diye geldi

annem. Eğer seni suçluyor gibi göründü ve hanımla hizmetçisi arasında fark gözetmediyse, üzüldüğündendir. Herhangi bir niyeti yoktu. Neye canınızın sıkıldığını açıklasanız ve hepimiz huzur içinde yaşasak iyi olmaz mı? Zavallı anneciğimi çok endişelendiriyoruz."

"Tabii ya." dedi Xue teyze. "Beni suçlamadan önce derdinizin ne olduğunu söyleyin."

"Sen azizesin sanki, değil mi?" dedi Jingui, Baochai'e. "Senin gibi iyi bir hanımefendinin bir beyefendiyle evlenip güzel bir evde yaşayacağından eminim; benim gibi çıkmaza düşüp, ayak altında ezilmeyeceksin! Dul olsam daha iyiydi! Ne aptalım! Beni yargılamayın! Ben daha iyisini öğrenememiş, zavallı, babasız bir yaratığım. Karı -koca ve eş- odalık arasında geçenler bekâr bir kızı ilgilendirmez!"

Baochai çok utandı ve sinirlendi ama en çok da annesine hakaret edilmesine içerledi. Yine de öfkesine hâkim oldu.

"Laflarına dikkat et, yenge. Kimsenin seni yargıladığı falan yok. Kim eziyor? Sen bir yana, Qiuling bile benden en ufak bir sert söz duymamıştır." dedi.

Bunun üzerine Jingui sedirin kenarına vurmaya başladı, bir yandan da sesinin son perdesinden bağırıyordu.

"Qiuling! Ben kendimi onunla nasıl kıyaslarım? Ayağının altındaki toprak bile değilim! O benden daha uzun zamandır burada; seni anlıyor ve nasıl yaltaklanacağını iyi biliyor. Ben bilmiyorum, daha yeni geldim. Biliyorum! Hatırlatmana gerek yok! Ama unutma, hepimiz İmparator Eşi olamayız. Adımlarına dikkat etsen iyi olur, sonun benimki gibi olmasın; koca bir düşüncesiz ahmakla evlenip, yüzüstü bırakılarak bütün dünyaya kendini güldürme!"

Xue teyze kendisini daha fazla tutamadı ve yerinden fırladı.

"Benim kızım olduğu için korumuyorum onu; seninle arasının iyi olması için elinden geleni yaptı ama sen onu kışkırtmaya çok kararlı görünüyorsun. Sorunun her neyse, o kızı rahat bırak! Eğer biriyle uğraşman gerekiyorsa benimle uğraş!"

"Sinirlenme, anne! Biz buraya onu sakinleştirmek için geldik

ama senin sinirlerin bozuldu. Eğer her şey daha da kötü olacaksa, gidelim daha iyi. Düşünmesi için ona zaman verelim. Sen de daha fazla sorun çıkarma!" Bu son sözler Baochan'e söylenmişti.

Anne kız oradan çıkıp kendi dairelerine döndüler. Avludan geçerlerken, Büyükanne Jia'nın özel hizmetçilerinden birini gördüler; Xiangling'le beraber onları karşılamaya geliyordu.

"Nereden geliyorsunuz? Büyük hanımefendi iyidir umarım." dedi Xue teyze.

"Çok iyi, teşekkürler, hanımefendi." dedi hizmetçi. "Hanımefendi size selamlarını yolladı ve gönderdiğiniz liçiler için çok teşekkür etti. Bayan Qin'i de nişanlandığı için tebrik etti."

"Ne kadar zamandır buradasın?" diye sordu Baochai.

"Epeydir." dedi kız.

Xue teyze, kızın kim bilir neler duyduğunu düşününce yanakları kızardı.

"Ne yazık ki bugünlerde saygıdeğer bir aileye yakışmayacak, kötü sahnelere şahit oluyoruz burada." dedi. "Size çok komik geliyordur!"

"Ah, hanımefendi, önemli değil. Her ailede ufak tefek sorunlar olur. Bu, piknik sepetinin içinde takırdayan tabaklar kadar normal. Çok fazla endişeleniyorsunuz."

Hizmetçi onlarla beraber içeri girdi, biraz oturduktan sonra gitti. Bir iki dakika sonra, Baochai Xiangling'e bazı talimatlar verirken Xue teyze bağırdı.

"Ah! Göğsüm!"

Sedire uzanıp Baochai ile Xiangling'i panik içinde bıraktı. Eğer sonucunu öğrenmek istiyorsan, gelecek bölümü okumalısın.

84. BÖLÜM

Baoyu, imtihana tabi tutulur ve ilk kez nişanlanmasından söz edilir.

Jia Huan, hasta bir çocuğu ziyaret eder ve eski düşmanlıklar depreşir.

Baochai, annesinin ani sancısı için, Jingui ile tartışmasının sonucunda öfkesinin karaciğerini bozmasından kaynaklandığı teşhisini koydu. Sebebini anlayınca doktorun gelmesini beklemeden, bir uşağı birkaç parça ağaçsı asma sapı satın almaya gönderdi. Xue teyzenin içmesi için demli bir çay yaptı. Sonra Xiangling bacaklarına masaj yapıp göğsünü ovaladı. Ağrı biraz hafifledi ama Xue teyzenin Jingui'nin terbiyesizliğine öfkesi ve Baochai'in böyle bir aşağılamayı kabullenişine üzüntüsü aynen devam etti. Sonunda, bir doz daha kız evlat sakinleştiricisinin ardından uykuya daldı ve karaciğeri de giderek düzeldi.

"Lütfen artık endişelenme, anne." diye yalvardı Baochai, uyanınca. "Bir iki gün sonra kendini toparlayınca neden gidip Büyükanne Jia ve Wang Hanım'ı görmüyorsun? Sana iyi gelir. Xiangling ve ben buralara göz kulak oluruz. Artık başka bir sıkıntı çıkarmayacağından eminim."

Xue teyze başını salladı.

"Belki bir iki gün sonra giderim." dedi.

***

Sonunda Yuanchun'ün iyileştiği haberi geldi ve Jia ailesindeki herkes rahat bir nefes aldı. Bir iki gün sonra Saray'dan bir grup hadım, hediyeler ve para paketleriyle geldiler. Majesteleri Hanımefendi, hastalığı esnasında ailenin ihtimamını ödüllendirmek istemişti. Hadımlar dikkatle etiketlenmiş hediyeleri birer birer teslim ettiler. Jia She, Jia Zheng ve diğer erkekler Büyükanne Jia'ya rapor vermeye gittiler; dönünce de hediyeler için teşekkür ettiler. Hadımlar çaylarını içip gittikten sonra Büyükanne Jia'nın dairesinde bir aile toplantısı yapıldı. Birkaç dakika sonra, sohbet ederlerken, yaşlı bir kadın hizmetçi bir mesajla geldi.

"Kapıdaki çocuklar, çok önemli bir iş için Sör She'yı görmek isteyen biri olduğunu söylediler, hanımım." dedi.

Jia She, Büyükanne Jia'nın izniyle kendi işleriyle ilgilenmeye gitti. O gidince yaşlı kadının aklına bir şey geldi ve yüzü aydınlandı.

"Majestelerinin Baoyu'yle ilgilenmesi ne kadar hoş!" dedi Jia Zheng'a dönerek. "Geçen gün özellikle onu sordu."

"Onun bu cömert ilgisi hiç hak edilmiyor. Genç ağacın tek meyvesi, giderek artan aylaklık!" dedi Jia Zheng.

"Ama ben iyi şeyler söyledim." dedi Büyükanne Jia. "Yazılarında ne kadar başarılı olduğunu anlattım."

"Keşke doğru olsaydı!" dedi Jia Zheng acı acı gülümseyerek.

"Ama sen ve arkadaşların hep ona şiirler ve sizin için bir şeyler yazdırıyorsunuz. Sen ne dersen de ilerleme kaydettiğinden eminim. O daha çok genç, biraz sabırlı ol. 'Hiç kimse bir kaşık yemekle şişmanlamaz.' derler."

Jia Zheng saygıyla gülümsedi.

"Evet, anne."

"Baoyu deyince, seninle konuşmak istediğim başka bir şey geldi aklıma." diye devam etti yaşlı kadın. "Baoyu artık büyüyor, annesiyle ikinizin onun için güzel bir kız seçmeyi ciddi ciddi düşünme zamanınız geldi. Evlilik hayatının en önemli adımı olacak. Kızın uzak ya da yakın akrabamız olması ve ne kadar zengin oldukları konusunda endişelenmemize hiç gerek yok; sadece iyi huylu ve güzel olması yeter."

"Hatırlattığın için teşekkür ederim, anne." dedi Jia Zheng sert bir şekilde. "Elbette uygun bir gelin seçmenin önemini takdir etsem de bence öncelikle Baoyu'nün edep öğrenmesi gerekiyor. O konuda bir gelişme olmadan, ayarlayacağımız her türlü birleşme bir talihsizlik ve genç hanım için üzücü bir hata olur. Onun şu anki haylaz tavırları korkunç bir evlilik felaketini gösteriyor."

Onun bu cevabı Büyükanne Jia'yı hiç memnun etmedi.

"Kararının böyle olacağını biliyordum!" dedi sinirli bir şekilde. "Ben de her işe karışan bir işgüzarım! Ama şu kadarını söyleyeyim, küçükken onu şımartmış olsam da henüz büyümediği ve senin istediğin kadar sorumluluk sahibi olmadığı hâlde, her zaman iyi, terbiyeli ve dürüst bir çocuk oldu. Ona işe yaramaz muamelesi yapmakla ya da onu bir kızın mutluluğu için tehdit olarak görmekle çok yanılıyorsun. Hiç öyle değil! Belki ön yargılı olabilirim! Ama küçük Huan'a tercih edilir! Yanlışsam düzelt."

Jia Zheng çok huzursuzluk duymaya başlamıştı.

"Elbette ki sen çok tecrübeli bir insan sarrafısın, anne." dedi hemen. "Kaderin ona güldüğünü düşünmekte haklı olabilirsin. Belki de -nasıl söyleyeyim- onun belli bir hedefi olduğunu görmek istemekteki sabırsızlığım beni huysuz bir baba yaptı."

Böyle parlak sözler söyleme çabası, asıl amacını yani büyük hanımefendiyi güldürme arzusunu boşa çıkarmadı; Büyükanne Jia güldü, diğer hanımlar da kahkaha atarak eşlik ettiler.

"Tabii." dedi Büyükanne Jia. "Ondan ne kadar büyük olduğunu unutma. Üstelik devlet memuru olarak edindiğin tecrübe de olgun ve bilge olmanı sağladı." Sonra Xing ve Wang hanımlara bakıp sinsice devam etti. "Siz onu bir de küçükken görseydiniz! Çekilmez bir şeydi! Baoyu'den çok daha beterdi. Evlilik ona hayatla ilgili bir şeyler öğretti. Ama şimdi Bao'dan şikâyetleri bitmiyor. Çocuk, yaşına göre babasının o hâlinden çok daha olgun!"

Hanımlar, Jia Zheng'ın itibar surlarına yapılan bu saldırıyı şaka olarak değerlendirdiler; gülerek ne kadar muzip olduğunu söylediler. Sonra küçük hizmetçiler içeri gelip, Yuanyang'a yemeğin servise hazır olduğunu söylediler.

"Yüksek sesle söyle!" dedi Büyükanne Jia; keyfi yerine gelmişti. "Beni de sırrınıza ortak edin!"

Yuanyang güldü ve mesajı iletti.

"Tamam o hâlde." dedi yaşlı kadın. "Herkes evine yemeğe gidebilir, sadece Feng ve Kuzen Zhen'in karısı kalıp bana eşlik etsinler."

Jia Zheng, Wang Hanım ve Xing Hanım yemek servisi yapılana kadar beklediler, yaşlı kadın onlara biraz daha takıldıktan sonra herkes kendi evine gitti.

***

Eve döndüklerinde Jia Zheng, Wang Hanım'la konuşurken, Büyükanne Jia'nın teklif ettiği konuyu açtı.

"Annem bu çocuğu ne kadar da çok seviyor! Keşke zorla da olsa şu imtihanı kazansa, gerçekten gurur duyacağı şekilde sevgisinin karşılığını alsa, Baoyu'nün de evlilikte sunacağı bir şeyi olur."

"Çok doğru!" dedi Wang Hanım.

Jia Zheng, hemen Li Gui'ye bir hizmetçi gönderip talimat verdi.

"Baoyu'ye söyle, bu akşam onu görmek istiyorum. Okuldan sonra yanıma gelmek yerine, akşam yemeğini yedikten sonra çalışma odama gelsin. Ona sormak istediğim sorular var."

Li Gui, o gün Baoyu'yü okuldan gelip babasının yanına giderken yakaladı. Baoyu, hiç de hayra alamet olmayan bu çağrı karşısında yıldırım çarpmışa döndü. Büyükanne Jia'yı görmeye gittikten sonra Kızıl Neşe Avlusu'na döndü, çok az yemek yiyebildi, çabucak ağzını çalkaladı ve babasının dairesine doğru yola koyuldu.

Jia Zheng çalışma odasında onu bekliyordu. Baoyu içeri girip eğilerek selam verdi ve bir kenarda esas duruşta bekledi.

"Bildiğin gibi..." diye başladı Jia Zheng. "Son zamanlarda çok meşguldüm, çalışmaların nasıl gidiyor diye sorma fırsatı bulamadım. Müdürün sana tekrarlar için bir ay süre tanıdığını, ondan sonra ilk temanı vereceğini hatırlıyorum. Bu yaklaşık iki ay önceydi. Şimdiye kadar başlamış olman lazımdı sanırım."

"Başladım, efendim!" dedi Baoyu. "Üç kompozisyon yazdım.

Yazı örneklerimle sizi sıkmamak için çalışmalarımın biraz daha ilerlemesini bekliyordum. Müdür beyin talimatı böyleydi, efendim."

"İlk üç tema neydi?"

"İlki *Konuşmalar*, II. Kitap." dedi Baoyu. " 'Bilge on beşinde öğrenmeye karar verdi.' İkincisi de *Konuşmalar*'dan, I. Kitap: 'İnsanlar onu tanımadıklarında alınganlık göstermez.' Üçüncüsü *Mensiyüs'ün Kitabı*, III. Kitap, II. Bölüm: 'Sonra Mohistleri takip ettiler."[1]

"Taslakları sakladın mı?"

"Hepsini temize çektim ve öğretmenim düzeltti."

"Eve getirdin mi, yoksa okulda mı bıraktın?"

"Okulda, efendim."

"O zaman derhâl birini gönderip getirt. Görmek istiyorum."

Baoyu hemen Mingyan'i çağırttı.

"Okula git; sıramın çekmecesinde ince bir bambu defter var, kapağında 'Ödevler' yazıyor. Onu alıp getir çabuk." dedi.

Kısa bir süre içinde Mingyan defteri getirip Baoyu'ye verdi. Jia Zheng ilk sayfasını açıp "Bilge on beşinde öğrenmeye karar verdi" başlıklı yazıyı okumaya başladı.

"Bilge, daha bir çocukken okumayı aklına koymuştu." diye başlamıştı Baoyu. Dairu "bir çocukken" ifadesinin üstünü çizip "on beşinde" şeklinde düzeltmişti.

"Çocuk kelimesini kullanman anlamı tam olarak karşılamıyor çünkü çocukluk on altı yaşına kadar sürer. Bu paragrafta bilge kendi yaşamının bazı dönüm noktalarına değiniyor; bu yüzden farklı gelişme aşamalarını göstermek için on beş, otuz, kırk, elli, altmış ve yetmiş yaşlarındaki becerilerini açıkça belirtmiş. Eğer ahlaki ve fikrî gelişimini doğru bir sırayla korumak istiyorsak,

---

1) Mohizm, adını kurucusu olan Mozi'den alan mantık, rasyonel düşünce ve bilim felsefesidir. Mohizm genel olarak sevgiye çağrı ve tüm anlaşmazlıkları barışçıl yoldan çözmeyi öngörür. Mohizm; Konfüçyüsçülük, Taoizm ve Legalizm ile yaklaşık aynı zamanda gelişmiş ve MÖ 770 - 221 yılları arasında dört ana felsefe okulundan biri olmuştur. (ç.n.)

kullandığı rakamları aynen aktarmamız gerekir. Öğretmenin 'bir çocukken' ifadeni 'on beşinde' şeklinde değiştirip daha açıklayıcı hâle getirmiş."

Yorumları okumaya devam ederken, üzeri çizilmiş olan 'Bilgenin uygulaması, sıradan fânilerin pek başaramadıkları bir şeydir.' cümlesini gördü. Başını salladı.

"Bu sadece çocuksu olmakla kalmıyor, aynı zamanda senin bir âlim olmaya hiç niyetinin olmadığını da gösteriyor. Öğretmeninin düzeltme yapmasına çok memnun oldum. Baştan başla bakalım." dedi.

Baoyu mecbur kaldı.

"Pek çok insan öğrenmeyi amaç edinir. Ama ne yazık ki bazıları bu amacın yerine getirilmesi için gereken eğilime sahip değildir. Bilgenin başarısı, on beş yaşındayken ahlaki bir inanca sahip olduğunu göstermiyor mu?"

"Teşekkür ederim. Düzeltmeleri anlayacağına inanıyorum."

"Evet, efendim."

(Bu noktada, genç öğrencisi için tema seçerken Dairu'yü yönlendiren pedagojik ilkeler hakkında bilgi vermek yararlı olabilir. Genel anlamda planı şöyleydi: Birinci tema; gençlik gayretini sağlamlaştır. İkinci tema; ikinci günün sözlü yorumları sırasında ortaya çıkan konuyu, yani dünyevi başarıya karşı ahlaki başarıyı açıklığa kavuştur. Üçüncü tema; tutuculuğa karşı sapkınlık.)

Sonra babası ikinci temaya geçti: "İnsanlar onu tanımadıklarında alınganlık göstermez." Önce öğretmeninin düzeltmesini okudu. "İnsanlar onun başarılarını tanımıyorlar diye üzülmeyen biri her zaman hâlinden hoşnuttur." Sonra üzeri çizilen ifadeye baktı.

"Bu nedir?" dedi başını sallayarak. " 'Birisi insanlara kızmazsa o gerçek bir âlimdir.' Öncelikle 'alınganlık' fikrini ele alıyorsun. Sonra beyefendi tanımını karıştırıyorsun. Elbette konuya uyması için değiştirilmesi gerekir. Ayrıca mantıklı olması için, ikinci kısım ondan öncekine işaret etmelidir. Her şeyi daha dikkatli düşünmen lazım."

"Evet, efendim."

Jia Zheng okumaya devam etti.

" 'Yetenekleri tanınmayan bütün insanlar üzüntü duyarlar ama o bir istisnadır. Donanımlı olmasa bunu nasıl başarırdı?' " Sonra Baoyu'nün ifadesine geçti: " 'O gerçek bir âlim değil miydi?' İşte yine aynı hatayı yapmışsın. Düzeltme biraz yavan olsa da idare eder."

Üçüncü temaya geçti. "Sonra Mohistleri takip ettiler." Bu alıntının orijinalini hatırlayınca şaşkınlık içinde Baoyu'ye baktı ve biraz düşündükten sonra, "Mensiyüs'ü çalışmış mıydın?" diye sordu.

"Evet, efendim." dedi Baoyu hemen. "Öğretmen, *Dört Kitap*'ın en kolayı olduğu için önce ondan başlamaya karar vermişti. Üç gün önce tamamını bitirdik, şimdi *Konuşmalar*'ın ilk yarısındayız."

Jia Zheng okumaya devam etti. Baoyu üçüncü kompozisyonu yazma aşamasına gelene kadar, sekiz ayaklı imtihana az çok hâkim olmuş ve gereken belagat yapısını belli bir akıcılıkla ele almayı öğrenmişti. Jia Zheng ilk iki ayağı incelemiş burada müdür beyin düzeltme yapmayarak gence iltifat ettiğini görmüştü.

" 'Yang Zhu'nunkinin[1] haricinde izlenecek başka bir yol yok gibi görünüyor.' Bu hiç fena değil." dedi ve okumaya devam etti. " 'İnsanlar Mohistleri takip etmek istiyor değillerdi ama Mozi'nin öğretileri dünyanın yarısını etkilediğinden, Yang Zhu dışında izlenecek başka kim vardı ki?' Bunu hiç yardım almadan sen mi yazdın?"

"Evet, efendim."

Jia Zheng dalgın dalgın başını salladı.

"Çok parlak bir şey değil tabii ama başlangıç için hiç de fena olmadığını söylemeliyim. Ah, Mensiyüs! Denetçi olarak göreve çıktığım zamanlarımı hatırlıyorum, temalarımdan biri olarak 'Sadece bir şövalye buna muktedirdir' ifadesini seçmiştim. Bütün adaylar bu temadaki makaleyi okumuşlar ve orijinal bir şey yazmak yerine başkalarından çalıntı yapabilmişlerdi. Sen bu paragrafı okudun mu?"

---

1) Savaşan Devletler döneminde yaşamış Çinli filozoftur. Mohist ve Konfüçyüs düşüncesine ilk etik egoist alternatiftir. (ç.n.)

"Evet, efendim. *Mensiyüs*, I. Kitap, II. Bölüm. 'Yalnızca görgü ve kültürel miras, sıkıntılı bir durum karşısında bir insanı güçlü tutabilir.' "

"Güzel." dedi Jia Zheng. "Bana yapabileceğini göstermeni istiyorum. Ezberden değil de kendi fikirlerini söyle. Bir giriş yapman yeterli."

Baoyu başını önüne eğip, etkileyici bir açılış cümlesi düşünürken, Jia Zheng da ellerini arkasında kenetleyip kapıda duruyordu. Tam o sırada küçük bir hizmetkâr çocuk, oradan hızla geçerken beyefendiyi kapıda görünce dondu kaldı; elleri iki yanında hafifçe eğildi.

"Nereye gidiyorsun, çocuğum?" diye sordu Jia Zheng sert bir şekilde.

"Bayan Xue büyük hanımefendinin yanına geldi, Bayan Lian bazı özel siparişler için beni mutfağa gönderdi, efendim." dedi zavallı çocuk hızlı hızlı. Jia Zheng cevap vermeyince fırlayıp gitti.

Bunun üzerine Baoyu, Xue teyze geldiğine göre, Bahçe'den gittiğinden beri çok özlediği Baochai'in de mutlaka gelmiş olabileceğini düşündü. Onu tekrar görme heyecanıyla cesaretlendi.

"Efendim." dedi. "Bir giriş hazırladım, izninizle."

"Devam et."

"Dünyadaki bütün erkekler şövalye değildir. Malı mülkü olmayan biri sebatlı kalabiliyorsa, bu ibret alınacak bir şeydir."

Jia Zheng başını salladı.

"Tamam. Bugünlük idare eder. İleride kompozisyon yazarken, iki altın kuralı hiç unutma. Önce tanımlamalara açıklık getir, sonra anlamını ve mantığını kavra. Büyükannen senin burada olduğunu biliyor mu?"

"Evet, efendim."

"Tamam, git o zaman. Hemen onu görsen iyi olur."

"Peki, efendim!"

Baoyu çalışma odasından çıktı ve sabrına hâkim olup, bir

âlimin temkinli adımlarıyla üstü kapalı yolda ilerledi. Ay kapısına gelir gelmez, çalışma odasıyla arasına giren koruyucu paravanı arkasına alınca, ok gibi fırlayıp Büyükanne Jia'nın dairesine doğru koşmaya başladı.

"Dikkat et de düşme!" diye bağırdı Mingyan arkasından. "Beyefendi geliyor."

Baoyu buna aldırmayacak kadar heyecanlıydı. Büyükannesinin kapısına yaklaştığında, içeriden gelen sohbet ve kahkaha seslerini duydu. Diğerlerinin yanı sıra Wang Hanım, Xifeng ve Tanchun'ün seslerini tanıdı. Hizmetçiler geldiğini görünce kapı perdesini kaldırdılar ve geçerken kulağına fısıldadılar.

"Biliyorsun, Bayan Xue burada."

Baoyu teyzesini selamlamak için hızla içeri girdi, sonra da Büyükanne Jia'ya saygılarını sundu. Jia Zheng ile görüşmesini ayrıntısıyla anlatınca, yaşlı kadının yüzü memnuniyet ve gururla aydınlandı.

"Kuzen Chai nerede?" diye sordu Baoyu, topluluğa dönerek.

"Bugün gelemedi." dedi Xue teyze, hiç de inandırıcı olmayan bir gülümsemeyle. "Xiangling'le yapılacak çok dikiş işleri var evde."

Baoyu hayal kırıklığına uğradı, mecburiyetten dolayı hemen çıkıp gidemedi. Yemek servisi yapıldı; Büyükanne Jia ve Xue teyze başköşeye, Tanchun ile diğerleri de daha alçak sandalyelere oturdular.

"Baoyu nereye oturacak?" diye sordu Xue teyze.

"Benim yanıma." dedi yaşlı kadın gülerek.

"Li Gui, babamı görmeye gitmeden önce yemeğimi yememi söylemişti." dedi Baoyu aceleyle. "O yüzden okuldan gelince bir tabak yemekle bir kâse pilav istedim, sonra babama gittim. Siz yiyin lütfen."

"O zaman, Feng gelip bizimle oturabilir." dedi Büyükanne Jia. "Annen, bugün vejetaryen günü olduğunu söyledi, o yemeğini yalnız yiyebilir."

"Doğru." dedi Wang Hanım Xifeng'a. "Sen onlarla ye. Beni bekleme. Evde sebzelerimi yerim ben."

Xifeng kibarca yerine oturdu ve hizmetçiler şarap kadehleriyle yemek çubuklarını getirdiler. Sonra Xifeng şarap demliğiyle etrafta dolaştı, bütün kadehler doldurulunca yerine geri döndü. Hepsi birer kadeh içtikten sonra Büyükanne Jia, Xue teyzeye, "Demin sen Xiangling mi dedin? Çok tuhaf! Hizmetçilerimden biri geçen gün Qiuling diye birinden söz ediyordu; kimi kastettiğini hiç anlamadım doğrusu. Ona sorunca, Xiangling'in yeni adı olduğunu söyledi. Neden adını değiştirmek istediğini anlatsana." dedi.

Xue teyzenin yanakları kızardı, içini çekti.

"Aman o konuyu hiç açmayın. Pan, o cadı kadınla evlendiğinden beri bir an bile huzurumuz kalmadı. Korkunç bir münakaşa ve huysuzluk! Birkaç kere konuşmaya çalıştım ama mantıklı olmaya hiç yanaşmıyor. Sürekli onlarla tartışmaya dayanamıyorum, bu yüzden de görmezden gelmeye karar verdim. Hoşuna gitmediği için Xiangling'in adını değiştirdi."

"Nesi varmış isminin?" diye sordu Büyükanne Jia.

"Anlatmaya bile utanıyorum, hanımefendi!" dedi Xue teyze. "Eminim, hepiniz asıl nedenini biliyorsunuzdur. Mesele isim değil, Baochai'in o ismi koymuş olması. Asıl karşı olduğu durum bu."

"Ne demek o?" diye sordu Büyükanne Jia.

Xue teyze mendiliyle gözlerini sildi. Sözlerine devam etmeden önce derin bir iç çekti.

"Biliyorsunuzdur mutlaka. Gelinim en ufak bir hareketini bile Baochai'i kızdırmak için yapıyor. Asla rahat vermiyor ona. Geçen gün, siz bize birisini gönderdiğinizde, yine bir velvelenin tam ortasındaydık!"

"Karaciğerinde bir rahatsızlık olduğunu duyduğum gündü herhâlde." dedi Büyükanne Jia. "Nasıl olduğunu öğrenmek için birisini gönderecektim ama sonra biraz daha düzeldiğini duyunca üzerinde durmadım. Sen beni dinle ve endişelenmeyi bırak, canım! Onlar yeni evli bir çift, durulmaları için zaman tanıman lazım. Chai gibi bir kızın olduğu için çok şanslısın. Çok zarif ve temkinli bir kız. Henüz çok genç olsa da yaşının iki katı özgüveni var! Hizmetçim geri döndüğünde, o gün olanları anlattı; olaylarla

başa çıkışı övgüye değer! O ne muhteşem bir mizaç! Eşi benzeri yok. Şu kadarını söylemeliyim ki evlendiği zaman, kayınvalidesi onu bağrına basacak, bütün ev halkı kendisini ona adayacak, bundan eminim."

Başlangıçta Baoyu sohbetin gidişatından pek hoşnut olmamıştı ve gitmek için izin istemek üzereydi ama büyükannesi Baochai'i övmeye başlayınca kulak kesildi.

"Ne faydası var?" dedi Xue teyze. "Nitelikleri ne olursa olsun, yine de kız evlat. Pan gibi iflah olmaz bir oğulla huzurlu olmam imkânsız. Yine eski uğrak yerlerine dadanacak, çok içecek ve kavgaya karışacak diye ödüm kopuyor. Sadece Zhen ve Lian kuzenleriyle birlikte olduğu zamanlar biraz içim rahat ediyor."

O anda Baoyu lafa karıştı.

"Korkulacak bir şey yok, teyze. Ben Kuzen Pan'in arkadaşlarına kefilim. Hepsi ciddi iş adamları ve kavgaya karışmayacak kadar saygıdeğerler."

"O zaman endişelenmeme gerek yok." dedi Xue teyze gülerek.

Yemek bitti ve Baoyu, akşam yapması gereken bazı hazırlıklar olduğunu söyleyerek izin istedi. Hizmetçiler çay servisi yaparlarken, Hupo gelip Büyükanne Jia'nın kulağına bir şeyler fısıldadı. O da Xifeng'a döndü.

"Hemen eve gidip Qiaojie'yi görsen iyi olur, canım." dedi.

Xifeng, meselenin ne olduğunu merak ederken, diğerleri de şaşırıp kaldılar.

"Pinger küçük hizmetçilerden biriyle size mesaj gönderdi, hanımefendi." diye açıklama yaptı Hupo, Xifeng'ın yanına giderek. Küçük Qiaojie iyi görünmüyormuş, hemen gitmenizi istedi."

"Git bakalım." dedi Büyükanne Jia. "Xue halanla resmiyete gerek yok."

"Evet, büyükanne." dedi Xifeng, sonra Xue teyzeden izin istedi. Dışarıya çıkmak üzereyken Wang Hanım seslendi.

"Sen önden git, ben de gelirim. Zavallı yavrucak! Hizmetçilere söyle de gürültü yapmasınlar. Kedi ve köpekler de ayakaltında

dolaşmasınlar. Küçük çocuklar çok kolay huzursuzlanırlar. Onun gibi nazik büyütülen bir çocuğun böyle küçük rahatsızlıklar yaşaması normaldir."

Xifeng, Wang Hanım'a talimatlarını uygulayacağını söyleyip hizmetçisiyle beraber gitti. Onun ardından Xue teyze Daiyu'nün sağlığını sordu.

"İyi." dedi Büyükanne Jia. "Sadece her şeyi fazla ciddiye alıyor. Bana sorarsan sağlığı bu yüzden bozuluyor. Baochai kadar akıllı olabilir ama senin kızın gibi diğer insanlarla arası iyi değil. Baochai çok sorumluluk sahibi ve düşünceli bir kız."

Bu sohbet bir süre daha devam etti, sonra Xue teyze gitmesi gerektiğini söyledi.

"Ben gidip Chai ve Xiangling ne yapıyor bir bakayım, siz de dinlenin, hanımefendi." dedi. "Kardeşimle gidip Qiaojie'yi de görürüm."

"İyi fikir!" dedi Büyükanne Jia. "Tecrübelerinle onlara yararlı tavsiyelerde bulunacağına eminim."

Xue teyze, kardeşi Wang Hanım'la oradan ayrılıp Xifeng'ın dairesine gitti.

Jia Zheng'a dönecek olursak, Baoyu'nün o akşamki performansına şaşırmıştı fakat bir o kadar da memnundu ve daha sonra edebiyatçı dostlarıyla sohbet ederken bundan söz etti. Usta bir go oyuncusu olan Wang Ertiao (ona Çöpçatan Wang da diyorlardı) adında bir beyefendi aralarına yeni katılmıştı.

"Sanırım hepimiz Efendi Bao'nın bariz gelişimini fark ettik, beyefendi. Kültürlü bir genç adam oluyor artık."

"Ben pek öyle düşünmüyorum." dedi Jia Zheng. "Kavrama kabiliyeti gelişti, bunu kabul ediyorum. Ama kültür? Hayır, daha gidecek uzun bir yolu var."

"Haydi ama, Sör Zheng!" dedi Zhan Guang. "Biraz fazla mütevazısınız. Dostumuz Wang'ın görüşlerine katılıyoruz. Efendi Bao, kesinlikle imtihanlarda kendisini gösterecek."

"Onun hakkında hüküm verirken taraflı davranıyorsunuz, beyler." dedi Jia Zheng ama memnun görünüyordu.

"İzninizle, beyefendi, bu konuyla bağlantılı olarak söylemek istediğim başka bir şey var." dedi Wang.

"Tabii buyurun."

Wang yaltakçı bir şekilde güldü.

"Bir ahbabım olan eski Nanshao Bölge Valisi Zhang'ın bir kızı var; çok güzel, çalışkan ve övgüye layık bir kız olduğunu söylüyorlar; henüz kimseye söz verilmemiş. Ekselansları Zhang'ın oğlu yok, ayrıca aşırı varlıklı olduğunu da eklemeliyim. Bu konuda çok titizlik gösteriyor; damadının seçkin ve zengin bir aileye mensup, karakterli biri olmasını şart koşuyor. Burada olduğum iki ay boyunca, Efendi Bao'nın ahlaki ve zihinsel kapasitesini fark ettim, umut vadeden bir genç. Eğer teklif sizinki gibi şöhretli bir aileden gelirse, nişanın kararlaştırılması için eminim benim bir ziyaretim yeterli olacaktır."

"Baoyu'nün evlenme yaşına geldiği doğru." dedi Jia Zheng. "Jia Hanımefendi de birkaç kere bana bu konuyu hatırlattı. Ama kimdir bu Zhang Ekselansları? Ne yazık ki onu tanımıyorum."

"Benim açıklamama izin verin." diye araya girme cüretinde bulundu Zhan Guang. "Dostum Wang'ın sözünü ettiği aileyi tanıyorum ben. Aslına bakarsanız Sör She ile bağlantıları var. Kendisinden bilgi alabilirsiniz."

"Öyle mi?" dedi Jia Zheng düşünceli bir şekilde. "Ağabeyimin bana böyle bir isimden söz ettiğini hiç duymadım."

"Açıkçası, beyefendi, Xing Hanımefendi'nin ağabeyiyle evlilik yoluyla bağlantıları var." diye açıklama yaptı Zhan.

"Demek o taraftan bağlantıları var." diye düşündü Jia Zheng.

Bir süre daha oturduktan sonra, bu teklifi karısına iletmek ve Zhang ailesiyle ilgili Xing Hanım'ın ağzını aramasını söylemek için içeri gitti. Wang Hanım'ın Xue teyzeyle beraber Qiaojie'yi görmeye gittiğini öğrendi. Işıkların yakılma zamanı geldiğinde, Xue teyze evine gitti, Wang Hanım da geri döndü. Jia Zheng teklifi ona açtı. Ayrıca Qiaojie'nin de sağlığını sordu.

"Nöbet geçiriyor gibi." dedi kadın.

"Umarım ciddi bir şey değildir."

"Bunu söylemek için henüz çok erken. Nöbet hâlâ geçmedi."

Jia Zheng içini çekti ama bir şey söylemedi, geceye hazırlandılar.

***

Ertesi gün, Xing Hanım, Büyükanne Jia'ya sabah ziyaretini yaptığında, Wang Hanım evlilik teklifinden söz etti ve Xing Hanım'a Zhang ailesini sorma fırsatını buldu.

"Evet, bizim akrabalarımız onlar." dedi Xing Hanım. "Ama yıllardır hiçbir temasımız olmadı, bu yüzden de küçük hanım hakkında hiç fikrim yok. Şimdi sen sözünü edince hatırladım, bir iki gün önce Yingchun'ün kayınvalidesi Bayan Sun, hâlimizi hatırımızı sormak için birini göndermişti, kadın o zaman bu Zhang ailesinden bahsetti ve Bayan Sun'dan kızlarına uygun bir koca bulmasını istediklerini söyledi. Galiba tek çocuklarıymış ve nazenin bir kızmış. Biraz eğitimi varmış, oldukça sakin ve utangaçmış, hep evdeymiş. Tek çocuk olduğundan, babası evden ayrılmasını hiç istemiyor, kayınvalidesinin ve görümcelerinin ona sert davranmalarından korkuyormuş. Bu yüzden de damadının gidip kendileriyle oturmasını ve aile sorumluluklarını paylaşmasını istiyormuş."

"Bu söz konusu bile olamaz!" diye bağırdı Büyükanne Jia. "Daha Baoyu'nün kendisine bakacak insanlara ihtiyacı varken, nasıl başka birisinin evini idare etsin?"

"Kesinlikle çok haklısınız." dedi Xing Hanım.

Büyükanne Jia, Wang Hanım'a döndü.

"Eve döndüğünde Zheng'a söyle, asla bu evlilik olamaz!"

"Tamam anne."

"Söylesene!" diye devam etti yaşlı kadın. "Dün gittiğinde Qiaojie nasıldı? Pinger'dan öğrendiğim kadarıyla ciddi bir şeyler olduğunu düşünüyorum. Bizzat gidip göreceğim."

İki hanımefendi nezaketi için Büyükanne Jia'ya teşekkür etti ve hiç zahmet etmemesini söylediler.

"Sadece onu görmek için değil." dedi yaşlı kadın. "Biraz da egzersiz olur. Bacaklarımı hareket ettirmek istiyorum. Şimdi siz gidip yemeklerinizi yiyin, sonra beraber Xifeng'a uğrarız."

Wang ve Xing Hanımlar evlerine gittiler. Yemekten sonra Büyükanne Jia'yı alıp Xifeng'ın dairesine doğru ona eşlik ettiler. Xifeng onları kapıda karşılayıp içeri aldı.

"Qiaojie nasıl?" dedi Büyükanne Jia.

"Epilepsi olmasından korkuyoruz." dedi Xifeng.

"Hemen doktor çağırmanız gerekmez miydi?"

"Çağırdık, büyükanne."

Hanımefendiler içeri girince, Qiaojie'yi pembe ipekten, kapitone bir battaniyeye sarınmış hâlde dadısının kucağında buldular. Yüzü bembeyazdı, kaşları ve burun delikleri titriyordu. Kısa bir süre kızı inceledikten sonra dış odaya geçip oturdular. Wang Hanım'ın dairesinden küçük bir hizmetçi Xifeng'a bir mesaj getirdi.

"Beyefendi Qiaojie'nin nasıl olduğunu soruyor, Bayan Lian?"

"Doktor çağırdığımızı söyle." dedi Xifeng. "Gelip teşhisini koyduktan sonra haber veririm."

Hizmetçinin gelişi Büyükanne Jia'ya yeni konuşulan evlilik teklifini hatırlattı. Wang Hanım'a döndü.

"Hemen gidip Zheng'a bu işten söz etmelisin, canım. Eğer birileri Zhang ailesiyle konuşmadan önce buna bir son verirsek, daha sonra hayır deme derdinden kurtulmuş oluruz. Peki sen neden son zamanlarda Zhangları hiç görmedin?" diye sordu sonra Xing Hanım'a.

"Aslına bakarsanız, biraz pintiler ve bize yakışır bir aile değiller. Baoyu için pek uygun olmaz!"

"Galiba Baoyu'yü nişanlamaktan söz ediyorsunuz, anne?" dedi Xifeng olan biteni zekice kavrayarak.

"Evet, aynen öyle." dedi Xing Hanım.

Büyükanne Jia, Xifeng'a, Zhanglar konusundaki teklifi anlattı.

"Umarım yerli yersiz konuştuğum için beni bağışlarsınız, büyükanne, anne, Wang hala. Zaten hemen yanı başımızda alnına

yazılmış biri varken, Baoyu için başka yerde eş aramaya ne lüzum var?"

"Ne demek istiyorsun?" diye sordu Büyükanne Jia merakla.

"Unutmuş olamazsın herhâlde, büyükanne? Bao'nın Değerli Taşı ile Chai'nin Altın Kolyesi!"

Büyükanne Jia güldü.

"Elbette! Peki ama neden dün Xue teyze buradayken hiç sözünü etmedin." dedi.

"Büyüklerimin yanında bunu konuşmak bana düşmezdi." dedi Xifeng. "Ayrıca Xue teyze ziyarete gelmişti, yersiz olurdu. Eğer bir şeyi doğru düzgün yapacaksak, annem ve Wang halam resmî bir şekilde Xue teyzeden Baochai'i istemeleri gerekir."

Hepsi buna güldü.

"Çok yaşa sen Feng!" dedi Büyükanne Jia.

O sırada doktorun geldiği bildirildi ve Büyükanne Jia dış odada bir yere otururken, diğer hanımlar tedbirli bir şekilde ortadan kayboldular. Jia Lian'le beraber gelen doktor, Büyükanne Jia'ya saygılarını sundu ve Qiaojie'nin odasına gitti. Geri döndüğünde, yaşlı kadına eğilerek selam verip teşhisini söyledi.

"Küçük kız, iç ateşin de güçlendirdiği bir nöbet geçiriyor. Önce spazm giderici ile balgam sökücü bir karışımdan bir doz alacak, sonra Dört Mucize Toz vermenizi istiyorum. Bu çok ciddi bir atak. Reçetemde sığır bezoarı[1] olduğunu göreceksiniz. Bugünlerde eczanelerde satılanların birçoğunun gerçek olmadığını söylemeliyim. Gerçeğini temin etmeniz çok önemli."

Büyükanne Jia doktora geldiği için teşekkür etti ve doktor Jia Lian'le beraber dışarı çıktı, reçetesini yazdıktan sonra gitti.

"Evde her zaman ginseng bulunur." dedi Xifeng. "Ama bezoar olduğunu hiç sanmıyorum. Gerçek olduğundan emin olduğumuz bir tanesini bulup, biraz almamız lazım."

"Ablama birini gönderene kadar bekle." dedi Wang Hanım.

---

1) Sığırların safra kesesi içerisinde oluşan safra taşlarıdır. Kaynatılıp süzülen suyu çeşitli ilaçlarla beraber uzun süren ateşli hastalıklarda, nefes darlığında ve ishal tedavisinde kullanılmıştır. (ç.n.)

"Pan'in sık sık yurtdışından gelen tüccarlarla iş yaptığını biliyorum. Onlarda gerçek bezoar bulunabilir."

O konuşurken ailenin kızları Qiaojie'yi görmeye geldiler. Kısa bir süre kaldıktan sonra Büyükanne Jia ve diğerleriyle birlikte çıktılar.

Qiaojie'nin balgam söktürücüsü hazırlanıp verildi. Ardından bir öğürme sesiyle birlikte, ilacı da balgamı da çıkarınca Xifeng rahat bir nefes aldı. Wang Hanım'ın küçük hizmetçilerinden biri kırmızı kâğıttan bir paketle geldi.

"Bezoar bulduk, hanımefendi. Hanımım, doğru miktarı ölçüp, ihtiyacınız olduğu kadarını alabileceğinizi söyledi."

Xifeng, Wang Hanım'a teşekkürlerini iletmesini istedi, paketi aldı ve Pinger'ya toz inci, kâfur ve zencefili reçetede belirtilen miktarlarda karıştırıp kaynatmasını söyledi. Kendisi de doğru miktarda toz bezoar tartıp karşıma ekledi. Qiaojie'nin uyanmasını bekleyip ilacı verdi.

O sırada Jia Huan kapı perdesini açıp içeri girdi.

"Qiaojie nasıl oldu, Kuzen Feng? Annem öğrenmem için beni gönderdi." dedi.

Odalık Zhao ya da oğlunu görmek, Xifeng'ı aynı şekilde öfkelendiriyordu.

"Biraz daha iyi." diye cevap verdi sert bir tonda. "Eve döndüğünde, annene zahmeti için teşekkür ettiğimi söyle."

Jia Huan, gitmekle ilgili bir şeyler mırıldandı ama odayı kolaçan etmeye başladı.

"Sizde biraz bezoar olduğunu duydum. Daha önce hiç görmemiştim. Bir bakayım!"

"Qiaojie daha yeni iyileşiyor." dedi Xifeng. "Burada gürültü yapmasan olur mu? Bütün bezoarı ilacı için kullandık."

Bunu duyan Jia Huan, sarsak bir şekilde içinde ilaç kaynatılan tencereye uzandı. Bir anda tutamadı ve tencere büyük bir tıslamayla devrildi; değerli ilaç mangala dökülüp ateşi söndürdü. Jia Huan başının belada olduğunu görebiliyordu, hemen ortadan kayboldu. Xifeng o kadar öfkelendi ki âdeta kıvılcım saçıyordu.

"Seni zalim cadının oğlu!" diye bağırdı arkasından. "Baş be-

lası! Önceki hayatımda böyle bir garezi hak edecek ne yaptım acaba? Annen beni öldürmeye kalktı, şimdi sıra Qiaojie'de! Bu husumet kaç kuşak daha devam edecek?"

Pinger da daha dikkatli olmadığı için nasibini aldı. Xifeng sayıp dökerken, bir hizmetçi Jia Huan'ı eve götürmeye geldi.

"Gidip Bayan Zhao'ya söyle, başını derde sokuyor. Qiaojie'nin durumu kötü, hiç merak etmesin!"

Hizmetçi, Xifeng'ın sözleri karşısında ne yapacağını bilemedi, yeni bir doz ilaç hazırlayan Pinger'nın yanına gitti.

"Bayan Lian neden o kadar sinirli?" diye sordu fısıltıyla.

Pinger Jia Huan'ın yaptığını anlattı.

"Demek ondan kaçıp gitti, eve gelmedi!" dedi kız. "Kim bilir sırada ne var! Toparlamana yardım edeyim mi?"

"Gerek yok. Neyse ki biraz daha sığır bezoarı kalmıştı, şimdi karıştırıp hazırladım. Sen de gidebilirsin."

"Bayan Zhao'ya anlatmaya gidiyorum." dedi kız. "Her gün oğluna övgüler yağdırmayı keser belki."

Hizmetçi geri dönünce dediğini yapıp, Odalık Zhao'ya Jia Huan'ın yaptıklarını ayrıntısıyla anlattı.

"Getir onu bana!" diye bağırdı Odalık Zhao, öfkeyle.

Kısa bir aramadan sonra hizmetçi onu yan odada korkudan sinmiş bir hâlde buldu. Odalık Zhao ona küfür yağdırmaya başladı.

"Seni rezil bücür! Gidip ilaçlarını dökerek başını belaya sokmak zorunda mısın? Ben sana gidip nasıl olduğunu öğrenmeni söyledim, ortalığı karıştırmanı değil! Ama buna mecbursun, değil mi? Dragonu kışkırtmak zorundasın! Ateşle oynadığının farkında değil misin? Babana söyleyeyim de gör sen! Temiz bir dayağı hak ettin!"

Öteki odadan daha kuvvetli kelimelerle cevap geldi ama kendin duymak istiyorsan lütfen gelecek bölüme başvur.